

JASKINIE

The background of the cover is a photograph of a person in a blue suit and red helmet rappelling down a dark, rocky crevice. The person is positioned in the lower center of the frame. The surrounding rock is covered in moss and small green plants. The overall scene is dramatic and adventurous.

4(25)

2001

cena: 5,50 zł

**-500
w Lubuskiej
Jamie**

Śpiewający grzyb

**Nurkowanie
w Tauz**

-1033 w Hoher Göll

Zeszyt Jaskiń, który trzymacie w rękach zamyka rok 2001 – kolejny rok wypraw; rok sukcesów i porażek, rok zakończony tragicznym akcentem – śmiercią Waldka Muchy...

Minione dwanaście miesięcy upłynęły pod znakiem licznych jubileuszy. My także możemy pochwalić się swoim małym jubileuszem, gdyż wraz z niniejszym zeszytem oddaliśmy w ręce czytelnika już 25 numerów Jaskiń! Dla przypomnienia, pierwsze Jaskinie pojawiły się w roku 1992 i zastąpiły ukazujący się wcześniej Eksplorancik. Zmieniła się wówczas nie tylko nazwa czasopisma Krakowskiego Klubu Taternictwa Jaskiniowego, ale też jego charakter. Jaskinie zyskały ogólnopolski zasięg. Początkowo wydawane były raz w roku, od 1998 r. ukazywały się jako dwumiesięcznik, a wraz z początkiem roku 1999 zaczęły funkcjonować jako kwartalnik. Tak też pozostało do dziś.

Z racji wspomnianego wcześniej jubileuszu naszego pisma dołączamy do niniejszego numeru bibliografię obejmującą wszystkie wydane 25 zeszytów, wzbogaconą o zawartość anglojęzycznego Polish Caving.*

Wstępnie planowaliśmy przeznaczyć na bibliografię osiem stron. Dopiero po opracowaniu materiału, przez niezastąpionego w tej dziedzinie Wojciecha W. Wiśniewskiego, okazało się, że nasze szacunki były mylne, a osiem stron to stanowczo za mało. Uświadomiło nam to, jak obszerny materiał został opublikowany w Jaskiniach. W tym miejscu należy wyjaśnić Czytelnikom, że Jaskinie otwarte są na wszelkie informacje dotyczące działalności jaskiniowej. Na łamach naszej gazetki staramy się przedstawiać nie tylko efekty dużych eksploracyjnych wypraw, finansowanych przez KTJ, ale także z pozoru niewielkie odkrycia, czy wręcz turystyczne wycieczki do jaskiń. Wszystkie te informacje tworzą kronikę działalności, jednocześnie będąc źródłem informacji dla planowanych wyjazdów czy zamierzeń eksploracyjnych, zarówno w działalności krajowej jak i zagranicznej.

Mamy nadzieję, że bibliografia - nasz jubileuszowy prezent dla Czytelników - znakomicie ułatwi korzystanie z informacji zawartych w Jaskiniach.

Redakcja

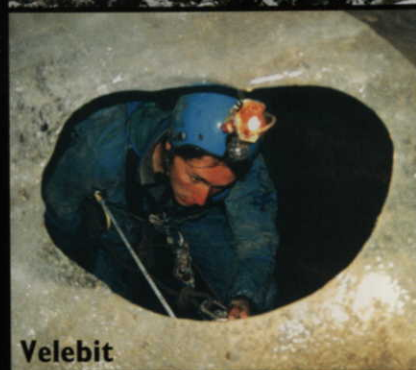
* Publikacja ukazała się w 2001 r. głównie w celu przedstawienia polskich osiągnięć na 13 Międzynarodowym Kongresie Speleologicznym

Staż ratownictwa jaskiniowego

Hoher Göll - 1033

Velebit

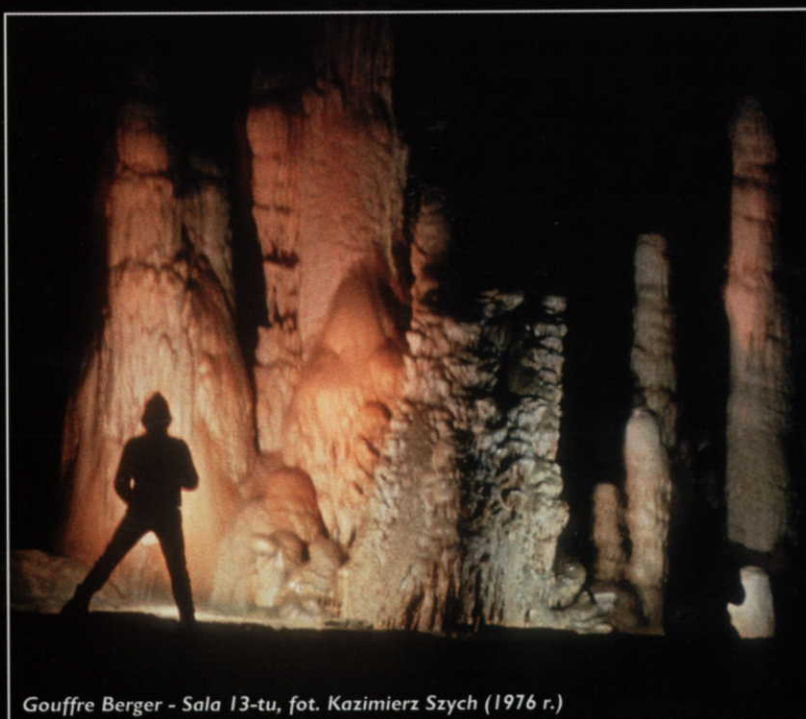
Gouffre de la Belle Louise

Śpiewający grzyb

Tauz

Gouffre Berger - Sala 13-ta, fot. Kazimierz Szych (1976 r.)

Waldemar Mucha • Nowe schroniska w Górach Stołowych i okolicach • Jaskinia Mysia i Dziura nad Młyną • Jaskinia Czchowska • Speleokonfrontacje • Jubileusz Speleoklubu Częstochowa • XXXV Sympozjum Speleologiczne • Pireneje Centralne • Walny Zjazd Delegatów Klubów i Sekcji Taternictwa Jaskiniowego • Jubileusz Speleoklubu Tatrzańskiego w Zakopanem • 35 lat Speleoklubu Bobry Żagań • Żagańska Grotołajza • Inwentarz jaskiń ojcowskich

Wyprawy

Drugi polski -1000 w Hoher Göll

Piotr Tambor

-500 w Lubuskiej Jamie. Chorwacja 2001

Marcin Furtak

Hoher Göll 2001

Andrzej Poczubutt

Kanin 2001

Tomasz Tomaszek

Speleowakacje

Beata Michalska

Wśród prerii i gór Dzikiego Zachodu

Andrzej Ciszewski

Długi, mokry weekend w Abisso Paolo Roversi

Andrzej Poczubutt

Flora

Śpiewający grzyb

Peter Holúbek, Vincent Kabát, I. Kautmanová

Kanioning

Francuskie kaniony

Marcin Sikora

Nurkowanie

Tauz po raz drugi

Wiktor Bolek

Jaskinie Sudetów

Nowe Jaskinie Kochanowa

Andrzej Wojtoń

Jaskinie Wyżyny

Jaskinie Dziewicza i Małotowa

Andrzej Górny

Jubileusze! Jubileusze!

Kazimierz Szych

Pocztą podziemna • English summaries

Specjalny dodatek: **Bibliografia czasopisma Jaskinie za lata 1992-2001**
opracował: **Wojciech W. Wiśniewski**

JASKINIE®

kwartalnik

4(25)

październik - grudzień 2001

Cena: 5,50 zł

WYDAWCA:

AMC ZRGW - Andrzej Ciszewski
ul. Nivy 21,
30-705 Kraków
Wydawnictwo **GÓRY** - Baran i ska
ul. Librowszczyzna 3,
31-030 Kraków

REDAKCJA:

Janusz Baryła
Michał Gradziński
Jakub Nowak
Mariusz Szelerewicz

WSPÓŁPRACUJĄ:

Krzysztof Baran
Andrzej Ciszewski
Marcin Furtak
Agnieszka Gajewska
Wojciech W. Wiśniewski

ADRES REDAKCJI:

ul. Ehrenberga 36a
31-309 Kraków
e-mail: szelerewicz@ceti.pl

Skład, wyciągi i montaż elektroniczny:

Firma Rysunkowa „Szelerewicz”

Prenumerata i kolportaż:

Wydawnictwo **GÓRY** - Baran i ska
ul. Librowszczyzna 3, 31-030 Kraków, PL
tel./fax: (00 48 12) 421-14-82,
(00 48 12) 423-08-82
osoba odpowiedzialna: Jakub Nowak

DRUK:

Drukarnia LEYKO

Tekstów i zdjęć nie zamówionych
redakcja nie odsyła.
Zastrzegamy sobie prawo skracania
i adiacji tekstów nie autoryzowanych
oraz zmiany ich tytułów.

Uwaga!

Sporty propagowane na łamach **JASKIŃ**
mogą być niebezpieczne dla życia
lub zdrowia.

Redakcja nie bierze odpowiedzialności
za ewentualne wypadki zaistniałe podczas
ich uprawiania.

Większość opisywanych na łamach
czasopisma jaskiń leży na terenach
chronionych i zasady ich zwiedzania
określają odrębne przepisy.

JASKINIE®

są znakiem towarowym pod ochroną
i używanie go przez kogokolwiek na terenie
kraju, zarówno w znaczeniu słownym jak
i graficznym, celem oznaczenia swojego to-
waru jest bezprawne.

Okładka: Studnia wstępna jaskini Whitaker Sink
(Little Belt Mountains, Montana, U.S.A.),
fot. Andrzej Ciszewski

Waldemar Mucha

*Dnia 3 listopada 2001 r. zginął w Tatrach,
w Jaskini nad Kotlinami znakomity grotolaz
oraz nasz przyjaciel Waldemar Mucha*

Góry bez Waldzia pozostały jak opuszczony dom. Bo jego dusza mieszkała tam, na szczytach; wśród głazów, złomów, kotlin, grot, urwisk. Wśród jezior milczących, przy strumieniach, w ciemnych czeluściach jaskiń. We wzniosłym nad świat pustkowiu, gdzie tylko wiatr, czasem zimno, czasem skwar, zawsze pot, zawsze piękno: natury i człowieka. To tam jego dusza znajdowała schronienie, spokój, szczęście i spełnienie. Towarzyszyliśmy Waldziowi w jego podróży życia. Wspólnie przeszliśmy może nawet tysiące kilometrów górskich szlaków, podziemnych korytarzy i meandrów. Razem odkrywaliśmy nieznaną przestrzeń, cieszyliśmy się zwycięstwem w pokonaniu kolejnych trudności. Razem podejmowaliśmy ryzyko. Razem byliśmy w najgłębszych jaskiniach świata. W naszych wspomnieniach przywołujemy wspólne przeżycia towarzyszące niezliczonym wyprawom np. tym spektakularnym do Lamprechtsofen, do Pierre Saint Martin, do Reseau Jean Bernard, BU 56... Jako kierownik czy uczestnik Waldek zawsze był taki sam; niezawodny, chętnie służący radą czy pomocą w podejmowaniu decyzji. Jego uśmiech łagodził wszelkie konflikty. Tak było podczas jednych z Jego pierwszych wypraw do jaskiń, np. Spluga della Preta czy Fighiera - Corchia we Włoszech w początkach lat osiemdziesiątych, oraz tych ostatnich przynoszących wiele sukcesów w masywie Monte Canin, również we Włoszech. Można powiedzieć, że dotknął swoją ręką wszystkie, znane jaskinie od Ukrainy aż po Hiszpanię i Meksyk, bo trudno tak naprawdę zliczyć wyprawy, w których uczestniczył oraz jaskinie, w których był. Waldziu brał udział również w wysokogórskich ekspedycjach np. w Pamir. Jednak nie szczęty, spektakularne sukcesy, zwycięstwa i chwała były istotą Jego działalności. Radość odkrywania, bycia w drodze, pokonywania przeciwności oraz skupianie

wokół siebie ludzi z pasją, to były najważniejsze cele Waldzia podczas górskich wypraw i eskapad. Dlatego niechętnie udzielał wywiadów. Nie lubił się chwalić. Nienawidził komercji. Przed nią właśnie uciekał w góry. Jego misją było szkolenie młodych, takich jak On zapaleńców, miłośników górskiej przygody. Traktował to zajęcie jak swoje powołanie. Toteż bardzo wielu grotolazów czy taterników wyszło ze „szkoły Waldzia” i dzisiaj są z tego dumni. On sam swój kurs taternictwa jaskiniowego skończył w 1974 roku podczas studiów na Politechnice Wrocławskiej. W tym samym roku poznał swoją przyszłą żonę oraz zdobył dyplom magistra inżyniera organizatora przemysłu. Był również w swoim życiu prezesem i to wiele razy. Oczywiście Klubu Speleologicznego „Aven” w Sosnowcu. Znany był jednak, szanowany i lubiany we wszystkich polskich klubach grotolazów. Wszyscy też zapamiętują Go jako człowieka, który czy wśród zwału skał, stromych ścian, po męczącym dniu, czy w dolinie przy ognisku był zawsze i dla każdego przyjacielem. Pogodnym, łagodnym, dobrej myśli. Jego chęci były niespożyte, podob-

nie jak siły, męstwo, a zwłaszcza cierpliwość. Zarówno adeptom grotolazom jak i starym wygom dawał w górach poczucie bezpieczeństwa. Dlatego każdy z nas nosi w sobie cząstkę przestrzeni, którą wypełniał sobą. Ma w sobie obecność Waldzia, podobnie jak pragnienie podążania jego śladem.

A Jego, tak lubiany przez nas łagodny uśmiech, stanie się teraz odpowiedzią na wszelkie pytania: „dlaczego?”

Waldziu kochał Polskie Tatry. Przeszedł je wzdłuż i wszerz, wiele razy. Znał każdy kamień na szlaku, każdy wyłom, każdą grotę. W Tatrach czuł się jak w domu. Wśród urwisk, kamieni, w wietrznych kotłach, w spokojnych dolinach odnajdował radość istnienia. Znał wszystkie tatrzańskie jaskinie, ale szczególnie upodobał sobie Jaskinię nad Kotlinami. W niej czuł się bezpiecznie. Lubił do niej wracać. Znał ją na pamięć. W niej spotkała go śmierć niesprawiedliwa, beznamietna i okrutna jak fatum.

Rozstania zawsze są bolesne i trudne. Są jednak też tylko chwilą, z którą przyjdzie się rozstać. Tak jak przyroda rozstaje się z jesienią, aby znów powitać wiosnę, tak jak my rozkładamy biwak w ciemnościach na dnie jaskini, by móc cieszyć się znów słońcem; tak w każdej znajomej sytuacji, w górach, jaskiniach, w Tatrach czy gdziekolwiek na świecie, odtwarzać będziemy obecność naszego przyjaciela, który zawsze był i pozostanie przy nas. Każda cicha dolina, szumiąca rzeka, głęboka przepaść, każdy spit czy tylko kawałek twardego granitu będzie zawsze myślał o Tobie, Waldziu, żalem i tęsknotą.

Pożegnamy Cię słowami poety, który również kochał góry - Kazimierza Przerwy Tetmajera, a teraz już:

„ty orłopiory wicherze ponury,
mający nocną głuszę,
nad granit siny w niebios głębiny
weź z sobą Waldzia duszę.”

Przyjaciele z „Avenu”

Nowe schroniska w Górach Stołowych i okolicach

Już na początku bieżącego roku, w czasie przeszukiwania Błędných Skał, członkowie wrocławskiego klubu odnaleźli trzy schroniska – Schronisko Błędne I (8 m długości), Błędne II (6 m) i Błędne III (10 m). Następnie w ten teren wróciliśmy dopiero 4.XI, przeszukując Białe Skały. Tu także natrafiliśmy na kilka schronisk: Piaszczyste (10 m), Pod Kominem (7 m), Białe (4,5 m), Proste (9 m), Pod Świerkiem (4 m) i Myte (3 m).

Pozostałe schroniska znalezione zostały między Mieroszowem, a Krzeszowem. Koło Różany w Czartowskich Skałach – Schronisko w Czartowskich Skałach I (6 m) i II (4 m) oraz w rezerwacie „Głazy Krasnoludków” koło Gorzeszowa – Schronisko w Gorzeszowie I (4,5 m) i II (6,5 m).

Prace terenowe prowadzili: M. Daszkiewicz, D. Kubiak, E. i L. Wiczorkowie i A. Wojtoń.

Andrzej Wojtoń

Odkrycia w Jaskiniach Demanowskich

Podczas suchego lata 2001 roku grotolazi z Liptowskiego Mikuláša przekopali piaskowy syfon w Jaskiniach Demanowskich (Demänovský jaskynný systém). Syfon ten znajduje się w Pustej jaskyni. Za syfonem odkryto korytarze o długości ok. 700 m. Po przekopaniu syfon wypełnił się wodą. Dopiero późną jesienią (11 listopada 2001 r.) poziom wody obniżył się, co umożliwiło ponowne podjęcie eksploracji w nowo odkrytych partiach. Odkryto wówczas kolejne 200 m korytarzy. Eksploracja zakończyła się przed zwiększeniem z intensywnym przepływem powietrza. Te korytarze należą do najwyższej położonych w całym systemie. Eksploracja będzie kontynuowana w okresie zimowym i wówczas długość najdłuższej jaskini Słowacji zapewne przekroczy 32 km.

Peter Holúbek

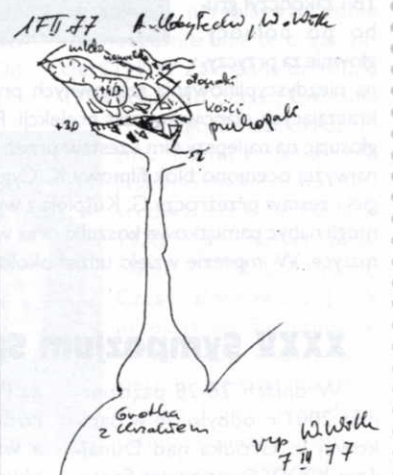
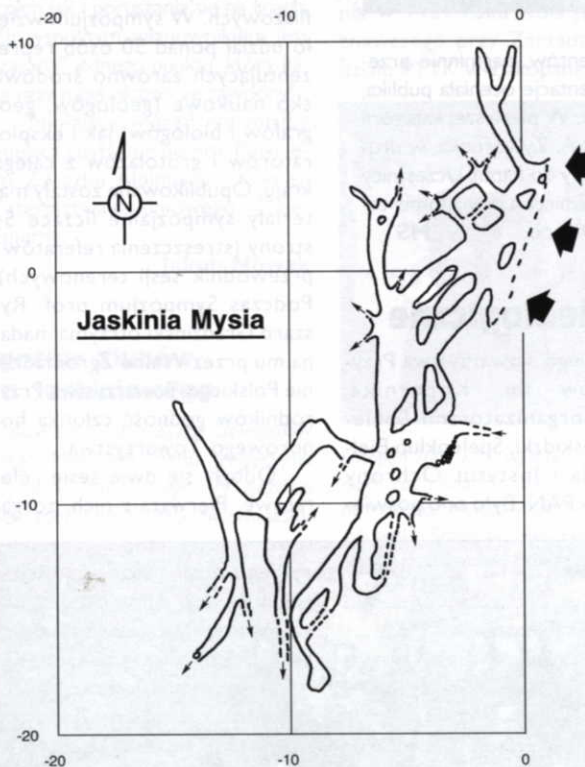
Jaskinia Mysia i Dziura nad Mylą

W dniu 22 września b.r. wraz z Moniką Daszkiewicz postanowiliśmy dokonać pomiaru długości Jaskini Mysiej. Jest ona opisana w drugim tomie inwentarza tatrzańskiego – „Jaskinie zachodniego zbocza Doliny Kościeliskiej” z 1993 roku, wraz z planem Z. Wójcika z r. 1960. Podana długość tej jaskini w wymienionym inwentarzu to „150 m (?)”. Chcieliśmy sprawdzić właśnie ten znak zapytania.

Okazało się, że jaskinia jest znacznie krótsza i ma 108 metrów długości. Poprawiony został także plan, w partiach które „nie zgadzały się z rzeczywistością”. Wszystkie korytarze jaskini kończą się ciasnymi szczelinami i raczej nie ma dużych szans na powiększenie jej długości. Przypomnijmy, że jeden z korytarzy leży w linii prostej o około dwa metry od jaskini Dziura pod Raptawicą (35 m długości).

Przy okazji sporządzono plan jaskini Dziura nad Mylą, która posiada na końcu niewielką salę*. Długość jaskini to 27 metrów.

Andrzej Wojtoń

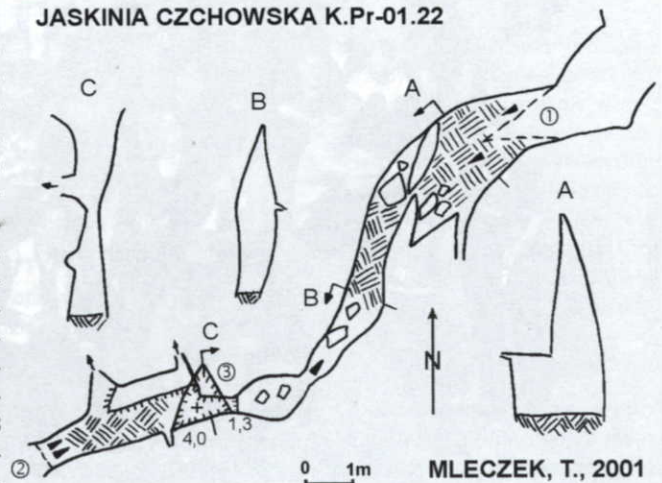
* Salę tą odkrył 17.02.1977 r. - po odgruzowaniu przełazu - Wiesław Wilk z Andrzejem Kobyłeckim. Wzrost długości jaskini został odnotowany już w 1977 r. w spisie jaskiń „zaznaczonych na mapie krasowo-speleologicznej Tatrzańskiego Parku Narodowego”, który następnie przedrukowany był w Gacku nr 11 (1978) oraz wydrukowany w „Atlasie TPN” w 1985 r. Powyżej szkic Dziury nad Mylą autorstwa W. Wilka z 1977 r. (przyp. red.).

Jaskinia Czchowska

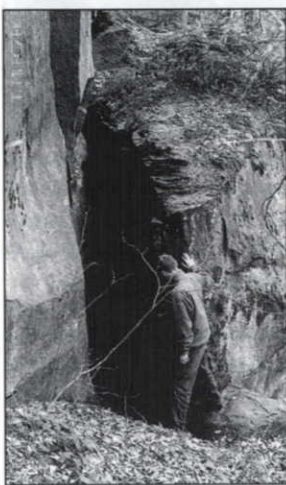
Nowa ciekawa jaskinia została zinwentaryzowana na Pogórzu Rożnowskim. Położona jest w starym kamieniołomie w sąsiedztwie zapory na Dunajcu w Czchowie. Posiada 3 otwory, ma 18 m długości i 5 m deniwelacji. Tworzy ją jeden korytarz mający do 4 m wysokości i do 1,8 m szerokości. Jaskinia powstała w wyniku obrywu, prawdopodobnie w wyniku antropogenicznego podcięcia. Jaskinia znana jest miejscowej ludności; jest bardzo zaśmiecona. Odnaleziona została w 1999 r. przez M. Klimka z Krakowskiego Klubu Taternictwa Jaskiniowego, a została zinwentaryzowana 8 kwietnia 2001 r. przez T. Kałużę, R. Kusiabę i T. Mleczkę ze Speleoklubu Beskidzkiego.

Tomasz Mleczek

JASKINIA CZCHOWSKA K.Pr-01.22

MLECZEK, T., 2001

Jeden z otworów Jaskini Czchowskiej

Speleokonfrontacje

Doroczne spotkanie miało miejsce w zamku Ogrodzienickim w dniach 13-14 października 2001 r. Dzięki inwencji organizatorów – Speleoklubu Dąbrowa Górnicza – którzy pozyskali wielu sponsorów, spotkanie odbywało się przy suto zastawionych stołach, a dla autorów najciekawszych prelekcji czekał bogaty zestaw nagród. Przewodnim motywem były prezentacje osiągnięć naszego środowiska. Blok 13 prelekcji rozpoczął się ok. godziny 18 i zakończył grubo po północy, głównie za przyczyną

TOMASZ SNOPIEWICZ

niezdyscyplinowania szanownych prelegentów, nagminnie przekraczających planowany czas prelekcji. Prezentacje oceniała publika, głosując na najlepszy film i zestaw przeźroczy. W pierwszej kategorii najwyżej oceniono blok filmowy K. Cygana i A. Żyworodka, w drugiej – zestaw przeźroczy G. Kuśpiela z wyprawy do Papui. Uczestnicy mogli nabyć pamiątkowe koszulki oraz wydawnictwa o wiadomej tematyce. W imprezie wzięło udział około 250 osób.

MS

XXXV Sympozjum Speleologiczne

W dniach 26-28 października 2001 r. odbyło się w Bartkowej k. Gródka nad Dunajcem XXXV Sympozjum Speleologiczne. Głównym organizatorem była Sekcja Speleologiczna

na Polskiego Towarzystwa Przyrodników im. Kopernika, a współorganizatorami Speleoklub Beskidzki, Speleoklub Białko-Biała i Instytut Ochrony Przyrody PAN. Było ono poświę-

Jubileusz Speleoklubu Częstochowa

W słoneczną sobotę 20 października 2001 roku obchodziliśmy 45. urodziny SCC. Zebraliśmy się w Złotym Potoku w przepięknej Dolinie Wiercicy. Chcemy Wam wszystkim podziękować za przybycie na nasze spotkanie. Nie sposób wymienić wszystkich 80 osób, bardzo dla nas ważnych. W Potoku spotkały się wszystkie pokolenia grotolazów. Byli założyciele, przyjaciele SCC z innych Klubów oraz osoby związane z naszym środowiskiem. Oczywiście wspominaliśmy dawne wyprawy uwiecznione na slajdach. Wszyscy doszliśmy do jednego wniosku: Osiągnięcia sportowe cieszą, lecz to dla takich chwil chodzimy po jaskiniach. A najważniejsza jest więź z ludźmi, którzy mają taki sam sposób na życie.

Agnieszka Kowalik, SCC

cone głównie zagadnieniom jaskiń i tzw. pseudokrasu Karpat fliszowych. W sympozjum wzięło udział ponad 50 osób reprezentujących zarówno środowisko naukowe (geologów, geografów i biologów) jak i eksploratorów i grotolazów z całego kraju. Opublikowane zostały materiały sympozjalne liczące 54 strony (streszczenia referatów i przewodnik sesji terenowych). Podczas Sympozjum prof. Ryszard Gradziński otrzymał nadaną mu przez Walne Zgromadzenie Polskiego Towarzystwa Przyrodników godność członka honorowego Towarzystwa.

Odbyły się dwie sesje referatowe. Pierwsza z nich, zorga-

nizowana w pierwszym dniu sympozjum, poświęcona była badaniom jaskiń oraz ruchom masowym Karpat fliszowych, a także badaniom krasu w Polsce. W jej trakcie wygłoszono siedemnaście referatów. Sesja druga, zorganizowana wieczorem drugiego dnia, poświęcona była badaniom jaskiń i krasu za granicą. Podczas tej sesji wygłoszono trzy referaty.

Przed południem w drugim dniu sympozjum odbyła się sesja terenowa poświęcona morfogenezie, zjawiskom pseudokrasowym, a zwłaszcza jaskiniom rejonu Diablich Skał (góra Bukowiec), rejonu Skamieniałego Miasta (Ciężkowice) i Ostruszy. Sesja ta była prowadzona przez Tomasza Mlecza, Jerzego Ganszera, Jerzego Pukowskiego i Czesława Szurę. W jej trakcie uczestnicy zapoznali się m.in. z najgłębszą i jedną z najsłynniejszych jaskiń Polskich Karpat fliszowych - Diablą Dziurą w Bukowcu (42,5 m głębokości i 365 m długości). Rozwój tej jaskini jest efektem powstawania spękań i rozwierania spękań już istniejących podczas wstępnej fazy rozpadu grzbietu górskiego. Jaskinie tego typu często poprzedzają powstanie dużych osuwisk. Diabla Dziura jest ponadto jednym z najważniejszych stanowisk podkowca małego (*Rhinolophus hipposideros*) w Polsce.

W trzecim dniu sympozjum odbyła się sesja terenowa poświęcona zjawiskom pseudokrasowym oraz jaskiniom rejonu Jeziora Rożnowskiego. Zwiedzona została także kapliczka w Tropiu, częściowo wkomponowana w naturalną próżnię skalną (zwana pieczarą św. Świerada).

M.G.

Uczestnicy sympozjum w kamieniołomie w Ostruszy

Pireneje Centralne

Od 4-11 listopada br. we Francji, w Masywie Arbas odbył się kolejny Staż Ratownictwa Jaskiniowego. Został on jak zwykle zorganizowany przez Speleo Secours Français. Obsada kursantów była bardzo międzynarodowa. W zajęciach uczestniczyli: Belgowie, Brazylijczyk, Hiszpanie, Libańczycy, Meksykanie i Portorykańczycy. Polskę reprezentowali: Ewa Libera, Marcin Furtak i Jakub Nowak. Tym razem do Francji udaliśmy się bez nadinstruktora. Po wzajemnym, merytorycznym zapoznaniu się kursantów z instruktorami przystąpiliśmy do ćwiczeń praktycznych. W ciągu kolejnych dni poznaliśmy Gouffre Duplessis, Gouffre Raymonde, Trou des Heretiques i Gouffre Pierre. W każdej następnej akcji były bardziej skomplikowane, a nosze z ofiarą głębiej i dalej od otworu. Stopniowane były także trudności na powierzchni. Przywitało nas lato, a pożegnała zima i pół metra śniegu. Choć same techniki nie były dla nas szczególnym zaskoczeniem, to możliwość ich intensywnego wykorzystania w praktyce dały nieocenione doświadczenie. Osobiście wątpliwości wywołały we mnie niektóre uproszczenia, zarówno w technikach ratowniczych jak i poruszania się na linach.

Ich wspólnym mianownikiem jest „zasada” jednego punktu, który kilka razy mógł okazać się zawodny!

Niniejszy wyjazd nie miałby miejsca gdyby nie pomoc Polskiego Związku Alpinizmu i Komisji Taternictwa Jaskiniowego – Dziękujemy.

Jakub Nowak

Walny Zjazd Delegatów Klubów i Sekcji Taternictwa Jaskiniowego

W dniach 10 i 11 listopada 2001 odbył się Walny Zjazd Delegatów Klubów i Sekcji Taternictwa Jaskiniowego. Miejszem zjazdu, tradycyjnie był już dom wczasowy „Cyrhla” na Cyrhli k. Zakopanego. W zjeździe uczestniczyli delegaci zdecydowanej większości klubów taternictwa jaskiniowego zrzeszonych w PZA. Przewodniczącym zjazdu został wybrany Mariusz Polok, któremu pomagały Iza Włosek i Paulina Latek, będące sekretarzami zjazdu. W trakcie obrad wyłoniona została nowa Komisja Taternictwa Jaskiniowego PZA. Ze wszystkich zjazdów, które pamiętam, wybory w tym roku były najbardziej zaciekłe. Dość powiedzieć, że nowa

KTJ została w komplecie wybrana dopiero w piątą turę głosowania. Najbardziej ucierpeli na tym członkowie komisji skrutacyjnej – Sławomir Zagórski i Henryk Zyzański. Ostatecznie KTJ ukonstytuowała się w składzie: Andrzej Ciszewski - przewodniczący, oraz członkowie: Agnieszka Gajewska (d/s organizacyjnych), Michał Gradziński (d/s informacji), Grzegorz Kuśpiel (d/s wypraw), Włodzimierz

Dyrektor TPN dr Paweł Skawiński podczas obrad zjazdu

Porębski (d/s tatrzańskich), Przemysław Włosek (d/s szkolenia) i Marek Wierzbowski (d/s wypraw).

Podczas zjazdu dyskutowane były różnorodne aspekty naszej działalności. Zjazd obradował w komisjach, lecz w taki sposób, by wszyscy uczestnicy mogli brać udział w obradach każdej z tych komisji. Najbardziej gorące były dyskusje podczas obrad komisji d/s tatrzańskich. Warto zaznaczyć, że w części poświęconej jakże ważkiej dla naszego środowiska problematyce tatrzańskiej wzięli udział pracownicy Tatrzańskiego Parku Narodowego - nowy dyrektor dr Paweł Skawiński oraz mgr Lesław Oprowski. Obie strony wyraziły chęć rozmów na temat działalności grotolazów na terenie TPN. Pozwala to mieć nadzieję na pomyślne uregulowanie w niedalekiej już przyszłości stosunków naszego środowiska z TPN. **M.G.**

Jubileusz Speleoklubu Tatrzańskiego w Zakopanem

W dniach 17-18 listopada b.r. w Zakopanem odbyła się główna impreza zorganizowana w ramach obchodów 50-lecia Speleoklubu Tatrzańskiego. W poprzednich miesiącach zorganizowano pokazy ratownictwa jaskiniowego; otwarta została także wystawa w Muzeum Przyrodniczym TPN „W jaskiniach Tatr i świata”, która czynna będzie do końca roku.

Historia Speleoklubu Tatrzańskiego rozpoczyna się od założenia w 1951 roku Koła Jaskinioznawczego przy Zarządzie Oddziału PTTK w Zakopanem.

Listopad 2001 r. Na wystawie „W jaskiniach Tatr i Świata”. Stoją od lewej: Zofia Matejska, Marian Mitan, Leszek Wasylkowski, Bronisław Noiszewski, Zofia Stecka, Józef Frączek, Jadwiga Lichaczewska, Jan Krupski.

Koło Jaskinioznawcze, którego założycielami byli Stefan Zwoleński i Edward Winiarski wraz z Kazimierzem Cabałą, Karolem Chabowskim, Leszkiem Cwierniakiem, Teofilem Gibałą, Władysławem Habilem, Marianem Hyzińskim, Romanem Krzysiakiem, Edmundem Kossobudzkim, Zbigniewem Jaworskim, Tadeuszem Schiele i Leszkiem Wasylkowskim, przyjęło za początek swej działalności wyprawę do jaskini Kasprowej Niżniej w listopadzie 1951 r.

W styczniu 1954 r., w wyniku zmian organizacyjnych w PTTK, nastąpiło przekształcenie Koła Jaskinioznawczego w Oddziałową Sekcję Taternictwa Jaskiniowego. Dwa lata później, po reaktywowaniu Klubu Wysokogórskiego, część członków OSTJ utworzyła przy Zakopiańskim Kole KW Sekcję Taternictwa Jaskiniowego, natomiast pozostali przy PTTK członkowie po-

Listopad 1996 r. Siedzą od lewej: Marcin Kruczek, Leszek Wasylkowski, Władysław Habił, Józef Frączek, Zbigniew Skuza, Krzysztof Dudziński.

nownie tworzyli Koło Jaskinioznawcze przy Zarządzie Oddziału PTTK w Zakopanem. Spora część aktywnych grotolazów miała podwójne członkostwo i ich sukcesy przypisywały sobie równocześnie obie te organizacje. STJ KW Zakopane działał do 1974 roku, do czasu powstania Polskiego Związku Alpinizmu. Po tej zmianie Koło Jaskinioznawcze zarejestrowało się w PZA w 1976 r. pod nazwą Speleoklub PTTK Zakopane. Część członków z STJ KW przeszła do Speleoklubu, niektórzy byli współzałożycielami Speleoklubu Morskiego PTTK w Gdyni. Ostatnią zmianą organizacyjną było odłączenie się Speleoklubu Tatrzańskiego od PTTK i zarejestrowanie w 1995 r. jako samodzielnej organizacji – Stowarzyszenie Speleoklubu Tatrzański.

Na przestrzeni tych 50 lat członkowie Klubu odkrywali i eksplorowali największe jaskinie tatrzańskie, m.in.: Wysoką, Zimną, Bystrej, Śnieżną, Małolącką, Śnieżną Studnię, Wielką Litworową, Studnię w Kazalnicy. Brali udział w wyprawach zagranicznych do jaskiń Europy, Azji, obu Ameryk.

Na jubileuszowe spotkanie przybyli członkowie reprezentujący najstarsze pokolenie wraz z jednym z dwóch żyjących założycieli, Leszkiem Wasylkowskim (nieobecny był ze względu na stan zdrowia Władysław Habił).

Speleoklub Tatrzański jest drugą w Polsce organizacją jaskiniową, po założonym w 1950 roku Klubie Grotolazów.

Grzegorz Albrzykowski

Notatkę sporządzono w oparciu o materiały Apoloniusza Rajwy, opublikowane w wydaniu specjalnym BST Dewiator 17 – „Od Kasprowej Niżniej po Śnieżną Studnię”

35 lat Speleoklubu Bobry Żagań

W dniach 7-9 grudnia 2001 r. Speleoklub Bobry obchodził swoją 35. rocznicę powstania.

Od 13 XII 1981 r. święto klubu obchodzone jest właśnie w drugi weekend grudnia. Owa data ściśle związana jest z ogłoszeniem stanu wojennego. Trwała u nas wówczas impreza, gdy do pomieszczeń klubowych zawitali żołnierze. Na szczęście dali się przekupić Żytnią i pozwolili kontynuować zabawę.

W rzeczywistości Bobry zostały założone w sierpniu 1966 r., ale już od roku 1961 w Żaganiu działał Harcerski Klub Tatarnictwa Jaskiniowego (później Speleoklub Żagań). Założycielem HKTJ-u był Józef Klimas, przybyły do Żagania z Częstochowy. W Częstochowie pod okiem „profesorów” z Klubu Grotolajzów – Przemysława Burchara i Kazimierza Kowalskiego – brał on udział w zakładaniu organizacji jaskiniowej. Klimas został pierwszym prezesem Klubu Tatarnictwa Jaskiniowego w Częstochowie (1956 r.). Był również przewodniczącym Komisji Koordynacji dla ośrodków speleologicznych w Bielsku Białej, Bytomiu, Częstochowie i Katowicach (1960 r.).

Na przełomie 1960/1961 r. J. Klimas przeniósł się wraz z żoną do Żagania, gdzie już w 1961 r. założył HKTJ. Niestety ta pierwsza organizacja jaskiniowa w Żaganiu w 1965 r. zakończyła swoją działalność.

I tak oto w 1966 r. pojawiają się Bobry. Założycielem „Drużyny Turystycznej Bobry” byli między innymi: obecny prezes klubu Edward Kęsek i Henryk Zyzanski – do dziś aktywnie działający w klubie.

W 1973 r. Bobry zaliczyły pierwszy wyjazd za granicę, tj. w kras Słowacji i Węgier. Od tamtego czasu działalność zagraniczna jest istotnym kierunkiem rozwoju klubu.

Do największych sukcesów Bobrów należy wyeksplorowanie dwóch tysięcymetrowych jaskiń w masywie Tennenberge-Ost w Austrii. Jaskinię Meandrującą (Meanderhöhle) – 1028 m zdobyto w 1986 r. Podczas wyprawy zimowej. Dzieśięć lat później (1996 r.) w Jaskini Bleikogelhöhle (P-35) osiągnięto głębokość – 1011 m., rok później docierając do – 1021 m.

Rytualne mycie nóg prezesa. Legenda głosi, że nogi myte są tylko raz do roku – na pasowaniu

Znaczącym sukcesem klubu jest również wyeksplorowanie w 1981 r. najgłębszej na świecie studni jaskiniowej Hades – 455 m., która przez 13 lat prowadziła w rankingu największych awenów globu. Za najdłuższą jaskinię – Pod Śnieżnymi Korkami (3600 m. dł.) – Bobry otrzymały prestiżową nagrodę za eksplorację roku – „Kolos 2000”.

Dotychczas klub 18 razy organizował wyprawy w masyw Tennenberge-Ost odkrywając tam prawie 100 jaskiń. Oprócz tego wyruszano do jaskiń Wietnamu, Turcji, Bułgarii, Słowenii, Meksyku, Chorwacji, Grecji, Rumunii, Hiszpanii, Francji, Włoch, a także w Andy. Nie liczę tu wyjazdów do Czech, Słowacji, na Węgry.

Ostatnimi laty Bobry, oprócz intensywnej działalności eksploracyjnej kompletują sportowe przejścia najgłębszych studni świata. Na koncie mają już 5 z 7 z najgłębszymi Vrtglavica (-643 m) i Patkov Gušt (-551 m).

Obecnie klub liczy sobie około 40. członków i ma charakter stowarzyszenia. Od 1997 r. Wydawana jest klubowa gazeta *Grotolajza* (zeszyt 5 ukazał się w grudniu 2001 r.).

Na obchodach Święta Bobra przez 3 dni przewinęło się 300 gości z kraju (Warszawa, Katowice, Kraków, Dąbrowa Górnicza, Częstochowa, Wrocław, Wałbrzych, Gorzów, Poznań), jak i z zagranicy (Niemcy, Francja, Węgry). Myślę, że było sympatycznie i wesoło. Przybyłym dziękujemy za to, że nas nie zawiedli i przyjechali, by wspólnie bawić się na naszym jubileuszu.

Marcin Furtak

Żagańska Grotolajza

W *Grotolajzie*, czasopiśmie Speleoklubu Bobry z Żagania, znajdziemy obszernie relacje z wypraw w 2001 do jaskiń w Chorwacji, Tennenberge, Caninu, Leoganger Steinberge oraz z wysokogórskiej wyprawy w góry Tien-Szan. Bogaty jest blok opowieści jaskiniowych. Pod hasłem ogłoszenia parafialne ukryto kronikę, a w dowcipnym serwisie Grotpress znajdziemy mroczną tajemnicę transferu zawodnika z KKS do WKTJ. Przedstawiono historię klubu i powody dlaczego działa właśnie w Żaganiu, oraz koleje losu realizacji wymarzonej bazy w Wojcieszowie. Ciekawostki Sudeckie to obszerny blok poświęcony problematyce jaskiń sudeckich; opisano w nim wiele nowych odkryć i możliwości eksploracyjnych tego rejonu. Dwie strony *Grotolajzy* zajmuje Galeria Zdjęć Dziwnych zawierająca, zgodnie z tytułem działu, zdjęcia dziwne...

Całość starannie wydana, bogato ilustrowana zdjęciami i dowcipnymi rysunkami (nie mylić z planami jaskiń), godna polecenia; każdy interesujący się jaskiniami znajdzie tu coś dla siebie. Okładka kolorowa, z wizerunkiem skupionego Redaktora, to jedyny punkt tej gazety który może wzbudzać mieszane uczucia odbiorcy.

Grotolajza, Czasopismo Stowarzyszenia Speleoklub Bobry z Żagania, nr 5/2001, 60 s. Cena 6 zł.

MS

Inwentarz jaskiń ojcowskich

Wiosną 2001 r. zakończono inwentaryzację jaskiń kolejnego rejonu Doliny Prądnika. Pracami objęto zachodni stok doliny od tzw. Jerzmanowskiej Drogi aż do górnej części wsi Sułoszowa. Jest to już dziewiąta część inwentarza zamykająca komplet dokumentacji prawobrzeżnego zbocza doliny. Na tym obszarze zlokalizowano i opisano 22 jaskinie o łącznej długości 191 m. Praca została wydana w niewielkim nakładzie dla potrzeb Ojcowskiego Parku Narodowego.

M. Gradziński, B. Michalska, M. Wawryka - Jaskinie Ojcowskiego Parku Narodowego - Dolina Prądnika część północno-zachodnia. Wyd. OPN, Ojców 2001, 34 str.

MS

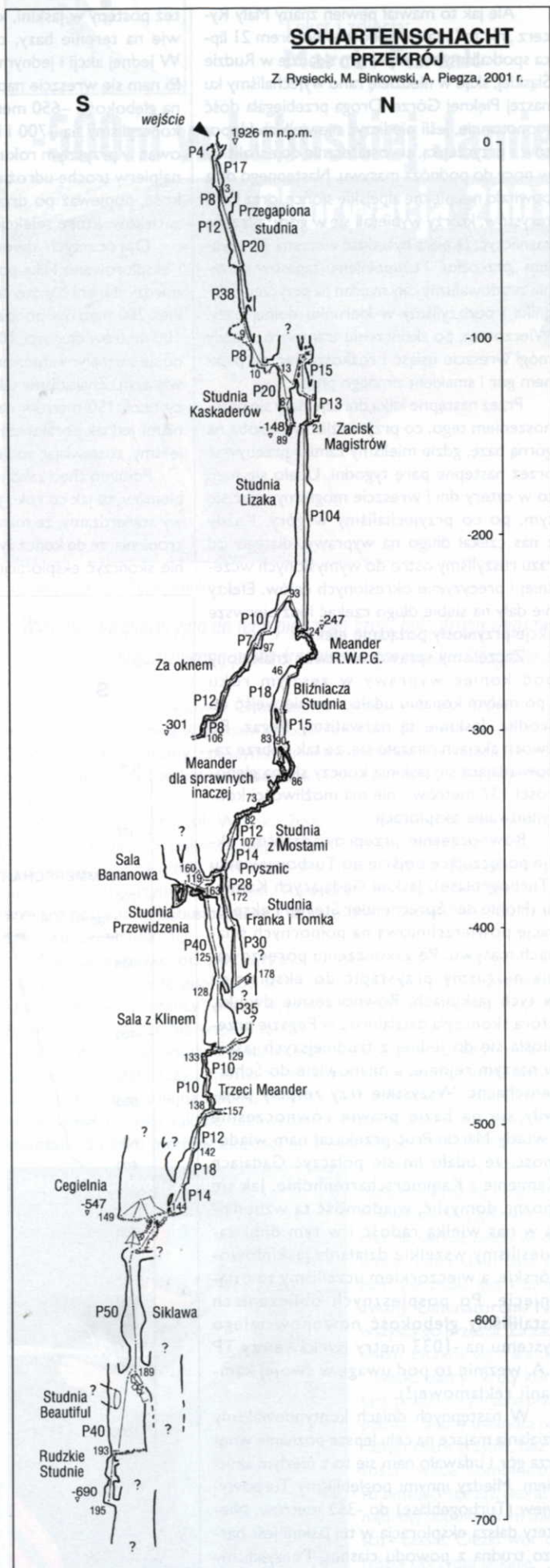
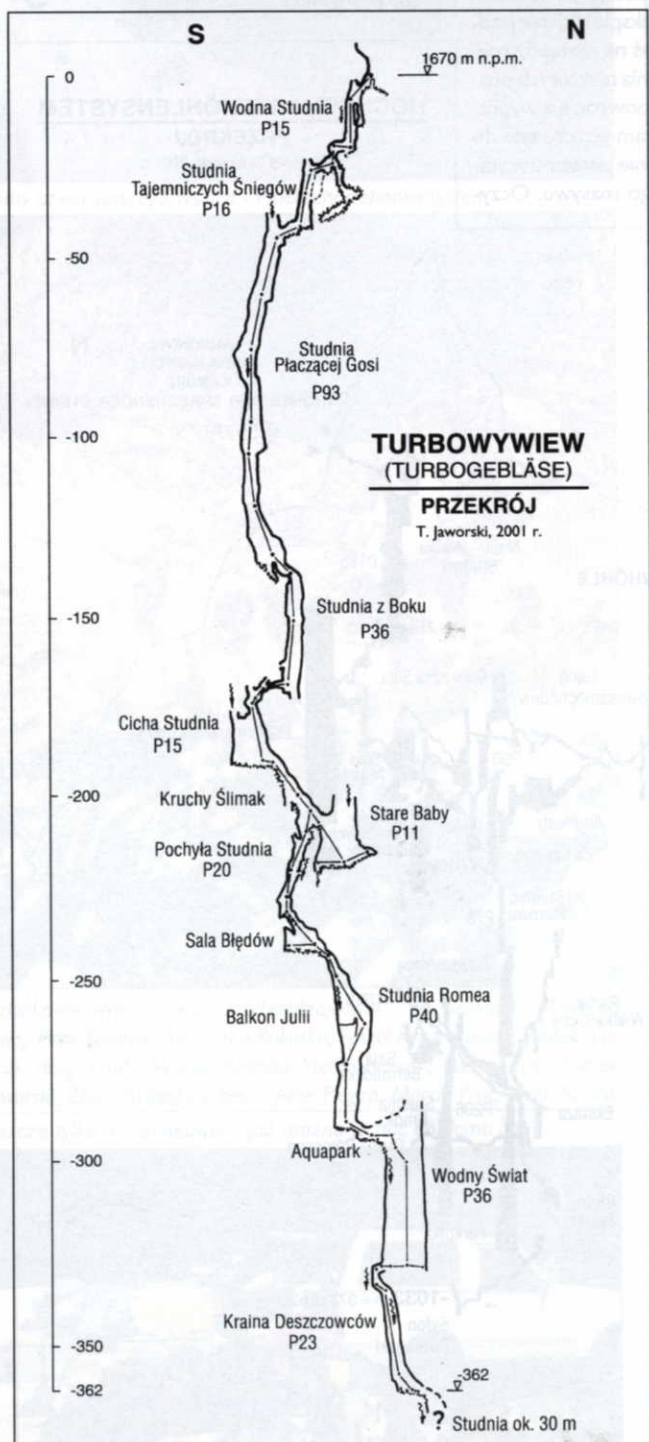
Strój galowy – wnętrze + marynarka i krawat

-1000 w Hoher Göll

Piotr Tambor

Wyjeżdżając na wyprawę byliśmy pełni optymizmu, pomimo tego, że wspomnienia z poprzedniego roku nie nastrojały pozytywnie. Każdy z nas pamiętał deszcze, które w zeszłym roku gnębiły nas przez większą część wyprawy, ograniczając w sposób drastyczny naszą działalność.

Ale jak to mawiał pewien znany Mały Rycearz „nic to” i tak w sobotę wieczorem 21 lipca spotkaliśmy się w pełnym składzie w Rudzie Śląskiej, skąd w niedzielę rano wyjechaliśmy ku naszej Pięknej Górze. Droga przebiegała dość monotonicznie, jeśli nie liczyć niewielkich kłopotów z przyczepką, ale ostatecznie dojechalismy w nocy do podnóża masywu. Następnego dnia powitało nas piękne alpejskie słońce, oraz kilku turystów, którzy wybierali się w góry, a trzeba zaznaczyć, że pora była dość wczesna. Po szybkim „przepaku” i uzupełnieniu zapasów jedzenia załadowaliśmy cały majdan na przyczepę ciągnika i podążyliśmy w kierunku dolnej bazy. Wieczorem, po skończeniu transportu, każdy mógł wreszcie usiąść i rozkoszować się pięknem gór i smakiem zimnego piwa.

Przez następne kilka dni zajęliśmy się przenoszeniem tego, co przywieźliśmy ze sobą na górną bazę, gdzie mieliśmy zamiar przebywać przez następne parę tygodni. Udało się nam to w cztery dni i wreszcie mogliśmy zająć się tym, po co przyjechalismy w góry. Każdy z nas czekał długo na wyprawę, dlatego od razu ruszyliśmy ostro do wymyślonych wcześniej i precyzyjnie określonych celów. Efekty nie dały na siebie długo czekać i już pierwsze akcje przyniosły pożądane efekty.

Zaczelismy sprawdzać otwór znaleziony pod koniec wyprawy w zeszłym roku i po małym kopaniu udało nam się wejść do środka. Jaskinię tą nazwalismy Pegaz. Po dwóch akcjach okazało się, że tak dobrze zapowiadająca się jaskinia kończy się na głębokości 137 metrów i nie ma możliwości kontynuowania eksploracji.

Równocześnie przeprowadzaliśmy akcje poręczające dojście do Turbowywiewu (Turbogebälse), Jaskini Gadających Kamieni (Höhle der Sprechender Steine) i eksplorację powierzchniową na północnych ścianach masywu. Po zakończeniu poręczowania mogliśmy przystąpić do eksploracji w tych jaskiniach. Równocześnie dwójka, która skończyła działalność w Pegazie przeniosła się do jednej z trudniejszych jaskiń w naszym rejonie, a mianowicie do Schar-tenschacht. Wszystkie trzy zespoły pojawiły się na bazie prawie równocześnie i wtedy Marcin Pruc przekazał nam wiadomość, że udało im się połączyć Gadające Kamienie z Kammerschartenhöhle. Jak się można domyślić, wiadomość ta wzbudziła w nas wielką radość i w tym dniu zawiesilismy wszelkie działania jaskiniowo-górskie, a wieczorkiem uczciliśmy to osiągnięcie. Po pospiesznych obliczeniach ustalilismy głębokość nowopowstałego systemu na -1033 metry (ciekawe czy TP S.A. weźmie to pod uwagę w swojej kampanii reklamowej?).

W następnych dniach kontynuowalismy działania mające na celu lepsze poznanie wnętrza gór i udawało nam się to z niezłym skutkiem. Między innymi pogłębilismy Turbowywiew (Turbogebälse) do -362 metrów. Niestety dalsza eksploracja w tej jaskini jest bardzo trudna z powodu ciasnot. Poczynilismy

też postępy w jaskini, której otwór leży prawie na terenie bazy, czyli Schartenschacht. W jednej akcji i jednym krótkim biwaku udało nam się wreszcie napotkać poziome partie na głębokości -650 metrów. Eksplorację zakończyliśmy na -700 i będziemy ją kontynuować w przyszłym roku. Jednak trzeba będzie najpierw trochę udrożnić dojście na tą głębokość, ponieważ po drodze znajduje się kilka zacisków, które selekcionują ekipę.

Oprócz tych dwóch jaskiń znaleziono i eksplorowano kilka pomniejszych obiektów, między innymi bardzo ładną jaskinię leżącą jakieś 200 metrów poniżej bazy. Ma ona około 100 metrów długości, 10 m głębokości i kontynuuje się małymi studniami z dość dużym przewiewem. Znaleźlismy także otwór jaskini leżący około 150 metrów nad Gadającymi Kamieniami, jednak z braku czasu eksploracji nie podjęlismy, zostawiając sobie coś na następny rok.

Pomimo chęci zakończenia niektórych problemów, to jak co roku po powrocie z wyprawy stwierdzamy, że mamy tam jeszcze tyle do zrobienia, że do końca życia nie jesteśmy w stanie skończyć eksploracji tego masywu. Oczy-

wiście chodzi tu o kompletną eksplorację, a nie o szukanie tylko tych największych jaskiń, które rzucają się od razu w oczy. Tak więc jesteśmy dobrej myśli i w przyszłym roku także zamierzamy się dobrze bawić w „Gollu”. □

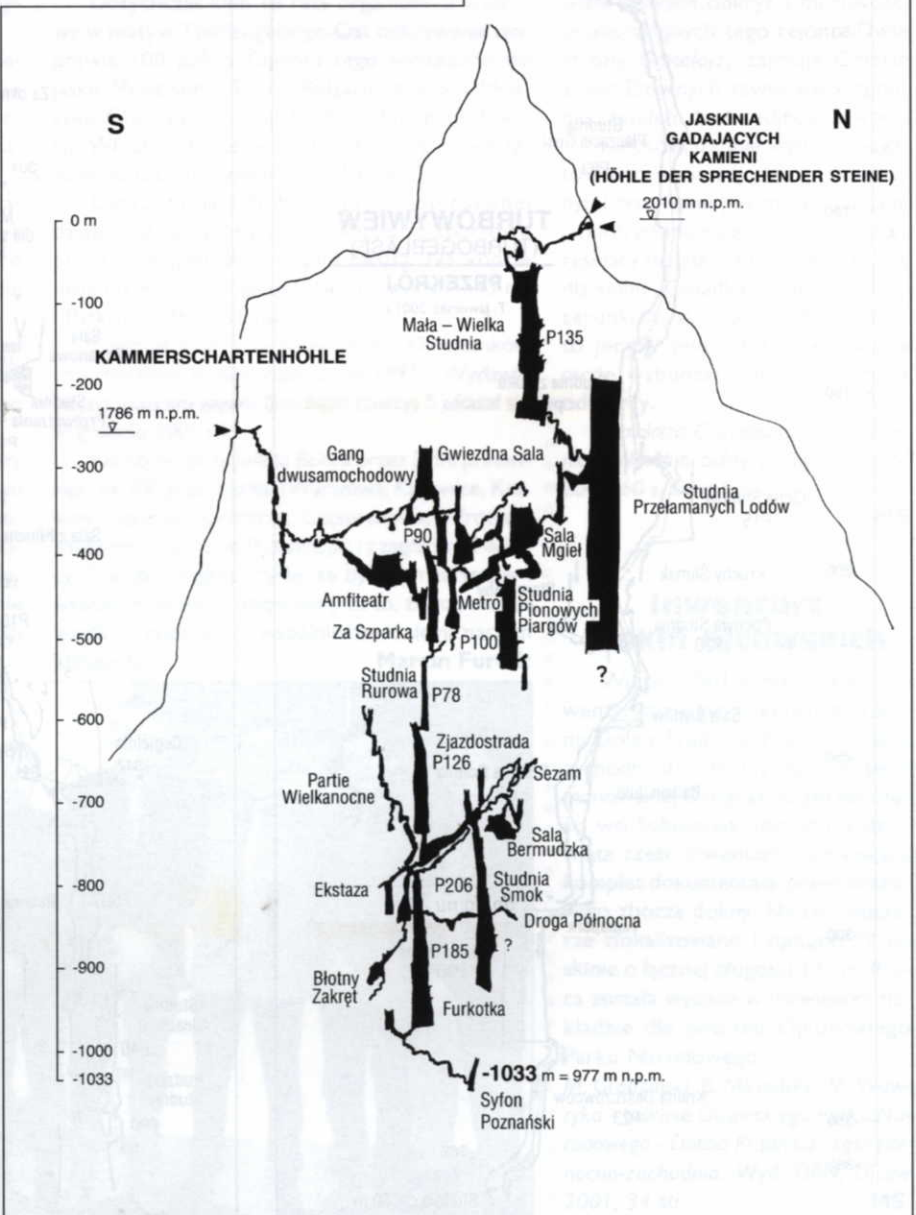
Podsumowanie

Wyprawa działała w terminie 21 lipca – 19 sierpnia 2001 r., w masywie Hoher Göll (Austria). Najważniejsze rezultaty eksploracji to połączenie Jaskini Gadających Kamieni z Kammerschartenhöhle, dzięki temu powstał **Hochschartehöhlesystem** o głębokości -1033 m, pogłębienie Schartenschacht do -700 i Turbowywiewu do -362 m. Skład wyprawy: Tomasz Erm, Tomasz Jaworski, Paweł Krzyszkowski, Stefan Nowak, Arek Piega, Marcin Pruc, Agnieszka Rolińska, Wojciech Roliński, Zbigniew Rysiecki, Jacek Sikora, Radosław Staszak, Piotr Tambor (kierownik).

HOCHSCHARTEHÖHLENSYSTEM

PRZEKRÓJ

Zestawił Z. Rysiecki, 2001 r.

PIOTR TAMBOR

Górny otwór naszego tysiąca - Hochschartehöhlsystem

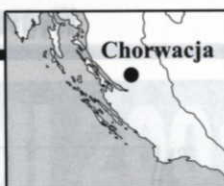

PIOTR TAMBOR

Członkowie wyprawy wraz z odwiedzającymi – na pierwszym planie od lewej: Piotr Tambor, Agnieszka Rolińska, Paweł Krzyszkowski, Radek Staszak, drugi rząd - Wojtek Roliński, Stefan Nowak, Tomek Erm, Tomek Jaworski, Zbigniew Rysiecki, z tyłu – Arek Piegza, Marcin Pruc, Jacek Sikora. Jeszcze tylko to zapakować i już można jechać do domu

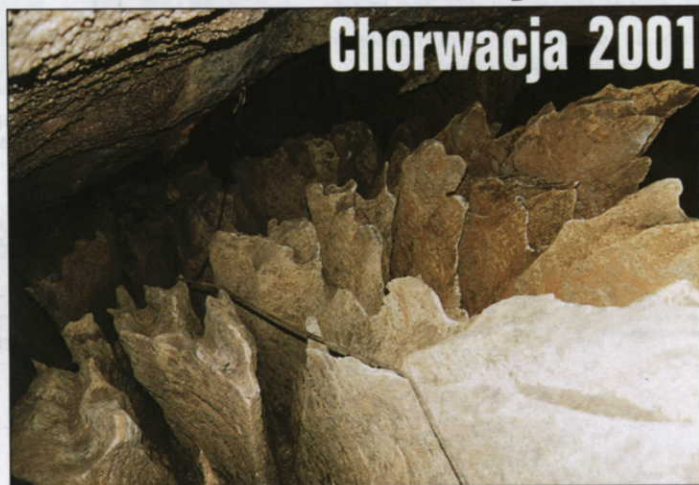
PIOTR TAMBOR

Chorwacja

Tekst i zdjęcia:
Marcin Furtak

-500m w Lubuskiej Jamie Chorwacja 2001

MARCIN FURTAŁ

Lubuska Jama – Zęby Smoka

Wyprawa eksploracyjna do tego pięknego kraju była drugą wyprawą zorganizowaną przez środowisko gorzowskie i żagańskie.

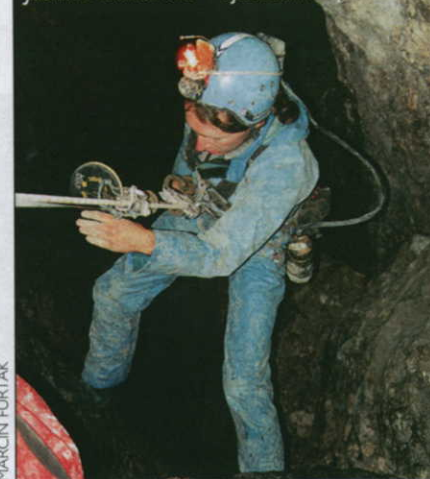
Nawiązanie kontaktów z Chorwatami nastąpiło na sportowym wyjeździe do drugiej pod względem głębokości studni na świecie – Patkov Gust w 1999 r. Byliśmy zafascynowani możliwościami eksploracyjnymi, pięknem przyrody i głębokimi jaskiniami (Slovacka Jama – 1301 m; Lukina Jama – 1392 m).

Północny Velebit kuśił. W roku 2000 wyruszyliśmy na jego podbój. Eksplorowaliśmy 13 jaskiń, z najgłębszymi: Studnią Młodych (-150 m) i dającą nadzieję na niezły wynik Lubuską Jamą (-330 m). Zatrzymaliśmy się tam nad otwartym problemem. Tegoroczna wyprawa była przygotowywana pod kątem Lubuskiej Jamy. Na eksplorację zużyliśmy 1700 m lin, schodząc do głębokości...

Ale zaczynając od początku... O tym, że cała ekipa nieźle się napracowała nie będę pisał – bo to oczywiste. O papierkowej robocie, którą zajęli się „gorzańcy” przed wyprawą również nie napiszę, i o tym, że kierownik... także nie wspomnę.

Zbliżał się dzień wyjazdu, podniecenie rosło. Co nas czeka? Czy jaskinia „puści” w głąb? Czy... można by zadawać sobie jeszcze wiele pytań. Opuszczam się w kolejną studnię, mijam znajome formacje skalne, którymi w ubiegłym roku tak się zachwycaliśmy. Szpiczaste, ostre zęby, dochodzące do kilku metrów długości sprawiały imponujące wrażenie.

Jaskinia Cencul'ova – zjeżdżam stąd...

MARCIN FURTAŁ

Zęby smoka – ktoś na bazie rzucił nazwą – pasowała idealnie. Wyjątkowo sucha, nie słychać żadnej wody, która poprzednio dała się nam we znaki. Jest i zacisk zwany Eliminatorem. Nie wszyscy go przeszli. Za zaciskiem zaczyna się meander – wąski, ciasny i kręty korytarz, przez który trzeba przepłynąć. Ściany meandru porastają ostre grzybki, bez możliwości chwytających kombinizon i trzymających uprzęż, akurat w najmniej odpowiednim miejscu i czasie. Ciężki wór do reszty obrzydza jaskinię. ➡

Jest wreszcie koniec pierwszego odcinka. Mały przerywnik - niewielka studzienka i drugi meander. Tu już lepiej. Dochodzimy na „przodek”. Eksploracja. Rok temu zabrakło lin i czasu. Studnia Meandrująca okazuje się być 80. metrową szczeliną rozszerzającą się w niektórych miejscach. Marzenia o szybkim zdobyciu głębokości pryskają, gdy od jej dna musimy iść w górę kolejnymi meandrami. Koniec. Brak liny. Wycofujemy się.

MARCIN FURTAK

Woda. Dwójka Danielów jest już nade mną. Jeden czeka przy zacisku, drugi kilka metrów niżej. Dziwny, nasilający się dźwięk „zagłusza ciszę”. Hałas przybiera na sile. Teraz już rozpoznajemy, co to jest. Woda! Chwilowa panika. Wypinam się z liny i chcę uciekać w górę meandra, tam gdzie mnie żywioł nie dopadnie. Opamiętanie. Przypinam się do liny i szybko idę w górę. Tam będzie się gdzie schronić. Huk jest coraz większy. Wydaje się, że za chwilę runie na mnie wodospad, tylko nie wiem, z której strony. Już, już jest... ..poszło bokiem, na mnie pryskają tylko krople wody. Byle za zacisk, tam w trójkę będzie różnie.

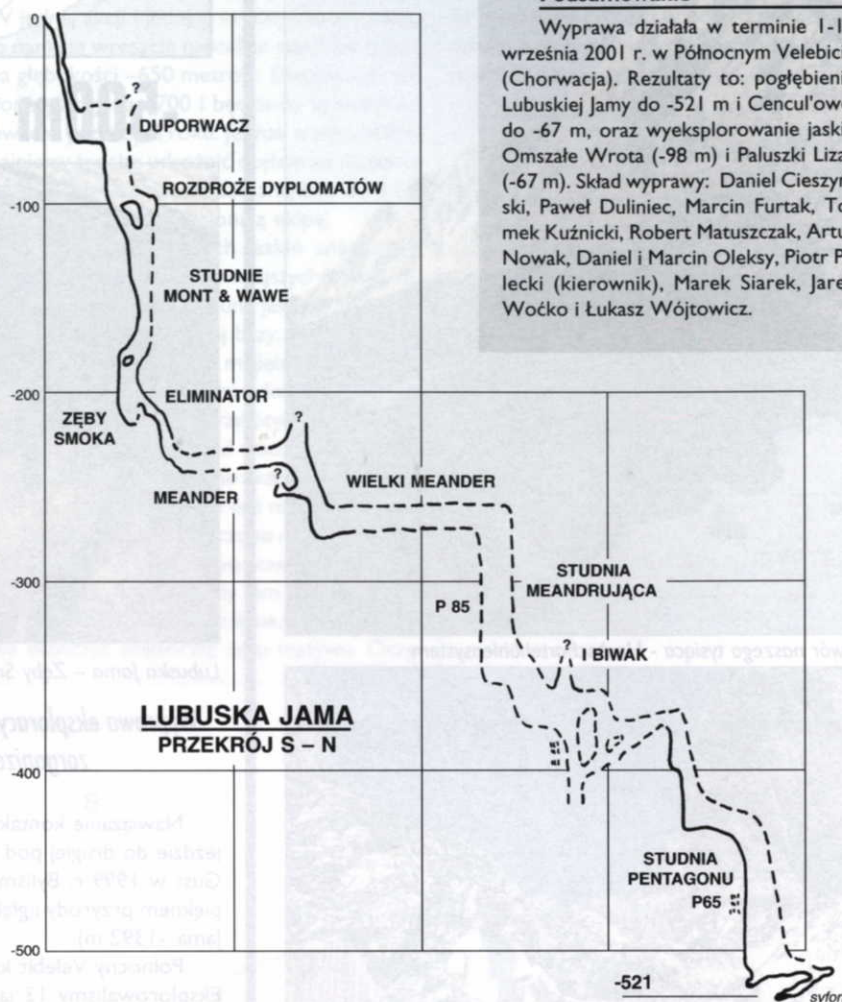
Mokrzy ale szczęśliwi, po godzinie jesteśmy na powierzchni. Tam nie pada, co jakiś czas tylko w oddali widać błyskawice – znak oddalającej się burzy.

Dzień odpoczynku. Teraz kolej na innych. Najważniejsze, że eksploracja zaczęta, chociaż nie jest tak pięknie, jak wydawało się nam rok temu. Skała strasznie „dziwna”. Wiercimy po kilka dziur zanim uda się osadzić spita. Wszystko pęka. Lubuska ma charakter szczelinowy. Gdy tylko zjedziemy jakąś studnię kilkadziesiąt metrów, zaraz tracimy głębokość wychodząc do góry meandrami. Potrzeba do tego dużo lin.

Wrócili. Również niewiele się posunęli do przodu, i to głównie w poziomie. W końcu sucha studnia. Stoję na dnie, a za nią... meander. Zostawiam problem innym.

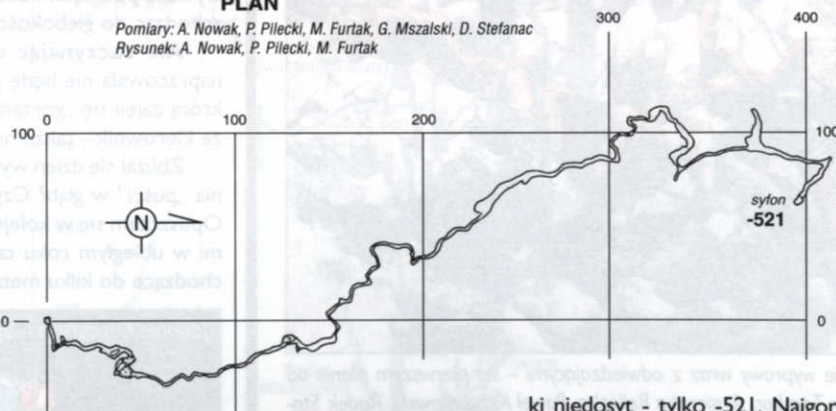
Dobra wiadomość. Daniel z Jarkiem przeszli meander. Za nim duża studnia. Daniel zawisł 5 metrów nad jej dnem.

12 września, ostatnia akcja eksploracyjna. Staję na dnie studni. Rzucam się do przodu – teraz to puści studniami – myślę. Zanim zjechał Pływak, już wiedziałem wszystko – syfon. Wiel-

LUBUSKA JAMA PLAN

Pomiary: A. Nowak, P. Pilecki, M. Furtak, G. Mszalski, D. Stefanac
Rysunek: A. Nowak, P. Pilecki, M. Furtak

TOMASZ KUŹNICKI

Członkowie wyprawy wraz z grotolazami z Zagrzebia

Podsumowanie

Wyprawa działała w terminie 1-14 września 2001 r. w Północnym Velebicie (Chorwacja). Rezultaty to: pogłębienie Lubuskiej Jamy do -521 m i Cencul'owej do -67 m, oraz wyeksplorowanie jaskiń Omszałe Wrota (-98 m) i Paluszek Lizać (-67 m). Skład wyprawy: Daniel Cieszyński, Paweł Duliniec, Marcin Furtak, Tomek Kuźnicki, Robert Matuszczak, Artur Nowak, Daniel i Marcin Oleksy, Piotr Pilecki (kierownik), Marek Siarek, Jarek Wočko i Łukasz Wójtowicz.

ki niedosyt - tylko -521. Najgorsze z możliwych rozwiązań. Ani nie zatrzymaliśmy się nad ewidentnym problemem, ani nie połączyliśmy się z Lukiną Jamą. Od chorwackiej rekordzistki dzieli nas w poziomie ponad 100 metrów. Przy połączeniu deniwelacja Lukiny wzrosłaby do 1417 m. Z niedowierzaniem sprawdzamy jeszcze raz wszystkie zakamarki dna. Na tej głębokości syfon! Na pewno zawieszony. Ale prześwitów żadnych nie widać. Odwrót nastraja mnie melancholijnie... □

Tekst powyższy jest skrótem obszernej relacji zamieszczonej w Grotolazie nr 5.

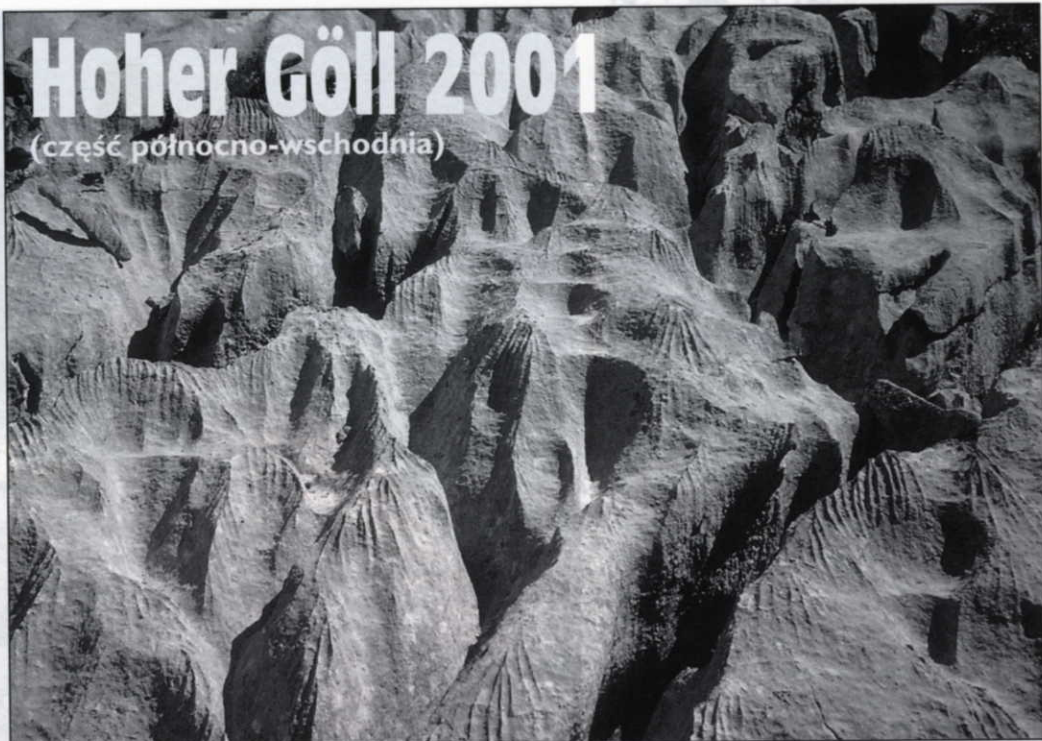
Andrzej Poczobutt

Tego roku przyjechaliśmy do Gölling z przeświadczeniem, że albo nam mocno „puści” albo wynosimy się z tego nieprzyjaznego i trudnodostępnego terenu.

Z powodów polityczno-finansowych niestety nie mogliśmy liczyć na śmigłowiec, wobec czego od razu po przybyciu do Gölling rozpoczęliśmy żmudne i wyczerpujące transporty do naszej bazy.

Hoher Göll 2001

(część północno-wschodnia)

TOMEK SOBĄŃSKI

wiła w porównaniu z poprzednią wyprawą, gdyż dzięki staraniom naszego wspaniałego kolegi Miloscha Dryjańskiego, mogliśmy rozbić mały – nie rzucający się w oczy namiot tuż pod otworem jaskini Ogrschacht.

Naszym głównym celem było zakończenie eksploracji w jaskini Ogrschacht, którą zapoczątkowaliśmy w zeszłym roku. Jaskinia ta do głębokości –580m składa się z ciągu obszernych studni. Pokonywanie tego odcinka jaskini, poza niebezpieczeństwem utopienia się w wypadku dużej ulewy na powierzchni, nie stanowi większego problemu. Gorzej jest w dolnych, poziomych partiach gdzie ta, jakby się wydawało prosta i obszerna jaskinia, diametralnie zmienia swój charakter na szalenie ciasną i trudną w poruszaniu się. Ostatnia wyprawa po przebyciu najciaśniejszych miejsc skończyła eksplorację w wielkiej sali przeciętej kilkunastometrowym błotnym progiem. □

Naszą bazę stanowiła legendarna mała chatka, a w zasadzie buda obita blachą zbudowana przez Austriaków w czasie eksploatacji Gruberhornhöhle, mieszcząca się w potężnym otworze groty zwanej Zakrystią. Zakrystia leży ok. 1300 m nad dnem doliny, a droga do niej wiedzie przez prawie pionowe trawy i skałki poprzecinane gdzieniegdzie rzadkim tzw. „lasem urwiskowym”. Pomimo trudów, dzięki silnej i sprężonej ekipie, a przede wszystkim dzięki zeszłorocznym zapasom zdołaliśmy się uporać z wniesieniem większości rzeczy w ciągu trzech dni. Tak więc stosunkowo szybko mogliśmy przystąpić do działań jaskiniowych. Podobnie jak w zeszłym roku, z powodu ograniczeń zawartych w zezwoleniu nie mogliśmy oficjalnie i bez przeszkód biwakować po północnej stronie grani. Jednakże nasza sytuacja znacznie się popra-

TOMEK SOBĄŃSKI

TOMEK SOBAŃSKI

W sali można było wyczuć wyraźny przewiew, co dawało nadzieję na łatwe i duże odkrycia. Niestety okazało się, że po sforsowaniu progu i odkryciu kilkusetmetrowego korytarza, zamiast pójść dalej stanęliśmy pod wysokim i obłożonym kominem. Pomimo usilnych prób wspinaczki nie udało nam się pokonać tej przeszkody klasycznie. Wspinanie w takim terenie wymagało wbicia rzadka spitów i przetransportowania całego biwaku i masy sprzętu wspinaczkowego przez bardzo ciasne partie jaskini, co było by po prostu rzeczą karkołomną. Wobec takiego obrotu sprawy postanowiliśmy definitywnie zakończyć eksplorację w tej jaskini – przynajmniej na jakiś czas.

W przerwach pomiędzy biwakami w Ogrschacht prowadziliśmy intensywne poszukiwania nowych jaskiń w dolnych partiach Kotła Grutred. Jednakże teren ten, który przez lata stanowił cel dla wypraw zarówno wrocławskich jak i katowickich jest na tyle przebadany, że nie udało nam się znaleźć nic więcej poza kilkoma mało znaczącymi obiektami. Odwiedziliśmy także (sportowo) pobliską, znaną wszystkim Polakom jaskinię Gruberhornhöhle, która zaskoczyła nas ogromną ilością śmieci jakie się w niej znajdują i czekają na utylizację od ponad 20 lat.

W czasie wyprawy przeprowadziliśmy także akcję oczyszczania terenu położonego na północ od grani głównej z licznych śmieci, pozostawionych przez poprzednie ekipy działające w tym rejonie we wczesnych latach dziewięćdziesiątych. Pod koniec wy-

TOMEK SOBAŃSKI

TOMEK SOBAŃSKI

prawy udaliśmy się także na kilkudniowy rekonesans w sąsiedni maszyn Hagengebirge. Jest to dużo większy obszar od „Golla” i drzemie w nim jeszcze spory niezbadany potencjał jaskiniowy. Jeśli wszystko pójdzie dobrze i uzyskamy niezbędne zezwolenia to jaskinie w Hagengebirge staną się naszym celem w kolejnych latach. □

W tegorocznej trzy tygodniowej wyprawie zorganizowanej przez Sekcję Grotołazów Wrocław wzięli udział: Marek Wierzbowski (SGW) – kierownik, Paweł Jarowicz, Dariusz Jasiński, Tomasz Sobański – wszyscy z SGW, z SKTJ Sopot: Andrzej Poczobutt, Jacek Pyska, Joanna Reducha, oraz Jan Poczobut z SW.

Tomasz
Tomaszek

Kanin 2001

Celem wyprawy „Kanin 2001” była dalsza eksploracja rejonu przyznanego przez „Słoweński Komitet ds. Badania Jaskiń” w roku 1999, a zwłaszcza jaskiń BC-1, KR-3 i KR-4. Jaskinie te zostały odnalezione i eksplorowane podczas zeszłorocznej wyprawy (Kanin 2000), i wiązaliśmy z nimi pewne nadzieje na dalsze ich pogłębienie.

PIOTR AUGUSTYNEK

W jaskini KR-4 („Choroł Schow”) udało się osiągnąć głębokość -205 m. Po wyeksplorowaniu następnych dwóch ciasnych meandrów i dotarciu do ciągu wodnego, który wpływał do niedostępnej szczeliny, zaprzestaliśmy dalszej eksploracji tej jaskini z uwagi na duże „ciasnoty” w meandrach, przez co jaskinia była „bardzo selekcyjna” i dostępna tylko dla nielicznych osób. Wydaje mi się, że eksploracja w jaskini KR-4 nie została jeszcze zakończona i będzie prowadzona w następnych latach, jednak będzie to działalność innego typu, nastawiona na sprawdzanie okien znajdujących się w studniach, a zwłaszcza w studni „Latających Karpi”. Będzie tam potrzebna dobra wiertarka i „hakomistrz”. Jaskinia ta jest obecnie najgłębszym obiektem wyeksplorowanym przez nasze wyprawy w masywie Kanin.

W jaskini KR-3 nasze działania skupione były na rozkuwaniu zacisków; eksploracja tam została zakończona definitywnie na głębokości -134 m. Wydaje się, że obiekt ten nie daje już żadnych perspektyw na dalsze odkrycia, jednak warto tam jeszcze raz wszystko sprawdzić podczas następnej wyprawy.

Eksplorowano również jaskinię BC-1 i mimo żmudnych prac prowadzonych na dnie (-120 m) końcowe zwężenie udało się pokonać tylko jednej osobie. Wiadomo już że jaski-

nia się kontynuuje, i po rozkuciu ostatniego zwężenia w „Szczelinie Rzeźbiarzy” będziemy mogli prowadzić dalszą eksplorację. Na tym etapie zakończono prace w tym obiekcie a dalsza działalność została odłożona na lata następne.

Podczas wyprawy kontynuowana była także eksploracja powierzchniowa w przydzielonym rejonie. Ponieważ w poprzednich latach eksploracja powierzchniowa była prowadzona bardzo chaotycznie, tym razem podzieliliśmy nasz rejon na kilkanaście mniejszych, co z pewnością wprowadzi większą dokładność w działania powierzchniowe, ale za to wydłuży znacznie czas potrzebny do dokładnego sprawdzenia tego rejonu; według naszych obliczeń do ok. 5 lat.

W tym roku eksploracja powierzchniowa była prowadzona pomiędzy szczytami: Konic 2289 m n.p.m. – Mali Graben 2047 m n.p.m. oraz w rejonie Razora i w rejonie Krlišče i Bielo Celjo. Jej efektem było odnalezienie i wyeksplorowanie kilkunastu nowych obiektów. Najciekawsze z nich to:

Rejon Krlišče - jaskinie: KR-5 (-33 m), KR-6 (-45 m), KR-7 (-38m), KR-8 (-51 m).

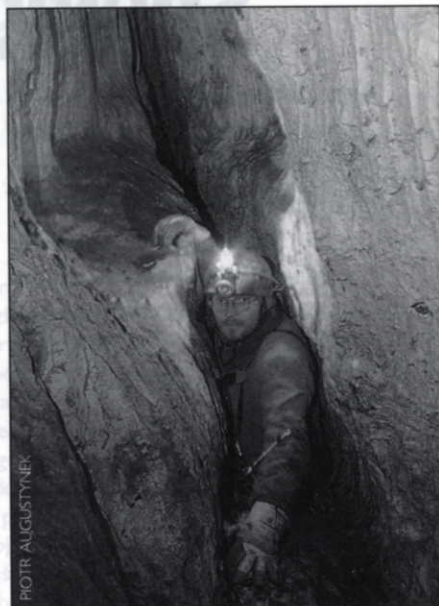
Najciekawszym i dającym perspektywę na dalszą eksplorację obiektem jest jaskinia KR-8, w której zakończono eksplorację na głębokości -51m ale wyczuwalny jest tam przewiew powietrza.

Rejon Bielo Celjo - zlokalizowano jeden obiekt z bardzo dużym wywiewem powietrza; jest to niewielki lej krasowy z którego trzeba będzie usunąć luźny rumoszcz skalny (obiekt ten nie posiada jeszcze swojego oznaczenia).

Rejon Konic 2289 m n.p.m. - Mali Graben 2047 m - Razor - jaskinie: KM-1 (Ruda Cave -132 m). Jest to najciekawsza jaskinia znaleziona podczas wyprawy; wyczuwalny jest w niej przewiew powietrza. Jaskinia jest to ciąg trzech studni, wszystkie z dużą ilością lodu i śniegu.

Deszcze padające na powierzchnię powodowały duże wytopy w lodzie i śniegu a odrywające się wanty lodowe stanowiły duże zagrożenie dla ekip tam działających. Eksploracja w tym obiekcie od poziomu -65 m stała się bardzo niebezpieczna. Po niewielkim wypadku w studni De Ferion, który skończył się na szczęście jedynie bolesnym stłuczeniem barku, podjęliśmy decyzję o zaprzestaniu dalszej eksploracji na głębokości -132 m. Działalność w tej jaskini nie jest jeszcze zakończona i będzie prowadzona pod warunkiem stabilnej pogody na powierzchni. Rozważana jest także wyprawa zimowa.

Pozostałe obiekty w tym rejonie: KM-2 (-35 m), KM-3 (-41 m), KM-4 (-31 m), KM-5 (-42 m).

PIOTR AUGUSTYNEK

Działalność wyprawy była utrudniona, a warunki pogodowe (burze i deszcze) bardzo ograniczały eksplorację. Podczas jednej z burz (grad i wiatr) wyprawa straciła namiot bazowy na górnej bazie. Na szczęście wszystko skończyło się dobrze. W tym rejonie pracy jest jeszcze bardzo dużo, co najmniej na 5 lat i mam nadzieję, że wreszcie uda się trafić ten jeden, no może nie jedyny otwór, który doprowadzi nas na magiczną głębokość -1000.

Na koniec chciałbym podziękować wszystkim tym, którzy zaangażowali się w nasz projekt i poświęcili swój czas i pieniądze aby wszystko doprowadzić do szczęśliwego końca. □

Podsumowanie

Wyprawa zorganizowana przez Sekcję Taternictwa Jaskiniowego Klubu Wysokogórskiego-Kraków, działała w sierpniu 2001 r., w Kaninie (Słowenia). Najważniejsze rezultaty eksploracji to pogłębienie jaskini KR-4 do -205 i KR-3 do -134 m. Skład wyprawy: Piotr Augustynek, Andrzej Góralczyk (kierownik), Ryszard Grzywa, Tomasz Jagła, Łukasz Janczy (Speleoklub Tatrzański), Sebastian Kalisz (Speleoklub Wrocławski), Maciej Krysztofik, Mirosław Pindel, Paweł Ramatowski, Aneta Skrzypek, Joanna Ślusarczyk, Tomasz Tomaszek.

Szczególne podziękowania chcielibyśmy przekazać dla J. Pirnata - bez jego pomocy wyprawa w ogóle nie doszłaby do skutku, oraz dla Firmy LANEX, która opatrzyła nas w doskonałe liny.

PIOTR AUGUSTYNEK

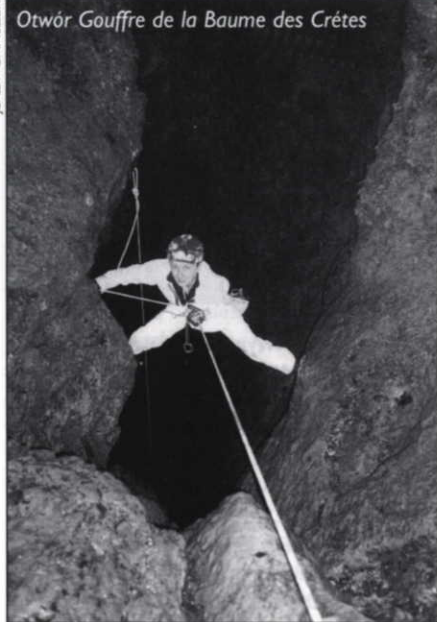
Speleowakacje

wakacje

DEBATA MICHAEL SVA

Gliniane figurki w końcowej salce Gouffre de la Belle Louise

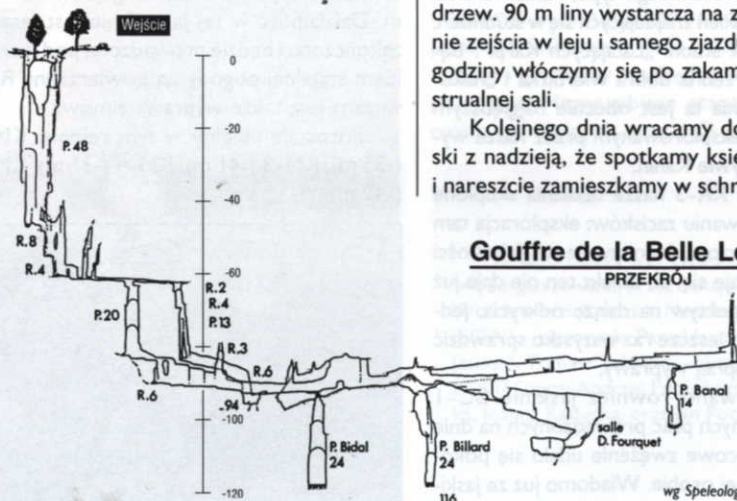
Gliniane figurki w końcowej salce Gouffre de la Belle Louise

Następnego dnia przenosimy się w okolice wsi Deservillers i otworu Gouffre de la Baume des Crêtes (1700 m, -181 m). Tu bawimy się w starym domku po piłkarzach z

Jedziemy w cztery samochody – ale każdy inaczej, więc umówieni jesteśmy w miejscowości Montrond-le-Chateau, gdzie znajduje się schronisko „speleologiczne”. Niestety właściciel ksiądz Benuar był nieuchwytny, więc robiliśmy się za wzię, pod jaskinią Gouffre de la Belle Louise. Z reguły przed otworami ja-

Kolejnego dnia wracamy do naszej wioski z nadzieją, że spotkamy księdza Benuara i nareszcie zamieszkamy w schronisku – nie-

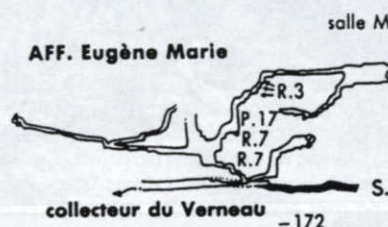
PRZEKRÓJ.

wg Speleologie en Franche-Comté

Gouffre des Bièfs Boussets

PRZEKRÓJ
wg Speleologie en Franche-Comté

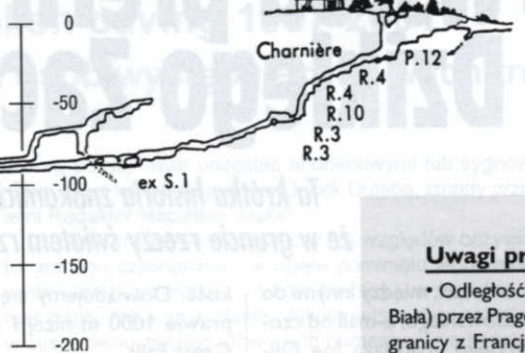

salle Machin

passage sup.

méandre

ex S.1

Wejście

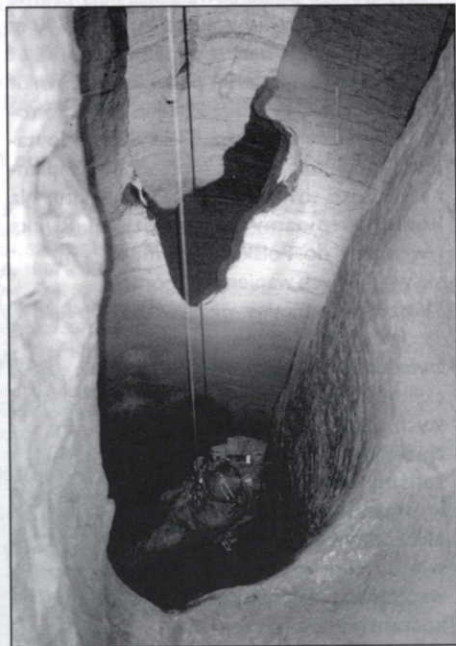
stety Benuar gdzieś nadal się włóczy, więc znowu rozbijamy się za wsią – tym razem pod Grotte des Cavottes (3170 m, -109). Poznani Francuzi określili ją jako „sympatyczna” – no cóż, interesujące są tam tylko fragmenty szerokich, poziomych korytarzy. Jaskinia ta odwiedzana jest przez liczne rzesze „żółtodziobów” i innych turystów ze „szkół przeżycia”.

Księżda Benuara nadal nie ma – ale łazienka w jego schronisku jest czynna.... Następuje kryzys – część ekipy ma już dosyć, więc kolejna jaskinia to najłatwiejsza jaką udało nam się znaleźć w naszej książce. Gouffre du Morey (550 m, -121 m) to duża pochylnia z dwoma niewielkimi studniami. Chyba nie warto tam zaglądać, może jedynie gdy są z nami dzieci, lub osoby które nie chodzą po jaskiniach.

Opuszczamy rejon leżący na południe od Besancon, nie zobaczywszy księżda Benuara. Jeden samochód wraca do domu, drugi jedzie nad morze, a dwa pozostałe na północ w okolice Vesoul. Ostatniej jaskini szukamy przez 3 godziny. Wszystkie poprzednie otwory to duże lub bardzo duże aweny i takiego właśnie szukamy. Okazuje się jednak, że tym

razem jest to mały otwór o średnicy 0,5 metra, przykryty kratą i deskami. Jedyną oznaką jest tabliczka przybita na drzewie. Do jej otworu ostatecznie zaprowadził nas miejscowy rolnik, przewracający siano na pobliskiej łące. Grotte de Cerre les Noroy to zdecydowanie najpiękniejsza jaskinia tego obszaru. Warto ją zwiedzić nawet nadrabiając trochę drogi, przejeżdżając gdzieś w pobliżu. To poziomy (2200 metrów długości) korytarz z płynącą rzeką, o głębokości od kostek po uda, z dużą ilością nacieków, interesującymi przekrojami korytarzy i tylko jedną, 15. metrową studnią wejściową.

Wszystkie jaskinie które odwiedziliśmy nie były zbyt trudne, zajmujące przeciętnie od 2 do 5 godzin akcji. Wino i sery są tam tanie, okolica słabo zaludniona i nie zepsuta przez turystów, ludzie niezwykle życzliwi – czego więcej potrzeba dla miłego spędzenia speleowakacji? □

BEATA MICHALSKA

Gouffre de la Belle Louise

Grotte de Cerre les Noroy

Uczestnicy wyjazdu od lewej (stoją): P. Wojtas, K. Lach, M. Sobański, B. Nikiel, U. Tebin; (leżą): J. Pukowski, G. Sobańska, A. Sobańska, B. Michalska, Z. Grebl. Na zdjęciu brak J. Ganszera – foto.

Uwagi praktyczne

- Odległość z Polski (Bielsko-Biała) przez Pragę, Norymbergę do granicy z Francją, skąd prosto na południe – to około 1300 km. Dojazd małego samochodziku (cinquecento) z noclegiem w Niemczech, zajmuje trochę ponad 24 godziny.

- W tym rejonie brak jest natoku turystów, więc wszyscy traktują przyjezdnych bardzo sympatycznie; w 99% mówią wyłącznie po francusku, a 1% – po francusku i niemiecku. Można spać wszędzie – terenów zielonych i lasów nie brakuje, a miejscowym nie przeszkadza rozbicie namiotu przy jaskini.

- W miejscowości Montrond le Chateau (na S od Besancon) znajduje się schronisko dla grotolarzy prowadzone przez księżda Benuara. Jeśli chce się w nim nocować, trzeba zadzwonić wcześniej (tel. Saone – 81.86.71.78). Warto wiedzieć, że w piwnicy jest tam stale dostępna łazienka i pomieszczenie do prania sprzętu.

- Wbrew pozorom nie jest to słoneczna Francja – koniecznie trzeba zabrać ciepły śpiwór i ciuchy. Nam 1 dzień świeciło słońce, a tak były chmury, deszcz i 10 °C.

- Poruszaliśmy się bez żadnych pozwoleń. Generalnie ich nie potrzeba. Jedynie przed Gouffre des Bièfs Boussets wisiła tabliczka z prośbą o zgłoszenie wejścia w Merostwie. Nie zgłosiliśmy i nikt nas nie ścigał. Wydaje się, że ta prośba była motywowana raczej względami bezpieczeństwa, niż ochrony samej jaskini.

- Jeżeli korzysta się z francuskiego przewodnika po jaskiniach tamtego rejonu – „Speleologie en Franche-Comté” to należy brać takie liny, jakie są podane w opisach. Do otworów łatwo trafić wg mapek zamieszczonych w tej książce.

- Uczestnicy wyjazdu: Beata Michalska, Jurek Ganszer, Zdzichu Grebl, Krzysztof Lach (osoba towarzysząca), Błażej Nikiel, Jurek Pukowski, Ania i Marek Sobański, Gabi Sobańska (lat 4), Ula Tebin, Paweł Wojtas – wszyscy ze Speleoklubu Bielsko-Biała.

- Podziękowania dla Sławka Zagórskiego (STJ KW Kraków) za pożyczoną literaturę, mapy i przekazane informacje.

Andrzej
Ciszewski

Wśród prairii i gór Dzikiego Zachodu

*Ta krótka historia znakomicie świadczy o tym,
że w gruncie rzeczy światem rządzi przypadek...*

Ponad rok temu dotarł, między innymi do mnie i Marka Wierzbowskiego, e-mail od człotowego amerykańskiego grotolaza Joe Oliphanta, w którym zwrócił się o pomoc w sprawie stworzenia dla nich nowych programów szkolenia na bazie tego, co robimy u nas. Była to między innymi konsekwencja wcześniejszego pobytu Witka Jokiela w Stanach przed paroma laty, kiedy to kierowana przez niego nieduża ekipa z Polski pomagała Amerykanom w transporcie zwłok z jaskini Cheve w Meksyku. Zimą tego roku Marek posłał do Stanów tłumaczenia nowych przepisów szkoleniowych. Zaczęła się intensywna korespondencja pomiędzy Markiem i Joe. W pewnym momencie, wczesną wiosną zdecydowaliśmy, że polecimy na dwa tygodnie do USA, aby kontynuować w terenie to, co zaczęło się na papierze. Marek Wierzbowski, Ewa Wójcik, ja i moje nieletnie dziecko lecimy do Salt Lake City. Wynajmujemy samochód i przez kolejne góry, prairie i rejon wspinaczkowe kierujemy się do miasta Missoula w stanie Montana, który jest jednym z największych i najdzikszych w USA.

Już samo otoczenie Salt Lake City robi wrażenie, tym większe, że górujący nad miastem masyw Ninita o wysokości 3500 m n.p.m., zbudowany jest w dużej mierze ze skał węglanowych. Kierujemy się na północny wschód do Wyoming. Zatrzymujemy się na dwa dni w dwóch różnych rejonach wspinaczkowych pasma Wind River Range, większego znacznie obszarowo niż nasze Tatry, z kulminacją o wysokości 4200 m. Znaczna część tych gór zbudowana jest również z wapieni.

Następnie przez Tetons i Park Narodowy Yellowstone jedziemy na północ do Montany.

Montana ma powierzchnię większą od Polski i zamieszkuje ją 886 400 ludzi, czyli trochę mniej niż Kraków. Dla mnie jest to coś fascynującego. Wśród bezkresnych prairii mijamy kolejne pasma górskie. Z całą ekipą spotykamy się w Little Belt Mountains. Jest czwórka Amerykanów. Wspólnie przeprowadzamy akcję szkoleniową w najgłębszej jaskini w tych górach, Whitaker Sink, której głębokość sięga -150 m. W bardzo sympatycznej atmosferze spędzamy dobę w okolicy jej otworu na wysokości 2100 m, strzeżeni przez nieodległy od obozu silos międzykontynentalnej rakiety Minuteman.

Góry zarośnięte dzikim lasem w tej części przypominają mi Vercors. Robią jednak większe wrażenie ze względu na swoją dzi-

kość. Dowiadujemy się, że odwodnienia są prawie 1000 m niżej i 100 km stąd, aż pod Great Falls.

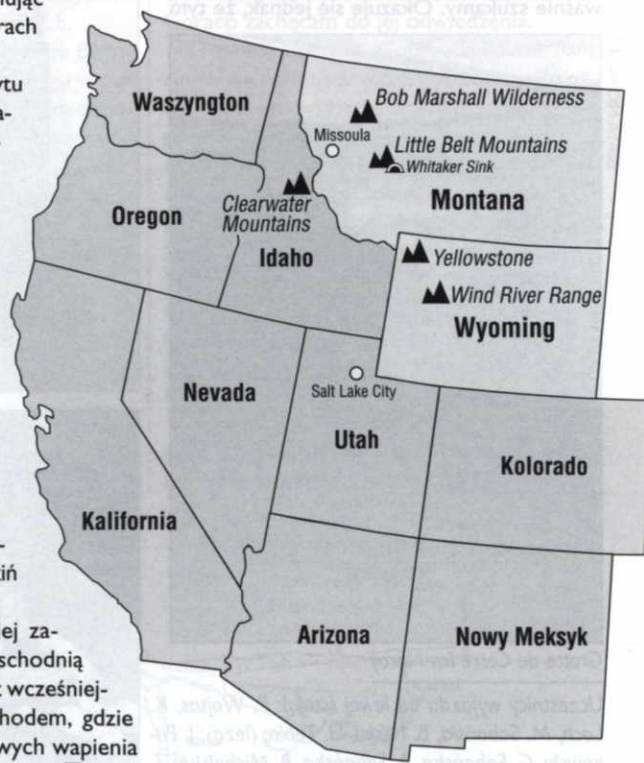
Razem z gospodarzami jedziemy następnego dnia pod Missoulę, do domu Joe i Tiny Oliphantów i kontynuujemy wspólnie manewry na linii wiszącej na belce w stodole. Marek czujący się w tym kraju prawie jak w Polsce, jest w stanie wyjaśnić gospodarzom wszelkie niuanse techniczne.

W czasie długich wieczornych rozmów dowiadujemy się więcej o możliwości działania w tej części Stanów, gdzie potencjalne możliwości eksploracji są na razie ogromne. Joe i Tina, którzy przeprowadzili się do Montany z Indiany sprawdzili tam możliwości eksploracji w Bob Marshall Wilderness. Jest to część głównego pasma Carl Lewis Range w Górach Skalistych, usytuowanego na granicy USA i Kanady, którego południowa część liczy prawie 20 000 km² i przy wysokości 2000 – 2700 m n.p.m. jest zbudowana z wapieni.

Ostatni etap naszej podróży to powrót do Salt Lake City przez kolejne góry. Półtora dnia jedziemy przez Clearwater Mountains. Kompletnie dzikie, niestety nie wapienne góry, ze słynną Rzeką bez Powrotu. Na koniec wspinamy się w City of Rocks i wracamy do Polski, zatrzymując się w kolejnych wapiennych górach Wasatch Mountains.

Jak na dwa tygodnie pobytu zwiedziliśmy bardzo dużo. Zobaczyliśmy kilka pasm Gór Skalistych, wspinaliśmy się w pięciu rejonach skalnych. Nawiązaliśmy kontakty, które w przyszłości mogą przynieść obydwóm stronom wiele ciekawych form współpracy. Na przyszły rok zostaliśmy zaproszeni na wspólną wyprawę w Bob Marshall Wilderness, a w najbliższym czasie podpiszemy prawdopodobnie umowę o współpracy szkoleniowej. Amerykanie z kolei zainteresowani są bliższym poznaniem jaskiń Europy.

Mnie natomiast najbardziej zaskoczył kontrast pomiędzy wschodnią częścią Stanów, którą znałem z wcześniejszych pobytów, a dzikim zachodem, gdzie tysiące kilometrów kwadratowych wapienia ciągle czeka na swoich odkrywców. □

ANDRZEJ CISZEWSKI

ANDRZEJ CISZEWSKI

Bibliografia adnotowana czasopisma *Jaskinie* za l. 1992-2001 oraz wydawnictwa „Polish caving 1997-2001” wraz z pełnymi indeksami jaskiń i osób występujących w ich treści

Wstęp

Bibliografia niniejsza obejmuje zawartość wszystkich dotychczas (tj. nominalnie do końca 2001 r.) wydanych zeszytów czasopisma *Jaskinie*, tj. od numeru 1 z 1992 r., do numeru 4(25) za październik-grudzień 2001 r. oraz wydawnictwa „Polish caving 1997-2001” przygotowanego na 13 Międzynarodowy Kongres Speleologiczny, a będącego w istocie specjalnym zeszytem *Jaskiń*, tylko tym razem (w przeciwieństwie do zeszytu przygotowanego w 1997 r. na 12 Międzynarodowy Kongres Speleologiczny - *Jaskinie* nr 7) wydanego poza numeracją jako oddzielna broszura. Mają one łącznie 948 stron druku (licząc wraz z okładkami, które od nr 7 uwzględniane są w paginacji). Doliczając niniejszą bibliografię (40 stron), jest to już niemal 1000 stron druku, na których opublikowanych zostało kilka tysięcy stron maszynopisu, kilkadziesiąt zdjęć i planów.

Bibliografia rejestruje w układzie działowym wszystkie artykuły i notatki jakie zostały ogłoszone na łamach tych wydawnictw - łącznie 685 pozycji.

Układ bibliografii jest działowy. Publikacje zgrupowano według - dostosowanych do całości materiału zawartego w czasopiśmie - działów, a w ich obrębie wszystkie prace uszeregowano w porządku, w zależności od potrzeb, chronologicznym lub topograficznym, a niekiedy też kierowano się kryterium hierarchii.

Opisy wszystkich pozycji objętych bibliografią wykonano z autopsji.

Ogólny schemat opisu wygląda następująco:

1. Tytuł : podtytuł (lub nadtytuł), wraz z ewentualnym objaśnieniem tytułu (ten ostatni element umieszczono w nawiasie kwadratowym), gdzie w kilku przypadkach, by nie komplikować opisu, podano też, w nawiasie ostrym, rozdział pracy. Dla potrzeb bibliografii notatką nad tytułu nadano tytuł, który umieszczony jest w nawiasie kwadratowym. Podano też (pochodzący z angielskiego spisu treści, który zawierały nr 5 i 6 a następnie od nr 1(8) ze streszczeń zamieszczonych na końcu numeru) tytuł równoległy, o ile nie był zbyt podobny do tytułu oryginalnego. Po znaku „/” jest podany autor. Czasem brak tego elementu, gdyż w trakcie gromadzenia materiałów nie udało się niestety rozwiązać autorstwa niektórych pozycji. Bo choć pomocy przy jego ustalaniu udzieliła obecna Redakcja, to niestety

szereg pozycji musi pozostać anonimowymi lub sygnowanych kryptoni-
mami, gdyż ich autorstwo znał Jacek Dulęba, zmarły przed rokiem długo-
letni Redaktor Naczelny *Jaskiń*.

2. Skrócony adres wydawniczy (ze względów oczywistych - bibliogra-
fia jednego czasopisma - w opisie pominięto jego nazwę, jak i miejsce
wydawania) - po znaku „-” numer bieżący i, w nawiasie półokrągłym, nu-
mer ciagły, rok jego wydania (dokładniejsza data została podana poniżej
w zestawieniu zbibliografowanych numerów) i na końcu strony na jakich
znajduje się dana praca, oraz informacje o materiale ilustracyjnym. Na
zakończenie umieszczona jest informacja o streszczeniu angielskim dru-
kowanym na stronie 34, jakie poczyniwszy od nr 1(8) miały niektóre teksty.

Po opisie zasadniczym, w drugiej części noty, wyróżnionej mniejszym
drukem, znajduje się adnotacja przybliżająca zawartość materiału.

Dla ułatwienia w korzystaniu z zawartości *Jaskiń* i „Polish caving 1997-
2001”, poniżej przed zrzębem głównym bibliografii przedstawiono wykaz
numerów tego pisma wraz z ich zawartością, co jest formą bibliografii w
układzie chronologicznym, a po nim umieszczono indeks autorów (liczy
ponad 200 haseł) oraz indeks tytułów.

Po „Bibliografii” - co czyni to wydawnictwo unikalnym co najmniej w
skali Polski - umieszczone zostały pełne indeksy jaskiń i osób występują-
cych w treści wszystkich zbibliografowanych numerów *Jaskiń* i wydaw-
nictwa „Polish caving 1997-2001”. Pierwszy indeks zawiera łącznie ok.
2200 nazw jaskiń i blisko 10 tysięcy cytowań, drugi ponad 2000 haseł i
blisko 8 tysięcy cytowań. Przy tej skali wielkości materiału (łącznie ponad
4200 haseł i 18 tysięcy cytowań wywołanych z ok. 950 stron druku) nie-
uchronnie są pomyłki lub przeoczenia, stąd prośba o wyrozumiałość za
ewentualne potknięcia, tym bardziej że wielokrotnie materiał wyjściowy
zawierał szereg sprzecznych z sobą informacji.

Dodajmy że w sumie prezentowany materiał liczy ponad 12 arkuszy
autorskich, co dowodnie świadczy o ogromie informacji zawartych w opraco-
wanym czasopiśmie i miejmy nadzieję przyczyni się do lepszego jej
wykorzystania przez dotychczasowych i przyszłych Czytelników i Autorów.

Wykaz wydanych w l. 1992-2001 numerów *Jaskiń* (oraz zeszyt „Polish caving 1997-2001”) i ich zawartość

Jaskinie. Podtytuł: dawniej *Eksplorancik* (w nr 1-
2); nr 3-6 bez podtytułu; w nr 7: Bulletin of the Ca-
ving Commission of Polish Mountaineering Associa-
tion; nr 1(8)-6(13): dwumiesięcznik; nr 1(14)-4(25):
kwartelnik.

Wydawca: Krakowski Klub Tatarnictwa Jaskiniowe-
go (nr 1-2); ZRGiW AMC Kraków (nr 3-7); od nr 8:
AMC ZRGiW - Andrzej Ciszewski, Wydawnictwo
Góry - Baran i ska. Wydawane w Krakowie.

Od nr 4 jest ISSN nr 1234-4345 (w nr 4 błędnie:
1234-4346).

Format: 28x21 cm (nr 1 i 2), 29x21 (nr 3-6), 30x21
(nr 7-25); druk offsetowy, od nr 7 część zeszytu dru-
kowana w kolorze; w nr 1-5 - okładki kartonowe białe,
ich wewnętrzne strony niedrukowane. (Reprodukcje
wszystkich 25 okładek na trzeciej stronie okładki tego
numeru *Jaskiń*). Nakład 500-1000 egzemplarzy.

Numer 1-6 o objętości od 28 do 44 stron (i dodat-
kowo okładka, wtedy poza paginacją), nr 7 - 40 stron
(okładka uwzględniona w paginacji), od nr 1(8) obję-
tość stała: 36 stron (okładka wliczana do paginacji).

Od nr 2(9) cena drukowana: w 1998 r. - 4 zł, w
1999 r. - 4,9 zł, w 2000 i 2001 r. - 5,5 zł.

Nr 1, 1992 [był 10.1992 r.] - 32 s. + 4 s. okł.

Zaw.: 2, 29, 30, 92, 160, 183, 210, 219, 255, 256, 257, 264,
265, 309, 335, 339, 344, 369, 387, 394, 502, 518, 519, 532,
533, 564, 600, 616, 630, 631, 670

Nr 2, 1993 [pierwsze egz. 1.10.1993]. - 28 s. + 4 s. okł.
+ Mapa [Czechosłowacji]: [1] k.: 14x 21 cm. - [2000
zł]. - Nakład 500 egz.

Zaw.: 31, 52, 62, 157, 161, 198, 211, 228, 230, 231, 232, 258,
308, 330, 393, 445, 503, 534, 557, 565, 634, 643, 644, 661, 675

Nr 3, 1994 [był ok. 04.1995 r.] - 32 s. + 4 s. okł.

Zaw.: 32, 63, 156, 229, 233, 234, 235, 236, 237, 270, 283, 323, 326,
334, 345, 349, 356, 433, 442, 476, 486, 535, 558, 559, 566, 613

Nr 4, 1995 - 28 s. + 4 s. okł.

Zaw.: 1, 162, 165, 259, 307, 310, 341, 351, 358, 431, 520, 536,
567, 568, 569, 599, 617, 646

Nr 5, 1996 [był 28.03.1996 r.] - 44 s. + 4 s. okł.

Zaw.: 103, 104, 123, 127, 166, 184, 238, 239, 311, 328, 350,
404, 521, 537, 538, 570, 571, 618, 636, 676

Nr 6, 1997 - 36 s. + 4 s. okł.

Zaw.: 3, 4, 5, 16, 54, 64, 128, 175, 212, 220, 222, 268, 331,
338, 340, 354, 434, 439, 455, 472, 491, 522, 525, 539, 540,
561, 572, 597, 619, 682

Nr 7, 1997 [był przed 7.08.1997 r.] - The Caves. Special
Issue published on the occasion of 12th Interna-
tional Speleological Congress / Bulletin of the Ca-
ving Commission of Polish Mountaineering Associa-
tion. - 40 s.

Zaw.: 12, 39, 101, 180, 240, 241, 475, 492, 504, 506, 523, 526,
541, 542, 560, 562, 573, 620, 637, 653

Nr 1(8), styczeń-luty 1998.

Zaw.: 13, 22, 23, 24, 33, 46, 48, 65, 72, 75, 93, 95, 110, 118,
158, 217, 223, 226, 242, 271, 312, 337, 343, 373, 376, 382,
400, 473, 527, 543, 544, 574, 638, 673

Nr 2(9), marzec-kwiecień 1998.

Zaw.: 40, 111, 112, 119, 185, 203, 213, 243, 266, 352, 361,
367, 374, 402, 437, 454, 474, 487, 507, 524, 545, 563, 603,
614, 621, 635

Nr 3(10), maj-czerwiec 1998.

Zaw.: 6, 20, 41, 60, 73, 149, 221, 224, 269, 305, 375, 388, 397,
403, 409, 435, 438, 477, 478, 508, 585, 601, 629, 684

Nr 4(11), lipiec-sierpień 1998.

Zaw.: 34, 42, 56, 66, 76, 113, 134, 142, 176, 244, 260, 285,
292, 313, 318, 320, 353, 359, 362, 363, 372, 389, 392, 407, 410,
456, 479, 493, 602, 633, 645, 654, 656, 667

Nr 5(12), wrzesień-październik 1998.

Zaw.: 14, 114, 120, 129, 150, 177, 186, 189, 192, 208, 272,
278, 280, 281, 293, 336, 357, 370, 383, 398, 411, 457, 488, 494,
546, 575, 576, 578, 586, 647, 648, 674, 680

Nr 6(13), listopad-grudzień 1998.

Zaw.: 25, 135, 143, 190, 209, 216, 225, 227, 261, 294, 332,
364, 365, 401, 408, 418, 458, 528, 610, 611, 652, 655, 681

Nr 1(14), styczeń-marzec 1999.

Zaw.: 35, 51, 57, 96, 97, 105, 106, 121, 171, 191, 204, 214,
245, 246, 262, 273, 295, 297, 317, 329, 346, 366, 368, 412, 429,
459, 577, 595, 622, 627, 666, 668

Nr 2(15), kwiecień-czerwiec 1999.

Zaw.: 28, 115, 144, 151, 247, 248, 286, 296, 298, 302, 314,
321, 322, 347, 355, 390, 395, 399, 436, 440, 441, 452, 480,
587, 632, 639, 657, 659, 677

Nr 3(16), lipiec-wrzesień 1999.

Zaw.: 7, 67, 74, 77, 98, 99, 132, 136, 145, 152, 153, 215, 249,
250, 263, 267, 288, 315, 316, 325, 405, 426, 460, 461,
495, 496, 547, 579, 660

Nr 4(17), październik-grudzień 1999.

Zaw.: 8, 27, 68, 78, 100, 124, 137, 201, 218, 251, 252, 279,
299, 300, 303, 348, 377, 420, 427, 453, 462, 470, 481, 489,
509, 516, 529, 580, 588, 594, 649

Nr 1(18), styczeń-marzec 2000.

Zaw.: 9, 10, 15, 49, 55, 81, 86, 138, 146, 159, 202, 207, 274,
284, 287, 299, 360, 378, 391, 428, 432, 463, 497, 498, 510,
548, 606, 651

Nr 2(19), kwiecień-czerwiec 2000.

Zaw.: 59, 90, 107, 122, 154, 275, 333, 421, 444, 449, 451, 482,
490, 511, 517, 589, 604, 623, 669, 671, 678

Nr 3(20), lipiec-wrzesień 2000.

Zaw.: 26, 45, 50, 116, 117, 139, 147, 163, 167, 178, 187, 276,
306, 413, 422, 423, 464, 549, 581, 590, 596, 605, 609, 628

Nr 4(21), październik-grudzień 2000.

Zaw.: 69, 79, 82, 130, 140, 148, 168, 169, 170, 179, 193, 199,
253, 324, 379, 406, 419, 465, 530, 550, 582, 591

Nr 1(22), styczeń-marzec 2001.

Zaw.: 11, 17, 19, 108, 125, 131, 141, 194, 195, 197, 205, 277,
290, 304, 379, 443, 466, 467, 483, 512, 551, 640, 665

Nr 2(23), kwiecień-czerwiec 2001.

Zaw.: 18, 36, 37, 47, 70, 83, 84, 89, 196, 289, 291, 319, 371,
384, 396, 414, 416, 424, 430, 468, 499, 513, 515, 552, 592,
607, 608, 624, 662

Nr 3(24), lipiec-wrzesień 2001.

Zaw.: 44, 94, 133, 155, 164, 206, 284, 327, 385, 386, 446,
447, 448, 471, 584, 598, 615, 626, 641, 642, 650, 658, 663,
672, 683

Nr 4(25), październik-grudzień 2001.

Zaw.: 21, 38, 53, 61, 71, 80, 85, 87, 88, 91, 109, 126, 172, 173,
174, 200, 301, 342, 381, 415, 417, 450, 469, 485, 501, 505,
555, 556, 612, 679, 685

Polish Caving 1997-2001 : Published on the occasion
of 13th International Speleological Congress. - Kra-
ków : Published by: Komisja Tatarnictwa Jaskiniowe-
go Polskiego Związku Alpinizmu, 2001. - 36 s. - ISBN
- 83-910339-3-7. - [Publikacja wydana ok. 5.07.2001
r., przed *Jaskiniami* nr 2(23).

Zaw.: 43, 102, 181, 182, 188, 254, 484, 500, 514, 531, 553,
554, 583, 593, 625, 664

Bibliografia

Bibliografia uwzględnia teksty umieszczone na łamach 25 numerów *Jaskiń* wydanych w l. 1992-2001 oraz publikacji "Polish caving 1997-2001". Została podzielona na dwie części: ogólną (pozycje 1-179) i regionalną (poz. 180-685). Część ogólna (poz. 1-179). Część regionalna (poz. 180-430); Polska (poz. 180-430); Zagranica (poz. 431-680). Kanioning (poz. 681-685).

Część ogólna

Zagadnienia ogólne (poz. 1-11); Historia działalności (poz. 12-16); Biografie i wspomnienia (poz. 17-28); Wydawnictwa i propaganda (poz. 29-62); *Jaskinie* (poz. 29-44); Inne wydawnictwa: książki, czasopisma, internet, wystawy (poz. 45-62); Sympozja, spotkania w kraju (poz. 63-92); Konferencje i spotkania zagranicą (poz. 93-100); Organizacje jaskiniowe (poz. 101-109); Szkolenia (poz. 110-122); Szkolenia zagranicą (poz. 123-126); Zawody (poz. 127-133); Nagrody (poz. 134-141); Sprzęt i techniki (poz. 142-159); Ochrona przyrody (poz. 160-174); Varia (poz. 175-179).

Zagadnienia ogólne

1. **Przed walnymi zjazdami:** <1: O tym i owym ; 2: Oświadczenie ; 3: O szkoleniu taterników jaskiniowych ; 4: Patrzac w przyszłość> / Krzysztof Makowski. - Nr 4: 1995, s. 26-28.

M.in. przekonanie o anachroniczności „Kart Taternika” (1), sprzeciw wobec pobierania przez PZA „opłaty licencyjnej” od instruktorów (2) i wobec wymogu odbycia przez kursantów jaskiniowych 15 godzin wspinaczek w Tatrach (3).

2. **Czesi i Słowacy o nas** / [Wojciech W. Wiśniewski]. - Nr 1: 1992, s. 23.

Przekład notatki z czeskiego pisma *Speleo* (nr 5 z 1990 r.): „Skończymy jak Polacy?”, której autor (WC [Václav Čilek]) uważa iż polscy grotolazowie „są coraz częściej wyrzucani” z zagranicznych gór przez miejscowe kluby.

3. **Polemiki / (j) [Jacek Dułęba]**. - Nr 6: 1997, s. 2.

Wprowadzenie do dyskusji o zarzutach pod adresem KTJ PZA zawartych we wstępie do artykułu Z. Rysieckiego (→ niżej).

Miało być inaczej = It was to be otherwise / Zbigniew Rysiecki. - Nr 6: 1997, s. 4-7.

M.in. krytyczna ocena polityki KTJ PZA wobec polskiego ruchu jaskiniowego w Austrii. → 539.

4. **W odpowiedzi Zbyszkowi Rysieckiemu...** / Agnieszka Gajewska. - Nr 6: 1997, s. 8.

Ustosunkowanie się wiceprzewodniczącej KTJ PZA do spraw organizacyjnych do zarzutów zawartych w poz. 539.

5. **Krótką odpowiedź Zbyszkowi Rysieckiemu...** / Andrzej Ciszewski. - Nr 6: 1997, s. 2.

Wyjaśnienia przewodniczącego KTJ PZA na zarzuty dotyczące KTJ PZA w poz. 539.

6. **Myślenie ma przyszłość** / Agnieszka Gajewska. - Nr 3(10): 1998, s. 28.

Refleksje, dotyczące bezpiecznego sposobu chodzenia po jaskiniach, po „Speleokonfrontacjach '97”, na których m.in. przedstawiono dwa wypadki jakie zdarzyły się w czasie polskich wypraw do jaskiń Austrii w sierpniu 1997 r..

O włamaniach do Jaskini Ciesień, o systemie szkolenia taterników jaskiniowych w Polsce i o kilku innych sprawach związanych z ochroną środowiska krasowego / Adam Polonius. - Nr 1(14): 1999, s. 20-21. → 366.

7. **Z ławki kibica** / Krzysztof Makowski. - Nr 3(16): 1999, s. 32-33.

Refleksje po IX Walnym Zjeździe Delegatów Klubów i Sekcji Taternictwa Jaskiniowego PZA (11.1998), m.in. kwestia przepisów dotyczących uprawiania taternictwa jaskiniowego i ocena działań KTJ PZA.

8. **Okiem trenera** : rzecz o szkoleniu ratowniczym / Wojciech Radecki. - Nr 4(17): 1999, s. 19-21 : 6 fot.

Szkolenie ratownicze zorganizowane przez KTJ PZA 27-28.11.1999 r. w kopalni soli w Wieliczce, o korzyściach płynących z takich ćwiczeń, zalecenia organizacyjne.

9. **Errare humanum est** : (błądzić rzeczą ludzką) / Krzysztof Makowski. - Nr 1(18): 2000, s. 28-30.

O szkoleniu jaskiniowym, m.in. moduły szkolenia, i ocena ogólna ich realizacji, system edukacyjny, postulaty zmian, zakres ramowy szkolenia podstawowego, stopnie/uprawnienia, ośrodek szkoleniowy.

10. **Kim jesteśmy?** / Kuba [Jakub] Nowak. - Nr 1(18): 2000, s. 30.

Kilka uwag o motywach działania i zachowaniach grotolazów.

11. **O ratownictwie w jaskiniach tatrzańskich** / Marcin Gala. - Nr 1(22): 2001, s. 29-30 : 3 fot.

Rozważania o sytuacji polskiego ratownictwa jaskiniowego i postulaty zmian (m.in. szkolenie).

Historia działalności

12. **History of the exploration and study of caves in Poland to 1900** / Wojciech W. Wiśniewski. - Nr 7: 1997, s. 9-11 : 4 ryc.

Historia poznania jaskiń w Polsce od pradziejów do roku 1900 (→ niżej).

13. **Historia poznania jaskiń Polski do roku 1900** = History of the exploration and study of caves in Poland to 1900 / Wojciech W. Wiśniewski. - Nr 1(8): 1998, s. 28-30 : 2 ryc.; summ. s. 34.

Polska wersja poz. 12 nieco zmieniona i uzupełniona.

14. **[Dziesięć] 10 lat Jurajskiego Klubu Jaski-**

niowego / Bogdan Ślabodźan [i.e. Słobodźan]. - Nr 5(12): 1998, s. 6.

Podsumowanie dorobku organizacyjnego i eksploracyjnego (łącznie 600 m w jaskiniach Wyżyny Krakowsko-Wieluńskiej) klubu założonego w Krakowie dn. 29.09.1988 r.

15. **Klub Grotolazów = Cavers Club** / Janusz Baryła. - Nr 1(18): 2000, s. 17-19 : 9 fot.; summ. s. 34.

Historia klubu utworzonego w Krakowie w 1950 r. i działającego do 1957 r.

16. **35 lat Speleoklubu Bobry Żagań** / Marcin Furtak. - Nr 4(25): 2001, s. 8.

M.in. zarys historii klubu. → 85.

17. **Jubileusz Speleoklubu Tatrzańskiego w Zakopanem** / Grzegorz Albrzykowski. - Nr 4(25): 2001, s. 7.

M.in. zarys historii klubu. → 88.

18. **Historia polskiej działalności jaskiniowej** : (część I. Światowe dzieje eksploracji ; cz. II Dzieje eksploracji jaskiniowej: czasy przedspeleologiczne) = The history of Polish caving / Piotr Kulbicki. - Nr 6: 1997, s. 28-33 : 1 plan, 1 przekrój, 2 fot., 1 ryc.

Cz.: Światowe dzieje eksploracji ; Dzieje eksploracji jaskiniowej: czasy przedspeleologiczne: prapoczątki ; etap symboliczny ; etap mitologii i kształtowania się religii ; etap historyczny: okres starożytności ; wczesne i środkowe średniowiecze ; wiek XIII-XVII ; wiek XVIII-XIX.

Biografie, wspomnienia

17. **Jacek Dułęba** : [zm. 2001] = Obituaries / Andrzej Ciszewski. - Nr 1(22): 2001, s. 3 : 4 fot.; summ. s. 34.

Wspomnienie o zmarłym nagle Redaktorze naczelnym *Jaskiń*.

18. **Zmarł profesor Stanisław Dzużyński** : [1924-2001] / W. [ojciech] W. Wiśniewski. - Nr 2(23): 2001, s. 9.

Geolog, profesor Instytutu Nauk Geologicznych PAN i UJ.

19. **Nagroda dla Stanisława Kotarby** / rozmowę ze Stanisławem Kotarbą przeprowadził Mariusz Szelerewicz. - Nr 1(22): 2001, s. 14, 24 : 2 fot.

Główna nagroda na Międzynarodowym Konkursie Fotografii Jaskiniowej „Speleofotografia 2000” (Słowacja). Działalność fotograficzna laureata.

20. **[Nekrolog: Franciszek Kubica, Tomasz Wacławek]**. - Nr 3(10): 1998, s. 6.

Grotolaz z klubu „Nocce” zginął 24.03.1998 r. na Matterhornie.

21. **Waldemar Mucha [1951-2001]** = Waldemar Mucha - obituaries / Przyjaciele z „Avenu”. - Nr 4(25): 2001, s. 4 : 1 fot.; summ. s. 34.

Wspomnienie o grotolazie, który zginął w Jaskini nad Kotlinami (Tatry) 3.11.2001 r.

22. **Zbigniew Rubinowski** : (1929-1997) / W. [ojciech] W. Wiśniewski. - Nr 1(8): 1998, s. 22 : 1 fot.; summ. s. 34.

Nota biograficzna; docent geologii, ekolog, pracownik Państwowego Instytutu Geologicznego.

23. **Janusz Śmiałek (1940-1997)** : grotolaz, taternik; ratownik tatrzański i przewodnik : <Odkrycia w Polsce ; Wyprawy zagraniczne> / (W.W.W.) [Wojciech W. Wiśniewski]. - Nr 1(8): 1998, s. 21.

24. **Góry obojętne...** = Indifferent mountains / Janina Wrzak. - Nr 1(8): 1998, s. 21-22 : 1 fot.; summ. s. 34.

Wspomnienie o Januszu Śmiałku.

25. **Pamięć Janusza Śmiałka** / Janina Wrzak. - Nr 6(13): 1998, s. 8 : 2 fot.

Spotkanie w Morskim Oku w pierwszą rocznicę śmierci.

26. **Rafał Unrug (1931-2000)** / Ryszard Gradziński. - Nr 3(20): 2000, s. 9 : 1 fot.

Nota biograficzna; jeden z pionierów taternictwa jaskiniowego w Polsce, profesor geologii, zm. w Stanach Zjednoczonych.

27. **Petr Hipman (10.05.1940-10.04.1999)** = legenda czechosłowackich grotolazów / Peter Holúbek ; przeł. W. [ojciech] W. Wiśniewski. - Nr 4(17): 1999, s. 8 : 1 fot.

Jaskiniowiec osiągnięcia głównego eksploratora jaskini Stary Hrad w Tatrach Niżnych, najgłębszej jaskini Słowacji (432 m).

28. **Antonio Nuñez Jimenez (1923-1998)** / Ryszard Gradziński. - Nr 2(15): 1999, s. 8 : 1 fot.

Nota biograficzna; znany kubański geograf, speleolog, założyciel (w 1940 r.) Kubańskiego Towarzystwa Speleologicznego.

Wydawnictwa i propaganda

Jaskinie

29. **Z Eksplorantkiem do Jaskiń** / Mirosław Jedrys. - Nr 1: 1992, s. 1-2.

Wspomnienia współzałożyciela i pierwszego redaktora *Eksplorantki*, biuletynu Krakowskiego Klubu Taternictwa Jaskiniowego wydawanego od 1981 r., który był początkiem *Jaskiń*.

30. **Od Redakcji** / Jacek Dułęba. - Nr 1: 1992, s. 1.

O zmianie nazwy wydawanego dotąd czasopisma KKTJ z *Eksplorantki* na *Jaskinie*.

31. **Od Redakcji** / Jacek Dułęba. - Nr 2: 1993, s. 1.

M.in. o problemach z terminowym pozyskaniem materiałów do numeru.

32. **Od Redakcji** / Jacek Dułęba. - Nr 3: 1994, s. 1.

M.in. o problemach z wydaniem tego numeru, do którego materiały zebrano w maju 1994 r., ale wydany ma być dopiero w marcu 1995 r. (mimo tytułowej daty 1994 r.).

33. **Od Redakcji** / Redakcja. - Nr 1(8): 1998, s. 2 : 1 fot.

O zmianie Wydawcy (odtąd wspólnie: AMC ZRGiW i Wydawnictwo Góry), przekształceniu z aperiodyku w dwumiesięcznik, nowej szacie graficznej, przewidywanych działach.

34. **[List]** / Wojciech Kuczek. - Nr 4(11): 1998, s. 16.

Uwagi o nowej formule wydawniczej *Jaskiń*.

35. **Od redakcji** / [Redakcja]. - Nr 1(14): 1999, s. 2 : 1 fot.

Podsumowanie wydawnicze za 1998 r., zmiana częstotliwości z dwumiesięcznika na kwartalnik.

- Jacek Dułęba** : [zm. 2001] = Obituaries / Andrzej Ciszewski. - Nr 1(22): 2001, s. 3.

Wspomnienie o zmarłym nagle Redaktorze naczelnym *Jaskiń*. → 17.

36. **Polish caving** / (MSZ) [Mariusz Szelerewicz]. - Nr 2(23): 2001, s. 10 : 1 fot.

Omówienie wydawnictwa przygotowanego na 13 Międzynarodowy Kongres Speleologiczny (Brazylia, 15-22.07.2001 r.).

37. **Archiwalne Jaskinie**. - Nr 2(23): 2001, s. 10.

Wykaz archiwalnych numerów *Jaskiń* i *Eksplorantki*, dostępnych w sprzedaży.

38. **[Od Redakcji]** / Redakcja. - Nr 4(25): 2001, s. 2.

O publikacji opracowanej przez Wojciecha W. Wiśniewskiego bibliografii zawartości *Jaskiń* z okazji wydania 25 numeru pisma.

39. **From the editors** / J. [acek] Dułęba, M. [ichał] Gradziński. - Nr 7: 1997, s. 3.

Omówienie zawartości zeszytu wydanego na 12 Międzynarodowy Kongres Speleologiczny.

40. **Od redakcji** / Redakcja. - Nr 2(9): 1998, s. 2 : 1 fot.

Omówienie zawartości numeru.

41. **Od redakcji** / [Redakcja]. - Nr 3(10): 1998, s. 2 : 1 fot.

Omówienie zawartości numeru.

42. **Droży Czytelnicy!** / Redakcja. - Nr 4(11): 1998, s. 2 : 1 fot.

Omówienie zawartości numeru.

43. **From the editors**. - Polish Caving 1997-2001, s. 2.

Omówienie zawartości publikacji.

44. **Było lato...** / Redakcja. - Nr 3(24): 2001, s. 2 : 1 fot.

O wydarzeniach lata 2001 r.

Inne wydawnictwa:

książki, czasopisma, internet; wystawy

45. **Nowa książka o krasie i jaskiniach** / Ryszard Gradziński. - Nr 3(20): 2000, s. 8 : 1 fot.

Bardzo krytyczna recenzja książki M. Pulina, W. Andrejczuk: „Kras i jaskinie”. Wielka encyklopedia geografii świata, t. 17. Poznań : Wydaw. Kurpisz, 2000.

46. **Grotolaz** : pierwsze polskie czasopismo jaskiniowe : bibliografia, Kraków 1997 / Woj-

- ciech W. Wiśniewski. - Rec. / (MS) [Mariusz Szelerewicz]. - Nr 1(8): 1998, s. 8: 1 fot.
Książka wydana przez Sekcję Speleol. PTP im. Kopernika.
47. **Pierwsza księga pamiętka klubu jaskiniowego** / (www) [Wojciech W. Wiśniewski]. - Nr 2(23): 2001, s. 10: 1 fot.
Omówienie książki: „Jamnik: 35 lat Krakowskiego Klubu Taternictwa Jaskiniowego”, wydanej w 2001 r.
48. **Podziemne trasy turystyczne w Polsce**: [folder], Warszawa-Chełm, 1997. - Rec. / (MS) [Mariusz Szelerewicz]. - Nr 1(8): 1998, s. 8: 2 fot.
49. **Jaskinie wschodniego zbocza Doliny Miętusiej**. - Rec. / Dariusz Bartoszewski. - Nr 1(18): 2000, s. 8: 1 fot.
Krytyczna ocena 7 tomu inwentarza jaskiń Tatrzańskiego Parku Narodowego, m.in. Ptasia Studnia, Wielka Litworowa. Polemika → poz. 50.
50. **W odpowiedzi na krytykę inwentarza** / Anna Antkiewicz. - Nr 3(20): 2000, s. 9.
Polemika z poz. 49, głównie na temat Ptasiej Studni.
51. **Jaskinie Górców** / Wojciech W. Wiśniewski. - Rec. / [Mariusz Szelerewicz]. - Nr 1(14): 1999, s. 7: 1 fot.
Nota rec. publikacji: „Jaskinie Górców: dzieje i stan poznania”, Kraków 1998.
52. **Inwentaryzacja** / Mariusz Szelerewicz. - Nr 2: 1993, s. 22.
Charakterystyka dwu wydawnictw z końca 1992 r.: *Spit* nr 7 (opisy 7 jaskiń w dolinie Chechła, i zestawienie 44 jaskiń z Doliny Prądnika - od Góry Koronna do Dziurawka przy zamku) i inwentarza jaskiń „Wąwóz Koziańia”.
53. **Inwentarz jaskiń ojcowskich** / MS [Mariusz Szelerewicz]. - Nr 4(25): 2001, s. 8.
Informacja o wydaniu inwentarza „Dolina Prądnika, część północno-zachodnia”, 22 jaskinie.
54. **Smocza Jama raz jeszcze** / Mariusz Szelerewicz. - Nr 6: 1997, s. 23.
Rec. książki Elżbiety Firlet „Smocza Jama na Wawelu - historia, legenda, smoki” (Kraków, 1996).
55. **Krass i Speleologia** / Michał Banaś. - Nr 1(18): 2000, s. 8: 1 fot.
Informacja o istnieniu w strukturze hitlerowskiej organizacji „Deutsches Ahnenerbe” czasopisma *Zeitschrift für Karst und Höhlenkunde*.
56. **Gacek 27**. - Rec. / (MS) [Mariusz Szelerewicz]. - Nr 4(11): 1998, s. 7-8: 1 fot.
Biuletyn STJ KW Kraków, datowany na 11.1997 r.
57. **Grotolajza [nr 2]**. - Rec. / Bogdan Słobozian. - Nr 1(14): 1999, s. 7.
Biuletyn Speleoklubu „Boby” z Zagania, wydany w 12.1998 r.
58. **Żagańska Grotolajza** / Mariusz Szelerewicz. - Nr 4(25): 2001, s. 8.
Informacja o 5 zeszytach wydanym w grudniu 2001 r.
59. **Meander [nr 1/13]** / red. - Nr 2(19): 2000, s. 5: 1 fot.
Informacja o wznowieniu po 13 latach *Meandra*, biuletynu Katowickiego Klubu Speleologicznego.
60. **Speleo Internet** / Dariusz Bartoszewski. - Nr 3(10): 1998, s. 20-21: 1 ryc.; summ. s. 34.
Charakterystyka jaskiniowych stron WWW w Polsce (najstarszą: Epimenides uruchomiono latem 1995 r.) i kilku ciekawych ze świata.
61. **Adres strony internetowej Speleoklubu Beskidzkiego**. - Nr 4(25): 2001, s. 34.
62. **Galeria Osobliwości** / Mariusz Szelerewicz. - Nr 2: 1993, s. 22.
Wystawa „Zjawiska krasowe” Andrzeja Górnego w Galerii Osobliwości (przy Rynku Głównym w Krakowie) - otwarcie 5.04.1993 r.
- Sympozja, spotkania w kraju**
63. **Prace Podkomisji Ochrony Jaskiń i Obszarów Krasowych** / Mariusz Szelerewicz. - Nr 3: 1994, s. 18.
Informacja o posiedzeniu Podkomisji Ochrony Jaskiń i Obszarów Krasowych Państwowej Rady Ochrony Przyrody w Sosnowcu dn. 11.12.1993 r.
- Nowe szanse ochrony jaskiń** / Adam Polonius. - Nr 3(20): 2000, s. 9.
Spotkanie w Katedrze Geomorfologii UŚ dn. 8.04.2000 r., możliwość współpracy klubów jaskiniowych z parkami krajo-
brazowymi przy ochronie jaskiń i środowiska krasowego na Wyżynie Krakowsko-Wieluńskiej. → 163.
64. **Symposium Kopernikańskie** / (Mariusz Szelerewicz). - Nr 6: 1997, s. 23.
Informacja o XXX Sympozjum Sekcji Speleologicznej PTP im. Kopernika, Kielce-Bocheniec 18-20.10.1996 r.
65. **Symposium speleologiczne** / (MS) [Mariusz Szelerewicz]. - Nr 1(8): 1998, s. 7-8: 1 fot.
Informacja o XXXI Sympozjum Sekcji Speleologicznej PTP im. Kopernika, Ojców, 17-19.10.1997 r.
66. **Symposium Speleologiczne**. - Nr 4(11): 1998, s. 7.
Zapowiedź 32 Sympozjum Speleologicznego w Kamieniu Śląskim w dn. 23-25.10.1998 r.
67. **Godne Uwagi Sympozja** / Jacek Gubała. - Nr 3(16): 1999, s. 7.
Zapowiedź XXXIII Sympozjum Speleologicznego (22-24.10.1999 r.), XIII Ogólnopolskiej Konferencji Chiropterologicznej (5-7.11.1999 r.).
68. **[Trzydzieste trzecie] XXXIII Symposium Speleologiczne** / Michał Gradziński. - Nr 4(17): 1999, s. 8.
Informacja o symposium w Jeziorowicach w dn. 22-24.10.1999 r.
69. **[Trzydzieste czwarte] XXXIV Symposium Speleologiczne** / m.g. [Michał Gradziński]. - Nr 4(21): 2000, s. 7-8: 1 plan, 1 fot.
Informacja o symposium 20-22.10.2000 r. w Kościelisku, m.in. zwiedzenie jaskini Stefkowa (Brestowskiej) w Dolinie Zuberskiej (słowackie Tatry Zachodnie).
70. **Symposium speleologiczne**. - Nr 2(23): 2001, s. 9.
Zapowiedź 35 symposium, w dn. 26-28.10.2001 r.
71. **[Trzydzieste piąte] XXXV Symposium Speleologiczne** / M.G. [Michał Gradziński]. - Nr 4(25): 2001, s. 6: 1 fot.
Informacja o symposium w Bartkowej k. Gródka nad Dunajcem, 26-28.10.2001 r.
72. **Szkoła speleologiczna** / (red.). - Nr 1(8): 1998, s. 8.
Zapowiedź XVII Szkoły Speleologicznej UŚ, luty 1998 r.
73. **Szkoła Speleologiczna w Ojcowie** / Andrzej Tyc. - Nr 3(10): 1998, s. 16: 1 fot.
17 Szkoła Speleologiczna, 16-20.02.1998 r.
74. **[Ósme] VIII Europejskie Symposium Chiropterologiczne** / Jan [i.e. Jakub] Nowak. - Nr 3(16): 1999, s. 6: 1 ryc.
Zorganizowane w Krakowie, 23-27.08.1999 r.
75. **Speleokonfrontacje '97** / Dariusz Bartoszewski. - Nr 1(8): 1998, s. 8.
Bydlin, 25-26.10.1997 r., ok. 120 uczestników.
76. **Speleokonfrontacje '98**. - Nr 4(11): 1998, s. 7.
Zapowiedź Speleokonfrontacji w Bydlinie, w dn. 17-18.10.1998 r.
77. **Speleokonfrontacje '99** / red. - Nr 3(16): 1999, s. 7.
Zapowiedź imprezy 16-17.10.1999 r.
78. **Speleokonfrontacje '99** / Przemysław Włosek. - Nr 4(17): 1999, s. 8.
Janów k. Częstochowy, 16-17.10.1999 r., uczestniczyło ok. 250 osób.
79. **Speleokonfrontacje '2000** / red. - Nr 4(21): 2000, s. 7: 4 fot., 1 rys.
Ogrodzieniec, 7-8.10.2000 r., 217 oficjalnych uczestników.
80. **Speleokonfrontacje [2001]** / MS [Mariusz Szelerewicz]. - Nr 4(25): 2001, s. 6: 1 fot.
Ogrodzieniec, 13-14.10.2001 r., uczestniczyło ok. 250 osób.
81. **Jubileusz 50-lecia Klubu Grotolajzów - STJ KW Kraków** / M.G. [Michał Gradziński]. - Nr 1(18): 2000, s. 7: 2 fot.
Spotkanie w Krakowie 11.03.2000 r., uczestniczyło ok. 200 osób.
82. **[Czterdzieści] 40 lat KKS** [Katowickiego Klubu Speleologicznego]. - Nr 4(21): 2000, s. 8: 1 fot., 1 rys.
Obchody 18-19.11.2000 r.
83. **[Trzydzieści pięć] 35 lat Krakowskiego Klubu Taternictwa Jaskiniowego** / (MSz) [Mariusz Szelerewicz]. - Nr 2(23): 2001, s. 9: 1 fot., 1 rys.
Obchody 21-22.04.2001 r. w Wadowicach.
84. **Nowy polski klub jaskiniowy - Speleoklub Beskidzki** / (www) [Wojciech W. Wiśniewski]. - Nr 2(23): 2001, s. 9.
Założony 1.06.2001 r.
85. **[Trzydzieści pięć] 35 lat Speleoklubu Bobry Żagań** / Marcin Furtak. - Nr 4(25): 2001, s. 8: 2 fot.
Obchody, 7-9.12.2001 r., zarys historii klubu.
86. **Speleospotkania 2000**. - Nr 1(18): 2000, s. 8.
Zaproszenie na spotkanie 13-14.05.2000 r., Speleoklub Częstochowa.
87. **Jubielusz Speleoklubu Częstochowa** / Agnieszka Kowalik. - Nr 4(25): 2001, s. 6.
Obchody 20.10.2001 r. w Złotym Potoku.
88. **Jubileusz Speleoklubu Tatrzańskiego w Zakopanem** / Grzegorz Albrzykowski. - Nr 4(25): 2001, s. 7: 2 fot.
Obchody 50 lecia, 17-18.11.2001 r., zarys historii klubu.
89. **Spotkanie weteranów** / (MSz) [Mariusz Szelerewicz]. - Nr 2(23): 2001, s. 9: 1 fot.
12-13.05.2001 r. w Trzebnowie.
90. **Brytyjczycy w Polsce** / M.G. [Michał Gradziński]. - Nr 2(19): 2000, s. 4.
Kilka wrażeń po wizycie latem 1999 r., na podstawie *Caves & Caving* 86.
91. **Jubileusz! Jubileusz!** / Kazimierz Szych. - Nr 4(25): 2001, s. 32-33: 20 fot.
Kilka wspomnień ilustrowanych zdjęciami z okazji 35 rocznicy działalności jaskiniowej Autora.
92. **Festiwal Filmów Górskich, Katowice '92** / Marek Mżyk. - Nr 1: 1992, s. 31-32.
Relacja (krytyczna) z III Festiwalu Filmów Górskich.
- Konferencje i spotkania zagranicą**
93. **Impresje z 12. Międzynarodowego Kongresu Speleologicznego** / Michał Gradziński. - Nr 1(8): 1998, s. 6-7: 3 fot.
La Chaux-de-Fonds (Szwajcaria), 10-17.08.1997 r.
94. **Speleo Brazil 2001** / Michał Gradziński. - Nr 3(24): 2001, s. 6: 5 fot.
Wrażenia z 13. Międzynarodowego Kongresu Speleologicznego, 15-22.07.2001 r.
95. **Badania, użytkowanie i ochrona jaskiń** / (red.). - Nr 1(8): 1998, s. 7: 1 fot.
Konferencja w Młynkach (Słowacja), 8-10.10.1997 r.
96. **[Czwarte] 4te Międzynarodowe Spotkanie Grotolajzów w Morawskim Krasie**. - Nr 1(14): 1999, s. 7: 1 fot.
Zapowiedź spotkania w 09.1999 r.
97. **Pierwsze Europejskie Symposium Ratownictwa Jaskiniowego**. - Nr 1(14): 1999, s. 7.
Zapowiedź symposium w 11.1999 r.
98. **Casola '99** / red. - Nr 3(16): 1999, s. 7.
Zapowiedź konferencji we Włoszech (29.10-1.11.1999 r.).
99. **III European Speleological Congress**. - Nr 3(16): 1999, s. 34.
Zapowiedź konferencji w Portugalii (1-3.10.1999 r.).
100. **Explo 2000**. - Nr 4(17): 1999, s. 7-8.
Zapowiedź symposium w Belgii (29.04-1.05.2000 r.).
- Organizacje**
101. **Caving organizations in Poland** / Agnieszka Gajewska. - Nr 7: 1997, s. 8.
Charakterystyka polskich organizacji jaskiniowych, adresy 22 klubów jaskiniowych, nowsza wersja → poz. 102.
102. **Caving organizations in Poland** / Agnieszka Gajewska. - Polish Caving 1997-2001, s. 7.
Uaktualniona (w stosunku do poz. 101) charakterystyka polskich organizacji jaskiniowych, adresy 23 klubów jaskiniowych.
103. **Był sobie zjazd...** / Agnieszka Gajewska. - Nr 5: 1996, s. 1.
Informacja o VIII Walnym Zjeździe Delegatów Klubów i Sekcji Taternictwa Jaskiniowego PZA w dn. 11-12.11.1995 r. (Zakopane), lista wniosków i zobowiązań.
104. **Od Komisji Szkolenia** [Komisji Taternictwa Jaskiniowego PZA] = From the Training Board / Wojciech Radecki. - Nr 5: 1996, s. 44.
Lista 90 instruktorów taternictwa jaskiniowego (stan na luty 1996 r.).
105. **Walny Zjazd Delegatów PZA** / Agnieszka Gajewska. - Nr 1(14): 1999, s. 5-6: 1 fot.
IX Walny Zjazd Delegatów PZA, Zakopane, 28-29.11.1998 r.
106. **[Dziewiąty] IX Walny Zjazd Delegatów Klubów i Sekcji Taternictwa Jaskiniowego PZA** = The new Caving Commission of the Polish Mountaineering Association / (JD) [Jacek Dułęba]. - Nr 1(14): 1999, s. 6: summ. s. 34.
11-12.11.1998 r., Zakopane.
107. **Rozszerzone zebranie Komisji Taternictwa Jaskiniowego PZA** / aga [Agnieszka Gajewska]. - Nr 2(19): 2000, s. 4.
13.05.2000 r., m.in. sprawy wypraw eksploracyjnych, odświeżanie jaskiń tatrzańskich.

108. Krótkie sprawozdanie ze zjazdu KTJ PZA / Marcin Czart. - Nr 1(22): 2001, s. 5.

Poszerzone zebranie KTJ PZA, Kiry 13.01.2001 r., problemy z TPN, sprawy ratownictwa w jaskiniach, zaśnieżenie jaskiń, osadzanie stałych punktów, nowe rozporządzenie zasad uprawiania alpinizmu i taternictwa jaskiniowego, szkolenie.

109. Walny Zjazd Delegatów Klubów i Sekcji Taternictwa Jaskiniowego / M.G. [Michał Gradziński]. - Nr 4(25): 2001, s. 7 : 1 fot. 10-11.11.2001 r., Zakopane.

Szkolenia

110. Manewry ratownictwa jaskiniowego / (red.). - Nr 1(8): 1998, s. 8 : 1 fot.

Zorganizowane w Podlesicach 7-11.11.1997 r. przez KTJ PZA.

111. Krakowskie manewry ratownictwa [jaskiniowego] / Maciej Tomaszek. - Nr 2(9): 1998, s. 6. Zakrzówek, 24-25.01.1998 r.

112. Manewry ratownictwa jaskiniowego / Bogdan Słobodźan. - Nr 2(9): 1998, s. 25-26 : 4 fot. Przebieg szkoleń: 7-11.11.1997 r. w Podlesicach, 12-14.12.1997 w Tatrach.

113. Skalki Twardowskiego / (MS) [Mariusz Szelerewicz]. - Nr 4(11): 1998, s. 14-15 : 3 fot. Krótka charakterystyka dawnych kamieniołomów w Krakowie; 30.05.1998 r. pokazy technik organizowane m.in. przez AKG (→ też poz. 114).

114. Zakrzówek '98 / Bogdan Słobodźan. - Nr 5(12): 1998, s. 6. Sprostowanie do poz. 113.

115. Warsztaty autoratownictwa jaskiniowego. - Nr 2(15): 1999, s. 8. Zapowiedź imprezy 29-30.06.1999 r.

116. Manewry ratownicze w Rożnowie / Anna Antkiewicz. - Nr 3(20): 2000, s. 4 : 2 fot. 14-16.04.2000 r. z udziałem Grupy Krynicy GOPR, Państwowej Straży Pożarnej oraz członków Sądeckiego Klubu Taternictwa Jaskiniowego.

117. Kurs instruktorów / Stanisław Wasyluk. - Nr 3(20): 2000, s. 4-5 : 1 fot. Dwa etapy kursu instruktorów taternictwa jaskiniowego KTJ PZA w 06.2000 r.: 9 dni w Rzędkowicach i 3 dni w Tatrach.

118. Warsztaty nurkowania / Wojciech Piotrowicz. - Nr 1(8): 1998, s. 6. Warsztaty Nurkowania Jaskiniowego Strzeblów '97 (11-15.06.1997 r.), sprawozdanie.

119. Warsztaty Nurkowania Jaskiniowego Strzeblów '98 / (red.). - Nr 2(9): 1998, s. 6. Zapowiedź szkolenia organizowanego przez Podkomisję Nurkowania Jaskiniowego KTJ PZA 11-15.06.1998 r.

120. Strzeblów '98 / Wiktor Bolek. - Nr 5(12): 1998, s. 5. Przebieg 4 warsztatów nurkowania jaskiniowego (ćwiczenia w zalanych sztolniach), 06.1998 r.

121. Ogólnopolskie warsztaty kartowania i dokumentacji jaskiń / Janusz Baryła. - Nr 1(14): 1999, s. 6. 26-28.02.1999 r. w Ojcowie.

122. Kurs kartowania / Marcin Czart. - Nr 2(19): 2000, s. 5 : 2 fot. 7-9.04.2000 r. w Ojcowie.

Szkolenia zagranicą

123. Staż nurkowania jaskiniowego we Francji = A cave diving practice in France / Wiktor Bolek. - Nr 5: 1996, s. 32-33 : 1 przekrój, 4 rys. 29.07.-4.08.1995 r., Espinieres-Omiac, uczestniczyło 2 Polaków. Najważniejsze zasady nurkowania w jaskiniach poznane w czasie kursu.

Jaskiniowy obóz szkoleniowy w Niemczech = Speleo-camp in Germany / Bogdan Słobodźan. - Nr 1(14): 1999, s. 24-25.

Relacja ze szkolenia 31.07-16.08.1998 r., cz.: 1. Techniki pokonywania jaskiń; 2. Ratownictwo jaskiniowe; 3. Techniki kartowania jaskiń; 4. Analiza wód krasowych i hydrodynamika; 5. Biospeleologia, fauna i ekosystemy jaskiń; 6. Geologia. → poz. 595.

124. Staż ratownictwa w Vercors / Rajmund Kondratowicz. - Nr 4(17): 1999, s. 6-7 : 2 fot. - zon. Francja, w 10.1999 r., uczestniczyło 3 Polaków.

125. Staż ratownictwa / Marcin Gala. - Nr 1(22): 2001, s. 5-6. Francja, 11.2000 r., uczestniczyło 10 Polaków; 9-16.12.2000 r. ćwiczenia w Tatrach, m.in. I przejście ciągu od otworu Wielkiej Litworowej do Syfonu Dziadka (Jaskinia Wielka Śnieżna).

126. Pireneje Centralne / Jakub Nowak. - Nr 4(25): 2001, s. 7 : 1 fot.

Staż Ratownictwa Jaskiniowego Speleo Secours Français, 4-11.11.2001 r., uczestniczyło 3 Polaków.

Zawody

127. Speleo-mistrzostwa, Warszawa '95 = Speleo-championships, Warsaw '95 / Tomasz Fiedorowicz. - Nr 5: 1996, s. 31 : 2 rys., 2 tab. Zawody w jaskiniowych technikach poruszania się po linach, bunkry w Janówku, 9-10.12.1995 r., zwyciężył Marcin Gala.

128. Speleomistrzostwa '96 = Speleochampionship '96 / Agnieszka Gajewska. - Nr 6: 1997, s. 27.

III Ogólnopolskie Speleomistrzostwa, Janówek 23.11.1996 r., zwyciężył Krzysztof Starnawski.

129. Piąte Speleomistrzostwa Polski = The fifth speleochampionship / Tomasz K. Pryjma. - Nr 5(12): 1998, s. 25 : 3 fot.; summ. s. 34. 3.10.1998 r. na skale Okiennik (Piaseczno), zwyciężył Janusz Chowaniec.

130. Speleozawody w Wojcieszowie / Marcin Furtak. - Nr 4(21): 2000, s. 6-7 : 1 fot., 1 tab. II Otwarte Mistrzostwa Polski Zachodniej w Alpinizmie Jaskiniowym, 25.06.2000 r., wyniki, zwyciężyli ex-quo: Karoly Bótań i Marcin Oleksy.

131. Program Ogólnopolskich Zawodów w Technikach Jaskiniowych „Złoty Karabinek” - Wojcieszów 2001 - edycja VIII / Organizatorzy. - Nr 1(22): 2001, s. 9. Zapowiedź imprezy 13-17.06.2001 r.

132. Szóste Speleomistrzostwa Polski. - Nr 3(16): 1999, s. 7. Zapowiedź imprezy na Stołowej Górze k. Jarosławca Olkuskiego 25.09.1999 r.

133. [Siódme] VII Speleomistrzostwa Polski - Wojcieszów 2001 / M.[arcin] Furtak. - Nr 3(24): 2001, s. 5 : 3 fot. 16.06.2001 r., wyniki, zwyciężył Marcin Gala.

Nagrody

134. [Pierwszy] I Festiwal Amatorskich Filmów Górskich i Turystycznych / (MJ). - Nr 4(11): 1998, s. 7. Wrocław, 22-24.05.1998 r., III nagroda - Jerzy Zygmunt za film „W Leogangu”.

135. Nagrody dla rekordzistów = Awards for cavers / RK [Rafał Kardaś]. - Nr 6(13): 1998, s. 8 : 2 fot.; summ. s. 34. Odniesienie dn. 15.10.1998 r. 9 osób za rekord w Lamprechtsofen (załączenie PL-2).

136. Speleoklub Aven nagrodzony!!! = Speleoklub Aven awarded / Grzegorz Kuśpiel. - Nr 3(16): 1999, s. 5-6 : 2 fot.; summ. s. 34. W 06.1999 r. nagrodą speleologów „Premio San Benedetto Abate”, przyznawaną (od 1980 r.) osobom które przyczyniły się najbardziej do zbadania rejonu Friuli Venezia.

137. Kolosy '99 / Red. - Nr 4(17): 1999, s. 8. Założenia organizacyjne nowej nagrody za dokonania roku „Kolosy”.

138. Kolosy '99 / red. - Nr 1(18): 2000, s. 6-7 : 1 fot.

Lista osób nominowanych do nagrody za rok 1999 w 5 kategoriach, laureaci i notki o ich dokonaniach (za „eksplorację jaskiń” - Andrzej Ciszewski, za eksplorację Lamprechtsofen).

139. Kolosy 2000. - Nr 3(20): 2000, s. 7. Zapowiedź drugiej edycji nagrody.

140. Kolosy 2000 / Janusz Janowski. - Nr 4(21): 2000, s. 8 : 1 rys. O zbliżającej się drugiej edycji nagrody.

141. Kolosy 2000 / Janusz Janowski. - Nr 1(22): 2001, s. 9.

Wyniki drugiej edycji konkursu we wszystkich kategoriach (za „eksplorację jaskiń” - zespół Daniela Oleksego za odkrycia w Jaskini pod Śnieżnymi Korkami, Austria).

Nagroda dla Stanisława Kotarby / rozmowę ze Stanisławem Kotarbą przeprowadził Mariusz Szelerewicz. - Nr 1(22): 2001, s. 14, 24 : 2 fot.

Główna nagroda na Międzynarodowym Konkursie Fotografii Jaskiniowej „Speleofotografia 2000” (Słowacja). → 19.

Sprzęt i techniki

142. Sprzęt i odzież grotolaza = Caving equipment and althing / [Wojciech Radecki]. - Nr 4(11): 1998, s. 17-22 : 19 rys.; summ. s. 34. Tekst szkoleniowy. - Rozdz.: 1. Odzież; 2. Kombinezon wewnętrzny; 3. Kombinezon zewnętrzny; 4. Gumki; 5. Rękawice; 6. Pianki; 7. Sprzęt osobisty; 8. Kask; 9. Oświetlenie; 10. Uprząż; 11. Uprząż piersiowa; 12. Łonża; 13. Karabinki; 14. Przyrządy do wychodzenia po linie (Poignée; Croll; Dressler/basic/bloker; Shunt

; Jumar; Gibbs); 15. Przyrządy do zjazdu po linie (Rolka zjazdowa; Rolka STOP; Drabinka zjazdowa); 16. Woreczek osobisty. - cd. poz. 143. Inf. o autorze ze spisu treści.

143. Techniki pokonywania jaskiń. [Cz.] 3: Sprzęt zespołowy = The cavers' manual / Wojciech Radecki. - Nr 6(13): 1998, s. 28-31 : 18 rys.; summ. s. 34.

Tekst szkoleniowy (cd. z poz. 142). - Rodz. 3. Sprzęt zespołowy: Liny i ich użytkowanie; Punkty zaczepienia; wory transportowe; Osłona liny.

144. Techniki pokonywania jaskiń: węzły = Caving techniques - knots / Wojciech Radecki. - Nr 2(15): 1999, s. 27-30 : 19 rys.; summ. s. 34. Tekst szkoleniowy. - Omówienie węzłów zaczepienia (10), węzłów łączenia (3), węzłów zaciskowych (4) i węzłów specjalnych (2). Uzupeł. → poz. 145.

145. Techniki pokonywania jaskiń: węzły / Wojciech Radecki. - Nr 3(16): 1999, s. 31 : 4 rys. Korekta i uzupełnienie (do poz. 144) rysunków węzłów „osiem i pół”, „wyblinka”, „flagowy”.

146. Techniki pokonywania jaskiń: poręczowanie jaskiń = Caving techniques - SRT / Wojciech Radecki. - Nr 1(18): 2000, s. 24-25, 27-28 : 17 rys., 1 tab.; summ. s. 34. Tekst szkoleniowy. - Cz.: technika odcinkowa; Studnie; Stanowisko zjazdowe; Przepinka; Odcinki; Trawersy; Trawers klasyczny; Trawersy liniowe; Wahadło; Tyrolka.

147. Nielinowe techniki jaskiniowe. Cz. 1 [Załącznik] = Non-rope caving techniques. Part 1 / Jakub Nowak. - Nr 3(20): 2000, s. 28-29 : 2 fot., 7 rys.; summ. s. 34.

148. Nielinowe techniki pokonywania jaskiń. Cz. 2: Wspinaczka w łatwym terenie = Non-rope caving techniques. Part 2. / Jakub Nowak. - Nr 4(21): 2000, s. 30-31 : 1 fot., 12 rys.; summ. s. 34. Cz.: Zapieraczka; Rozpieraczka; Wspinaczka naturalna...[!].

149. Rolka zjazdowa - kilka słów o sposobach jej używania / Agnieszka Gajewska, Joanna Łabędzka. - Nr 3(10): 1998, s. 28-30 : 3 rys., 1 fot. Opracowanie wg artykułu ze *Spelunca* nr 66, użycie rolek zjazdowych zwykłych i „stop” bez blokowania, podczas wchodzenia w zjazd i na przepince.

150. Czy pojedynczy spit na przepince stanowi gwarancję bezpieczeństwa? / Agnieszka Gajewska. - Nr 5(12): 1998, s. 29. Cz.: Protokół badania; Cel badań; Wyniki i ich analiza; Wnioski. Na podstawie art. ze *Spelunca* nr 66.

151. DOUBLE STOP DSD-25 / Zbigniew Owczarek, Juwel [Wojciech Radecki]. - Nr 2(15): 1999, s. 30 : 2 rys. Dwugłos o nowym przyrządzie do zjazdu po linie.

152. Coś nowego: TIBLOC - małe, mądre i niezawodne / Janina Wrzak. - Nr 3(16): 1999, s. 29-30 : 5 fot. Opis nowego produktu firmy Petzl. - Cz.: TIBLOC jako przyrząd do autoasekuracji; TIBLOC w zestawie do wychodzenia po linie; Podciąganie partnera przy użyciu dwóch TIBLOC-ów; Uwagi. - Polemika → poz. 151.

153. Chłodniej o tibloc'u / Wojciech Radecki. - Nr 3(16): 1999, s. 30-31 : 1 fot. Polemika z poz. 152. - Cz.: TIBLOC jako autoasekuracja; TIBLOC w zestawie do wychodzenia po linie; Podciąganie partnera przy użyciu TIBLOC-ów; Reasumując.

154. Gadżety dla estety - czyli jeszcze o sprzęcie grotolaza / Jakub Nowak. - Nr 2(19): 2000, s. 32-33 : 2 rys., 1 tab. Cz.: Nakolanniki; Trzeci przyrząd do wychodzenia po linie; Strzemie do poignée; Akumulatory; Wyposażenie „szpejarki” („turki”).

155. Zimowe niebezpieczeństwa Tatr / Kazimierz Szych. - Nr 3(24): 2001, s. 27-28. Cz.: Zagrożenia związane z klimatem: 1. Wiatr; 2. Mgła; 3. Zimno; 4. Słońce; Zagrożenia związane z terenem: 1. Zagrożenie lawinowe; Rodzaje lawin: 1. Lawiny pyłowe; 2. Lawiny ze śniegu osiadłego; 3. Lawiny „gipsowe”; 4. Lawiny ze śniegu ziemistego; Zagrożenia związane z działalnością człowieka.

[Zalecenia Komisji Nurkowania w Jaskiniach Międzynarodowej Unii Speleologicznej] / tłum. Wiktor Bolek. → 259. W Syfonie Drzemiącym / Wiktor Bolek. - Nr 4: 1995, s. 18-19.

Staż nurkowania jaskiniowego we Francji = A cave diving practice in France / Wiktor Bolek. - Nr 5: 1996, s. 32-33. 29.07.-4.08.1995 r. Najważniejsze zasady nurkowania w jaskiniach poznane w czasie kursu. → 123.

- Mini poradnik canyoningowy** = A mini guide-book for canyoning / Janina Wrzak. - Nr 6(13): 1998, s. 25-27.
Cz.: O obiektach; O terenach; Ubiór i sprzęt; Niebezpieczeństwa i ich minimalizacja; Organizacja canyoningowych wakacji. → 681.
156. **Pierwsza pomoc medyczna i postępowanie powypadkowe** / Agnieszka Gajewska. - Nr 3: 1994, s. 21-27: 7 rys.
Tekst szkoleniowy.
157. **Skutki uboczne czyli jak w łatwy sposób uczyć się na błędach** / Marek Mżyk. - Nr 2: 1993, s. 27-28.
Relacja z porwania Autora przez lawinę śnieżną.
158. **System lokalizacji obiektów** = Object location system / Piotr Kulbicki. - Nr 1(8): 1998, s. 31-33: 1 mapa; summ. s. 34.
Propozycja wprowadzenia nowego sposobu podziału Ziemi na jednostki terytorialne. - Cz.: 1. Uwagi wstępne; 2. Główne zasady tworzenia SLO; 3. Pewne szczegółowe zasady tworzenia jednostek SLO; 4. Przykład zastosowania SLO do jaskiń.
159. **Petzi kupił Charleta Mosera** / Piotr Śmiałek. - Nr 1(18): 2000, s. 5-6.
Francuska firma Petzi przejęła firmę produkującą sprzęt do wspinaczki lodowej.
- Ochrona przyrody i biospeleologia**
160. **„Wina” wspinania** / Piotr Korczak. - Nr 1: 1992, s. 30.
Problem ograniczania możliwości wspinania (m.in. w Tatrach) pod pretekstem ochrony przyrody. Polem. → poz. 161.
161. **Odpowiedź Piotrowi Korczakowi - czyli co jesteśmy winni przyrodzie** / Jan Urban. - Nr 2: 1993, s. 26, 28.
Polemika z poz. 160.
162. **Komunikat o nowej technice z zakresu ochrony jaskiń** / Piotr Kulbicki. - Nr 4: 1995, s. 19.
O stosowaniu w Chelosiowej Jamie ogrodzeń z drogowej taśmy foliowej.
163. **Nowe szanse ochrony jaskiń** / Adam Polonius. - Nr 3(20): 2000, s. 9.
Spotkanie w Katedrze Geomorfologii UŚ dn. 8.04.2000 r., możliwość współpracy klubów jaskiniowych z parkami krajo-
brazowymi przy ochronie jaskiń i środowiska krasowego na Wyżynie Krakowsko-Wieluńskiej.
164. **Poczet nietoperzy jaskiniowych Polski** = Cave bats in Poland / Jakub Nowak. - Nr 3(24): 2001, s. 31-35: 16 fot., 2 rys.; summ. s. 34.
Podział i opis 21 gatunków nietoperzy żyjących w Polsce.
165. **Komunikat o nietoperzowej niecnocie** / Piotr Kulbicki. - Nr 4: 1995, s. 20: 2 rys.
Observacja zachowań nietoperzy w Chelosiowej Jamie.
166. **„Hibernakulum znaczy dom”** = Hibernakulum means home / Jakub Nowak. - Nr 5: 1996, s. 27.
Zasady zachowywania się w jaskiniach ograniczające szkodliwy wpływ na nietoperze. Zestawienie ok. 80 stanowisk nietoperzy na Wyżynie Krakowsko-Wieluńskiej.
- Tatry z lotu nietoperza** = Bats in the Tatras / Jakub Nowak. - Nr 5(12): 1998, s. 4: 1 fot.
Liczenie nietoperzy hibernujących w jaskiniach Tatr, w 38 obiektach zimą 1997/98 znaleziono 504 osobników, najwięcej (198) w Jaskini Czarnej. → 192.
167. **Organizmy żywe w jaskiniach polskich** = Living organisms in Polish caves / Janusz Baryła. - Nr 3(20): 2000, s. 19-24: 11 fot., 1 rys.; summ. s. 34.
Przegląd ważniejszych grup organizmów żywych stwierdzonych w jaskiniach polskich. → też poz. 169.
168. **Właściciele wiecznej ciemności** = The owners of the eternal darkness / Łukasz Przybyłowicz. - Nr 4(21): 2000, s. 25-26: 8 fot.; summ. s. 34.
O zwierzętach zamieszkujących jaskinie Polski.
169. **Jeszcze o faunie polskich jaskiń** / Mateusz Ciechanowski. - Nr 4(21): 2000, s. 32.
Uzupełnienia i poprawki do poz. 167.
170. **Uwagi i wyjaśnienia do tekstu zamieszczonego powyżej** / J.[anusz] Baryła. - Nr 4(21): 2000, s. 32.
M.Ciechanowskiego, poz. 169.
171. **Dwa nowe gatunki pajaków**. - Nr 1(14): 1999, s. 6-7.
Odkryte w jaskiniach Malejzi. Na podstawie art. Liz Price Caves & Caving 81.
172. **Śpiewający grzyb - unikalne odkrycie w jaskini słowackiej** / Peter Holúbek; przeł.
- W.[ojciech] W. Wiśniewski. - Nr 4(25): 2001, s. 19: 1 fot.
Relacja ze znalezienia w jednej z jaskiń Doliny Demianowskiej grzyba wydającego dźwięki, opis badań.
173. **Opis znaleziska** : [śpiewającego grzyba] / Vincent Kabát; przeł. W.[ojciech] W. Wiśniewski. - Nr 4(25): 2001, s. 19.
Oznaczenie gatunku grzyba (*Helvella silvicola*) i opis.
174. **Dlaczego ten grzyb śpiewa?** / I. Kautmanová; przeł. W.[ojciech] W. Wiśniewski. - Nr 4(25): 2001, s. 19.
Wyjaśnienie przyczyn wydawania dźwięków przez grzyba (pękanie worków z zarodnikami).
- Varia**
175. **Zjawiska krasowe w „Popiołach” Stefana Żeromskiego** = Karst features in „Popioły” by Stefan Żeromski / Agnieszka Zaworonek. - Nr 6: 1997, s. 34-36: 1 ryc., 1 fot.
176. **Podziemny świat J.R.R. Tolkiena** = The subterranean world of J.R.R. Tolkien / Agnieszka Zaworonek-Mateja. - Nr 4(11): 1998, s. 27-31: 5 il.; summ. s. 34.
Fragm. pracy magisterskiej. - Rozdz.: I. Kontakty pisarza ze zjawiskami krasowymi; II. Świat powieściowy a rzeczywistość; Budowa jaskiń i zachodzące w nich zjawiska; Morfologia; Nakieli i osady jaskiniowe.
177. **Podziemny świat J.R.R. Tolkiena. [Cz.] (2)** / Agnieszka Zaworonek-Mateja. - Nr 5(12): 1998, s. 30-31: 2 il.
Cz.: Hydrologia; Mikroklimat.
178. **Opowieść o rycerzach ciemności [1]** / Marcin Furtak. - Nr 3(20): 2000, s. 33: 1 rys.
Opowiadanie.
179. **Opowieść o rycerzach ciemności [2]** / Marcin Furtak. - Nr 4(21): 2000, s. 32-33: 1 rys.
Opowiadanie.
- Plotki, ploteczki, wierszowane... czyli Zbiorowa niedola u stop Höher Gölla / Jaska** [Janina Wrzak]. - Nr 1: 1992, s. 4
Wierszowany utwór o wyprawie do Koboldschacht w 1991 r. → 532.

Cześć regionalna

Polska

- Ogólne (poz. 180-183); Tatry (poz. 180-282); Pieniny (poz. 283-284); Beskidy i Pogórze (poz. 285-304); Wieliczka (poz. 305-306); Góry Świętokrzyskie (poz. 307-315); Niecka Nidziańska (poz. 316-322); Wyżyna Krakowsko-Wieluńska (poz. 323-400); Wyżyna Śląska (poz. 401-406); Sudety (poz. 407-424); Niż Polski (poz. 425-430).
180. **Caves in Poland** / Michał Gradziński. - Nr 7: 1997, s. 4-7: 2 mapy, 9 fot.
Charakterystyka regionów jaskiniowych Polski i największych odkryć dokonanych w I. 1990.
181. **Caves in Poland** / Michał Gradziński. - Polish Caving 1997-2001, s. 3-5: 1 mapa, 5 fot.
Uaktualniony przedruk poz. 180.
182. **Show caves in Poland** / Wojciech W. Wiśniewski. - Polish Caving 1997-2001, s. 6: 3 fot.
Prezentacja i krótki opis 9 jaskiń turystycznych w Polsce.
183. **Czyja jaskinia?** / Mariusz Szelerewicz. - Nr 1: 1992, s. 29.
Przytoczona wykładnia Departamentu Prawnego Ministerstwa Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa, że jaskinia jest własnością właściciela terenu.
- Tatry**
- Ogólne (poz. 184-197); Jaskinie w układzie topograficznym (poz. 198-269) - m.in.: Jaskinia Miętusia (poz. 210-215); Jaskinia Kozia (poz. 222-225); Wielka Śnieżna (poz. 230-254); Śnieżna Studnia (poz. 255-263); Tatry Słowackie (poz. 270-282).
184. **Zjawiska krasowe na tle budowy geologicznej Tatr** = Karst in the Tatra Mountains / Michał Gradziński. - Nr 5: 1996, s. 37-43: 1 mapa, 4 ryc.
Tekst szkoleniowy.
185. **Stale punkty asekuracyjne w jaskiniach tatrzańskich** = Long-life anchors in the Tatra caves / Andrzej Ciszewski. - Nr 2(9): 1998, s. 29-31: 7 fot.; summ. s. 34.
Omówienie dziejów (od 1976 r.) akcji osadzania stałych punktów asekuracyjnych w największych jaskiniach tatrzańskich, rozpoczęcie w styczniu 1997 r. instalowania nowego typu ubezpieczeń (Batinoxy). Dalej → poz. 186-187, 204, 207, 267.

186. **Stale punkty asekuracyjne w jaskiniach tatrzańskich** / Agnieszka Gajewska. - Nr 5(12): 1998, s. 5.
M.in. wyniki osadzania batinoxów latem 1998 r. Wcześniej → poz. 185.
187. **Szkice techniczne kilku jaskiń tatrzańskich** / Jakub Nowak. - Nr 3(20): 2000, s. 30-32: 4 szkice techniczne.
Aktualne szkice techniczne (po osadzeniu nowych stałych punktów asekuracyjnych) jaskiń Kasprowa Wyznia i Kasprowa Średnia, Wielka Litworowa; Psia, pod Wanta (Litworowy Dzwon).
- Punkty asekuracyjne w Jaskini Żimnej** = New anchors in Jaskinia Żimna / J.[an] Kućmierz. - Nr 1(14): 1999, s. 20-21: 1 szkic techniczny; summ. s. 34.
Szkic techniczny ciągów wyposażonych w stale punkty asekuracyjne typu batinox, w 01.1999 r. osadzono 55 punktów. → 204.
- Stale punkty w Jaskini Miętusiej Wyżniej** = New anchors in Jaskinia Miętusia Wyżnia / Jakub Nowak. - Nr 1(18): 2000, s. 4: 1 szkic techniczny; summ. s. 34.
Osadzone zostały w 1999 i początkach 2000 r. → 207.
- Jaskinia Kasprowa** / Stanisław Kotarba. - Nr 3(16): 1999, s. 7: 1 szkic techniczny.
Szkic techniczny po instalacji batinoxów (stan 14.03.1999 r.). → 267.
188. **Cave diving in Poland at the end of 20th century** / Wiktor Bolek. - Polish Caving 1997-2001, s. 10-11: 1 fot.
Najważniejsze nurkowania w jaskiniach tatrzańskich od 1996 r., zestawienie największych syfonów w Polsce (najdłuższy 333 m, najgłębszy 70 m).
189. **Jaskinie tatrzańskie w dziełach Bogusza Z. Stęczyńskiego (1847, 1860). Część 1** = Caves in the Tatra Mts. in the works of B.Z. Stęczyński / Wojciech W. Wiśniewski. - Nr 5(12): 1998, s. 32-33: 2 ryc., 1 fot.; summ. s. 34.
W 3 publikacjach (z 1847 i 1860) wzmiankuje kilka jaskiń, m.in.: Wodną pod Pisaną (2 litografii otworu). - Cz.: Publikacje z lat 1847 i 1860; O Jaskini Wodnej pod Pisaną - 1847 r.; O Jaskini Wodnej pod Pisaną - 1860 (x2).
190. **Jaskinie tatrzańskie w dziełach Bogusza Z. Stęczyńskiego (1847, 1860). Część 2** = Caves in the Tatra Mts. in the works of B.Z. Stęczyński / Wojciech W. Wiśniewski. - Nr 6(13): 1998, s. 32-33: 1 ryc., 3 fot.; summ. s. 34.
Cz.: O Jaskini Strążyskiej czyli Dziurze - 1860 r. (x2); Jaskinia Strążyska pod Giewontem w Zakopanem (1860 r.) - pierwsza rycina z jaskini tatrzańskich.
191. **Jaskinie tatrzańskie w dziełach Bogusza Z. Stęczyńskiego (1847, 1860). Część 3** = Caves in the Tatra Mts. in the works of B.Z. Stęczyński. Part 3 / Wojciech W. Wiśniewski. - Nr 1(14): 1999, s. 32-33: 4 ryc.; summ. s. 34.
Cz.: Dziurawiec z Bramy Kraszewskiego? - 1860; Jaskinia koło Sowy - 1860 r. (x2); Jaskinia Mylna i Okna Zbójnickie? - 1860 r.; Wywierzyśko Bystrej - 1847 r.; 1860 r. (x2).
192. **Tatry z lotu nietoperza** = Bats in the Tatras / Jakub Nowak. - Nr 5(12): 1998, s. 4: 1 fot.; summ. s. 34.
Liczenie nietoperzy hibernujących w jaskiniach Tatr, w 38 obiektach zimą 1997/98 znaleziono 504 osobników, najwięcej (198) w Jaskini Czarnej.
193. **Ratuj się kto może!** / Kazimierz Szych. - Nr 4(21): 2000, s. 17-18: 2 fot.
Wyprawy ratunkowe TOPR po grotolazów (12.11.2000 r. - zagubionych po wyjściu z Jaskini pod Wanta, 13.11.2000 - nie umiających wyjść z Jaskini Czarnej, 11.04 i 4.07.1999 r. - zaginionych w Jaskini Śnieżnej), krytyczna ocena zachowania się obecnych grotolazów.
194. **Obrzucanie błotem** / Wiktor Bolek. - Nr 1(22): 2001, s. 33.
Polemika z poz. 193. Wyjaśnienia dotyczące wypadku 11.04 1999 r. w Jaskini Śnieżnej.
195. **Obrzucanie błotem c.d.** / Marek Wierzbowski. - Nr 1(22): 2001, s. 33: 1 fot.
Polemika z poz. 193., o grotolazach wrocławskich.
196. **„Ratuj się kto może” czyli do „obrzucania błotem”** / Kazimierz Szych. - Nr 2(23): 2001, s. 31.
Odpowiedź na wyjaśnienia poz. 194 i 195.

197. **Lawina w Wielkiej Świstówce** = Avalanche in Wielka Świstówka / Kazimierz Szych; Tomasz Traciłowski; „Eskimos”-ek. - Nr 1(22): 2001, s. 28-29; summ. s. 34.
Trzy relacje o wypadku lawinowym (4.02.2001 r.) na dojeździe do Studni w Kazałnicy Miętusiej.
- Jaskinie (w układzie topograficznym)**
M.in.: Jaskinia Miętusia (poz. 210-215); Jaskinia Kozia (poz. 222-225); Jaskinia Wielka Śnieżna (poz. 230-254); Śnieżna Studnia (poz. 255-263); Tatrzy Słowackie (poz. 270-282).
198. **Siedem den w Bańdziochu** / Grzegorz Winklbauer. - Nr 2: 1993, s. 20.
Przejście w dn. 17-19.02.1993 r. przez trzysobowy zespół głównych ciągów Bańdziocha Kominarskiego z zejściem na wszystkie 7 den jaskini (w czasie 50 godzin).
199. **W Tatrach kradną!** / Jan Kućmierz. - Nr 4(21): 2000, s. 4.
Informacja o kradzieży (w 11.2000 r.) plecaków zostawionych przez grotolazów pod dolnym otworem Bańdziocha Kominarskiego.
200. **Jaskinia Mysia i Dziura nad Mylną** / Andrzej Wojtoń. - Nr 4(25): 2001, s. 5: 1 plan.
Informacja o pomiarze długości Jaskini Mysiej (108 m, wcześniej podawano 150 m) i korekcie jej planu oraz planu Dziury nad Mylną.
+[Dziura nad Mylną]: Przypis do redakcji / [Wojciech W. Wiśniewski]. - Nr 4(25): 2001, s. 5: 1 plan
Informacja o odkryciu w Dziurze nad Mylną 17.02.1977 r., archiwalny szkic odkrycia 7.03.1977 r.
201. **Sprzątanie Czarnej** / Maciej Tomaszek. - Nr 4(17): 1999, s. 5.
Rozpoczęcie usuwania śmieci z Jaskini Czarnej.
202. **Wypadek w Jaskini Czarnej** = An accident in Jaskinia Czarna / Jan Kućmierz. - Nr 1(18): 2000, s. 4: summ. s. 34.
22.02.2000 r. w rejonie Herkulesa grotolaz-kursant spadł kilka metrów (m.in. złamał nogę).
203. **Nurkowanie w Zimnej** = Diving in Jaskinia Zimna (Zimna Cave) / Maciej Tomaszek. - Nr 2(9): 1998, s. 6: summ. s. 34.
Zanurkowanie w 4 syfonie na głęb. 9 m (12.1997 r.).
204. **Punkty asekuracyjne w Jaskini Zimnej** = New anchors in Jaskinia Zimna / J.[an] Kućmierz. - Nr 1(14): 1999, s. 20-21: 1 szkic techniczny; summ. s. 34.
Szkic techniczny ciągów wyposażonych w stałe punkty asekuracyjne typu batinox, w 01.1999 r. osadzono 55 punktów.
205. **Eksploracja w... Mroźnej** = Exploration in Jaskinia Mroźna / Jakub Nowak. - Nr 1(22): 2001, s. 7: 1 plan, 1 przekrój; summ. s. 34.
Odkrycie w znanej jaskini turystycznej dn. 29.10.2000 r. ciągu dl. 60 m, zwiększającego deniwelację jaskini do 42,5 m.
206. **Modernizacja w Mroźnej** / Jakub Nowak. - Nr 3(24): 2001, s. 4: 1 fot.
Wymiana instalacji elektrycznej (ukończona w 04.2001 r.).
207. **Stale punkty w Jaskini Miętusiej Wyżniej** = New anchors in Jaskinia Miętusia Wyżnia / Jakub Nowak. - Nr 1(18): 2000, s. 4: 1 szkic techniczny; summ. s. 34.
Osadzone zostały w 1999 r. w początkach 2000 r.
208. **Przy okazji...** / Jakub Nowak. - Nr 5(12): 1998, s. 4: 1 plan i przekrój.
Opis studni w bocznym ciągu Jaskini Miętusiej Wyżniej. Korynka informacji → poz. 209.
209. **Nie odkrycie i nie za Studnią Krakowską** / Wojciech W. Wiśniewski. - Nr 6(13): 1998, s. 10.
M.in. wyjaśnienie (do poz. 208) położenia Studni Krakowskiej w Jaskini Miętusiej Wyżniej.
- Jaskinia Miętusia**
210. **Biwak na kupie żwiru** / Jarosław Rogalski. - Nr 1: 1992, s. 13.
Biwak AKG Kraków (wspólnie z grotolazami morawskimi) w Jaskini Miętusiej 15-20.03.1992 r. Odkrycie 224 m korytarzy w końcowych partiach jaskini.
211. **[Dziesięć tysięcy dziesięć] 10 010 m w Jaskini Miętusiej** / Rafał M. Kardaś. - Nr 2: 1993, s. 20.
Określenie aktualnej długości jaskini po analizie odkryć z marca 1992 r. (→ poz. 210).
212. **Najgłębsze nurkowanie w Ciasnych Kominach** = The deepest cave diving in the Ciasne Kominy Series / Dariusz Bartoszewski. - Nr 6: 1997, s. 20.
29.12.1996 r. na głęb. -51 m (rekord Polski), wzrost głębokości Miętusiej o 14 m.
213. **Ciasne Kominy - kampania zimowa 1997/98** = Ciasne Kominy - 1997/98 winter campaign / Wiktor Bolek. - Nr 2(9): 1998, s. 4-5: 1 plan, 1 przekrój; summ. s. 34.
Nurkowanie (31.01.1998 r.) w syfonie do głęb. -63 m (nowy rekord Polski).
214. **Eksploracja Ciasnych Kominów - zakończona!** = Is this the end of exploration in the Ciasne Kominy series? / Wiktor Bolek. - Nr 1(14): 1999, s. 16-18: 1 plan, 3 fot., 2 tab.; summ. s. 34.
Przenurkowanie (29.12.1998 r.) między Ciasnymi a Wielkimi Kominami, osiągnięcie -70,6 m (rekord Polski) - wzrost deniwelacji Jaskini Miętusiej do 305 m (-283 m; +22 m).
215. **Kilka ostatnich nurkowań Krzysztofa Starnawskiego** = Recent diving exploits by Krzysztof Starnawski / Agnieszka Gajewska. - Nr 3(16): 1999, s. 4; summ. s. 34.
W 1997 i 1999 r. w syfonie na dnie Wielkich Kominach Jaskini Miętusiej i w Syfonie Kiarowym (dl. 15 m) oraz w Jaskini Bystrej (przepłynięcie w 1998 r. V Syfonu dl. 200(?) m i 28,5 m głęb.), a także w 1998 i 1999 r. w Hranickiej Propasti (do -133 m).
216. **Studnia w Kazałnicy Miętusiej** / Dariusz Fuja. - Nr 6(13): 1998, s. 4: 2 plany i przekroje.
Opisy kilku bocznych ciągów jaskini dl. 1 km i deniwelacji ponad 240 m.
217. **Jaskinia Marmurowa - eksploracja negatywna** = Jaskinia Marmurowa: exploration in vain / Marcin Krajewski. - Nr 1(8): 1998, s. 4: summ. s. 34.
Kopanie w rejonie Starego Dna, wspinaczki w Czarnej Bieszczcie.
218. **Krzesanica** / Andrzej Ciszewski. - Nr 4(17): 1999, s. 4.
Próba odnalezienia w urwiskach nad Doliną Mulołą jaskini Lodowej w Krzeszaniec opisywanej w l. 1920 (błędne cytowanie autora i publikacji).
219. **Partie Sąddeckie w Ptasiej** / Anna Antkiewicz-Hancbach. - Nr 1: 1992, s. 11.
Opis nowych partii w Ptasiej Studni (o długości ok. 1,7 km i deniwelacji 149 m) odkrytych w okresie od stycznia 1991 r. do marca 1992 r., w trakcie 8 biwaków i 8 wejść.
220. **Ptasia Studnia - z „ostatniej” chwili** = The news from Ptasia Studnia cave / Maciej Tomaszek. - Nr 6: 1997, s. 26.
Wspinaczka w Szczelinie nad Ptasią Studnią (+27 m, dl. ok. 40 m).
221. **Zapomniany Meander - kolejne obejście głównego ciągu Ptasiej Studni** = The forgotten Meander series / Anna Antkiewicz. - Nr 3(10): 1998, s. 4-5: 1 przekrój, 1 fot.; summ. s. 34.
Ciąg studni (dl. ok. 120 m) zaczynających się w dolnej części Studni Włotowej wyeksplorowany 15.03 i we wrześniu 1997 r.
- Jaskinie wschodniego zbocza Doliny Miętusiej** - Rec. / Dariusz Bartoszewski. - Nr 1(18): 2000, s. 8.
Krytyczna ocena 7 tomu inwentarza jaskiń Tatrzańskiego Parku Narodowego, m.in. Ptasia Studnia, Wielka Litworowa. → 49.
- W odpowiedzi na krytykę inwentarza** / Anna Antkiewicz. - Nr 3(20): 2000, s. 9.
Polemika z poz. 49, głównie na temat Ptasiej Studni. → 50.
- Jaskinia Kozia**
222. **Nowe odkrycia w Jaskini Koziej** = New discoveries in Kozia Cave / Jan Kućmierz. - Nr 6: 1997, s. 19: 1 plan, 2 przekroje.
Partie dl. ponad 200 m prowadzące do odkrytego później II otworu (→ poz. 223), wyeksplorowane w dn. 24.08 i 12.10.1996 r.
223. **Jaskinia Kozia ma drugi otwór** = New entrance to Kozia Cave / Jan Kućmierz. - Nr 1(8): 1998, s. 4: 2 przekroje, 1 fot.; summ. s. 34.
Odsłonięty 17.05.1997 r. (→ poz. 222), opis eksploracji.
224. **Jaskinia Kozia: przekrój E-W / opracowania materiałów oraz przekrój S.[tanisław] Kotarba**. - Nr 3(10): 1998, s. 31.
Przekrój we skali ok. 1:1667; deniwelacja 389 m, 2 otwory.
225. **To tu, to tam, czyli eksploracja w Jaskini Koziej** / Jakub Nowak. - Nr 6(13): 1998, s. 5: 1 przekrój.
Odkrycie jesienią 1998 r. odnogi w Wielkiej Studni (Ciasny Komin).
226. **Komin w Ratuszu - jaskinia znana i nieznana** = Komin w Ratuszu - a known and unknown cave / Marcin Krajewski. - Nr 1(8): 1998, s. 5: 2 fot.; summ. s. 34.
Opis jaskini w Ratuszu Litworowym (deniwelacja 35 m, dl. ok. 70 m, z czego ok. 20 m przekop), opis osadów.
227. **Jaskinia w Szarym Żlebie** / Dariusz Fuja. - Nr 6(13): 1998, s. 4: 1 plan i przekrój.
Opis jaskini dl. 6 m w Dolinie Miętusiej.
228. **Jaskinia na Szlaku** / [Wojciech W. Wiśniewski]. - Nr 2: 1993, s. 20.
Opis jaskini (głęb. ok. 12 m) odkrytej 9.10.1992 r. w Szarym Żlebie przy szlaku turystycznym na Małolągniak.
229. **W Bliźniaczej Studni** / Maciej Tomaszek. - Nr 3: 1994, s. 15: 1 przekrój.
Opis i przekrój jaskini położonej nad Jaskinią Śnieżną, do głęb. ok. 45 m.
- Jaskinia Wielka Śnieżna**
230. **Śnieżna - wzmianka o Krodylu** / Witold Jokiel. - Nr 2: 1993, s. 18-19: 1 plan, 1 przekrój.
Opis eksploracji i odkryć dokonanych w l. 1985-1992 w partiach Galeria Krokodyla, które mają dl. ponad 1,2 km i 340 m deniwelacji.
231. **Negatywnie wyeksplorowano** / Jarosław Rogalski. - Nr 2: 1993, s. 20.
Niewielkie odkrycia w dolnych partiach między Błotnymi Łażniami a Syfonem Marzeń (grudzień 1992 r.).
232. **Obejście Syfonu Krakowskiego w Śnieżnej** / [Wojciech W.] Wiśniewski. - Nr 2: 1993, s. 28.
Opis eksploracji (od 1985 r.) i odkryć dokonanych w ciągu nad Studnią Wiatrów.
233. **Takie tam...** / Witold Jokiel. - Nr 3: 1994, s. 9-10: 1 plan, 1 przekrój, 1 fot.
Prace eksploracyjne w końcowych partiach Galeria Krokodyla w ciągu prowadzącym do Wielkiej Litworowej w okresie 12.1993-01.1994 r.
234. **Jaskinia Śnieżna - na marginesie „okresu przełomowego”** / Jarosław Rogalski. - Nr 3: 1994, s. 11-13: 6 planów, 3 przekroje.
Opisy odkryć dokonanych w grudniu 1993 i w 1994 r. w rejonie Błotnych Łażni i pod Krakowskimi Kominami.
235. **Studnia z Mostami** / Jacek Styś. - Nr 3: 1994, s. 13.
Wspinaczkowa eksploracja w 09.1992 i 10.1993 r. w Studni z Mostami (Jaskinia nad Kotlinami) - bez odkryć.
236. **Syfon Marzeń / Tomek Witkowski**. - Nr 3: 1994, s. 15.
Przenurkowanie po raz pierwszy na początkach marca 1994 r. syfonu znajdującego się w przydennych partiach Śnieżnej, który ma mieć głęb. 6 m i długości 65 m - [wg Wierczyły nr 73 z maja 1994 (s. 4) miało to miejsce w końcu lutego, a syfon ma dl. 18 m]. → też poz. następna.
237. **Wspinały świat za syfonem** / Wojciech Fusek. - Nr 3: 1994, s. 16: 1 fot.
Przenurkowanie przez K. Starnawskiego Syfonu Marzeń w końcu lutego 1994 r., przedruk artykułu z *Gazety Wyborczej*, nr 66 z 1994 r. → też poz. poprzednia.
238. **Spacery pod czapą krystaliczną, czyli kolejna inwazja na zachód** = Walking under tectonic outlier, or another invasion westwards / Rafał Mateja. - Nr 5: 1996, s. 22-23: 1 plan.
Charakterystyka Partii Przemkowych odkrytych 10.1994 r., w których do 12.1995 r. wyeksplorowano ok. 1,25 km korytarzy o deniwelacji 150 m.
239. **Pierwsza osiemsetka w Polsce** = system Wielkiej Śnieżnej Litworowej = The first minus 800 m in Poland / Wiktor Bolek. - Nr 5: 1996, s. 24-25: 2 przekroje, 2 plany.
Przylączenie Wielkiej Litworowej do Wielkiej Śnieżnej - przełom grudnia 1994/stycznia 1995 r.
240. **Exploration of the deepest cave in Poland - Jaskinia Wielka Śnieżna** / Witold Jokiel. - Nr 7: 1997, s. 12-13: 1 przekrój, 3 fot.
Charakterystyka jaskini, dzieje eksploracji, zwłaszcza w l. 1990.
241. **Climbing in Darkness** / Marcin Francuz. - Nr 7: 1997, s. 38.
Informacja o wspinaczkowych wyjściach m.in. z jaskiń: Śnieżna (w 1968 r.), Śnieżna Studnia (w 1992 r.), Wielka Śnieżna (z głęb. -754 m, w 1992 r.) oraz w 1993 r. z Réseau Jean Bernard i w 1994 r. z głęb. -1215 m w Cheve (Meksyk).
242. **Wypadek w Wielkiej Śnieżnej / (red)**. - Nr 1(8): 1998, s. 6: 1 przekrój, 1 fot.
Śmiertelny upadek (13/14.09.1997) słowackiego grotolaza Attila D. Brai w Studni Wiatrów. (Wg *Sprawodajnia SSS* nr 4 z 1997 r. s. 59, grotolaz nazywał się Attila Bacso). → też poz. 452.
243. **„Amokalne” wspinanie w Śnieżnej** = Climbing in Śnieżna / Marcin Gala. - Nr 2(9): 1998, s. 5: 2 fot.; summ. s. 34.

- Odkrycia w początkach 1998 r. w Partiach Amoku (mają deniwelację 240 m, dł. ponad 850 m). → poz. 247.
244. **W Przemkowych Partiach** / Dariusz Bartoszewski. - Nr 4(11): 1998, s. 4 : 1 plan.
Biwak pomiarowy 19-22.02.1997 r., odkrycie ok. 20 m (łączna długość tych partii ok. 2 km).
245. **Krótko o eksploracji w Przemkowych Partiach**. - Nr 1(14): 1999, s. 4.
Odkrycia w styczniu 1999 r. Notatka pochodzi ze strony internetowej SKTJ.
246. **Nurkowanie w Wielkiej Śnieżnej** / (MG) [Michał Gradziński]. - Nr 1(14): 1999, s. 4.
Na dnie jaskini w Jezioro X (na odległość 30 m i głęb. 7 m).
247. **Animatoryzy z Warszawy = „Animator”** from Warszawa / Marcin Gala. - Nr 2(15): 1999, s. 4 : 1 plan, 1 przekrój; summ. s. 34.
Eksploracja Kominów Amoku i Partii Animatorów (łączna dł. 1,4 km, deniwelacja 272 m). → też poz. 243.
248. **Quo vadis czyli o tajemnicach Przemkowych Partii = Quo Vadis - or the secrets of the Przemkowe series** / Rafał Mateja. - Nr 2(15): 1999, s. 12-15 : 1 plan, 6 fot.; summ. s. 34.
Relacja z przebiegu eksploracji w l. 1996-1998 r. Partie mają dl. ok. 2,1 km.
249. **Syfon Krakowski i Syfon Magdy w Jaskini Wielkiej Śnieżnej = Diving in Jaskinia Wielka Śnieżna** / Wiktor Bolek. - Nr 3(16): 1999, s. 4-5 : 1 przekrój; summ. s. 34.
Nurkowania w 1990 r. i w 04.1999 r. Dalej → 252.
250. **Jak można się zgubić w jaskini Wielka Śnieżna?** / Wiktor Bolek. - Nr 3(16): 1999, s. 5.
Zabłądzenie grotolaza (04.1999 r.) w rejonie II Wodospadu, nie odnaleziony przez TOPR wyszedł sam na powierzchnię; opis i analiza wydarzenia, postulaty.
251. **Nowy otwór systemu Wielkiej Śnieżnej = New entrance to Wielka Śnieżna** / Marek Wierzbowski, Rafał Mateja. - Nr 4(17): 1999, s. 4 : 2 fot.; summ. s. 34.
Odkrycie piątego już otworu jaskini - Jaskinia Wilcza (w Partiach za Kolankiem, mających dl. ok. 1,75 km i deniwelację 239,5 m).
252. **Eksploracja za Syfonami Krakowskimi = Exploration behind Syfony Krakowskie symps** / Wiktor Bolek. - Nr 4(17): 1999, s. 4 : summ. s. 34.
Nurkowanie w 09.1999 r., odkrycie kontynuacji. Wcześniej → 249.
253. **Wielka Śnieżna** / Andrzej Ciszewski. - Nr 4(21): 2000, s. 4 : 2 fot.
Przebieg akcji osadzania stałych punktów do poręczowania w ciągu Śnieżna (w 1998-99, łącznie 110 punktów) i nad Kotliny (17.10.2000 r., 55 punktów + 17 otworów na punkty).
254. **Exploration in the furthest reaches of Poland's deepest and longest cave - Jaskinia Wielka Śnieżna** / Rafał Mateja, Marek Wierzbowski. - Polish Caving 1997-2001, s. 8-10 : 1 przekrój, 5 fot.
Opis ciągów (Partie za Kolankiem, Przemkowe Partie) wyeksplorowanych od 1996 r. przebieg eksploracji.
- Staż ratownictwa** / Marcin Gala. - Nr 1(22): 2001, s. 5-6.
9-16.12.2000 r., m.in. I przejście ciągu od otworu Wielkiej Litworowej do Syfonu Dziadka. → 125.
- Śnieżna Studnia**
255. **Śnieżna Studnia - aktualności** / Grzegorz Albrzykowski. - Nr 1: 1992, s. 11-13 : 1 przekrój.
Informacja o odkryciach dokonanych w okresie od sierpnia 1991 r. do końca stycznia 1992 r., znana długość jaskini osiągnęła ok. 5 km (w tym ok. 200 m niesplanowanych), a deniwelacja 735 m (+37 m, -698 m). Przekrój całej jaskini.
256. **Nurkowanie w Śnieżnej Studni** / Wiktor Bolek. - Nr 1: 1992, s. 13-14.
Nurkowanie (w dn. 3-6.01.1992 r.) na dnie jaskini w Syfonie Drzemiącym (-690 m) na odległość 20 m i głębokość ok. 7 m [wg poz. 249 do 8 m]. Pogłębienie jaskini do -697 m.
257. **I znów w Syfonie Drzemiącym...** / Wiktor Bolek. - Nr 1: 1992, s. 24-25 : 2 przekroje i plan.
Nurkowanie w syfonie na dnie Śnieżnej Studni na odległość 25 m i głęb. 13 m co dało wzrost deniwelacji jaskini do 740 m oraz w syfonie na końcu korytarza Yeke-Yeke (do głęb. 7 m).
258. **Śnieżna Studnia - z biegiem błot, z biegiem wód** / Grzegorz Albrzykowski. - Nr 2: 1993, s. 13, 16-17 : 1 mapa, 1 plan, 1 przekrój.
Eksploracja Partii pod Studnią Czekoladową (7-11.11.1992 r. oraz 5-9.02 i marzec 1993 r.), ich plan i przekrój. Mapa masywu z zaznaczonym przebiegiem jaskiń Śnieżna Studnia i Wielka Śnieżna oraz Małolącka.
259. **W Syfonie Drzemiącym [oraz Zalecenia Komisji Nurkowania w Jaskiniach Międzynarodowej Unii Speleologicznej]** / Wiktor Bolek. - Nr 4: 1995, s. 18-19 : 1 plan i przekrój.
Opis akcji nurkowej 28.12.1994 r. na odległość 65 m i głęb. 21 m.
- Climbing in Darkness** / Marcin Francuz. - Nr 7: 1997, s. 38.
Informacja o wspinaczkowych wyjściach m.in. ze Śnieżnej Studni. → 241.
260. **W Śnieżnej Studni przekroczono 7 kilometrów = Śnieżna Studnia - over 7 km long** / Grzegorz Albrzykowski. - Nr 4(11): 1998, s. 4; summ. 34.
Podsumowanie ostatniego okresu eksploracji prowadzonej głównie w okolicach Studni Wazelinarzy i Poziomu 500.
261. **Śnieżna Studnia** / Dariusz Fuja. - Nr 6(13): 1998, s. 5 : 1 plan.
Opis rejonu Opuszczonego Meandra.
262. **Śnieżna Studnia** / Dariusz Fuja. - Nr 1(14): 1999, s. 4 : 1 plan; summ. s. 34.
Opis Partii Łętowińskich (dl. 350 m).
263. **Śnieżna Studnia** / Dariusz Fuja. - Nr 3(16): 1999, s. 4 : 1 plan; summ. s. 34.
Odkrycie w 1999 r. ponad 300 m w Partii Łętowińskich.
264. **Nurkowanie w Dudnicy** / Wiktor Bolek. - Nr 1: 1992, s. 14.
Nurkowanie 7.12.1991 r. w jaskini Dudnica, odkrycie w I syfonie odnogi prowadzącej w kierunku Jaskini Bystrej.
265. **Dudnica - jaskinia tuż „za” wywierzykiem** / Wojciech [W.] Wiśniewski. - Nr 1: 1992, s. 14-16.
Opis jaskini i historii jej poznania.
266. **Zasłyszana opowieść o nurkowaniu = Rumours of diving in Jaskinia Bystra** / (Bystra Cave) / (Gag) [Agnieszka Gajewska]. - Nr 2(9): 1998, s. 5-6 : 2 fot.; summ. s. 34.
Nurkowanie w lutym 1998 r. w Jaskini Bystrej w syfon V osiągnięto głęb. 28,5 m i odległość 100 m. Relacja Krzysztofa Starnawskiego.
- Kilka ostatnich nurkowań Krzysztofa Starnawskiego = Recent diving exploits by Krzysztof Starnawski / Agnieszka Gajewska.** - Nr 3(16): 1999, s. 4; summ. 34.
M.in. w Jaskini Bystrej (przepląnięcie w 1998 r. V Syfonu dl. 200 [?] m i 28,5 m głęb.). → 215.
267. **Jaskinia Kasprowa [Niżnia]** / Stanisław Kotarba. - Nr 3(16): 1999, s. 7 : 1 szkic techniczny.
Szkic techniczny po instalacji batnioxów (stan 14.03.1999 r.)
268. **Najdłuższe nurkowanie w jaskiniach polskich = The longest cave diving in Poland** / Agnieszka Gajewska. - Nr 6: 1997, s. 20-21 : 1 plan i przekrój.
Przenurkowanie w II połowie 11.1996 r. w Jaskini Kasprowej Niżniej syfonów: Warszawiaków (dl. 333 m) i Kondoniarzy (dl. 167 m).
269. **[Pięćset] 500x w tatrzańskej jaskini** / Anna Antkiewicz. - Nr 3(10): 1998, s. 5-6 : 2 fot.
Informacja o 500 akcji w jaskini tatrzańskiej członków Sąddeckiego Klubu Tatarnictwa Jaskiniowego PTTK powstałego w 1984 r., w Jaskini Kasprowej Niżniej 27.01.1998 r.
- Tatry Słowackie**
- Tatry Zachodnie**
- [Trzydzieste czwarte] XXXIV Sympozjum Speleologiczne / m.g. [Michał Gradziński]. - Nr 4(21): 2000, s. 7-8 : 1 plan, 1 fot.
Informacja m.in. o zwiedzeniu jaskini Stefkówka (Brestovskej) w Dolinie Zuberskiej (słowackie Tatry Zachodnie).
270. **Nowe odkrycia na południowych zboczach Krzesanicy w Tatrach Zachodnich** / Peter Holúbek. - Nr 3: 1994, s. 19-20, 28 : 2 fot, 2 plany i przekroje.
Opisy jaskiń: Tomanowa Studnia (Zadný Úplaz) - pogłębionej w l. 1989-91 z -82 m do -162 m i Nowa Krzesanica (Nová Kresanica) - odkrytej w 1990 r. i wyeksplorowanej do -110 m.
271. **Studnia pod Małolączniakiem** / Peter Holúbek [i.e. Holúbek]; Ewa Kotarba. - Nr 1(8): 1998, s. 4-5 : summ. s. 34.
W lejkę w pd.wsch. zboczu Małolączniaka na wys. 2045 m, przepłakana w 1991 r., jaskinia dl. ok. 50 m. 4.07.1997 r. rozpylono w niej merkaptan, przewidywaną łączność ze Śnieżną nie stwierdzono.
- Tatry Wysokie**
272. **Połączenie jaskiń: Czarnogórskiej i Czarnogórskiej Niżniej.** - Nr 5(12): 1998, s. 7 : 1 przekrój.
- Odkryte latem 1997 r. dało jaskini w Dolinie Jaworowej (odkrytej w 1988 r. przez Wojciecha W. Wiśniewskiego) dl. ok. 2,5 km i deniwelację 234 m. Na podstawie art. P. Magdalena, J. Tencera, *Sprawy SSS*, 4/1994, 1/1998. → też 273.
273. **Sprostowania, uzupełnienia** : (Nie w Muraniu a w Nowym Wierchu; Nie 26 czerwca a 31 lipca 1997 r.) / Wojciech W. Wiśniewski. - Nr 1(14): 1999, s. 7.
O jaskini w Nowej Baszcie i Czarnogórskiej, uwagi do poz. 272 i 278.
274. **Mokra Dziura = Slovakia** / Wiktor Bolek. - Nr 1(18): 2000, s. 5 : 1 fot.; summ. s. 34.
Jaskinia w Dolinie Jaworowej (Tatry Wysokie). Zanurkowanie (03.2000 r.) w syfonie końcowym na odległość ok. 60 m.
275. **Sucha Dziura i jej okolice w nowym świetle = Sucha Dziura and its vicinity in a new light** / Peter Magdolen, Peter Holúbek. - Nr 2(19): 2000, s. 26-28 : 3 plany, 3 fot.; summ. s. 34.
Opis kilku jaskiń w Dolinie Jaworowej koło Mokrej Dziury. Po wykonaniu pomiarów długości Suchej Dziury ustalono na 1087 m, perspektywę eksploracji. Dalej → 276.
276. **Sucha Dziura i Mokra Dziura połączone** / Peter Magdolen. - Nr 3(20): 2000, s. 5.
Po odkryciu w 1999 r. w Mokrej Dziurze bocznego ciągu dl. ok. 200 m, dn. 6.08.2000 r. dokonano połączenia. Jaskinia ma dl. ponad 1,5 km.
277. **Eksploracja w Mokrej Dziurze** : listopad 2000 = Diving in Mokra Dziura / Wiktor Bolek. - Nr 1(22): 2001, s. 19-20 : 1 plan i przekrój, 1 fot.; summ. s. 34.
Nurkowanie 11-12.11.2000 r. w syfonie końcowym na odległość 210 m (ok. 10-20 m nowego).
- Tatry Bielskie**
278. **Nowa jaskinia w Tatrach Bielskich.** - Nr 5(12): 1998, s. 7 : 1 przekrój.
Wyeksplorowanie jesienią 1995 r. i w 1997 r. jaskini Nová Era (Jaskinia w Nowej Baszcie), deniwelacja 121 m. Na podstawie art. P. Magdalena, *Sprawy SSS*, 2/1998. → też poz. 273.
279. **Jaskinia w Nowym Wierchu nr 3 = Cave no. 3 in the Nowy Wierch** / Peter Magdolen. - Nr 4(17): 1999, s. 22-24 : 1 plan, 1 przekrój, 6 fot.; summ. s. 34.
M.in. dzieje poznania i eksploracji jaskini (obecnie dl. 582 m, deniwelacja 53 m).
280. **Jaskinia Strzysarska, najgłębsza jaskinia Tatr Bielskich - dzieje poznania = The story of Jaskinia Strzysarska / Wojciech W. Wiśniewski.** - Nr 5(12): 1998, s. 18-19 : summ. s. 34.
Historia eksploracji jaskini eksplorowanej w l. 1977-1995 (głęb. 201 m, dł. ponad 600 m). → też poz. 281.
281. **A jednak wanty ożywały = And still the stones live** / J.R. [Jarosław Rogalski]. - Nr 5(12): 1998, s. 18-19 : 1 przekrój, 1 szkic techniczny; summ. s. 34.
Relacja z penetracji Jaskini Strzysarskiej (→ poz. 280) latem 1998 r., osunięcie się o 1 m bloku skalnego, szkielety przekrój jaskini.
282. **Nowa długość Jaskini Bielskiej - 2,35 km** / Wojciech W. Wiśniewski. - Nr 3(24): 2001, s. 7 : 1 ryc.
W rezultacie pomiarów w 1995 r. i w 11.2000 r. dwu znanych dawniej ciągów, odnalezienie dolnego otworu jaskini.
- Pieniny**
283. **Dokumentacja jaskiń Pienińskiego Parku Narodowego** / [Michał Gradziński]. - Nr 3: 1994, s. 15-16.
Informacja o zinventaryzowaniu na terenie Parku 22 jaskiń, (inf. o autorze → Sprostowanie. - Nr 4: 1995, s. 13).
284. **Rekoniesans nurkowy w Przełomie Białki = Diving reconnaissance in the Bialka rapids** / Janusz Baryła. - Nr 1(18): 2000, s. 23 : 6 fot.; summ. s. 34.
Próba znalezienia (23.08.1999 r.) wchłonów w Okrągłej Skale i Kramnicy.
- Beskidy i Pogórze**
285. **Jaskinie beskidzkie w dziełach Bogusza Z. Stęczyńskiego (1847, 1860 oraz 1868, 1870) = Caves in the Beskid Mountains in the works of B. Z. Stęczyński / Wojciech W. Wiśniewski.** - Nr 4(11): 1998, s. 32-33 : 2 ryc.; summ. s. 34.
W 5 pracach B.Z. Stęczyńskiego wzmiankowanych jest kilka jaskiń beskidzkich. - Cz.: Cergowa i Jaworzyna Krynicka - 1870; Trzciana i Cergowa - 1868; „Okolice Galicyi” (1847) i 2 x Tatry (1860); Jaskinia w Tropiu - 1847; Skala Wieprz - 1847; Wiszar w Żurówce - 1847; Cergowa - 1847; O Zbójcekiej w Jaworzynie 1847 i 1860; W Jazowsku - 1860.

286. **Jaskinie Polskich Karpat Fliszowych / Jerzy Ganszer.** - Nr 2(15): 1999, s. 5.
Informacja o zarejestrowaniu 500 obiektów o łącznej dł. 9025 m; tabela 17 jaskiń dłuższych od 100 m.
287. **Jaskiniowy rok 1999 w polskich Karpatach fliszowych / Tomasz Mleczek.** - Nr 1(18): 2000, s. 4.
Zinventaryzowano kilkadziesiąt obiektów (głównie w Beskidzie Śląskim i Niskim), największa Jaskinia H.K. (dł. 25 m).
288. **Diabla Koleba na Babiej Górze / Tomasz Mleczek.** - Nr 3(16): 1999, s. 6-7: 1 fot.
Niewielkie schronisko (dł. 4 m) pod szczytem góry (na wys. 1710 m n.p.m.).
289. **Nowe jaskinie na Babiej Górze / (www) [Wojciech W. Wiśniewski].** - Nr 2(23): 2001, s. 7.
W dn. 2-3.06.2001 r. znaleziono 6 obiektów, największy dł. 12 m.
290. **Może to szczegół... / Rafał Suski.** - Nr 1(22): 2001, s. 31-32: 1 mapa, 5 fot.
Określenie granic Beskidu Makowskiego. Informacja o znalezieniu kilku niewielkich jaskiń na wsch. od Myślenic.
291. **Nowa „setka” w Beskidach / (www) [Wojciech W. Wiśniewski].** - Nr 2(23): 2001, s. 7.
Jaskinia Dziurawa (dł. 149 m) koło Tamawy Dolnej (Beskid Makowski) wyeksplorowana 04-05.2001 r.
292. **Siedem nowych jaskiń w Gorcach / Wojciech W. Wiśniewski.** - Nr 4(11): 1998, s. 7: 1 przekrój.
M.in. odkrycie w 1996 r. dwu jaskiń pod połaną Pustak (Kudłor) z silnym wypływem ciepłego powietrza w ziemie.
293. **Jaskinie w Gorcach / Jerzy Ganszer.** - Nr 5(12): 1998, s. 5.
Lista 13 jaskiń zinwentaryzowanych w Gorcach, dopelnienie poz. 292.
294. **Nowe jaskinie w Gorcach = A new caves in the Gorce Mts / Tomasz Mleczek.** - Nr 6(13): 1998, s. 7-8: 1 plan, 3 fot.; summ. s. 34.
O zinwentaryzowaniu w 1998 r. 14 jaskiń, głównie w Turniskach (masyw Kiczory), największa Jaskinia Goszczyńskiego (dł. 20 m).
- Jaskinie Górców / Wojciech W. Wiśniewski.** - Rec. / [Mariusz Szelerec]. - Nr 1(14): 1999, s. 7: 1 fot.
Rec. publikacji: „Jaskinie Górców: dzieje i stan poznania”, Kraków 1998. → 51.
295. **Jaskinie w Turniskach (Gorce) / Wojciech W. Wiśniewski.** - Nr 1(14): 1999, s. 5.
Wzmianki o jaskiniach w dawniejszej literaturze.
296. **Jaskinie górczańskie wg W. W. Wiśniewskiego / Tomasz Mleczek.** - Nr 2(15): 1999, s. 8.
Uwagi polemiczne.
297. **Jaskinia Zbójcka pomnikiem przyrody / Tomasz Mleczek.** - Nr 1(14): 1999, s. 4-5: 3 fot.
Jaskinia w Łopieniu (Beskid Wyspowy) uznana 7.12.1998 r. za pomnik przyrody, krótki opis.
298. **O nazwie jaskini na Łopieniu / Jan Urban.** - Nr 2(15): 1999, s. 8.
Dyskusja nazwy: jaskinia Zbójcka czy Zbójnicka?
299. **„Jaskinia” w Tropiu w dziełach Wojciecha W. Wiśniewskiego / Tomasz Mleczek.** - Nr 4(17): 1999, s. 32-33; Nr 1(18): 2000, s. 31: 1 plan.
Uwagi polemiczne.
300. **O jaskini św. Świerada w Tropiu / Wojciech W. Wiśniewski.** - Nr 4(17): 1999, s. 33: 3 fot.
Polemika z poz. 299 (cz. 1).
301. **Jaskinia Czchowska / Tomasz Mleczek.** - Nr 4(25): 2001, s. 5: 1 plan, 1 fot.
Informacja o inwentaryzacji jaskini w Czchowie dł. 18 m.
302. **Jaskinie i sztolnie Czarnorzecko-Strzyżowski Parku Krajobrazowego = Caves in the Czarnorzecko-Strzyżowski Landscape Park / Tomasz Mleczek.** - Nr 2(15): 1999, s. 20-21: 1 mapa, 3 plany, 3 fot.; summ. s. 34.
Informacja o udokumentowaniu i zestawieniu 14 jaskiń (największa Mohutna Szczelina dł. 21 m) i 13 obiektów sztucznych (największa Sztolnia Wesoła dł. 75 m).
303. **Jaskinie Kilanowskiej Góry w Beskidzie Niskim = Caves of the Kilanowska Góra in the Beskid Niski / Tomasz Mleczek.** - Nr 4(17): 1999, s. 27-29: 1 mapa, 7 fot.; summ. s. 34.
Charakterystyka jaskiń koło Dukli utworzonych w osuwiskach, największa Gangusiowa Jama (dł. 190 m).
304. **Jaskinia Wodna w Piotrusiu - sensacyjne odkrycie w Beskidzie Niskim = Jaskinia Wodna in the Piotrus mountain / Rafał Suski.** - Nr 1(22): 2001, s. 6-7: 1 plan i przekrój; summ. s. 34.
Na pd. od Dukli. Jaskinia dł. 12 m, z naciekami (do 40 cm dł.), niewielkim jeziorkiem (0,5x1 m) i ze stałym ciekim.
305. **Groty Kryształowe w kopalni „Wieliczka” = Crystal caverns in the Wieliczka salt mine / Jerzy Przybyło.** - Nr 3(10): 1998, s. 22-24: 5 fot.; summ. s. 34.
Charakterystyka złóż soli i dzieje odkrycia (w l. 1898 i 1899) Groty Kryształowych oraz ich opis.
306. **Kopalnia Wieliczka - nowe Groty Kryształowe? = Wieliczka Mine: another Crystal Chamber / Jerzy Przybyło.** - Nr 3(20): 2000, s. 25-27: 1 przekrój, 8 fot.; summ. s. 34.
Opis odkrytych w czasie wiercenia w 1999 r. pustki o objętości ok. 600 m³.
- Góry Świętokrzyskie**
307. **Inwentaryzacja jaskiń świętokrzyskich / Andrzej Kasza, Jacek Gubała.** - Nr 4: 1995, s. 14.
Informacja o wynikach prac inwentaryzacyjnych prowadzonych na terenie Gór Świętokrzyskich i poznaniu do czerwca 1995 r. 124 jaskiń, z których 65 było wzmiankowanych w literaturze.
308. **Tajemnica Wietrzni / (j).** - Nr 2: 1993, s. 1.
Znalezienie 5.06.1993 r. w Jaskini na Wietrzni (Kielce) ludzkich zwłok.
309. **Chelosiowa Jama: <Warunki geologiczne występowania jaskini oraz jej wartości naukowe; Odkrycie, badania i ochrona jaskini; Ważniejsze cechy i formy jaskini; Piśmiennictwo (dotyczące jaskini i jej otoczenia)> / Jan Urban.** - Nr 1: 1992, s. 17-22: 1 plan.
Plan jaskini wg stanu z 1986 r.
- Komunikat o nowej technice z zakresu ochrony jaskiń / Piotr Kulbicki.** - Nr 4: 1995, s. 19.
O stosowaniu w Chelosiowej Jamie ogrodzeń z drogowej taśmy foliowej. → 162.
310. **Nowe partie w Jaskini Jaworznińskiej / Andrzej Kasza.** - Nr 4: 1995, s. 15: 1 plan.
O dł. ok. 450 m, wyeksplorowane w listopadzie i grudniu 1994 r.
311. **Dokumentacja Chelosiowej Jamy = The survey in Chelosiowa Jama cave / Jarosław Rogalski.** - Nr 5: 1996, s. 30.
O wykonaniu jesienią 1995 r. planu jaskini (dł. 2,6 km, deniwelacja 32 m).
312. **Jaskinia Pajęcza / Andrzej Kasza.** - Nr 1(8): 1998, s. 5-6; summ. s. 34.
Wyeksplorowana w Jaworzni koło Kielc w okresie 06-08.1997 r. jaskini dł. ok. 600 m.
313. **Jaskinia Pajęcza.** - Nr 4(11): 1998, s. 6: 2 fot.
Założenie 17.05.1998 r. kraty w otworze jaskini.
314. **Jaskinia Pajęcza - kolejny kilometr korytarzy w Górach Świętokrzyskich = Pajęcza cave - another kilometer of passages in the Świętokrzyskie Mts. / Jacek Gubała, Andrzej Kasza.** - Nr 2(15): 1999, s. 16-19: 1 plan i przekrój, 4 fot.; summ. s. 34.
Jaskinia dł. 985 m, deniwelacja 21 m. - Cz.: Opis topograficzny; Charakterystyka geomorfologiczna; Obserwacje faunistyczne; Historia eksploracji; Co dalej? → też poz. 315.
315. **Jaskinia pajęcza[] - uzupełnienia / Andrzej Kasza.** - Nr 3(16): 1999, s. 6: 1 mapa i przekrój.
Kartograficzne uzupełnienie poz. 314.
- Niecka Nidziańska**
316. **Jaskinie w gipsach Niecki Nidziańskiej = The caves in the Nida river basin / Jacek Gubała, Andrzej Kasza, Jan Urban.** - Nr 3(16): 1999, s. 16-19: 7 planów, 11 fot.; summ. s. 34.
Charakterystyka jaskiń w gipsach, opis najciekawszych obiektów, zinwentaryzowano 75 jaskiń o dł. 1934 m, największa Skorocka (dł. 352 m).
317. **Jak dawniej zwiedzano jaskinie Skorockie = When were the caves near Skorockice visited? / Jan Urban, Jerzy Gagol.** - Nr 1(14): 1999, s. 31: 2 ryc.; summ. s. 34.
Wzmianki o zwiedzaniu jaskiń w Skorockich w piśmiennictwie XIX w.
318. **Pieczary (dosłownie) pod Staszowem / Wojciech W. Wiśniewski.** - Nr 4(11): 1998, s. 6-7.
Katastrofy budowlane (latem 1998 r.) w wyniku zawalania się stropów krasowych kavern pod jednym z osiedli.
319. **Nowości z Niecki Nidziańskiej / Andrzej Wojtoń.** - Nr 2(23): 2001, s. 6: 2 plany.
Odkrycia w Jaskini w Gackach (wzrost dł. z 57 m do 115 m) i Jaskini Lisiej koło Skotnik Górnych (dł. 76 m).
320. **Nowy rejon występowania jaskiń na Niecce Nidziańskiej = New cave area in the Nida Basin / Marcin Krajewski.** - Nr 4(11): 1998, s. 6: summ. s. 34.
Dwie jaskinie koło Mechowa [w Antolce] z silnym wypływem powietrza. → też 321, 322.
321. **„O rzekomo nowym rejonie występowania jaskiń w Niecce Nidziańskiej” / Jacek Rutkowski.** - Nr 2(15): 1999, s. 8.
Informacja że jaskinia w Antolce była już badana w 1992 r. i opisywana, sprostowanie do poz. 320.
322. **[Odpowiedź J. Rutkowskiemu] / Marcin Krajewski.** - Nr 2(15): 1999, s. 8.
Wyjaśnienie do poz. 321.
- Wyżyna Krakowsko-Wieluńska**
- Ogólne (poz. 323-330); Jaskinie i regiony w układzie topograficznym (poz. 331-396) - m.in.: Brama Krakowska (poz. 331-337), Dolinki Podkrakowskie (poz. 338-353), Dolina Prądnika (poz. 354-356), Jaskinia Ciesień (poz. 361-366), Jaskinia Brzozowa (poz. 377-381), Sokole Góry (poz. 383-391); Kawerny (poz. 397-400).
323. **Co inwentaryzować na Wyżynie? / Mariusz Szelerec.** - Nr 3: 1994, s. 18: 1 plan.
M.in. kwestia przyjęcia kryteriów obiektów mających podlegać inwentaryzacji.
324. **Najdłuższe na Jurze / Mariusz Szelerec.** - Nr 4(21): 2000, s. 6.
Zestawienie 15 najdłuższych jaskiń.
325. **Nowy system regionalizacji i numeracji jaskiń Wyżyny Krakowsko-Wieluńskiej = A new system of numeration of caves situated in the Polish Jura / Mariusz Szelerec, Janusz Baryła, Michał Gradziński.** - Nr 3(16): 1999, s. 20-21: 1 mapa; summ. s. 34.
Propozycja nowego sposobu podziału (na 9 regionów i 51 jednostek 2-go rzędu).
326. **Datowanie nacieków / Mariusz Szelerec.** - Nr 3: 1994, s. 18.
Informacja (wg zeszytów naukowych Politechniki Śląskiej) o wydatowaniu 21 próbek nacieków z 16 jaskiń Wyżyny, m.in. daty z jaskini Towarniej, w Strąskiej Górze i z Wierchowia.
327. **Wykorzystanie jaskiń Jury Krakowsko-Częstochowskiej w paleolicie środkowej czyli rzecz w[] pierwszych polskich grotołazach / Wojciech Kulak.** - Nr 3(24): 2001, s. 29-30: 1 mapa, 1 rys.
Fragment pracy magisterskiej: „Środkowopaleolityczne osadnictwo jaskiniowe na terenie Jury Krakowsko-Częstochowskiej” obronionej na Uniwersytecie Wrocławskim w 06.2000 r.
328. **To i owo = Some reflections / Jerzy Zygmunt.** - Nr 5: 1996, s. 26.
O problemach związanych z dostępnością i ochroną jaskiń Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej.
- „Hibermakulum znaczy dom” = Hibermakulum means home / Jakub Nowak.** - Nr 5: 1996, s. 27.
Zasady zachowywania się w jaskiniach ograniczające szkodliwy wpływ na nietoperze. Zestawienie ok. 80 stanowisk nietoperzy na Wyżynie Krakowsko-Wieluńskiej. → 166.
- [Dziesięć] 10 lat Jurajskiego Klubu Jaskiniowego / Bogdan Słabodźan [i.e. Słobodźan].** - Nr 5(12): 1998, s. 6.
Podsumowanie dorobku organizacyjnego i eksploracyjnego (łącznie 600 m w jaskiniach Wyżyny Krakowsko-Wieluńskiej) klubu założonego w Krakowie 29.09.1988 r. → 14.
329. **Degrengolada = Czyli w odpowiedzi M. Bąkowi i Jemu Podobnym / Jerzy Zygmunt.** - Nr 1(14): 1999, s. 30: 1 fot.
Krytyczne uwagi o odkrywaniu i dewastacji jaskiń (zwł. na Wyżynie Krakowsko-Wieluńskiej).
330. **Babia Skała / (MS) [Mariusz Szelerec].** - Nr 2: 1993, s. 22: 1 fot.
Tajemniczy „wybuch” skały w Jerzmanowicach w styczniu 1993 r.
- Jaskinie (w układzie topograficznym)**
- Brama Krakowska**
331. **Ciekawostki jurajskie: <Smocza Jama; Raclawka; Dolina Szklarki; Świnuska; Rodaki; Niegowonice; Żerkowice; Podlesice> / zebrał Mariusz Szelerec.** - Nr 6: 1997, s. 21-23: 1 plan.
Niewielki wzrost dł. Smoczej Jamy do 276 m w 1996 r. - Połączenie dwu Schronisk przy Jaskini Raclawickiej (Jaskinia z Kominkiem) - Szeroki Awen i Ciasny Awen (nowe pomiary: dł. 150 m, głęb. 37 m). - Odkrycie w Jaskini Niskiej na Świnusku (dł. 35 m). - Jaskinia Bukowa (dł. 32 m) we wzgórzu Żary. - Koło Niegowonice 7 jaskiń dł. 123 m, najdłuższa Szczelina Niegowonicka (dł. 40 m [później 25 m]) i Zawaliskowa (dł. 50 m [później 33 m]). - 7 jaskiń k. Żerkowice o dł. 39 m. -

Wspinaczka z dna Studni Szpatowców (VI.2+).

Smocza Jama raz jeszcze / Mariusz Szele-
rewicz. - Nr 6: 1997, s. 23.

Rec. książki Elżbiety Firlet „Smocza Jama na Wawelu - hi-
storia, legenda, smoki” (Kraków, 1996). → 54.

Skalki Twardowskiego (MS) [Mariusz Szele-
rewicz]. - Nr 4(11): 1998, s. 14-15 : 3 fot.
Krótka charakterystyka dawnych kamieniołomów w Krako-
wie; 30.05.1998 r. pokazy technik organizowane m.in. przez
AKG. → 113.

332. **Jaskinia Jasna** / red. - Nr 6(13): 1998, s.
22 : 3 fot.

Kraków, Krzemionki Zakrzowskie (tzw. Skalki Twardowskie-
go). Obyw (przed 16.11.1998 r.) w otworze jaskini ławicy wa-
pienia o grubości ponad 1,5 m i masie ok. 10-15 ton.

333. **Jaskinia Twardowskiego** / (P[awel] Miga-
ła, P[iotr] Zgaga). - Nr 2(19): 2000, s. 30-31 :
2 plany.

Nowy plan jaskini znajdującej się w Krakowie (obecna dl. ok.
430 m, deniwelacja 16,8 m).

334. **Schronisko z kulkami** [I], I.A.31 / Bogdan
Słobodzian. - Nr 3: 1994, s. 17 : 1 plan, 1 rys.

Opis jaskini koło Jaskini Twardowskiego, odkopanej
26.08.1993 r., w której znaleziono żelazne kule z czasów
wojen szwedzkich (rysunek).

335. **Jaskinia Wiśłana [Pychowicka]** / Renard
Stachnik. - Nr 1: 1992, s. 27 : 1 plan.

Opis jaskini znajdującej się w kamieniołomie w Pychowicach
(też Jaskinia Pychowicka), przedłużonej w lutym i marcu 1992
r. w wyniku wybrania piasku o ok. 10 m (do dl. 20 m). Dalej
→ 336.

336. **Jaskinia Wiśłana [Pychowicka]**. - Nr 5(12):
1998, s. 22-23 : 1 plan i przekrój, 1 fot.; summ.
s. 34.

Opis jaskini w Pychowicach, nowa dl. 54 m (stan z maja 1998 r.).

337. **Prawdziwa Jaskinia Wiśłana [w Pieka-
rach]** / Wojciech W. Wiśniewski. - Nr 1(8):
1998, s. 25-26 : 5 fot.

Opis jaskini w Piekarach przez którą czasem przepływają
wody Wisły (m.in. w lipcu 1997 r.).

Dolinki Podkrakowskie

338. **Jaskinia Wielkowiejska** / Paweł Ostrow-
ski. - Nr 6: 1997, s. 21 : 1 plan.

Odkrycia 17 i 21.12.1996 r., wzrost dl. jaskini do 43 m (Dolina
Kluczowy).

339. **Mamutowa** / Andrzej Górny. - Nr 1: 1992,
s. 27 : 1 plan.

Odkrycie 29.02.1992 r. w Jaskini Mamutowej salki dl. 4,5 m
(plan odkrycia), Dolina Kluczowy.

340. **Studnia w Leju** / Jan Kućmierz. - Nr 6: 1997,
s. 21-22 : 1 plan i przekrój.

Opis jaskini w Bębnie, na Dolinę Będkowską, dl. 53 m i głęb.
23 m, wyeksplorowanej w l. 1994 i 03.1995 r.

341. **Jaskinia Małotowa** : II.F.23 / Andrzej Gór-
ny. - Nr 4: 1995, s. 17 : 1 plan, 2 przekroje.

Opis jaskini (wg stanu z sierpnia 1995 r. długości 45 m i głęb.
10,5 m) w większości wykopanej w l. 1994-1995, Dolina Będ-
kowska.

342. **Jaskinie Dziewicza i Małotowa** = Caves
Dziewicza and Małotowa / Andrzej Górny.
- Nr 4(25): 2001, s. 29-31 : 3 plany, 2 przekro-
je, 1 fot.; summ. s. 34.

Szczegółowy opis 2 jaskiń (dl. 64 m i 56 m) w Dolinie Będ-
kowskiej i ich eksploracji.

343. **„Ogniem i mieczem” w Jaskini Nietope-
rzowej** / W.W.W. [Wojciech W. Wiśniewski]. -
Nr 1(8): 1998, s. 24 : 1 fot.

O kręceniu 9.11.1997 r. do tego filmu sceny jazdy konno w
jaskini.

344. **Dolina Szklarska** [ie. Szklarki] / Andrzej
Górny. - Nr 1: 1992, s. 29.

Stwierdzono istnienie wywiewów koło Szerokiego Aweny.

345. **Nowe partie w Szerokim Awenie** / Mirosław
i Jarosław Wiśniewscy. - Nr 3: 1994, s. 1,
18.

Opis nowych partii (dl. ok. 150 m) pogłębiających jaskinię z
22,4 m do ponad 40 m, odkrytych 5 i 8 marca 1995 r.

Ciekawostki jurajskie : (Smocza Jama ; Ra-
clawka ; Dolina Szklarki ; Świnuska ; Roda-
ki ; Niegowonice ; Żerkowice ; Podlesice) /
zebrał Mariusz Szelerewicz. - Nr 6: 1997, s.
21-23.

s. 22 - Szeroki Awen i Ciasny Awen (nowe pomiary: dl. 150
m, głęb. 37 m). → 331.

346. **Szeroki Awen** / Jakub Nowak. - Nr 1(14):
1999, s. 27-29 : 1 przekrój i plan, 2 fot.; summ.

s. 34.

Opis jaskini w Dolinie Szklarki (dl. 200 m, głęb. 45,3 m) po
odkryciach z 11.1997 r.

347. **Szklarskie Aweny**. - Nr 2(15): 1999, s. 23-
24 : 3 plany, 4 fot.

Opis jaskiń: Pośredni Awen (głęb. 3 m), Awenik (głęb. 2 m);
Szklarskie Aweny - zestawienie planów.

348. **Sprostowanie** / Rafał Suski. - Nr 4(17):
1999, s. 32.

Uwagi do poz. 347.

349. **Jaskinia w Kamieniu Żarskim** / Zb.[igniew]
Rysiecki. - Nr 3: 1994, s. 17 : 1 plan.

Opis jaskini (dl. 76 m) w Żarach w Dolinie Raclawickiej, w znacz-
nej części odkopanej w II połowie 1993 r.

350. **Jaskinia Bez** [Nazwy = Jaskinia Bez] / Na-
zwy cave / Andrzej Górny, Artur Kurek. - Nr 5:
1996, s. 29-30 : 1 plan.

Opis jaskini w Wąwozie Żarskim (dl. 60 m) w Dolinie Raclawickiej.

351. **Nowe partie w jaskini Raclawickiej** / Mi-
rosław Wiśniewski. - Nr 4: 1995, s. 16 : 1 plan.
O długości ok. 30 m (m.in. Sala Stałagmitowa) odkryte
1.04.1995 r.

Ciekawostki jurajskie : <Smocza Jama ; Ra-
clawka ; Dolina Szklarki ; Świnuska ; Roda-
ki ; Niegowonice ; Żerkowice ; Podlesice> /
zebrał Mariusz Szelerewicz. - Nr 6: 1997, s.
21-23.

s. 22 - Połączenie Schronisk przy Jaskini Raclawickiej (Ja-
skinia z Kominkiem). → 331.

352. **Jaskiniowi złodzieje** / wg relacji Mariusza
Bąka. - Nr 2(9): 1998, s. 24.

O usunięciu (w 01.1998 r.) liny ze studni wlotowej Jaskini
Raclawickiej, gdy w środku byli grotolazi i przypadki kradzie-
ży sprzętu grotolazom zwiedzającym jaskinie Wyżyny Kra-
kowsko-Częstochowskiej. → też poz. 353.

353. **[List]** / Mariusz Wilk. - Nr 4(11): 1998, s. 16.
O kradzieży (w 09.1993 r.) przy Jaskini Raclawickiej kasku z
lampą, nawiązanie od poz. wcześniejszej.

Dolina Prądnika

354. **Ojców** / Michał Gradziński. - Nr 6: 1997, s.
22-23.

Informacja o zinventaryzowaniu w Chelmowej Górze 49 ja-
skier, największa Jaskinia Łokietka (dl. 320 m).

355. **Jama Ani** - szkic techniczny / Jakub No-
wak. - Nr 2(15): 1999, s. 22 : 1 szkic techniczny.

Po osadzeniu za zgodą Dyrekcji OPN kilku splitów w jaskini.

356. **Jaskinia w Jasikowej Skale** / Mirosław i
Jarosław Wiśniewscy. - Nr 3: 1994, s. 17.

Jaskinia (dl. 15 m) w Dolinie Saspowskiej w Woli Kalinowskiej.

Inwentaryzacja / Mariusz Szelerewicz. - Nr
2: 1993, s. 22.

Charakterystyka dwu wydawnictw z końca 1992 r.: *Spit nr 7*
(opisy 7 jaskiń w dolinie Chechła, i zestawienie 44 jaskiń z
Doliny Prądnika - od Góry Koronna do Dziurawca przy zam-
ku) i inwentarza jaskiń „Wąwóz Koziański” → 52.

Inwentarz jaskiń ojcowskich. - Nr 4(25):
2001, s. 8.

Informacja o wydaniu inwentarza Dolina Prądnika, część pół-
nocno-zachodnia, 22 jaskinie. → 53.

357. **Dolina Dłubni**. - Nr 5(12): 1998, s. 23-24 :
3 plany, 2 fot.; summ. s. 34.

Opis 3 schronisk (częściowo przekształconych przez czło-
wieka) koło Gołyszyna w Laskach.

358. **Jaskinia Jubileuszowa** / Marek Woźniak.
- Nr 4: 1995, s. 16.

Jaskinia (głęb. ok. 17 m) koło Olkusza.

Ciekawostki jurajskie : (Smocza Jama ; Ra-
clawka ; Dolina Szklarki ; Świnuska ; Roda-
ki ; Niegowonice ; Żerkowice ; Podlesice) / zebrał
Mariusz Szelerewicz. - Nr 6: 1997, s. 21-23.

s. 23 - 7 jaskiń dl. 123 m, najdłuższa Szczelina Niegowonice-
ka (dl. 40 m [później 25 m]) i Zawalska (dl. 50 m [później
33 m]). → 331.

359. **Jaskinie Góry Stodółskiej** = The invento-
ry of caves of the Góra Stodółska / Mariusz
Bąk. - Nr 4(11): 1998, s. 15-16 : 1 mapa, 4
plan; summ. s. 34.

W rzeczywistości w Kromolowcu koło Niegowonice, opis 4 ja-
skier, największa Schronisko w Niegowonice (dl. 38 m). →
też poz. 360.

360. **Moje widzenie jaskiń i schronisk w oko-
licy Grabowej i Niegowonice** = The Jura /
Adam Polonius. - Nr 1(18): 2000, s. 20-22 : 1
mapa, 7 planów, 1 przekrój; summ. s. 34.

Informacja o przeprowadzonej inwentaryzacji i niezgodności
wiadomości podanych w poz. 359 ze stanem faktycznym.

Ciekawostki jurajskie : <Smocza Jama ; Ra-
clawka ; Dolina Szklarki ; Świnuska ; Roda-
ki ; Niegowonice ; Żerkowice ; Podlesice> / zebrał
Mariusz Szelerewicz. - Nr 6: 1997, s. 21-23.

s. 23 : 1 plan - Jaskinia Bukowa (dl. 32 m) we wzgórzu Żary.
→ 331.

Ciekawostki jurajskie : <Smocza Jama ; Ra-
clawka ; Dolina Szklarki ; Świnuska ; Roda-
ki ; Niegowonice ; Żerkowice ; Podlesice> /
zebrał Mariusz Szelerewicz. - Nr 6: 1997, s.
21-23.

s. 23 - Odkrycie w Jaskini Niskiej (dl. 35 m). → 331.

Jaskinia Ciesień

361. **Cieśń** [ie. Ciesień] / Wojciech Kuczok. -
Nr 2(9): 1998, s. 21-22 : 7 fot.; summ. s. 34.
Prezentacja szaty naciekowej jaskini w okol. Ryczowa, wy-
eksplorowanej w 04.1997 r.

362. **Włamanie do jaskini [Ciesień]** / Wojciech
Kuczok. - Nr 4(11): 1998, s. 13

Dwukrotnie w ciągu pół roku zniszczenie wlotu do jaskini
Ciesień (tu niewłaściwie Cieśń).

363. **Jaskinia Cieśń** [wciąż nierozwiązana
zagadka] / Mariusz Bąk. - Nr 4(11): 1998, s.
13. : 1 fot.

Wrażenia po zwiedzeniu jaskini, m.in. przekonanie o istnie-
niu problemów eksploracyjnych.

364. **O jaskini Ciesień garść kolejnych infor-
macji** = Some details about Ciesień cave /
Adam Polonius. - Nr 6(13): 1998, s. 21-22 : 3
fot.; summ. s. 34.

O działaniach podjętych dla ochrony jaskini.

365. **Pomiary jaskini Ciesień** = The survey of
Ciesień cave / Mariusz Szelerewicz. - Nr
6(13): 1998, s. 23-24 : 1 plan, 1 przekrój, 4
fot.; summ. s. 34.

Dl. 245 m, deniwelacja 22,4 m.

366. **O włamaniach do Jaskini Ciesień, o sys-
temie szkolenia taterników jaskiniowych
w Polsce i o kilku innych sprawach zwią-
zanych z ochroną środowiska krasowego**
/ Adam Polonius. - Nr 1(14): 1999, s. 20-21.

367. **Jaskinia w Ruskich Górach** / Mariusz Bąk.
- Nr 2(9): 1998, s. 24 : 1 plan.

Opis jaskini dl. 45 m powstałej z połączenia Schronisk w Grani
i w Ścianie.

368. **Kolejne jaskinie na Wyżynie pod kluczem**
= Two caves gated / Adam Polonius. - Nr
1(14): 1999, s. 29 : summ. s. 34.

Zamknięcie (w grudniu 1998 r.) kratami 2 jaskiń w Dolinie
Wodącej (Psiej i na Biśniku).

369. **Zegar** / Mariusz Szelerewicz. - Nr 1: 1992,
s. 29 : 1 plan.

Informacja o przyłączeniu 2.07.1990 r. Schroniska przy jaskini
Zegar do Jaskini Zegar co dało jej długość 155 m, plan całości.

Ciekawostki jurajskie : <Smocza Jama ; Ra-
clawka ; Dolina Szklarki ; Świnuska ; Roda-
ki ; Niegowonice ; Żerkowice ; Podlesice> / zebrał
Mariusz Szelerewicz. - Nr 6: 1997, s. 21-23.

s. 23 - Koło Żerkowice 7 jaskiń o dl. 39 m. → 331.

Ciekawostki jurajskie : <Smocza Jama ; Ra-
clawka ; Dolina Szklarki ; Świnuska ; Roda-
ki ; Niegowonice ; Żerkowice ; Podlesice> / zebrał
Mariusz Szelerewicz. - Nr 6: 1997, s. 21-23.

s. 23 - Wspinaczka z dna Studni Szpatowców (VI.2+). → 331.

370. **Śmiertelny wypadek w Studni Szpatow-
ców** = Lethal accident in Studnia Szpatow-
ców / (aga) [Agnieszka Gajewska]. - Nr 5(12):
1998, s. 4 : 1 przekrój, 1 fot.; summ. s. 34.

Upadek 19 m w czasie kursu 28.09.1998 r.

371. **Kolejna tragedia w Studni Szpatowców** /
(www) [Wojciech W. Wiśniewski]. - Nr 2(23):
2001, s. 7 : 1 przekrój.

Śmiertelny upadek turystki z mostu skalnego na dno studni
w nocy 29/30.06.2001 r.

372. **Studnia w Zagórz** / Wojciech Kuczok. -
Nr 4(11): 1998, s. 13-14 : 2 fot.; summ. s. 34.

Opis i dzieje eksploracji studni wykopanej od głęb. ok. 1,5 m
do 12 m.

373. **Jaskinia Spékana, to nie Księżda Borka,
ani Piętrowa Szczelina, lecz jaskinia dziś
nieznana** / W.W.W. [Wojciech W. Wiśniew-
ski]. - Nr 1(8): 1998, s. 24.

Identyfikacja jaskini koło Niegowonice opisaną w *Grotolazie* w
1957 r.

374. **Jaskinia Spękana to jednak dzisiejsza Jaskinia Księdza Borka** / Wojciech W. Wiśniewski. - Nr 2(9): 1998, s. 22.
Ostateczna identyfikacja jaskini koło Niegowej opisanej w *Grotolazie* w 1957 r.
375. **Jeszcze raz o Jaskini na Plebanii** / Wojciech W. Wiśniewski. - Nr 3(10): 1998, s. 18.
Opis eksploracji (31.03.1957 r.) jaskini w studni w Niegowej wg dziennika Jerzego Sławińskiego.
376. **Jaskinia w Cichym Wzgórzu** / Mariusz Bąk. - Nr 1(8): 1998, s. 24 : 1 mapa, 1 plan.
Opis jaskini koło Trzebniewa (dl. 51 m).
- Jaskinia Brzozowa**
377. **Jaskinia Brzozowa** : Nowa jaskinia na terenie Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej / Robert Pest, Adam Sanak, Robert Wykręt. - Nr 4(17): 1999, s. 21 : 5 fot.
Pierwsze doniesienie o dużej jaskini (ponad 500 m) koło Niegowej odkrytej w 09.1999 r.
378. **[List]** / Robert Pest. - Nr 1(18): 2000, s. 22 : 1 fot.
O planowaniu Jaskini Brzozowej (aktualnie dl. 578 m)
379. **Jaskinia Brzozowa = Brzozowa Cave** / Adam Sanak. - Nr 4(21): 2000, s. 19-22 : 1 plan, 5 fot.; summ. s. 34.
Szczegółowy opis jaskini (dl. 645 m, głęb. 18,5 m), historia poznania, → też poz. 380 i 381.
+Sprostowanie [do Jaskini Brzozowej] / Redakcja. - Nr 1(22): 2001, s. 9.
Dotyczy błędnych wymiarów jaskini w poz. 379.
380. **Informacje końcowe** [o Jaskini Brzozowej] / Robert Pest, Robert Wykręt, Miłosz Mitoraj. - Nr 4(21): 2000, s. 22.
O spotkaniu 30.09-1.10.2000 r. z okazji rocznicy odkrycia jaskini i sprawowanej nad nią opiece.
381. **Jaskinia Brzozowa początki eksploracji** / Marian Czepiel. - Nr 4(25): 2001, s. 34.
Opis początków eksploracji (w 1974 r., jaskinia znana była wtedy jako Lejek z Kościarni[?]), uzupełnienie do poz. 379.
382. **Studnia w Tankowcu** / Zbigniew Owczarek. - Nr 1(8): 1998, s. 25 : 1 mapa, 1 przekrój.
Opis jaskini koło Zaborza (głęb. -23 m).
- Sokole Góry**
383. **Cenne znalezisko z Jaskini Komarowej** = Interesting discoveries in Jaskinia Komarowa / W.[ojciech] W. Wiśniewski. - Nr 5(12): 1998, s. 22 : summ. s. 34.
Szczątki kostne (w tym ludzkie, datowane na 20-33 tys. lat).
384. **Obryw w Jaskini Koralowej** / Z.[bigniew] Rysiecki. - Nr 2(23): 2001, s. 6.
19.05.2001 r. w studni wlotowej spadł ok. 300 kg blok skalny.
385. **Uwięzieni w Jaskini Koralowej** / (W.W.W.) [Wojciech W. Wiśniewski]. - Nr 3(24): 2001, s. 4.
12.08.2001 r., po odcięciu liny w studni wlotowej.
386. **Do Urwistej na linie... z węzłkami** / (W.W.W.) [Wojciech W. Wiśniewski]. - Nr 3(24): 2001, s. 4.
10.09.2001 r., dwójka mężczyzn nie umiała wyjść z Jaskini Urwistej.
387. **Studnisko** / Jarema Śliwiński. - Nr 1: 1992, s. 28 : 1 plan i przekrój.
Opis (z planem i przekrojem) korytarza (tzw. „partie/Ciągi spragnionych”) odkrytego 21.12.1991 r. na dnie jaskini pogłębiającego ją o 7,2 m (do -75,5 m).
388. **Wypadek w Studnisku** / (sZ). - Nr 3(10): 1998, s. 16.
24.04.1998 r. w najniższych partiach blok skalny zablokował wyjście jednemu z grotolazów z AKG Kraków.
389. **Studnisko** / Wojciech Kuczek. - Nr 4(11): 1998, s. 13.
12.06.1998 r. woda na głęb. ok. 75 m.
390. **Małe Tatry w jaskini Studnisko** / Agnieszka Kowalik, Zbigniew Owczarek. - Nr 2(15): 1999, s. 22 : 1 szkic techniczny, 1 fot.
Treningowa trasa zjazdowa po ścianie Sali Wejściowej (ok. 25 spływów lub punktów)
391. **[List]** / Toma, Kaczka i Wojtas. - Nr 1(18): 2000, s. 22.
Informacja o kradzieży (w 02.2000 r.) części liny umocowanej w otworze jaskini Studnisko
392. **O Jaskini Zamkowej w Olsztynie AD 1564** / Wojciech W. Wiśniewski. - Nr 4(11): 1998, s. 15 : 1 fot.
- Związek nazwy miejscowości z istnieniem jaskini w zamku, fragment ilustracji z 1564 r.
393. **Jaskinia Mysia** / Jarema Śliwiński. - Nr 2: 1993, s. 21-22 : 1 plan, 1 przekrój, 2 fot.
Jaskinia w Częstochowie dl. 80 m i głęb. -20,5 m, wyeksplorowana 16.08. i 24.10.1992 r.
394. **Szeptunów czy Szmaragdowa?** / Jarema Śliwiński. - Nr 1: 1992, s. 23.
Polemika z artykułem Jarosława Rybaka o takim samym tytule zamieszczonym w *Eksploracjom* nr 1(17) z 1991 r. (s. 17) uznającym za właściwą dla jaskini odkrytej w początkach 1990 r. w kamieniołomie w Rudnikach k. Częstochowy nazwę Jaskinia Szeptunów.
395. **Syfon w Jaskini Szmaragdowej** / Agnieszka Kowalik. - Nr 2(15): 1999, s. 22.
Podniesienie w 10.1998 r. poziomu wody o ok. 2 m.
396. **Zawalisko w Rudnikach** / N.[orbert] Sznober. - Nr 2(23): 2001, s. 6.
24.03.2001 r. stwierdzono zasypanie otworu Jaskini Szeptunów.
- Kawerny**
397. **Krakowskie kawerny : część VI, Kostrze - Wielkanoc** = The caverns in Kraków / Bogdan Słobodźan. - Nr 3(10): 1998, s. 17-18 : 1 plan.
Opis położenia i wnętrza kawerny dl. 300 m, wykutej we wzgórzu Wielkanoc, w czasie rozbudowy fortyfikacji twierdzy Kraków, przed I wojną światową.
398. **Krakowskie kawerny : część VII, Kostrze** = The caverns in Kraków / Bogdan Słobodźan. - Nr 5(12): 1998, s. 21 : 1 mapa, 1 plan; summ. s. 34.
Opis położenia i wnętrza kawerny dl. 100 m w Kostrzu.
399. **Krakowskie kawerny : część VIII, Winnica** / Bogdan Słobodźan. - Nr 2(15): 1999, s. 24-25 : 1 mapa, 1 plan.
Opis położenia i wnętrza kawerny dl. 105 m wykutej we wzgórzu Winnica.
400. **Sztolnia Galmanowa w Czernej** / Maciej Pawełczyk. - Nr 1(8): 1998, s. 26-27 : 1 mapa, 1 plan, 4 fot.
Opis sztolni (dl. ok. 300-400 m) na pn. od Krzeszowic w której eksploatowano w XIX i XX w. galman i limonit.
- Wyżyna Śląska**
401. **Schronisko w ostańcu martwicy wapiennej w Laskach** = A cave in calcareous tufa near the village of Laski / Andrzej Tyc, Adam Polonius. - Nr 6(13): 1998, s. 6-7 : 1 mapa, 2 plany, 1 fot.; summ. s. 34.
Opis i budowa geologiczna unikalnej jaskini w gminie Bolesław.
402. **Próżnie Pagórów Jaworznicko-Chrzanowskich** / Mariusz Bąk. - Nr 2(9): 1998, s. 24.
Informacja o domniemanym istnieniu jakichś próżni we wzgórzach położonych ok. 20 km na wschód od Katowic.
403. **Inwentarz jaskiń i schronisk Wzniesień Strzemieszyckich** = The inventory of caves of the Strzemieszyce Hills (Wzniesień Strzemieszyckich) / (Mariusz Bąk). - Nr 3(10): 1998, s. 18-19 : 4 plany; summ. s. 34.
Opisy 4 jaskiń w Dąbrowie Górniczej, największa Jaskinia w Trzaskowej Górze (dl. 24,5 m).
404. **Jaskinia Siewierska II** = Jaskinia Siewierska II cave / Maciej Pawełczyk. - Nr 5: 1996, s. 28-29 : 1 plan.
Opis jaskini w kamieniołomie w Siewierzu dl. 250 m.
405. **Schroniska Michałowickie** / Maciej Pawełczyk. - Nr 3(16): 1999, s. 28 : 4 plany.
Opis 3 niewielkich obiektów (sztolnie?) w kamieniołomie w Siemianowicach Śląskich.
406. **Jaskinie zachodniej części Wyżyny Śląskiej** / Wojciech Rogala. - Nr 4(21): 2000, s. 5-6.
Informacja o inwentaryzacji jaskiń w Garbie Chelma, 17 obiektów, największa Schronisko w Szczepanku 3 (dl. 30 m).
- Sudety**
407. **Jaskinie Sudetów** = The caves of the Sudetes Mountains / Wojciech Rogala. - Nr 4(11): 1998, s. 4-5 : 1 fot.; summ. s. 34.
Informacja o wyróżniających się jaskiniach (istnieją 52 jaskinie krasowe o łącznej dl. 5213 m); zestawienie 20 jaskiń krasowych dłuższych od 30 m i 16 jaskiń zniszczonych.
408. **Stan poznania obiektów jaskiniowych terenu Sudetów polskich** = The state of knowledge about karst caves in the Sudetes / Andrzej Wojtoń. - Nr 6(13): 1998, s. 6; summ. s. 34.
55 jaskiń krasowych o dl. 5235 m.
409. **Jaskinia Radochowska** / Andrzej Wojtoń. - Nr 3(10): 1998, s. 5 : 1 plan; summ. s. 34.
- Informacja o wykonaniu wiosną 1998 r. nowego planu jaskini i odkryciu 43 m nowego (co powiększyło długość do 502 m).
410. **Jaskinia Pasiasta** / Wojciech Rogala. - Nr 4(11): 1998, s. 5-6 : 1 plan.
Opis jaskini (dl. 20 m) w Radochowcu.
411. **Jaskinia Biały Kamień w masywie Śnieżnika** / Radosław Dubicki. - Nr 5(12): 1998, s. 5.
Dzieje eksploracji jaskini odkrytej w 1975 r., w 1998 r. osiągnięto głęb. 11 m.
412. **Złota Sztolnia** / Andrzej Wojtoń. - Nr 1(14): 1999, s. 19 : 1 plan i przekrój; summ. s. 34.
Opis krasowej jaskini (dl. 122 m) odkrytej sztolnią w średnowieczu w Orlicy koło Dusznik Zdroju, Kotlina Kłodzka.
413. **Jaskinie Gór Stołowych** = Caves of the Góry Stołowe / Andrzej Wojtoń. - Nr 3(20): 2000, s. 4 : 2 plany, 1 fot.; summ. s. 34.
Opisy 2 jaskiń u stóp Ściany Olbrzyma (Szczeliniec Wielki): Jaskinia Olbrzyma (dl. 22 m) i Schronisko Kręte (dl. 9 m).
414. **Góry Stołowe - pustynia czy Eldorado?** / Marcin Furtak, Halina Zyziańska. - Nr 2(23): 2001, s. 29-31 : 1 plan, 5 fot.
O rozpoczęciu w 2000 r. działalności inwentaryzacyjnej na terenie Parku Narodowego Gór Stołowych, zlokalizowanie po kilkudziesięciu obiektów w Małym i Wielkim Szczelinie oraz kilku w Plekie. Podział tutejszych jaskiń na 5 typów i ich charakterystyka.
415. **Nowe schroniska w Górach Stołowych i okolicach** / Andrzej Wojtoń. - Nr 4(25): 2001, s. 5.
Informacja o inwentaryzacji w 2001 r. 9 schronisk w Błędnym Skalech i 4 w rejonie Mieroszowa.
416. **Jaskinie okolic Kochanowa** / Andrzej Wojtoń. - Nr 2(23): 2001, s. 5 : 1 plan, 1 fot.
Informacja o zlokalizowaniu koło Kochanowa kilku jaskiń, największa Jaskinia z Rondami (dl. 112 m).
417. **Nowe jaskinie Kochanowa** = New caves near Kochanów / Andrzej Wojtoń. - Nr 4(25): 2001, s. 27-29 : 1 mapa, 5 planów, 1 fot.; summ. s. 34.
Opis 11 jaskiń zinwentaryzowanych koło Kochanowa (najdłuższa Jaskinia z Filarami, dl. 276 m).
418. **Nowe niekarstowe jaskinie Sudetów** = New non-karstic caves in the Sudetes / Andrzej Wojtoń. - Nr 6(13): 1998, s. 6 : 1 plan i przekrój, 1 fot.; summ. s. 34.
Podkuzne Szczeliny w Mniszku (większa dl. 63 m i głęb. -36 m), Góry Wałbrzyskie.
419. **Sudeckie Explo - 2000** / Marcin Furtak. - Nr 4(21): 2000, s. 4-5 : 2 plany, 1 fot.
Opis eksploracji w okresie 10-12.2000 r. utworzonej w łupkach Jaskini Imieninowej (do głęb. 42 m) koło Rochowca, splanowanie jaskini „Nasza Dziura” w Kamieniołomie Śmiertelnym (Wojcieszów).
420. **Wojcieszów - zwapniały problem** = Wojcieszów - the calcified problem / Marcin Furtak. - Nr 4(17): 1999, s. 30-31 : 3 fot., 3 rys.; summ. s. 34.
Problem niszczenia przez kamieniołom jaskiń w górze Polom i starania o ich ochronę; wykaz 41 jaskiń w okolicach Wojcieszowa (największa Gwiaździsta, dl. 562 m, została zniszczona).
421. **Nowości w Górach Kaczawskich** / Rajmund Kondratowicz. - Nr 2(19): 2000, s. 4 : 2 fot.
Odkrycie (w 12.1999 r.) w górze Polom bogatych w nacieki jaskiń Kryształowej (dl. ok. 60 m, głęb. 26 m) i Zimowej.
422. **Jaskinia Porcelanowa** / Andrzej Wojtoń. - Nr 3(20): 2000, s. 16 : 1 plan; summ. s. 34.
Nowy opis jaskini (dl. 211 m, głęb. 26 m) w górze Polom.
423. **Cud nad Kaczawą** = Marvel on the Kaczawa / Marcin Furtak. - Nr 3(20): 2000, s. 17-18 : 1 plan, 1 fot.; summ. s. 34.
Odkrycie w końcu 1999 r. w kamieniołomie w Wojcieszowie Jaskini Kryształowej z bogatą szatą naciekową w formie kryształów, przebieg eksploracji.
424. **Nowości z Sudetów** / Marcin Furtak. - Nr 2(23): 2001, s. 4-5 : 1 plan, 4 fot.
Opis Jaskini Bębniarskiej (dl. 34 m) w Wojcieszowie znalezionej 8.01.2001 r., oraz informacja o odkryciu nowych jaskiń w Górach Kaczawskich.
- Niż Polski**
425. **Jaskinie Niżu Polskiego** = Caves in the Polish Lowlands / Janusz Baryła. - Nr 3(16): 1999, s. 25 : 1 mapa, 1 rys.; summ. s. 34.
Informacja o przeprowadzonej latem 1998 r. inwentaryzacji jaskiń (17 obiektów, największa Jaskinia w Mechowie, dl. 61 m).
426. **Geologiczne i geomorfologiczne warunki**

- ki powstawania i rozwoju jaskiń Niżu Polskiego = Geological and geomorphological conditions for the development of caves in the area of Polish Lowlands / Janusz Baryła. - Nr 3(16): 1999, s. 26-27 : 6 fot.; summ. s. 34.
427. **Jaskinie Niżu Polskiego - właściwe nazewnictwo** / Dariusz Bartoszewski, Jan Kuptz, Radosław Paternoga. - Nr 4(17): 1999, s. 32. Krytyka wprowadzenia w inwentarzu jaskiń Niżu Polskiego nowych nazw dla pomorskich jaskiń (min. Goryla, Mirachowskich). → poz. 425. Polem. → 428.
428. **Uwagi i wyjaśnienia do „poczty podziemnej”** / Janusz Baryła. - Nr 1(18): 2000, s. 32-33 : 2 fot. Polemika z poz. 427 i do poz. 299. +Od redakcji / Jacek Dulęba. - Nr 1(18): 2000, s. 33. Zamknięcie dyskusji poz. 299, 427.
429. **Jaskinia w Mechowie** / Janusz Baryła. - Nr 1(14): 1999, s. 22-23 : 1 plan, 4 fot.; summ. s. 34. Opis jaskini, największej na Niżu Polskim (dl. 61 m).
430. **Nowa ciekawa jaskinia na Niżu Polskim - Kubusiowa Jama** / www [Wojciech W. Wiśniewski]. - Nr 2(23): 2001, s. 7 : 1 fot. W Żukowie (Dolina Raduni), opisana wiosną 2001 r.; na podstawie relacji Jana Kuptza.
- Zagranica**
Ogólne (poz. 431-435); Europa (poz. 436-625); Afryka (poz. 626-630); Azja (poz. 631-660); Oceania (poz. 661-664); Ameryka (poz. 665-680); Kanioning (poz. 681-685)
431. **Zjawiska krasowe, powstawanie jaskiń, osady jaskiniowe** / Michał Gradziński. - Nr 4: 1995, s. 21-25 : 9 ryc. Tekst szkoleniowy.
432. **Jaskinie lawowe** / Andrzej Wojtoń. - Nr 1(18): 2000, s. 15 : 2 fot. Krótka charakterystyka jaskiń lawowych, lista 10 najdłuższych. **W zastygłych lawach Wysp Kanaryjskich** = In consolidated lavas of the Canary Islands / Michał Gradziński. - Nr 3(24): 2001, s. 14-18. M.in.: Jak powstają jaskinie w lawach? → poz. 626.
433. **Najgłębsze jaskinie świata**. - Nr 3: 1994, s. 14. Wykaz 45 jaskiń głębszych od 1000 m, wg *Spelunca* no 51.
434. **Najgłębsze jaskinie świata**: stan na dzień 7.12.1996 r. = The deepest caves of the world / (Eric Madelaine). - Nr 6: 1997, s. 27. Przedruk z Internetu listy 58 jaskiń głębszych od 1000 m (z dodaniem 1 pozycji).
435. **Najgłębsze jaskinie świata**: stan na dzień 14.03.1998 r. / (Eric Madelaine). - Nr 3(10): 1998, s. 7. Przedruk z Internetu listy 61 jaskiń głębszych od 1000 m.
- Europa**
Litwa (poz. 436); Ukraina (poz. 437-441); Czechy (poz. 442-443); Słowacja (poz. 444-453); Węgry (poz. 454); Rumunia (poz. 455-470); Bułgaria (poz. 471); Grecja (poz. 472-474); Albania (poz. 475); Chorwacja (poz. 476-485); Słowenia (poz. 486-501); Włochy (poz. 502-514); Malta (poz. 515); Austria (poz. 516-593); Szwajcaria (poz. 594); Niemcy (poz. 595); Dania (poz. 596); Norwegia (poz. 597-598); Francja (poz. 599-612); Hiszpania (poz. 613-625)
- Litwa**
436. **Dawne relacje o krasie gipsowym i jaskiniach na Żmudzi** = From the history of cave exploration / Jerzy Gagol, Jan Urban. - Nr 2(15): 1999, s. 31-33 : 5 fot.; summ. s. 34. Opisy z piśmiennictwa XIX w. i początków XX w.
- Ukraina**
437. **Bogusza Z. Stęczyńskiego opis eksploatacji Jaskini Wertebys A.D. 1822** = Exploration of Werteba cave: From the history of cave exploration in Poland / Wojciech W. Wiśniewski. - Nr 2(9): 1998, s. 32-33 : 1 plan, 1 fot.; summ. s. 34. Publikacja tekstu rękopisu B. Z. Stęczyńskiego z ok. 1870 r., z komentarzem, znanej jaskini na Podolu.
438. **Bogusza Z. Stęczyńskiego opis Jaskini w Stradczu A.D. 1840** = An old cave description of Jaskinia w Stradczu: From the history of cave exploration in Poland / Wojciech W. Wiśniewski. - Nr 3(10): 1998, s. 32-33 : 1 plan, 2 ryc.; summ. s. 34.

- Publikacja tekstu rękopisu B. Z. Stęczyńskiego z ok. 1870 r., z komentarzem, o pieczarze koło Lwowa.
439. **Podole** = Podolia / Ewa Kotarba. - Nr 6: 1997, s. 26 : 2 fot. Wyjazd 4-12.10.1996 r., m.in. jaskinie Optymistyczna, Dziuryska i Jeziorna (Ozierna).
440. **Ukraina** / Red. - Nr 2(15): 1999, s. 5-6. Osiągnięcia w 1998 r. 208 km w Jaskini Optymistycznej. Na podstawie: *Speleo* 31.
441. **W gipsach Ukrainy** / Grzegorz Kuśpiel. - Nr 2(15): 1999, s. 6 : 3 fot. Wyjazd 29.04-9.05.1999 r. do jaskini Bukovinka (dl. 4,5 km) i Żaluszka.
- Czechy**
442. **Turystyczne jaskinie byłej Czechosłowacji**. <[Cz.] 2: Jaskinie Czech. [Cz.] 3: Jaskinie Morawy> / Stanisław Kotarba. - Nr 3: 1994, s. 29-31 : 4 mapy. Krótkie charakterystyki jaskiń turystycznych Czech: Koněpruská, Chýnovská, Bozkovské Dolomitové oraz Moraw: Na Špičáku, Na Pomezi, Zbrašovské Aragonitové, Mladěčské, Javoříčské, Sloupsko-Šoušovské, Punkvierní, Kateřinská, Balcarka.
- Kilka ostatnich nurkowań Krzysztofa Starnawskiego** = Recent diving exploits by Krzysztof Starnawski / Agnieszka Gajewska. - Nr 3(16): 1999, s. 4. M.in. w 1998 i 1999 r. w Hranické Propasti (do -133 m), pn. Morawy. → 215.
443. **Nurkowanie na koniec wieku** = Diving at the end of the century / Agnieszka Gajewska. - Nr 1(22): 2001, s. 25-27 : 1 plan, 6 fot.; summ. s. 34. Opis rekordowego nurkowania w Hranické Propasti (do głęb. -181 m) przeprowadzonego w dn. 10-17.12.2000 r.
- Słowacja**
444. **Jaskinie na Słowacji**: przegląd problematyki [stan na rok 1999] / Pavel Bella. - Nr 2(19): 2000, s. 29. Obraz statystyczny, największe, najciekawsze, ochrona.
445. **Turystyczne jaskinie byłej Czechosłowacji**. [Cz.] I.: Słowacja / Stanisław Kotarba. - Nr 2: 1993, s. 23-25 : 1 mapa + errata. Krótkie charakterystyki jaskiń turystycznych Słowacji: Driny, Harmaniecka, Bystrzańska, Demianowska Wołność, Demianowska Lodowa, Wažecka, Bielska, Dobryńska Lodowa, Ochtińska Aragonitowa, Gombasecka, Domicia i Jaszwaska. + Uzupełnienie: **Rozmieszczenie turystycznych jaskiń Słowacji**. [Mapa] - Nr 3: 1994, s. 32.
446. **Jaskinie w konstytucji Republiki Słowackiej** / (W.W.W.) [Wojciech W. Wiśniewski]. - Nr 3(24): 2001, s. 4. Od 23.02.2001 r. jaskinie uznane zostały własność Słowackiej Republiki.
447. **Cennik za zniszczenie nacieków w słowackich jaskiniach** / W.[ojciech] W. Wiśniewski. - Nr 3(24): 2001, s. 10. Nowe przepisy ochrony na Słowacji (wprowadzone 1.02.2001 r.).
448. **Dobšinská ľadová jaskyňa i Stratenská jaskyňa na Liście Światowego Dziedzictwa** / (W.W.W.) [Wojciech W. Wiśniewski]. - Nr 3(24): 2001, s. 8 : 1 fot., 2 repr. Wpisane 28.11.2000 r.
449. **Demänovski System Jaskinowy ma ponad 30 km długości** / Peter Holúbek. - Nr 2(19): 2000, s. 5 : 1 fot. Rezultat prac pomiarowych prowadzonych od 1998 r. (1.05.2000 r. splanowanych było 29 988 m).
450. **Odkrycia w jaskiniach Demanowskich** / Peter Holúbek. - Nr 4(25): 2001, s. 5. Ok. 900 m latem i jesienią 2001 r.
451. **Barwienie na Krakovej Holi** / Peter Holúbek. - Nr 2(19): 2000, s. 5 : 1 fot. Brak rezultatów barwienia cieku na dzień Javorovej priepasti, możliwe kierunku przepływu (Tatry Niżne).
452. **Nowa jaskinia w Słowackim Krasie** / opr. Michał Gradziński. - Nr 2(15): 1999, s. 5 : 1 przekrój. Attilova priepast (głęb. 108 m) w Silickiej Planinie. Na podstawie: J. Stanković, *Spravodaj* SSS 1/1999. Nazwana dla upamiętnienia grotolaza który zginął w tatrzańskich jaskini Wielkiej Śnieżnej (→ też poz. 242), nazwisko błędnie: Attila Koša, właśc.: A. Bacso.
453. **Wykopana jaskinia na Słowacji** / Peter Holúbek ; przeł. W.[ojciech] W. Wiśniewski. -

Nr 4(17): 1999, s. 7 : 1 przekrój, 3 fot.

Jaskinia pod Holým Kamenom w Inowcu Poważskim, studnia głęb. -29 m z której wydobyto ok. 100 m³ materiału.

Śpiewający grzyb - unikalne odkrycie w jaskini słowackiej / Peter Holúbek ; przeł. W.[ojciech] W. Wiśniewski. - Nr 4(25): 2001, s. 19 : 1 fot.

Relacja ze znalezienia w jednej z jaskiń Doliny Demianowskiej grzyba wydającego dźwięki, opis badań. → 172.

Opis znaleziska : [śpiewającego grzyba] / Vincent Kabát ; przeł. W.[ojciech] W. Wiśniewski. - Nr 4(25): 2001, s. 19.

Oznaczenie gatunku grzyba i opis. → 173.

Dłaczego ten grzyb śpiewa? / I. Kautmanová ; przeł. W.[ojciech] W. Wiśniewski. - Nr 4(25): 2001, s. 19.

Wyjaśnienie przyczyn wydawania dźwięków przez grzyba. → 174.

Zobacz też poz. 270-282: Tatry Słowackie.

Węgry

454. **Aggteleki karszt** = Touristic caves in the Aggtelek Karst / [Ewa Kotarba]. - Nr 2(9): 1998, s. 26-28 : 3 mapy, 6 fot., 1 ryc.; summ. s. 34.

M.in. informacje o trasie turystycznej w jaskini Baradla. Inf. o autorze ze spisu treści.

Rumunia

455. **Dwa wyjazdy do Rumunii - czyli w poszukiwaniu Drakuli** = Searching for Dracula - two expeditions to Romania / Ewa Kotarba. - Nr 6: 1997, s. 24 : 2 fot.

Masyw Bihor, lato 1996 r.

456. **Dolina Sighiștel** = The Sighiștel Valley [!]/ tłum. F. Sopuch, oprac. redakcja. - Nr 4(11): 1998, s. 23-26 : 2 mapy, 3 plany, 7 fot.; summ. s. 34.

Krótka charakterystyka masywu Bihor, przewodnikowy opis doliny i jaskiń Corbascas, Măgura, Coliboaia, na podstawie książki „Pesteri din Romania”, Budapesta 1976.

+P.S. / Stanisław Kotarba. - Nr 4(11): 1998, s. 26.

Wyjazd 1-10.05.1998 r., m.in. eksploracja w jaskini Secatura.

+Sprostowania / Janusz Baryła. - Nr 5(12): 1998, s. 6.

Uwagi do artykułu.

457. **Egzotyczne speleowakacje** = Exotic speleoholidays / Zbigniew [i.e. Dariusz] Bartoszewski. - Nr 5(12): 1998, s. 14-17 : 1 mapa, 3 plany, 2 przekroje, 5 fot.; summ. s. 34.

Wyjazd SKTJ latem 1998 r. w Góry Banackie (Rumunia), opis kilku jaskiń.

458. **Wiosna, lato, jesień...** / Ewa Kotarba. - Nr 6(13): 1998, s. 9-10 : 1 fot.

4 wyjazdy do jaskiń Rumuni w 1998 r., m.in. Peștera din Valea Stini, Ciur Izbu.

459. **Avenul din Hoanca Urzicarului** / Stanisław Kotarba. - Nr 1(14): 1999, s. 14-15 : 1 przekrój, 3 fot.; summ. s. 34.

Relacja z wyjazdu 25.09-4.10.1998 r. i opis jaskini (odkrycie Sali Urodzinowej).

460. **System jaskiniowy Piatra Altarului** = The „Piatra Altarului” cave system / Horațiu Câmpian. - Nr 3(16): 1999, s. 22-24 : 1 mapa, 5 fot.; summ. s. 34.

Opis przewodnikowy.

461. **Piatra Altarului znaczy Skalny Ołtarz...** / Ewa Kotarba. - Nr 3(16): 1999, s. 24.

Wrażenia z odwiedzin jesienią 1998 r.

462. **Banat '99** / Dariusz Bartoszewski. - Nr 4(17): 1999, s. 12-14 : 1 mapa, 2 przekroje, 1 plan, 5 fot.; summ. s. 34.

Relacja z wyprawy na plateau Odoabnița (31.07-1.09.1999 r.), m.in. eksploracja Avenul Ioj.

463. **Bihor - luty 2000** = Romania / Wiktor Bołek. - Nr 1(18): 2000, s. 5 : summ. s. 34.

Nurkowanie w Cotetul Dobroslor (do głęb. -67 m na odległość ok. 300 m).

464. **Sureanu 2000** / Stanisław Kotarba. - Nr 3(20): 2000, s. 13-15 : 1 plan i przekrój, 7 fot.; summ. s. 34.

Relacja z wyjazdu (08.2000 r.) w góry Sureanu, m.in. przejście jaskini Sura Mare.

465. **Jaskinia Meziad** / Stanisław Kotarba. - Nr 4(21): 2000, s. 23-24 : 1 plan, 5 fot.

Jaskinia turystyczna w górach Padurea Craiului, opisy dojazdów i wnętrza.

466. **Bihor 2001** = Diving in the Bihor Mountains / Wiktor Bolek. - Nr 1(22): 2001, s. 7.

8-17.02.2001 r., nurkowanie w wywierzyisku Tazau do głęb. - 79,4 m. Szerzej → poz. 468.

467. **Foto-speleo-wyprawa** = Caving-photo-expedition / Stanisław Kotarba. - Nr 1(22): 2001, s. 22-23 : 5 fot.; summ. s. 34.

Wyjazd wrzesień 2000 r. do jaskiń doliny Girda Seaka (pd. cz. gór Bihor).

468. **Bihor 2001** = Bihor - winter 2001 / Wiktor Bolek. - Nr 2(23): 2001, s. 25-27 : 1 plan i przekrój, 5 fot., 1 rys.; summ. s. 34.

Relacja z działalności nurkowej w wywierzyisku Tazau (02.2001 r.) → poz. 466.

469. **Tauz po raz drugi** = Next time Tauz / Wiktor Bolek. - Nr 4(25): 2001, s. 24-26 : 2 plany, 12 fot., 1 rys.; summ. s. 34.

Nurkowanie w wywierzyisku Tauz w sierpniu 2001 r., osiągnięto głęb. - 85 m.

470. **Solne atrakcje Rumunii** = Salty attractions in Romania / Stanisław Kotarba. - Nr 4(17): 1999, s. 25-26 : 1 mapa, 1 przekrój, 4 fot.; summ. s. 34.

Dwie kopalnie soli (w m. Turda i Slanic) dostępne do zwiedzania

Bulgaria

471. **Wizyta w Bułgarii** / Andrzej Ciszewski. - Nr 3(24): 2001, s. 7 : 2 fot.

21-27.05.2001 r. na zaproszenie Bułgarskiej Federacji Alpinizmu.

Grecja

Przeczystane w Speluncie : <Republika Południowej Afryki ; Zjednoczone Emiraty Arabskie ; Szwajcaria ; Jugosławia ; Maroko ; Turcja ; Grecja> / Andrzej Ciszewski. - Nr 1: 1992, s. 26.

Jaskinia Tarkos sta Petrazolaki (-473 m) na Krecie, wg: Spelunca no 45. → 630.

472. **Provatina wiosną** = Provatina in the spring / Marcin Furtak. - Nr 6: 1997, s. 14-15 : 1 przekrój, 2 fot.

Relacja z przejścia studni głęb. ok. 400 m.

473. **Jaskinia Tarkoua** / Andrzej Ciszewski. - Nr 1(8): 1998, s. 5 : 1 przekrój.

Informacja o wyeksplorowaniu w l. 1995-96 najgłębszej jaskini Grecji (-810 m).

474. **[Minus tysiąc] -1000 m w Jaskini Gorgothakas (r.)**. - Nr 2(9): 1998, s. 8.

Jaskinia na Krecie eksplorowana w 1997 r.

Albania

475. **Wild and unexplored** : Albania 1996 / Marcin Koziol. - Nr 7: 1997, s. 35.

Wyprawa sierpień 1996 r., ogólna charakterystyka wyjazdu.

Chorwacja

476. **Lukina Jama** : nowe -1000 m w Chorwacji. - Nr 3: 1994, s. 14.

Informacja o wyeksplorowaniu w lipcu i sierpniu 1993 r. jaskini Lukina Jama do głęb. -1355 m, wg artykułu Vlado Bozica Spelunca no 51.

477. **[Dziewięćset] 900 lat od pierwszej wzmianki o jaskini w Chorwacji** / [Michał Gradziński]. - Nr 3(10): 1998, s. 6.

W dokumencie z 1096 r. Dziura nad Zatoka Żeljina. Na podstawie Croatian Speleological Server.

478. **Patkov gust** / (mg) [Michał Gradziński]. - Nr 3(10): 1998, s. 6.

Opis studni głęb. 553 m wyeksplorowanej w dn. 2-10.08.1997 r. Na podstawie Croatian Speleological Server. Uzupełn. → poz. 479.

479. **Chorwacja**. - Nr 4(11): 1998, s. 8.

Przebieg studni Patkov Gust (głęb. -553 m), wg Regards nr 31, 1998. Uzupełn. do poz. 478.

Polska działalność

480. **Slovačka jama** / opr. M. [Michał] Gradziński. - Nr 2(15): 1999, s. 5, 6 : 1 przekrój.

Jaskinia w Velebitach pogłębiona w 1998 r. do -1268 m. Na podstawie: J. Šmida, Speleoforum '99.

481. **Chorwacja** / Marcin Furtak. - Nr 4(17): 1999, s. 5.

Informacja o polskim zejściu (10.1999 r.) na dno studni Patkov Gust (-553 m), → poz. 482.

482. **W krainie lejów** = In the land of sinkholes / Marcin Furtak. - Nr 2(19): 2000, s. 18-20 : 1 przekrój, 6 fot.; summ. s. 34.

Relacja z przejścia w 10.1999 r. studni Patkov Gust (553 m);

wykazy najgłębszych studni jaskiniowych świata i najgłębszych jaskiń Chorwacji.

483. **Przez meandry do głębin** : Chorwacja = Through meanders to the depths / Marcin Furtak, Piotr Pilecki. - Nr 1(22): 2001, s. 10-13 : 1 plan, 2 przekroje, 9 fot.; summ. s. 34.

Relacja z wyprawy 8-24.09.2000 r. w Velebit Północny, odkrycie kilkunastu jaskiń, największa Lubuska Jama (do głęb. -330 m).

484. **Discoveries in the Velebit Mountains in 2000** / Macin Furtak, [Wojciech W. Wiśniewski]. - Polish Caving 1997-2001, s. 32 : 1 przekrój.

Odkrycia Speleoklubu Bobry Żagań w masywie Velebit latem 2000 r. Najgłębsza Lubuska Jama (do -262 m).

485. **[Minus pięćset] -500 w Jaskini Lubuskiej** : Chorwacja 2001 = -500 m in Lubuska Jama / Marcin Furtak. - Nr 4(25): 2001, s. 11-12 : 1 przekrój i plan, 4 fot.; summ. s. 34.

Relacja z wyprawy 1-14.09.2001 r., m.in. pogłębienie Lubuskiej Jamy (od -262 m do -521 m).

Słowenia

Przeczystane w Speluncie : <Republika Południowej Afryki ; Zjednoczone Emiraty Arabskie ; Szwajcaria ; Jugosławia ; Maroko ; Turcja ; Grecja> / Andrzej Ciszewski. - Nr 1: 1992, s. 26.

W górze Rombon (Alpy Julijskie) jaskinia ze studnią 385 m, wg: Spelunca no 43. → 630.

486. **Już trzy jaskinie tysiącmetrowe w Słowenii** / Gregor Pintar. - Nr 3: 1994, s. 14.

Informacja o wyeksplorowaniu zimą 1992 r. jaskini Cehi 2 (do -1370 m) oraz w lipcu 1993 r. jaskini Vandima (do -1042 m), wg Spelunca no 51.

487. **Migovec System** / (r). - Nr 2(9): 1998, s. 7.

Jaskinia koło Tolmin, w 1997 r. wyeksplorowana do głęb. 956 m (dl. ponad 4,5 km).

488. **Trzęsienia ziemi a jaskinie**. - Nr 5(12): 1998, s. 7 : 2 fot.

Wiosna 1998 r. koło jaskini Poloska jama trzęsienie o sile 5,5 w skali Richtera.

489. **Migovec** / MG. [Michał Gradziński]. - Nr 4(17): 1999, s. 5-6.

Latem 1998 r. wyeksplorowano 2,3 km korytarzy. Na podstawie J. Evetts & J. Hooper, Caves & Caving 84.

490. **Migovec System** / M.G. [Michał Gradziński]. - Nr 2(19): 2000, s. 5.

Odkrycie 1,5 km latem 1999 r., wg James Hooper, Caves & Caving, 86.

Polska działalność

491. **Słowenia - ziemia obiecana** = Slovenia - the promised land / Tomasz Kuźnicki. - Nr 6: 1997, s. 13-14.

Omówienie odkryć dokonanych w l. 1989-1995 w masywie Kanin. Czesko-polska wyprawa 2-11.10.1996 r., największa wyeksplorowana C-11 (głęb. -340 m).

492. **The Julian Alps - Slovenia** / Lubomir Zavierucha. - Nr 7: 1997, s. 33-34 : 1 przekrój.

Wyprawy Speleoklubu Bielsko-Biała 1993 i 1994 r. w masywie Krński Podi, odkrycie kilku jaskiń, największa KP-1 (głęb. -240 m).

493. **Vrtglavica** / [?] - czyli Bobry w lodowni = Vrtglavica / [?] - or the „Beavers” in the ice house / Marcin Furtak. - Nr 4(11): 1998, s. 11-12 : 1 przekrój, 4 fot.; summ. s. 34.

27.03-5.04.1998 r. Relacja z przejścia studni Vrtglavica głęb. 643 m, najszybsze wyjście z dna 2,5 godz.

494. **Wakacje po słonecznej stronie Alp** = Holidays on the sunshine side of the Alps / Michał Gradziński. - Nr 5(12): 1998, s. 26-28 : 1 mapa, 1 plan, 1 przekrój, 5 fot.; summ. s. 34.

Zwiedzanie w Słowenii jaskiń: Kržišna jama, Gradišnica, Dimnice; Informacje praktyczne.

495. **Na dnie** = Vrtglavica / [?] again / Andrzej Wojtoń. - Nr 3(16): 1999, s. 8 : 1 fot.; summ. s. 34.

Relacja z przejścia (03.1999 r.) studni Vrtglavica (głębokość 643 m).

496. **Studnia bez dna** = Brezno pod Velbom / Marcin Furtak. - Nr 3(16): 1999, s. 9-10 : 1 przekrój, 4 fot.; summ. s. 34.

Relacja z próby przejścia (03.1999 r.) studni głęb. 501 m (na -330 m zamknięta korkiem śnieżnym).

497. **Słoneczna strona Alp** = The sunshine side of the Alps / Maciej Tomaszek. - Nr 1(18): 2000, s. 11-12 : 3 fot.; summ. s. 34.

Wyprawa STJ KW Kraków 29.07-15.08.1999 r. do Słowenii, eksploracja w pd. części w masywie Kanin, zlokalizowanie 40 jaskiń, najgłębsza 130 m.

498. **Kanin raz jeszcze** = Kanin once again / Władysław Bączek. - Nr 1(18): 2000, s. 13-14 : 2 fot.; summ. s. 34.

Relacja z przejścia we wrześniu 1999 r. studni Brezno pod Velbom (głęb. -501 m).

499. **Kanin 2000** / Maciej Tomaszek, Tomasz Tomaszek. - Nr 2(23): 2001, s. 22-24 : 2 przekroje, 5 fot.; summ. s. 34.

Relacja z wyprawy krakowskiej (08.2000 r.), wyeksplorowanie kilku jaskiń, najgłębsza KR-1 (-183 m).

500. **The Sunny Side of the Alps** / Tomasz Tomaszek, Maciej Tomaszek. - Polish Caving 1997-2001, s. 31-32 : 1 przekrój, 1 fot.

Wyprawy STJ KW Kraków w l. 1999-2000 w masywie Kanin, odkrycie kilkunastu jaskiń, najgłębsza KR-4 (-171 m).

501. **Kanin 2001** / Tomasz Tomaszek. - Nr 4(25): 2001, s. 15 : 3 fot.; summ. s. 34.

Podsumowanie wyprawy STJ KW Kraków, w 08.2001 r., m.in. pogłębienie jaskiń KR-4 (do -205 m).

Włochy

502. **Apuany** / Wiesław Krupski. - Nr 1: 1992, s. 9-10 : 1 przekrój.

Wyprawa Speleoklubu Akademickiego-Kielce „Apuany-91” (listopad-grudzień 1991 r.). Przejście Abisso Olivifer do dna (-1215 m), odkrycie w dolnych partiach ponad 0,5 km korytarzy o deniwelacji ok. 150 m.

503. **Jak zginęłam w 60-cio metrowej jaskini...** / Anka S. Gajewska. - Nr 2: 1993, s. 12.

Samotne przejście w dn. 27-29.11.1992 r. do dna Abisso Olivifer (-1215 m).

504. **The Monti Musi '95** / Jerzy Pukowski. - Nr 7: 1997, s. 34 : 1 fot.

Wyprawa Speleoklubu Bielsko-Biała 9-19.08.1995 r. w Alpy Julijskie

505. **Długi, mokry weekend w Abisso Paolo Roversi - najgłębszej jaskini Włoch** = Long an wet weekend in Abisso Paolo Roversi / Andrzej Poczebott. - Nr 4(25): 2001, s. 22-23 : 6 fot.; summ. s. 34.

Relacja z rekonesansu w jaskini w maju 2001 r.

Włochy - Monte Canin

506. **Complesso del Foran del Muss - the expedition of KS Aven in 1995-1997** / Waldemar Kasprzyk, Marek Koziol, Waldemar Mucha. - Nr 7: 1997, s. 32-33 : 2 mapy, 1 przekrój.

Połączenie Abisso Mornig z Abisso Comici, co dało początek Complesso del Foran del Muss (masyw Monte Canin).

507. **Canin '97** / (r). - Nr 2(9): 1998, s. 6-7 : 1 przekrój; summ. s. 34.

Wyprawa 13.09-5.10.1997 r., odkrycie jaskini „Kropka Pięć” (obecnie Complesso del Foran del Muss) i wyeksplorowanie do ponad -175 m.

508. **Canin próżnią podszyty** = Important discoveries in the Canin / Marek Koziol. - Nr 3(10): 1998, s. 8-12 : 2 plany, 5 fot.

Cz.: Góry ; Ludzie ; Trochę o eksploracji ; Nie do końca poważnie ; Epilog. - M.in. przebieg eksploracji prowadzonej przez wyprawy klubu „Aven” z Sosnowca w jaskiniach systemu Complesso del Foran del Muss, w Abisso Giovanni Mornig (w czasie wyprawy 02-1.03.1998 r. przyłączony do Complesso del Foran del Muss, który pogłębiono o 134 m - do -804 m).

509. **Trzy pocztówki z Mt. Canin** = Three postcards from Mt Canin / Jacek Rogalski. - Nr 4(17): 1999, s. 17-19 : 2 fot.; summ. s. 34.

Relacja z eksploracji Partii Angielskich w Complesso del Foran del Muss i odkrycie jej nowego otworu (Piciowe Jamy) w trakcie wyprawy 16.07-1.08.1999 r.

510. **Włochy** = Italy / Mariusz Polok. - Nr 1(18): 2000, s. 5 : summ. s. 34.

W 1999 r. Complesso del Foran del Muss pogłębiono do -990 m.

511. **Dziesiąta odsłona** : wyprawa Aven-AGK >Canin zima 2000< = Expedition Canin - winter 2000 or the tenth episode / Marek Koziol. - Nr 2(19): 2000, s. 21-25 : 1 plan i przekrój, 10 fot.; summ. s. 34.

Zapiski z wyprawy do Complesso del Foran del Muss z okresu 11.03-31.03.2000 r. M.in. odkrycie nowego ciągu w partiach Abisso Seppenhofer.

512. **Canin - lato 2000** - „11-te odkrywanie” = Canin summer 2000 : 11th exploring / Marek Koziol. - Nr 1(22): 2001, s. 14-19 : 1 mapa, 1 plan, 1 przekrój, 1 fot.; summ. s. 34.

Zapiski z dziennej wyprawy do Complesso del Foran del Muss z okresu 8.09-22.09.2000 r.

513. **Wyprawa „Canin - zima 2001”** / (www) [Woj-

- ciech W. Wiśniewski]. - Nr 2(23): 2001, s. 8.
Informacja o wyprawie 18.03-1.04.2001 r. do Complesso del Foran del Muss; na podstawie relacji Włodzimierza Porębskiego.
514. **Polish participation in the exploration of Complesso del Foran del Muss in the years 1995-2001** / Marek Koziol. - Polish Caving 1997-2001, s. 29-31 : 1 plan, 1 przekrój, 2 fot. Zestawienie 12 polskich wypraw do Complesso del Foran del Muss (głęb. 1110 m, dł. 19,6 km) zorganizowanych w l. 1995-2001 r., odkryto ok. 5 km korytarzy.
- Malta**
515. **Jaskinie na Malcie** / Andrzej Wojtoń. - Nr 2(23): 2001, s. 28-29 : 1 mapa, 2 plany, 2 fot.. Krótkie opisy 10 jaskiń.
- Austria**
- Tennengebirge (poz. 518-531); Höher Göll (poz. 532-556); Hochkönig (poz. 557-560); Steinernes Meer (poz. 561-563); Leoganger Steinberge (poz. 564-584); Wysokie Tury (poz. 585-593).
516. **Döf-Schacht** / Piotr Śmiałek. - Nr 4(17): 1999, s. 5.
Wyeksplorowanie w 03.1999 r. m.in. jaskini w Totes Gebirge do -962 m. Na podstawie informacji P. Jeutter & R. Seebacher, *Spéleo* 32.
517. **Eisturen [ie. Eisenturnen] Höhle** / M.G. [Michał Gradziński]. - Nr 2(19): 2000, s. 4.
Pogłębienie w 08.1999 r. jaskini w Dachsteinie od -230 m do ok. -520 m. Notatka wg Peter MacNab, *Caves & Caving*, 86.
- Tennengebirge**
518. **Tennengebirge '91** / Andrzej Ciszewski. - Nr 1: 1992, s. 6.
Wyprawa sierpień 1991 r., m.in. odkrycia bocznych ciągów w jaskini E-4.
519. **E-4 '91 : czy faktycznie?** / Adam Albertusiak. - Nr 1: 1992, s. 6-7.
Relacja z wyprawy do jaskini E-4 (-747 m) w 1991 r.
520. **Powrót pod Kemetstein** / Jarosław Rogalski. - Nr 4: 1995, s. 10-13 : 1 mapa, 3 przekroje.
Trzecia wyprawa FAKS (poprzednie w 1985 i 1988 r.) w pd. część Tennengebirge (lato 1994 r.), m.in. pogłębienie jaskini Maria Śnieżna (od ok. 600 m do -783 m) i odkrycie ok. 1,7 km w jaskini Ariadna (pogłębienie o 15 m do -752 m).
521. **Niż nad Południowym Tennengebirge = Depression over the Southern Tennengebirge** / Jarosław Rogalski. - Nr 5: 1996, s. 12-14 : 2 przekroje, 2 plany, 1 fot.
Wyprawa FAKS 3.08-3.09.1995 r., mimo opadów m.in. wyeksplorowanie jaskini Über Vengerau (dł. 1 km, deniwelacja 174 m), odkrycie ok. 0,6 km w Ariadnahöhle i ok. 2 km w jaskini Maria Śnieżna (pogłębienie do -817 m).
522. **W Tennen - niezbyt legalnie = In the Tennen - legally (to some extent)** / Jarosław Rogalski. - Nr 6: 1997, s. 9-11 : 1 plan, 1 przekrój.
Wyprawa w 1996 r., eksploracja głównie w jaskini Maria Śnieżna, odkryto ponad 1 km korytarzy.
523. **The Southern Tennengebirge** / Jarosław Rogalski. - Nr 7: 1997, s. 24-25 : 1 mapa, 1 przekrój, 2 fot.
Polskie odkrycia (1985, 1988, 1994-96), m.in. Ariadnahöhle (-753 m), Grosse Kemetsteinhöhle, Schnee Maria Höhle (-817 m), Über Vengerau.
524. **Południowe Tennengebirge '97 = The Southern Tennengebirge '97** / Marcin Krajewski. - Nr 2(9): 1998, s. 8-11 : 1 plan, 2 przekroje, 9 fot.; summ. s. 34.
Wyprawa AKG Kraków, 30.07-22.08.1997 r., m.in. pogłębienie jaskini Maria Śnieżna/Schnee Maria Höhle (od -817 m do -935 m).
525. **Drugi polski tysiąc w Tennengebirge = The second „Polish” 1000 m in the Tennengebirge** / Rajmund Kondratowicz. - Nr 6: 1997, s. 1-3 : 1 przekrój.
Wyprawa Speleoklubu „Boby” z Żagania, 26.07-11.08.1996 r., eksploracja Jaskini Czerwony Pająk, pogłębienie Hedwig Höhle (obecnie: Bleikogelhöhle) od ok. -400 m, do głęb. -1011 m.
526. **The second Polish minus thousand in the Tennengebirge** / Rajmund Kondratowicz. - Nr 7: 1997, s. 22-23 : 1 przekrój, 4 fot.
Angielska wersja poz. 525, wyprawa Speleoklubu „Boby” z Żagania w 1996 r., eksploracja Jaskini Czerwony Pająk, pogłębienie Hedwig Höhle (obecnie: Bleikogelhöhle) od ok. -400 m, do -1011 m.
527. **Tennengebirge Öst - deszcz, śnieg, budowa** / Rajmund Kondratowicz. - Nr 1(8): 1998, s. 15 : 1 przekrój, 2 fot.; summ. s. 34.
Wyprawa Speleoklubu „Boby” z Żagania, 18.07-08.1997 r., pogłębienie Bleikogelhöhle od -1011 m do -1021 m.
528. **W sieci Czerwonego Pajaka : „Boby” w Tennengebirge Ost = In the web of Red Spider / Marcin Furtak**. - Nr 6(13): 1998, s. 12-13 : 4 fot., 1 rys.; summ. s. 34.
Wyprawa Speleoklubu „Boby” z Żagania, lato 1998 r., pogłębienie jaskini do -370 m.
529. **[Dwadzieścia] XX lat we Wschodnim Tennengebirge = 20 years in Eastern Tennen / Marcin Furtak**. - Nr 4(17): 1999, s. 15-16 : 1 przekrój, 5 fot.; summ. s. 34.
Relacja z wyprawy Speleoklubu „Boby” z Żagania latem 1999 r., m.in. odkrycie Jaskini pod Modrzewiem (głęb. -440 m), pogłębienie Jaskini Czerwony Pająk do 415 m.
530. **[Trzy tysiące sześćset] 3600 m w Tennengebirge-Ost = 3600 m in the Tennengebirge-Ost** / Marcin Furtak. - Nr 4(21): 2000, s. 9-11 : 1 przekrój, 7 fot.; summ. s. 34.
Relacja z wyprawy Speleoklubu „Boby” z Żagania latem 2000 r., m.in. wyeksplorowanie Jaskini pod Śnieżnymi Korkami do dl. 3,6 km i deniwelacji 281 m.
531. **The Tennengebirge - 1997-2000** / Marcin Furtak. - Polish Caving 1997-2001, s. 15-17 : 1 przekrój, 3 fot.
Wyniki 4 wypraw eksploracyjnych Speleoklubu „Boby” z Żagania we wsch. cz. Tennengebirge; pogłębienie Bleikogelhöhle do -1021 m, wyeksplorowanie jaskiń: Kaskadowej (do -559 m), Pod Modrzewiem (-440 m), Czerwony Pająk (415 m), Pod Śnieżnymi Korkami (280 m).
- Höher Göll**
532. **Plotki, ploteczki, wierszowane... czyli : Zbiorowa niedola u stop Höher Gölla / Jaśka [Janina Wrzak]**. - Nr 1: 1992, s. 4 : 1 rys.
Wierszowany utwór o wyprawie do Koboldschacht w 1991 r.
533. **Coraz ciśnień, coraz głębiej : Höher Göll - 91** / Zbigniew Rysiecki. - Nr 1: 1992, s. 5.
Wyprawa jesień 1991 r., m.in. osiągnięcie -647 m w Windigschacht i -677 m w Koboldschacht. Łącznie odkryto 2,4 km korytarzy.
534. **Hoher Göll '92 : koniec pierwszego etapu / Zbigniew Rysiecki**. - Nr 2: 1993, s. 2-7, 14-15 : 1 mapa, 1 przekrój masywu, 4 przekroje, 1 plan.
Wyprawa sierpień 1992 r., m.in. powiększenie deniwelacji Windigschacht do 821 m (-723 m, +98 m) i utworzenie Grutredhöhlensystem dl. 5,8 km, m.in. plan i przekrój Grutredhöhlensystem, przekrój Koboldschacht.
535. **Hochscharte - 93 : Centralna część masywu Hoher[!] Göll nie chce zdradzić swych tajemnic / Zbigniew Rysiecki**. - Nr 3: 1994, s. 5-8 : 1 mapa, 6 przekrojów z planami.
Wyprawa 21.08-28.09.1993 r., eksploracja w rejonie karu Kammerscharten i przełęczy Hoch Scharte. Odkryto 11 jaskiń o łącznej dl. 1,6 km. Największa Graue Ritze (-228 m).
536. **Göll - 94 : Smak trudu i smak sukcesu / Zbigniew Rysiecki**. - Nr 4: 1995, s. 6-9 : 1 mapa, 3 przekroje, 2 plany.
Wyprawa 24.07-28.08.1994 r. w rejon karu Kammerscharten i przełęczy Hoch Scharte, m.in. eksploracja Kammerschartenhöhle (dl. 2,6 km, deniwelacja 364 m), Schartschaft (do -148 m), łącznie odkryto 4 km korytarzy.
537. **Skazani na sukces : Göll - 95 = Destined to succeed : the Göll - 95** / Zbigniew Rysiecki. - Nr 5: 1996, s. 6-9 : 2 przekroje, 1 plan.
Wyprawa 23.07-26.08.1995 r. do Kammerschartenhöhle (→ poz. wyżej), powiększenie do dl. 4,5 km i deniwelacji 813 m.
538. **Wyprawa do Koboldschacht = Expedition to Koboldschacht / Wiktor Bolek**. - Nr 5: 1996, s. 10-11 : 2 przekroje.
Wyprawa Sekcji Grotolazów KW Wrocław, sierpień 1995 r., m.in. odkrycie kilkuset m korytarzy w przydanych partiach i pogłębienie do -679,5 m oraz odkrycie Ogrschacht i wyeksplorowanie do -554 m.
539. **Miało być inaczej = It was to be otherwise / Zbigniew Rysiecki**. - Nr 6: 1997, s. 4-7 : 1 plan, 1 przekrój, 2 fot.
Krytyczna ocena polityki KTJ PZA wobec polskiego ruchu jaskiniowego w Austrii (polemika → poz. 4 i 5). Wyprawa 20.07-25.08.1996 r., odkrycie ok. 2 km korytarzy, głównie w Kammerschartenhöhle (→ poz. 536), oraz pogłębienie Schartschaft od -160 m do -350 m.
540. **Hoher[!] Göll - trzy jaskinie blisko siebie, a jednak... = The Hoher Göll - three caves close to each other, but... / Wiktor Bolek**. - Nr 6: 1997, s. 12 : 1 plan, 2 przekroje.
Wyprawa Sekcji Grotolazów Wrocław 24.07-25.08.1996 r., eksploracja Ogrschacht (pogłębienie do -614 m i kilkaset m nowych korytarzy), odkrycie w Bärenstühlehöhle ok. 1 km. Roz-
- ważania możliwości połączenia: Ogrschacht, Koboldschacht (-679 m) i Mondhöhle (-546 m).
541. **The Göll massif** / Zbigniew Rysiecki. - Nr 7: 1997, s. 18-19 : 1 mapa, 1 przekrój, 3 fot.
Podsumowanie odkryć dokonanych przez polskich grotolazów i charakterystyka.
542. **Expeditions of Sekcja Grotolazów Wrocław to Eastern part of the Göll massif** / Wiktor Bolek. - Nr 7: 1997, s. 20-21 : 1 przekrój, 1 plan.
Odkrycia w 1995 i 1996 w Koboldschacht (-679 m), Ogrschacht (-614 m).
543. **Wielki fart w Kammerschartenhöhle : Göll '97 = Göll '97** / Zbigniew Rysiecki. - Nr 1(8): 1998, s. 12-14 : 1 przekrój, 6 fot.; summ. s. 34.
Wyprawa 20.07-14.08.1997 r., m.in. odkrycia w Kammerschartenhöhle, pogłębienie Schartschaft od -350 m do -547 m; szczęśliwie zakończony wypadek w Kammerschartenhöhle (→ poz. 545).
- +Sprostowanie / Jacek Dulęba**. - Nr 5(12): 1998, s. 6.
Sprostowanie literówek.
544. **Przerwana w połowie czyli historia lubi się powtarzać = The broken off expedition or the same sad story again** / Rafał Mateja. - Nr 1(8): 1998, s. 16-17 : 1 przekrój, 4 fot.; summ. s. 34.
Wyprawa SG KW Wrocław, 07-08.1997 r., której nakazano opuszczenie masywu, m.in. odkrycia w Ogrschacht.
545. **O włos od śmierci = On the verge of death** / Zbigniew Rysiecki. - Nr 2(9): 1998, s. 17-20 : 7 fot.; summ. s. 34.
Opis wypadku w sierpniu 1997 r. w Kammerschartenhöhle (ok. 30 m dl. zakończony przypadkowym zaczepieniem się poszkodowanego kołanem o linę) i akcji ratunkowej. → 543.
546. **Hoher Göll - 1998 = Göll-98** / Zbigniew Rysiecki. - Nr 5(12): 1998, s. 13 : 2 fot.; summ. s. 34.
Wyprawa lato 1998 r., problemy z uzyskaniem zezwolenia; m.in. odkrycie w Kammerschartenhöhle ok. 500 m.
547. **Hoher Göll - 1999** / Zbigniew Rysiecki. - Nr 3(16): 1999, s. 8.
Informacja o wyprawie 25.07-29.08.1999 r., odkrycie ponad 2,5 km korytarzy i 10 nowych jaskiń - największa Jaskinia Gadających Kamieni (głęb. 350 m). → poz. 548.
548. **Göll '99** / Zbigniew Rysiecki. - Nr 1(18): 2000, s. 9-12 : 2 przekroje, 3 fot.; summ. s. 34.
Relacja z wyprawy latem 1999 r., m.in. eksploracja Jaskini Gadających Kamieni; bilans 10 letniej działalności w masywie (odkrycie 78 jaskiń, o łącznej dl. 26,5 km; największa Grutredhöhlensystem).
549. **Hoher[!] Göll** / Zbigniew Rysiecki. - Nr 3(20): 2000, s. 5-6 : summ. s. 34.
Informacja o odkryciach z I części wyprawy latem 2000 r., m.in. pogłębienie jaskiń Turbowywieh (do ok. -250 m) i Gamssteigschacht (do -200 m), eksploracja Jaskini Gadających Kamieni. → poz. 550.
550. **Z nowym kierownikiem w Hoher Göll = Hoher Göll 2000** / Piotr Tambor. - Nr 4(21): 2000, s. 15-16 : 6 fot.; summ. s. 34.
Relacja z wyprawy latem 2000. → poz. 549.
551. **Göll 2000** / Andrzej Poczebott. - Nr 1(22): 2001, s. 21 : 1 przekrój i plan; summ. s. 34.
Wyprawa 29.07-21.08.2000 r., m.in. wyeksplorowanie Schnee Höhle (do -149 m).
552. **Syfon pięciu rzek = Sump of seven rivers** / Kazimierz Szych. - Nr 2(23): 2001, s. 32-33 : 5 fot.; summ. s. 34.
Niepublikowane wspomnienie z eksploracji Jubiläumsschacht w 1981 r.
553. **The Göll Massif** / Zbigniew Rysiecki. - Polish Caving 1997-2001, s. 18-20 : 2 przekroje, 2 fot.
Krótka charakterystyka masywu i podsumowanie polskiej działalności od 1969 r.
554. **Expeditions of Sekcja Grotolazów Wrocław to Eastern Parts of the Hoher Göll Massif** / Marek Wierzbowski. - Polish Caving 1997-2001, s. 20-21 : 1 plan i przekrój, 3 fot.
Bilans eksploracji prowadzonej od 1995 r., najgłębsza jaskinia Ogrschacht (-614 m, dl. 1,7 km).
555. **Drugi polski -1000 w Hoher Göll = The second Polish -1,000 in the Hoher Göll** / Piotr Tambor. - Nr 4(25): 2001, s. 9-11 : 3 przekroje, 3 fot.; summ. s. 34.
Relacja z wyprawy 21.07-19.08.2001 r., m.in. połączenie jaskiń Gadających Kamieni i Kammerschartenhöhle dokoła Hochschartenhöhlensystem (głęb. -1033 m), pogłębienie Schar-

- schacht (od -547 m do -700 m) i Turbowywień (od -250 m do -362 m).
556. **Hoher Göll 2001 (część północno-wschodnia)** / Andrzej Poczułt. - Nr 4(25): 2001, s. 13-14 : 6 fot.; summ. s. 34. Relacja z wyprawy latem 2001 r.
- Hochkönig**
557. **Nowy rejon - Hochkönig** / Wiktor Bolek. - Nr 2: 1993, s. 7-9 : 1 przekrój, 1 plan. Wyprawa „Hochkönig '92” Sekcji Grotolazów Klubu Wysokogórskiego we Wrocławiu, m.in. odkrycie i wyeksplorowanie jaskini SG 1/1 (głęb. -284 m, dł. 880 m).
558. **Sprostowania** / Zenon Trzęsicki. - Nr 3: 1994, s. 4. Sprostowanie do poz. 557 - informacje o dokonaniach wyprawy Speleoklubu Katowice w 1978 r.
559. **Hochkönig '93** / Wiktor Bolek. - Nr 3: 1994, s. 8. Wyprawa Sekcji Grotolazów Klubu Wysokogórskiego we Wrocławiu, sierpień 1993. M.in. pogłębienie jaskini SG 1/1 do -303 m.
560. **The Hochkönig** / Wiktor Bolek. - Nr 7: 1997, s. 27 : 1 przekrój, 1 fot. Wyprawy Sekcji Grotolazów Wrocław 1991-1993, m.in. odkrycie jaskini SG 1/1 (-303 m).
- Steinernes Meer**
561. **Steinernes Meer '96** / Maciej Tomaszek. - Nr 6: 1997, s. 17 : 1 przekrój, 2 fot. Wyprawa STJ KW Kraków, 10-26.07.1996 r., m.in. pogłębienie jaskini GK-3 (od -274 m, do -380 m).
562. **The Steinernes Meer - a long way to success** / Artur Amiłowicz, Maciej Tomaszek. - Nr 7: 1997, s. 26 : 1 przekrój, 1 fot. 4 wyprawy STJ KW Kraków (1989-1996), m.in. odkrycie GK-3 (ok. -400 m [później ustalono -380 m]).
563. **Jeszcze raz Steinernes Meer = Steinernes Meer once again** / Maciej Tomaszek. - Nr 2(9): 1998, s. 16-17 : 1 przekrój, 2 fot.; summ. s. 34. Wyprawa STJ KW Kraków, 23.07-14.08.1997 r., planowanie GK-3 (-380 m), szczęśliwie zakończony upadek studni głębokości 17 m.
- Leoganger Steinberge**
564. **Daleka jest droga do...** / Artur Madej. - Nr 1: 1992, s. 3-4. Relacja z wyprawy KJTJ PZA do Lamprechtsofen 3-17.02.1992 r. - przejście trawersu od otworu Verlorenenweghöhle do dolnego otworu Lampo o deniwelacji 1483 m.
565. **Leoganger Steinberge '92** / Andrzej Ciszewski. - Nr 2: 1993, s. 9-11 : 2 plany, 2 przekroje. Wyprawa sierpień 1992 r., m.in. odkrycia w Vogelschacht i PL2 (głęb. ok. -100 m).
566. **Nebelsbergkar - kolejny raz.** - Nr 3: 1994, s. 2-4 : 1 mapa, 2 plany, 1 przekrój. Wyprawa lato 1993 r., odkrycia w Vogelschacht i PL-2 (pogłębienie do -440 m, dł. 1,2 km).
567. **Lamprechtsofen - drugą jaskinią świata** / deniwelacja 1532 m. - Nr 4: 1995, s. 1 : 1 przekrój. Doniesienie o przyłączeniu 10.08.1995 r. Vogelschacht do Lamprechtsofen.
568. **Leoganger Steinberge '94** / Andrzej Ciszewski. - Nr 4: 1995, s. 2-3 : 1 mapa, 1 fot. Wyprawa KKTJ latem 1994 r., odkrycia w Vogelschacht i PL 2, → też poz. następna.
569. **Vogelschacht o krok od Lamprechtsofen** / Krzysztof Piksa. - Nr 4: 1995, s. 4-5 : 2 przekroje. Relacja z eksploracji latem 1994 r. → też poz. poprzednia.
570. **Leoganger Steinberge - lato 95 = The Leoganger Steinberge** / Andrzej Ciszewski. - Nr 5: 1996, s. 2-5 : 1 mapa, 2 przekroje, 1 plan. Analiza odkryć dokonanych w Vogelschacht i PL-2 w czasie wyprawy 1995 r. i perspektywy dalszej eksploracji, która może przynieść połączenie tych jaskiń.
571. **Polska działalność w Leoganger Steinberge w latach 1973-1995 = Polish cavers in the Leoganger Steinberge from 1973 to 1995** / Marcin Czart. - Nr 5: 1996, s. 34-36. Dzieje i charakterystyka najważniejszych odkryć eksploracyjnych w jaskiniach masywu uzyskanych przez polskich grotolazów; zestawienie 25 wypraw ze składami uczestników i najważniejszymi osiągnięciami.
572. **Turystycznie w Leoganger Steinberge** / Czesław Dąbrowski. - Nr 6: 1997, s. 16. 3-10.08.1996 r., m.in. odkrycie CL3.
573. **Lamprechtsofen - Polish exploration of the second deepest cave in the world** / Andrzej Ciszewski. - Nr 7: 1997, s. 14-17 : 1 mapa, 2 przekroje, 8 fot. Opis odkryć i eksploracji od połowy I. 1980, perspektywy.
574. **Coraz bliżej... = Closer and closer** / Andrzej Ciszewski. - Nr 1(8): 1998, s. 9-11 : 2 przekroje, 9 fot.; summ. s. 34. Wyprawa lato 1997 r., odkrycia (łącznie ok. 1 km) w Vogelschacht oraz PL-2.
575. **Drodzy Czytelnicy!** / Redakcja. - Nr 5(12): 1998, s. 2 : 1 fot. O rekordzie świata w Lamprechtsofen.
576. **Z głębokością 1632 m Lamprechtsofen najgłębszą jaskinią świata = Lamprechtsofen - the world's deepest cave** / Andrzej Ciszewski. - Nr 5(12): 1998, s. 9-11 : 1 przekrój, 8 fot.; summ. s. 34. Wyprawa 07-08.1998 r., w czasie której 18.08 przyłączono PL-2 do Lamprechtsofen, → też 577.
577. **[Uzupełnienie]** / Andrzej Ciszewski. - Nr 1(14): 1999, s. 7. Informacja o gościach wyprawy, uzupełnienie do poz. 576.
578. **Kropka nad „i” czyli jak dołączyłem PL-2 = The final touch or how I linked to PL-2** / Jan Kućmierz. - Nr 5(12): 1998, s. 12 : 1 fot.; summ. s. 34. Relacja z akcji która potwierdziła połączenie 18.08.1998 r. Vogelschacht z PL-2.
579. **Lampo '99** / Jan Kućmierz. - Nr 3(16): 1999, s. 8. Informacja o wyprawie 21.07-25.08.1999 r., m.in. pogłębienie CL-3 od -50 m do -350 m i eksploracja PL-2. → poz. 572, 565.
580. **CL-3** / Andrzej Ciszewski. - Nr 4(17): 1999, s. 9-11 : 1 plan i przekrój, 4 fot.; summ. s. 34. Relacja z wyprawy latem 1999 r., m.in. odkrycie ponad 1,5 km korytarzy.
581. **Lamprechtsofen '2000** / Marcin Czart, Jan Kućmierz. - Nr 3(20): 2000, s. 5 : 1 fot.; summ. s. 34. Informacja o wyprawie 23.07-30.08.2000 r., m.in. eksploracja w CL-3 (pogłębienie do ok. -600 m). → poz. 582.
582. **Leoganger Steinberge 2000** / Marcin Czart. - Nr 4(21): 2000, s. 12-14 : 1 plan, 2 przekroje, 5 fot.; summ. s. 34. Relacja z wyprawy KKTJ latem 2000 r., m.in. odkrycia w CL-3 (łącznie ok. 1 km). → poz. 581.
583. **Last three years in Lamprechtsofen** / Andrzej Ciszewski. - Polish Caving 1997-2001, s. 12-14 : 2 przekroje, 8 fot. Podsumowanie eksploracji w Lamprechtsofen i CL-3 w I. 1998-2000.
584. **W Leoganger Steinberge i nie tylko = Not only in the Leoganger Steinberge** / Andrzej Ciszewski. - Nr 3(24): 2001, s. 11-13 : 2 przekroje, 8 fot.; summ. s. 34. Relacja z wyprawy 23.07-1.09.2001 r., m.in. eksploracja CL-3 (odkryto ponad 1,3 km) i PL-2, rekonesans w Kitzsteinhorn.
- Wysokie Tury**
585. **Jak nie w Lampo to...** = If not in Lampo, then... / Andrzej Ciszewski. - Nr 3(10): 1998, s. 13-15 : 1 plan, 1 przekrój, 6 fot.; summ. s. 34. Opis odkryć w Kitzsteinhornie (Wysokie Tury), osiągnięcie w 1982 r. w Zefertöhle głęb. 560 m, wyprawa w marcu 1998 r. do Feichtnerschachthöhle (pogłębienie do ok. 520 m do -623 m).
586. **Rekonesans w Kitzsteinhorn = Reconnaissance in the Kitzsteinhorn massif** / Krzysztof Ręciński. - Nr 5(12): 1998, s. 20 : 1 mapa, 2 fot.; summ. s. 34. Dn. 15.08.1998 r., odkrycie 8 nowych jaskiń (najgłębsza 40 m) powyżej Feichtnerschachthöhle.
587. **Bez „Lampo” ani rusz = No Lampo - no way** / Marcin Czart. - Nr 2(15): 1999, s. 9-11 : 1 plan, 1 przekrój, 6 fot.; summ. s. 34. Wyprawa 03.1999 r. do Feichtnerschachthöhle, wyeksplorowanie bocznego ciągu o deniwelacji ok. 150 m.
588. **Jesienią na Kitzsteinhorn = Autumn on the Kitzsteinhorn** / Krzysztof Ręciński. - Nr 4(17): 1999, s. 5 : 4 fot.; summ. s. 34. Wykonanie w 09.1999 r. ciągów pomiarowych w rejonie Feichtnerschachthöhle, eksploracja kilku niewielkich jaskiń.
589. **Trzy lata z jaskinią Feichtnerschacht i jej odkrywcą czyli nagroda po latach = Three years with Feichtnerschacht and its discoverer or a reward after years** / Agnieszka Gajewska. - Nr 2(19): 2000, s. 6-11 : 1 plan, 1 przekrój, 11 fot.; summ. s. 34. Obrazy z 4 wypraw eksploracyjnych do jaskini w I. 1998-2000 r.; w ostatniej (19-31.03.2000 r.) odkrycie 1,4 km i pogłębienie jaskini do -698 m.
590. **Geodeci na Kitzu** / Krzysztof Ręciński. - Nr 3(20): 2000, s. 6. Określenie (w dn. 9-10.08.2000 r.) współrzędnych wszystkich znanych na Kitzsteinhorn jaskiń, m.in. Feichtnerschachthöhle i Zefertöhle.
591. **Kilka uwag na temat krasu w Kitzsteinhorn i Feichtnerschachthöhle (Salzburg, Austria) = A few notes on the karst in the Kitzsteinhorn massif and the Feichtnerschacht cave (Salzburg, Austria)** / Philippe Audra. - Nr 4(21): 2000, s. 27-29 : 1 mapa, 1 przekrój, 4 fot.; summ. s. 34. Cz.: Kontekst morfologiczny i Budowa geologiczna i Hydrologia; Tworzenie się i ewolucja kanałów krasowych; Konkrety i minerały; Drobne osady klastyczne; Podziemny mikroklimat; Wniosek [jaskinia o cechach unikalnych].
592. **Kitzsteinhorn 2001 ...długa historia krótkiej wyprawy** / Jakub Nowak. - Nr 2(23): 2001, s. 11-14 : 2 plany, 2 przekroje, 8 fot.; summ. s. 34. Relacja z wyprawy 29.03-11.04.2001 r., eksploracja Feichtnerschachthöhle (pogłębienie do ok. -710 m do -1025 m) i Eisschachthöhle (-157 m).
593. **Caves of the Kitzsteinhorn** / Andrzej Ciszewski, Krzysztof Ręciński. - Polish Caving 1997-2001, s. 22-24 : 1 mapa, 1 plan, 1 przekrój, 4 fot. Maszyny i jaskinie, historia eksploracji jaskiń od 1982 r., wyeksplorowanie Feichtnerschachthöhle (-1025 m).
- W Leoganger Steinberge i nie tylko = Not only in the Leoganger Steinberge** / Andrzej Ciszewski. - Nr 3(24): 2001, s. 11-13. Relacja z wyprawy 23.07-1.09.2001 r., m.in. rekonesans w Kitzsteinhorn. → 584.
- Szwajcaria**
- Przeczytane w Spelunce** : <Republika Południowej Afryki; Zjednoczone Emiraty Arabskie i Szwajcaria> : Jugosławia; Maroko; Turcja; Grecja> / Andrzej Ciszewski. - Nr 1: 1992, s. 26. Jaskinia Siebenhengste (deniwelacja 1057 m) → poz. 630.
594. **Szwajcaria / BO** [Beata Ostachowska]. - Nr 4(17): 1999, s. 6. Wzrost długości Siebenhengste-Hohgant do 145 km. Wg J.-P. Bartheleyns w *Regards* 36.
- Niemcy**
595. **Jaskiniowy obóz szkoleniowy w Niemczech = Speleo-camp in Germany** / Bogdan Słobodzin. - Nr 1(14): 1999, s. 24-25 : 1 przekrój, 1 fot.; summ. s. 34. Relacja ze szkolenia 31.07-16.08.1998 r. - Cz.: 1. Techniki pokonywania jaskiń; 2. Ratownictwo jaskiniowe; 3. Techniki kartowania jaskiń; 4. Analiza wód krasowych i hydrodynamika; 5. Biospeleologia, fauna i ekosystemy jaskiń; 6. Geologia.
- Dania**
596. **Jaskinie Bornholmu** / Andrzej Wojtoń. - Nr 3(20): 2000, s. 6-7 : 3 fot. Informacje o kilku niewielkich jaskiniach dostępnych do zwiedzania.
- Norwegia**
597. **Wyżyna tysięcy avenów = The thousand avens upland** / Ditta Kicińska, Tomasz Nowicki. - Nr 6: 1997, s. 15-16 : 1 mapa, 1 plan i przekrój. Wyprawa 25.07-2.09.1995 r., w krasowy masyw Svartisen, splanowanie ok. 40 niewielkich jaskiń, największa Ruffen Hulet (dł. 170 m, głęb. 50 m).
598. **Najdłuższa jaskinia Norwegii / M.G. [Michał Grudziński]**. - Nr 3(24): 2001, s. 8. Tjoarvekkjigge (dł. 12 km) w pn. Norwegii (07.2000 r.). Na podstawie: Trevor Faulkner w *Caves & Caving*, 2001.
- Francja**
599. **Największe jaskinie Francji / Philippe Drouin**. - Nr 4: 1995, s. 13. Zestawienie 20 najgłębszych i najdłuższych jaskiń kraju, przedruk ze: *Spelunca* no 56 z grudnia 1994 r. Najgłębsza 1602 m, najdłuższa 94,8 km.

600. **Nurkowy rekord w Doux de Coly** : syfon 4050 m / (www) [Wojciech W. Wiśniewski]. - Nr 1: 1992, s. 23.
Francja, nurkowanie lipiec-sierpień 1991 r., wg *International Caver z października 1991 r.*
601. **Gouffre Mirola - najgłębszą jaskinią świata** - Nr 3(10): 1998, s. 7.
Opis ciągów które doprowadziły do głęb. -1610 m. Notatkę oprac. na podst. materiałów z klubów Cavernicoles i Ursus.
602. **Gouffre Mirola - najgłębszą jaskinią świata** = Gouffre Mirola - the deepest in the world / Jacek Dulęba. - Nr 4(11): 1998, s. 9-10 : 1 plan, 1 przekrój, 3 fot.; summ. s. 34.
Cz.: Położenie; Zasadnicze etapy eksploracji; Eksploratory; Perspektywy eksploracji; Polacy w Gouffre Mirola. Artykuł opracowany na podstawie *Spelunca* nr 69.
603. **Gouffre Berger / (ac) [Andrzej Ciszewski].** - Nr 2(9): 1998, s. 8.
Odkrycia w górnych partiach jaskini, m.in. przyłączenie Cheval Vapeur.
604. **Reseau de Granier ma 52 km / M.G. [Michał Gradziński].** - Nr 2(19): 2000, s. 4.
Informacja o eksploracji jaskini w masywie Chartreuse. Notatka wg Bernard Loiseleur, Caves & Caving, 86.
605. **Trou des Fées / Andrzej Ciszewski.** - Nr 3(20): 2000, s. 6 : 1 przekrój.
Dzieje nurkowań w jaskini, w 2000 r. osiągnięto -130 m. Notatka wg Ludovico Giordano, *Spelunca*, 34.
606. **Dziesięć nocy bez gwiazd / Phillip Verge; tłum. Piotr Śmiałek.** - Nr 1(18): 2000, s. 6 : 1 rys.
Relacja z uwięzienia przez wodę w 11.1999 r. siedmiu grotolazów w jaskini Vitrelles, na podst. artykułu w *Speleo*, nr 33 (1999).
607. **Trzy doby „studiów” w jaskini / (www) [Wojciech W. Wiśniewski].** - Nr 2(23): 2001, s. 8.
Grupa grotolazów uwięziona (05.2001 r.) przez wodę w jaskini Bief Paroux (góry Jura).
608. **[Czterdzieści pięć] 45 milionów złotych za Gouffre Chauvet / (www) [Wojciech W. Wiśniewski].** - Nr 2(23): 2001, s. 8.
Odszkodowanie dla właścicieli za wywłaszczenie jaskini zawierającej unikalne prehistoryczne malowidła przyznane 03.2001 r., charakterystyka malowidła.
- Polska działalność**
609. **[Dwadzieścia] 20 lat temu w Jean Bernard** = 20 years ago in Jean Bernard / Kazimierz Szych. - Nr 3(20): 2000, s. 10-12 : 8 fot.; summ. s. 34.
Przypomnienie przejścia deniwelacji 1358 m w Reseau Jean Bernard w 1980 r. oraz przedruk artykułu opublikowanego pt. „Zejście na dno świata” (tu pt. „Na dno świata”) w *Taterniku* r. 56: 1980 nr 2(247), s.72-74.
- Climbing in Darkness / Marcin Francuz.** - Nr 7: 1997, s. 38.
Informacja o wspinaczkowych wyjściach m.in. w 1993 r. z Reseau Jean Bernard. → 241.
- Staż nurkowania jaskiniowego we Francji** = A cave diving practice in France / Wiktor Bolek. - Nr 5: 1996, s. 32-33 : 1 przekrój, 4 rys. 29.07.-4.08.1995 r., Espinieres-Omiac. → 123.
610. **Cassis po raz drugi** = Cassis once again / Wiktor Bolek. - Nr 6(13): 1998, s. 9 : 2 fot.; summ. s. 34.
Wyjazd nurkowy (31.08-20.09.1998 r.) do podmorskiej jaskini Bestouan w Cassis koło Marsylii.
611. **Gouffre Berger 1998 / Beata Michalska, Paweł Wojtas.** - Nr 6(13): 1998, s. 19-20 : 4 fot.; summ. s. 34.
Relacja z przejścia do syfonu (-1122 m).
- Staż ratownictwa w Vercors / Rajmund Kondratowicz.** - Nr 4(17): 1999, s. 6-7.
W 10.1999 r., uczestniczyło 3 Polaków. → 124.
- Staż ratownictwa / Marcin Gala.** - Nr 1(22): 2001, s. 5-6.
M.in. Francja, 11.2000 r., uczestniczyło 10 Polaków. → 125.
612. **Speleowakacje** = Speleoholidays / Beata Michalska. - Nr 4(25): 2001, s. 16-17 : 2 przekroje, 6 fot.; summ. s. 34.
Relacja z wyjazdu 5-13.08.2001 r. do jaskiń Jury francuskiej, uwagi praktyczne.
- Pireneje Centralne / Jakub Nowak.** - Nr 4(25): 2001, s. 7 : 1 fot.
Staż Ratownictwa Jaskiniowego Speleo Secours Français, 4-11.11.2001 r., uczestniczyło 3 Polaków. → 126.
- Hiszpania**
613. **Picos de Europa.** - Nr 3: 1994, s. 1.
M.in. Sistema del Trave (-1441 m), notatka wg *Spelunca* no 51.
614. **Nowości z Picos / Michał Gradziński.** - Nr 2(9): 1998, s. 7-8.
M.in. pogłębienie w 1997 r. Torca del Cerro (do -1135 m) i Torca Castil (do -1090 m); zestawienie 19 jaskiń głębszych od 800 m, wg strony WWW Sherry Mao.
615. **Jaskinia Altamira skopiowana / W.[ojciech] W. Wiśniewski.** - Nr 3(24): 2001, s. 10 : 1 plan, 1 fot.
Wykonana została replika Altamiry, otwarcie 17.07.2001 r., opis jaskini.
- Hiszpania, polskie Picos**
616. **Speleocorrída / Grzegorz Winkelbauer.** - Nr 1: 1992, s. 7-9 : 1 przekrój i plan.
Wyprawa Speleoklubu Wrocław, październik 1991 r., w Masyw Zachodni Picos de Europa. Pogłębienie A-30 (Pozu del Pico Los Asturias, dziś część: Sistema del Jou de la Canal Parda) od -248 m do 552 m.
617. **Speleoklub Wrocław w Picos / (WR).** - Nr 4: 1995, s. 13.
Informacja o wyprawie w sierpniu i wrześniu 1994 r., pogłębienie A-30 (dziś część Sistema del Jou de la Canal Parda) od -520 m do -718 m oraz jaskiń F-17 (dziś część Sistema del Canal de los Desvios) do -501 m.
618. **Picos de Europa - El Cornion : Hiszpania** = The Picos de Europa - El Cornion / Marek Jędrzejczak. - Nr 5: 1996, s. 15-17 : 1 mapa, 2 przekroje, 1 tab.
Wyniki eksploracji prowadzonej w l. 1991-95 przez Speleoklub Wrocław, m.in. Sistema del Jou de la Canal Parda (głęb. -726 m, dł. 3,5 km) i Sistema del Canal de los Desvios (głęb. -501 m, dł. 1,6 km) oraz perspektywy dalszej eksploracji.
619. **Speleoklub Bielsko-Biała w Hiszpanii** = Speleoklub Bielsko-Biała in Spain / Wacław Michalski. - Nr 6: 1997, s. 24-25 : 1 plan i przekrój.
Wyjazd sierpień 1995 r., przejście Garma Ciega (-825 m).
620. **The Picos de Europa - El Cornion / Marek Jędrzejczak.** - Nr 7: 1997, s. 28-31 : 2 mapy, 2 przekroje, 3 fot.
Prezentacja polskich odkryć dokonanych w polskiej strefie eksploracji od 1978 r., największe: Sistema del Jou de la Canal Parda (-903 m, dł. 5 km) i Pozu del Porru la Capilla (-863 m, dł. 1,6 km).
621. **„Tak wyglądają ludzie, ludzie skazani na...”** = No success in the Picos / Marek Jędrzejczak. - Nr 2(9): 1998, s. 12-15 : 4 fot.
Relacja z wyprawy Speleoklubu Wrocław w Picos, 27.07.-29.08.1997 r. Podsumowanie dokonań dotychczasowych 5 wypraw tego klubu w masyw El Cornion.
622. **Picos '98 : teraz już wiemy prawie wszystko...** = Now we know almost all... / Marek Jędrzejczak. - Nr 1(14): 1999, s. 8-13 : 2 mapy, 4 fot., 1 tab.; summ. s. 34.
Relacja z wyprawy latem 1998 r., m.in. pogłębienie Pozu del Porru de los Garapozales od -60 m do -432 m. - Cz.: Przygotowanie; Rozpocznymy; Co z tego udało nam się zrealizować?; Wyprawa powoli się kończy; Likwidacja bazy; To tyle.
623. **Picos '99 / Marek Jędrzejczak.** - Nr 2(19): 2000, s. 12-17 : 2 mapy, 5 fot.; summ. s. 34.
Wyprawa 27.07.-1.09.1999 r., barwienie wody w Pozu del Porru la Capilla (na -250 m), omówienie rezultatów.
624. **Picos - eksploracji zaprzestano, wody w źródle coraz mniej / Zbigniew Grzela.** - Nr 2(23): 2001, s. 20-21 : 6 fot.; summ. s. 34.
Wyprawa 08.2001 r., barwienie wody.
625. **Western massif (El Cornion) of the Picos de Europa (Asturias, Spain) / Marek Jędrzejczak.** - Polish Caving 1997-2001, s. 25-28 : 1 mapa, 4 fot., 3 tab.
Wyniki eksploracji jaskiń i badań prowadzonych w l. 1998-2000 w strefie polskiej masywu El Cornion, zestawienie najgłębszych jaskiń odkrytych na tym obszarze (najgłębsza Sistema del Jou de la Canal Parda, głęb. -903 m), rezultaty badania przepływów.
- Afryka**
626. **W zastygłych lawach Wysp Kanaryjskich** = In consolidated lavas of the Canary Islands / Michał Gradziński. - Nr 3(24): 2001, s. 14-18 : 2 mapy, 1 plan, 10 fot., 1 rys.; summ. s. 34.
Relacja z wyjazdu na wyspy Teneryfa i El Hierro, opis odwiedzonych jaskiń (m.in. Cueva del Viento), informacje praktyczne; Jak powstają jaskinie w lawach?
- Przeczytane w Speluncie** : <Republika Południowej Afryki; Zjednoczone Emiraty Arab-
- skie; Szwajcaria; Jugosławia; Maroko; Turcja; Grecja> / Andrzej Ciszewski. - Nr 1: 1992, s. 26.
Jaskinia wywierzyżkowa w górach Rif (+155 m, dł. 2,85 km), wg: *Spelunca* no 44. → 630.
627. **Namibia.** - Nr 1(14): 1999, s. 7.
Eksploracja 27 jaskiń w górach Otavi. Na podstawie art. Tim Truluck Caves & Caving 81; → też poz. 628.
628. **Namibia / oprac. A.[ndrzej] Ciszewski.** - Nr 3(20): 2000, s. 7.
Informacja o odkryciu 27 jaskiń o dł. 4,4 km. Na podstawie *Speleo* 34; → też poz. 627.
629. **Rekord nurkowania w największej sali jaskiniowej wypełnionej wodą / (ac) [Andrzej Ciszewski].** - Nr 3(10): 1998, s. 6-7 : 1 mapa, 1 przekrój.
Opis akcji nurkowych w jaskini Bushmansgat (RPA), gdzie w 1996 r. osiągnięto głęb. -283 m.. Na podstawie *Speleo* nr 26.
630. **Przeczytane w Speluncie** : <Republika Południowej Afryki; Zjednoczone Emiraty Arabskie; Szwajcaria; Jugosławia; Maroko; Turcja; Grecja> / Andrzej Ciszewski. - Nr 1: 1992, s. 26.
Magnet Cave, jaskinia w kwarcytach, dł. 1,4 km, wg: *Spelunca* no 39. - Kahf Hamam (najcieplejsza jaskinia świata, temp. do 37°C), wg: *Spelunca* no 43. - Jaskinia Siebenhengste (deniwelacja 1057 m). - W górze Rombon (Alpy Julijskie) jaskinia ze studnią 385 m, wg: *Spelunca* no 43. - Jaskinia wywierzyżkowa w górach Rif (+155 m, dł. 2,85 km), wg: *Spelunca* no 44. - Eksploracja w masywie Yoruk, wg: *Spelunca* no 44. - Jaskinia Tafkos sta Petrololakia (-473 m) na Krecie, wg: *Spelunca* no 45.
- Azja**
631. **Jaskiniowa katastrofa przed wiekami / (www) [Wojciech W. Wiśniewski].** - Nr 1: 1992, s. 23.
Odkrycie w 1991 r. na pd. sultanatu Oman legendarnego miasta Ubar, które zapadło się pod ziemię w wyniku zawalenia się stropu wielkiej jaskini.
632. **Selmeh System / oprac. M.[ichał] Gradziński.** - Nr 2(15): 1999, s. 7 : 1 przekrój.
Jaskinia w Omanie dł. 11,5 km i głęb. 385 m. Na podstawie: J. Ganter, *NSS News* 56, 4.
- Przeczytane w Speluncie** : (Republika Południowej Afryki; Zjednoczone Emiraty Arabskie; Szwajcaria; Jugosławia; Maroko; Turcja; Grecja) / Andrzej Ciszewski. - Nr 1: 1992, s. 26.
Kahf Hamam (najcieplejsza jaskinia świata, temp. do 37°C), wg: *Spelunca* no 43. → 630.
633. **Liban.** - Nr 4(11): 1998, s. 8.
W 1996 r. wyeksplorowano Gouffre Qattine Azar (deniwelacja 548 m). Na podstawie *International Caver* nr 21, 1997.
- Turcja**
634. **Turcja - kłopoty grotolazów z roślinnością / (w) [Wojciech W. Wiśniewski].** - Nr 2: 1993, s. 28.
Odkrycia brytyjskiej wyprawy w 1990 r. w Górach Pontyjskich, wg *Speleo* (Praga) 1992 nr 7.
- Przeczytane w Speluncie** : <Republika Południowej Afryki; Zjednoczone Emiraty Arabskie; Szwajcaria; Jugosławia; Maroko; Turcja; Grecja> / Andrzej Ciszewski. - Nr 1: 1992, s. 26.
Eksploracja w masywie Yoruk, wg: *Spelunca* no 44. → 630.
635. **Evren Gunay Cave najgłębszą jaskinią Turcji / (jad) [Jacek Dulęba?].** - Nr 2(9): 1998, s. 7 : 3 fot.
Osiągnięcie w jaskiniach Cukurpinar głęb. 1190 m i w 1997 r. w Evren Gunay głęb. 1377 m.
636. **Turcja - Bolkar '95** = Turkey : the Bolkar '95 / Krzysztof Adamek. - Nr 5: 1996, s. 18.
Wyprawa Speleoklubu Częstochowa w pasmo Bolkar (Taurus), odkrycie kilku jaskiń, najgłębsza PL-3 (-190 m).
637. **Why Turkey? : expeditions to the Toros Dagları / Krzysztof Adamek.** - Nr 7: 1997, s. 36 : 1 mapa, 1 fot.
Wyprawy Speleoklubu Częstochowa w Taurus (w Dedegol Dagları i Bolkar), odkrycie kilku jaskiń, najgłębsza PL-3 (-190 m). Nieco poszerzona wersja poz. 636.
638. **Druga częstochowska wyprawa w Bolkar Dagları / Turcja '97** = Turkey '97 the second expedition from Częstochowa to Balkar Dagları / Mateusz Grabara. - Nr 1(8): 1998, s. 20; summ. s. 34.
Wyprawa 08-09.1997 r., m.in. pogłębienie PL-3 o 35 m.

Dawne ZSRR

639. **Kaukaz** / oprac. M.G. [Michał Gradziński]. - Nr 2(15): 1999, s. 5.
Pogłębienie w 1998 r. jaskini Dzou do -1100 m, na podstawie: *Speleo* 31.
640. **Voronja Szachta**. - Nr 1(22): 2001, s. 8.
Wyeksplorowanie w 2000 r. i na początku 2001 r. w Kaukazie jaskini głęb. 1710 m, wg *Bulata Mavlyodova* [i] red.
641. **Udostępnione turystycznie jaskinie Gruzji** / Andrzej Wojtoń. - Nr 3(24): 2001, s. 9: 1 fot.
O jaskini Nowoaforskiej i Satapia.
642. **Jaskinie Armenii** = The caves in Armenia / Andrzej Wojtoń. - Nr 3(24): 2001, s. 19-20: 1 plan, 3 fot.; summ. s. 34.
Relacja z wyjazdu w 2001 r., informacja o zwiedzonych jaskiniach.
643. **Eksploracja w Bajsunatau** [i] / [Wojciech W. Wiśniewski]. - Nr 2: 1993, s. 1.
Odkrycie w Hodza Gur Gur Ata (Uzbekistan) jaskini dl. 5 km i głęb. 168 m. Wg *Speleo* (Praga) 1992 nr 7.
644. **Boj-Bulak - 1415 m deniwelacji** / (ww) [Wojciech W. Wiśniewski]. - Nr 2: 1993, s. 28.
Powiększenie deniwelacji o 47 m, Uzbekistan.
645. **Najdłuższa jaskinia Pakistanu**. - Nr 4(11): 1998, s. 8.
Grotolazi angielscy odkryli jesienią 1997 r. ok. 30 jaskiń, najdłuższa Pir Ghaib Ghara No 1 (dl. 1,27 km) jest najdłuższą kraju. Na podstawie *Caves & Caving* nr 79 i *Descent* nr 141
646. **Najdłuższe krasowe jaskinie Himalajów** / Bruno Ducluzak [i.e. Ducluzaux]. - Nr 4: 1995, s. 1.
Zestawienie 10 najdłuższych jaskiń (najdłuższa 1,25 km), ze: *Spelunca* no 53, marzec 94.
647. **Prehistoryczne malowidła**. - Nr 5(12): 1998, s. 8.
Odkryte w 9 jaskiniach w górach Suleman (Beludżystan, Indie). Na podstawie *Caves & Caving*, 79.
648. **Odkrycie 26. km nowych korytarzy** / (MG) [Michał Gradziński]. - Nr 5(12): 1998, s. 7-8.
W stanie Meghalaya, wiosną 1998 r., przedłużenie najdłuższej Indii - Krem Kot Sati-Um Lawn do 22,1 km. Na podstawie notatki Simona Brooksa w: *Descent* nr 142.
649. **Indie** / Beata Ostachowska. - Nr 4(17): 1999, s. 6.
Odkrycie w początkach 1999 r. 21 km jaskiń w dolinie Lukha (Meghalaya), wg *Regards* 36.
650. **Indie** / M.G. [Michał Gradziński]. - Nr 3(24): 2001, s. 9.
Eksploracja 02-03.2001 r. w Meghalaya, kilka km jaskiń. Na podstawie: Simon Brooks, *Caves & Caving*, Spring/Summer 2001.
651. **Mongolskie jaskinie** = Mongolian caves / Andrzej Wojtoń. - Nr 1(18): 2000, s. 16: 2 fot.; summ. s. 34.
Informacja o jaskiniach lawowych (dl. do 30 m) zwiedzonych w Horgo.
652. **Chiny - eldorado eksploratorów** = China - the explorers' Eldorado / Peter Holúbek, Peter Magdolen. - Nr 6(13): 1998, s. 14-18: 3 mapy, 1 plan i przekrój, 9 fot.; summ. s. 34.
Relacja z wyjazdu słowackich grotolazów 12.1997-01.1998. - Cz. Górskie rejony północno-zachodniego Junnanu; Przełom Skaczącego Tygrysa; Kras w okolicach miasta Guan-gnan; Kras w okolicy miasta Wenshan; Kras w okolicy osady Niuke; Pola żłobków - „kamienny las”; Zakończenie.
653. **Vietnam** / Krzysztof Cygan. - Nr 7: 1997, s. 37-38: 1 plan i przekrój, 2 fot.
Wyjazdy 1989, 1992 i 1996 r., m.in. eksploracja jaskini Hang Gio.
654. **Vietnam**. - Nr 4(11): 1998, s. 8.
Grotolazi angielscy odkryli w 1997 r. ok. 20 km jaskiń w masywie Ke Bang, największa jaskinia Khe Rhy (dl. 14 km). Na podstawie artykułu Martina Holroyda w *Caves & Caving* nr 77.
655. **Wyprawa do Wietnamu**. - Nr 6(13): 1998, s. 7.
Zapowiedź wyjazdu w 1999 r.
656. **Eksploracja na Borneo**. - Nr 4(11): 1998, s. 8.
Połączenie w początku 1998 r. jaskiń Cloud i Bridge, dało jaskinię dl. 15 km. → też 657.

657. **Borneo**. - Nr 2(15): 1999, s. 7.

Połączenie w początku 1998 r. jaskiń Cloud i Bridge, dało jaskinię dl. 15 km. Na podstawie: D.W. Gill, *NSS News*, 57, 7.

658. **Malezja** / MG. [Michał Gradziński]. - Nr 3(24): 2001, s. 9.

Wzrost w 2000 r. długości Cobweb Cave (do 26,7 km). Na podstawie: *NSS News* June 2001.

Dwa nowe gatunki pajaków. - Nr 1(14): 1999, s. 6.

Odkryte w jaskiniach Malezji. Na podstawie art. Liz Price *Caves & Caving* 81. → poz. 171.

659. **Eksploracja na równiku** / Grzegorz Kuśpiel. - Nr 2(15): 1999, s. 7: 2 fot.

01-03.1999 r. w masywach Semujan i Tekenang (Borneo, Indonezja), → 660.

660. **Mała eksploracja w dużym lesie** = Small expedition in a big forest / Grzegorz Kuśpiel. - Nr 3(16): 1999, s. 11-15: 1 plan, 1 przekrój, 10 fot.; summ. s. 34.

Relacja z wyjazdu do Indonezji, penetracja niewielkich Japan's Caves na Jawie i Semujan Cave na zachodnim Borneo.

Oceanía

661. **Nowa Gwinea - wielkie odkrycia dopiero na cztery godziny przed odlotem** / [Wojciech W. Wiśniewski]. - Nr 2: 1993, s. 28.

Odkrycie przez wyprawę brytyjską w Irian Jaya jaskiń z bardzo obszernym korytarzem, wg *Speleo* (Praga) 1992 nr 7.

662. **Nambawan 2001** : wyprawa do Papui Nowej Gwinei. Część 1 / Grzegorz Kuśpiel. - Nr 2(23): 2001, s. 15-19: 1 mapa, 12 fot.; summ. s. 34.

Relacja z wyprawy 31.01-8.03.2001 r. w masyw Kafan (góry Viktora Emanuela), odkrycie kilku jaskiń, największa Imalfol Tem (Polski Awen).

663. **Nambawan 2001** : wyprawa do Papui Nowej Gwinei. Część 2 / Grzegorz Kuśpiel. - Nr 3(24): 2001, s. 21-24: 1 przekrój i plan, 12 fot.; summ. s. 34.

Cd. relacji z wyprawy (→ poz. 662), opis eksploracji jaskini Imalfol Tem (poznanej do -383 m).

664. **Nambawan '2001** : first Polish expedition to Papua New Guinea / Grzegorz Kuśpiel. - *Polish Caving* 1997-2001, s. 33-34: 1 mapa, 7 fot.

Wyprawa 31.01-8.03.2001 r. (→ poz. 662 i 663), opis eksploracji jaskini Imalfol Tem (Polski Awen) poznanej do głęb. -383 m.

Ameryka

665. **Patagonia - kraina nieznana** / tłum. Andrzej Ciszewski. - Nr 1(22): 2001, s. 8: 2 przekroje.
Eksploracja jaskiń w 1997 r. i 2000 r. na wyspach Diego de Almagro i Madre del Dios (Chile), największa Sumidero del Futuro (głęb. 376 m), na podstawie *Speleo*.

666. **Gruta do Centenario - najgłębszą jaskinią rozwiniętą w kwarcytach** / (AJ). - Nr 1(14): 1999, s. 6.

Zejsście 11.02.1998 r. do -454 m (Brazylia). Na podstawie *Spelunca* nr 71, 1998.

667. **Brazylia**. - Nr 4(11): 1998, s. 8.
Eksploracja Toca da Boa Vista dała w styczniu 1997 r. dl. 71 km. Na podstawie *International Caver* nr 21, 1997.

668. **Toca da Boa Vista - najdłuższą jaskinią Ameryki Łacińskiej** / (AJ). - Nr 1(14): 1999, s. 6.
Osiągnięcie w 01.1998 r. dl. 78 km. Na podstawie *Spelunca* nr 71, 1998.

669. **Ślaziak kultury Indian - monsunowa podróż przez Andy** / Rajmund Kondratowicz. - Nr 2(19): 2000, s. 31-32: 1 fot.
Powierzchniowy wyjazd turystyczny do Peru i Ekwadoru 21.01-6.03.2000 r.

670. **Najdłuższe i najgłębsze jaskinie Meksyku** : stan na dzień 19.07.1991 r. / Peter Sprouse. - Nr 1: 1992, s. 26.

Wykazy 10 najgłębszych i najdłuższych jaskiń (najgłębsza Cuicateco -1386 m, najdłuższa Purification 76,3 km), wg: *Spelunca*.

671. **Jukatan** / kwr [Krzysztof Recielski?]. - Nr 2(19): 2000, s. 4.

Wyjazd nurkowy do cenotów w okolicach Tulum.

672. **Meksyk** / M.G. [Michał Gradziński]. - Nr 3(24): 2001, s. 8.

Eksploracja w Cueva Charco (głęb. -1166 m). Na podstawie: Matt Oliphant i Nancy Pistole *NSS News* June 2001.

Climbing in Darkness / Marcin Francuz. - Nr 7: 1997, s. 38.

Informacja o wspinaczkowych wyjściach z jaskiń: m.in. w 1994 r. z głęb. -1215 m w Cheve (Meksyk). → poz. 241.

673. **Sotano del Barro - błotna piwnica** = Sotano del Barro - a muddy cellar / Marcin Fur-tak. - Nr 1(8): 1998, s. 18-19: 1 przekrój, 5 fot.; summ. s. 34.

Relacja z przejścia przez grotolazów żagańskich w 1997 r. najgłębszej studni w Meksyku głęb. ok. 410 m.

674. **Nurkowanie w Black Hole** / (MG) [Michał Gradziński]. - Nr 5(12): 1998, s. 8.

W pd. cz. South Andros Island (Bahamy), do głęb. 18 m. Na podstawie *Descent*, 142 oraz *Caves & Caving*, 80.

675. **Lechugilla najgłębszą jaskinią USA** / (w) [Wojciech W. Wiśniewski]. - Nr 2: 1993, s. 1.
Wzrost głębokości jaskini do -485 m, w wyniku nurkowania w syfonie końcowym (głęb. 28 m).

676. **Małgorzata Römer w Lechugilla** = Małgorzata Römer in Lechugilla Cave / Małgorzata Römer. - Nr 5: 1996, s. 19-21: 1 plan, 1 przekrój, 4 fot.

Wrażenie z 3 tygodniowego pobytu w Parku Narodowym Carlsbad Caverns (USA), m.in. z kilkukrotnego wejścia do jaskini Lechugilla.

677. **Lechugilla** / M.G. [Michał Gradziński]. - Nr 2(15): 1999, s. 7.

M.in. przekroczenie dl. 100 mil (161,7 km). Na podstawie: *NSS News* 57, 2.

678. **USA** / M.G. [Michał Gradziński]. - Nr 2(19): 2000, s. 5.

Wyeksplorowanie do lata 1999 r. w Fisher Ridge Cave System 90 mil.

679. **Wśród preri i gór Dzikiego Zachodu** = Among praries and mountains of the Wild West / Andrzej Ciszewski. - Nr 4(25): 2001, s. 18: 1 mapa, 2 fot.; summ. s. 34.

Relacja z wyjazdu do stanu Montana w 2001 r., akcja w jaskini Whitaker Sink.

680. **Tam też są jaskinie** / Jakub Nowak. - Nr 5(12): 1998, s. 8: 1 plan i przekrój, 1 fot.
Krasowa jaskinia w Śląskiej Górze (Ślesiafjellet) na Spits-bergenie (dl. 40 m) splanowana latem 1998 r.

Kanioning

681. **Mini poradnik canyoningowy** = A mini guide-book for canyoning / Janina Wrzak. - Nr 6(13): 1998, s. 25-27: 7 fot.

Cz.: O obiektach; O terenach; Ubiór i sprzęt; Niebezpieczeństwa i ich minimalizacja; Organizacja canyoningowych wakacji.

682. **Canyoning austriacki żywiołowy, czyli impresje tych, co przeżyli...** = Austrian spontaneous canyoning, or impressions of the survived / Janina Wrzak. - Nr 6: 1997, s. 18: 1 fot.
Cz.: Punkt wyjścia - druga młodość; Stopień świadomości o przedmiocie; Wybór obiektów; Trochę „BHP”; Techniki; 10 przykazań canyoningu żywiołowego; Partnerzy; Konsekwencje.

683. **Słoweńskie kaniony** / Marcin Sikora. - Nr 3(24): 2001, s. 25-26: 1 przekrój, 5 fot.
Rady praktyczne, opisy kanionów: Susec, Globoski Potok i Milnarica.

684. **W kanionach Sardynii** = There are also canyons in Sardinia / Michał Gradziński, Mariusz Szelerewicz. - Nr 3(10): 1998, s. 25-27: 3 przekroje, 17 fot.; summ. s. 34.
Relacja z przejścia kanionów: Badde Pentumas, Codula di Orbisi, Codula Fulli.

685. **Francuskie kaniony** / Marcin Sikora. - Nr 4(25): 2001, s. 20-22: 6 fot., 1 schemat.
Relacja z wyjazdu w kaniony Alp Nadmorskich, opis kilku z nich, skala trudności.

Indeks autorów

Indeks zawiera w układzie alfabetycznym wszystkie nazwiska (oraz kryptonymy, które w miarę możliwości z pomocą aktualnej Redakcji starano się rozwiązać) autorów tekstów opisanych w bibliografii. Ze względu na publikowany obok pełny indeks osób występujących w bibliografowanym materiale, pominięto inne nazwi-

ska znajdujące się w bibliografii - w tytule lub adnotacji. Liczby występujące po hasle odsyłają do numerów pozycji w tekście „Bibliografii”. Pozycje od 1 do 179 dotyczą przede wszystkim zagadnień ogólnych, pozycje 180-430 jaskiń w Polsce, a pozycje 431-685 jaskiń zagranicznych.

- anonimowe - 20, 37, 53, 61, 66, 70, 76, 77, 82, 86, 96, 97, 99, 100, 115, 132, 139, 171, 245, 272, 278, 313, 336, 347, 357, 433, 476, 479, 488, 566, 567, 601, 613, 627, 633, 640, 645, 647, 654, 655, 656, 657, 667
- (ac) → Ciszewski, Andrzej
- Adamek Krzysztof - 636, 637
- aga → Gajewska Agnieszka
- (aga) → Gajewska Agnieszka
- (AJ) - 666, 668
- Albertusiak Adam - 519
- Albrzykowski Grzegorz - 88, 255, 258, 260
- Amirowicz Artur - 562
- Antkiewicz (też: Ankiewicz-Hanna) Anna - 50, 116, 219, 221, 269
- Antkiewicz-Hancbach Anna → Antkiewicz Anna
- Audra Philippe - 591
- Banaś Michał - 55
- Bartoszewski Dariusz - 49, 60, 75, 212, 244, 427, 457 (tu błędnie: Zbigniew), 462
- Bartoszewski Zbigniew (poz. 457) - właśc.: Bartoszewski Dariusz
- Baryła Janusz - 15, 121, 167, 170, 284, 325, 425, 426, 428, 429
- Bączek Władysław - 498
- Bąk Mariusz - 352, 359, 363, 367, 376, 402, 403
- Bella Pavel - 444
- BO → Ostachowska Beata
- Bolek Wiktor - 120, 123, 188, 194, 213, 214, 239, 249, 250, 252, 256, 257, 259, 264, 274, 277, 463, 466, 468, 469, 538, 540, 542, 557, 559, 560, 610
- Cămpian Horatiu - 460
- Ciechanowski Mateusz - 169
- Cilek Václav (tu: WC-) - 2
- Ciszewski Andrzej (też: (ac)) - 5, 17, 185, 218, 253, 471, 473, 518, 565, 568, 570, 573, 574, 576, 577, 580, 583, 584, 585, 593, 603, 605, 628, 629, 630, 665, 679
- Cygan Krzysztof - 653
- Czart Marcin - 108, 122, 571, 581, 582, 587
- Czeplian Marian - 381
- Dąbrowski Czesław - 572
- Drouin Philippe - 599
- Dubicki Radosław - 411
- Ducłuzak Bruno - 646 → właśc. Ducłuzaux Bruno
- Ducłuzaux Bruno - 646 (tu błędnie: Bruno Ducłuzak)
- Dulęba Jacek (też: (j), (jad) ?, (JD)) - 3, 30, 31, 32, 39, 106, 428, 543, 602, 635(?)
- „Eskimos”-ek - 197
- Fiedorowicz Tomasz - 127
- Francuz Marcin - 241
- Fuja Dariusz - 216, 227, 261, 262, 263
- Furtak Marcin - 85, 130, 133, 178, 179, 414, 419, 420, 423, 424, 472, 481, 482, 483, 484, 485, 493, 496, 528, 529, 530, 531, 673
- Fusek Wojciech - 237
- (Gag) → Gajewska Agnieszka
- Gajewska Agnieszka (też: aga; (aga), (Gag)) - 4, 6, 101, 102, 103, 105, 107, 128, 149, 150, 156, 186, 215, 266, 268, 370, 443, 589
- Gajewska Anka S. - 503
- Gala Marcin - 11, 125, 243, 247
- Ganszer Jerzy - 286, 293
- Gagol Jerzy - 317, 436
- Górny Andrzej - 339, 341, 342, 344, 350
- Grabara Mateusz - 638
- Gradziński Michał (też: m.g.; M.G.; MG, (mg), (MG); MG.) - 39, 68, 69, 71, 81, 90, 93, 94, 109, 180, 181, 184, 246, 283, 325, 354, 431, 452, 477, 478, 480, 489, 490, 494, 517, 598, 604, 614, 626, 632, 639, 648, 650, 658, 672, 674, 677, 678, 684
- Gradziński Ryszard - 26, 28, 45
- Grzela Zbigniew - 624
- Gubała Jacek - 67, 307, 314, 316
- Holoúbek Peter - 271 → właśc. Holúbek Peter
- Holúbek Peter - 27, 172, 270, 271, 275, 449, 450, 451, 453, 652
- (j) - 3 → Dulęba Jacek
- (j) - 308
- J.R. → Rogalski Jarosław
- (jad) → Jacek Dulęba?
- Janowski Janusz - 140, 141
- Jaśka → Wrzak Janina
- (JD) → Dulęba Jacek
- Jędrzyński Mirosław - 29
- Jędrzejczak Marek - 618, 620, 621, 622, 623, 625
- Jokiel Witold - 230, 233, 240
- Juwel → Radecki Wojciech
- Kabát Vincent - 173
- Kaczka - 391
- Kardaś Rafał M. (też: RK) - 135, 211
- Kasprzyk Waldemar - 506
- Kasza Andrzej - 307, 310, 312, 314, 315, 316
- Kautmanová I. - 174
- Kicińska Ditta - 597
- Kondratowicz Rajmund - 124, 421, 525, 526, 527, 669
- Korczak Piotr - 160
- Kotarba Ewa - 271, 439, 454, 455, 458, 461
- Kotarba Stanisław - 19, 224, 267, 442, 445, 456, 459, 464, 465, 467, 470
- Kowalik Agnieszka - 87, 390, 395
- Kozioł Marcin - 475
- Kozioł Marek - 506, 508, 511, 512, 514
- Krajewski Marcin - 217, 226, 320, 322, 524
- Krupski Wiesław - 502
- Kuczek Wojciech - 34, 361, 362, 372, 389
- Kuźmier Jan - 199, 202, 204, 222, 223, 340, 578, 579, 581
- Kulbicki Piotr - 16, 158, 162, 165
- Kulak Wojciech - 327
- Kuptz Jan - 427
- Kurek Artur - 350
- Kuśpiel Grzegorz - 136, 441, 659, 660, 662, 663, 664
- Kuźnicki Tomasz - 491
- kwr → Recieński Krzysztof (?)
- Łabędzka Joanna - 149
- m.g. → Gradziński Michał
- M.G. → Gradziński Michał
- Madej Artur - 564
- Madelaine Eric - 434, 435
- Magdolen Peter - 275, 276, 279, 652
- Makowski Krzysztof - 1, 7, 9
- Mateja Rafał - 238, 248, 251, 254, 544
- Mateja Agnieszka Zaworonek → Zaworonek Agnieszka
- MG → Gradziński Michał
- (mg) → Gradziński Michał
- (MG) → Gradziński Michał
- MG. → Gradziński Michał
- Michalska Beata - 611, 612
- Michalski Wacław - 619
- Migala Paweł - 333
- Mitoraj Miłosz - 380
- (MJ) - 134
- Mleczek Tomasz - 287, 288, 294, 296, 297, 299, 301, 302, 303
- MS → Szelerewicz Mariusz
- (MS) → Szelerewicz Mariusz
- (MSz) → Szelerewicz Mariusz
- Mucha Waldemar - 506
- Mżyk Marek - 92, 157
- Nowak Jakub - 10 (tu: Kuba), 74 (tu: Jan), 126, 147, 148, 154, 164, 166, 187, 192, 205, 206, 207, 208, 225, 346, 355, 592, 680
- Nowak Jan → właśc. Nowak Jakub
- Nowak Kuba → Nowak Jakub
- Nowicki Tomasz - 597
- Organizatorzy - 131
- Ostachowska Beata (też: BO) - 594, 649
- Ostrowski Paweł - 338
- Owczarek Zbigniew - 151, 382, 390
- Paternoga Radosław - 427
- Pawelczyk Maciej - 400, 404, 405
- Pest Robert - 377, 378, 380
- Piksa Krzysztof - 569
- Pilecki Piotr - 483
- Pintar Gregor - 486
- Piotrowicz Wojciech - 118
- Poczobutt Andrzej - 505, 551, 556
- Polok Mariusz - 510
- Polonius Adam - 163, 360, 364, 366, 368, 401
- Pryjma Tomasz K. - 129
- Przybyło Jerzy - 305, 306
- Przybyłowicz Łukasz - 168
- Przyjaciele z „Avenu” - 21
- Pukowski Jerzy - 504
- (r) - 474, 487, 507
- Radecki Wojciech (też: Juwel) - 8, 104, 142, 143, 144, 145, 146, 151, 153
- Recieński Krzysztof (też: ? kwr) - 586, 588, 590, 593, 671(?)
- Red. - 137, 440
- (red) - 72, 95, 110, 242
- red. - 59, 77, 79, 98, 138, 332
- (red.) - 119
- redakcja - 456
- Redakcja - 33, 35, 38, 40, 41, 42, 43, 44, 379, 575
- RK → Kardaś Rafał M.
- Rogala Wojciech - 406, 407, 410
- Rogalski Jarosław (też: J.R.) - 210, 231, 234, 281, 311, 509, 520, 521, 522, 523
- Römer Małgorzata - 676
- Rutkowski Jacek - 321
- Rysiecki Zbigniew - 349, 384, 533, 534, 535, 536, 537, 539, 541, 543, 545, 546, 547, 548, 549, 553
- Sanak Adam - 377, 379
- Sikora Marcin - 683, 685
- Ślabodzin Bogdan 14 - właśc.: Ślabodzin Bogdan
- Ślabodzin Bogdan - 14, 57, 112, 114, 334, 397, 398, 399, 595
- Sopuch F. - 456
- Sprouse Peter - 670
- Stachnik Renard - 335
- Starnawski Krzysztof - 266
- Styś Jacek - 235
- Suski Rafał - 290, 304, 348
- (sZ) - 388
- Szelerewicz Mariusz (też: MS; (MS); (MSz)) - 19, 36, 46, 48, 51, 52, 53, 54, 56, 58, 62, 63, 64, 65, 80, 83, 89, 113, 183, 323, 324, 325, 326, 330, 331, 365, 369, 684
- Sznober N. - 396
- Szych Kazimierz - 91, 155, 193, 196, 197, 552, 609
- Śliwiński Jarema - 387, 393, 394
- Śmialek Piotr - 159, 516, 606
- Tambor Piotr - 550, 555
- Toma - 391
- Tomaszek Maciej - 111, 201, 203, 220, 229, 497, 499, 500, 561, 562, 563
- Tomaszek Tomasz - 499, 500, 501
- Traciłowski Tomasz - 197
- Trzęsicki Zenon - 558
- Tyc Andrzej - 73, 401
- Urban Jan - 161, 298, 309, 316, 317, 436
- Verge Phillip - 606
- (w) → Wiśniewski Wojciech W.
- W.W.W. → Wiśniewski Wojciech W.
- (W.W.W.) → Wiśniewski Wojciech W.
- Wasyłuk Stanisław - 117
- WC- → Cilek Václav
- Wierzbowski Marek - 195, 251, 254, 554
- Wilk Mariusz - 353
- Winkelbauer Grzegorz - 198, 616
- Wiśniewski Jarosław - 345, 356
- Wiśniewski Mirosław - 345, 351, 356
- Wiśniewski Wojciech W. (też: (w); W.W.W.; (W.W.W.); (ww); www; (www)) - 2, 12, 13, 18, 22, 23, 47, 84, 172, 173, 174, 182, 189, 190, 191, 200, 209, 228, 232, 265, 273, 280, 282, 285, 289, 291, 292, 295, 300, 318, 337, 343, 371, 373, 374, 375, 383, 385, 386, 392, 430, 437, 438, 446, 447, 448, 453, 484, 513, 600, 607, 608, 615, 631, 634, 643, 644, 661, 675
- Witkowski Tomasz - 236
- Wkręt Robert - 380 → właśc. Wykret Robert
- Włosek Przemysław - 78
- Wojtas - 391
- Wojtas Paweł - 611
- Wojtoń Andrzej - 200, 319, 408, 409, 412, 413, 415, 416, 417, 418, 422, 432, 495, 515, 596, 641, 642, 651
- Woźniak Marek - 358
- (WR) - 617
- Wrzak Janina (też: Jaśka) - 24, 25, 152, 532, 681, 682
- (ww) → Wiśniewski Wojciech W.
- www → Wiśniewski Wojciech W.
- (www) → Wiśniewski Wojciech W.
- Wykret Robert - 377, 380
- Zawierucha Lubomir - 492
- Zaworonek Agnieszka → Zaworonek-Mateja Agnieszka
- Zaworonek-Mateja Agnieszka - 175, 176, 177
- Zgaga Piotr - 333
- Zygmunt Jerzy - 328, 329
- Zyżalska Halina - 414

Indeks tytułów

Indeks zestawia tytuły wszystkich tekstów zamieszczonych na łamach *Jaskiń* (w l. 1992-2001) i wydawnictwa „Polish caving 1997-2001” w porządku alfabetycznym. Liczba na końcu oznacza numer pozycji w bibliografii.

- A jednak wanyty ożywiają / J.R. [Jarosław Rogalski]. - 281
Adres strony internetowej Speleoklubu Beskidzkiego. - 61
Agtegleki karst / [Ewa Kotarba]. - 454
„Amokalne” wspinanie w Śnieżnej / Marcin Gala. - 243
Amatorzy z Warszawy / Marcin Gala. - 247
Antonio Nuñez Jimenez (1923-1998) / Ryszard Gradziński. - 28
Apuany / Wiesław Krupski. - 502
Archivalne Jaskinie. - 37
Avenul din Hoanca Urzicarului / Stanisław Kotarba. - 459
Babia Skala / (MS) [Mariusz Szelerewicz]. - 330
Badania, użytkowanie i ochrona jaskiń / (red). - 95
Banat '99 / Dariusz Bartoszewski. - 462
Barwienie na Krakowej Holi / Peter Holúbek. - 451
Bez „Lampo” ani rusz / Marcin Czar. - 587
Bihor 2001 / Wiktor Bolek. - 466
Bihor 2001 / Wiktor Bolek. - 468
Bihor - luty 2001 / Wiktor Bolek. - 463
Blwak na kupie żwiru / Jarosław Rogalski. - 210
Bogusław Z. Stęczyńskiego opis eksploracji Jaskini Warteby A.D. 1822 / Wojciech W. Wiśniewski. - 437
Bogusław Z. Stęczyńskiego opis Jaskini w Stradcu A.D. 1840 / Wojciech W. Wiśniewski. - 438
Boj-Bulak - 1415 m deniwelacji / (ww) [Wojciech W. Wiśniewski]. - 644
Borneo. - 657
Brazylia. - 667
Brytyjczycy w Polsce / M.G. [Michał Gradziński]. - 90
Był sobie zjazd... / Agnieszka Gajewska. - 103
Było lato... / Redakcja. - 44
Canin '97 / (r). - 507
Canin - lato 2000 - „11-te odkrywanie” / Marek Kozioł. - 512
Canin próżnia podziw / Marek Kozioł. - 508
Canyoning austriacki żywiłowy, czyli impresje tych, co przeżyli... / Janina Wrzak. - 682
Casola '99 / red. - 98
Cassis po raz drugi / Wiktor Bolek. - 610
Cave diving in Poland at the end of 20th century / Wiktor Bolek. - 188
Caves in Poland / Michał Gradziński. - 180
Caves in Poland / Michał Gradziński. - 181
Caves of the Kitzsteinhorn / Andrzej Ciszewski, Krzysztof Reiecki. - 593
Caving organizations in Poland / Agnieszka Gajewska. - 101
Caving organizations in Poland / Agnieszka Gajewska. - 102
Cenne znalezisko z Jaskini Komarowej / W.[ojciech] W. Wiśniewski. - 383
Cennik za zniszczenie nacieków w słowackich jaskiniach / W.[ojciech] W. Wiśniewski. - 447
Chelosiowa Jama : <Warunki geologiczne występowania jaskini oraz jej wartości naukowe; Odkrycie, badania i ochrona jaskini; Ważniejsze cechy i formy jaskini; Piśmiennictwo (dotyczące jaskini i jej otoczenia)> / Jan Urban. - 309
Chiny - eldorado eksploratorów / Peter Holúbek, Peter Magdolen. - 652
Chłodniej o tibioc'u / Wojciech Radecki. - 153
Chorwacja. - 479
Chorwacja / Marcin Furtak. - 481
Ciasne Kominy - kampania zimowa 1997/98 / Wiktor Bolek. - 213
Ciekawostki jurajskie : <Smocza Jama; Raclawka; Dolina Szklarki; Swinuszka; Rodaki; Niegowonice; Żerkowice; Podlesice> / zebrał Mariusz Szelerewicz. - 331
Ciesień [je. Ciesień] / Wojciech Kuczek. - 361
CL-3 / Andrzej Ciszewski. - 580
Climbing in Darkness / Marcin Francuz. - 241
Co inwentaryzować na Wyżynie? / Mariusz Szelerewicz. - 323
Compleso del Foran del Muss - the expedition of KS Aven in 1995-1997 / Waldemar Kasprzyk, Marek Kozioł, Waldemar Mucha. - 506
Coraz bliżej... / Andrzej Ciszewski. - 574
Coraz ciałniej, coraz głębiej : Höher Göll - 91 / Zbigniew Rysiecki. - 533
Coś nowego : TIBLOC - male, mądre i niezawodne / Janina Wrzak. - 152
Cud nad Kaczawą / Marcin Furtak. - 423
Czesi i Słowacy o nas / [Wojciech W. Wiśniewski]. - 2
[Czterdzieli] 40 lat KKS [Katowickiego Klubu Speleologicznego]. - 82
[Czterdzieli pięć] 45 milionów złotych za Gouffre Chauvet / (www) [Wojciech W. Wiśniewski]. - 608
[Czwarte] 4te Międzynarodowe Spotkanie Grotolazów w Morawskim Kraje. - 96
Czy pojedynczy spłt na przepince stanowi gwarancję bezpieczeństwa? / Agnieszka Gajewska. - 150
Czyja jaskinia? / Mariusz Szelerewicz. - 183
Daleka jest droga do... / Artur Madaj. - 564
Datowanie nacieków / Mariusz Szelerewicz. - 326
Dawne relacje o krasie gipsowym i jaskiniach na Żmudzi / Jerzy Gągor, Jan Urban. - 436
Degrenolada : Czyli w odpowiedzi M. Bąkowi i Jemu Po-dobnym / Jerzy Zygmunt. - 329
Demianowski System Jaskinowy ma ponad 30 km długości / Peter Holúbek. - 449
Diabla Koleba na Babiej Górze / Tomasz Mleczek. - 288
Discoveries in the Veletit Mountains in 2000 / Macin Furtak. [Wojciech W. Wiśniewski]. - 484
Dlaczego ten grzyb śpiewa? / I. Kautmanová; przek. W.[ojciech] W. Wiśniewski. - 174
Długi, mokry weekend w Abisso Paolo Roversi - najgłębszej jaskini Włoch / Andrzej Pocobutt. - 505
Do Urwistej na linie... z węzłkami / (W.W.W.) [Wojciech W. Wiśniewski]. - 386
Dobłńska i adová jaskynia i Stratská jaskynia na Liście Światowego Dziedzictwa / (W.W.W.) [Wojciech W. Wiśniewski]. - 448
Döf-Schacht / Piotr Śmialek. - 516
Dokumentacja Chelosiowej Jamy / Jarosław Rogalski. - 311
Dokumentacja jaskiń Pienińskiego Parku Narodowego / [Michał Gradziński]. - 283
Dolina Dłubni. - 357
Dolina Sighistel / tłum. F. Sopuch, oprac. redakcja. - 456
Dolina Szklarska[ie. Szklarki] / Andrzej Górný. - 344
DOUBLE TOP DSD-25 / Zbigniew Owczarek, Juwel [Wojciech Radecki]. - 151
Drodzy Czytelnicy! / Redakcja. - 42
Drodzy Czytelnicy! / Redakcja. - 575
Długa częstochowska wyprawa w Bolkar Dagları : Turcja '97 / Mateusz Grabara. - 638
Drugi polski -1000 w Höher Göll / Piotr Tambor. - 555
Drugi polski tysiąc w Tengeberge / Rajmund Kondratowicz. - 525
Dudnica - jaskinia tuż „za” wywierzykiem / Wojciech [W.] Wiśniewski. - 265
Dwa nowe gatunki pajków. - 171
Dwa wyjazdy do Rumunii - czyli w poszukiwaniu Drakuli / Ewa Kotarba. - 455
[Dwadzieścia] 20 lat temu w Jean Bernard / Kazimierz Szych. - 609
[Dwadzieścia] XX lat we Wschodnim Tengeberge / Marcin Furtak. - 529
Dziesiąta odsłona : wyprawa Aven-AGK >Canin zima 2000< / Marek Kozioł. - 511
Dziesięć nocy bez gwiazd / Phillip Verge; tłum. Piotr Śmialek. - 606
[Dziesięć] 10 lat Jurajskiego Klubu Jaskiniowego / Bogdan Słobodzin [i.e. Słobodzin]. - 14
[Dziesięć] tysięcy dziesięć 10 010 m w Jaskini Miętusiej / Rafał M. Kardaś. - 211
[Dziewięć] IX Walny Zjazd Delegatów Klubów i Sekcji Taternickich Jaskiniowego PZA / (JD) [Jacek Duleba]. - 106
[Dziewięć] 900 lat od pierwszej wzmianki o jaskini w Chorwacji / [Michał Gradziński]. - 477
E-4 '91 : czy faktycznie? / Adam Albertusik. - 519
Egzotyczne speleowakacje / Zbigniew [i.e. Dariusz] Bartoszewski. - 457
Eisturen [i.e. Eisturnen] Höhle / M.G. [Michał Gradziński]. - 517
Eksploracja Ciasnych Kominów - zakończona? / Wiktor Bolek. - 214
Eksploracja na Borneo. - 656
Eksploracja na równiku / Grzegorz Kuśpiel. - 659
Eksploracja w Bajsunatau [i.] [Wojciech W. Wiśniewski]. - 643
Eksploracja w Mokrej Dziurze : listopad 2000 / Wiktor Bolek. - 277
Eksploracja w... Mroźnej / Jakub Nowak. - 205
Eksploracja za Syfonami Krakowskimi / Wiktor Bolek. - 252
Errare humanum est : (błądzić rzecz ludzka) / Krzysztof Makowski. - 9
Evren Gunay Cave najgłębszą jaskinią Turcji / (jad) [Jacek Duleba]. - 635
Expeditions of Sekcja Grotolazów Wrocław to Eastern part of the Göll massif / Wiktor Bolek. - 542
Expeditions of Sekcja Grotolazów Wrocław to Eastern Parts of the Höher Göll Massif / Marek Wierzbowski. - 554
Explo 2000. - 100
Exploration in the furthest reaches of Poland's deepest and longest cave - Jaskinia Wielka Śnieżna / Rafał Mateja, Marek Wierzbowski. - 254
Exploration of the deepest cave in Poland - Jaskinia Wielka Śnieżna / Witold Jokiel. - 240
Festiwal Filmów Górskich, Katowice '92 / Marek Mzyk. - 92
Foto-speleo-wyprawa / Stanisław Kotarba. - 467
Francuskie kaniony / Marcin Sikora. - 685
From the editors / J.[acek] Duleba, M.[ichał] Gradziński. - 39
From the editors. - 43
Gacek 27. - Rec. / (MS) [Mariusz Szelerewicz]. - 56
Gadzęty dla estety - czyli jeszcze o sprzecie grotolaz / Jakub Nowak. - 154
Galeria Osobliwości / Mariusz Szelerewicz. - 62
Geodeci na Kitzu / Krzysztof Reiecki. - 590
Geologiczne i geomorfologiczne warunki powstawania i rozwoju jaskiń Niżu Polskiego / Janusz Baryla. - 426
Godne Uwagi Sympozja / Jacek Gubala. - 67
Göll - 94 : Smak trudu i smak sukcesu / Zbigniew Rysiecki. - 536
Göll '99 / Zbigniew Rysiecki. - 548
Göll 2000 / Andrzej Pocobutt. - 551
The Göll massif / Zbigniew Rysiecki. - 541
The Göll Massif / Zbigniew Rysiecki. - 553
Gouffre Berger / (ac) [Andrzej Ciszewski]. - 603
Gouffre Berger 1998 / Beata Michalska, Paweł Wojtas. - 611
Gouffre Mirola - najgłębszą jaskinią świata. - 601
Gouffre Mirola - najgłębszą jaskinią świata / Jacek Duleba. - 602
Góry obłotne... / Janina Wrzak. - 24
Góry Stołowe - pustynia czy Eldorado? / Marcin Furtak, Halina Zyzanska. - 414
Grotolaza [nr 2]. - Rec. / Bogdan Słobodzin. - 57
Grotolaz : pierwsze polskie czasopismo jaskiniowe : bibliografia, Kraków 1997 / Wojciech W. Wiśniewski. - Rec. / (MS) [Mariusz Szelerewicz]. - 46
Groty Krystalowe w kopalni „Wieliczka” / Jerzy Przybyło. - 305
Gruta do Centenario - najgłębszą jaskinią rozwiniętą w kwar-cytach / (AJ). - 666
„Hibernakulum znaczy dom” / Jakub Nowak. - 166
Historia polskiej działalności jaskiniowej : część I. Światowe dzieje eksploracji; cz. II Dzieje eksploracji jaskiniowej: czasy przedspeleologiczne / Piotr Kulbicki. - 16
Historia poznania jaskiń Polski do roku 1900 / Wojciech W. Wiśniewski. - 13
History of the exploration and study of caves in Poland to 1900 / Wojciech W. Wiśniewski. - 12
Hoher Göll / Zbigniew Rysiecki. - 549
Hoher Göll - trzy jaskinie blisko siebie, a jednak... / Wiktor Bolek. - 540
Hochkönig '93 / Wiktor Bolek. - 559
The Hochkönig / Wiktor Bolek. - 560
Hochscharte - 93 : Centralna część masywu Hoher[!] Göll nie chce zdradzić swych tajemnic / Zbigniew Rysiecki. - 535
Hoher Göll '92 : koniec pierwszego etapu / Zbigniew Rysiecki. - 534
Hoher Göll - 1998 / Zbigniew Rysiecki. - 546
Hoher Göll - 1999 / Zbigniew Rysiecki. - 547
Hoher Göll 2001 (część północno-wschodnia) / Andrzej Pocobutt. - 556
I znów w Syfonie Drzemiacym... / Wiktor Bolek. - 257
Impresje z 12. Międzynarodowego Kongresu Speleologicznego / Michał Gradziński. - 93
Indie / M.G. [Michał Gradziński]. - 650
Indie / Beata Ostachowska. - 649
Informacje końcowe / Robert Pest, Robert Wkręt [i.e. Wykręt], Miłosz Mitoraj. - 380
Inwentaryzacja / Mariusz Szelerewicz. - 52
Inwentaryzacja jaskiń świętokrzyskich / Andrzej Kasza, Jacek Gubala. - 307
Inwentarz jaskiń i schronisk Wzniesień Strzemieszyckich / (Mariusz Bąk). - 403
Inwentarz jaskiń ojcowskich / MS [Mariusz Szelerewicz]. - 53
Jacek Duleba : [zm. 2001] / Andrzej Ciszewski. - 17
Jak dawniej zwiedzano jaskinie Skorocic / Jan Urban, Jerzy Gągor. - 317
Jak można się zgubić w jaskini Wielka Śnieżna? / Wiktor Bolek. - 250
Jak nie w Lampo to... / Andrzej Ciszewski. - 585
Jak zgineł w 60-cio metrowej jaskini... / Anka S. Gajewska. - 503
Jama Ani - szkic techniczny / Jakub Nowak. - 355
Janusz Śmialek (1940-1997) : grotolaz, taternik, ratownik tatrzań-ski i przewodnik / (W.W.W.) [Wojciech W. Wiśniewski]. - 23
Jaskinia Altamira skopowana / W.[ojciech] W. Wiśniewski. - 615
Jaskinia Bieł[?] Nazwy / Andrzej Górný, Artur Kurek. - 350
Jaskinia Białe Kamienie w masywie Śnieżnika / Radosław Dubicki. - 411
Jaskinia Brzozowa / Adam Sanak. - 379
Jaskinia Brzozowa : Nowa jaskinia na terenie Wyżyny Krakow-sko-Częstochowskiej / Robert Pest, Adam Sanak, Robert Wykręt. - 377
Jaskinia Brzozowa początki eksploracji / Marian Czepiel. - 381
Jaskinia Ciesień[je. Ciesień] wciąż nierozwiązana zagadka / Mariusz Bąk. - 362
Jaskinia Czchowska / Tomasz Mleczek. - 301
Jaskinia Jasna / red. - 332
Jaskinia Jubileuszowa / Marek Woźniak. - 358
Jaskinia Kasprowa [Niżnia] / Stanisław Kotarba. - 267
Jaskinia Kozia : przekrój E-W / S.[tanisław] Kotarba. - 224
Jaskinia Kozia ma drugi otwór / Jan Kucmierz. - 223
Jaskinia Małotowa / Andrzej Górný. - 341
Jaskinia Marmurowa - eksploracja negatywna / Marcin Kra-jewski. - 217
Jaskinia Meziad / Stanisław Kotarba. - 465
Jaskinia Mysia / Jarema Słowiński. - 393
Jaskinia Mysia i Dziura nad Młyną / Andrzej Wojtoń. - 200
Jaskinia na Szlaku / (ww) [Wojciech W. Wiśniewski]. - 228
Jaskinia Pajęcza. - 313
Jaskinia Pajęcza / Andrzej Kasza. - 312
Jaskinia Pajęcza - kolejny kilometr korytarzy w Górach Świę-tokrzyskich / Jacek Gubala, Andrzej Kasza. - 314
Jaskinia pajączka[!] : uzupełnienia / Andrzej Kasza. - 315
Jaskinia Pasiasta / Wojciech Rogala. - 410
Jaskinia Porcelanowa / Andrzej Wojtoń. - 422
Jaskinia Radochowska / Andrzej Wojtoń. - 409
Jaskinia Siewierska II / Maciej Pawełczyk. - 404
Jaskinia Spękana to jednak dzisiejsza Jaskinia Księża Bor-ka / Wojciech W. Wiśniewski. - 374
Jaskinia Spękana, to nie Księża Borka, ani Piętrowa Szcze-lina, lecz jaskinia dziś nieznana! / W.W.W. [Wojciech W. Wiśniewski]. - 373
Jaskinia Strzysztarska, najgłębsza jaskinia Tatr Bielskich - dzieje poznania / Wojciech W. Wiśniewski. - 280
Jaskinia Śnieżna - na marginesie „okresu przełomowego” / Jarosław Rogalski. - 234
Jaskinia Tafkoura / Andrzej Ciszewski. - 473
Jaskinia Twardowskiego / (P.[awel] Migala, P.[iotr] Zgaga). - 333
Jaskinia w Cichym Wzgórzu / Janusz Bąk. - 376
Jaskinia w Jaskowej Skale / Mirosław i Jarosław Wiśniewscy. - 356
Jaskinia w Kamieniu Żarskim / Zb.[igniew] Rysiecki. - 349
Jaskinia w Mochowie / Janusz Baryla. - 429
Jaskinia w Nowym Wierchu nr 3 / Peter Magdolen. - 279
Jaskinia w Ruskich Górach / Mariusz Bąk. - 367
Jaskinia w Szarym Złobie / Dariusz Fija. - 227
„Jaskinia” w Tropiu w dziełach Wojciecha W. Wiśniewskie-go / Tomasz Mleczek. - 299
Jaskinia Wielkowiejska / Paweł Ostrowski. - 338
Jaskinia Wiśłana [Pychowicka] / Renard Stachnik. - 335
Jaskinia Wiśłana [Pychowicka]. - 336
Jaskinia Wodna w Piotrusiu - sensoryjne odkrycie w Beski-dzie Niskim / Rafał Suski. - 304
Jaskinia Zbojcka pomnikiem przyrody / Tomasz Mleczek. - 297
Jaskinie Armenii / Andrzej Wojtoń. - 642
Jaskinie beskidzkie w dziełach Bogusław Z. Stęczyńskiego (1847, 1880 oraz 1868, 1870) / Wojciech W. Wiśniewski. - 285
Jaskinie Bornholmu / Andrzej Wojtoń. - 596
Jaskinie Dziewicza i Małotowa / Andrzej Górný. - 342
Jaskinie Górców / Wojciech W. Wiśniewski. - Rec. / [Mariusz Szelerewicz]. - 51
Jaskinie gorczańskie wg W. W. Wiśniewskiego / Tomasz Mle-czek. - 296
Jaskinie Gór Stołowych / Andrzej Wojtoń. - 413
Jaskinie Góry Stodolskiej / Mariusz Bąk. - 359

- Jaskinie i sztolnie Czarnorzecko-Strzyżowskiego Parku Krajobrazowego / Tomasz Mieczek. - 302
- Jaskinie Kilanowskiej Góry w Beskidzie Niskim / Tomasz Mieczek. - 303
- Jaskinie lawowe / Andrzej Wojtów. - 432
- Jaskinie na Malcie / Andrzej Wojtów. - 515
- Jaskinie na Stawicy: przegląd problematyki [stan na rok 1999] / Pavel Bella. - 444
- Jaskinie Niżu Polskiego / Janusz Baryła. - 425
- Jaskinie Niżu Polskiego - właściwe nazewnictwo / Dariusz Bartoszewski, Jan Kuptz, Radosław Paternoga. - 427
- Jaskinie okolic Kochanowa / Andrzej Wojtów. - 416
- Jaskinie Polskich Karpat Fliszowych / Jerzy Ganszner. - 286
- Jaskinie Sudetów / Wojciech Rogala. - 407
- Jaskinie tatrzańskie w dziełach Bogusza Z. Stęczyńskiego (1847, 1860). Część 1 / Wojciech W. Wiśniewski. - 189
- Jaskinie tatrzańskie w dziełach Bogusza Z. Stęczyńskiego (1847, 1860). Część 2 / Wojciech W. Wiśniewski. - 190
- Jaskinie tatrzańskie w dziełach Bogusza Z. Stęczyńskiego (1847, 1860). Część 3 / Wojciech W. Wiśniewski. - 191
- Jaskinie w gipsach Niecki Nidziańskiej / Jacek Gubala, Andrzej Kasza, Jan Urban. - 316
- Jaskinie w Gorcach / Jerzy Ganszner. - 293
- Jaskinie w konstytucji Republiki Słowackiej / (W.W.W.) [Wojciech W. Wiśniewski]. - 446
- Jaskinie w Turniskach (Gorce) / Wojciech W. Wiśniewski. - 295
- Jaskinie wschodniego zbocza Doliny Miętusiej. - Rec. / Dariusz Bartoszewski. - 49
- Jaskinie zachodniej części Wyżyny Śląskiej / Wojciech Rogala. - 406
- Jaskiniowa katastrofa przed wiekami / (www) [Wojciech W. Wiśniewski]. - 631
- Jaskiniowi złodzieje / wg relacji Mariusza Baka. - 352
- Jaskiniowy oboz szkoleniowy w Niemczech / Bogdan Słobdzian. - 595
- Jaskiniowy rok 1999 w polskich Karpatach fliszowych / Tomasz Mieczek. - 287
- Jesienią na Kitzsteinhorn / Krzysztof Recielski. - 588
- Jeszcze o faunie polskich jaskiń / Mateusz Ciechanowski. - 169
- Jeszcze raz o Jaskini na Plebanii / Wojciech W. Wiśniewski. - 375
- Jeszcze raz Steinernes Meer / Maciej Tomaszek. - 563
- Jubileusz 50-lecia Klubu Grotolazów - STJ KW Kraków / M.G. [Michał Gradziński]. - 81
- Jubileusz Speleoklubu Częstochowa / Agnieszka Kowalik. - 87
- Jubileusz Speleoklubu Tatrzańskich w Zakopanem / Grzegorz Albrzykowski. - 88
- Jubileusz! Jubileusz! / Kazimierz Szych. - 91
- Jukatan / kwr [Krzysztof Recielski?]. - 671
- The Julian Alps - Slovenia / Lubomir Zawierucha. - 492
- Już trzy jaskinie tysiącmetrowe w Słowenii / Gregor Pintar. - 486
- Kanin 2000 / Maciej Tomaszek, Tomasz Tomaszek. - 499
- Kanin 2001 / Tomasz Tomaszek. - 501
- Kanin raz jeszcze / Władysław Bączek. - 498
- Kaukaz / oprac. M.G. [Michał Gradziński]. - 639
- Kilka ostatnich nurkowań Krzysztofa Starnawskiego / Agnieszka Gajewska. - 215
- Kilka uwag na temat krasu w Kitzsteinhorn i Feichtnerschachtöhle (Salzburg, Austria) / Philippe Audra. - 591
- Kim jesteśmy? / Kuba [Jakub] Nowak. - 10
- Kitzsteinhorn 2001... długa historia krótkiej wyprawy / Jakub Nowak. - 592
- Klub Grotolazów / Janusz Baryła. - 15
- Kolejna tragedia w Studni Szpatowców / (www) [Wojciech W. Wiśniewski]. - 371
- Kolejne jaskinie na Wyżynie pod kluczem / Adam Polonius. - 368
- Kolosy '99 / Red. - 137
- Kolosy '99 / red. - 138
- Kolosy 2000. - 139
- Kolosy 2000 / Janusz Janowski. - 140
- Kolosy 2000 / Janusz Janowski. - 141
- Komin w Ratuszu - jaskinia znana i nieznana / Marcin Krajewski. - 226
- Komunikat o nietoperzowej nieznocie / Piotr Kulbicki. - 165
- Komunikat o nowej technice z zakresu ochrony jaskiń / Piotr Kulbicki. - 162
- Kopalnia Wieliczka - nowe Groty Kryształowe? / Jerzy Przybyło. - 306
- Krakowskie kawerny: część VI, Kostrze - Wielkanoc / Bogdan Słobdzian. - 397
- Krakowskie kawerny: część VII, Kostrze / Bogdan Słobdzian. - 398
- Krakowskie kawerny: część VIII, Winnica / Bogdan Słobdzian. - 399
- Krakowskie manewry ratownictwa [jaskiniowego] / Maciej Tomaszek. - 111
- Krass i Speleologia / Michał Banaś. - 55
- Kropka nad "i" czyli jak dołączyć PL-2 / Jan Kućmierz. - 578
- Krótką odpowiedź Zbyszkowi Rysieckiemu... / Andrzej Ciszewski. - 5
- Krótkie sprawozdanie ze zjazdu KTJ PZA / Marcin Czar. - 108
- Krótko o eksploracji w Przemkowskich Partiach. - 245
- Krzesanica / Andrzej Ciszewski. - 218
- Kurs instruktorski / Stanisław Wasyluk. - 117
- Kurs kartowania / Marcin Czar. - 122
- Lampo '99 / Jan Kućmierz. - 579
- Lamprechtsofen '2000 / Marcin Czar, Jan Kućmierz. - 581
- Lamprechtsofen - druga jaskinia świata: deniwelacja 1532 m. - 567
- Lamprechtsofen - Polish exploration of the second deepest cave in the world / Andrzej Ciszewski. - 573
- Last three years in Lamprechtsofen / Andrzej Ciszewski. - 583
- Lawina w Wielkiej Świątowie / Kazimierz Szych; Tomasz Traciowski; „Eskimos”-ek. - 197
- Lechugilla / M.G. [Michał Gradziński]. - 677
- Lechugilla najgłębszą jaskinią USA / (w) [Wojciech W. Wiśniewski]. - 675
- Leoganger Steinberge '92 / Andrzej Ciszewski. - 565
- Leoganger Steinberge '94 / Andrzej Ciszewski. - 568
- Leoganger Steinberge 2000 / Marcin Czar. - 582
- Leoganger Steinberge: lato 95 / Andrzej Ciszewski. - 570
- Liban. - 633
- [List] / Wojciech Kuczkowski. - 34
- [List] / Robert Pest. - 378
- [List] / Toma, Kaczka i Wojtas. - 391
- [List] / Mariusz Wilk. - 353
- Lukina Jama: nowe -1000 m w Chorwacji. - 476
- Maleja / M.G. [Michał Gradziński]. - 658
- Mała eksploracja w dużym lesie / Grzegorz Kuśpiel. - 660
- Małe Tatry w jaskini Studnisko / Agnieszka Kowalik, Zbigniew Owczarek. - 390
- Malgorzata Römer w Lechugilla / Malgorzata Römer. - 676
- Mamutowa / Andrzej Górny. - 339
- Manewry ratownictwa jaskiniowego / (red.). - 110
- Manewry ratownictwa jaskiniowego / Bogdan Słobdzian. - 112
- Manewry ratownicze w Rożnowie / Anna Antkiewicz. - 116
- Meander [nr 1/13] / red. - 59
- Meksyk / M.G. [Michał Gradziński]. - 672
- Miałoby być inaczej / Zbigniew Rysiecki. - 539
- Migovec / M.G. [Michał Gradziński]. - 489
- Migovec System / M.G. [Michał Gradziński]. - 490
- Migovec System / (r.). - 487
- Mini poradnik canyoningowy / Janina Wrzak. - 681
- [Minus pięćset] -500 w Jaskini Lubuskiej / Chorwacja 2001 / Marcin Furtak. - 485
- [Minus tysiąc] -1000 m w Jaskini Gorgothakas / (r.). - 474
- Modernizacja w Mroźnej / Jakub Nowak. - 206
- Moje widzenie jaskiń i schronisk w okolicy Grabowej i Niegowonic / Adam Polonius. - 360
- Mokra Dziura / Wiktor Bolek. - 274
- Mongolskie jaskinie / Andrzej Wojtów. - 651
- The Monti Musi '95 / Jerzy Pukowski. - 504
- Może to być coś... / Rafał Suski. - 290
- Myślenie na przyszłość / Agnieszka Gajewska. - 6
- Na dnie [Vrtiglavicy] / Andrzej Wojtów. - 495
- Nagroda dla Stanisława Kotarby / rozm. ze St. Kotarbą przepr. Mariusz Szelerecz. - 19
- Nagrody dla rekordzistów / RK [Rafał Kardaś]. - 135
- Najdłuższa jaskinia Norwegii / M.G. [Michał Gradziński]. - 598
- Najdłuższa jaskinia Pakistanu. - 645
- Najdłuższe i najgłębsze jaskinie Meksyku: stan na dzień 19.07.1991 r. / Peter Srouse. - 670
- Najdłuższe krasowe jaskinie Himalajów / Bruno Ducluzak. - 646
- Najdłuższe na Jurze / Mariusz Szelerecz. - 324
- Najdłuższe nurkowanie w jaskiniach polskich / Agnieszka Gajewska. - 268
- Najgłębsze jaskinie świata. - 433
- Najgłębsze jaskinie świata: stan na dzień 7.12.1996 r. / (Eric Madeline). - 434
- Najgłębsze jaskinie świata: stan na dzień 14.03.1998 r. / (Eric Madeline). - 435
- Najgłębsze nurkowanie w Ciasnych Kominach / Dariusz Bartoszewski. - 212
- Największe jaskinie Francji / Philippe Drouin. - 599
- Nambawan '2001: first Polish expedition to Papua New Guinea / Grzegorz Kuśpiel. - 664
- Nambawan 2001: wyprawa do Papui Nowej Gwinei. Część 1 / Grzegorz Kuśpiel. - 662
- Nambawan 2001: wyprawa do Papui Nowej Gwinei. Część 2 / Grzegorz Kuśpiel. - 663
- Namibia. - 627
- Namibia / oprac. A.[ndrzej] Ciszewski. - 628
- Nebelsbergkar - kolejny raz. - 566
- Negatywnie wyeksplorowano / Jarosław Rogalski. - 231
- [Nekrolog: Franciszek Kubica, Tomasz Wacławek]. - 20
- Nie odkrycie i nie za Studnią Krakowską / Wojciech W. Wiśniewski. - 209
- Nielinowe techniki jaskiniowe. Cz. 1 [Zaciski] / Jakub Nowak. - 147
- Nielinowe techniki pokonywania jaskiń. Cz. 2: Wspinaczka w łatwym terenie / Jakub Nowak. - 148
- Niż nad Południowym Tengenberge / Jarosław Rogalski. - 521
- Nowa ciekawa jaskinia na Niżu Polskim - Kubusiowa Jama / (www) [Wojciech W. Wiśniewski]. - 430
- Nowa długość Jaskini Bielskiej - 2,35 km / Wojciech W. Wiśniewski. - 282
- Nowa Gwinea - wielkie odkrycia dopiero na cztery godziny przed odlotem / [Wojciech W. Wiśniewski]. - 661
- Nowa jaskinia w Słowackim Krasie / opr. Michał Gradziński. - 452
- Nowa jaskinia w Tatrach Bielskich. - 278
- Nowa książka o krasie i jaskiniach / Ryszard Gradziński. - 45
- Nowa „setka” w Beskidach / (www) [Wojciech W. Wiśniewski]. - 291
- Nowe jaskinie Kochanowa / Andrzej Wojtów. - 417
- Nowe jaskinie na Babiej Górze / (www) [Wojciech W. Wiśniewski]. - 289
- Nowe jaskinie w Gorcach / Tomasz Mieczek. - 294
- Nowe niekrawosze jaskinie Sudetów / Andrzej Wojtów. - 418
- Nowe odkrycia na południowych zboczach Krzesanicy w Tatrach Zachodnich / Peter Holúbek. - 270
- Nowe odkrycia w Jaskini Koziej / Jan Kućmierz. - 222
- Nowe partie w Jaskini Jaworzniczej / Andrzej Kasza. - 310
- Nowe partie w jaskini Racławickiej / Mirosław Wiśniewski. - 351
- Nowe partie w Szerokim Awenie! / Mirosław i Jarosław Wiśniewscy. - 345
- Nowe schroniska w Górach Stołowych i okolicach / Andrzej Wojtów. - 415
- Nowe szanse ochrony jaskiń / Adam Polonius. - 163
- Nowości w Górach Kaczawskich / Rajmund Kondratowicz. - 421
- Nowości z Nidzi Nidziańskiej / Andrzej Wojtów. - 319
- Nowości z Picos / Michał Gradziński. - 614
- Nowości z Sudetów / Marcin Furtak. - 424
- Nowy otwór systemu Wielkiej Śnieżnej / Marek Wierzbowski, Rafał Mateja. - 251
- Nowy polski klub jaskiniowy - Speleoklub Beskidzki / (www) [Wojciech W. Wiśniewski]. - 84
- Nowy rejon - Hochköning / Wiktor Bolek. - 557
- Nowy rejon występowania jaskiń na Niece Niedziańskiej / Marcin Krajewski. - 320
- Nowy system regionalizacji i numeracji jaskiń Wyżyny Krakowsko-Wieluńskiej / Mariusz Szelerecz, Janusz Baryła, Michał Gradziński. - 325
- Nurkowanie na koniec wieku / Agnieszka Gajewska. - 443
- Nurkowanie w Black Hole / (MG) [Michał Gradziński]. - 674
- Nurkowanie w Rudnicy / Wiktor Bolek. - 264
- Nurkowanie w Śnieżnej Studni / Wiktor Bolek. - 256
- Nurkowanie w Wielkiej Śnieżnej / (MG) [Michał Gradziński]. - 246
- Nurkowanie w Zimnej / Maciej Tomaszek. - 203
- Nurkowy rekord w Doux de Coly: syfon 4050 m / (www) [Wojciech W. Wiśniewski]. - 600
- O jaskini Ciesień garść kolejnych informacji / Adam Polonius. - 364
- O jaskini św. Świerada w Tropiu / Wojciech W. Wiśniewski. - 300
- O Jaskini Zamkowej w Olsztynie AD 1564 / Wojciech W. Wiśniewski. - 392
- O nazwie jaskiń na Łopieniu / Jan Urban. - 298
- O ratownictwie w jaskiniach tatrzańskich / Marcin Gala. - 11
- „O rzekomo nowym rejonie występowania jaskiń w Niece Niedziańskiej” / Jacek Rutkowski. - 321
- O włamaniu do Jaskini Ciesień, o systemie szkolenia taterników jaskiniowych w Polsce i o kilku innych sprawach związanych z ochroną środowiska krasowego / Adam Polonius. - 366
- O włos od śmierci / Zbigniew Rysiecki. - 545
- Obejście Syfonu Krakowskiego w Śnieżnej? / W.[ojciech W.] Wiśniewski. - 232
- Obrwy w Jaskini Koralowej / Z.[bigniew] Rysiecki. - 384
- Obrzucanie błotem / Wiktor Bolek. - 194
- Obrzucanie błotem c.d. / Marek Wierzbowski. - 195
- Od Komisji Szkolenia [Komisji] Taternictwa Jaskiniowego PZA / Wojciech Radecki. - 104
- Od Redakcji / Jacek Duleba. - 30
- Od Redakcji / Jacek Duleba. - 31
- Od Redakcji / Jacek Duleba. - 32
- Od Redakcji / Jacek Duleba. - 428
- Od Redakcji / Redakcja. - 33
- Od redakcji [Redakcja]. - 35
- [Od Redakcji] / Redakcja. - 38
- Od redakcji / Redakcja. - 40
- Od redakcji [Redakcja]. - 41
- Odkrycia w Jaskiniach Demanowskich / Peter Holúbek. - 450
- Odkrycie 26. km nowych korytarzy / (MG) [Michał Gradziński]. - 648
- [Odpowiedź J. Rutkowskiemu] / Marcin Krajewski. - 322
- Odpowiedź Piotrowi Korczakowi - czyli co jesteśmy winni przyrodzie / Jan Urban. - 161
- „Ogniem i mieczem” w Jaskini Nietoperzowej / W.W.W. [Wojciech W. Wiśniewski]. - 343
- Ogólnopolskie warsztaty kartowania i dokumentacji jaskiń / Janusz Baryła. - 121
- Ojców / Michał Gradziński. - 354
- Okiem trenera: rzecz o szkoleniu ratowniczym / Wojciech Radecki. - 8
- Opis znaleziska [śpięjącego grzyba] / Vincent Kabát; przeł. W.[ojciech W.] Wiśniewski. - 173
- Opowieść o rycerzach ciemności [1] / Marcin Furtak. - 178
- Opowieść o rycerzach ciemności [2] / Marcin Furtak. - 179
- Organizmy żywe w jaskiniach polskich / Janusz Baryła. - 167
- [Osme] VIII Europejskie Sympozjum Chiropterologiczne / Jan [i.e. Jakub] Nowak. - 74
- P.S. [Rumunia] / Stanisław Kotarba. - 456
- Pamięci Janusza Śmiałka / Janina Wrzak. - 25
- Partie Sadeckie w Ptasiu / Anna Antkiewicz-Hanbach. - 219
- Patagonia / krasa nieznaną / tłum. Andrzej Ciszewski. - 665
- Patkov gust / (mg) [Michał Gradziński]. - 478
- Petr Hipman (10.05.1940-10.04.1999) - legenda czechosłowackich grotolazów / Peter Holúbek; przeł. W. W. Wiśniewski. - 27
- Petzi kupił Charleta Mosera / Piotr Śmiałek. - 159
- Piatra Altarului znaczy Skalny Ołtarz... / Ewa Kotarba. - 461
- Pięta Speleomistrzostwa Polski / Tomasz K. Pryjma. - 129
- Picos '98: teraz już wiemy prawie wszystko... / Marek Jędrzejczak. - 622
- Picos '99 / Marek Jędrzejczak. - 623
- Picos de Europa. - 613
- Picos de Europa - El Cornion: Hiszpania / Marek Jędrzejczak. - 618
- The Picos de Europa - El Cornion / Marek Jędrzejczak. - 620
- Picos - eksploracji zaprzestano, wody w źródle coraz mniej / Zbigniew Grzela. - 624
- Pieczary (dosłownie) pod Staszowem / Wojciech W. Wiśniewski. - 318
- Pierwsza księga pamiątkowa klubu jaskiniowego / (www) [Wojciech W. Wiśniewski]. - 47
- Pierwsza osiemsetka w Polsce: system Wielkiej Śnieżnej Litworowej / Wiktor Bolek. - 239
- Pierwsza pomoc medyczna i postępowanie powypadkowe / Agnieszka Gajewska. - 156
- Pierwsze Europejskie Sympozjum Ratownictwa Jaskiniowego. - 97
- [Pierwszy] i Festiwal Amatorskich Filmów Górskich i Turystycznych / (MJ). - 134
- [Pięćset] 500x w tatrzańskich jaskini / Anna Antkiewicz. - 269
- Pireneje Centralne / Jakub Nowak. - 126
- Plotki, ploteczki, wierszowane... czyli Zbiórka niedola u stop Höher Gölla / Jaska [Janina Wrzak]. - 532
- Poczet nietoperzy jaskiniowych Polski / Jakub Nowak. - 164
- Podole / Ewa Kotarba. - 439
- Podziemne trasy turystyczne w Polsce: [folder]. Warszawa-Chelm, 1997. - Rec. / (MS) [Mariusz Szelerecz]. - 48
- Podziemny świat J.R.R. Tolkiena / Agnieszka Zaworonek-Mateja. - 176
- Podziemny świat J.R.R. Tolkiena. [Cz.] (2) / Agnieszka Zaworonek-Mateja. - 177
- Polemiki / (j) [Jacek Duleba]. - 3
- Polish caving / (MSZ) [Mariusz Szelerecz]. - 36

- Polish participation in the exploration of Complesso del Foran del Muss in the years 1995-2001 / Marek Kozioł. - 514
- Polska działalność w Leoganger Steinberge w latach 1973-1995 / Marcin Czart. - 571
- Połączenie jaskiń: Czarnogórskiej i Czarnogórskiej Niżniej. - 272
- Podziemne Tennengebirge '97 / Marcin Krajewski. - 524
- Pomiary jaskini Ciesień / Mariusz Szelerewicz. - 365
- Powrót pod Kemetstein / Jarosław Rogalski. - 520
- Prace Podkomisji Ochrony Jaskiń i Obszarów Krasowych / Mariusz Szelerewicz. - 63
- Prawdziwa Jaskinia Wiślana [w Piekarach] / Wojciech W. Wiśniewski. - 337
- Prehistoryczne malowidła. - 647
- Program Ogólnopolskich Zawodów w Technikach Jaskiniowych "Złoty Karabinek" - Wojciechów 2001 - edycja VIII / Organizatorzy. - 131
- Prowatna wiosna / Marcin Furtak. - 472
- Próżnie Pagórów Jaworznicko-Chrzanowskich / Mariusz Bak. - 402
- Przeczyste w Speluncie: <Republika Południowej Afryki i Zjednoczone Emiraty Arabskie> / Szwajcaria: Jugosławia; Maroko; Turcja; Grecja / Andrzej Ciszewski. - 630
- Przed walnymi zjazdami: <1: O tym i o tym; 2: Oświadczenie; 3: O szkoleniu taterników jaskiniowych; 4: Patrzac w przyszłość> / Krzysztof Makowski. - 1
- Przerwana w połowie czyli historia lubi się powtarzać / Rafał Mateja. - 544
- Przez meandry do głębin: Chorwacja / Marcin Furtak, Piotr Pilecki. - 483
- Przy okazji... / Jakub Nowak. - 208
- Ptasia Studnia - z "ostatniej" chwili / Maciej Tomaszek. - 220
- Punkty asekuracyjne w Jaskini Zimnej / J.[an] Kućmierz. - 204
- Quo vadis czyli o tajemnicach Przemkowych Partii / Rafał Mateja. - 248
- Rafał Unrug (1931-2000) / Ryszard Gradziński. - 26
- Ratuj się kto może! / Kazimierz Szych. - 193
- "Ratuj się kto może" czyli do "obruczanych błotem" / Kazimierz Szych. - 196
- Rekonasurs nurkowy w Przełomie Białki / Janusz Baryla. - 284
- Rekonasurs w Kitzsteinhorn / Krzysztof Rieciński. - 586
- Rekord nurkowania w największej sali jaskiniowej wypełnionej wodą / (ac) [Andrzej Ciszewski]. - 629
- Reseau de Granier ma 52 km / M.G. [Michał Gradziński]. - 604
- Rolka zjazdowa - kilka słów o sposobach jej używania / Agnieszka Gajewska, Joanna Łabędzka. - 149
- Rozszerzone zebranie Komisji Taternictwa Jaskiniowego PZA / aga [Agnieszka Gajewska]. - 107
- Schroniska Michałowickie / Maciej Pawełczyk. - 405
- Schronisko w oświadczeniu martwicy wapiennej w Laskach / Andrzej Tyc, Adam Poloniusz. - 401
- Schronisko z kulkami / Bogdan Słobdzian. - 334
- The second Polish minus thousand in the Tennengebirge / Rajmund Kondratowicz. - 526
- Selme System / oprac. M.[ichał] Gradziński. - 632
- Show caves in Poland / Wojciech W. Wiśniewski. - 182
- Siedem den w Bańdziochu / Grzegorz Winkelbauer. - 198
- Siedem nowych jaskiń w Gorcach / Wojciech W. Wiśniewski. - 292
- [Siódme] VII Speleomistrzostwa Polski - Wojciechów 2001 / M.[arcin] Furtak. - 133
- Skalki Twardowskiego / (MS) [Mariusz Szelerewicz]. - 113
- Skazani na sukces: Göll - 95 / Zbigniew Rysiecki. - 537
- Skutki uboczne czyli jak w łatwy sposób uczyć się na błędach / Marek Mżyk. - 157
- Słowańska jama / opr. M.[ichał] Gradziński. - 480
- Słoneczna strona Alp / Maciej Tomaszek. - 497
- Słowenia - ziemia obiecana / Tomasz Kuźnicki. - 491
- Słoweńskie kaniony / Marcin Sikora. - 683
- Smocza Jama raz jeszcze / Mariusz Szelerewicz. - 54
- Solne atrakcje Rumunii / Stanisław Kotarba. - 470
- Sotano del Barro - błotna pniwna / Marcin Furtak. - 673
- The Southern Tennengebirge / Jarosław Rogalski. - 523
- Spacer po czapą krystaliczną, czyli kolejna inwazja na zachód / Rafał Mateja. - 238
- Speleo Brazil 2001 / Michał Gradziński. - 94
- Speleo Internet / Dariusz Bartoszewski. - 60
- Speleo-mistrzostwa, Warszawa '95 / Tomasz Fiedorowicz. - 127
- Speleocorrída / Grzegorz Winkelbauer. - 616
- Speleoklub Aven nagrodzony!!! / Grzegorz Kuśpiel. - 136
- Speleoklub Bielsko-Biała w Hiszpani / Wacław Michalski. - 619
- Speleoklub Wrocław w Picos / (WR). - 617
- Speleokonfrontacje '97 / Dariusz Bartoszewski. - 75
- Speleokonfrontacje '98. - 76
- Speleokonfrontacje '99. - 77
- Speleokonfrontacje '99 / Przemysław Włosek. - 78
- Speleokonfrontacje '2000 / red. - 79
- Speleokonfrontacje [2001] / MS [Mariusz Szelerewicz]. - 80
- Speleomistrzostwa '96 / Agnieszka Gajewska. - 128
- Speleospotkania 2000. - 86
- Speleowakacje / Beata Michalska. - 612
- Speleozawody w Wojcieszowie / Marcin Furtak. - 120
- Spotkanie weteranów / (MSZ) [Mariusz Szelerewicz]. - 89
- Sprostowania / Zenon Trzęsicki. - 558
- Sprostowania, uzupełnienia: (Nie w Muraniu a w Nowym Wierchu; Nie 26 czerwca a 31 lipca 1997 r.) / Wojciech W. Wiśniewski. - 273
- Sprostowanie / Rafał Suski. - 348
- Sprostowanie [do Jaskini Brzozowej] / Redakcja. - 379
- Sprzątanie Czarnej / Maciej Tomaszek. - 201
- Sprzęt i odzież grotolazów / [Wojciech Radecki]. - 142
- Stale punkty asekuracyjne w jaskiniach tatrzańskich / Andrzej Ciszewski. - 185
- Stale punkty asekuracyjne w jaskiniach tatrzańskich / Agnieszka Gajewska. - 186
- Stale punkty w Jaskini Miętusiej Wyżniej / Jakub Nowak. - 207
- Stan poznania obiektów jaskiniowych terenu Sudetów polskich / Andrzej Wojtoń. - 408
- Staż nurkowania jaskiniowego we Francji / Wiktor Bolek. - 123
- Staż ratownictwa / Marcin Gala. - 125
- Staż ratownictwa w Vercors / Rajmund Kondratowicz. - 124
- Steinernes Meer '96 / Maciej Tomaszek. - 561
- The Steinernes Meer - a long way to success / Artur Amiro-wicz, Maciej Tomaszek. - 562
- Strzebiów '98 / Wiktor Bolek. - 120
- Studia na Leju / Marcin Furtak. - 496
- Studia pod Małolączniakiem / Peter Holúbek [ie. Holúbek]; Ewa Kotarba. - 271
- Studia w Kazalnicy Miętusiej / Dariusz Fuja. - 216
- Studia w Leju / Jan Kućmierz. - 340
- Studia w Tankowcu / Zbigniew Owczarek. - 382
- Studia w Zagórzu / Wojciech Kuczek. - 372
- Studia z Mostami / Jacek Styś. - 235
- Studnioko / Wojciech Kuczek. - 389
- Studnioko / Jarema Słowiński. - 387
- Sucha Dziura i jej okolice w nowym świetle / Peter Magdolen, Peter Holúbek. - 275
- Sucha Dziura i Mokra Dziura połączone / Peter Magdolen. - 276
- Sudeckie Explo - 2000 / Marcin Furtak. - 419
- The Sunny Side of the Alps / Tomasz Tomaszek, Maciej Tomaszek. - 500
- Sureau 2000 / Stanisław Kotarba. - 464
- Syfon Krakowski i Syfon Magdy w Jaskini Wielkiej Śnieżnej / Wiktor Bolek. - 249
- Syfon Marzeń / Tomek Witkowski. - 236
- Syfon pięciu rzek / Kazimierz Szych. - 552
- Syfon w Jaskini Szmargdowej / Agnieszka Kowalik. - 395
- Symposium Kopernikańskie / Mariusz Szelerewicz. - 64
- Symposium speleologiczne / (MS) [Mariusz Szelerewicz]. - 65
- Symposium Speleologiczne. - 66
- Symposium speleologiczne. - 70
- System jaskiniowy Pietra Altarului / Horatiu Câmpian. - 460
- System lokalizacji obiektów / Piotr Kulbicki. - 158
- Szeptunów czy Szmargdowa? / Jarema Słowiński. - 394
- Szeroki Awen / Jakub Nowak. - 346
- Szkie techniczne kilku jaskiń tatrzańskich / Jakub Nowak. - 187
- Szklarskie Aweny. - 347
- Szkoła speleologiczna / (red). - 72
- Szkoła Speleologiczna w Ojcowie / Andrzej Tyc. - 73
- Szlakiem kultury Indian - monsunowa podróż przez Andy / Rajmund Kondratowicz. - 669
- Szóstke Speleomistrzostwa Polski. - 132
- Sztołnia Galmanowa w Czernej / Maciej Pawełczyk. - 400
- Szwajcaria / BO [Beata Ostachowska]. - 594
- Śmiertelny wypadek w Studni Szpatowców / (aga) [Agnieszka Gajewska]. - 370
- Śnieżna Studnia / Dariusz Fuja. - 261
- Śnieżna Studnia / Dariusz Fuja. - 262
- Śnieżna Studnia / Dariusz Fuja. - 263
- Śnieżna Studnia - aktualności / Grzegorz Albrzykowski. - 255
- Śnieżna Studnia - z biegiem błot, z biegiem wód / Grzegorz Albrzykowski. - 258
- Śnieżna - wzmianka o Krodylu / Witold Jokiel. - 230
- Śpiewający grzyb - unikalne odkrycie w jaskini słowackiej / Peter Holúbek; przeł. W.[ojciech] W. Wiśniewski. - 172
- Tajemnica Wietrzni / (j). - 308
- "Tak wyglądają ludzie, ludzie skazani na..." / Marek Jędrzej-czak. - 621
- Takie tam... / Witold Jokiel. - 233
- Tam też są jaskinie / Jakub Nowak. - 680
- Tatry z lotu nietopierza / Jakub Nowak. - 192
- Tauz po raz drugi / Wiktor Bolek. - 469
- Techniki pokonywania jaskiń: poręczowanie jaskiń / Wojciech Radecki. - 146
- Techniki pokonywania jaskiń. [Cz.] 3: Sprzęt zespołowy / Wojciech Radecki. - 143
- Techniki pokonywania jaskiń: węzły / Wojciech Radecki. - 144
- Techniki pokonywania jaskiń: węzły / Wojciech Radecki. - 145
- Tennengebirge '91 / Andrzej Ciszewski. - 518
- The Tennengebirge - 1997-2000 / Marcin Furtak. - 531
- Tennengebirge Ost - deszcz, śnieg, budowa / Rajmund Kondratowicz. - 527
- [Third] III European Speleological Congress. - 99
- To i owo / Jerzy Zygmunt. - 328
- To tu, to tam, czyli eksploracja w Jaskini Koźiej / Jakub Nowak. - 225
- Toca da Boa Vista - najdłuższa jaskinią Ameryki Łacińskiej / (AJ). - 668
- Trou des Fées / Andrzej Ciszewski. - 605
- Trzęsienia ziemi a jaskinie. - 488
- Trzy doby "studiów" w jaskini / (www) [Wojciech W. Wiśniewski]. - 606
- Trzy lata z jaskinią Feichtnerschacht i jej odkrywcą czyli nagroda po latach / Agnieszka Gajewska. - 589
- Trzy pocztówki z Mt. Canin / Jacek Rogalski. - 509
- [Trzy tysiące sześćset] 3600 m w Tennengebirge-Ost / Marcin Furtak. - 530
- [Trzydzieste trzecie] XXXIII Symposium Speleologiczne / Michał Gradziński. - 68
- [Trzydzieste czwarte] XXXIV Symposium Speleologiczne / m.g. [Michał Gradziński]. - 69
- [Trzydzieste piąte] XXXV Symposium Speleologiczne / M.G. [Michał Gradziński]. - 71
- [Trzydzieste pięć] 35 lat Krakowskiego Klubu Taternictwa Jaskiniowego / (MSZ) [Mariusz Szelerewicz]. - 83
- [Trzydzieste pięć] 35 lat Speleoklubu Bobry Żagań / Marcin Furtak. - 85
- Turcja - Bolkar '95 / Krzysztof Adamek. - 636
- Turcja - kłopoty grotolazów z roślinnością / (w) [Wojciech W. Wiśniewski]. - 634
- Turystyczne jaskinie były Czechosłowacji. [Cz.] I. Słowacja / Stanisław Kotarba. - 445
- Turystyczne jaskinie były Czechosłowacji. [Cz.] 2: Jaskinie Czech. [Cześć] 3: Jaskinie Moraw / Stanisław Kotarba. - 442
- Turystycznie w Leoganger Steinberge / Czesław Dąbrowski. - 572
- Udoszczępnione turystycznie jaskinie Gruzji / Andrzej Wojtoń. - 641
- Ukraina / Red. - 440
- USA / M.G. [Michał Gradziński]. - 678
- Uwagi i wyjaśnienia do "poczty podziemnej" / Janusz Baryla. - 428
- Uwagi i wyjaśnienia do tekstu zamieszczonego powyżej / J.[anusz] Baryla. - 170
- Uwieźni w Jaskini Koralew / (W.W.W.) [Wojciech W. Wiśniewski]. - 385
- [Uzupełnienie] / Andrzej Ciszewski. - 577
- Vietnam / Krzysztof Cygan. - 653
- Vogelschacht o krok od Lamprechtsofen / Krzysztof Piksa. - 569
- Voronja Szachta. - 640
- Vrtglavica - czyli Bobry w lodowni / Marcin Furtak. - 493
- W Bliźniaczej Studni / Maciej Tomaszek. - 229
- W gipsach Ukrainy / Grzegorz Kuśpiel. - 441
- W kanionach Sardynii / Michał Gradziński, Mariusz Szelerewicz. - 684
- W kraińce leju / Marcin Furtak. - 482
- W Leoganger Steinberge i nie tylko / Andrzej Ciszewski. - 584
- W odpowiedzi na krytykę inwentarza / Anna Antkiewicz. - 50
- W odpowiedzi Zbyszowski Rysieckiemu... / Agnieszka Gajewska. - 4
- W Przemkowych Partiach / Dariusz Bartoszewski. - 244
- W sieci Czerwonego Pająka: "Bobry" w Tennengebirge Ost / Marcin Furtak. - 528
- W Syfonie Drzemiacym [oraz Zalecenia Komisji Nurkowania w Jaskiniach Międzynarodowej Unii Speleologicznej] / Wiktor Bolek. - 259
- W Śnieżnej Studni przekroczono 7 kilometrów / Grzegorz Albrzykowski. - 260
- W Tatrach kradną! / Jan Kućmierz. - 199
- W Tennen - niezbyt legalnie / Jarosław Rogalski. - 522
- W zastępych iawach Wysp Kanaryjskich / Michał Gradziński. - 626
- Wakacje po słonecznej stronie Alp / Michał Gradziński. - 494
- Waldemar Mucha [1951-2001] / Przyjaciół z "Avenu". - 21
- Walny Zjazd Delegatów Klubów i Sekcji Taternictwa Jaskiniowego / M.G. [Michał Gradziński]. - 109
- Walny Zjazd Delegatów PZA / Agnieszka Gajewska. - 105
- Warsztaty autorstwa jaskiniowego. - 115
- Warsztaty nurkowania / Wojciech Piotrowicz. - 118
- Warsztaty Nurkowania Jaskiniowego Strzebiów '98 / (red.). - 119
- Western massif (El Cornion) of the Picos de Europa (Asturias, Spain) / Marek Jędrzejczak. - 625
- Why Turkey? : expeditions to the Toros Dagları / Krzysztof Adamek. - 637
- Wielka Śnieżna / Andrzej Ciszewski. - 253
- Wielki fart w Kammerschartenhöhle: Göll '97 / Zbigniew Rysiecki. - 543
- Wietnam. - 654
- Wild and unexplored: Albania 1996 / Marcin Kozioł. - 475
- "Wina" wspinania / Piotr Korczak. - 160
- Wiosna, lato, jesień... / Ewa Kotarba. - 458
- Wizyta w Bułgarii / Andrzej Ciszewski. - 471
- Włamanie do jaskini [Ciesień] / Wojciech Kuczek. - 362
- Własciwe wieczne ciemności / Łukasz Przybyłowicz. - 168
- Włochy / Mariusz Polak. - 510
- Wojcieszów - zwapniały problem / Marcin Furtak. - 420
- Wspaniały świat za syfonem / Wojciech Fusek. - 237
- Wśród preri i gór Dzikiego Zachodu / Andrzej Ciszewski. - 679
- Wykopana jaskinia na Słowacji / Peter Holúbek; przeł. W. W. Wiśniewski. - 453
- Wykorzystanie jaskiń Jury Krakowsko-Częstochowskiej w paleolicie środkowym czyli rzecz w[!] pierwszych polskich grotolazów / Wojciech Kulak. - 327
- Wypadek w Jaskini Czarnej / Jan Kućmierz. - 202
- Wypadek w Studniku / (s.z.). - 388
- Wypadek w Wielkiej Śnieżnej / (red). - 242
- Wyprawa "Canin - zima 2001" / (www) [Wojciech W. Wiśniewski]. - 513
- Wyprawa do Koboldschacht / Wiktor Bolek. - 538
- Wyprawa do Wietnamu. - 655
- Wyżyna tysiąca awenów / Ditta Kicińska, Tomasz Nowicki. - 597
- Z Eksplorancikiem do Jaskiń / Mirosław Jędrys. - 29
- Z głębokością 1632 m Lamprechtsofen najgłębszą jaskinią świata / Andrzej Ciszewski. - 576
- Z ławki kibica / Krzysztof Makowski. - 7
- Z nowym kierownikiem w Hoher Göll / Piotr Tambor. - 550
- Zakrzówek '98 / Bogdan Słobdzian. - 114
- Zapomniany Meander - kolejne objęcie głównego ciągu Ptasej Studni / Anna Antkiewicz. - 221
- Zasłyszana opowieść o nurkowaniu / (Gag) [Agnieszka Gajewska]. - 266
- Zawalisko w Rudnikach / N.[orbort] Sznobor. - 396
- Zbigniew Rubinowski : (1929-1997) / W.[ojciech] W. Wiśniewski. - 22
- Zegar / Mariusz Szelerewicz. - 369
- Zimowe niebezpieczeństwa Tatr / Kazimierz Szych. - 155
- Zjawiska krasowe na tle budowy geologicznej Tatr / Michał Gradziński. - 184
- Zjawiska krasowe, powstawanie jaskiń, osady jaskiniowe / Michał Gradziński. - 431
- Zjawiska krasowe w "Popiołach" Stefana Żeromskiego / Agnieszka Zaworonek. - 175
- Złota Sztołnia / Andrzej Wojtoń. - 412
- Zmarł profesor Stanisław Dżułyński : [1924-2001] / W.[ojciech] W. Wiśniewski. - 18
- Żagańska Grotolazja / Mariusz Szelerewicz. - 58

Indeks jaskiń w czasopiśmie *Jaskinie* w l. 1992-2001 oraz wydawnictwie „Polish caving 1997-2001”

Indeks zawiera w układzie alfabetycznym wszystkie jaskinie (i ważniejsze wywierzyska, a także kawerny/sztolnie) występujące w indeksowanym materiale z nazwą i te wymienione anonimowo, których nazwy udało się ustalić. Jaskinie podzielone zostały na dwie części: „Polska” (na jej zakończenie zestawiono kawerny/sztolnie oraz nazwy miejsc z jaskiniami, których nie udało się przyporządkować określonej nazwie) i „Zagranica”. W miarę możliwości starano się ustalić, co szczególnie trudne było przy niektórych jaskiniach zagranicznych, właściwe brzmienie nazwy. Trzeba było wybierać - niekiedy wśród kilku nazw - jedną formę, by wszystkie cytowania dotyczące danej jaskini znalazły się w jednym miejscu. Stosowano przyjętą dla wydawnictw encyklopedycznych i indeksów inwersję polegającą na przesunięciu na koniec i oddzieleniu przecinkiem wyrazu oznaczającego jaskinię. Dla przypomnienia, w indeksie stosowanie inwersji, oznaczono w sposób następujący: „Jaskinia * - zob. *, Jaskinia”. Przy jaskiniach Austrii (przede wszystkim z masywu Hoher Göll) podano ich numery ewidencyjne w masywie. Dla ułatwienia dostępu do informacji dano stosowne odsyłacze do różnych nazw (także form nazwy, poza błędnymi zawierającymi jednoznacznie czytelne „literówki”) jaskini, jak i jej części składowych, które

wcześniej były oddzielnymi obiektami. Ze względu na związki geograficzne i historyczne w części „Polska” umieszczono też odsyłacze od jaskiń „pogranicza” (tj. słowackich: Beskidów, Pienin i Tatr oraz Podola). Pominęte zostały jaskinie „literackie” z nr 11 (s. 27-31) i nr 12 (s. 30-31) oraz z nr 20 (s. 33) i 21 (s. 32-33). Termin „polskie Picos” oznacza polską strefę eksploracyjną w Picos de Europa. W jednym zeszycie było wzmiankowanych od ok. 60 do ok. 250 jaskiń - przeciętnie ok. 135. Indeks zawiera łącznie ok. 2200 nazw jaskiń, z czego ok. 700 z terenu Polski i ponad 300 z terenu Austrii. W sumie zarejestrowano blisko 10 tysięcy cytowań.

Liczyby w hasle wyróżnione czcionką pogrubioną oznaczają numer *Jaskiń* (w nawiasie podano numer łączny), skrót „PC” - wydawnictwo „Polish caving 1997-2001”, po dwukropku podano strony na których jaskinia występuje. Podano też informacje o związanym z nią materiale ilustracyjnym (pl. - plan, w tym szkieleto- wy, jaskini lub jej fragmentów; prz. - przekrój jaskini lub jej fragmentów; prz.m. - przekrój jaskini na tle masywu; m. - mapa na której zlokalizowany jest otwór jaskini, niekiedy wraz z jej przebiegiem; fot. - fotografia jaskini lub jej otworu; szt. - szkic techniczny jaskini; ryc. - rycina jaskini; rys. - rysunek jaskini).

Polska

Aksamitka (Pieniny) → zagranica (Słowacja)
Aktywny Ponor (Tatry) → zagranica (Słowacja)
Ali-Baby w Klimczoku, Jaskinia (Beskidy) → w Klimczoku, Jaskinia
Awen * → *, Awen
Awenik (Jura) 2(15): 23 fot., 24 pl., prz., m.
Bajka 1, Jaskinia (Niż Polski) 3(16): 25 m.
Bajka 2, Jaskinia (Niż Polski) 3(16): 25 m., 26 fot., 27
Bajkowe w Winiarach, Schronisko (Niecka Nidziańska) 3(16): 19
Bańdziej Kominiarski (Tatry) 2: 20; 4: 23, 25; 5: 37, 41; 7: 4, 5, 6 m.; 1(8): 31; 2(9): 29; 5(12): 4; 4(21): 4, 33; 1(22): 5; PC: 4
bez Mostów, Schronisko (wcześniej: Schronisko z Mostami) (Jura) 1(18): 20 m., 21 pl.
Bez Nazwy w Wąwozie Żarskim, Jaskinia (Jura) 5(12): 6 → w Wąwozie Żarskim, Jaskinia
Bębniarza, Jaskinia (Sudety) 2(23): 4 pl., fot., 5 fot.
Będkówki, wywierzysko (Jura) 4(25): 29
Biała, Jaskinia (Jura) 5: 27; 2(19): 5
Biała Marianna, Jaskinia (Sudety) 4(11): 5
Biała, Schronisko (Sudety) 4(25): 5
Biały Kamień, Jaskinia (Sudety) 4(11): 5; 5(12): 5
Bielska, Jaskinia (Tatry) → zagranica (Słowacja)
Biśnik, Jaskinia (Jura) → właśc.: na Biśniku, Jaskinia
Bliźniacza Studnia (Tatry) 3: 15 prz.
Błędne I, Schronisko (Sudety) 4(25): 5
Błędne II, Schronisko (Sudety) 4(25): 5
Błędne III, Schronisko (Sudety) 4(25): 5
Błotna, Jaskinia (też: Jaskinia Pierwszomajowa) (Sudety) 4(11): 5; 4(17): 31
Błotna, Jaskinia (Jura) 5: 27
Broszowa Nora (Niż Polski) 3(16): 25 m.
Brestowska, Jaskinia (Tatry) → zagranica (Słowacja)
Brzozowa, Jaskinia (pierwotnie: Lejek z Kościami!) (Jura) 4(17): 21 fot.; 1(18): 22 fot.; 4(21): 1, 2 fot., 6, 19 fot., 20 pl., 21 fot., 22 fot.; 1(22): 9; 4(25): 34
Bukowa, Jaskinia (Jura) 6: 23 pl.; 1(18): 22
Bukowinka, Jaskinia (Podole) → zagranica (Ukraina)
Bystra, Jaskinia (Tatry) PC: 4 → właśc.: Bystrej, Jaskinia
Bystrej, Jaskinia (też niewłaściwie: Jaskinia Bystra) (Tatry) 1: 14, 15, 16; 2(9): 2, 5, 6 fot.; 3(16): 4; 1(18): 19; PC: 4, 10, 11; 4(25): 7, 32 fot. → też: Bystrej, Wywierzysko
Bystrej, Wywierzysko (Tatry) 1: 14, 15; 5: 41; 1(14): 33 → też: Bystrej, Jaskinia
Cabanowa, Jaskinia (Jura) 5: 27
Chelosiowa Jama (też: Jaskinia w Jaworzni koło Kielc, Chelosiowa Jama - Jaworznińska) (Góry Świętokrzyskie) 1: 17, 18-19 pl., 20, 21, 22; 2: 1, 2, 6; 4: 14, 15 pl., 19, 20; 5: 30; 6: 23; 7: 4 m.; 6: 1(8): 5, 6; 6(13): 21; 2(15): 16, 17 m., prz.m., 18, 19; 3(16): 6 m., prz.; 3(20): 24; PC: 3 m., 5

Chelmowa, Jaskinia (Jura) 6: 22-23
Chelmska, Jaskinia (Wyżyna Śląska, Garb Chelma) 4(21): 5, 6
Chłodna, Jaskinia (Beskidy) 2(15): 5
Chłodny Schron (Beskidy) 4(11): 7; 5(12): 5
Chochołowska, Szczelina (Tatry) 5: 37, 38, 41, 42; 7: 7 fot.; 3(10): 18, 35 fot.; 1(18): 17, 18, 19; 3(20): 24; 4(21): 8
Chochołowski Źródło (Tatry) 5: 41, 42
Ciasna Dziura (Niż Polski) 3(16): 25 m.
Ciasna, Jaskinia (Tatry) → zagranica (Słowacja)
Ciasny Awen (Jura) 1: 29; 3: 1; 5: 22, 27; 6: 22; 2(15): 23 fot., 24 m.; 4(17): 32
Ciemna, Jaskinia (Jura) 4: 23; 5: 27; 7: 9, 10; 1(8): 7 fot., 26, 28, 29; 3(10): 16; 1(14): 6; 3(16): 6; PC: 6; 3(24): 29
Ciesień, Jaskinia (też niewłaściwie: Jaskinia Ciesień) (Jura) 2(9): 2 fot., 21 fot., 22 fot.; 3(10): 20; 4(11): 13 fot.; 6(13): 2 fot., 21, 22 fot., 23 prz., fot., 24 pl., fot.; 1(14): 20-21, 30; 4(17): 8; 4(21): 6
Ciesień, Jaskinia (Jura) → właśc.: Ciesień, Jaskinia
Crystal Caverns → Kryształowe Groty w Wieliczce
Czarci Dół, Jaskinia (Beskidy) 1(14): 5; 2(15): 5
Czarcie Okna (Niż Polski) 3(16): 25 m.
Czarna Jama (Sudety) 1(14): 9 → Złota Sztolnia
Czarna, Jaskinia (Tatry) 4: 23, 24; 5: 37, 38, 42; 7: 5, 6 m., 7 fot., 38; 2(9): 25, 29, 31; 4(11): 29; 5(12): 4; 4(17): 5; 1(18): 4; 4(21): 17; 1(22): 6, 30 fot., 33; PC: 4
Czarnogórska Niżnia, Jaskinia (Tatry) → zagranica (Słowacja)
Czarnogórska Zimna, Jaskinia (Tatry) → zagranica (Słowacja)
Czarnogórska, Jaskinia (Tatry) → zagranica (Słowacja)
Czchowska, Jaskinia (Beskidy) 4(25): 5 pl., fot.
Czerwona, Jaskinia (Sudety) 4(11): 5
Czorszyńska, Jaskinia (Pieniny) 7: 9; 1(8): 29
Dąbrowa, Jaskinia (też: Jaskinia Mysia) (Wyżyna Śląska) 3(10): 19 pl.
Deszczowa, Jaskinia (Jura) 3(24): 29, 30
Diabla Dziura w Bukowcu (Beskidy) 7: 4 m., 5; 4(11): 33; 2(15): 5; 1(18): 31; 2(23): 9; PC: 3 m., 4; 4(25): 6
Diabla Dziura, Mała (Beskidy) 4(17): 27 m., 29
Diabla Koleba (Beskidy) 3(16): 6, 7 fot.; 1(18): 4
Długi Okap (Beskidy) 1(18): 4
do Studni, Korytarz (J14) (Beskidy) 2(15): 20 m., 21
Dolna w Miłku, Jaskinia (Sudety) 4(11): 5; 4(17): 31
Dolne Bębny, Jaskinia (Beskidy) 1(22): 31
Dolny Tunelik (Beskidy) 6(13): 8
Domazyra, Pieczara (Podole) → zagranica (Ukraina)
Draba, Jaskinia (Jura) 5: 27
Dragon's Deen (Jura) PC: 6 → Smocza Jama
Dragon's Hole (Jura) 7: 9, 10 → Smocza Jama
Dudnica, Jaskinia (też: Elektrownia, Mała

Jaskinia) (Tatry) 1: 14, 15, 16; PC: 10, 11
Dwuotworowe w Gołyszynie [właśc.: w Laskach], Schronisko (Jura) 5(12): 23 pl., prz., fot., 24; 1(18): 22
Dziewicza, Jaskinia (Jura) 5: 27; 5(12): 6; 4(25): 29, 30 pl., prz., 31 pl., fot.
Dzika, Jaskinia (Jura) 5: 27
Dziura (też: Strażyska Jaskinia) (Tatry) 5: 42; 5(12): 32, 33; 6(13): 32, 33 fot., ryc.; 1(14): 32, 33; 3(20): 22; PC: 6
Dziura Wyżnia, Jaskinia (Tatry) 3(20): 34 fot.
Dziurawa, Jaskinia (Beskidy) 2(23): 7
Dziurawiec (Tatry) 1(14): 32
Dzwonnica, Jaskinia (Jura) 5: 27
Dzwonowa, Jaskinia (Niecka Nidziańska) 1(14): 31; 3(16): 18
Dżurynska, Jaskinia (Podole) → zagranica (Ukraina)
Ekologów, Jaskinia (Beskidy) 4(17): 27 m., 28, 29
Elektrownia, Jaskinia (Tatry) 1: 15 → Dudnica
Flisa, Jaskinia (Niecka Nidziańska) 3(16): 18
Frankowy, Schron (Sudety) 4(17): 31
Gangusowa Jama (Beskidy) 2(15): 5; 4(17): 27 m., 28, 29
Garaż, Jaskinia (Schronisko Garaż, J7) (Beskidy) 2(15): 20 fot., m., 21
Gazownia, Jaskinia (Góry Świętokrzyskie) 2(15): 19
Głęboka, Jaskinia (Jura) 2(9): 22 → Księża Borka, Jaskinia
Głęboka, Jaskinia (Jura) 5: 27
Głęboka, Jaskinia (Sudety) 4(11): 5; 4(17): 31
Goreńska, Jaskinia (Jura) 5: 27
Goryczkowe Wywierzysko (Tatry) 5: 41
Goryla, Jaskinia (Niż Polski) 3(16): 25; 4(17): 32; 1(18): 32, 33 → w Kępie Redłowskiej, Jaskinia
Goszczyńskiego, Jaskinia (Beskidy) 6(13): 2 fot., 7, 8 pl., fot.
Górna, Jaskinia [w Killanowskiej Górze] (Beskidy) 4(17): 27 m., 29
Górna, Jaskinia [w Skorocicach] (Niecka Nidziańska) 3(16): 18
Górna w Miłku, Jaskinia (Sudety) 4(17): 31
Górny Tunelik (Beskidy) 6(13): 8
Gruzowa, Jaskinia (Jura) 1(18): 20 m., 22 pl. (tu błędnie: Jaskinia Guzowa)
Grzmiaćka (Jura) 1: 2 → Raclawicka, Jaskinia
Guzowa, Jaskinia (Jura) 1(18): 22 pl. → właśc.: Gruzowa, Jaskinia
Gwiaździsta, Jaskinia (Sudety) 4(11): 5; 4(17): 30, 31; 3(20): 16
H.K., Jaskinia (Beskidy) 1(18): 4
Imieninowa, Jaskinia (Sudety) 4(21): 4 fot., 5 pl.; 2(23): 4
J4 (Beskidy) 2(15): 21 → Smocza Jama
J7 (Beskidy) 2(15): 21 → Garaż, Jaskinia
J8 (Beskidy) 2(15): 21 → w Półkuli, Schronisko
J9 (Beskidy) 2(15): 21 → Świńskie Okno
J14 (Beskidy) 2(15): 21 → do Studni, Korytarz
J16 (Beskidy) 2(15): 21 → Orzechowe, Schronisko
J19 (Beskidy) 2(15): 21 → pod Amantem, Schronisko

J20 (Beskidy) 2(15): 21 → w Herszcie, Schronisko
J21 (Beskidy) 2(15): 21 → w Madeju, Schronisko
Jama Ani (Jura) 5: 27; 1(8): 7; 2(15): 22 szt.; 3(16): 2 fot., 3
Januszkowa Szczelina (Jura) 5: 27
Jaskinia * → *, Jaskinia
Jasna, Jaskinia (Beskidy) 2(15): 21 → właśc.: Jasna, Sztolnia
Jasna [w Krakowie], Jaskinia (Jura) 6(13): 22 fot.
Jasna, Jaskinia (Sudety) 4(11): 5; 4(17): 30, 31; 3(20): 16
Jasna w Strzegowej, Jaskinia (Jura) 5: 27
Jasny Awen (część jaskini Wielka Śnieżna) (Tatry) 2: 19 prz.; 7: 6 m., 12 prz.m., 13; PC: 9 prz. → też: Śnieżna, Wielka Jaskinia
Jaszczurowska Wodna, Jaskinia (Tatry) 5: 38
Jaszczurowska Wyżnia, Jaskinia (Tatry) 5: 38
Jaworznińska, Jaskinia (część jaskini: Chelosiowej Jamy) (Góry Świętokrzyskie) 1: 20, 22; 4: 14, 15 pl.; 6: 23; 7: 6; 1(8): 5, 6; 2(15): 19; 3(16): 6 m., prz.; PC: 5
Jaworznińska, Jaskinia (Tatry) → zagranica (Słowacja)
Jeziorna, Jaskinia (Podole) → zagranica (Ukraina)
Jubieluszcza, Jaskinia (OG-1) (Jura) 4: 16
Juhaska Szczelina (Beskidy) 6(13): 8
Kacza, Jaskinia (Beskidy) 4(17): 27 m., 28, 29 fot.
Kalcytowa, Szczelina Mała (Sudety) 4(17): 31
Kamienego Grądu, Jaskinia (Jura) 5: 27; 2(9): 22
Kasprowa, Jaskinia (Tatry) 2(9): 6 → Kasprowa Niżnia, Jaskinia
Kasprowa Niżnia, Jaskinia (też: Jaskinia Kasprowa) (Tatry) 1: 16; 4: 23, 24; 5: 38, 42; 6: 20-21 pl., prz.; 7: 4, 5; 2(9): 6, 29, 30, 31; 3(10): 5, 6 fot.; 3(16): 7 szt.; 1(18): 17, 18, 19; 3(20): 21, 22; PC: 4, 10, 11; 4(25): 7
Kasprowa Średnia, Jaskinia (Tatry) 5(12): 5; 1(18): 1 fot., 3, 19; 3(20): 5, 30 szt.
Kasprowa Wyżnia, Jaskinia (Tatry) 5(12): 5; 3(20): 5, 24, 30 szt.
Kiczorska, Jaskinia (Beskidy) 6(13): 8
Klonowa, Jaskinia (Niż Polski) 3(16): 25 m., 26 fot.
kolo Daczy, Schronisko (Beskidy) 4(17): 33 fot.; 1(18): 31
kolo Tunelu Wielkiego, Szczelina (Jura) 3: 18 pl.
Komarowa, Jaskinia (Jura) 5(12): 22; 4(21): 33; 3(24): 29, 30
Komin * → *, Komin
Kominowa, Jaskinia (Sudety) 4(11): 5; 4(17): 31
Komorowa, Jaskinia (Sudety) 4(17): 31
Kontakowa, Jaskinia (Sudety) 4(11): 5; 4(21): 33
Koprowa Studnia (Tatry) 2: 13
Koralowa, Jaskinia (Jura) 5: 27; 1(18): 2 fot., 3; 4(21): 6; 2(23): 6; PC: 5 fot.; 3(24): 4; 4(25): 32 fot.
Korytarz * → *, Korytarz

- Kozia, Jaskinia (też: Jaskinia Machajowa) (Tatry) 4: 23; 5: 37, 38, 41; 6: 19 pl., prz.; 7: 4, 5, 6 m.; 1(8): 4 prz., fot.; 3(10): 31 prz.; 5(12): 5; 6(13): 5 prz.; 3(16): 24; 4(17): 32; 1(18): 8, 33; 3(20): 9; 1(22): 5, 30; 2(23): 10; PC: 4
- Koziarnia (Jura) 5: 27; 3(10): 16; 3(24): 29, 30
- Krakowska, Jaskinia (Jura) 5: 27
- Krecie, Schronisko (Jura) 4(11): 15 m., 16 pl. - później → po Zawale, Schronisko
- Krecie, Schronisko (pierwotnie: Schronisko Zawal) (Jura) 4(11): 15 m., 16 pl.; 1(18): 20 m.
- Kręta, Jaskinia (Jura) 5: 27
- Krety, Schronisko (Sudety) 3(20): 4 pl.; 2(23): 30
- Królewska, Jaskinia (Jura) → Łokietka, Jaskinia
- Krótką, Jaskinia (Sudety) 4(11): 5
- Krucza Szczelina (Tatry) 1(8): 31 m.
- Kryspinowska, Jaskinia (Jura) 5: 27; 3(20): 22; 4(21): 6
- Kryształowa, Jaskinia (Jura) 5: 27; 2(23): 10
- Kryształowa, Jaskinia (Podole) → zagranica (Ukraina)
- Kryształowa, Jaskinia (Sudety) 2(19): 4 fot.; 3(20): 17 pl., 18 fot.; 4(21): 4; 2(23): 5
- Kryształowa Grota Dolna w Wieliczce 3(10): 22, 23 fot., 24; 3(20): 25
- Kryształowa Komora w kopalni Solno (Niż Polski) 3(16): 25, 26
- Kryształowe Groty w Wieliczce (Crystal Caverns) 7: 4 m., 6; 3(10): 1, 2 fot., 22-24 fot.; 3(20): 25-27; PC: 3 m., 5
- Krzsanicka, Nowa Jaskinia (Tatry) → zagranica (Słowacja)
- Krzsanicka, Wyżnia Studnia (Tatry) → zagranica (Słowacja)
- Księża Borka, Jaskinia (też: Jaskinia Spékana, Jaskinia Głęboka) (Jura) 5: 27; 1(8): 24; 2(9): 22
- Księża Grota (Jura) 3(10): 18 → na Plebani, Jaskinia
- Kubusiowa Jama (Niż Polski) 2(23): 7 fot.
- Kudłowska Koleba (Beskid) 5(12): 5
- Kudłowska, Jaskinia (też: Jaskinia pod Polaną Pustak) (Beskid) 4(11): 7 prz.; 5(12): 5
- L-5, Jaskinia [Lipowica] (Beskid) 4(17): 27 m., 28, 29
- L-19, Jaskinia [Lipowica] (Beskid) 4(17): 27 m., 29
- L-24, Jaskinia [Lipowica] (Beskid) 4(17): 29 fot.
- L-35, Schronisko [Lipowica] (Beskid) 4(17): 28
- L-36, Schronisko [Lipowica] (Beskid) 4(17): 28
- Lejek z Kościami[] 4(25): 34 → Brzozowa, Jaskinia
- Lipowicka, Szczelina (Beskid) 2(15): 5; 4(17): 27 m., fot., 28, 29
- Lisia, Jaskinia [w Kromolowcu] (Jura) 4(11): 15 m.; 1(18): 20 m.
- Lisia, Jaskinia (Niecka Nidziańska) 3(16): 18; 2(23): 6 pl.
- Lisia, Jaskinia (Sudety) 4(11): 5
- Litworowa, Jaskinia (Tatry) → Litworowa, Wielka Jaskinia
- Litworowa, Jaskinia Wielka (też: Jaskinia Litworowa; część jaskini Wielka Śnieżna) (Tatry) 2: 19; 3: 9 pl., 10 prz.; 5: 22, 24 prz., 25 pl., 38; 7: 3, 4, 6 m., 12 prz.m., 13; 1(8): 21; 2(9): 29; 5(12): 5; 4(17): 8; 1(18): 8; 3(20): 8, 9, 30, 31 szt.; 4(21): 4, 17; 1(22): 6; PC: 8, 9 prz.; 4(25): 7 → też: Śnieżna, Wielka Jaskinia
- Litworowy Dzwon (Tatry) → pod Wantą, Jaskinia
- Lodowa Litworowa, Jaskinia (część jaskini: → Ptasia Studnia) (Tatry) 1: 11; 7: 6 m.; 3(10): 4, 5; 3(20): 9
- Lodowa Małocka, Jaskinia (Tatry) 4(11): 4
- Lodowa Miętusia, Jaskinia (Tatry) 6(13): 4
- Lodowa Studnia (Tatry) → zagranica (Słowacja)
- Lodowa Szczelina (Beskid) 4(17): 27 m., 28, 29
- Lodowa w Ciemniaku, Jaskinia (Tatry) 5: 41; 7: 7 fot.; 1(8): 33 m.; 1(18): 17
- Lodowa w Krzesanicy, Jaskinia (Tatry) 4(17): 4
- Lodowe Źródło (Tatry) 5: 22, 41, 42
- Lotników, Studnia (Beskid) 4(17): 27 m., 28, 29 fot.
- Lubańska, Jaskinia (też: Tortońska jaskinia k. Chmielnika) (Góry Świętokrzyskie) 4: 14
- Ludwinowska, Jaskinia (Jura) 5: 27
- Łabajowa, Jaskinia (Jura) 5: 27
- Łokietka, Jaskinia (też: Jaskinia Królewska; Royal Cave) (Jura) 5: 27; 6: 22; 7: 10 ryc.; 1(8): 7, 29, 30 ryc.; 3(10): 16; 1(14): 6; 2(19): 5; 4(21): 6; PC: 6
- Łopuszańska, Jaskinia (Beskid) 6(13): 8
- Łykawiec (Jura) 5(12): 6 → w Łykawcu, Jaskinia
- Machajowa, Jaskinia (Tatry) 4(17): 32; 1(18): 33 → właśc.: Kozia, Jaskinia
- Madejowa, Jaskinia (Beskid) 2(15): 21 → w Herszcie, Schronisko
- Magurska, Jaskinia (Tatry) 5: 42
- Malinowska, Jaskinia (Beskid) 2(15): 5; 1(22): 6; PC: 6 fot.
- Mała, Jaskinia (Jura) 5: 27
- Mała Jaskinia (Tatry) 1: 16 → Dudnica
- Mała Diabla Dziura (Beskid) → Diabla Dziura, Mała
- Mała Studnia Szpatowców (Jura) → Szpatowców, Mała Studnia
- Mała Szczelina Kalcytowa (Sudety) 4(17): 31 → Kalcytowa, Mała Szczelina
- Małocka, Jaskinia (Tatry) 2: 16 m.; 5: 24 prz.; 4(25): 7
- Małotowa, Jaskinia (PS) 4: 17 pl., prz., prz.m.; 5(12): 6; 4(25): 29 pl., prz., 30, 31
- Mały Meander (Jura) → Meander, Mały
- Mamutowa, Jaskinia (Jura) 1: 27 pl.; 5(12): 6; PC: 5 fot.
- Marmurowa, Jaskinia (Tatry) 2: 12; 5: 37; 7: 38; 1(8): 4; 5(12): 4, 5, 6; 3(16): 5; 3(20): 24
- Maszycka, Jaskinia (Jura) 7: 9 ryc.; 1(8): 28 ryc.; 5(12): 22
- Maurycego, Jaskinia (Jura) 5: 26, 27; 1(14): 30
- Meander, Mały (Jura) 4(11): 15, 16 fot.; 1(18): 20 m.
- Meanderek, Jaskinia (Sudety) 4(11): 5; 4(17): 31
- Mechauer Höhle (Niż Polski) 1(14): 22 → w Mechowie, Jaskinia
- Mechowska Grota (Niż Polski) 1(14): 22 → w Mechowie, Jaskinia
- Mechowskie Groty (Niż Polski) → w Mechowie, Jaskinia
- Michałowickie I, Schronisko (Wyżnia Śląska) 3(16): 28 pl., m.
- Michałowickie II, Schronisko (Wyżnia Śląska) 3(16): 28 pl., m.
- Michałowickie III, Schronisko (Wyżnia Śląska) 3(16): 28 pl., m.
- Miętuska, Jaskinia (Tatry) 1: 13; 2: 20; 4: 23, 24; 5: 42; 6: 20; 7: 4, 5, 6 m., 38; 2(9): 4 pl., prz., 5, 31; 1(14): 16 pl., 17 fot., 18; 3(16): 4, 5; 1(18): 17, 19; 1(22): 29, 30; PC: 4, 5 fot., 10, 11
- Miętuska Wyżnia, Jaskinia (Tatry) 5: 38, 42; 7: 5 fot.; 5(12): 4 pl., prz.; 6(13): 10; 1(18): 4 szt., 17
- Mirachowska I, Grota (Niż Polski) → z Kolumnami, Schron
- Mirachowska II, Grota (Niż Polski) → Owalne, Schronisko
- Mleczna Dziura (P) → zagranica (Słowacja)
- Młynki (Podole) → zagranica (Ukraina)
- Mohutna Szczelina (Beskid) 2(15): 20 m., pl., 21; 1(18): 4
- Mokra, Jaskinia (Beskid) 1(22): 6
- Mokra Dziura (Tatry) → zagranica (Słowacja)
- Mostowa, Jaskinia (Jura) 2(9): 22
- Mroczna, Jaskinia (Beskid) 2(15): 5
- Mroźna, Jaskinia (Tatry) 1(22): 7 pl., prz.; 2(23): 10; PC: 6; 3(24): 4 fot.
- Mylina, Jaskinia (Tatry) 5(12): 32; 1(14): 32, 33; 1(18): 17 fot.; 1(22): 6; PC: 6
- Mysia, Jaskinia [w Częstochowie] (Jura) 2: 21 pl., prz., fot., 22
- Mysia, Jaskinia (Tatry) 4(25): 5 pl.
- Mysia, Jaskinia (Wyżnia Śląska) 3(10): 19 pl. → Dąbrowa, Jaskinia
- Mysiorowa Jama (Beskid) 2(15): 5; 2(23): 7
- Myta w Leszczynie, Jaskinia (Jura) 1(18): 20
- Myte, Schronisko (Sudety) 4(25): 5
- na Biśniku, Jaskinia (też: Schronisko na Biśniku, niewłaściwie: Jaskinia Biśnik) (Jura) 5: 27; 1(14): 29; 4(17): 8; 3(24): 29, 30
- na Kontaktach, Jaskinia (Niecka Nidziańska) 3(16): 17 pl., 18
- na Łączkach, Jaskinia (Jura) 4(11): 8
- na Łopiankach, Jaskinia (Jura) 5(12): 6 → na Łopiankach I, Jaskinia
- na Łopiankach I, Jaskinia (też: Jaskinia na Łopiankach) (Jura) 5: 27; 5(12): 6; 2(23): 10
- na Plebani, Jaskinia (Jura) 2(9): 22; 3(10): 18
- na Szlaku, Jaskinia (Tatry) 2: 20
- na Ścianie, Jaskinia (Sudety) 4(11): 5
- na Świniszce, Jaskinia (Jura) 5: 27
- na Tomaszówkach Dolnych, Jaskinia (Jura) 5: 27
- na Wierchowinie I, Jaskinia (Beskid) 4(11): 32
- na Wietrzn, Jaskinia (Góry Świętokrzyskie) 2: 1; 4: 14
- Naciekowa, Jaskinia (Sudety) 4(17): 31
- Naciekowa, Jaskinia (Tatry) 5: 38, 42; 3(20): 1 fot., 3
- nad Czarcimi Oknami, Nisze (Niż Polski) 3(16): 25 m.
- nad Dachem, Jaskinia (część jaskini: - >Ptasia Studnia) (Tatry) 1: 11; 7: 4; 1(8): 21; 2(9): 31; 3(10): 4, 5; 3(20): 9
- nad Dziurawem, Korytarz (Tatry) 1(8): 31 m.
- nad Galoską, Jaskinia (też: Schronisko nad Galoską) (Jura) 1(8): 26; 3(24): 29
- nad Kotlinami, Jaskinia (część jaskini Wielka Śnieżna) (Tatry) 2: 18 pl., 19 prz., 28; 3: 9 pl., 10 prz., 13, 16; 5: 22, 24 prz., 25 pl.; 7: 6 m., 12 prz.m., 13; 1(8): 4, 6 prz.m., 21, 22; 2(9): 29; 2(15): 4, 13; 4(21): 4, 18; PC: 9; 4(25): 4, 32, 33 prz. → też: Śnieżna, Wielka Jaskinia
- nad Matką Boską, Jaskinia (Jura) 5: 27
- nad Mylną, Dziura (też: z Krzakiem, Grota) (Tatry) 4(25): 5 pl
- nad Odrą, Schronisko (Wyżnia Śląska, Garb Chelma) 4(21): 6
- nad Polaną Pryżówka, Grota (Beskid) 6(13): 7, 8
- nad Polaną Sosnówka, Jaskinia (też: Jaskinia nad Sosnówką) (Pieniny) 3: 16; 4: 13; 3(20): 24 fot.
- nad Potokiem, Jaskinia (też: Jaskinia Wodna) (Sudety) 4(11): 5; 4(17): 31
- nad Ptasią Studnią, Szczelina (Tatry) 6: 26; 3(20): 9
- nad Skrajnią, Jaskinia (Sudety) 4(11): 5; 4(17): 31
- nad Sosnówką, Jaskinia (Pieniny) 3: 16 → właśc.: nad Polaną Sosnówka, Jaskinia
- nad Stawem, Jaskinia (Niecka Nidziańska) → w Krzyżanowicach Góra, Jaskinia
- nad Wywierzyskiem, Jaskinia (Jura) 5(12): 6
- nad Źródłem I, Jaskinia (Jura) 5: 27; 4(25): 29
- nad Źródłem II, Jaskinia (Jura) 4(25): 29
- nad Źródłem III, Jaskinia (Jura) 4(25): 29
- nad Źródłem IV, Jaskinia (Jura) 5(12): 6; 4(25): 29
- nad Źródłem V, Jaskinia (Jura) 5(12): 6; 4(25): 29
- Naramka, Jaskinia (Jura) → Zielonkowska, Jaskinia
- Nasza Dziura, Jaskinia (Sudety) 4(21): 5 pl.
- Nelsona, Jaskinia (Beskid) 2(15): 21 → właśc.: Nelsona, Sztolnia
- Niedostępna, Jaskinia (Jura) 7: 7 fot.
- Niedźwiedzia, Jaskinia (Beskid) 2(15): 5
- Niedźwiedzia, Jaskinia (Sudety) 7: 4 m., 6; 3(10): 5, 16; 4(11): 4, 5 fot.; 4(17): 30; 3(20): 18; 4(21): 23, 33; PC: 3 m., 5, 6
- Niedźwiedzia, Jaskinia [w Suchej Dolinie] (Tatry) → zagranica (Słowacja)
- Niegownicka, Szczelina (Jura) 6: 23; 4(11): 15 m.; 1(18): 20 m., 21 pl., prz.
- Nieprzechodnia, Szczelina (Jura) 1(18): 20 m., 21, 22 pl.
- Niepełnionych Nadziei, Jaskinia (Sudety) 6(13): 6
- Niespodzianka, Jaskinia (Jura) 5: 27
- Nietoperzowa, Jaskinia (Jura) 5: 27; 7: 9; 1(8): 7, 24 fot., 28; 6(13): 11 fot.; 3(16): 6; 3(20): 22; 4(21): 6; PC: 6; 3(24): 29
- Niska na Świniszce, Jaskinia (Jura) 6: 23; 1(18): 22
- Nisza (Nisze) * → *, Nisza (Nisze)
- Nowa Dziura (Beskid) 4(17): 27 m., 29; 1(18): 4
- Nowa, Jaskinia (Sudety) 4(11): 5; 4(17): 31
- Obłazkowa, Jaskinia (Tatry) PC: 6
- Obłazowa, Jaskinia (Pieniny) 1(8): 28 → właśc.: w Obłazowej, Jaskinia
- Obły Korytarz (Beskid) 2(15): 20 m., 21
- obok Jaskini Mytej w Leszczynie, Schronisko (Jura) 1(18): 20
- obok Wschodniej, Jaskinia (Sudety) 4(17): 31
- Odkrywów, Jaskinia (Góry Świętokrzyskie) 4: 14
- OG-1 (Jura) 4: 16 → Jubileuszowa, Jaskinia
- Okap (Beskid) 4(11): 7; 5(12): 5
- Okap * → *, Okap
- Okiennik, Schronisko (Jura) 3(24): 29
- Okna Zbojnickie (Tatry) 6: 34, 36; 1(14): 32, 33
- Okopy Górna, Jaskinia (Jura) 5: 27
- Okopy Wielka Dolna, Jaskinia (Jura) 5: 27
- Olbrzyma, Jaskinia (Sudety) 3(20): 4 pl., fot.; 2(23): 30
- Olczykie Wywierzysko (Tatry) 5: 41
- Olsztyńska, Jaskinia (też: Jaskinia Olsztyńska i Wszystkich Świętych) (Jura) 5: 27; 4(21): 6; 4(25): 32 fot.
- Olsztyńska i Wszystkich Świętych, Jaskinia (Jura) 5: 27 → Olsztyńska, Jaskinia
- Optymistyczna, Jaskinia (Podole) → zagranica (Ukraina)
- Opuszczone Wywierzysko (Tatry) → zagranica (Słowacja)
- Orawskie Piwnice (Beskid) → zagranica (Słowacja)
- Orzechowa, Jaskinia (Beskid) 2(15): 21 → Orzechowe, Schronisko
- Orzechowe, Schronisko (J16; też: Jaskinia Orzechowa) (Beskid) 2(15): 20 m., 21
- Ostrych Kantów, Jaskinia (Sudety) 4(17): 31
- Otmickie 1, Schronisko (Wyżnia Śląska, Garb Chelma) 4(21): 6
- Otmickie 2, Schronisko (Wyżnia Śląska, Garb Chelma) 4(21): 6
- Otmickie 3, Schronisko (Wyżnia Śląska, Garb Chelma) 4(21): 6
- Owalne, Schronisko (też: Grota Mirachowska II) (Niż Polski) 3(16): 25 m.; 4(17): 32; 1(18): 33
- Pajęczna, Jaskinia (pierwotnie: Schronisko Pajęczne) (Góry Świętokrzyskie) 1(8): 5, 6; 4(11): 6 fot.; 2(15): 1, 16 fot., 17 m., prz.m., 18 fot., 19 fot.; 3(16): 6 m., prz.; PC: 5
- Pajęcza, Jaskinia (Sudety) 4(11): 5, 6; 4(17): 31
- Pajęcze, Schronisko (Góry Świętokrzyskie) → Pajęcza, Jaskinia
- Partyzancka Jama (Beskid) 1(22): 32
- Pasiasta, Jaskinia (Sudety) 4(11): 5, 6 pl.
- Piaskowa, Jaskinia (Jura) 5: 27
- Piaszczyste, Schronisko (Sudety) 4(25): 5
- Piekielko (Sudety) 2(23): 30
- Pienińska, Jaskinia (też: Jaskinia Pienińskiego Potoku) (Pieniny) 3: 16
- Pienińskiego Potoku, Jaskinia (Pieniny) → Pienińska, Jaskinia
- Pierwszomajowa Jaskinia (Sudety) → Błotna Jaskinia
- Piętrowa Szczelina (Jura) 5: 27; 1(8): 24; 2(9): 22, 24; 4(21): 6; 4(25): 32 fot.
- Piętrowa, Jaskinia (Jura) 2(19): 5
- Piętrowe Schronisko (Sudety) 4(11): 5
- Pisana Jaskinia (Tatry) 1(8): 32 → właśc.: Wodna pod Pisana, Jaskinia
- Piwnica Miętusia (Tatry) 1(8): 29
- Pluszowych Nacieków, Jaskinia (Sudety) 4(11): 5; 4(17): 31
- Plaska Nisza (Niż Polski) 3(16): 25 m., 27
- po Zawale, Schronisko (pierwotnie:

- Schronisko Krecie (Jura) **4(11)**: 15 m., 16 pl.; **1(18)**: 20 m.
- pod Amantem, Schronisko (J19; też: Schronisko pod Ptakiem Górne; Schronisko pod Ptakiem Dolne) (Beskidy) **2(15)**: 20 m., 21
- pod Bukami, Jaskinia (Jura) **5**: 27; **1(8)**: 26
- pod Głazem, Schron (Beskidy) **4(11)**: 7; **5(12)**: 5
- pod Gwiazdami, Okap (Beskidy) **2(15)**: 20 m., 21
- pod Kominem, Schronisko (Sudety) **4(25)**: 5
- pod Kościołem Wschodnią, Jaskinia (Jura) **5**: 27
- pod Łodzikami, Jaskinia (Góry Świętokrzyskie) **4**: 14
- pod Małolączniakiem, Studnia (Tatry) → zagranica (Słowacja)
- pod Nową, Studnia (też: V-ka) (Sudety) **4(17)**: 31
- pod Nyżą, Jaskinia (Jura) **5(12)**: 6
- pod Okapem, Nisza (Niż Polski) **3(16)**: 25 m.
- pod Pisaną, Jaskinia Wodna (Tatry) → Wodna pod Pisaną, Jaskinia
- pod Płytami, Schronisko (Jura) **1(18)**: 20 m., 21 pl.
- pod Polaną Pustak, Jaskinia (Beskidy) **5(12)**: 5 → Kudłowska, Jaskinia
- pod Polaną Pustak, Schron (Beskidy) **4(11)**: 5; **5(12)**: 5
- pod Ptakiem Dolne, Schronisko (Beskidy) **2(15)**: 21 → pod Amantem, Schronisko
- pod Ptakiem Górne, Schronisko (Beskidy) **2(15)**: 21 → pod Amantem, Schronisko
- pod Raptawicą, Dziura (Tatry) **4(25)**: 5
- pod Raptawicą, Jaskinia Wodna (Tatry) → Wodna pod Raptawicą, Jaskinia
- pod Schroniskiem na Szczelińcu, Jaskinia (Sudety) **3(20)**: 4
- pod Skipirzypą, Jaskinia (Jura) **4(21)**: 6
- pod Sokolą Górą, Jaskinia (Jura) **5**: 27; **3(20)**: 22; **4(21)**: 33
- pod Studniami, Schron (w Galowie) (Niecka Nidziańska) **3(16)**: 19 fot.
- pod Ścianą, Schron (Beskidy) **4(11)**: 7; **5(12)**: 5
- pod Świerkiem, Schronisko (Sudety) **4(25)**: 5
- pod Świstową Studnią, Dziura (Tatry) **4(17)**: 4 fot.
- pod Torami, Jaskinia (Sudety) → z Otczakami, Jaskinia
- pod Triasowym Wiszarem, Schronisko (Wyżyna Śląska) **3(10)**: 19 pl.
- pod Wantą, Jaskinia (też: Litworowy Dzwon) (Tatry) **7**: 38; **5(12)**: 5; **3(16)**: 5; **1(18)**: 8; **3(20)**: 30, 32 szt.; **4(21)**: 17; **1(22)**: 25
- pod Wantą, Schronisko (Beskidy) **6(13)**: 8
- pod Wierchem, Jaskinia (Tatry) **1(8)**: 31 m.
- pod Wierzbą, Jaskinia (Niż Polski) **3(16)**: 25 m.
- pod Wychodkiem, Jaskinia (Niecka Nidziańska) **3(16)**: 18 → właśc.: pod Wygódka, Jaskinia
- pod Wygódką, Jaskinia (Niecka Nidziańska) **3(16)**: 17 pl., 18 (tu błędnie: Jaskinia pod Wychodkiem)
- pod Zamkiem w Olszynie duże, Schronisko (Jura) → Zamkowa, Jaskinia
- pod Zamkiem w Olszynie małe, Schronisko (Jura) **4(11)**: 15
- Podłużna Szczelina (Sudety) **6(13)**: 6 → Podłużna Szczelina II
- Podłużna Szczelina II (Sudety) **6(13)**: 6 pl., prz., fot.
- Południowa, Jaskinia (Sudety) **4(17)**: 30, 31
- Ponurego, Jaskinia (Góry Świętokrzyskie) **6**: 23
- Porcelanowa, Jaskinia (Sudety) **4(11)**: 5; **4(17)**: 30, 31 fot.; **3(20)**: 16 pl., 18
- Porębska Koleba (Beskidy) **1(22)**: 32 fot.
- Pośredni Awen (Średni Awen) (Jura) **1**: 29(?); **2(15)**: 23 pl., fot., 24 m.; **4(17)**: 32
- Pośrednia, Jaskinia (część: Jaskini Wysocka) (Tatry) **1(8)**: 33 m. → Wysoka, Jaskinia
- Północna Duża, Jaskinia (Sudety) **4(11)**: 5; **4(17)**: 30 fot., 31; **3(20)**: 18
- Północna Mała, Jaskinia (Sudety) **4(11)**: 5; **4(17)**: 31
- Półnura (Jura) **1(18)**: 20 m., 21
- Prochownia (Góry Świętokrzyskie) **4**: 14
- Prosta, Jaskinia (Sudety) **2(23)**: 5; **4(25)**: 27, 28 pl., fot.
- Proste, Schronisko (Sudety) **4(25)**: 5
- Przepastna Jama (Beskidy) **6(13)**: 7 fot., 8
- przy Drodze, Schronisko (Jura) **4(11)**: 15 m.; **1(18)**: 20
- przy Dziurawcu, Szczelina (Tatry) **1(14)**: 32
- przy Grzędzie, Jaskinia (Tatry) **1(8)**: 31 m.
- przy Jaskini Lisiej, Schronisko (też: Schronisko przy Lisiej) (Jura) **4(11)**: 15; **1(18)**: 20
- przy Jaskini Raclawickiej I, Schronisko (Jura) → z Kominkiem, Jaskinia
- przy Jaskini Raclawickiej II, Schronisko (Jura) → z Kominkiem, Jaskinia
- przy Jaskini Triasowej, Schronisko (Wyżyna Śląska) **3(10)**: 19 pl.
- przy Jaskini Zegar, Schronisko (część: jaskini Zegar) (Jura) **1**: 29 → Zegar, Jaskinia
- przy Kopcu (Beskidy) **2(23)**: 7
- przy Lisiej, Schronisko (Jura) **4(11)**: 15 → przy Jaskini Lisiej, Schronisko
- przy Przechodzie, Jaskinia (Tatry) **4(17)**: 4
- przy Rzece, Jaskinia (Sudety) **4(11)**: 5
- przy Ulicy Zdrojowej, Szczeliny (Beskidy) **1(18)**: 4
- przy wylocie Doliny Skorocickiej, Schronisko (Niecka Nidziańska) **3(20)**: 23 fot. → właśc.: w Skorocicach u Ujścia Doliny, Jaskinia
- Psia Klatka, Jaskinia (Jura) **5**: 27
- Psia, Jaskinia (Jura) **5**: 27; **2(9)**: 24; **1(14)**: 29
- Psia, Jaskinia (Tatry) **3(20)**: 30, 32 szt.
- Ptasia, Jaskinia (Tatry) → Ptasia Studnia
- Ptasia Studnia (w składzie: Jaskinia Lodowa Litworowa i Jaskinia nad Dachechem; też Jaskinia Ptasia Studnia-Lodowa Litworowa) (Tatry) **1**: s. okł., 11; **4**: 23; **5**: 38; **6**: 26; **7**: 4, 5 fot., 6 m.; **1(8)**: 21; **2(9)**: 29, 31; **3(10)**: 2, 4 prz., **5**: **1(14)**: 15; **3(16)**: 5; **1(18)**: 8; **3(20)**: 9; **PC**: 4; **4(25)**: 33 fot. → też: nad Ptasią Studnią, Szczelina (Tatry) **6**: 26; **3(20)**: 9
- Ptasia Studnia-Lodowa Litworowa, Jaskinia (Tatry) → Ptasia Studnia
- Ptasia Studnia-Lodowa Litworowa-Nad Dachechem, Jaskinia (Tatry) → Ptasia Studnia
- Pustelnia, Jaskinia (Beskidy) → właśc.: Pustelnia, Sztolnia
- Pychowicka, Jaskinia (też: Jaskinia Wiślana, Schronisko w kamieniołomie obok Jaskini Twardowskiego) (Jura) **1**: 27 pl.; **1(8)**: 26; **5(12)**: 6, 22 pl., prz., 23 fot.
- Raclawicka, Jaskinia (też: Grzmiećka) (Jura) **1**: 2; **4**: 16 pl.; **5**: 27; **6**: 22; **2(9)**: 24; **4(11)**: 16
- Radochowska, Jaskinia (Sudety) **3(10)**: 2, 5 pl.; **4(11)**: 5; **PC**: 6
- Raj, Jaskinia (Góry Świętokrzyskie) **4**: 14; **6**: 23; **7**: 4 m., 6, 9; **1(8)**: 22, 28; **4(21)**: 23; **PC**: 3 m., 5, 6 fot.
- Raptawicka, Jaskinia (Tatry) **PC**: 6
- Ratusz, Jaskinia (niewłaściwie: Awen w Ratuszu) (Tatry) **2(15)**: 13
- Royal Cave (Jura) → Łokietka, Jaskinia
- Rozdroże, Jaskinia (Sudety) **4(25)**: 28 pl.
- Rozpadła, Jaskinia (Tatry) → zagranica (Słowacja)
- Rozpadła, Studnia (Tatry) → zagranica (Słowacja)
- Roztoczańska, Jaskinia (Beskidy) **2(15)**: 5
- Równoległa, Jaskinia (Sudety) **4(25)**: 27 pl.
- Rybia, Jaskinia (Tatry) **1(18)**: 18; **3(20)**: 24
- Sadłana, Jaskinia (Jura) **5**: 27
- Sawickiego, Jaskinia (Niecka Nidziańska) **3(16)**: 16 fot., 17 pl., 18 fot., 19 fot.
- Sądowej Szczelina (Sudety) **4(11)**: 5; **6(13)**: 6
- Sąpowska, Jaskinia (Jura) **1(8)**: 7
- Schron * → *, Schron
- Schronisko * → *, Schronisko
- Sierpniowy, Schron (Sudety) **4(17)**: 31
- Siewierska I, Jaskinia (Wyżyna Śląska) **5**: 28, 29
- Siewierska II, Jaskinia (Wyżyna Śląska) **5**: 28 pl., 29
- Siewierska IX, Jaskinia (Wyżyna Śląska) **5**: 29
- Silesia, Jaskinia (Sudety) **4(17)**: 31
- Skorocicka, Jaskinia (Niecka Nidziańska) **7**: 4 m., 6; **1(8)**: 29; **1(14)**: 31 m.; **3(16)**: 17 pl., 18, 19; **3(20)**: 24; **PC**: 3 m., 5
- Slawka (Podole) → zagranica (Ukraina)
- Smocza Jama (J4) (Beskidy) **2(15)**: 20 m., 21
- Smocza Jama (Dragon's Hole, też: Dragon's Den) (Jura) **6**: 21, 23; **7**: 9, 10; **1(8)**: 28-29; **5(12)**: 6; **3(16)**: 21; **3(20)**: 22; **4(21)**: 6; **PC**: 6 fot.
- Smocza Jama (Tatry) **PC**: 6
- Solna Jama (Sudety) **4(11)**: 5
- Solecka Studnia w Gackach (Niecka Nidziańska) **3(16)**: 17 prz., 19
- Spékana, Jaskinia (Jura) **1(8)**: 24; **2(9)**: 22 → Księdza Borka, Jaskinia
- Srebrna, Jaskinia (Beskidy) **1(18)**: 4
- Stalagmitowa, Jaskinia (Jura) **5**: 27
- Stalaktytowa, Jaskinia (Beskidy) **4(17)**: 28 fot.
- Stara, Jaskinia (Niecka Nidziańska) **3(16)**: 18
- Stefanowa Dziura (Jura) **5**: 27
- Stefkowskiego Potoku, Wyplyw (Tatry) → zagranica (Słowacja)
- Stefkowska (Tatry) → zagranica (Słowacja)
- Straszycowa, Jaskinia (Jura) **3**: 18 → właśc.: w Straszycowej Górze, Jaskinia
- Strąska Jaskinia (Tatry) **6(13)**: 32, 33 ryc. → Dziura
- Strzelce, Schronisko (Wyżyna Śląska, Garb Chelma) **4(21)**: 6
- Strzyskarska, Jaskinia (Tatry) → zagranica (Słowacja)
- Studnia * → *, Studnia
- Studnioko (Jura) **1**: 28 pl., prz.; **5**: 27; **7**: 4 m., 6, 11; **1(8)**: 29; **2(9)**: 24; **3(10)**: 16; **4(11)**: 13; **2(15)**: 22 szt., fot.; **1(18)**: 22; **4(21)**: 6, 33; **PC**: 3 m., 4; **4(25)**: 32
- Sucha Dziura (Beskidy) **4(17)**: 27 m., 28 fot., 29 fot.
- Sucha Dziura (Tatry) → zagranica (Słowacja)
- Sucha, Jaskinia (Jura) **5**: 27
- Sulmowa, Jaskinia (Jura) **5**: 27
- Szachownica, Jaskinia (Jura) **5**: 27
- Szachownica I, Jaskinia (Jura) **5(12)**: 23; **4(21)**: 6
- Szczelina * → *, Szczelina
- Szczelina, Jaskinia (Góry Świętokrzyskie) **4**: 14
- Szeptunów, Jaskinia (też: Jaskinia Szmaragdowa) (Jura) **1**: 23; **2(15)**: 22; **2(23)**: 6
- Szeroki Awen (Jura) **1**: 29; **3**: 1, 18; **5**: 27; **6**: 22; **2(9)**: 24; **1(14)**: 27 pl., fot., 28 prz., 29 fot.; **2(15)**: 23 fot., 24 m.; **4(17)**: 32
- Szkieletowa, Jaskinia (Beskidy) **2(15)**: 5
- Szklarskie Aweny (Jura) → Ciasny Awen, Szeroki Awen, Pośredni Awen, Awenik
- Szmaragdowa Jaskinia (Jura) → Szepetunów, Jaskinia
- Szpara w Głazach (Beskidy) **5(12)**: 5 → w Głazach, Szpara
- Szpatowców, Mała Studnia (Jura) **5**: 27
- Szpatowców, Studnia (Jura) **5**: 27; **6**: 23; **5(12)**: 4 prz., fot.; **3(20)**: 24; **4(21)**: 33; **2(23)**: 7 prz.
- Śmiertelna, Jaskinia (Sudety) **4(17)**: 31
- Śnieżna Studnia (Tatry) **1**: 11, 12 prz., 13, 14, 24 prz., pl., 25 prz.; **2**: s. okł., 13, 16 m., 17 prz., pl.; **4**: 18 pl., prz.; **5**: 41; **7**: 4, 5, 6 m., 38; **4(11)**: 4; **6(13)**: 5 pl.; **1(14)**: 4 pl.; **3(16)**: 4 pl.; **3(20)**: 8; **1(22)**: 5, 25; **PC**: 4, 10, 11; **4(25)**: 7
- Śnieżna, Jaskinia (część: jaskini Wielka Śnieżna) (Tatry) **2**: 17, 18, 20; **3**: 11 pl., prz., 12 pl., prz., 13 prz., pl., 14 fot., 15, 16 fot., IV okł. pl.; **4**: 23, 25; **5**: 22, 23 pl., 24 prz., 25 pl., 37, 38, 41; **7**: 1, 3, 4, 5, 6 m., 12 prz.m., fot., 13, 38; **1(8)**: 4, 5, 6 prz., fot., 9, 21, 22; **2(9)**: 5 fot., 29; **3(10)**: 21; **4(11)**: 4 pl.; **5(12)**: 4, 5; **1(14)**: 4, 30; **2(15)**: 2 fot., 4 pl., prz., 5, 12, 13, 14 fot., 15 pl., fot., 34 fot.; **3(16)**: 4, 5 prz., 32; **4(17)**: 4 fot., 8; **1(18)**: 8, 29; **3(20)**: 8, 9; **4(21)**: 4, 17, 18 fot.; **1(22)**: 3, 5, 6, 30, 33; **PC**: 2, 4, 8 fot., 9 prz., fot., 10 fot., 10, 11; **4(25)**: 4, 7, 32, 33 fot.
- Śpiącego Szweda, Jaskinia (Niż Polski) → w Orłowie, Jaskinia
- Średni Awen (Jura) → Pośredni Awen
- Średnia, Jaskinia (Tatry) **4(17)**: 4
- Środkowa, Jaskinia (Sudety) **4(11)**: 5; **4(17)**: 31
- św. Jana, Jaskinia (Beskidy) **4(17)**: 27 m., 28, 29 fot.
- św. Świerada, Pieczara (też: Jaskinia w Tropiu) (Beskidy) **4(11)**: 32, 33; **4(17)**: 32, 33 fot.; **1(18)**: 31 pl., 32; **4(25)**: 6
- Świńskie Okno (J9) (Beskidy) **2(15)**: 20 m., 21
- Świstowa Studnia (Tatry) **4(17)**: 4 fot.
- Tomanowa Studnia (Tatry) → zagranica (Słowacja)
- Tortowska jaskinia k. Chmielnika (Góry Świętokrzyskie) **4**: 14 → Lubańska, Jaskinia
- Towarna, Jaskinia (Jura) **3**: 18; **5**: 27; **3(24)**: 29
- Trumna, Schronisko (Beskidy) **1(22)**: 32 fot.
- Trybuna, Schronisko (Beskidy) **2(15)**: 20 m., 21 pl.
- Trzebniewska, Jaskinia (Jura) **5**: 27
- Trzy Kopce, Jaskinia (Beskidy) → w Trzech Kopcach, Jaskinia
- Tunel w Skorocicach (też: Wielki Tunel w Skorocicach) (Niecka Nidziańska) **1(14)**: 31 m.; **3(16)**: 16 fot.
- Tunel Wielki (Jura) **3(24)**: 29
- Twardowskiego, Jaskinia (Jura) **3**: 17; **1(8)**: 8; **4(11)**: 15; **5(12)**: 6; **2(19)**: 30 pl., 31 pl.; **4(21)**: 6; **2(23)**: 10
- u Ujścia Doliny, Jaskinia (Niecka Nidziańska) **3(16)**: 17 pl. → w Skorocicach u Ujścia Doliny, Jaskinia
- u Wylotu Doliny, Jaskinia (Niecka Nidziańska) **1(14)**: 31 m. → właśc.: w Skorocicach u Ujścia Doliny, Jaskinia
- Ucho Olki, Jaskinia (Niecka Nidziańska) **3(16)**: 17 prz., 18, 19
- Ukośna, Jaskinia (Sudety) **4(17)**: 31
- Urwiata, Jaskinia (Jura) **5**: 27; **3(24)**: 4
- V-ka (Sudety) → pod Nową, Studnia
- w Aleksandrowie, Jaskinia (Niecka Nidziańska) **3(16)**: 18 fot., 19
- w Antolce koło Miechowa, Jaskinia (Niecka Nidziańska) **4(11)**: 6; **2(15)**: 8
- w Bielawie (Niż Polski) **3(16)**: 25
- w Bielcu, Jaskinia (Sudety) **4(17)**: 31
- w Bilczu Złotem, Jaskinia (Podole) → zagranica (Ukraina)
- w Brzezinach, Dziura (Sudety) **4(17)**: 31
- w Buchicach, Jaskinia (Beskidy) **1(18)**: 4
- w Ciasnych Skalach, Schronisko (Jura) **1(8)**: 24
- w Cichym Wzgórzu, Jaskinia (Jura) **1(8)**: 24 m., pl.
- w Czarłowskich Skalach I, Schronisko (Sudety) **4(25)**: 5
- w Czarłowskich Skalach II, Schronisko (Sudety) **4(25)**: 5
- w Dużym Leju, Schronisko (Jura) **1(18)**: 20 m., 22 pl.
- w Dziadowej Skale, Schronisko (Jura) **3(24)**: 30
- w Dziurawem, Studnia (Tatry) **1(8)**: 33 m.; **1(18)**: 17
- w Facimiechu, Jaskinia (Pieniny) **3**: 16; **3(20)**: 24
- w Gackach, Jaskinia (Niecka Nidziańska) **3(16)**: 16, 17 pl., 19; **2(23)**: 6 pl.

- w Głazach, Szpara (Beskidy) **4(11)**: 7; **5(12)**: 5
w Gołyszynie, Jaskinia (Jura) **5(12)**: 23 → właśc.: w Gołyszynie, Jaskinia
w Gołyszynie [właśc.: w Laskach], Jaskinia (Jura) **5(12)**: 23(tu błędnie: Jaskinia w Gołyszynie), 24 pl.; **1(18)**: 22
w Gorcu, Jaskinia (Beskidy) **5(12)**: 5 → Wietrzna Dziura
w Gorzeszowie I, Schronisko (Sudety) **4(25)**: 5
w Gorzeszowie II, Schronisko (Sudety) **4(25)**: 5
w Górnym Zapadlisku, Jaskinia (Beskidy) **2(23)**: 7
w Grani, Schronisko (Jura) → w Ruskich Górach, Jaskinia
w Herszcie, Schronisko (J20; też: Jaskinia Madejowa) (Beskidy) **2(15)**: 20 m., 21
w Jasikowej Skale, Jaskinia (Jura) **3**: 17
w Jaworzni koło Kielc, Jaskinia (Góry Świętokrzyskie) **3(20)**: 24 → Chelosiowa Jama
w Jaworzynie w Gorcach, Jaskinia (Beskidy) **5(12)**: 5 → Zbojcka Jama
w Jędrzejowie, Studnia (Niecka Nidziańska) **4(11)**: 8
w Kamieniołomie obok Jaskini Twardowskiego, Schronisko (Jura) → Pychowicka, Jaskinia
w Kamieniołomie w Lipowicy, Jaskinia (Beskidy) **4(17)**: 28
w Kamieniołomie, Szpara [w Zembalowej] (Beskidy) **1(22)**: 32
w Kamieniu Żarskim, Jaskinia (Jura) **3**: 17 pl.
w Kązalnicy, Studnia (też: Studnia w Kązalnicy Młotuskiej) (Tatry) **7**: 4, 5, 6 m.; **1(8)**: 9; **6(13)**: 4 prz., 1; **1(22)**: 5, 28; **PC**: 3 fot., 4; **4(25)**: 7
w Kępce Redłowskiej, Jaskinia (też: Jaskinia Goryla) (Niż Polski) **3(16)**: 25 m.; **4(17)**: 32; **1(18)**: 32, 33
w Kielnicach, Jaskinia (Jura) **5**: 27
w Kletnie, Jaskinia (Sudety) **4(11)**: 5
w Klimczku, Jaskinia (też: Jaskinia Ali-Baby w Klimczoku) (Beskidy) **2(15)**: 5
w Klimczoku, Szczelina (Beskidy) **1(22)**: 6
w Kochanowie I (też: 1), Schronisko (Sudety) **2(23)**: 5; **4(25)**: 27 m., 29
w Kochanowie II (też: 2), Schronisko **2(23)**: 5; **4(25)**: 28
w Kochanowie III (też: 3), Schronisko (Sudety) **2(23)**: 5; **4(25)**: 28
w Kochanowie IV (też: 4), Schronisko (Sudety) **2(23)**: 5; **4(25)**: 29
w Kochanowie V, Schronisko (Sudety) **4(25)**: 29
w Kochanowie VI, Schronisko (Sudety) **4(25)**: 29
w Kochanowie VII, Schronisko (Sudety) **4(25)**: 27 m.
w Kochanowie VII, Schronisko (Sudety) **4(25)**: 29
w Kończystej Turni, Dziura (Tatry) **3(20)**: 19
w Kroczykach, Jaskinia (Jura) **5**: 27
w Krzywcu, Jaskinie (Podole) → zagranica (Ukraina)
w Krzyżanowicach Górna, Jaskinia (też: Jaskinia nad Stawem) (Niecka Nidziańska) **3(16)**: 16
w Kudłoni, Jaskinia (Beskidy) **5(12)**: 5
w Kurowie, Szczelina (Niż Polski) **3(16)**: 25 m., 26 fot.
w Laskach, Schronisko (też: Jaskinia w Laskach) (Wyżyna Śląska) **6(13)**: 6-7 pl., m., fot.; **4(17)**: 8
w Leju, Dziura (Beskidy) **6(13)**: 8
w Leju, Studnia (Jura) **6**: 21, 22 pl., prz.; **2(23)**: 10
w Lesie Wolskim, Jaskinia (Jura) **5(12)**: 6
w Leśnej Turnicze, Schronisko (Beskidy) **2(15)**: 21
w Łykawcu, Jaskinia (też: Łykawiec) (Jura) **5(12)**: 6
w Madeju, Schronisko (J21; też: Jaskinia w Pięknej Turni) (Beskidy) **2(15)**: 20 m., 21
w Małej Bąbeli Górze, Jaskinia (Beskidy) → zagranica (Słowacja)
w Mechowie, Jaskinia (też: Mechowska Grota, Mechowskie Groty, Mechauer Höhle) (Niż Polski) **7**: 4 m., 6; **1(14)**: 1, 2 fot., 22, 23 pl., fot., 23 fot.; **3(16)**: 25 m., 26, 27; **1(18)**: 33; **2(23)**: 7; **PC**: 3 m., 5, 6
w Miłku I, Schron (Sudety) **4(17)**: 31
w Miłku II, Schron (Sudety) **4(17)**: 31
w Miłku, Awen (Sudety) **4(11)**: 5; **4(17)**: 31
w Nagórzycach, groty (Niż Polski) **3(16)**: 25
w Niegowonicach, Schronisko (też: Schronisko w Skale z Kapliczką) (Jura) **4(11)**: 15 m., 16 pl.; **1(18)**: 20 m.
w Nowej Baszcie, Jaskinia (Tatry) → zagranica (Słowacja)
w Nowym Wierchu nr 3, Jaskinia (Tatry) → zagranica (Słowacja)
w Obławowej, Jaskinia (też: niewłaściwie: Jaskinia Obławowa) (Pieniny) **7**: 9; **1(8)**: 28; **5(12)**: 22
w Ociemnem, Jaskinia (Pieniny) **3**: 16; **7**: 4 m., 5; **PC**: 3 m., 4
w Orłowie, Jaskinia (też: Jaskinia Śpiącego Szweda) (Niż Polski) **3(16)**: 25 m., 26, 27; **4(17)**: 32; **1(18)**: 32, 33
w Ostruszy, Dziura (Beskidy) **1(18)**: 4
w Piechowej Górze I, Schronisko (Jura) **1(18)**: 20 m., 21
w Pięknej Turni, Jaskinia (Beskidy) **2(15)**: 21 → w Madeju, Schronisko
w Podgórkach, Jaskinia (Sudety) **4(17)**: 31
w Polichtach III, Schronisko (Beskidy) **1(22)**: 7
w Polchowiu, Schronisko (Niż Polski) **7**: 4 m., 6; **3(16)**: 25 m.; **1(18)**: 33
w Polmie, Awen (Sudety) **4(11)**: 5; **4(17)**: 31
w Półkuli, Schronisko (J8) (Beskidy) **2(15)**: 20 m., 21
w Ratuszu, Awen (Tatry) **2(15)**: 13 → właśc.: Ratusz, Jaskinia
w Ratuszu, Komin (Tatry) **1(8)**: 5 fot.; **1(18)**: 8
w Rezerwacie, Schronisko (Wyżyna Śląska, Garb Chelma) **4(21)**: 6
w Rodakach, Jaskinia (Jura) **5**: 27; **1(18)**: 22
w Rogórze, Jaskinia (Sudety) **4(11)**: 5; **3(20)**: 22
w Różance, Jaskinia (Sudety) **4(11)**: 5
w Ruskich Górach, Jaskinia (w składzie: Schronisko w Grani i Jaskinia w Ścianie) (Jura) **2(9)**: 24 pl.
w Ryglu, Jaskinia (Niecka Nidziańska) **3(16)**: 18
w Szczepanku 1, Schronisko (Wyżyna Śląska, Garb Chelma) **4(21)**: 5 → właśc.: w Szczepanku 1, Schronisko
w Szczepanku 2, Schronisko (Wyżyna Śląska, Garb Chelma) **4(21)**: 5 → właśc.: w Szczepanku 2, Schronisko
w Szczepanku 3, Schronisko (Wyżyna Śląska, Garb Chelma) **4(21)**: 5 → właśc.: w Szczepanku 3, Schronisko
w Skale z Kapliczką, Schronisko (Jura) **4(11)**: 15 m., 16 pl. → właśc.: w Niegowonicach, Schronisko
w Skorocicach u Ujścia Doliny, Jaskinia (dawniej Schronisko; też: Jaskinia u Ujścia Doliny, Schronisko przy wylocie Doliny Skorocickiej) (Niecka Nidziańska) **1(14)**: 31 m.; **3(16)**: 17 pl., 18, 19; **3(20)**: 23 fot.
w Skotnikach Górna, Jaskinia (Niecka Nidziańska) **2(23)**: 6
w Sopotni Wielkiej, Jaskinia (Beskidy) **2(15)**: 5
w Starym Groniku, jaskinie (Beskidy) **4(11)**: 7 → Szpara w Głazach, Okap, Schron ze Studnią, Chłodny Schron, Schron pod Głazem, Schron pod Ścianą
w Starym Kamieniołomie, Okap (Jura) **1(18)**: 20 m., 21 pl.
w Starym Puszczyczkowie, Jaskinia (?) (Niż Polski) **3(16)**: 25
w Stradcu, Jaskinia (Podole) → zagranica (Ukraina)
w Straszycowej Górze, Jaskinia (też: niewłaściwie: Jaskinia Straszycowa) (Jura) **3**: 18; **5**: 27; **2(9)**: 24
w Suchoj Górze I, Jaskinia (Beskidy) **2(15)**: 21 → w Suchoj Górze I, Sztolnia
w Suchoj Górze II, Jaskinia (Beskidy) **2(15)**: 21 → w Suchoj Górze II, Sztolnia
w Szafarach, Jaskinia (Pieniny) **3(20)**: 23 fot.
w Szarym Żlebie, Jaskinia (Tatry) **6(13)**: 4 prz., pl.
w Szczelińcu Wielkim, Jaskinia (Sudety) **2(23)**: 30 pl., fot., 31
w Szczepanku 1, Schronisko (Wyżyna Śląska, Garb Chelma) **4(21)**: 5(tu błędnie: Schronisko w Szczepanku 1), 6
w Szczepanku 2, Schronisko (Wyżyna Śląska, Garb Chelma) **4(21)**: 5(tu błędnie: Schronisko w Szczepanku), 6
w Szczepanku 3, Schronisko (Wyżyna Śląska, Garb Chelma) **4(21)**: 5(tu błędnie: Schronisko w Szczepanku), 6
w Szczepanku 4, Schronisko (Wyżyna Śląska, Garb Chelma) **4(21)**: 6
w Szerokim, Jaskinia (Tatry) **1(8)**: 31 m.
w Ścianie, Jaskinia (Jura) → w Ruskich Górach, Jaskinia
w Tankowcu, Studnia (Jura) **1(8)**: 25 m., prz.
w Tamowie 1, Schronisko (Wyżyna Śląska, Garb Chelma) **4(21)**: 6
w Tamowie 2, Schronisko (Wyżyna Śląska, Garb Chelma) **4(21)**: 6
w Tamowie 3, Schronisko (Wyżyna Śląska, Garb Chelma) **4(21)**: 6
w Tamowie 4, Schronisko (Wyżyna Śląska, Garb Chelma) **4(21)**: 6
w Tamowie 5, Schronisko (Wyżyna Śląska, Garb Chelma) **4(21)**: 6
w Triasowej Górze, Jaskinia (Wyżyna Śląska) **3(10)**: 18 pl., 19
w Tropiu, Jaskinia (Beskidy) → św. Świerada, Pieczara
w Trzech Kopcach, Jaskinia (też: niewłaściwie: Jaskinia Trzy Kopce) (Beskidy) **7**: 4 m., 5; **2(15)**: 5; **PC**: 3 m., 4
w Wąwozie Żarskim, Jaskinia (też: Jaskinia bez Nazwy) (Jura) **5**: 29 pl., 30; **5(12)**: 6
w Węglówce I, Jaskinia (Beskidy) **2(15)**: 21 → właśc.: Jasna, Sztolnia
w Węglówce I, Schronisko (Beskidy) **2(15)**: 21 - właśc. sztolnia
w Węglówce II, Jaskinia (Beskidy) → Puślenia, Sztolnia
w Węglówce II, Schronisko (Beskidy) **2(15)**: 21 - właśc. sztolnia
w Węglówce III, Schronisko (Beskidy) **2(15)**: 21 - właśc. sztolnia
w Węglówce IV, Schronisko (Beskidy) **2(15)**: 21 - właśc. sztolnia
w Węglówce V, Schronisko (Beskidy) **2(15)**: 21 - właśc. sztolnia
w Węglówce VI, Schronisko (Beskidy) **2(15)**: 21 - właśc. sztolnia
w Zagórzu, Studnia (Jura) **4(11)**: 13 fot., 14 fot.
w Zamczysku, Jaskinia (Jura) **5**: 27
w Zielonkach, Jaskinia (Jura) **5(12)**: 23 → właśc.: Zielonkowska, Jaskinia
w Żydowskiej Górze, Schronisko (Jura) **1(18)**: 20 m., 21
w Żyrowej, Jaskinia (Wyżyna Śląska, Garb Chelma) **4(21)**: 5, 6
Walońska, Jaskinia (Sudety) **3(20)**: 18
Walusiowa Jama (Pieniny) **3**: 16
Wąlbryńska, Jaskinia (Sudety) **4(11)**: 5; **4(17)**: 31
Warszawiaków, Jaskinia (Sudety) **4(11)**: 5
Werteba, Jaskinia (Podole) → zagranica (Ukraina)
Wesoła, Jaskinia (Beskidy) → właśc.: Wesoła, Sztolnia
Wiatrowa, Jaskinia (Podole) → zagranica (Ukraina)
Wielka Litworowa, Jaskinia (Tatry) → Litworowa, Wielka Jaskinia
Wielka Śnieżna, Jaskinia (Tatry) → Śnieżna, Wielka Jaskinia
Wielkanocna, Jaskinia (Jura) **5**: 27; **2(9)**: 24
Wielki Tunel w Skorocicach (Niecka Nidziańska) **3(16)**: 16 fot. → właśc.: Tunel w Skorocicach
Wielkowiejska, Jaskinia (Jura) **6**: 21 pl.
Wiercica, Jaskinia (Jura) **5**: 26, 27; **2(23)**: 9
Wierna, Jaskinia (Jura) **1**: 29; **2**: 1 s.okł. fot., 1, 22; **3**: 18; **5**: 26; **7**: 4 m., 6, 7 fot.; **4(11)**: 35 fot.; **5(12)**: 6; **1(14)**: 30; **4(21)**: 6; **PC**: 3 m., 4
Wierchowska Górna, Jaskinia (Jura) **3**: 18; **4**: 24; **1(8)**: 7, 29; **4(21)**: 6; **PC**: 6; **3(24)**: 29
Wietrzna Dziura (też: Jaskinia w Gorcu) (Beskidy) **5(12)**: 5; **2(15)**: 8
Wilcza, Jaskinia (otwór jaskini Wielka Śnieżna) (Tatry) **4(17)**: 4 fot.; **PC**: 8, 9
prz. → też: Śnieżna, Wielka Jaskinia
Wilczy Schron (Tatry) **4(17)**: 4 fot.
Wilgotna, Jaskinia (Beskidy) **4(17)**: 27 m., 28, 29
Wiślana, Jaskinia [w Pychowicach] (Jura) → Pychowicka, Jaskinia
Wiślana, Jaskinia [w Tyńcu] (Jura) **1(8)**: 25 fot., 26 fot.
Wodna Jaskinia (Sudety) → nad Potokiem, Jaskinia
Wodna pod Pisana, Jaskinia (Wyływ spod Pisanej, też: niewłaściwie: Jaskinia Pisana) (Tatry) **5**: 41; **7**: 5 fot.; **1(8)**: 25, 29, 32; **5(12)**: 32-33, fot.; **6(13)**: 33; **1(14)**: 32, 33
Wodna pod Raptawicką, Jaskinia (Tatry) **5**: 41; **5(12)**: 33
Wodna w Piotrusiu, Jaskinia (Beskidy) **1(22)**: 6 pl., 7
Wojcieszowska, Szczelina (Sudety) **7**: 4 m., 6; **3(10)**: 5; **4(11)**: 5; **4(17)**: 30, 31; **3(20)**: 18; **PC**: 3 m., 5
Wschodnia, Jaskinia (Góry Świętokrzyskie) **4**: 14
Wschodnia, Jaskinia (Sudety) **4(17)**: 31
Wszystkich Świętych, Jaskinia (Jura) → Olsztyńska, Jaskinia
Wylotne, Schronisko (Jura) **3(24)**: 29
Wyływ spod Pisanej (Tatry) **5**: 41 → Wodna pod Pisana, Jaskinia
Wyływ spod Raptawickiej (Tatry) **5**: 41 → Wodna pod Raptawicką, Jaskinia
Wysoka, Jaskinia (Sudety) **4(17)**: 31
Wysoka, Jaskinia (też: Jaskinia Wysoka - Za Siedmiu Progami; Jaskinia Wysoka za Siedmiu Progami, Jaskinia Pośrednia, Jaskinia Za Siedmiu Progami) (Tatry) **5**: 41; **7**: 5, 6 m.; **1(8)**: 18, 33 m.; **5(12)**: 4; **1(18)**: 18; **1(22)**: 5; **PC**: 4; **4(25)**: 7
Wysoka - Za Siedmiu Progami, Jaskinia (Tatry) **7**: 5, 6 m.; **5(12)**: 4; **1(22)**: 5; **PC**: 4 → Wysoka, Jaskinia
Wysoka za Siedmiu Progami, Jaskinia (Tatry) **5**: 41 → Wysoka, Jaskinia
z Arkadami w Okragłej Skale, Wnęka (Pieniny) **1(18)**: 23 fot.
z Czaszkami, Dziura (Beskidy) **4(17)**: 27 m., 28, 29
z Filarami, Jaskinia (Sudety) **4(25)**: 27 pl.
z Kolumnami, Schron (też: Grota Mirachowska I) (Niż Polski) **3(16)**: 25 m., rys.; **4(17)**: 32; **1(18)**: 33
z Kominem[I], Jaskinia (Jura) **5**: 27 → właśc.: z Kominem, Jaskinia
z Kominem, Jaskinia (w składzie: Schronisko przy Jaskini Racławickiej I i II) (Jura) **5**: 27(tu błędnie: Jaskinia z Kominem[I]); **6**: 22; **5(12)**: 6
z Krzakami, Grota (Tatry) **4(25)**: 5pl → nad Młyną, Dziura
z Kulkami, Jaskinia (początkowo: Schronisko z Kulkami) (Jura) **3**: 17 pl.; **5(12)**: 6
z Miskami, Szczelina (Beskidy) **6(13)**: 8
z Mostami, Schronisko (Jura) **1(18)**: 20 → później: bez Mostów, Schronisko
z Mostami, Schronisko (Jura) **4(11)**: 15 → później: z Półką, Schronisko
z Mostkiem Skalnym, Szczelina (Beskidy) **6(13)**: 8 fot.
z Otoczakami, Jaskinia (Jaskinia pod Torami) (Sudety) **4(11)**: 5
z Potokiem, Jaskinia (Niecka Nidziańska) **1(14)**: 31 m.
z Półką, Schronisko (początkowo: Schronisko z Mostami) (Jura) **4(11)**: 15 m.; **1(18)**: 20 m., 21 pl.
z Rondami, Jaskinia (Sudety) **2(23)**: 5 pl., fot., 7; **4(25)**: 27
z Wywierzykiem w Kramnicy, Schronisko (Pieniny) **1(18)**: 23 fot.
z Wywierzykiem w Kramnicy, Schronisko (Pieniny) **1(18)**: 23 fot.
za Kratą, Jaskinia (Jura) **5**: 27
za Płytą, Szczelina (Beskidy) **6(13)**: 8
Za Siedmiu Progami, Jaskinia (część: Jaskinia Wysoka) (Tatry) **1(18)**: 18 → Wysoka, Jaskinia
za Sztolnią, Jaskinia (Sudety) **4(11)**: 5; **4(17)**: 31
za Wantą, Schronisko (Beskidy) **6(13)**: 8
Zachodnie w Gołyszynie [właśc.: w Laskach], Schronisko (Jura) **5(12)**: 23 fot., 24 pl., o

Zaciskowa (obok Błotnej), Jaskinia (Sudety) **4(17)**: 31
 Zaciszne, Schronisko (Jura) **3(24)**: 29
 Zadniego Uplazu, Jaskinia (Tatry) → zagranica (Słowacja)
 Zagubione Wywierzyko (Tatry) → zagranica (Słowacja)
 Zamkowa Dolna, Jaskinia (Jura) **3(24)**: 29
 Zamkowa, Jaskinia (też: Schronisko pod Zamkiem w Olszynie duże) (Jura) **4(11)**: 15
 Zawaliskowa w Kochanowie, Jaskinia (Sudety) **4(25)**: 27, 28 pl.
 Zawaliskowa w Szerokim (Tatry) **1(8)**: 33 m.
 Zawaliskowa, Jaskinia (Beskid) **2(15)**: 21 → Zawaliskowa, Sztolnia
 Zawaliskowa, Jaskinia (Jura) **4(11)**: 15 m., 16; **1(18)**: 20 m.
 Zawaliskowy Korytarz (Tatry) **1(8)**: 31 m.
 Zawal, Schronisko (Jura) **4(11)**: 15 m., 16 pl.; **1(18)**: 20 m. - później → Krecie, Schronisko
 Zbojeczka [w Lubaniu], Jaskinia [Gorce] (Beskid) **5(12)**: 5 → Zbojeczka Dziury
 Zbojeczka Dziura (Pieniny) **3**: 16
 Zbojeczka Jama [Gorce] (też: Jaskinia w Jaworzynie w Górcach, Jaskinia Zbojeczka) (Beskid) **5(12)**: 5; **1(14)**: 5; **2(15)**: 8
 Zbojeczka w Jaworzynie Krynickiej, Jaskinia (Beskid) **4(11)**: 32, 33
 Zbojeczka w Łagowie, Jaskinia (Góry Świętokrzyskie) **6**: 23; **1(8)**: 22 fot.
 Zbojeczka w Łopieniu, Jaskinia (też: Grota Zbojeczka na Łopieniu) (Beskid) **1(14)**: 4 fot., 5 fot.; **2(15)**: 5, 8
 Zbojeczka, Jaskinia (Jura) **5**: 27; **2(19)**: 5
 Zbojeczkie Dziury (też: Jaskinia Zbojeczka [w Lubaniu]) (Beskid) **5(12)**: 5
 Zbojeczka Grota [w Babiej Górze] (Beskid) **3(16)**: 7; **2(23)**: 7
 Zbojeczka Jaskinia (Beskid) **4(11)**: 33 → właśc.: Zbojeczka w Jaworzynie Krynickiej, Jaskinia

Zbojeczka na Łopieniu, Grota (Beskid) **1(14)**: 5; **2(15)**: 8 → właśc.: Zbojeczka w Łopieniu, Jaskinia
 Zbojeczkie Okna (Tatry) → Okna Zbojeczkie
 ze Studnią, Schron (Beskid) **4(11)**: 7; **5(12)**: 5
 Zegar, Jaskinia (w składzie też: Schronisko przy Jaskini Zegar) (Jura) **1**: 29 pl.; **5**: 27; **1(14)**: 29; **4(17)**: 8
 Zielone Kominy (Tatry) **1(8)**: 31 m.
 Zielonkowska, Jaskinia (też: Jaskinia w Zielonkach, Naramka) (Jura) **5(12)**: 23
 Zimna Dziura (Tatry) → zagranica (Słowacja)
 Zimna Żarska, Jaskinia (Jura) **5**: 30 → Żarska, Jaskinia
 Zimna, Jaskinia (Tatry) **4**: 23, 24; **5**: 38, 42; **7**: 5, 6 m.; **1(8)**: 32; **2(19)**: 6; **4(11)**: 30; **5(12)**: 4 fot.; **1(14)**: 20-21; **2(15)**: 17 fot., 18, 19 fot.; **3(20)**: 21, 22; **1(22)**: 6 fot., 7; **PC**: 1 fot., 2, 4, 10, 11; **4(25)**: 7
 Zimowa, Jaskinia (Sudety) **2(19)**: 4; **3(20)**: 18; **4(21)**: 4
 Złodzińska, Jaskinia (Jura) **5**: 27; **1(8)**: 7
 Złota Studnia (Beskid) → zagranica (Słowacja)
 Złota Studnia (PB) **3(16)**: 7; **2(23)**: 7
 Złota Sztolnia (też: Czarna Jama) (Sudety) **4(11)**: 5; **1(14)**: 19, pl., prz.
 Złotniańska, Jaskinia (Beskid) **2(15)**: 5
 Złotopieńska Dziura (Beskid) **1(14)**: 5; **2(15)**: 5
 Zuberska, Jaskinia (Tatry) → zagranica (Słowacja)
 Żabia, Jaskinia (Jura) **5**: 27
 Żarska, Jaskinia (też: Jaskinia Zimna Żarska) (Jura) **5**: 27, 30
 Żywa Dziura (Tatry) → zagranica (Słowacja)
Kawerny
 Czarna - sztolnia (Jura) **5**: 27
 Galmanowa w Czernej, Sztolnia (Jura) **1(8)**: 26 fot., 27 pl., m., fot.
 Jasna, Sztolnia (wcześniej: Jaskinia w

Węglówce I, Jaskinia Jasna) (Beskid) **2(15)**: 20 m., fot., 21
 Kawerna IX [w Krakowie] (Jura) **2(15)**: 24 m.
 Kawerna VI [Kostrze-Winnica] (Jura) **3(10)**: 17 pl., 18
 Kawerna VII [Kostrze] (Jura) **5(12)**: 21 pl.
 Kawerna VIII [Winnica] (Jura) **2(15)**: 24 m., 25 pl.
 krakowskie kawerny (Jura) → Kawerna VI, VII, VIII, IX
 Kraków-Bielany, sztuczna jaskinia (Jura) **5**: 27
 Kryształowa Grota Górna w Wieliczce **3(10)**: 22 fot., 23, 24; **3(20)**: 25
 na Sowim Spławie, sztolnia (Sudety) **5(12)**: 5
 Nelsona, Sztolnia (wcześniej: Jaskinia Nelsona) (Beskid) **2(15)**: 20 m., 21
 Pustelnia, Sztolnia (wcześniej: Jaskinia w Węglówce II, Jaskinia Pustelnia) (Beskid) **2(15)**: 20 m., 21 pl., fot.
 Srebrna Góra, sztolnia (Sudety) **1(8)**: 6; **2(9)**: 6; **5(12)**: 5
 Tamowskie Góry sztolnia (Wyżyna Śląska) **5**: 27
 Tapadia, sztolnia (Sudety) **1(8)**: 6; **2(9)**: 6; **5(12)**: 5
 Twierdza Kraków (Jura) **5**: 27
 Bystrzyca Górnej, sztolnia (Sudety) **1(8)**: 6; **2(9)**: 6; **5(12)**: 5
 w Kamionkach, sztolnia (Sudety) **5(12)**: 5
 w Rozhuczu, Pieczary (Beskid) → zagranica (Ukraina)
 w Suchej Górze I, Sztolnia (wcześniej: Jaskinia w Suchej Górze I) (Beskid) **2(15)**: 20 m., 21
 w Suchej Górze II, Sztolnia (wcześniej: Jaskinia w Suchej Górze II) (Beskid) **2(15)**: 20 m., 21
 w Węglówce I, Schronisko [właśc. sztolnia] (Beskid) **2(15)**: 20 m., 21
 w Węglówce II, Schronisko [właśc. sztolnia] (Beskid) **2(15)**: 20 m., 21
 w Węglówce III, Schronisko [właśc. sztol-

nia] (Beskid) **2(15)**: 20 m., 21
 w Węglówce IV, Schronisko [właśc. sztolnia] (Beskid) **2(15)**: 20 m., 21
 w Węglówce V, Schronisko [właśc. sztolnia] (Beskid) **2(15)**: 20 m., 21
 w Węglówce VI, Schronisko [właśc. sztolnia] (Beskid) **2(15)**: 20 m., 21
 Wapiennik - kawerna (Jura) **5**: 27
 Wesola, Sztolnia (wcześniej: Jaskinia Wesola) (Beskid) **2(15)**: 20 m., 21
 Wieliczka kopalnia **4(17)**: 19 fot., 20 fot., 21 fot.; **1(22)**: 1 fot.
 Zawaliskowa, Sztolnia (wcześniej: Jaskinia Zawaliskowa) (Beskid) **2(15)**: 20 m., 21
 Cergowa (Beskid) **1(8)**: 29; **4(11)**: 32, 33
 Gołyszyn - nowe schronisko (Jura) **1(18)**: 22
 Inowrocław (Niż Polski) **7**: 4 m., 6; **PC**: 3 m.
 Jazowski (Beskid) **4(11)**: 32, 33
 Kochanów (pustka przy schronisku w Kochanowie I (Sudety) **4(25)**: 29
 Makowski Beskid (Beskid) **1(22)**: 31 mapa
 Melszyn (Beskid) **4(11)**: 33
 Miechów (Niecka Nidziańska) → w Antolce koło Miechowa, Jaskinia
 Okienik (Jura) **5(12)**: 25 fot.
 Olsz (Jura) **7**: 4 m., 6; **PC**: 3 m., 5
 Plekko pod Niedzianiem (Góry Świętokrzyskie) **6**: 23
 Rogożnik **5**: 27
 Sowa (Tatry) **5(12)**: 32; **1(14)**: 32
 Staszów (Niecka Nidziańska) **4(11)**: 6-7
 Stołowe, Góry (Sudety) **4(11)**: 6; **2(23)**: 30, 31
 Szczeliniec, Wielki (Sudety) **2(23)**: 31
 Świnuska (Jura) **6**: 23
 Węże, Rezerwat (Jura) **5**: 27
 Wielkanoc (Jura) **2(9)**: 24
 Wojciszów (Sudety) **2**: 12; **2(23)**: 5 (nowa jaskinia)
 Złoty Potok (Jura) **7**: 10 ryc.
 Żerkowice (Jura) **6**: 23

Zagranica

1/6 (Hiszpania, polskie Picos) → Conjuntio, Sistema
 2 Mai, Peștera (Jaskinia 2 maja) (Rumunia) **4(17)**: 13, 14 fot.
 2/6 (Hiszpania, polskie Picos) → Conjuntio, Sistema
 2/7 (Hiszpania) → Jultayu, Pozu
 8 (Francja) **4(11)**: 9 m.
 300 (Austria, Göll) **7**: 18 m.
 301 (Austria, Göll) **7**: 18 m.
 A-1 (Hiszpania, polskie Picos) (Sima de la Torre de los Traviesos o de los Organos; część Jou de la Canal Parda, Sistema del) → A-1 (Hiszpania, polskie Picos) (część Jou de la Canal Parda, Sistema del)
 A-1/24/25/30 (Hiszpania, polskie Picos) → Jou de la Canal Parda, Sistema del
 A-1/A-24/A-25 (Sima de la Torre de los Traviesos o de los Organos; część Jou de la Canal Parda, Sistema del) (Hiszpania, polskie Picos) → Jou de la Canal Parda, Sistema del
 A-2 (Chorwacja) **2(19)**: 20 → Vilimova jama
 A-3 (Hiszpania, polskie Picos) → Porru de los Garapozales, Pozu del
 A-4 (też: SCOF A-4) (Hiszpania, polskie Picos) **1(14)**: 12; **2(19)**: 15 m., 17
 A-11 (Hiszpania, polskie Picos) → Porru la Capilla, Pozu del
 A-16 (też A16) (Hiszpania, polskie Picos) **1(14)**: 9 m., 10 m., 12; **2(19)**: 14 fot., 15 m., 17; **2(23)**: 20; **PC**: 26 fot.
 A-17 (Hiszpania, polskie Picos) **2(9)**: 13, 15; **1(14)**: 9 m., 10 m., 12, 13; **1(14)**: 9; **2(19)**: 15 m., 17
 A-22 (Hiszpania, polskie Picos) **2(19)**: 15 m., 17
 A-24 (Hiszpania, polskie Picos) (część Sistema del Jou de la Canal Parda) **5**: 15 m.; **2(19)**: 12 m. → Jou de la Canal Parda, Sistema del
 A-25 (Hiszpania, polskie Picos) (część Sistema del Jou de la Canal Parda) **5**: 15 m. → Jou de la Canal Parda, Sistema del

A-30 (Pozu del Picu de los Asturias; część: Sistema del Jou de la Canal Parda) (Hiszpania, polskie Picos) **1**: 8 prz., 9; **4**: 13; **5**: 15 m., 16, 17 prz.m.; **7**: 30, 31; **2(9)**: 13; **1(14)**: 13; **2(19)**: 12 m.; **2(23)**: 20; **PC**: 25 → też: Jou de la Canal Parda, Sistema del
 A-31 (Hiszpania, polskie Picos) **2(9)**: 14 fot., 15; **2(23)**: 20
 A-43 (Hiszpania, polskie Picos) **4**: 13
 Abaliget-barlang (Węgry) **2(9)**: 27 m.
 Abat - K3 (Gruzja) **2(19)**: 20
 Abisso * → *, Abisso
 Abisso * → *, Abisso
 Adelsberg (Słowenia) → Postojanska Jama
 Afońska, Jaskinia (Gruzja) → Nowoafoska, Jaskinia
 Agteleksa (Węgry) **2(9)**: 27 → właśc.: Baradla-barlang
 Aiguilles, Réseau des (Francja) **4**: 13
 Ain d'Anou de l'Oued Farda (Maroko) **1**: 26
 Air Jernih, Gua (Malezja, Borneo) → Cleawater Cave
 Akema bis (też: Akemabis, Sotano de Olbasti) (Meksyk) **1**: 26; **3**: 14; **6**: 27; **3(10)**: 7
 Akemati (też błędnie: Sotano (Sistema) Akemati) (Meksyk) **1**: 26; **3**: 14; **6**: 27; **3(10)**: 7
 Akemati, Sotano (Sistema) (Meksyk) **6**: 27; **3(10)**: 7 → właśc.: Akemati
 Aksamitka (też: Mieczna Dziura; Milky Hole) (Słowacja, Pieniny) **6**: 32; **7**: 9, 10; **1(8)**: 28, 29; **2(19)**: 29
 Aktywny ponor (Słowacja, Tatry Wysokie) → Aktywny Ponor
 Aktywny Ponor (Aktywny ponor) (Słowacja, Tatry Wysokie) **2(19)**: 28
 Alba, Torca del (T13; część: Sistema del Trave) (Hiszpania) → Trave, Sistema del
 Alfa 25 (część: Compleso del →Foran del Muss) (Włochy, Monte Canin) **PC**: 29 pl., 30 prz.
 Altamira (Hiszpania) **5(12)**: 8; **3(24)**: 10 pl., fot.

Alunului Mare (Rumunia) **6(13)**: 10
 am Winkel, Höhle (251) (Austria, Göll) **7**: 18 m.
 Amelungenhöhle (31) (Austria, Göll) **7**: 18 m.
 Anakenal (Jaskinia Niespodzianka) (Armenia) **3(24)**: 20
 Anarchii Studnia (Słowenia, Bielo Celjo) **1(22)**: 23
 Andhi Gupha (Nepal) **4**: 1
 Andre Touya, Gouffre (Francja) → Touya, Gouffre du
 Angelita (Meksyk, Jukatan) **2(19)**: 4
 Anna-barlang (Węgry) **2(9)**: 27 m.
 Anou * → *, Anou
 Antiparos (Grecja) **6(13)**: 33
 Antro * → *, Antro
 Apothicairerie (Włochy) **6**: 34
 Aqabat Khushil, Kahf (Seventh Hole) (Oman) **2(15)**: 7(tu błędnie: Khaf Aqabat Khushil) → Selmeh System
 Arabika (też: System Arabikskaja, Arabikskaya, Kujbyszewska) (Gruzja) **3**: 14; **6**: 27; **3(10)**: 7
 Arabikskaja (Gruzja) → Arabika
 Aragonitowa Ochłńska Jaskinia (Słowacja) → Ochłńska Aragonitowa Jaskinia
 Aragonitowa, Jaskinia Zbraszowska (Czechy) → Zbrasšovské Aragonitové Jeskyně
 Aranonera, Sistema (Hiszpania) **3**: 14; **6**: 27; **3(10)**: 7
 Arch Cave (Oman) → Khashayl, Kahf
 Arch Hole (Oman) → Bayn Halayn
 Archer (Jaskinia Niedźwiedzia) (Armenia) **3(24)**: 19, 20
 Ardovská jaskňa (Słowacja) **2(19)**: 29
 Ariadnahöhle (373; Jaskinia Ariadna) (Austria, Tennengebirge) **4**: 1, 10 m., 12 prz., prz.m., 13, IV okł. fot.; **5**: 12 prz.m., 13, 14; **6**: 9, 10 pl., 11 prz.; **7**: 3, 24 fot., 25 prz.m., m., 40 fot.; **2(9)**: 8 fot., 9 prz.m., 10, 11 fot.
 d'Arphidia, Grotte (Francja) **4**: 13
 Arres Planères, Réseau des (Francja) **4**: 13
 Arresteliako ziloua (Francja) **4**: 13

Asopladeru de la Texa (Hiszpania) **2(9)**: 8
 Atea Kananda (Papua-Nowa Gwinea) **3(16)**: 15; **2(23)**: 18; **PC**: 33
 Atlixialla (Meksyk) **1**: 26
 Attilova priepasť (Słowacja, Słowacki Kras) **2(15)**: 5 prz.
 AV97*5 (Kropka Pięć; część: Compleso del →Foran del Muss) (Włochy, Monte Canin) **2(9)**: 7
 Avenul * → *, Avenul
 Azul, cenot (Meksyk, Jukatan) **2(19)**: 4
 B-3 (Francja) → Bourruques, Gouffre des
 B3 (Hiszpania) → Llastral, Pozo del
 B-21 (otwór: Réseau Jean Bernard) (Francja)
 B15-B1 (Hiszpania) **6**: 27; **3(10)**: 7 → B 15 - Fuente de Escuin
 B 15 - Fuente de Escuin (Hiszpania) **3**: 14; **6**: 27(tu: B15-B1); **3(10)**: 7(tu: B15-B1)
 Babská diera (Słowacja) **2(19)**: 29
 Bagrat, Ghar (Malta) **2(23)**: 29
 Bajo del Sedo, Pozo (HS-11) (Hiszpania) **2(9)**: 7
 Bakers pit (Wielka Brytania) **4(11)**: 27
 Balcarca (Czechy) **2**: 25 m.+er.; **3**: 30 m., 31
 Balinka (Chorwacja) **2(19)**: 20
 Balum-Balum, Jaskinia (SOV-PL 8) (Chorwacja, Velebit) **1(22)**: 10, 13
 Balagańska, Jaskinia (Rosja) **1(8)**: 30
 Baradla-barlang (też Baradla-Domica; w składzie też: Domica, Čertová diera) (Węgry/Słowacja) **2**: 24, 25 m.+er.; **3**: 32 m.(z nr 11); **7**: 11; **6**: 32, 33; **1(8)**: 30; **2(9)**: 2, 27 m., fot.(tu też błędnie: Agteleksa), 28 fot., m.(tu błędnie: Baradla barlang); **2(19)**: 29(tu: Domica)
 Baradla-Domica (Węgry/Słowacja) → Baradla
 Bärenhöhle (Austria, Göll) **PC**: 21 → właśc. Bärenstühlhöhle
 Bärenhöhle (Austria, Hagengebirge) **5(12)**: 13
 Bärenstühlhöhle (23; mylnie Bärenhöhle; Labirynth Stioni) (Austria, Göll) **6**: 12; **1(8)**: 17; **PC**: 21

- Barrastrosas, Red de los (G-4/7; G-4/G-5/G-7; potem: G-1/G-7/G-6/G-4/G-5) (Hiszpania, polskie Picos) 1: 9; 5: 15; 16; 7: 28 m., 29; 3(2): 12; 1(14): 9; 10 m., 11, 12, 13; 2(19): 13, 15, 16; 2(23): 21; PC: 25 fot., 26, 27 m., 28
- Barro, Sotano del (Błotna Piwnica) (Meksyk) 1(8): 18 prz., fot., 19 fot.; 4(11): 12; 2(19): 20; PC: 2
- Barsa, Ghetarul de la (Rumunia) 6: 24
- Baterijka, Jaskinia (SOV-PL 7/7A) (Chorwacja, Velebit) 1(22): 13
- Batu Padeng, Lubang (Black Rock Cave) (Malezja, Borneo) 3(16): 15
- Baume des Crêtes, Gouffre de la (Francja) 4(25): 16 fot.
- Baume Saint Anne, Gouffre la (Francja) 4(25): 16
- Bayn Halayn (Arch Hole) (Oman) 2(15): 7
- BB-30, Shpella (Albania) 7: 35
- BC-1 (Słowenia, Bielo Celjo) 2(23): 22, 23, 24; PC: 32; 4(25): 15
- BC-2 (Słowenia, Bielo Celjo) 2(23): 23
- BC-3 (Słowenia, Bielo Celjo) 1(18): 12; 2(23): 23; PC: 32
- BC-4 (Słowenia, Bielo Celjo) 1(18): 12; 2(23): 23; PC: 32
- BC-7 (Słowenia, Bielo Celjo) 1(18): 12; PC: 32
- BC-8 (Słowenia, Bielo Celjo) 1(18): 12; PC: 32
- BC-9 (Słowenia, Bielo Celjo) 1(18): 12; PC: 32
- BC-10 (Słowenia, Bielo Celjo) 1(18): 12; PC: 32
- Belianska jaskyňa (Słowacja, Tatry Bielskie) → Bielska, Jaskinia
- Belle-Louise, Gouffre de la (Francja) 1(8): 1 fot., 3, 23 fot.; 4(25): 2 fot., 16 prz., fot., 17 fot.
- Benoîte-Campagnon, Creux de la (Francja) 4: 13
- Berger Höhle (też jako: Cosa Nostra Loch-Bergerhöhle, Cosanostraloeh-Berger-Platteneck Höhle) (Austria, Tennengebirge) 3: 14; 6: 27; 7: 24; 3(10): 7
- Berger, Gouffre (w składzie: Cheval Vapeur, Gouffre des Rhododendrons) (Francja) 3: 14 (tu błędnie: Gouffre Berger); 4: 13 (tu jako: Réseau Berger-Fromagère,), 22 prz.m., 23; 6: 27 (tu jako: Gouffre Berger-Gouffre de la Fromagère); 7: 2 fot.; 1(8): 7, 21; 2(9): 8; 3(10): 7; 4(11): 31; 5(12): 30; 6(13): 19 fot., 20 fot.; 4(17): 8; 1(18): 19; 3(20): 10; PC: 2; 4(25): 2 fot., 33
- Berger-Fromagère, Réseau (Francja) → Berger, Gouffre
- Berretos, Pozo de los (F-17) (Hiszpania, polskie Picos) 2(9): 15 → Canalon de los Desvios, Sistema del
- Bestouan, le (Francja) 6(13): 9 fot.; 1(14): 18
- Bezdanjaca (Chorwacja) 6: 30
- Bezdenen Pczelin (Bułgaria) 1(18): 19
- Białego Kepeka, Jaskinia (Turcja, masyw Bolkar) → PL-3
- Bibima (Papua-Nowa Gwinea) 3(16): 15
- Bief Boussets, Gouffre des (Francja) 4(25): 16, 17 prz.
- Bief Paroux (Francja) 2(23): 8
- Bielska, Jaskinia (Belianska jaskyňa) (Słowacja, Tatry Bielskie) 2: 24, 25 m.+er.; 3: 32 m.(z nr 7); 2(19): 29; 3(24): 7 ryc.
- Bigg Vuvu (Papua-Nowa Gwinea) → Bik-bik Vuvu
- Bikbik Vuvu (Bigg Vuvu) (Papua-Nowa Gwinea) 3(16): 15
- Bikfa, jaskyňa Mala (Słowacja, Słowacki Kras) 2(15): 5
- Bilemot Gul (Korea Pd.) 1(18): 15
- Billinghurst Cave (Malta) 2(23): 29
- Biokovka (Chorwacja) 2(19): 20
- Bischofsloch Preben (Biskupia Dziura w Preben) (Austria) 6: 32
- Bisho Gupha (Nepal) 4: 1
- Biskupia Dziura w Preben (Austria) 6: 32 → Bischofsloch Preben
- Bittija, Ghar (Malta) 2(23): 29
- Biwakhöhle (Austria, Leoganger Steinberge) 6: 16
- Bizonului, Avenul (Rumunia) 5(12): 16 prz.
- Black Hole („czarna dziura”) (Bahama) 5(12): 8
- Blautopf (Niemcy) 1(14): 25
- Black Rock Cave (Malezja, Borneo) → Batu Padeng, Lubang
- Bleikogelhöhle (P-35) (pierwotnie: Hedwighöhle) (Austria, Tennengebirge) 6: 1, 2 prz., 3, 27; 7: 22, 23 prz.; 1(8): 15 prz.; 3(10): 7; 6(13): 12; 4(17): 15; 4(21): 11; PC: 15 prz., 16 fot., 17; 4(25): 8
- Blitzwasserschacht (Austria, Leoganger Steinberge) 3: 2 m.; 4: 2 m.; 5: 2 m., 34, 35, 36; 7: 15 m.
- Blu Moonlight Bay Cave (Malezja, Borneo) → Teluk Cahaya Bulan Yang, Gua
- Blue Dome (Malta) 2(23): 29
- Blue Grotto (Malta) 2(23): 28 m., fot.
- Blue Hole (Malta) 2(23): 29
- Bładzających we Mgle, Jaskinia (306) (Austria, Göll) 7: 18 m.; 1(8): 13; PC: 18 prz.m., 19
- Błotna Piwnica (Meksyk) → Barro, Sotano del
- Boa Vista, Toca de (Brazylia) 4(11): 8; 1(14): 6
- Böckchenschacht (212; Studnia Koziołka, też: Koziołek) (Austria, Göll) 3: 6 m., 8; 4: 6 m.; 5: 7 prz.m.; 7: 18 m., 19 prz.m.; PC: 19 prz.m.
- Boga, wywierzyisko (Rumunia) 3(20): 13
- Boj Bulok (Uzbekistan) → Boj-Bulak
- Boj-Bulak (też: Boj Bulok, Boy-Bulok) (Uzbekistan) 2: 28; 3: 14; 6: 27; 3(10): 7; 5(12): 10
- Bojnická hradná jaskyňa (Słowacja) 2(19): 29
- Borriguda, Toca da (Brazylia) 1(14): 6
- Botop Tem (PL-1) [w Botop Tikin] (Papua-Nowa Gwinea) 2(23): 18, 19; PC: 34
- Bourruques, Gouffre des (B-3) (Francja) 4: 13
- Boy-Bulok (Uzbekistan) → Boj-Bulak
- Bozkovské Dolomitové Jeskyně (Bozkovské Dolomitové Jaskinie) (Czechy) 2: 25 m.+er.; 3: 29 m.
- Bregli, Ponor (Chorwacja) 2(19): 18 (tu błędnie: Jama Breyli), 20
- Brestovská jaskyňa (Słowacja, Tatry Zachodnie) → Stefkówka
- Brestovská vyvíračka (Słowacja, Tatry Zachodnie) → Stefkowskiego Potoku, Wypływ
- Brestowska, Jaskinia (Słowacja, Tatry Zachodnie) → Stefkówka
- Breueritas, Cueva de las (część: Cueva del Viento) (Hiszpania, Wyspy Kanaryjskie) 3(24): 1 fot., 3, 16, 17 fot., 18 pl. → też: Viento, Cueva del
- Breyli, Jama (Chorwacja) 2(19): 18 → właśc.: Bregli, Ponor
- Brezno * → *, Brezno
- Bridge Cave (Malezja, Borneo) 4(11): 8; 2(15): 7 → Cobra-Cloud-Bridge
- Brutal (Chorwacja, Velebit) 1(22): 10
- BT 6, Gouffre (Francja) 3: 14 → Soudet, Réseau de
- BT.6-BL. 118/Kongélateur → Soudet, Réseau de
- BU56 (Hiszpania) 4(25): 4 → Laminako Ateak
- Budai-Vár-barlang (Węgry) 2(9): 27 m.
- Buhui, Peștera (Rumunia) 5(12): 16
- Bukowinka (też: Bukovinka) (Ukraina) 2(15): 6
- Burinka (Chorwacja) 2(19): 20
- Bushmansgat (RPA) 3(10): 6 prz., m., 7
- Býčí Skála Jeskyně (Jaskinia w Býczej Skale) (Czechy) 2(15): 1 fot., 3
- Bystrianska Jaskinia (Bystrianska jaskyňa) (Słowacja) 2: 23, 25 m.+er.; 3: 32 m.(z nr 3); 2(19): 29
- C-1 (Hiszpania, polskie Picos) 1(14): 10 m., 12; 2(19): 12 m. → Cristalos, Pozo de los
- C-2 (Hiszpania, polskie Picos) 4: 13; 5: 16
- C-3 (Hiszpania, polskie Picos) 5: 16
- C3 (Hiszpania) 2(9): 7
- C-7 (Hiszpania, polskie Picos) 5: 16; 7: 31
- C-11 (Słowenia, Vrh Kanin) 6: 14
- C-37 (otwór: Réseau Jean Bernard) (Francja) 7: 38
- Cabeza Muxa, Pozu (Hiszpania) 2(9): 8
- Calipso Cave (Calipso's Cave) (Malta) 2(23): 28 m., 29
- Calului, Peștera (Rumunia) 4(11): 24 m.
- Cambon de Liard, Gouffre du (Francja) 3(20): 6 → właśc.: Cambou de Liard, Gouffre du
- Cambou de Liard, Gouffre du (Francja) 4: 13; 3(20): 6 (tu błędnie: Gouffre du Cambon de Liard)
- Canalon de los Desvios, Sistema del (F-17/18, F-15) (Hiszpania, polskie Picos) 4: 13; 5: 16, 17; 7: 28 m., fot., 29, 31; 2(9): 12, 13, 15; 1(14): 9 m., 10 m., 12, 13; 2(19): 12 m., 13, 15 m., 16, 17; PC: 25, 26, 27 m., 28
- Cantolimpou, Sima (Hiszpania, polskie Picos) 7: 29
- Capture, Peștera de la (Rumunia) 4(17): 13 prz., pl.
- Caput, Peștera de la (Rumunia) 6: 24
- Carapa, Jaskinia (SOV-PL 5) (Chorwacja, Velebit) 1(22): 13
- Carlo Seppenhof, Abisso (część: Complesso del Foran del Muss) (Włochy, Monte Canin) → Foran del Muss, Complesso del
- Carlsbad Cavern (Jaskinia Carlsbad) (USA) 5: 19 fot., 21; 4(11): 29
- Carolina Grotto (Carolina Cave) (Malta) 2(23): 28 m., 29
- Castil, Torca (Hiszpania) 2(9): 7, 8; 3(10): 7
- Cathedral Canyon (USA) 1: 23
- Cathedral Cave (Malta) 2(23): 29
- Cavottes, Grotte des (Francja) 1(8): 23 fot.; 4(25): 17
- CD11 (Francja) → Mirolda, Gouffre
- CE 10 (Francja) 4(11): 9 m.
- CE 8 (Francja) 4(11): 9 m.
- Ceki 2 (Słowenia) → Ceki 2
- Ceki 2 „Ja Vendetta” (też: Ceki 2, Ceki-2, Ceki-2 la Vendetta) (Słowenia) 3: 14; 6: 13, 27; 3(10): 7
- Cellagua, Sumidero de (Hiszpania) 6: 25 → Gama Ciega-Cellagua, Sistema
- Cembavieja, Sistema (SCP 111; też: Sima de Cembra Vieja, Sistema Cembavieja-Parodia) (Hiszpania, polskie Picos) 7: 28 m., 29, 30; 2(9): 8; 1(14): 10 m., 12; 2(19): 15 m., 16; PC: 27 m.
- Cembavieja-Parodia, Sistema (Hiszpania, polskie Picos) → Cembavieja, Sistema
- Cenculova (Chorwacja, Velebit) 4(25): 11 fot., 12
- cenot * → *, cenot
- Centenário, Gruta do (Brazylia) 1(14): 6
- Cerkińsko Polje (Słowenia) 5(12): 27, 28
- Cerna Deal (Rumunia) 6: 32
- Cernelsko Brezno (Słowenia) → właśc.: Cernelsko Brezno
- Cerre les Noroy, Gouffre de (Francja) 4(25): 17 fot.
- Cerro, Torca del (T33) (Hiszpania) 3: 1; 2(9): 7, 8; 3(10): 7; 5(12): 10; 1(14): 12
- Čertová diera-Domica (Słowacja) 2(19): 29 → Domicia
- Čertová pec (Słowacja) 2(19): 29
- Cetate II, Peștera sub (Rumunia) 4(17): 13
- Cetatea Bolii (Rumunia) 3(20): 13 fot., 15
- Cetatea Rădesei, Peștera (Rumunia) 4(11): 23 m.
- CF 2 (Francja) 4(11): 9 m.
- CF 6 (Francja) 4(11): 9 m.
- Chakra Tirtha Gupha (Nepal) 4: 1
- Chamare Gupha (Nepal) 4: 1
- Chaperon (Francja) 4(11): 9 m., 10
- Charco, Cueva (Meksyk) 3(24): 8
- Chauvet, Gouffre (Jaskinia Chauveta) (Francja) 2(23): 8; 3(24): 10
- Cheval Vapeur (część: Gouffre Berger) (Francja) → Berger, Gouffre
- Cheve, Sistema (też: Sistema Cuicateco) (Meksyk) 1: 26 (tu: Cuicateco); 3: 14 (tu: Cuicateco); 6: 27; 7: 3, 38; 3(10): 7; 4(25): 18
- Chi-Huan, cenot (Meksyk, Jukatan) 2(19): 4
- Chorol Schow (Słowenia, Krišče) → KR-4
- Chorvatska Stovka (Chorwacja, Velebit) 1(22): 12
- Chýnovská Jeskyně (Jaskinia Chýnovská) (Czechy) 2: 25 m.+er.; 3: 29 m.
- Ciasna, Jaskinia (Słowacja, Tatry Wysokie) 1(18): 19
- Ciclovina 2 (Rumunia) 3(20): 15
- Ciclovina cu Apa (Rumunia) 3(20): 13, 15 fot. → też: Ponorici
- Ciclovina Uscata (Rumunia) 3(20): 13
- Ciennosci, Jaskinia (Malta) → Dalam, Ghar
- Čiernohorská jaskyňa (Słowacja, Tatry Wysokie) → Czarnogórska, Jaskinia
- Čiernohorská nižná jaskyňa (Słowacja, Tatry Wysokie) → Czarnogórska Niżnia, Jaskinia
- Čiernohorská studená jaskyňa (Słowacja, Tatry Wysokie) → Czarnogórska Zimna, Jaskinia
- Čiernohorský systém (Słowacja, Tatry Wysokie) 5(12): 7 → Czarnogórska, Jaskinia
- Ciklop (Armenia) 3(24): 20
- Ciklokave, Shpella e (Albania) 7: 35
- Cioaka Mare, Avenul (Rumunia) 5(12): 16
- Cioplai (Rumunia) 5(12): 16
- Cirsă, Peștera de după (Rumunia) 5(12): 16, 17 pl., fot.; 4(17): 13
- Ciur Izbu (Rumunia) 6(13): 10; 1(14): 14
- Ciur Ponor-Toplita de Roșia (Rumunia) 6(13): 10
- CL1 (Austria, Leoganger Steinberge) 6: 16
- CL2 (Austria, Leoganger Steinberge) 6: 16
- CL-3 (też: CL3) (Austria, Leoganger Steinberge) 6: 16; 5(12): 10; 3(16): 8; 4(17): 1 fot., 2 fot., 3, 9, 10 prz., pl., 11 fot.; 3(20): 5; 4(21): 12 prz.m., 13 pl., prz., 14 fot.; PC: 12 prz., fot., 13, 14 prz.; 3(24): 12 prz., 13 prz., fot.
- Cleawater Cave (też: Gua Air Jerih) (Malezja, Borneo) 2(15): 7; 3(16): 13, 15
- Cloud Cave (Malezja, Borneo) 4(11): 8; 2(15): 7 → Cobra-Cloud-Bridge
- Cobra Cave (Malezja, Borneo) 2(15): 7 → Cobra-Cloud-Bridge
- Cobra-Cloud-Bridge (Malezja, Borneo) 4(11): 8; 2(15): 7
- Cobweb Cave (Malezja, Borneo) → Sarang laba-Laba, Lubang
- Cochons - Tanne Froide, Tanne aux (Francja) 4: 13
- Cocolbea, Peștera lui (Rumunia) 3(20): 15
- Coiba Mare, Jaskinia (Rumunia) 6: 24 fot.; III s. okl. fot.; 4(11): 23 m., 26; 1(14): 14; 1(22): 22, 23 fot.; 2(23): 25 fot., 27; 4(25): 25, 26
- Coiba Mică (też: Coiba Mică-Coiba Mare) (Rumunia) 1(22): 22, 23 fot.; 4(25): 25 fot., 26 fot. → Coiba Mare
- Col delle Erbe, Complesso del (też: Abisso Michele Gortani) (Włochy) 6: 13; 3(10): 8; 4(17): 8; 2(23): 8; PC: 29
- Coliboaia, Jaskinia (Rumunia) 4(11): 24 m.; 25, 26 fot., pl.
- Columbine Crawl (USA) 2: 1
- Comarnic, Peștera (Rumunia) 5(12): 14 fot. (tu błędnie: Cromarnic), 16, 17 pl.; 4(17): 13, 14 fot.; PC: 35 fot.
- Comici, Abisso (Włochy, Monte Canin) → Comici, Abisso Emilio
- Comici, Abisso Emilio (część: Complesso del → Foran del Muss) (Włochy, Monte Canin) 6: 13; 7: 32 prz., m., 33; 3(10): 10, 11, 12; 4(17): 18; 2(19): 21; PC: 29 pl., 30 prz.
- Condoma, Jaskinia (SOV-PL 6) (Chorwacja, Velebit) 1(22): 13
- Conjurtao, Sistema (2/6, 1/6) (Hiszpania, polskie Picos) 7: 28 m., 29, 30; 1(14): 9 m., 10 m., 12; 2(19): 12 m., 13, 15 m., 16; PC: 26, 27 m.
- Coral Cave (Malta) 2(23): 29
- Corbasca, Jaskinia (Rumunia) 4(11): 24 m., 25 pl.
- Corbești, de la (Rumunia), Peștera 4(11): 24 m.
- Corchia, Antro del (Włochy) 1: 9; 2: 12; 6(13): 19 → Corchia, Complesso Carsico Monte
- Corchia, Complesso Carsico Monte (też: Abisso Fighiera-Antro del Corchia, Fighiera-Farolfi-Corchia, Antro del Corchia) (Włochy) 1: 9; 2: 12 (tu błędnie: Complesso Corsiko) Monte Corchia; 3: 14; 6: 27; 3(10): 7; 6(13): 19; 4(25): 4
- Cosa Nostra Loch-Bergerhöhle (też: Co-

- sanostraloeh-Berger-Platteneck Höhle (Austria, Tennengebirge) 3: 14; 7: 24
→ Berger Höhle
- Cosanostraloeh-Berger-Platteneck Höhle (Austria, Tennengebirge) 6: 27; 7: 24; 3(10): 7 → Berger Höhle
- Cosquera, Jaskinia (Francja) 3(24): 10
- Cotețul Dobrești (Rumunia) 1(18): 5; 1(22): 22; 2(23): 25 fot.; 4(25): 26 fot.
- Couey Lotge, Gouffre du (Francja) 4: 13
- Couffin-Chevaline, Réseau de (Francja) 4: 13
- Coumo d'Hyuemedo, Systeme de la (też błędnie: Réseau de la Coumo d'Hyuemed) (Francja) 3: 14; 4: 13; 6: 27; 3(10): 7
- Coyalat (Meksyk) 1: 26
- Creux * → *, Creux
- Cristalos, Pozo de los (C-1) (Hiszpania, polskie Picos) 1(14): 10 m., 12; 2(19): 12 m.
- Crmelso Brezno (też błędnie: Cermelso Brezno, Abisso Veliko Sbrago; otwory: Pa'Volpe, Korova) (Słowenia) 1: 26; 3: 14; 6: 13, 27; 3(10): 7
- Cromarnic, jaskinia (Rumunia) 5(12): 14 fot. → właśc.: Comarnic, Peștera cu Două Guri, Peștera (Rumunia) 4(11): 24 m.
- cu Puntî, Peștera (Rumunia) 4(11): 24 m.
- Cu Vaca (Rumunia) 1(14): 14
- Cucco, Monte (Włochy) 1(8): 21; 3(20): 10; 4(25): 33
- Cuetalbo, Pozo de (M2) (Hiszpania) 2(9): 8
- Cuetzalan, System (Meksyk) 1: 26
- Cueva (de) * → *, Cueva
- Cueva * → *, Cueva
- Cuicateco Sistema (Meksyk) 1: 26; 3: 14 → Cheve, Sistema
- Cukurpinar Dudenî (Turcja) 3: 14; 6: 27; 1(8): 20; 2(9): 7; 3(10): 7
- Cultur biwak (Austria, Steinernes Meer) 6: 1; 2(9): 17 fot. → właśc.: Kultur-Biwak
- Curdi (część: Complesso del → Foran del Muss) (Włochy, Monte Canin) PC: 29 pl., 30 prz.
- czarna dziura (Bahama) 5(12): 8 → Black Hole
- Czarna, Jaskinia (Dania, Bornholm) → Sorte Ovn
- Czarnogórska Niżnia, Jaskinia (Ciemnorska niżnia jaskinia) (Słowacja, Tatry Wysokie) 5(12): 7 prz.; 1(14): 7 → Czarnogórska, Jaskinia
- Czarnogórska Zimna, Jaskinia (Ciemnorska studená jaskyňa, też Velerná jaskyňa) (Słowacja, Tatry Wysokie) 5(12): 7 → Czarnogórska, Jaskinia
- Czarnogórska, Jaskinia (Ciemnorska jaskyňa; też Kamenné oči, Ciemnorski system) (Słowacja, Tatry Wysokie) 5(12): 7 prz.; 1(14): 7; 2(19): 28
- Czerwony Pająk, Jaskinia (P-19; też: Pająk; Red Spider) (Austria, Tennengebirge) 6: 1, 3; 7: 22 fot.; 6(13): 1, 2 fot., 12, 13 fot.; 4(17): 15, 16 fot.; 4(21): 11; PC: 15, 16, 17
- Czestochowaschacht (61) (Austria, Göll) 7: 18 m.
- Dachstein-Mammuthöhle (Austria, Dachstein) 3: 14; 6: 27; 3(10): 7
- Dajan Darchen Aguy (Mongolia) 1(18): 16
- Dalam, Ghar (Jaskinia Ciemności) (Malta) 2(23): 28 m., 29 pl.
- Dârnini (Rumunia) 1(14): 15
- Das Loch (228) (Austria, Göll) 7: 18 m.
- Davanzo, Enrico (Włochy, Monte Canin) 6: 13
- Dealul Cornii (Rumunia) 4(11): 24
- Ded, Réseau (Francja) 4: 13
- Demänovská jaskyňa Mieru (Słowacja, Niżne Tatry) → Demianowska, Jaskinia Pokoju
- Demänovská jaskyňa Slobody (Słowacja, Niżne Tatry) 2(19): 5 → Demianowska, Jaskinia
- Demänovská ľadová jaskyňa (Słowacja, Niżne Tatry) 2(19): 5 → Demianowska, Jaskinia
- Demianowska Jaskinia (w składzie: Jaskinia Demianowska Jaskinia Wolności (Demänovská jaskyňa Slobody), Jaskinia Demianowska Pokoju (Demänovská jaskyňa Mieru), Jaskinia Demianowska Łodowa (Demänovská ľadová jaskyňa), Pavúčia jaskyňa, Jaskyňa pod útesom, Pusta jaskyňa, Jaskyňa trosiek, Údolná jaskyňa, Vyvieranie) (Słowacja, Niżne Tatry) 2: 23, 24, 25 m.+er.; 3: 32 m.(z nr 4 i 5); 6: 32; 7: 11; 1(8): 30; 5(12): 30; 2(19): 5, 29; 4(25): 5
- Demianowska Jaskinia Pokoju (Demänovská jaskyňa Mieru, też: jaskyňa Mieru; część Jaskinia Demianowska) (Słowacja, Niżne Tatry) 2: 23, 25 m.+er.; 2(19): 5, 29 → Demianowska, Jaskinia
- Demianowska Jaskinia Wolności (Demänovská jaskyňa Slobody, też: jaskyňa Slobody; część Demianowska) (Słowacja, Niżne Tatry) 2: 23, 25 m.+er.; 3: 32 m.(z nr 4); 5(12): 30; 2(19): 5, 29 → Demianowska, Jaskinia
- Demianowska Łodowa Jaskinia (Demänovská ľadová jaskyňa, też: Ľadová jaskyňa, Demenovska Ľadova; część Jaskinia Demianowska) (Słowacja, Niżne Tatry) 2: 23, 24, 25 m.+er.; 3: 32 m.(z nr 5); 6: 32; 7: 11; 1(8): 30; 2(19): 5, 29 → Demianowska, Jaskinia
- Dent de Crolles, Réseau de la (Francja) 4: 13; 3(20): 9
- Dependence (45) (Austria, Göll) 2: 2 m.; 4: 6 m.; 5: 7 prz.m.; 7: 18 m., 19 prz.m.; PC: 18 prz.m., 19
- Deravá skala (Słowacja) 2(19): 29
- Desvios, Sima de los (F-3, oraz F-3b) (Hiszpania, polskie Picos) 5: 15, 16, 17; 7: 28 m., 29, 31; 2(9): 12, 14, 15; 1(14): 9 m., 10 m., 12, 13; 2(19): 15 m., 16; 2(23): 21; PC: 25, 26, 27 m., 28
- Desvios, Sistema de los (F-17) (Hiszpania, polskie Picos) → Canalon de los Desvios, Sistema del
- Diabelska, Jaskinia (Rumunia) → Drăcoia
- Diaclaza (Rumunia) 3(16): 22
- Diau, Systeme de la (Francja) 4: 13
- Dichterschacht (221) (Austria, Göll) 4: 6 m., 9; 7: 18 m., 19 prz.m.
- Dike Paku Gupha (Nepal) 4: 1
- Dimbul Colibii, Peștera (Rumunia) 4(11): 24 m.
- Dimnice (Słowenia) 5(12): 28
- Diviaccia Priepast (Słowacja, Słowacki Kras) 2(19): 2 fot., 3
- DI. Bidarului, Peștera din (Rumunia) 4(11): 24 m.
- Dobra Picka (część Complesso del → Foran del Muss) (Włochy, Monte Canin) 3(10): 11 fot., 12; 2(19): 21, 22; PC: 29 pl., 30 prz., 31 fot.
- Dobšinská ľadová jaskyňa (Słowacja) → Dobszyńska, Jaskinia Łodowa
- Dobszyńska, Jaskinia Łodowa (Dobšinská ľadová jaskyňa, też: Studená diera, Zimna dziura) (Słowacja) 2: 24, 25 m.+er.; 3: 32 m.(z nr 8); 1(8): 7; 2(19): 29; 3(24): 8 ryc.
- Döf Schacht (Austria, Totes Gebirge) 4(17): 5
- Dolinanod (44) (Austria, Göll) 4: 6 m.; 7: 18 m.
- Domazyra, Pieczara (Ukraina) 3(10): 33
- Domica jaskyňa (też: Baradla-Domica, Čertová diera-Domica; część jaskini Baradla) (Słowacja, Słowacki Kras) 2: 24, 25 m.+er.; 3: 32 m.(z nr 11); 2(9): 27, 28 m.; 2(19): 29
- Don Justo, Cueva de (Hiszpania, Wyspy Kanaryjskie) 1(18): 15; 3(24): 15 m., 18
- Dos Ojos (Meksyk, Jukatan) 2(19): 4
- Dossers (Hiszpania) → T-173, Torca de Dosul Lacșorului, Avenul (Rumunia) 3(20): 15
- Dosul Muncelului, Avenul de la (Rumunia) 4(11): 25
- Dosul Muncelului, Peștera de la (Jaskinia zza Tyłu Wzgórza) (Rumunia) 4(11): 25
- Doux de Coly (Francja) 1: 23 (też błędnie: „oux de coly” [!])
- DP-3 (Słowenia) 7: 34
- Drachenhöhle (Smocza Jama) (Austria) 6: 32
- Drăcoia (Jaskinia Diabelska) (Rumunia) 4(11): 23 fot., 24 m.
- Draenen, Ogof (Wielka Brytania) 4(11): 28
- Dreieckloch (33) (Austria, Göll) 4: 6 m., 9; 7: 18 m.
- Dreifachschacht (208; Kuciapka) (Austria, Göll) 3: 6 m., 7 prz., pl.; 8: 4 m.; 7: 18 m.
- Drinkschacht (259) (Austria, Göll) 7: 18 m.; PC: 18 prz.m., 19 prz.m.
- Driny, Jaskinia (Jaskyňa Driny) (Słowacja) 2: 23, 25 m.+er.; 2(19): 29
- Duplessis, Gouffre (Francja) 4(25): 7
- Dúpná diera (Słowacja) 2(19): 29
- Dürckarloch (Austria, Leoganger Steinberge) 5: 35
- Duszná, Jaskinia [w Sierra Juarez Oest] (Meksyk) 7: 3
- Dużego Wodospadu, Jaskinia (Norwegia) → Ruffen Hullet
- Dvojvchodna (Chorwacja, Velebit) 1(22): 10
- Dziwicy, Dziura (Rumunia) → Gaura Feti
- Dzou, Jaskinia (Gruzja) 2(15): 5
- Dżuryńska, Jaskinia (też: Porosaczka) (Ukraina) 6: 26; III s. okł. fot.
- E 1 (Słowenia, masyw Vrh Kanin) → Śnieżnica
- E-4 (Austria, Tennengebirge) 1: 6, 7
- E-13 (Austria, Tennengebirge) 1: 7
- E-14 (Austria, Tennengebirge) 1: 7
- E-15 (Austria, Tennengebirge) 1: 7
- Ease Gill (Wielka Brytania) 4(11): 28
- Einsamer Schacht (69) (Austria, Göll) 7: 18 m.
- Eishöhle (Austria, Tennengebirge) 4(17): 15; 4(21): 11; PC: 17
- Eisigschacht (211; Lodowata Studnia) (Austria, Göll) 3: 6 m.; 4: 6 m.; 5: 7 prz.m.; 7: 18 m., 19 prz.m.
- Eisriesenwelt (Austria, Tennengebirge) 7: 24; 4(11): 29
- Eisschachthöhle (Austria, Wysokie Tatry) 2(23): 2 fot., 11 fot., 12 fot., pl., prz.
- Eisseehöhle (200, K 15; Jaskinia Lodowych Jezior) (Austria, Göll) 2: 2 m., 4 prz.m.; 6; 4: 6 m.; 7: 18 m., 19 prz.m.; PC: 18 prz.m., 19
- Eisturen Höhle (G5) (Austria, Dachstein) 2(19): 4 → właśc.: Eisturnen Höhle
- Eisturnen Höhle (G5) (Austria, Dachstein) 2(19): 4 (tu błędnie: Eisturen Höhle)
- El Barro (Meksyk) → Barro, Sotano del Elende Dreizehn (206, Parszywa Trzynastka, też: Parszwa [!], „13”) (Austria, Göll) 3: 5 pl., prz., 6 m., 7, 8; 4: 6 m.; 5: 7 prz.m.; 7: 18 m., 19 prz.m.; PC: 19 prz.m.
- Elfhöhle (Austria, Leoganger Steinberge) 5: 35
- Emergence * → *, Emergence
- Emilio Comici, Abisso (Włochy, Monte Canin) → Comici, Abisso Emilio
- Enrico Davanzo (Włochy, Monte Canin) → Davanzo, Enrico
- EU 831 (Francja) 4(11): 9 m.
- EU 836 (Francja) 4(11): 9 m.
- Evren Gunay Dudenî (pierwotnie: Peynirlikon; też błędnie: Evren Gunay Dnde-ni) (Turcja) 2(9): 7 fot.; 3(10): 7
- Extraordinaire Schacht (Austria, Leoganger Steinberge) 2: 9; 3: 2 m.; 4: 2 m.; 5: 2 m., 34, 35; 7: 15 m.
- F2 (Pozu Jorcada Blanca) (Hiszpania, polskie Picos) → Jorcada Blanca, Sistema
- F-3 (Hiszpania, polskie Picos) → Desvios, Sima de los
- F-3b (otwór jaskini: F-3) (Hiszpania, polskie Picos) 2(23): 21; PC: 26 → Desvios, Sima de los
- F-4 (Hiszpania, polskie Picos) 1(14): 9 m.
- F7 (Pozu los Peridices) (Hiszpania, polskie Picos) → Jorcada Blanca, Sistema
- F-15 (część: Sistema del Canalon de los Desvios) (Hiszpania, polskie Picos) → Canalon de los Desvios, Sistema del
- F-16 (Hiszpania, polskie Picos) 1(14): 9 m.
- F-17 (początkowo: Pozo de los Berretos; też: Sistema de los Desvios; część: Sistema del Canalon de los Desvios) (Hiszpania, polskie Picos) → Canalon de los Desvios, Sistema del
- F-18 (część: Sistema del Canalon de los Desvios) (Hiszpania, polskie Picos) → Canalon de los Desvios, Sistema del
- F20 (Hiszpania, polskie Picos) → Redondo, Pozo del
- F23 (Słowenia, masyw Vrh Kanin) → Primoževo Brezno
- F-32 (Słowenia, Bielo Celjo) 2(23): 23
- F-37 (Słowenia, Bielo Celjo) 2(23): 23
- F 40 (Francja) 4(11): 9 m.
- F41 w Picos (Hiszpania) 2(9): 8
- F56/F88 w Picos (Hiszpania) 2(9): 8
- F-126 (otwór: Gouffre Mirola) (Francja) 4(11): 9 m., 10 prz.
- Falkensteiner Höhle (Niemcy) 1(8): 2 fot.; 1(14): 24 fot., 25
- Fantomaska jama (Chorwacja) 2(19): 20
- Fata Pietrii (Rumunia) 4(11): 24
- Fața Pietrei, Peștera de la (Rumunia) 4(11): 24 m.
- Faustloch (część jaskini: → Sieben Hengste-Hohgant) (Szwajcaria) 4(17): 6
- Fées, Trou des (Francja) 3(20): 6 prz.
- Feichtnerschachthöhle (Austria, Wysokie Tatry) 3(10): 1 fot., 2 fot. (tu błędnie: Feitnerschacht Hhle), 13 pl., fot., 14, 15 prz., fot.; 5(12): 20 m., fot.; 2(15): 2 fot., 9 prz., 10 pl., fot., 11 pl., fot., 26 fot.; 4(17): 5; 2(19): 1, 6 fot., 7 pl., 8 pl., 9 fot., 10 fot., 11 fot.; 3(20): 6; 4(21): 27 m., fot., 28 prz.m., fot., 29 fot.; 2(23): 1, 10, 11, 12, 13 prz., fot., 14 pl., fot.; PC: 22 prz., fot., 23 m., fot., 24 pl., fot.; 3(24): 12
- Feitnerschacht Hhle [!] (Austria, Wysokie Tatry) 3(10): 2 → właśc.: Feichtnerschachthöhle
- Ferrocarril-Mina Inferior (Meksyk) 1(18): 15
- Festivalová jaskyňa (Słowacja) 2(19): 29
- Fetli, Gaura (Dziwicy, Dziura) (Rumunia) 4(11): 24 m.
- Figliera-Anatro del Corchia, Abisso (Włochy) 3: 14 → Corchia, Complesso Carsico Monte
- Figliera-Corchia (Włochy) → Corchia, Complesso Carsico Monte
- Figliera-Farolfi-Corchia (Włochy) 6: 27; 3(10): 7 → Corchia, Complesso Carsico Monte
- Finata, Peștera (Rumunia) 4(11): 23 m.
- Fingala, Jaskinia (Wielka Brytania) 6(13): 33
- Fisher Ridge Cave System (USA) 2(19): 5
- Flint Mammoth Cave System (USA) 6: 31 → właśc.: Mammoth Cave
- FLT5 (Francja) → Morts Vivants, Jaskinia
- FLT 7 (Francja) 4(11): 9 m.
- FLT 18 (Francja) 4(11): 9 m.
- Focu Vlu, Peștera (Rumunia) 4(11): 23 m.
- Fonda, Abisso Paulo (Włochy, Monte Canin) 6: 13
- Foran del Muss, Complesso del (w składzie m.in.: Alfa 25, Abisso Emilio Comici, Curdi, Dobra Picka, G1, G7, Kropka Pięć, Abisso Giovanni Mornig, Abisso P2, Picie Jamy, Abisso Carlo Seppenhof, WZ 10) (Włochy, Monte Canin) 6: 13; 7: 32 m., prz., 33; 2(9): 6-7 prz.; 3(10): 1, 2, 8, 9 pl., 10 pl., 11, 12; 4(17): 17, 18, 19; 1(18): 5; 2(19): 21, 22, 23 fot., 24 pl., prz., 25 pl., prz.; 1(22): 14 fot., 15 m., 16 pl., 17 prz., 18, 19; 2(23): 8; PC: 29 pl., 30 prz., 31 fot.
- Fouillac (Francja) 6: 30
- Foussoubie, Système de (Francja) 4: 13
- Fragua, Cueva de la (Hiszpania, polskie Picos) 7: 28
- Francis, Puits (Francja) 4: 13
- Frieru, Cueva del (K-1) (Hiszpania, polskie Picos) 2(19): 16; PC: 27
- Frühstückhöhle (Jaskinia Śniadaniowa) (Austria, Steinernes Meer) 2(9): 16, 17 fot.
- Fuente de Escuin (B 15 - Fuente de Escuin; B15-B1) (Hiszpania) 3: 14 (tu: B 15 - Fuente de Escuin); 6: 27 (tu: B15-B1); 3(10): 7 (tu: B15-B1)
- Funnel Cave (Oman) 2(15): 7 → Selme System
- Futuro, Sumidero del (Chile) 1(22): 8 prz.
- Futurystyczna, Jaskinia (Turcja, masyw Bolkar) → PL-5
- G1 (część Complesso del → Foran del Muss) (Włochy, Monte Canin) PC: 29 pl., 30 prz.
- G-1 (Hiszpania, polskie Picos) 1(14): 11; 2(23): 21; PC: 26
- G-1/6 (Hiszpania, polskie Picos) 1(14): 10 m., 11 fot.
- G-3 (Hiszpania, polskie Picos) 1(14): 12
- G-4 (otwór jaskini: Red de los Barrastrosas) (Hiszpania, polskie Picos) → Barrastrosas, Red de los

- G-4/7 (Hiszpania, polskie Picos) → Bar-
rastrostas, Red de los
- G-4/G-5/G-7 (Hiszpania, polskie Picos) →
Barrastrostas, Red de los
- G-5 (otwór jaskini: Red de los Barrastro-
stas) (Hiszpania, polskie Picos) 1(14):
10 m., 11; 2(23): 21; PC: 26 → Bar-
rastrostas, Red de los
- G5 (Austria, Dachstein) → Eisturen Höhle
- G-6 (otwór jaskini: G-1/6) (Hiszpania,
polskie Picos) 1(14): 11 fot.; 2(23): 21;
PC: 26
- G-7 (też G7; otwór jaskini: Red de los Bar-
rastrostas, Red de los
- G7 (część Complexo del → Foran del
Muss) (Włochy, Monte Canin) PC: 29
pl., 30 prz.
- G-8 (Hiszpania, polskie Picos) → Trou du
Glacé
- G-13, Sima (Hiszpania, polskie Picos) 1:
9; 5: 15, 16, 17; 7: 28 m., 29, 30, 31;
2(9): 13, 14, 15; 1(14): 10 m., 12, 13;
2(19): 15 m., 16; 2(23): 20; PC: 25, 26,
27 m., 28
- G-19 (Hiszpania, polskie Picos) 2(9): 15
- G.E.S.M., Sima (Hiszpania) 3: 14; 6: 27;
3(10): 7
- Gadających Kamieni, Jaskinia (też: Ga-
dające Kamienie) (Austria, Göll) → der
Sprechender Steine, Höhle (153)
- Gambo (Papua-Nowa Gwinea) 3(16): 15
- Gamssteighöhle (48; Jaskinia Koziej
Ścieżki) (Austria, Göll) 2: 2 m.; 5: 7
prz.m.; 7: 18 m., 19 prz.m.; 4(21): 15 (tu
błędnie: Gamssteighöhle); PC: 18
prz.m., 19
- Gamssteigschacht (49) (Austria, Göll)
3(20): 5; 4(21): 15, 16; PC: 18 prz.m.,
19
- Gamssteigschacht (Austria, Göll) 3(20):
5 → właśc.: Gamssteigschacht
- Gamstighöhle (Austria, Göll) → właśc.:
Gamssteighöhle
- Garma Ciega, Sima de (Hiszpania) 6: 25
→ Garma Ciega-Cellagua, Sistema
- Garma Ciega-Cellagua, Sistema (Hiszpa-
nia) 6: 25 pl., prz. (tu też błędnie: Sima
de Garma Ciega); 7: 3; 4(11): 29
- Gaspadyňa (Gospodyni) (Litwa) 2(15):
32
- Gauberhornhöhle (Austria, Göll) 5(12): 13
→ właśc.: Gruberhornhöhle
- Gaura * (R) → *, Gaura
- GB-9 (Austria, Steinernes Meer) 2(9):
16
- GB-10 (Austria, Steinernes Meer) 2(9):
16
- „Gdańsk 80”, Schacht (231) (Austria,
Göll) 7: 18 m.
- Geheimgang II (46) (Austria, Göll) 2: 2
m.; 4: 6 m.; 7: 18 m.
- Geheimnisvollerschacht (255) (Austria,
Göll) 7: 18 m.
- Geldloch (Austria) 6: 32, 33
- Gemánata, Avenul (Rumunia) 1(14): 14
- Gemenschfzimmmer (244) (Austria,
Göll) 7: 18 m.
- Gerolina (Austria, Leoganger Steinberge)
5: 34 → Geröllhaldeschacht
- Geröllhaldeschacht (też: Gerolina) (Au-
stria, Leoganger Steinberge) 5: 34, 36
- Ghar * → *, Ghar
- Ghar * → *, Ghar
- Ghetarul * → *, Ghetarul
- Gio, Hang (Wietnam) 7: 38 pl., prz.
- Girgenti Cave (Malta) 2(23): 28 m.
- GK-1 (Austria, Steinernes Meer) 7: 26
- GK-2 (Austria, Steinernes Meer) 7: 26
- GK-3 (też: GK 3) (Austria, Steinernes
Meer) 6: II okł. fot.; 17 prz., fot.; 7: 26
prz., fot.; 2(9): 16 prz., 17
- GK-4 (Austria, Steinernes Meer) 6: 17;
7: 26; 2(9): 16
- Giljun, ponor (Słowenia) 3: 14
- Gluboko Garlo (Bulgaria) 3(24): 7
- Goldloch Höhle (Niemcy) 1(14): 25 prz.m.
- Gombasecka Jaskinia (Gombasecká ja-
skyňa) (Słowacja, Słowacki Kras) 2: 24,
25 m.+er.; 3: 32 m.(z nr 10); 2(19): 29
- Gontredsystem (Austria, Göll) 1(18): 12
→ właśc.: Grutredsystem
- Good Luck Cave (Malezja, Borneo) →
Nasib Bagus, Gua
- Gorgothakas (też jako: Gouffre Gorgotha-
kas) (Grecja) 2(9): 8; 3(10): 7
- Gortani, Abisso Michele (Włochy) → Col
delle Erbe, Complesso del
- Gouffre * (Francja) → *, Gouffre
- Gournier, Grotte de (Francja) 4(17): 6
- Goutredsystem (121/122/202/203) (Au-
stria, Göll) 5: 7 prz.m. → właśc.: Gru-
tredsystem
- Grabenschacht (234) (Austria, Göll) 7:
18 m.
- Gradišnica (Słowenia) 5(12): 28 prz.
- Grama Ciega, Sima de (Hiszpania) 6: 25
→ właśc.: Garma Ciega-Cellagua, Si-
stema
- Grande, Zenote (Meksyk, Jukatan) 2(19): 4
- Grane Ritze (Austria, Göll) 5: 7 → właśc.:
Graue Ritze
- Granier, Système du (też: Réseau de
Granier; w składzie: Cuvee[I] des Ours)
(Francja) 4: 13; 2(19): 4
- Graue Ritze (205, Szara Szpara) (Austria,
Göll) 3: 5 prz., pl., 6 m., 7, 8; 4: 6 m.; 5:
7 prz.m.; 7: 18 m., 19 prz.m.; 5(12): 13
fot.(tu błędnie: Grane Ritze)
- Graue Überraschung (241; Szara Niespo-
dzianka) (Austria, Göll) 5: 7 prz.m., 8;
7: 18 m., 19 prz.m.; PC: 18 prz.m., 19
prz.m.
- Graw (Armenia) 3(24): 20
- Grindului, Avenul de sub Coliti (Rumu-
nia) 1(14): 15
- Groapa Ruginoasa (Rumunia) 4(11): 23 m.
- Grona Pipote (Włochy, Monte Canin) 6:
13
- Grosse Kemetsteinhöhle (55) (Austria,
Tennengebirge) 4: 10 m., 12 prz.m., 13;
5: 12, 14; 6: 9, 10 pl.n., 11 prz.; 7: 24,
25 m.; 2(9): 9, 10, 11 (tu błędnie: Gross
Kemetstain)
- Grotta * → *, Grotta
- Gruberhornhöhle (29; też: Gruberka) (Au-
stria, Göll) 2: 2 m., 4 prz.m.; 3: 5; 4: 6
m., 7 prz.m.; 5: 7 prz.m., 8; 6: 4 pl., 6,
7; 7: 18 m., 19 prz.m., 20; 1(8): 12, 13,
14; 5(12): 13 (tu błędnie: Gauber-
hornhöhle); 3(16): 8; 1(18): 9, 10, 12;
3(20): 5, 10; PC: 18 prz.m., 19, 20, 21
fot.; 4(25): 13, 14
- Gruberka (Austria, Göll) → Gruber-
hornhöhle
- Grüner Schacht (246) (Austria, Göll) 7:
18 m.
- Grustisica (Chorwacja) 2(19): 20
- Gruta (do) * → *, Gruta
- Grutredsystem (121; też: Grutredhöhlen-
system; w składzie: Windigsschacht,
Radfahrerröhle, Silberlockenschacht,
Schacht in Klippe) (Austria, Göll) 1: 5;
2: 2 m., 3, 4 prz.m., 5, 6-7 prz., 14-15
pl.; 3: 5; 5: 7 prz.m.(tu błędnie: Gou-
tredsystem); 7: 18 m., 19 prz.m., 21;
1(8): 17; 1(18): 12 (tu błędnie: Gontred-
system); PC: 18 prz.m., 19, 20
- GU 841 (Francja) 4(11): 9 m.
- Gua * → *, Gua
- Guizani Ndia Guinjao (Meksyk) 1: 26
- Gutenberger Höhle (Niemcy) 1(14): 25
prz.m.
- H-11 (H) → Porra la Altiquera, Sima de la
Hades (P-14; też: Hollenhöhle) (Austria,
Tennengebirge) 6: 1, 14; 7: 22; 1(8):
18; 4(11): 11, 12; 3(16): 8, 9; 4(17): 15;
2(19): 20; 4(21): 10; PC: 15, 17; 4(25):
8
- Hadesschacht (Austria, Tennengebirge)
→ Hades
- Hamam, Kahf (Zjednoczone Emiraty
Arabskie) 1: 26 (tu błędnie: Kahf Ha-
mambyl)
- Hamambyl [I], Kahf (Zjednoczone Emi-
raty Arabskie) 1: 26 → właśc.: Hamam,
Kahf
- Hammerschacht (220; Studnia Młota)
(Austria, Göll) 4: 6, 9; 5: 7 prz.m.; 7: 18
m., 19 prz.m.
- Hang * → *, Hang
- Harmanecka, Jaskinia (Harmanecká ja-
skyňa) (Słowacja) 2: 23, 25 m.+er.; 3:
32 m.(z nr 2); 2(19): 29
- Harq Hammiem, Ghar (Malta) 2(23): 28 m.
fot.
- Hauchhöhle (123) (Austria, Göll) 2: 2 m.(tu
błędnie: Hauhöhle), 4 prz.m.; 4: 6 m.;
7: 18 m., 19 prz.m.; PC: 18 prz.m., 19
- Hedwig Höhle (P-35) (Austria, Tennenge-
birge) → Bleikogelhöhle
- Herbsthöhle-Grieskessel (Austria, Ten-
nengebirge) 6: 27; 3(10): 7 → Mean-
derhöhle
- Heretiques, Trou des (Francja) 4(25): 7
- Hielo, Cueva de (Peru) 2(19): 32
- Hielo, Cueva del (Hiszpania, Wyspy Ka-
naryjskie) 3(24): 15 m., 17
- Himbeersträucherhöhle (258; K 17) (Au-
stria, Göll) 2: 2 m.; 7: 18 m.(tu niewła-
ściwie: Himbeersträucherhöhle)
- Himbeersträucherhöhle (Austria, Göll) 7:
18 m. → właśc.: Himbeersträucherhöhle
- Hinfälliger Schacht (236; K-36) (Austria,
Göll) 7: 18 m.(tu błędnie: Winfalliger
Schacht), 19 prz.m.
- Hinteres Schacht (Austria, Göll) 6: 7
- Hirlatzhöhle (Austria, Dachstein) 6: 27;
3(10): 7; H 2(19): 4
- Hoanca Apei, Peștera (Rumunia) 1(22):
22 (tu błędnie: Hoanca Apei), 23 fot.
- Hoanca Urzicarului, Avenul din (Rumu-
nia) 6(13): 10; 1(14): 2 fot., 3, 1(14): 14
fot., 15 prz.,
- Hoanca Apei (Rumunia) 1(22): 22 →
właśc.: Hoanca Apei, Peștera
- Hochschartenhöhle (38) (Austria, Göll) 4:
6 m.; 7: 18 m.
- Hochschartenhöhle (powstał z
połączenia: Kammerschartenhöhle i
Höhle der Sprechender Steine (Jaski-
nia Gadających Kamieni)) (Austria,
Göll) 4(25): 10 prz.m., 11 fot.
- Hodobana (Rumunia) → Hodobanei,
Peștera din piriul
- Hodobanei, Peștera din piriul (też: Hodo-
bana) (Rumunia) 1(22): 22
- Hoffnungsschloß (Austria, Leoganger Stei-
nberge) 5: 35
- Hollenhöhle (P-14) (Austria, Tennenge-
birge) 7: 22 → Hades
- Horgo, Jaskinia (Mongolia) 1(18): 15 fot.
→ w Horgo, Jaskinia
- Hossward Alm Höhle (Austria, Dachstei-
n) 2(19): 4
- Hranicka Propast (Czechy) 3(16): 4;
1(18): 7; 1(22): 25, 26 fot., 27 fot., pl.;
PC: 11
- Hrušovská jaskyňa (Słowacja, Słowacki
Kras) 3: I okł. fot.
- HS-11 (Hiszpania) → Bajo del Sedo, Pozo
Huautla, Sistema (Meksyk) 1: 26; 3: 14;
6: 27; 3(10): 7; 5(12): 10
- Huehue Cave (USA) 1(18): 15
- id-Dud, Ghar (Malta) 2(23): 29
- id-Duhhan, Ghar (Malta) 2(23): 29
- Idobeda, Torca (Hiszpania) 2(9): 7
- levos duobē (Litwa) 2(15): 32 fot.
- Ifflis, Anou (Algeria) 3: 14; 6: 27; 3(10): 7
il-Friefet, Ghar (też: Grotta dei Pipistrelli)
(Malta) 2(23): 28 m.
- Ilyuchina, Jaskinia (też: Vladimir Ilyukhina,
V. Ilyukhina System) (Gruzja) 3: 14; 6:
27; 3(10): 7
- im Schutt, Loch (235) (Austria, Göll) 7:
18 m.
- Imalfol Tem (Polski Aven) (Papua-Nowa
Gwinea) 2(23): 15, 19 fot.; PC: 33 fot.,
34; 3(24): 2 fot.; 21, 22 fot., 23 fot., 24
prz., pl.
- in den Büschen, Schacht (247) (Austria,
Göll) 7: 18 m.
- in der Rinne, Schacht (239; Studnia w Żle-
bie) (Austria, Göll) 5: 7 prz.m.; 7: 18 m.
in Klippe, Schacht (202; K 20; Studnia w
Progu; część: Grutredsystem) (Austria,
Göll) 2: 2 m., 4 prz.m., 5, 6 prz., 14 pl.,
15; 4: 6 m.; 7: 18 m., 19 prz.m. → też:
Grutredsystem
- im Kamm, Schacht (207) (Austria, Göll)
3: 6 m.; 4: 6 m.; 7: 18 m.
- Intuneocasa din Poiana Roschii (Rumu-
nia) 4(17): 13, 14 fot.
- loji, Avenul (Rumunia) 4(17): 12 m.(z nr
1), 13 prz.
- Ipaku Kukumbe (Papua-Nowa Gwinea)
3(16): 15
- it-Torkija, Ghar (Malta) 2(23): 29
- Izbucul * → *, Izbucul
- Jagerbrunntröghöhle (tu jako: Jagerbrun-
ntröghöhle) (Austria, Hagengebirge)
3: 14; 6: 27; 3(10): 7
- Jagerbrunntröghöhle (Austria, Hagen-
gebirge) → Jagerbrunntröghöhle
- Jagodinska (Bulgaria) 3(24): 7
- Jama * → *, Jama
- Jambawoti Gupha (Nepal) 4: 1
- Japan's, Caves (Indonezja, Borneo)
3(16): 11 fot., 12 fot., 13, 14 fot.
- Jaran, Labang (Indonezja) 3(16): 15
- Jaskinia * → *, Jaskinia
- Jaskółcze Gniazdo (Austria, Göll) 1(18): 9
- Jaskyňa * → *, Jaskyňa
- Jasovská jaskyňa (Jaskinia Jaszwowska,
też: Jasovska) (Słowacja, Słowacki
Kras) 2: 25, 25 m.+er.; 3: 32 m.(z nr
12); 2(19): 29
- Javorinka (Słowacja, Tatra Wysokie) →
Jaworzynka, Jaskinia
- Javorová priepasť (Słowacja, Niżne Ta-
try) 4(17): 8; 2(19): 5, 29
- Javoříčské Jeskyně (Jaworickie Jaski-
nie) (Czechy) 2: 25 m.+er.; 3: 30 m., 31
- Jaworzynka, Jaskinia (Jaworicka) (Słowa-
cja, Tatra Wysokie) 5(12): 19; 2(19): 28,
29; 3(20): 5; 1(22): 19
- Jderlor, Peștera (Rumunia) 4(11): 24 m.
- Jean Bernard, Réseau (otwory: C-37, B-
21, V-4) (Francja) 3: 14; 4: 13; 6: 27; 7:
38; 3(10): 7; 5(12): 2, 10; 4(17): 8; 3(20):
1, 10 fot., 11 fot., 12 fot.; 4(25): 4
- Jeskiň * → *, Jeskiň
- Jeziorna, Jaskinia (Jaskinia Ozjerna)
(Ukraina) 6: 26; 2(9): 33
- Jingpan dong (Chiny) 6(13): 16
- Jon Ovn (Jaskinie Jona) (Dania, Born-
holm) 3(20): 6 fot., 7
- Jona, Jaskinia (Dania, Bornholm) → Jon
Ovn
- Jorcada Blanca, Sistema (F2/F7; też:
Pozo Jorcada Blanca, Pozo los Perdices)
(Hiszpania, polskie Picos) 7: 28 m.,
29, 30; 1(14): 9 m., 10 m.; 2(19): 12 m.,
15 m., 17; PC: 27 m., 28
- Jou de Ceredo, Torca del (Hiszpania)
2(9): 8
- Jou de la Canal Parda, Sistema del (A-1/
A-24/A-25/A-30; w składzie: Sima de la
Torre de los Traviesos o de los Organos,
Pozo del Picu de los Asturias)
(Hiszpania, polskie Picos) 1: 8 prz., 9;
4: 13; 5: 15 m., 16, 17 prz.m.; 7: 28 m.,
29, 30 m., 31 prz.m.; 2(9): 8, 12, 13,
15; 1(14): 9 m., 10 m., 12, 13; 2(19): 12
m., 13, 15, 16, 17, 18; 2(23): 20, 21, 25;
PC: 25, 26, 27 m., 28
- Jubiläumsschacht (70; Studnia Jubile-
uszowa; też: Jaskinia Jubileuszowa)
(Austria, Göll) 2: 2 m., 3, 4 prz.m.; 3: 5,
14; 4: 6 m.; 5: 7 prz.m.; 6: 27; 7: 18 m.,
19 prz.m., 20; 3(10): 7; 3(20): 5; 2(23):
32 fot., 33 fot.; PC: 18 prz.m., 19 prz.m.,
20, 21
- Jubilerska, Jaskinia (P-25) (Austria, Ten-
nengebirge) 4(17): 15; PC: 17
- Jubileuszowa, Jaskinia (Austria, Göll) →
Jubiläumsschacht
- Jubileuszowa, Studnia (Austria, Göll) →
Jubiläumsschacht
- Jultayu, Pozu (2/7) (Hiszpania) 2(9): 8
- K-1 (Austria, Göll) → Windigsschacht
- K-1 (Hiszpania, polskie Picos) → Friu-
er, Cueva del
- K-2 (Słowenia, masyw Vrh Kanin) 2(23):
24
- K-6 (Austria, Göll) → Radfahrerröhle
- K-14 (Austria, Göll) → Sesamtür (201)
- K 15 (Austria, Göll) → Eisseehöhle
- K-16 (Wietrzna Studnia-Jaskinia Rowe-
row (właśc.: Rowerzystów)) (Austria,
Göll) 1: 5 → Grutredsystem
- K 17 (Austria, Göll) → Himbeersträu-
cherhöhle (258)
- K-18 (Austria, Göll) → Siebenhöhle (204)
- K 19 (Austria, Göll) → Silberlocken-
schacht
- K 20 (Austria, Göll) → in Klippe, Schacht
(202)
- K 36 (Austria, Göll) 3: 6 m.
- K-31 (Austria, Göll) 2: 6; 3: 6 m.
- K-32 (Austria, Göll) 2: 6
- K-34 (Austria, Göll) 3: 6 m.
- K-42 (Austria, Göll) → Koboldschacht
- KA 2 (Papua-Nowa Gwinea) → Kavaku-
na II
- Kahf * → *, Kahf
- Kalm Kapo Obrugu (Turcja) 1: 26 → YK 51
- Kalte Höhle (256) (Austria, Göll) 7: 18 m.
- Kalter Trichter (253) (Austria, Göll) 7: 18 m.

- Kaltwindloch (32) (Austria, Göll) 4: 6 m.; 7; 18 m.
- Kalzitenschacht (Austria, Göll) **PC**: 21
- Kamenné oči (Słowacja, Tatr Wysokie) → Czarnogórska, Jaskinia
- Kamerka (Austria, Göll) → Kammerschartenhöhle
- Kammerschartenhöhle (Austria, Göll) → właśc.: Kammerschartenhöhle
- Kammerschartenhöhle (Austria, Göll) → właśc.: Kammerschartenhöhle
- Kammerscharte, Jaskinia (Austria, Göll) → Kammerschartenhöhle
- Kammerschartenhöhle (217; błędnie: Kammerschartenhöhle; Jaskinia Kammerscharte, Kamerka, pierwotnie: Jaskinia na Tarasie) (Austria, Göll) 4: 6 m., 7 prz., prz.m., 9 pl.; 5: 6, 7 prz.m., 8 pl., 9 prz.; 6: 4 pl., 6, 7; 7: 18 m., 19 prz.m.; 1(18): 1, 12 fot. (tu też błędnie: Kammerschartenhöhle), 14 fot.; 2(9): 18, 19, 20 fot.; 5(12): 1 fot., 3, 6, 13; 3(16): 8; 1(18): 9, 10, 12 prz.; 4(21): 16 fot.; **PC**: 18 prz.m., 19 prz.m., 20; 3(24): 2; 4(25): 10 prz.m.
- Kan-I-Gut (Kirgistan) 6: 29
- Kanał, Jaskinia (P-15) (Austria, Tennengebirge) 4(17): 15; **PC**: 17
- Kanthan, Gua (Malezja) 1(14): 6
- Karatak (Jaskinia pod skałą) (Armenia) 3(24): 20
- Kareta (Litwa) 2(15): 32
- Karmir (Jaskinia Piękna) (Armenia) 3(24): 20
- Karvės duobė (Litwa) → Karvės Ola
- Karvės Ola (też: Karvės duobė; Krowia Jama) (Litwa) 2(15): 33 fot.
- Kaskadenhöhle (Austria, Hochkönig) → Krallenhöhle
- Kaskadowa, Jaskinia (P-28) (Austria, Tennengebirge) 4(17): 15, 16; 4(21): 9, 10 fot., 11; **PC**: 16, 17
- Kateřinská Jeskyně (Jaskinia Kateřinská) (Czechy) 2: 25 m.+er.; 3: 30 m., 31
- Kavakuna II (KA 2) (Papua-Nowa Gwinea) 3(16): 15
- Kazumura Cave (też: Kazumura-Olaa Cave System) (USA) 6: 27; 3(10): 7; 1(18): 15; 3(24): 16
- Kazumura-Olaa Cave System (USA) 6: 27; 3(10): 7 → właśc.: Kazumura Cave
- Keala Cave (USA) 1(18): 15
- Kemetsteinschacht (110) (Austria, Tennengebirge) 4: 10 m., 12 prz.m.; 7: 25 m.; 2(9): 11 (tu błędnie: Kemetstain Schant[!])
- Kerbhöhle (125) (Austria, Göll) 4: 6 m.; 7: 18 m.
- Khaf → właśc.: Kahf
- Khashayl, Kahf (też: Arch Cave) (Oman) 2(15): 7 → Selmeh System
- Khe Rhy, Hang (Wietnam) 4(11): 8 (tu też błędnie: Khe Rh)
- Khlieh Kherthang, Krem (Indie, Meghalaya) 3(24): 9
- Kicijevé jame, Sustaw (Chorwacja) 2(19): 20
- Kijahe Xontjoo (Meksyk) 1: 26; 3: 14; 6: 27; 3(10): 7
- Kimmelschacht (262) (Austria, Göll) 7: 19 prz.m., 20 prz.m., 21 m.; 1(8): 16 prz.m.; **PC**: 20 prz.m., pl., 21
- Kinderschacht (Austria, Leoganger Steinberge) 4(17): 9
- Kitzsteinhornhöhle (Austria, Wysokie Tauern) → Zeferethöhle
- Klanski ponor (Chorwacja) 2(19): 20
- Kleiner Schacht (222) (Austria, Göll) 4: 6 m., 9; 7: 18 m.
- Klementina I (Chorwacja) 2(19): 20
- Klementina III (Chorwacja) 2(19): 20
- Klementina IV (Chorwacja) 2(19): 20
- Kluftschacht unter Vord. Freieck (230) (Austria, Göll) 7: 18 m.
- Klamczucha (Austria, Göll) → Lügnerinschacht
- KM-1 (Ruda Cave) (Słowenia, Konic-Mali Graben) 4(25): 15
- KM-2 (Słowenia, Konic-Mali Graben) 4(25): 15
- KM-3 (Słowenia, Konic-Mali Graben) 4(25): 15
- KM-4 (Słowenia, Konic-Mali Graben) 4(25): 15
- KM-5 ((Słowenia, Konic-Mali Graben) 4(25): 15
- Kminkowa Studnia (W80) (Austria, Göll) 5: 11
- Kobiljak, Jama (Chorwacja) 2(19): 20
- Koboldschacht (120; K-42; Skrzata Studnia, też: Skrzat, Jaskinia Skrzata) (Austria, Göll) 1: 5; 2: 2 m., 3, 4 prz.m., 5 prz.; 4: 6 m.; 5: 7 prz.m., 10 prz., 11; 6: 12 pl., prz.; 7: 18 m., 19 prz.m., 20 prz.m., 21 m.; 1(8): 16 prz.m., 17; 1(18): 12; **PC**: 18 prz.m., 19, 20 prz.m., pl., 21
- kod Matešić stana, Jama (Chorwacja) 2(19): 20
- kod Rašpora, Jama (Chorwacja) 2(19): 20
- Koněpruské Jeskyně (Jaskinie Koniepruskie) (Czechy) 2: 25 m.+er.; 3: 29 m.
- Korki (Austria, Tennengebirge) → pod Śnieżnymi Korkami, Jaskinia
- Korkociąg (Austria, Tennengebirge) 4(17): 15; **PC**: 17
- Korova (otwór jaskini: Crnelo Brezno) (Słowenia) 6: 13 → Crnelo Brezno
- Korzenna, Jaskinia (SOV-PL 3) (Chorwacja, Velebit) 1(22): 13
- Kostrová jaskyňa (Słowacja) 2(19): 29
- Kot Sati - Um Lawn, Krem (Indie, Meghalaya) 5(12): 7
- Kovačevića jama (Chorwacja) 2(19): 20
- Koziej Ścieżki, Jaskinia (Austria, Göll) → Gamssteighöhle
- Koziolek (Austria, Göll) 3: 8 → Bockchenschacht
- Koziołka, Studnia (Austria, Göll) → Bockchenschacht
- KP-1 (Słowenia, masyw Kriški Podi) 7: 33 prz., 34
- KP-2 (Słowenia, masyw Kriški Podi) 7: 34
- KP-7 (Słowenia, masyw Kriški Podi) 7: 34
- KR-1 (Słowenia, Krišče) 1(18): 12; 2(23): 24; **PC**: 32
- KR-2 (Słowenia, Krišče) 1(18): 12; **PC**: 32
- KR-3 (Słowenia, Krišče) 2(23): 24 prz.; **PC**: 32; 4(25): 15
- KR-4 (Chorol Schow) (Słowenia, Krišče) 2(23): 24 prz.; **PC**: 31 prz., 32; 4(25): 15
- KR-5 (Słowenia, Krišče) 4(25): 15
- KR-6 (Słowenia, Krišče) 4(25): 15
- KR-7 (Słowenia, Krišče) 4(25): 15
- KR-8 (Słowenia, Krišče) 4(25): 15
- Krakauer Schacht (Austria, Leoganger Steinberge) 5: 35 (tu błędnie: Krakaur-schacht[!])
- Krallencanyon (też: Kaskadenhöhle; błędnie: Krallenkanyon) (Austria, Hochkönig) 2: 7; 3: 4; 7: 27
- Krásnohorská jaskyňa (Słowacja) 2(19): 29
- Krater (Austria, Göll) → Kraterhöhle
- Kraterhöhle (218; Krater) (Austria, Göll) 4: 6 m., 9; 5: 7 prz.m.; 7: 18 m., 19 prz.m.
- Krem * → *, Krem
- Krem Lymput, Krem (Indie, Meghalaya) 5(12): 7
- Kresanica Nová, Jaskyňa (Słowacja, Tatr Zachodnie) → Krzesanicka, Nowa Jaskinia
- Kresanica Vyšná, Jaskyňa (Słowacja, Tatr Zachodnie) → Krzesanicka, Wyżnia Studnia
- Kresanica, przepaść (Słowacja, Tatr Zachodnie) → Rozpadla, Jaskinia
- Križna jama (Słowenia) 5(12): 27 pl., 28
- Kropka (Włochy, Monte Canin) → Kropka Pięć
- Kropka Pięć (AV97*5, też: Kropka, Point 5, część Complesso del → Foran del Muss) (Włochy, Monte Canin) 2(9): 6-7 prz.; 3(10): 9 pl., 10 pl., 12; 4(17): 18, 19; 2(19): 21, 22, 23; 1(22): 16, 17, 18; 2(23): 8; **PC**: 29 pl., 30 prz.
- Krowia Jama (Litwa) → Karvės Ola
- Kryształowa, Jaskinia (też: Jaskinie w Krzywcu) (Ukraina) 6: 26; 7: 11; 1(8): 28, 29; 2(9): 33; **PC**: 6
- Krzesanicka, Nowa Jaskinia (Jaskyňa Nová Kresanica) (Słowacja, Tatr Zachodnie) 3: 19 fot., 20 prz., pl., IV okł. fot.; 2(19): 29
- Krzesanicka, Wyżnia Studnia (Jaskyňa Vyšná Kresanica) (Słowacja, Tatr Zachodnie) 2(19): 29
- Księżycowa, Jaskinia (Austria, Göll) → Mondhöhle
- Kubio, Tham (?) 3(16): 12
- Kuciapka (Austria, Göll) 3: 8 → Dreifachschacht
- Kujbyszewska (Gruzja) → Arabika
- Kujbyszewska (Gruzja) → Arabika
- Kultur-Biwak (też błędnie: Cultur biwak) (Austria, Steinernes Meer) 6: 1, IV okł. fot.; 7: 26; 2(9): 16, 17 fot.
- Kungursa, Jaskinia Lodowa (Rosja) 7: 11; 1(8): 30
- Kz 8 [Kitzsteinhorn] (Austria, Wysokie Tauern) 5(12): 20 m.; 4(17): 5
- l'Alpe, Réseau de (Francja) 4: 13; 2(19): 4
- l'Appel, Scialet de (Francja) 4(17): 6
- l'Avenir, Perte de (Chile) 1(22): 8 prz.
- Labyrinth Sloni (Austria, Göll) 1(8): 17 → Bärenstühlhöhle
- Lachambre, Réseau A. (Francja) 4: 13
- Ładová jaskyňa (Demänovská ľadová jaskyňa) (Słowacja, Niżne Tatry) 2(19): 5 → Demianowska, Jaskinia
- Ładová przepaść (Słowacja, Tatr Zachodnie) → Lodowa Studnia
- Ładová przepaść na Ohništi (Słowacja) 2(19): 29 → Velká ľadová przepaść na Ohništi
- Laminako Ateak (BU56) (Hiszpania) 3: 14; 6: 27; 3(10): 7; 5(12): 10; 4(25): 4 (tu: BU56)
- Lampo → Lamprechtstufen
- Lamprechtstufen (też: Lamprechtstufen-Verlorenenweghöhle; Lamprechtstufen-Vogelschacht; w składzie: Verlorenenweghöhle, Vogelschacht, PL-2) (Austria, Leoganger Steinberge) 1: I s. okł. fot., 1, 3, 4, 6, 7; 2: 9, 10 pl., 11 pl., prz.; 3: 2 m., 3 pl., 4 pl., prz., 14; 4: I s. okł., 1 prz., 2 m., 3 fot., 4 prz., 5 prz., IV okł. fot.; 5: I s. okł., 2 m., 3, 4 prz., 5 pl., prz., 34, 35, 36; 6: 16, 27, 32; 7: 1 fot., 3, 14 fot., 15 m., 16 prz., 17 fot., 39 fot.; 1(8): 1, 9, 10 prz., prz.m., 11 fot., 21, 22; 2(9): 2, 23 fot.; 3(10): 1, 7, 13, 14; 5(12): 1, 2 fot., 3, 9 prz.m., 10 fot., 11 fot., 12 fot., 35 fot.; 6(13): 8; 1(14): 2, 7, 12; 2(15): 1, 9, 11; 3(16): 8, 24; 4(17): 1 fot., 2 fot., 3, 8, 9, 10; 1(18): 7; 2(19): 6; 3(20): 5, 10; 4(21): 2, 12 prz.m., 13 pl., prz., 14; 1(22): 3; 2(23): 10, 14; **PC**: 1, 2, 12-13 prz., fot.; 3(24): 11 fot., 12, 13 prz.; 4(25): 4
- Lamprechtstufen-Verlorenenweghöhle (Austria, Leoganger Steinberge) 3: 14 → Lamprechtstufen
- Lamprechtstufen-Vogelschacht (Austria, Leoganger Steinberge) 6: 27 → Lamprechtstufen
- Lapsi, Ghar (Malta) 2(23): 28 m., 29
- Lascaux (Francja) 6: 30; 5(12): 8 (tu błędnie: Lasceaux); 2(23): 8; 3(24): 10
- lawe, Krem (Indie, Meghalaya) 3(24): 9
- Lawieda, Torca de la (T10; część Sistema del Trave) (Hiszpania) 3: 1 → Trave, Sistema del
- Lazurowa, Jaskinia (Włochy) 6(13): 32
- Lazurowe Okno (Malta) 2(23): 29
- Lechugilla (Jaskinia Lechugilla) (USA) 2: 1, 5; I okł. fot., 1, 19, 20 pl., fot., 21 prz., fot., IV okł. fot.; 7: 3; 2(15): 7
- Leid Zeppelin (Włochy, Monte Canin) (Włochy) 6: 14
- Ledenica S.U.K. (Chorwacja, Velebit) 2(19): 20; 1(22): 13
- Lednica (Słowacja) 6: 33 właśc.: Silická ľadnica
- Legarde, Gouffre de la (Francja) 1(8): 23 fot.
- Leviathan (Kenia) 1(18): 15
- Lilicior, Peștera (Jaskinia Nietoperzowa) (Rumunia) 5(12): 15, 16; 4(17): 13
- Liskovská jaskyňa (Słowacja) 2(19): 29
- Liujiu dong (Chiny) 6(13): 17 m.
- Llastrat, Pozo del (B3) (Hiszpania) 2(9): 8
- Llyn Parc, Ogof (Wielka Brytania) 4(11): 28
- Loch Kozicy (Włochy, Monte Canin) **PC**: 29 pl., 30 prz.
- Lodowa, Jaskinia (Austria, Leoganger Steinberge) 4(17): 9, 10; 3(20): 5; 4(21): 12, 13, 14; 3(24): 13 prz.,
- Lodowa, Jaskinia (część: Abisso Procopio) (Włochy) **PC**: 30 → Procopio, Abisso
- Lodowa, Jaskinia (P-53) (Austria, Tennengebirge) 4(17): 15; **PC**: 17
- Lodowa Dobszyńska, Jaskinia (Słowacja) → Dobszyńska, Jaskinia Lodowa
- Lodowa Studnia (Ładová priepasť) (Słowacja, Tatr Zachodnie) 2(19): 29
- Lodowata Studnia (Austria, Göll) → Eisigschacht
- Lodowych Jezior, Jaskinia (Austria, Göll) → Eisseehöhle
- Lonné Peyret, Réseau (Francja) 4: 13
- Loup, Pot du (Francja) 4(17): 6
- Lóczy-barlang (Węgry) 2(9): 27 m.
- Lubang * → *, Lubang
- Lubuska Jama (SOV-PL2) (Chorwacja, Velebit) 1(22): 10, 11 fot., 12 prz., pl., fot., 13; **PC**: 32 prz.; 4(25): 1, 11 fot., 12 prz., fot.
- Lucayan Cavern System (Bahama) 5(12): 8
- Lucien Bouclier (VF3) (Francja) 3: 14; 4(11): 9, 10 → Mirolida, Gouffre
- Ludmila, jaskyňa (Słowacja) 2(19): 29
- Lügnerinschacht (209, Klamczucha) (Austria, Göll) 3: 6 m., 8 prz., pl.; 4: 6 m., 7 prz.m.; 5: 7 prz.m.; 7: 18 m., 19 prz.m.
- Luire, Grotte de la (Francja) 4: 13
- Lukina Jama (też: Lukina Jama-Manual II; Lukina Jama-Manual2) (Chorwacja) 3: 14; 6: 27; 3(10): 7; 5(12): 10; 2(19): 18, 20; 1(22): 10, 13; **PC**: 32; 4(25): 11, 12
- Lukina Jama-Manual II (Chorwacja) → Lukina Jama
- Lunchhöhle (Austria, Leoganger Steinberge) 5: 35
- Luperkal (Włochy) 6: 30
- M2 (Hiszpania) → Cuetaibo, Pozo de
- Macocho (Czechy) 3: 31; 6: 32 prz., 33 → też: Punkwy, Jaskinia
- Madame, Trou (Francja) 5: 33
- Madejuno, Pozo del (Hiszpania) 6: 27; 2(9): 8 (tu: Pozo Madejuno); 3(10): 7
- Magela, Jaskinia (Armenia) 3(24): 19 pl., 20 fot.
- Magnet Cave (RPA) 1: 26
- Măgura, Peștera (Rumunia) 4(11): 23 m., 24 m., 25 pl., fot., 26 fot.
- Magyarschacht (229) (Austria, Göll) 7: 18 m.
- Majda - Hrašková jaskyňa (Słowacja) 2(19): 29
- Majlis al Jinn (Oman) 2(15): 7 prz.
- Makpela (też: Grota Patriachów) (Izrael) 6: 31
- Malemuli (Papua-Nowa Gwinea) 3(16): 15
- Mała Bifka (Słowacja, Slowacki Kras) → Bifka, jaskyňa Mala
- Mała ze Wzgórza Kolibii, Jaskinia (Rumunia) → Mică din Dâmbul Colibii, Peștera
- Małego Wodospadu, Jaskinia (Norwegia) 6: 16
- Mammoth Cave (też: Flint Mammoth Cave System; Mamucia Jaskinia) (USA) 6: 29, 31, 32, 33 → Mamucia Jaskinia
- Mamo Kananda (Papua-Nowa Gwinea) 3(16): 12, 15; 2(23): 18; **PC**: 33
- Mamucia Jaskinia (Mammoth Cave, też: Flint Mammoth Cave System) (USA) 6: 29, 31, 32, 33
- Manastri (Chorwacja) 2(19): 20
- Manjang Gul (Korea Pd.) 1(18): 15
- Mare din Dâmbul Colibii (Rumunia) 4(11): 24
- Maria Śnieżna, Jaskinia (382, też: Jaskinia Marii Śnieżnej; Schnee Maria-Höhle) (Austria, Tennengebirge) 4: 10 m., 11 prz., 12 prz.m., 13; 5: 12 prz.m., 13 pl., 14; 6: 9, 11; 7: 24, 25 prz.m., m.; 2(9): 8 fot., 9 prz., 10 pl., 11; **PC**: 2
- Marianna (Chorwacja) 2(19): 20
- Marthahöhle (282, też: Marthahöhle) (Austria, Göll) **PC**: 20 prz.m., pl., 21
- Martinska jama (Chorwacja) 2(19): 20
- Massabelle, Grotte de (Francja) 6: 31
- Maya Blue (Meksyk) → Naranjal, System
- Mažarná jaskyňa (Słowacja, Wielka Fatra) 2(19): 29
- Maziad (Rumunia) 4(21): 2 fot. → właśc.: Meziad
- Meanderhöhle (Jaskinia Meandrująca; P-4, też: Herbsthöhle-Grieskessel) (Austria, Tennengebirge) 3: 14; 6: 1, 27; 7: 22; 3(10): 7; 4(17): 15; 4(21): 11; **PC**: 15, 17; 4(25): 8

- Meandrată, Peștera (Rumunia) **4(17)**: 12 m. (z nr 4)
- Meandruja, Jaskinia (Austria, Tennengebige) → Meanderhöhle
- Medvedia jaskyňa (Słowacja, Niżne Tatry) **2(19)**: 29
- Medvedia jaskyňa (Słowacja, Słowacki Raj) **2(19)**: 29
- Medvedia jaskyňa (Słowacja, Tatry Zachodnie) → Niedźwiedzia, Jaskinia
- Ménère, Gouffre de la (TP30) (Francja) **4**: 13
- Mercedes (Chorwacja, Velebit) **1(22)**: 10
- Mermaids/Owls Hole (Bahama) **5(12)**: 8
- Merveilleuse, La (Francja) **4(17)**: 8
- Metite I. Pani Gidjo Che Go Da La Cera In Andito! (Słowenia) **1**: 26[?]; **6**: 13
- Meziad (Rumunia) **4(11)**: 23 m.; **4(21)**: 2 fot. (tu błędnie: Maziad), 23 fot., 24 pl., fot.
- Mică din Dămbul Colibii, Peștera (Jaskinia Mała ze Wzgórza Kolibii) (Rumunia) **4(11)**: 24
- Michele Gortani, Abisso (Włochy) → Col delle Erbe, Complesso del
- Mieru, Jaskyňa (Demänovská jaskyňa Mieru) (Słowacja, Niżne Tatry) **2(19)**: 5 → Demianowska, Jaskinia
- Migoveč System (Słowenia) **2(9)**: 7; **5(12)**: 7; **4(17)**: 5, 6; **2(19)**: 5
- Milky Hole (Słowacja, Pieniny) → Aksamitka
- Minye (Papua-Nowa Gwinea) **3(16)**: 15; **2(19)**: 20
- Miremont (Francja) **6**: 32
- Mirola, Gouffre (CD 11; też: Gouffre Mirola-Lucien Bouclier) (Francja) **3**: 14; **4**: 13; **6**: 27; **2(9)**: 2; **3(10)**: 1, 2, 7; **4(11)**: 2, 9 m., 10 prz., fot.; **5(12)**: 10
- Miskolcápolcai-tavas barlang (Węgry) **2(9)**: 27 m.
- mit Aussicht, Höhle (242) (Austria, Göll) **7**: 18 m.
- mit Balkon, Höhle (252) (Austria, Göll) **7**: 18 m.
- mit der Toten Gams, Schacht (237) (Austria, Göll) **7**: 18 m.
- Mittlere Höhle (243) (Austria, Göll) **7**: 18 m.
- Mladecké Jeskyně (Mladeczké Jaskinie) (Czechy) **2**: 25 m.+er.; **3**: 30 m., 31
- Mleczna Dziura (Słowacja, Pieniny) **7**: 9, 10; **1(8)**: 28, 29 → Aksamitka
- Młodych, Studnia (Youngsters Pitch) (SOV-PL 12) (Chorwacja, Velebit) **1(22)**: 11 fot., 12 prz.; **PC**: 32; **4(25)**: 11
- Młota, Studnia (Austria, Göll) → Hammer-schacht
- Młynki (Ukraina) **6**: 26; **2(9)**: 33
- Mokra Dziura (Mokrą diera) (Słowacja, Tatry Wysokie) **1(18)**: 5 fot.; **2(19)**: 26, 27 pl., 28; **3(20)**: 5; **1(22)**: 19, 20 pl., prz., fot.
- Mokrą diera (Słowacja, Tatry Wysokie) → Mokra Dziura
- Molicka Pec, System (Słowenia) **6**: 14 (tu błędnie: System Motylcka Pec), 27; **3(10)**: 7
- Mondhöhle (60; Jaskinia Księżycowa) (Austria, Göll) **2**: 2 m., 3, 4 prz.m.; **4**: 6 m.; **5**: 7 prz.m.; **6**: 12 pl., prz.; **7**: 18 m., 19 prz.m., 20 prz.m., 21 m.; **1(8)**: 16 prz.m., 17; **3(20)**: 5; **1(22)**: 21; **PC**: 18 prz.m., 19, 20 (tu błędnie: Moudhöhle!), 20 prz.m., pl., 21
- Monte Corchia, Complesso del (Włochy) → Corchia, Complesso Carsico Monte
- Monte Corchia, Complesso Del (Włochy) **6**: 27; **3(10)**: 7 → Corchia, Complesso Carsico Monte
- Monte Cucco (Włochy) **1(8)**: 21; **3(20)**: 10; **4(25)**: 33 → Cucco, Monte
- Monte Novegno, Abisso di (Włochy) **2(19)**: 20
- Morey, Gouffre du (Francja) **4(25)**: 17
- Morloch (Niemcy) **1(14)**: 25
- Mornig, Abisso Giovanni (E 10; część Complesso del → Foran del Muss) (Włochy, Monte Canin) **7**: 32 m (tu też: Morning), prz., 33; **3(10)**: 9, 10, 11, 12; **2(19)**: 21; **PC**: 29 pl., 30 prz.
- Morning, Abisso (Włochy, Monte Canin) **7**: 32 m - właśc.: Mornig, Abisso Giovanni (część Complesso del → Foran del Muss)
- Morts Vivants, Jaskinia (FLT5) (Francja) **4(11)**: 9 m., 10
- Motylcka Pec, System (Słowenia) **6**: 14 → właśc.: Molicka Pec, System
- Moudhöhle (Austria, Göll) **PC**: 20 → właśc.: Mondhöhle
- Movile, Peștera (Rumunia) **1(22)**: 22
- Mozorov (Armenia) **3(24)**: 20
- Mftvych nietoperov, Jaskyňa (Słowacja) **2(19)**: 29
- MS-3 (Słowenia, Mali Skedenj) **1(18)**: 12; **PC**: 32
- MS-4 (Słowenia, Mali Skedenj) **1(18)**: 12; **PC**: 32
- Munižaba (Chorwacja) **2(19)**: 20
- Murik-Berenice (Papua-Nowa Gwinea) **PC**: 33 - właśc.: Muruk-Berenice → Muruk
- Muruk (też: Réseau Neide-Muruk, Muruk-Berenice) (Papua-Nowa Gwinea) **6**: 27; **3(10)**: 7; **3(16)**: 12, 15; **2(19)**: 17; **PC**: 33 (tu błędnie: Murik-Berenice); **3(24)**: 21
- Muruk-Berenice (Papua-Nowa Gwinea) **3(16)**: 12; **2(23)**: 17; **3(24)**: 21 → Muruk
- Mutseehöhle (Szwajcaria) **6**: 27; **3(10)**: 7
- N 132 (Austria, Leoganger Steinberge) → Verlorenenweghöhle
- N 134 (część jaskini: Vogelschacht) (Austria, Leoganger Steinberge) **5**: 35 → Lamprechsofen
- N170 (Austria, Leoganger Steinberge) **3**: 2 m.; **4**: 2 m.; **5**: 2 m., 36; **7**: 15 m.
- N200 (Austria, Leoganger Steinberge) **3(24)**: 13 prz.
- na Bunjevci, Ponor (Chorwacja) **2(19)**: 20
- Na Pomezi, Jaskinia (Czechy) → Na Pomezi, Jeskyně
- Na Pomezi, Jeskyně (Jaskinia na Pomezi) (Czechy) **2**: 25 m.+er.; **3**: 30 m.
- Na Špičáku, Jeskyně (Jaskinia na Špičáku) (Czechy) **2**: 25 m.+er.; **3**: 30 m.
- na Spiczaku, Jaskinia (Czechy) → Na Špičáku, Jeskyně
- na Tarasie, Jaskinia (nazwa pierwotna) (Austria, Göll) → Kammerschartenhöhle
- Na Turoidu, Jeskyně (Czechy) **2**: 23, 25 m.+er.
- na Warstwie, Jaskinia (Austria, Göll) **1(8)**: 14
- Nacimiento del * → *, Nacimiento del nad Szarą Szparą, Jaskinia (Austria, Göll) **5(12)**: 13
- nad Zatoką Żelajna, Dziura (też: Jaskinia nad Zatoką Żelajna) (Chorwacja) **3(10)**: 6
- Naib Bagus, Gua (Malezja, Borneo) **2(15)**: 7 → właśc.: Nasib Bagus, Gua
- Najaron-Maya Blue (Meksyk) → Naranjal, System
- Naranjal, System (też: Najaron-Maya Blue) (Meksyk) **1**: 26
- Nasib Bagus, Gua (też: Good Luck Cave; błędnie: Gua Naib Bagus) (Malezja, Borneo) **2(15)**: 7; **3(16)**: 13, 15
- Nasza Szkap (Austria, Tennengebige) **4(17)**: 15; **PC**: 17
- Neagră, Peștera (Rumunia) **6**: 24
- Neide-Muruk, Réseau (Papua-Nowa Gwinea) **6**: 27; **3(10)**: 7 → Muruk
- Neufs, Scialets (Francja) **4(17)**: 6
- Neve, Pozzo della (Włochy) **1**: 9; **2**: 12; **3**: 14; **6**: 27; **3(10)**: 7
- Niedźwiedzia, Jaskinia (Armenia) → Archer
- Niedźwiedzia, Jaskinia [w Suche Dolinie] (Medvedia jaskyňa (Słowacja, Tatry Zachodnie) **2(19)**: 29
- Niespodzianka, Jaskinia (Armenia) → Anakenal
- Nietoperzowa, Jaskinia (Rumunia) → Liliierlor, Peștera
- Nieve, Sima de (Hiszpania, polskie Picos) **7**: 29
- Ninu's Cave (Malta) **2(23)**: 28 m., 29
- Nita Cho (Meksyk) **1**: 26
- Njerzit e Lageshtires, Shpella e (Albania) **7**: 35
- Noe, Grotta (Włochy) **3(16)**: 6
- Noé Corso Triestino (Włochy) **4(21)**: 1 fot., 3
- Nohoch Nah Chich (Meksyk, Jukatan) **1**: 26; **2(19)**: 4
- Nosib, Gouffre (Namibia) **1(14)**: 7; **3(20)**: 7
- Nová Éra (Jaskinia w Nowej Baszcie) (Słowacja, Tatry Bielskie) **5(12)**: 7 prz.; **1(14)**: 7; **4(17)**: 22
- Nová Kresanica, Jaskyňa (Słowacja, Tatry Zachodnie) → Krzesanicka, Nowa Jaskinia
- Nova velika (Chorwacja) **2(19)**: 20
- Novegno, Abisso di Monte (Włochy) **2(19)**: 20
- Nowoafonka, Jaskinia (Gruzja) **3(24)**: 9
- O 112 (część: Complesso del → Foran del Muss) (Włochy, Monte Canin) **PC**: 29 pl., 30 prz.
- Oanei, Gaura (Rumunia) **3(20)**: 13
- Oase (Rumunia) **3(16)**: 22 m.
- Ober Kemetsteinhöhle (54) (Austria, Tennengebige) **4**: 10 m. (tu błędnie: Oberg Kemetsteinhöhle), 12 prz.m.; **7**: 25 m.
- Oberhauchhöhle (248) (Austria, Göll) **7**: 18 m.
- Ochtińska Aragonitowa Jaskinia (Ochtińska aragonitová jaskyňa) (Słowacja) **2**: 24, 25 m.+er.; **3**: 32 m. (z nr 9); **2(19)**: 29
- Ocotempa, Sotano de (też: System Ocotempa) (Meksyk) **1**: 26; **3**: 14; **6**: 27; **3(10)**: 7
- Ogof * → *, Ogof
- Ogra, Studnia (też Jaskinia Ogra) (Austria, Göll) → Ogrschacht
- Ogrów, Studnia (Austria, Göll) → Ogrschacht
- Ogrschacht (261; W7; Studnia Ogra; też: Studnia Ogrów, Jaskinia Ogrów, Jaskinia Ogra) (Austria, Göll) **5**: 11 prz.; **6**: 12 pl., prz.; **7**: 19 prz.m., 20 prz.m., 21 m.; **1(8)**: 16 prz.m., 17; **1(22)**: 21; **PC**: 18 prz.m., 19, 20 prz.m., pl., 21; **4(25)**: 13, 14
- Oilor, Peștera (Rumunia) **6**: 24; **1(22)**: 22
- Okshola-Kristihola (Norwegia) **3(24)**: 8
- Olbastl, Sotano de (Meksyk) **3**: 14 → Akema bis
- Oliver, Abisso (Włochy) **1**: 9, 10 prz.; **2**: 12; **3**: 14; **6**: 27; **3(10)**: 7
- Omszale Wrota (Chorwacja, Velebit) **4(25)**: 12
- Onceasa, Peștera (Rumunia) **4(11)**: 23 m.
- Optymistyczna, Jaskinia (Ukraina) **6**: 26 fot.; III s. okl. fot.; **2(9)**: 33; **2(15)**: 5, 6
- Opuszczone Wywierzyisko (błędnie Zagubione Wywierzyisko; Stratená vywierzyisko) (Słowacja, Tatry Wysokie) **2(19)**: 27 pl., 28
- Orawskie Piwnice (Słowacja, Beskidy) **3(16)**: 7
- Ostatniego Dnia, Studnia (Norwegia) **6**: 16
- Ours, Cuvee des (Francja) → Granier, Réseau de
- Over, Hang (Wietnam) **4(11)**: 8
- Owls Hole (Bahama) **5(12)**: 8 → Mermaids/Owls Hole
- Ozierna, Jaskinia (Ukraina) **6**: 26 → Jeziorna, Jaskinia
- P2, Abisso (część: Complesso del Foran del Muss) (Włochy, Monte Canin) **2(19)**: 21, 22, 23 fot., 24; **1(22)**: 16 pl., 17 prz., 18, 19; **2(23)**: 8; **PC**: 29 pl., 30 prz.
- P-4 (Austria, Tennengebige) → Meanderhöhle
- P-13 (Austria, Tennengebige) **6**: 3; **7**: 22; **6(13)**: 12; **4(17)**: 15; **PC**: 16
- P-14 (Austria, Tennengebige) → Hades
- P-15 (Austria, Tennengebige) → Kanal
- P-19 (Austria, Tennengebige) → Czerwony Pająk, Jaskinia
- P-24 (Austria, Tennengebige) → Stary Świątek, Jaskinia
- P-25 (Austria, Tennengebige) → Jubilerska, Jaskinia
- P-26 (Austria, Tennengebige) **6(13)**: 12
- P-28 (Austria, Tennengebige) → Kaskadowa, Jaskinia
- P-30 (Austria, Tennengebige) → Zielona Studnia
- P-35 (Austria, Tennengebige) → Bleikogelhöhle
- P-37 (Austria, Tennengebige) **4(17)**: 15; **PC**: 17
- P-53 (Austria, Tennengebige) → Lodowa, Jaskinia
- P-77 (Austria, Tennengebige) → pod Modrzewiem, Jaskinia
- P-89 (Austria, Tennengebige) **4(17)**: 15; **PC**: 16
- P-94 (Austria, Tennengebige) **4(17)**: 16
- P-95 (Austria, Tennengebige) **4(17)**: 16
- Pa'e Volpe (otwór jaskini: Crnlesko Brezno) (Słowenia) **6**: 13 → Crnlesko Brezno
- Padiorna, Torca de la (Hiszpania) **2(9)**: 8
- Padirac, Gouffre du (Francja) **4**: 13
- Padriciano (Włochy) **6**: 33
- Pahoa Cave (USA) **1(18)**: 15
- Pahor, Abisso Roberto (Włochy) **7**: 34
- Pajak (Austria, Göll) → Spinne
- Pajak (Austria, Tennengebige) → Czerwony Pająk, Jaskinia
- Pajak, Jaskinia (Austria, Tennengebige) **4(17)**: 15 → Czerwony Pająk, Jaskinia
- Pál-völgyi-barlang (Węgry) **2(9)**: 27 m.
- Paloma, Cueva la (Hiszpania, Wyspy Kanaryjskie) **3(24)**: 15 m., 18
- Paluski Lizač (Chorwacja, Velebit) **4(25)**: 12
- Pantiuchina, Jaskinia (też: Vjacheslawa Pantjukhina, Pantjukhinskaya) (Gruzja) **2**: 28; **3**: 14; **6**: 27; **3(10)**: 7; **5(12)**: 10
- Panińska przy St. Beauville, Jaskinia (Francja) **6(13)**: 33
- Pantjukhinskaya (Gruzja) → Pantiuchina, Jaskinia
- Paolo Roversi, Abisso (Włochy) → Roversi, Abisso Paolo
- Parau, Ghar (Iran) **1(8)**: 21; **6(13)**: 8
- Parodia, Sima (SCP 111) (Hiszpania, polskie Picos) **7**: 30
- Parszwa[] 13" (Austria, Göll) → Elende Dreizehn
- Parszywa Trzynastka (Austria, Göll) → Elende Dreizehn
- Patal Bhunashwar (Nepal) **4**: 1
- Patkov Gušt (Chorwacja) **3(10)**: 6; **4(11)**: 8 prz., 12; **3(16)**: 9; **4(17)**: 5; **2(19)**: 18 fot., 19 prz., pl., 20 fot.; **1(22)**: 10, 13; **PC**: 2; **4(25)**: 8, 11
- Patriachów, Grota (Izrael) **6**: 31 → Makpela
- Păuleasa, wywierzyisko (Rumunia) **1(14)**: 15
- Paulo Fonda, Abisso (Włochy) → Fonda, Abisso Paolo
- Pavucia (Chorwacja, Velebit) **1(22)**: 10
- Pavúcia jaskyňa (Słowacja, Niżne Tatry) **2(19)**: 5 → Demianowska, Jaskinia
- Payjare Ra Kotia 1 (Nepal) **4**: 1
- Peak Cavern-Speedwell (Wielka Brytania) **4(11)**: 27
- Peelka (Austria, Leoganger Steinberge) → PL-2
- Pegaz (Austria, Göll) **4(25)**: 10
- Peperlica (Chorwacja) **2(19)**: 20
- Perseverance Cave (Malezja, Borneo) **2(15)**: 7
- Peștera * → *, Peștera
- Péteret (Francja) → Pétrét
- Pétrét (też: Péteret) (Francja) **4(11)**: 9 m., 10
- Peynirlikon Duden (Turcja) → później: Evren Gunay Duden
- Phiel Theng Puok (też: Pielkhlieng Pouk) (Indie, Meghalaya) **5(12)**: 7-8; **4(17)**: 6
- Phong Nha, Hang (Wietnam) **4(11)**: 8
- Piaggia Bella (Włochy) **4(17)**: 8
- Piatra Altarului (Skalny Ołtarz) (Rumunia) **6(13)**: 10; **1(14)**: 14; **3(16)**: 1 fot., 2 fot., 3, 22 m., 23 fot., 24 fot.; **1(22)**: 22
- Picia Jama (też: Picie Jamy, Picia Jama 1 i Picia Jama 2; część: Complesso del Foran del Muss) (Włochy, Monte Canin) **1(22)**: 15, 16, 17, 18; **PC**: 29 pl., 30 prz.
- Picu de los Asturianos, Pozo del (Hiszpania, polskie Picos) → Jou de la Canal Parda, Sistema del
- Piedrona, Jaskinia La (Meksyk) **1(14)**: 26 fot.
- Pielkhlieng Pouk (Indie, Meghalaya) **4(17)**: 6 → Phiel Theng Puok
- Pierre, Gouffre (Francja) **4(25)**: 7
- Pierre Saint Martin, Réseau de la (Francja) **3**: 14; **4**: 13, 23; **6**: 27; **1(8)**: 21, 22; **3(10)**: 7; **4(11)**: 29, 30; **4(17)**: 8; **3(20)**: 9, 10; **4(25)**: 4
- Piękna, Jaskinia (Armenia) → Karmir
- Pinargozu (Turcja) **7**: 36

- Pinet Brouillard, Réseau de (Francja) 2(19): 4
- Pinor Sharap (Turcja) 1: 26
- Pipistrelli, Grotta dei (Malta) → il-Friefet, Ghar
- Piquetes, Cueva de los (Hiszpania, Wyspy Kanaryjskie) 3(24): 16, 17 fot., 18 pl.
- Pir Ghaib Gharo No I (Pakistan) 4(11): 8
- Pisolka (Rumunia) 4(11): 25 → właśc.: Pisolca
- Pisolca, Peștera (też niewłaściwie: Pisolka) (Rumunia) 4(11): 24 m., 25
- Pivka Jama (Słowenia) 6: 32, 33
- PL-1 [w Botop Tikin] (Papua-Nowa Gwinea) 2(23): 18, 19; PC: 34 → Botop Tem
- PL1 (Austria, Leoganger Steinberge) 2: 9; 5; 36; 6: 16
- PL 1/1 (Austria, Hochkönig) 3: 4
- PL 1/2 (Austria, Hochkönig) 3: 4
- PL 1/3 (Austria, Hochkönig) 3: 4
- PL-2 (też: PL2, PL 1992/2, PL-ka, Peelka; część jaskini: Lamprechstufen) (Austria, Leoganger Steinberge) 2: 9, 11 pl., prz.; 3: 2 m., 4 prz., pl.; 4: 1, 2 m., 3, 5 prz.; 5: 2 m., 3, 4 prz., 5 pl., prz., 34, 35, 36; 6: 16; 7: 14, 15 m., 16 prz.; 1(8): 9, 10 prz.m.; 5(12): 2, 9 prz.m., 10, 12; 1(14): 2; 3(16): 8; 4(17): 9, 10; 1(18): 7; 4(21): 12 prz.m.; 3(24): 11 fot., 12 fot., 13 prz.m.; PC: 2, 12 prz., 13
- PL-2 [w Botop Tikin] (Papua-Nowa Gwinea) 2(23): 18, 19; PC: 34
- PL 2/1 (Austria, Hochkönig) 3: 4
- PL 3/1 (Austria, Hochkönig) 3: 4
- PL 3/1 (Austria, Hochkönig) 3: 4
- PL-3 (też: PL-3, Jaskinia Białego Kepeka) (Turcja, masyw Bolkar) 5: 18; 7: 36; 1(8): 20; PC: 2 (PL-3)
- PL-5 (też: PL-5, Jaskinia Futurystyczna) (Turcja, masyw Bolkar) 5: 18; 7: 36; 1(8): 20; PC: 2 (PL-5)
- PL 5/90 (Turcja, masyw Dedegol Dag) 5: 18
- PL 10/95 (też: PL-10) (Turcja, masyw Bolkar) 5: 18; 7: 36; 1(8): 20
- PL 13 (Austria, Leoganger Steinberge) 4(21): 13
- PL 1992/2 (Austria, Leoganger Steinberge) → PL-2
- PL-ka (Austria, Leoganger Steinberge) → PL-2
- Planina, Jaskinia (Słowenia) 6: 33 → Planinska jama
- Planinska jama (Słowenia) 6: 33(tu Jaskinia Planina); 5(12): 28
- Platteneck Höhle (Austria, Tennengebirge) → Cosa Nostra Loch-Bergerhölle
- Poarta Altarului (Rumunia) 3(16): 22, 24
- Poarta lui Ionel (Rumunia) 6: 24
- pod Holým Kameňom, Jaskyňa (Słowacja, Inowiec Powąski) 4(17): 7 prz., fot.
- pod Kamenitrim Vratima, Jama (Chorwacja) 2(19): 20
- pod Lucyferem, Jaskinia (Czechy) 3(20): 4
- pod Małolącniakiem, Studnia (Słowacja, Tatry Zachodnie) 1(8): 4, 5
- pod Modrzewiem, Jaskinia (P-77) (Austria, Tennengebirge) 4(17): 15, 16 prz., fot.; 4(21): 11; PC: 16, 17
- pod Nawisem, Studnia (Słowenia) → pod Velbom, Brezno
- pod Skalą, Jaskinia (Armenia) → Karatak
- pod Śnieżnymi Korkami, Jaskinia (też: Korki, Śnieżne Korki; Under Snow Chokes) (Austria, Tennengebirge) 4(21): 9 prz., 10 fot., 11 fot.; 1(22): 9; PC: 16, 17; 4(25): 8
- pod utesom, Jaskyňa (Słowacja, Niżne Tatry) 2(19): 5 → Demianowska, Jaskinia
- pod Velbom, Brezno (Studnia pod Nawisem, też: Jaskinia pod Nawisem; też: Velb) (Słowenia) 6: 13; 4(11): 11 fot., 12; 3(16): 9 fot., 10 prz., fot.; 1(18): 13, 14; 2(19): 18, 20; PC: 2
- Podgradšće (też: Tittina jama) (Chorwacja) 2(19): 20
- Podkova, awen (Austria, Göll) 1(18): 9
- Poiana Gropii, Avenul din (Rumunia) 5(12): 14 fot., 15 prz., pl.; 6; 4(17): 13
- Point 5 (Włochy, Monte Canin) → Kropka Pięć
- Pojarul Politei, Peștera (Rumunia) 1(22): 22, 23 fot.; PC: 35 fot.
- Polako-Desanto, Jaskinia (SOV-PL 4) (Chorwacja, Velebit) 1(22): 13 fot.
- Pološka jama (Słowenia) 5(12): 7 fot.
- Polski Aven (Papua-Nowa Gwinea) → Imalfol Tem
- Ponor (Rumunia) 3(16): 22 m.
- Ponorici-Ciclovina cu Apu (Rumunia) 3(20): 13, 15
- Ponorului, Cetățile (Rumunia) 6: 24 fot.; R) 4(11): 23 m.
- Porosaczka (Ukraina) → Dżuryńska, Jaskinia
- Porra la Altiguera, Sima de la (H-11) (H) 7: 28 m., 29; 1(14): 10 m.; 2(19): 15 m., 16; PC: 27 m., 28
- Porru de los Garapozales, Pozu del (A-3) (Hiszpania, polskie Picos) 1(14): 9 m., 10 m., 12, 13; 2(19): 12 m., 13, 15 m., 16, 17; 2(23): 20; PC: 26, 27 m., 28
- Porru la Capilla, Pozu del (A-11) (Hiszpania, polskie Picos) 5: 15 m., 16, 17 prz.m.; 7: 28 m., 29, 30 m., 31 prz.m.; 2(9): 8, 12, 13, 15; 1(14): 9 m., 10 m., 12, 13; 2(19): 1 fot., 3, 12 m., 13, 15 m., 16, 17; PC: 25, 26, 27 m., 28
- Postojanska Jama (też: Postojna, Adelsberg) (Słowenia) 6: 32, 33; 5(12): 28
- Postojna (Słowenia) 6: 32, 33 → Postojanska Jama
- Pozo* → *, Pozo
- Pozu* → *, Pozu
- Predjama (Słowenia) 5(12): 28
- Prepoštska jaskyňa (Słowacja) 2(19): 29
- Pretnerova jama (Chorwacja) 2(19): 20
- priepasť* → *, priepasť
- Primožovo Brezno (F23) (Słowenia) 1(18): 12; PC: 32
- Procopio, Abisso (Włochy, Monte Canin) PC: 29, 30
- Profunda, Sima (Hiszpania, polskie Picos) (H) 7: 28 m., 29; 1(14): 10 m., 13; 2(19): 15 m., 16, 17; PC: 25, 27 m., 28
- Promienia Słonecznego, Jaskinia (Słowacja, Niżne Tatry) → slnečného lúča, Jaskyňa
- Provatina (Prowatina) (Grecja) 6: 14 prz., fot., 15; 1(8): 18; 4(11): 12; 3(16): 8; 2(19): 20
- Prowatina (Grecja) → Provatina
- Przełęczowa, Studnia (Austria, Göll) → Schartenschacht
- Psie diery (Słowacja, Słowacki Raj) 2(19): 29 → Strateńska jaskyňa
- PSM (Francja) → Pierre Saint Martin, Réseau de la
- Pszczela Studnia (Austria, Göll) PC: 21
- Pucit, Shpella e (Albania) 7: 35
- Puhajka (Chorwacja) 2(19): 20
- Puits* → *, Puits
- Pukla, Jaskinia (SOV-PL 11) (Chorwacja, Velebit) 1(22): 13
- Puklinová jaskyňa Pleky na Dreveniku (Słowacja) 2(19): 29
- Punar u Luci (Chorwacja) 2(19): 20
- Punkevni (Czechy) → Punkwy, Jaskinia
- Punkievna Jaskinia (Czechy) → Punkwy, Jaskinia
- Punkievni Jaskyně (Punkievna Jaskinia) (Czechy) → Punkwy, Jaskinia
- Punkwy, Jaskinia (Punkievni Jaskyně, Punkevni, Punkievna Jaskinia) (Czechy) 2: 25 m.+er.; 3: 30 m., 31; 6: 33 → też: Macocha
- Punto Blanco, Cueva de (Hiszpania, Wyspy Kanaryjskie) 3(24): 14 fot., 15 m., 17
- Purificación, System (Meksyk) 1: 26
- Pusta jaskyňa (Słowacja, Niżne Tatry) 2(19): 5, 29; 4(25): 5 → Demianowska, Jaskinia
- Qattine Azar, Gouffre (Liban) 4(11): 8
- R-1A (Słowenia, masyw Razor) 7: 34
- R-1B (Słowenia, masyw Razor) 7: 34
- Rachiteau, Aven (Rumunia) 3(20): 13
- Radfahrerröhle (122; K-6; Jaskinia Rowerzystów, też: Jaskinia Rowerowa; część: Grutredsystem) (Austria, Göll) 1: 5; 2: 2 m., 3, 4 prz.m., 5, 6 prz., 14 pl., 15; 4: 6 m.; 7: 18 m., 19 prz.m. → też: Grutredsystem
- Rendezvous, Puits (Namibia) 1(14): 7 → właśc.: Rendez-vous, Puits
- Raurilior Suspendata, Jaskinia (Rumunia) 4(17): 12 m. (z nr 2), 13 prz.
- Raymonde, Gouffre (Francja) 4(25): 7
- Razor-9 (Słowenia) 7: 34
- Rebecos, Torca de los (także: „dos los”, „de la”) (T27) (Hiszpania) 3: 1, 14; 6: 27; 2(9): 8; 3(10): 7
- Rece (Rumunia) 1(14): 14; 3(16): 22 m., 24
- Red Spider (Austria, Tennengebirge) → Czerwony Pająk, Jaskinia
- Redondo, Pozo del (F20) (Hiszpania, polskie Picos) 7: 28 m., 29, 30; 1(14): 9 m., 10 m.; 2(19): 12 m., 15 m., 17; PC: 27 m., 28
- Reeds caverns (Wielka Brytania) 4(11): 27
- Reisenkogelschacht [I] (Austria, Leoganger Steinberge) 5: 34, 35 → właśc.: Reisenkogelschacht
- Remau, Gua (też: Gua Remmau; Jaskinia Smocza, też: Jaskinia Smoków) (Indonezja, Borneo) 2(15): 2 fot., 7; 3(16): 2 fot., 3, 15
- Remmau, Gua (Indonezja, Borneo) 2(15): 7 → Remau, Gua
- Rendez-vous, Puits (Namibia) 1(14): 7(tu błędnie: Puits Rendezvous); 3(20): 7
- Réseau* → *, Réseau
- Ressel, Emergence du (Francja) 5: 33 prz.
- Reventón, Cueva de las Felipe (Hiszpania, Wyspy Kanaryjskie) 3(24): 16, 18 pl.
- Rhododendrons, Gouffre des (część: Gouffre Berger) (Francja) 2(9): 8 → Berger, Gouffre
- Ribarka, Jaskinia (SOV-PL 10) (Chorwacja, Velebit) 1(22): 13
- Rio Monte, Nacimiento del (Meksyk) 3(10): 6
- Risang, Krem (Indie, Meghalaya) 3(24): 9
- Risenkogelschacht (Austria, Leoganger Steinberge) 5: 34, 35(tu błędnie: Reisenkogelschacht)
- Roberto Pahor, Abisso (Włochy) → Pahor, Abisso Roberto
- Rom Tem (Papua-Nowa Gwinea) 2(23): 19; PC: 34
- Roșu de la Apele Albe, Avenul (Rumunia) 5(12): 16
- Rote Kluff (240) (Austria, Göll) 7: 18 m.
- Rothöhle (Austria, Leoganger Steinberge) 3: 2 m.; 4: 2 m.; 5: 2 m., 34, 35, 36; 7: 15 m.
- Rotule Spezzate (Włochy, Monte Canin) PC: 29
- Roversi, Abisso Paolo (Włochy) 6: 27; 3(10): 7; 4(25): 22 fot., 23
- Rowerowa, Jaskinia (Austria, Göll) 1: 5 → właśc.: Rowerzystów, Jaskinia (część: Grutredsystem)
- Rowerzystów, Jaskinia (Austria, Göll) → Radfahrerröhle (część: Grutredsystem)
- Rozpadla, Jaskinia (priepasť Kresanica, też Rozpadla Studnia) (Słowacja, Tatry Zachodnie) 1(8): 32
- Rozpadla, Studnia (Słowacja, Tatry Zachodnie) 1(8): 32 → właśc.: Rozpadla, Jaskinia
- Ruda Cave (Słowenia, Konic-Mali Graben) → KM-1
- Ruffen Hullet (Jaskinia Dużego Wodospadu) (Norwegia) 6: 16
- Runder Schacht (254) (Austria, Göll) 7: 18 m.
- Ružinska jaskyňa (Słowacja) → Vefká Ružinska jaskyňa
- Rzeczycowa, Jaskinia (Czechy) 3(20): 4
- S-20 (Włochy, Monte Canin) 6: 13
- Saint-Marcel d'Ardèche, Grotte de (Francja) 4: 13
- Sakristei (24) (Austria, Göll) → Zakrystia
- Salamanderschacht (Austria, Leoganger Steinberge) 3: 2 m.; 4: 2 m.; 5: 2 m.; 7: 15 m.
- Salukkan Kallanag, Gua (też: Gua Tanette) (Indonezja) 3(16): 15
- San Canzian, Jaskinia (Słowenia) → Škočjanske Jame
- San Marcos, Cueva de (Hiszpania, Wyspy Kanaryjskie) 3(24): 14 fot., 15 m., 17, 18 fot.
- Sanahin (Armenia) 3(24): 20
- Santa Marija Cave (Malta) 2(23): 29
- Saragato, Abisso (Włochy) 6: 27; 3(10): 7
- Sarang laba-Laba, Lubang (też: Cobweb Cave) (Malezja, Borneo) 3(16): 15; 3(24): 9
- Šarkanova diera (Słowacja) 2(19): 29
- Sassenage (Francja) 6(13): 20
- Satapia, Jaskinia (Gruzja) 3(24): 9 fot.
- Scărișoara, Ghețarul de la (Rumunia) 6: 24; 4(11): 23 m., 26; 1(22): 22
- Schacht* → *, Schacht
- Schacht 49 (49; Achtundvierzig meter schacht) (Austria, Tennengebirge) 4: 10 m., 12 prz.m.; 5: 12 prz.m.; 7: 25 prz.m., m.; 2(9): 9 prz.m.
- Schartenraum (224) (Austria, Göll) 4: 6 m., 9; 7: 18 m.
- Schartenschacht (223; Studnia Przełęczowa) (Austria, Göll) 4: 6 m., 9; 5: 7 prz.m., 8; 6: 5 prz., 7; 7: 18 m., 19 prz.m.; 1(8): 12, 13 prz.; 1(18): 9, 12; 4(21): 16; PC: 18 prz.m., 19 prz.m., 20; 4(25): 9 prz., 10
- Schauriger Schacht (Austria, Loferer Steinberge) 5: 35
- Schlüsselschacht (216) (Austria, Göll) 4: 6 m., 9; 7: 18 m.
- Schnee Höhle (283; W40; Jaskinia Śnieżna) (Austria, Göll) 1(8): 17; 1(22): 21 prz., pl.; PC: 20 prz.m., pl., 21
- Schneebergerschacht (215) (Austria, Göll) 4: 6 m., 9; 7: 18 m.
- Schneeloch (Austria, Tennengebirge) 3: 14; 6: 27; 3(10): 7
- Schnee Maria-Höhle (Austria, Tennengebirge) → Maria Śnieżna, Jaskinia
- Schneeschtacht u V. Freieck (232) (Austria, Göll) 7: 18 m.
- Schönbachschacht (245) (Austria, Göll) 7: 18 m.
- Schwarzbachfall (Austria, Göll) → Schwarzenbachhöhle
- Schwarzenbachhöhle (1; też: Schwarzbachfallhöhle, Schwarzbachfall; Jaskinia Czarny Spadający Potok) (Austria, Göll) 2: 2 m., 3, 4 prz.m.; 3: 5; 4: 9; 5: 7 prz.m.; 7: 18 m., 19; PC: 18 prz.m., 19 prz.m.
- Schwarzmooskogel Höhlen-system (Austria, Totes Gebirge) 4(17): 5
- Schwer-Höhlsystem (Austria, Tennengebirge) 3: 14; 6: 27; 7: 24; 3(10): 7
- Schwer-Höhlsystem - Batman Höhle (Austria, Tennengebirge) 3: 14 → Schwer-Höhlsystem
- Scalet* → *, Scalet
- Scalets* → *, Scalets
- SCOF A-4 (Hiszpania, polskie Picos) → A-4
- SCP 111 (Sima Parodia) (Hiszpania, polskie Picos) → Cembavieja, Sistema
- SCP 134 (Hiszpania, polskie Picos) 7: 28 m., 29, 30; 1(14): 10 m., 12, 13; 2(19): 15 m., 16; PC: 25, 27 m., 28
- Secatura (Rumunia) 4(11): 23 fot., 26; 1(14): 14
- Selmeh System (w składzie: Kahf Aqabat Khushil - Seventh Hole, Kahf Khashayl - Arch Cave, Kahf Tahry, Three Window Cave, Funnel Cave) (Oman) 2(15): 7
- Selminum Tem (Papua-Nowa Gwinea) 3(16): 15; 2(23): 18; PC: 33
- Semujan Cave (Indonezja, Borneo) 3(16): 12 fot., 13 pl., prz., 15
- Seppenhof, Abisso Carlo (część: Complesso del Foran del Muss) (Włochy, Monte Canin) 2(9): 7; 3(10): 9 pl., 12; 2(19): 21, 22, 24, 25 pl., prz.; 1(22): 16 pl., 17 prz., 18, 19; 2(23): 8; PC: 29 pl., 30 prz.
- Sesamtür (201; K-14; Wrota Sezamu) (Austria, Göll) 1: 5; 2: 2 m., 3 prz., 4 prz.m., 5; 4: 6 m.; 5: 7 prz.m.(tu błędnie: Woda Sezamu); 7: 18 m., 19 prz.m.; PC: 18 prz.m., 19
- Şesuri, Avenul din (Rumunia) 6: 24; 1(22): 22
- Seventh Hole (Oman) → Aqabat Khushil, Kahf
- SG 1/1 (Austria, Hochkönig) 2: 7, 8 prz., 9 pl.; 3: 8; 7: 27 prz.
- SG 3/1 (Austria, Hochkönig) 3: 8
- SG 4/1 (Austria, Hochkönig) 2: 7
- SG 4/7 (Austria, Hochkönig) 2: 7

- Shikar Gupha (Nepal) 4: 1
Shpella * → *, Shpella
Shynrong Labbit, Krem (Indie, Meghalaya) 3(24): 9
Siara, Jaskinia (SOV-PL 13) (Chorwacja, Velebit) 1(22): 13
Siebenhöhle (204; K-18; Siódemka (Austria, Göl) 2: 2 m., 3 pr., 4 pr.m., 5; 4: 6 m.; 5: 7 pr.m.; 7: 18 m., 19 pr.m.; PC: 18 pr.m., 19
Sieben Hengste-Hohgant (też: Siebenhengste; w składzie: Faustloch) (Szwajcaria) 1: 26; 3: 14; 6: 27; 3(10): 7; 4(17): 6
Sielkan Pouk (Indie, Meghalaya) 4(17): 6
Sil de Oliseda (Hiszpania) 2(9): 8
Silberglockenschacht (203; K-19; Studnia Srebrnych Dzwoneczków, błędnie: Silberglockenschacht; część: Grutredsystem) (Austria, Göl) 2: 2 m., 3, 4 pr.m., 5, 6 pr., 14 pl., 15; 4: 6 m.; 7: 18 m. → też: Grutredsystem
Silberglockenschacht (203; K-19; Studnia Srebrnych Dzwoneczków) (Austria, Göl) 2: 2 m., 4 pr.m., 5, 7 pr., 15 pl.; 4: 6 m.; 7: 18 m. → właśc.: Silberglockenschacht (część Grutredsystem)
Silická fadnica (też: Lednica) (Słowacja) 6: 33; 2(19): 29
Sima * → *, Sima
Sima 56 de Andara (Hiszpania) 3: 14 (Sima 56); 6: 27; 2(9): 8; 3(10): 7
Siódemka (Austria, Göl) → Siebenhöhle (204)
Sistema * → *, Sistema
Skalistého potoka, Jaskyňa (Słowacja) 2(19): 29
Skalny Oltarz (Rumunia) → Piatra Altarului
Škocjanske Jame (Jaskinia San Canzian) (Słowenia) 6: 33; 5(12): 28
Skrzata Studnia (Austria, Göl) → Kobold-schacht
Skrzata, Jaskinia (Austria, Göl) 5: 10 → właśc.: Skrzata, Studnia (Kobold-schacht)
sleńchého lúča, Jaskyňa (Jaskinia Promienia Słonecznego) (Słowacja, Niżne Tatry) 4(17): 8
Slobody, Jaskyňa (Demänovská jaskyňa Slobody) (Słowacja, Niżne Tatry) 2(19): 5 → Demianowska, Jaskinia
Slopusko-Šousovské Jeskyně (Slopusko-Szozovské Jaskinie) (Czechy) 2: 25 m.; 3: 30 m., 31
Slovačka Jama (też: Gouffre Slovakia) (Chorwacja) 6: 27; 3(10): 7; 2(15): 5, 6 pr.; 2(19): 18, 20; 1(22): 13; PC: 32; 4(25): 11
Slovakia, Gouffre (Chorwacja) → Slovacka Jama
Slawka (Ukraina) 6: 26; 2(9): 33
Słoneczna Studnia (Austria, Tennengebirge) 6: 10 pl., 11 pr. → Sonnenschacht
Smocza, Jaskinia (Indonezja, Borneo) → Remau, Gua
Smocza Jama (Austria) 6: 32 → Drachenhöhle
Smoków, Jaskinia (Indonezja, Borneo) → Remau, Gua
Snezhnaya (Gruzja) → Śnieżna, Jaskinia
Śnieżnaja Mezonnogo (Gruzja) → Śnieżna, Jaskinia
Sobrado, Cueva del (część Cueva del Viento) (Hiszpania, Wyspy Kanaryjskie) 3(24): 16, 17, 18 pl. → też: Viento, Cueva del
Soh Shympi, Krem (Indie, Meghalaya) 3(24): 9
Soncong (Meksyk) 1: 26; 6: 27; 3(10): 7
Sonneleiterschacht (Austria, Totes Gebirge) 4(17): 5
Sonnenschacht (Słoneczna Studnia) (Austria, Tennengebirge) 5: 12 pr.m., 13; 6: 10 pl.n., 11 pr.; 7: 25 pr.m., m.; 2(9): 9 pr.m.
Sorte Ovn (Jaskinia Czarna) (Dania, Bornholm) 3(20): 7
Sotano de * → *, Sotano de
Soucy-Combe aux Pretres-Nonceuil, Réseau (Francja) 4: 13
Soudet, Réseau de (też: Gouffre Soudet, BT.6-BL.118/Kongélateur, Gouffre BT 6) (Francja) 3: 14; 4: 13; 6: 27; 7: 3; 3(10): 7
Souffle, Trou qui (Francja) 4: 13; 4(17): 6
Souf Goffar (Nepal) 4: 1
SOV-PL 1 (Chorwacja, Velebit) → Sraka Nowaka, Jaskinia
SOV-PL 2 (Chorwacja, Velebit) → Lubuska Jama
SOV-PL 3 (Chorwacja, Velebit) → Korzenna, Jaskinia
SOV-PL 4 (Chorwacja, Velebit) → Polsko-Desanto, Jaskinia
SOV-PL 5 (Chorwacja, Velebit) → Carapa, Jaskinia
SOV-PL 6 (Chorwacja, Velebit) → Condoma, Jaskinia
SOV-PL 7/7A (Chorwacja, Velebit) → Batoryjka, Jaskinia
SOV-PL 8 (Chorwacja, Velebit) → Balumbalum, Jaskinia
SOV-PL 9 (Chorwacja, Velebit) → Taka Mala, Taka Mala, Jaskinia
SOV-PL 10 (Chorwacja, Velebit) → Ribarka, Jaskinia
SOV-PL 11 (Chorwacja, Velebit) → Pukla, Jaskinia
SOV-PL 12 (Chorwacja, Velebit) → Młodych, Studnia
SOV-PL 13 (Chorwacja, Velebit) → Siara, Jaskinia
Spadachroniarza, Jaskinia (Austria, Göl) 5(12): 13
Speedwell (Wielka Brytania) → Peak Cavern-Speedwell
Spinne (124; Pająk) (Austria, Göl) 2: 2 m.; 4: 6 m.; 5: 7 pr.m. (tu błędnie: Spiune); 7: 18 m., 19 pr.m.; PC: 18 pr.m., 19
Spiune (Austria, Göl) 5: 7 pr.m. → właśc.: Spinne
Spuga della Preta (Włochy) 6: 31; 7: 34; 4(25): 4
Sprechender Steine, Höhle der (153; Jaskinia Gadających Kamieni, też: Gadające Kamienie) (Austria, Göl) 3(16): 8; 1(18): 9, 10 pr.; 3(20): 5, 6; 4(21): 15; PC: 18 pr.m., 19; 3(24): 2; 4(25): 10 pr.m.
Sraka Nowaka, Jaskinia (SOV-PL 1) (Chorwacja, Velebit) 1(22): 13
Srebrnego Stropu, Jaskinia (Norwegia) 6: 16
Srebrnych Dzwoneczków, Studnia (Austria, Göl) → Silberglockenschacht
St. Paul Grotto (Malta) 2(23): 28 m., 29
Stara Škola (Chorwacja) 3: 14; 2(19): 20
Stary Świątek (P-24) (Austria, Tennengebirge) 4(17): 15; PC: 17
Stary Hrad (Słowacja, Niżne Tatry) 1(8): 4; 4(17): 8; 2(19): 5, 29
Stefkowskiego Potoku, Wyplw (Brestovská vyvieračka) (Słowacja, Tatry Zachodnie) 4(21): 8
Stefkowska (też: Jaskinia Zuberska, Jaskinia Brestowska; Brestovská jaskyňa) (Słowacja, Tatry Zachodnie) 4(21): 7 fot., 8 pl.
Steinbach (Niemcy) 6: 32
Steinbockhöhle (Austria, Wysokie Tatry) 5(12): 20; 4(17): 5
Steinschacht (249) (Austria, Göl) 7: 18 m.
Stini, Jaskinia (Rumunia) 3(20): 15 → Valea Stini, Peștera din
Stipová jaskyňa (Słowacja) 2(19): 29
Straténá vyvieračka (Słowacja, Tatry Wysokie) → Opuszczone Wywierzyisko
Straténská jaskyňa (Jaskinia Strateńska; też: Straténská jaskyňa - Psie diery) (Słowacja, Słowacki Raj) 1(8): 7 fot.; 2(19): 29; 3(24): 8 fot.
Straténská jaskyňa - Psie diery (Słowacja, Słowacki Raj) → Straténská jaskyňa
Strateńska, Jaskinia (Słowacja, Słowacki Raj) → Straténská jaskyňa
Strimturá, Peștera de la (Rumunia) 4(11): 24 m.
Strzysarska, Jaskinia (Tristarska piaszt) (Słowacja, Tatry Bielskie) 5(12): 1, 18-19 pr.
Studena diera (Słowacja) 2: 24 → Dobczyńska, Jaskinia Lodowa
Studená diera (Słowacja, Tatry Wysokie) → Zimna Dziura
Studnia * → *, Studnia
Stupina jama (Chorwacja) 2(19): 20
Su Palu (Włochy, Sardinia) 7: 2 fot.
Su Ventu (Włochy, Sardinia) 7: 2 fot.
Sucha, Jaskinia (Dania, Bornholm) → Třree Ovn
Suchá diera (Słowacja, Tatry Wysokie) → Sucha Dziura
Sucha Dziura (Suchá diera) (Słowacja, Tatry Wysokie) 2(19): 1, 2 fot., 26 fot., 27 pl., 28; 3(20): 5
Sumidero (de) * → *, Sumidero
Șura Boghii, Peștera (Rumunia) 4(11): 23 m.
Șura Mare, Jaskinia (Rumunia) 3(20): 2 fot., 3, 13 fot., 14 fot., 15 pl.; PC: 35 fot.
Șuruta (Rumunia) 4(11): 24 m.
Sus din Dealul Cornii, Peștera de la (Rumunia) 4(11): 24 m.
Svirlušul Corbeștilor, Peștera de la (Rumunia) 4(11): 24 m. → właśc.: Zvirlušul Corbeștilor, Peștera de la
Svirlušul Șoimului, Peștera de la (Rumunia) 4(11): 24 m. → właśc.: Zvirlušul Șoimului, Peștera de la
Swildon's Hole (Wielka Brytania) 4(11): 28
Sybylli Kumańskie, Jaskinia (Włochy) 6(13): 33
Synnrag Oamaing (Indie, Meghalaya) 5(12): 7
Synrand Pamiang (Indie, Meghalaya) 4(17): 6
Systeme * → *, Systeme
Szara Niespodzianka (Austria, Göl) → Graue Überraschung
Szara Szpara (Austria, Göl) → Graue Ritze
Szemlő-Hegy-barlang (Węgry) 2(9): 27 m.
Szent István-barlang (Węgry) 2(9): 27 m.
Szwentoje (Litwa) → Święta Dziura
Śniadaniowa, Jaskinia (Austria, Steirer-ees Meer) 2(9): 16 → Frühstüchhöhle
Śnieżna, Jaskinia (Austria, Göl) → Schnee Höhle
Śnieżna, Jaskinia (też: Śnieżnaja Mezhonnogo, Snezhnaya) (Gruzja) 3: 14; 6: 27; 3(10): 7
Śnieżnice (E 1) (Słowenia) 1(18): 12; PC: 32
Święta Dziura (też: Święta Jama; Szwentoje) (Litwa) 2(15): 31, 32, 33
Święta Jama (Litwa) → Święta Dziura
T2 (Sima del Trave; część Sistema del Trave) (Hiszpania) → Trave, Sistema del
T10 (Torca de la Lawieda) (Hiszpania) → Trave; Sistema del
T13 (Torca del Alba) (Hiszpania) → Trave, Sistema del
T19 (Francja) 4: 13 → Tachous, Puts dets
T27 (Hiszpania) → Rebecos, Torca de los
T33 (Hiszpania) → Cerro, Torca del
T-173, Torca de (Dossers) (Hiszpania) 2(9): 8
Taa'ab, wywierzyisko (Oman) 2(15): 7
Tachous, Puts dets (T 19) (Francja) 4: 13
Tafkos sta Petrazolaka (Grecja) 1: 26
Tafkoura (Grecja) 1(8): 5 pr.
Tahry, Kahf (Oman) 2(15): 7 (tu błędnie: Khaf Tahry) → Selme System
Taka Mala, Taka Mala, Jaskinia (SOV-PL 9) (Chorwacja, Velebit) 1(22): 13
Tamboril, Grota de (Brazylia) 3(24): 6 fot.
Tanne * → *, Tanne
Tannette, Gua (Indonezja) → Salukkan Kallanag, Gua
Tapolcai-tavas barlang (Węgry) 2(9): 27 m.
Tatzelwurmhöhle (263) (Austria, Göl) PC: 21
Tauschungshöhle (213; też: Tauschung Höhle; Jaskinia Złudzeń, też: Jaskinia Złudzenia) (Austria, Göl) 3: 6 m., 7 pr., pl., 8 (tu jako: Złudzenia); 4: 6 m.; 5: 7 pr.m.; 7: 18 m. (tu błędnie: Tauschunhöhle), 19 pr.m.
Tauz, Izbucul de la (Rumunia) 1(22): 7, 22; 2(23): 2 fot., 25 fot., 26 pr.; 27; PC: 11; 4(25): 1, 2 fot., 24 fot., 25 pl., pr., 26 fot.
Teolote, Cueva del (Meksyk) 1: 26
Tecuiri, Peștera (Rumunia) 3(20): 13
Teluk Cahaya Bulan Yang, Gua (też: Blu Moonlight Bay Cave) (Malezja, Borneo) 3(16): 15
Temple of the Gods (Namibia) 1(14): 7; 3(20): 7
Temps, Perte de (Chile) 1(22): 8
Tempurung, Gua (Malezja) 1(14): 6
Teplicka, Jaskinia (Czechy) 3(20): 4
Terbil Tem (też mylnie: Terbil Team) (Papua-Nowa Gwinea) 2(23): 18; PC: 33
Tete des Verds, Réseau de la (Francja) 4: 13
Tham * → *, Tham
Three Window Cave (Oman) 2(15): 7 → Selme System
Tibococia, Peștera (Rumunia) 4(11): 24 m.
Tittina jama (Chorwacja) 2(19): 20 → Podgradšće
Tjoarvekrjgge (Norwegia) 3(24): 8
Tmavá skala (Słowacja) 2(19): 29
Toca (de) * → *, Toca
Tolosu, Peștera (Rumunia) 4(17): 13
Tomanowa Studnia (Jaskyňa Zadný Úplaz; też: Jaskinia Zadniego Upłazu) (Słowacja, Tatry Zachodnie) 3: 19, 20 pr., pl., 28 fot.
Toplita de Rosia (Rumunia) → Ciur Ponor-Toplita de Rosia
Torca * → *, Torca
Torca * → *, Torca
Torre de los Traviesos o de los Organos, Sima de la (A-1/A-24/A-25) (Hiszpania, polskie Picos) → Jou de la Canal Parda, Sistema del
Torre Ovn (Dania, Bornholm) → Třree Ovn
Třree Ovn (Jaskinia Sucha) (Dania, Bornholm) 3(20): 7 fot.
Tournette, Réseau de la (Francja) 6: 27; 3(10): 7
Touya, Gouffre du (też: Gouffre Andre Touya) (Francja) 4: 13; 3(20): 6
TP30 (Francja) 4: 13 → Ménère, Gouffre de la
Traslambrón, Pozo (Hiszpania) 2(9): 7
Trave, Sima del (Hiszpania) → Trave, Sistema del
Trave, Sistema del (w składzie Torca de la Lawieda, Torca del Alba, Sima del Trave) (Hiszpania) 3: 1, 14; 6: 27; 2(9): 7, 8; 3(10): 7; 5(12): 10
Trebiciano (Włochy) 6: 33; 3(16): 6
Tristarska piaszt (Słowacja, Tatry Bielskie) → Strzysarska, Jaskinia
Trosiek, Jaskyňa (Słowacja, Niżne Tatry) 2(19): 5 → Demianowska, Jaskinia
Trou * → *, Trou
Trou du Glace (G-8) (Hiszpania, polskie Picos) 1: 9; 7: 30 fot.; 2(9): 12, 14 fot.; 1(14): 10 m., 12; 2(19): 17
TS 2 [Tennengebirge-Süd] (374) (Austria, Tennengebirge) 4: 10 m.; 7: 25 m.
TS 3 [Tennengebirge-Süd] (375) (Austria, Tennengebirge) → Über Vengerau
TS 4 [Tennengebirge-Süd] (376) (Austria, Tennengebirge) 4: 10 m.; 5: 12, 13; 6: 11; 7: 25 m.
Tuc d'Audoubert (Francja) 6: 30
Turbogebälse (304; Turbowyiew) (Austria, Göl) 1(18): 9; 3(20): 5; 4(21): 15; PC: 18 pr.m., 19 pr.m.; 4(25): 9 pr., 10
Turbowyiew (Austria, Göl) → Turbogebälse
U 8 (Francja) 4(11): 9 m.
u Klepinój dulibi, Jama (Chorwacja) 2(19): 20
Über Vengerau Höhle (375; TS 3 [Tennengebirge-Süd]) (Austria, Tennengebirge) 4: 10 m.; 5: 12 pr.m., 13, 14 pl., pr.; 6: 10 pl.n., 11 pr.; 7: 25 pr.m., m.; 2(9): 9 pr.m.
Údolná jaskyňa (Słowacja, Niżne Tatry) 2(19): 5 → Demianowska, Jaskinia
Ukryta Studnia (Austria, Göl) → Verstecerschacht
Ukumsem Tum (Papua-Nowa Gwinea) 2(23): 19; PC: 34; 3(24): 22 fot.
Umsynrang (Indie, Meghalaya) 5(12): 7
Umblo, Krem (Indie, Meghalaya) 3(24): 9
unter dem Jubiläumsschacht, Schacht (227) (Austria, Göl) 7: 18 m.
unter der Stufe, Schacht (233) (Austria, Göl) 7: 18 m.
unt. Vorderen Freieck, Höhle (też: Schneeschacht) (126) (Austria, Göl) 4: 6 m.; 7: 18 m.
Unvollendeterschacht (302) (Austria, Göl) PC: 19 pr.m.

- Urriello, Torca del (też: Torca Uriello) (Hiszpania) 3: 1, 14; 6: 27; 2(9): 8; 3(10): 7
- Urşilor, Peştera (Rumunia) 4(11): 23 m.
- v Záskoči - Na predných, Jaskyňa (Słowacja, Niżne Tatry) 4(17): 8
- v-4 (otwór: Réseau Jean Bernard) (Francja)
- v-5, Aven (Rumunia) 3(20): 13
- v. Ilyukhina System (Gruzja) 6: 27; 3(10): 7 → Iljuchina, Jaskinia
- Vide Ovn (Jaskinia Wilgotna) (Dania, Bornholm) 3(20): 7 fot.
- Valea Clienji, Peştera din (Rumunia) 3(20): 13
- Valea Rea, Peştera din (Jaskinia w Zlej Dolinie) (Rumunia) 6(13): 9, 10 fot.; 1(14): 14; 3(16): 22, 24; 1(22): 22
- Valea Stini, Peştera din (Jaskinia w Dolinie Stini, też Jaskinia Stini) (Rumunia) 3(20): 13, 14 fot., 15
- Valeaga, Peştera (Rumunia) 5(12): 17 pl.
- Vandima (Słowenia) 3: 14; 6: 13, 14, 27; 3(10): 7
- Vantului, Peştera (Rumunia) PC: 35 fot.
- Varianto, Gouffre (Namibia) 3(20): 7
- Varnița, Peştera de la (Rumunia) 4(11): 24 m.
- Vaucluse (Francja) 4: 22
- Važecká jaskyňa (Słowacja) → Wažec-ka, Jaskinia
- Večná robota (Słowacja, Niżne Tatry) 4(17): 8
- Vecsebműkő-zsomboly (Węgry) 2(9): 27
- Vega EL Forcau, Pozu de la (Hiszpania, polskie Picos) 2(19): 16; PC: 28
- Velb (Słowenia) 1(18): 13 - pod Velbom, Brezno
- Veliko Srebo (też: Abisso Veliko Srebo) (Słowenia) 3: 14; 6: 13 → Crnelso Brezno
- Velká řadová priepasť (też: řadová priepasť na Ohništi) (Słowacja) 2(19): 29
- Velká Ružinská jaskyňa (Słowacja) 2(19): 29
- Verlorenenweghöhle (też: N 132, Jaskinia Zagubionych Ścieżek; część jaskiń: Lamprechstufen) (Austria, Leoganger Steinberge) 1: 3, 4, 7; 2: 9; 3: 2 m.; 4: 2 m.; 5: 2 m., 3, 4 prz., 34, 35, 36; 7: 1 fot., 3, 14, 15 m., 16 prz., 17 fot.; 1(8): 10 prz.m.; 5(12): 9 prz.m.; 4(21): 2, 12 prz.m.; 1(22): 3; PC: 12 prz.
- Verneau, Réseau du (Francja) 4: 13
- Vers Luisants/Vertige, Systeme (Francja) 4: 13
- Versteckerschacht (214; Ukryta Studnia) (Austria, Göll) 3: 6 m., 7 prz., pl.; 8; 4: 6 m., 7 prz.m., 8 pl., prz.; 9; 5: 7 prz.m.; 6: 7; 7: 18 m., 19 prz.m.; PC: 18 prz.m., 19
- Verstürzerloch (Austria, Leoganger Steinberge) 5: 35
- Veteranenschacht (226) (Austria, Göll) 7: 18 m.
- Veterná jaskyňa (Słowacja, Tatry Wysokie) → Czarnogórska Zimna, Jaskinia
- VF3 (Francja) 4(11): 10 → Lucien Boudier
- Vianello-Bus d'Ajar, Complesso (Włochy, Monte Canin) 3(10): 8; PC: 29
- Viento, Cueva del (Hiszpania, polskie Picos) 2(19): 16; PC: 27
- Viento, Cueva del (w składzie: Cueva del Sobrado, Cueva de las Breveritas) (Hiszpania, Wyspy Kanaryjskie) 1(18): 15; 3(24): 1 fot., 3, 15 m., 16, 17, 18 pl.
- Viento, Cueva del-cueva dle Sobrado (Hiszpania, Wyspy Kanaryjskie) → Viento, Cueva del
- Vilimova jama (A-2) (Chorwacja) 2(19): 20
- Vintului (Rumunia) 6(13): 10
- Virfuraşul (Rumunia) 4(11): 23 m.
- Virtop, Ghetarul de la (Rumunia) 6: 24; 4(11): 23 m.; 1(22): 22
- Vitarelles (Francja) 1(18): 6 rys.
- Viva le Donne, Abisso (też: Abisso W le Donne) (Włochy) 3: 14; 6: 27; 3(10): 7
- Vjacheslawa Pantjukhina (Gruzja) → Pantjukhina, Jaskinia
- Vladimir Iljukhina System (Gruzja) 3: 14 → Iljuchina, Jaskinia
- vo vrchu Nový č. 3, Jaskyňa (Słowacja, Tatry Bielskie) → w Nowym Wierchu nr 3, Jaskinia
- Vodnata Pestera (Bulgaria) 6: 32
- Vogel (Austria, Leoganger Steinberge) → Vogelschacht
- Vogelschacht (też: Vogel, w składzie: N 134; część jaskiń: Lamprechstufen) (Austria, Leoganger Steinberge) 2: 9, 10 pl., 11 prz.; 3: 2 m., 3 pl., 4; 4: 1 s. okł., 1 prz., 2 m., 3 fot., 4 prz., 5 prz.; IV okł. fot.; 5: 2 m., 3, 4 prz., 34, 35, 36; 6: 16; 7: 14, 15 m., 16 prz.; 1(8): 9, 10 prz., 11; 5(12): 2, 9 prz.m., 10, 12; 4(21): 12 prz.m.; PC: 12 prz.; 3(24): 13 prz.
- Vollziehungshöhle (210; Jaskinia Spelnień) (Austria, Göll) 3: 6 m.; 5: 7 prz.m.; 7: 18 m., 19 prz.m.
- vor der Nase, Höhle (238) (Austria, Göll) 7: 18 m.
- Voronja Szachta (też: Jaskinia Woronija) (Gruzja) 1(22): 8; 3(24): 9
- Vranja jama (Słowenia) 5(12): 28
- Vrtglavica (Słowenia) → Vrtglavica
- Vrtglavica (też: Vrtglavica) (Słowenia) 4(11): 1, 2 fot., 11 fot., 12 prz., fot.; 1(14): 7; 3(16): 8 fot.; 9; 1(18): 13, 14; 2(19): 20; PC: 2; 4(25): 8
- Vyšná Kresanica, Jaskyňa (Słowacja, Tatry Zachodnie) → Krzesanicka, Wyznia Studnia
- Vyvieranie (Słowacja, Niżne Tatry) 2(19): 5, 29 → Demianowska, Jaskinia
- W7 (Austria, Göll) → Ogrschacht
- W20 (Austria, Göll) 7: 19 prz.m.
- W21 (Austria, Göll) 7: 19 prz.m.
- W 40 (Austria, Göll) → Schnee Höhle
- W80 (Austria, Göll) 5: 11 → Kminkowa Studnia
- w Bilczu Złotem, Jaskinia (Ukraina) → Werteba, Jaskinia
- w Byczej Skale, Jaskinia (Czechy) → Byčí Skála Jeskyně
- w Dolinie Stini, Jaskinia (Rumunia) → Valea Stini, Peştera
- w Horgo, Jaskinia (też: Jaskinia Horgo) (Mongolia) 1(18): 15 fot., 16 fot.
- w Krzywczu, Jaskinia (Ukraina) 7: 11 → Kryształowa, Jaskinia
- W le Donne, Abisso (Włochy) 3: 14 → Viva le Donne, Abisso
- w małej Babej Hore, Jaskyňa (Słowacja, Beskidy) 3(16): 7
- w Marmurowej Morenie, Jaskinia (Chiny) 6(13): 15, 16 m.
- w Nowej Baszczie, Jaskinia (Słowacja, Tatry Bielskie) → Nová Ěra
- w Nowym Wierchu nr 3, Jaskinia (Jaskyňa vo vrchu Nový č. 3) (Słowacja, Tatry Bielskie) 4(17): 1, 2 fot., 22 fot., 23 fot., 24 pl., prz., fot.
- w Ohništem, Jaskinia (Awen) (Słowacja, Niżne Tatry) 1(18): 19
- w Progu, Studnia (Austria, Göll) → im Klippe, Schacht
- w Przelomie Skaczącego Tygrysa, Jaskinia (Chiny) 6(13): 16 m.
- w Rozhirczu, Pieczary (Ukraina) 1: 32
- w Stradcu, Pieczara (też: Jaskinia w Stradcu) (Ukraina) 7: 11 ryc.; 3(10): 2, 32 ryc., 33 pl.
- w Ślaskiej Górze, Jaskinia (Spitsbergen) 5(12): 8 pl., prz., fot.
- w Zlej Dolinie, Jaskinia (Rumunia) → Valea Rea, Peştera din
- w Żlebie, Studnia (Austria, Göll) → Schacht in der Rinne
- Wackelnden Grases, Höhle des (250) (Austria, Göll) 7: 18 m.
- Wandbachfallhöhle (Austria, Hochkönig) 2: 7
- Wažecka, Jaskinia (Važecká jaskyňa, nie-
- właściwie Jaskinia Važecka) (Słowacja) 2: 24, 25 m.+er.; 3: 32 m.(z nr 6); 2(19): 29
- Weiserloch (Austria, Leoganger Steinberge) 5: 2 m.; 7: 15 m. → właśc.: Wieserloch
- Weisse Höhle (257) (Austria, Göll) 7: 18 m.
- Wermutschnait, Jaskinia (Austria, Tennengebirge) 2(9): 10, 11
- Werteba, Jaskinia (też: Jaskinia w Bilczu Złotem) (Ukraina) 6: 26, 30 pl.; 7: 9, 11; 1(8): 28; 2(9): 2, 32, 33 pl.; 3(10): 32; 4(11): 8
- Whitaker Sink (USA) 4(25): 1 fot., 3, 18 m.
- Wiatrowa, Jaskinia (Ukraina) 1(8): 28
- Wielka Biała Jaskinia (Chiny) 6(13): 17 m.
- Wieserloch (Austria, Leoganger Steinberge) 3: 2 m.; 4: 2 m.; 5: 2 m.(tu błędnie: Weiserloch), 34, 35, 36; 7: 15 m.(tu błędnie: Weiserloch)
- Wietrzna Studnia (Austria, Göll) → Windigschacht (część: Grutredsystem)
- Wilgotna, Jaskinia (Dania, Bornholm) → Vide Ovn
- Windigschacht (121; K-1; Wietrzna Studnia; później: Grutredsystem) (Austria, Göll) 1: 5; 2: 2 m., 3, 4 prz.m., 5, 6-7 prz., 14 pl., 15 pl.; 7: 18 m., 19 prz.m. → też: Grutredsystem
- Winfalliger Schacht (236; K-36) (Austria, Göll) 7: 18 m., 19 prz.m. → właśc.: Hinfälliger Schacht
- Woda Sezamu (Austria, Göll) 5: 7 prz.m. → właśc.: Wrota Sezamu (Sesamtür)
- Woronija, Jaskinia (Gruzja) 3(24): 9 → Voronja Szachta
- Wrota Sezamu (Austria, Göll) → Sesamtür
- Wulfbachquell Höhle (Niemcy) 1(14): 25
- WZ 8 (też: Mornici, część: Complesso del Foran del Muss) (Włochy, Monte Canin) 7: 32 m., prz.; 3(10): 10; PC: 29 pl., 30 prz.
- WZ 10 (część: Complesso del Foran del Muss) (Włochy, Monte Canin) 7: 32 m., prz.; 3(10): 10; PC: 29 pl., 30 prz.
- X-6 (Włochy) 7: 34
- Xantipa (Chorwacja) 2(19): 20
- Xerri's Grotto (Malta) 2(23): 28 m., 29
- Xitu, Sistema del (też: Pozu del Xitu) (Hiszpania) 3: 14; 6: 27; 2(9): 8; 3(10): 7; 1(14): 13
- Yamatanaöhle (274) (Austria, Göll) PC: 21
- Yanzi Dong (Chiny) 6(13): 2 fot., 14 fot., 17 m., 18 pl., prz.
- YK 51 (też: Kalm Kapo Obrugu) (Turcja) 1: 26
- Youngsters Pitch (SOV-PL12) (Chorwacja, Velebit) → Młodych, Studnia
- z dużą salą, Jaskinia (Armenia) 3(24): 20
- za Jeziorkiem, Studnia (Norwegia) 6: 16 prz., pl.
- Zaborawna jama (Chorwacja) 2(19): 20
- Zacaton, Cenot (Meksyk) 3(10): 6
- Zadniego Uplazu, Jaskinia (Słowacja, Tatry Zachodnie) → Tomanowa Studnia
- Zagubione Wywierzyisko (Słowacja, Tatry Wysokie) 2(19): 27 pl., 28 → właśc.: Opuszczone Wywierzyisko
- Zagubionych Ścieżek, Jaskinia (Austria, Leoganger Steinberge) → Verlorenenweghöhle
- Zakryta (24; Sakristei) (Austria, Göll) 2: 2 m.; 4: 6 m.; 7: 18 m.; 1(18): 10; 3(20): 5; 1(22): 5, 21; 2(23): 33 fot.; 4(25): 13
- Zaluska (Ukraina) 6: 26; 2(15): 6 fot.
- Zapodie, Peştera (też: niewłaściwie: Zapodia) (Rumunia) 6: 1 s. okł. fot., 1, 24; 1(14): 14
- Zbrašovské Aragonitové Jeskyně (Zbraszowska Aragonitowa Jaskinia; Zbrasovské[!] Aragonitové[!] Jeskyně) (Czechy) 2: 25 m.+er.; 3: 30 m.
- ze Stonogą, Jaskinia (Chiny) 6(13): 17 m.
- Zeferhöhle (też: Kitzsteinhornhöhle) (Austria, Wysokie Tatry) 3: 3(tu błędnie: Zefererhöhle) IV okł. fot.; 3(10): 13, 14, 15; 5(12): 20 m.; 4(17): 5 fot.; 2(19): 6, 7; 3(20): 6(tu błędnie: Zeferhöhle); 4(21): 27 m., 29; PC: 23 m.
- Zeferhöhle (Austria, Wysokie Tatry) 3(20): 6 → właśc.: Zefererhöhle
- Zelške jame (Słowenia) 5(12): 28
- Zenote * → *, Zenote
- Zeus Schacht (Austria, Hochkönig) 2: 8
- Zgrieturi, Peştera (Rumunia) 5(12): 15, 16
- Zgurăști, Peştera (Rumunia) 4(11): 1 fot., 3, 26; 1(14): 14, 15; 1(22): 22, 23 fot.; 4(25): 24 fot.
- Ziegenköhnhöhle (219) (Austria, Göll) 4: 6 m., 9; 7: 18 m., 19 prz.m.
- Zielona Studnia (P-30) (Austria, Tennengebirge) 4(17): 15; 4(21): 10 fot.; PC: 17
- Zimna dziura (Słowacja) 2: 24 → Dobszynska, Jaskinia Lodowa
- Zimna Dziura (Studená diera) (Słowacja, Tatry Wysokie) 2(19): 27 pl., 28 pl.
- Żywa diera (Słowacja, Tatry Wysokie) → Żywa Dziura
- Zlomisk, Jaskyňa (Słowacja) 2(19): 29
- Złota Studnia (Słowacja, Beskidy) 3(16): 7; 2(23): 7
- Złudzenie, Jaskinia (Austria, Göll) 3: 8 → Täuschungshöhle
- Złudzeń, Jaskinia (Austria, Göll) → Täuschungshöhle
- Zuberska, Jaskinia (Słowacja, Tatry Zachodnie) → Stefkówka
- Zvirluşul Corbeştilor, Peştera de la (też: Peştera de la Sviruşul Şoimului) (Rumunia) 4(11): 24
- Zvirluşul Şoimului, Peştera de la (też: Peştera de la Sviruşul Şoimului) (Rumunia) 4(11): 24
- Zwillingschacht (225) (Austria, Göll) 7: 18 m.
- zza Tytu Wzgórza, Jaskinia (Rumunia) → Dosul Muncelului, Peştera de la
- Żywa Dziura (Żivá diera) (Słowacja, Tatry Wysokie) 2(19): 27 pl., 28 pl.
- Bajsuntau (Uzbekistan) 2: 01
- Bankove koło Koszyc (jaskinia w kopalni) (Słowacja) 2(19): 29
- Bruniquel (Hiszpania) 6: 29
- Burgos (Hiszpania) 6: 28
- Chiny 6(13): 1, 2, 3, 14 fot., 15-18
- Goreme (Turcja) 6: 30
- Irian Jaya (Indonezja) 2: 28
- nr 3 koło Poiana Ducimu (Rumunia) 4(17): 12 m.
- Podrečany koło m. Lučenec (jaskinia w złożu magnezytów) (Słowacja) 2(19): 29
- Pontyjskie, Góry (Turcja) 2: 28
- Sanaba (Chiny) 6(13): 15
- Scheibweis (Austria, Hochkönig) 3: 8
- Suleman, góry w Musakhil (Indie) 5(12): 8
- Tygrys (Turcja) 6: 31
- Ubar (Oman) 1: 23
- Veche Turda, Salina (Rumunia) 4(17): 25 prz., 26 fot.
- w kamieniołomie koło Karfovan w Wielkiej Fatrze (Słowacja) 2(19): 29
- w kamieniołomie koło Vricku w Małej Fatrze (Słowacja) 2(19): 29
- wodna w Dewatażskowo Plato jaskinia (Bulgaria) 3(24): 7
- Yoruk, góry (Turcja) 1: 26
- z grzybami w Dolinie Demanowskiej (Słowacja) 4(25): 19
- z gwiazdą Dawida, jaskinia (Austria, Tennengebirge) 6(13): 13

Indeks osób w czasopiśmie „Jaskinie” w l. 1992-2001 oraz wydawnictwie „Polish caving 1997-2001”

Indeks zawiera w układzie alfabetycznym wszystkie nazwiska oraz pseudonimy występujące w indeksowanym materiale i te osoby wymienione anonimowo, które zdołało zidentyfikować. Indeks podzielony został na dwie części: „Polska” i „Zagranica”. W miarę możliwości starano się ustalić, co trudne było nie tylko przy niektórych osobach zagranicznych, właściwe brzmienie nazwiska, a także imię. Dla ułatwienia dostępu do informacji dano odsyłacze do różnych form nazwiska (czy pseudonimu), poza zawierającymi jednoznacznie czytelne „literówki”. Odsyłacze do imion dawano tylko w sytuacji, kiedy w analizowanym tekście osoba ta nie wymieniona jest z nazwiska (lub wyjątkowo, gdy jej identyfikacja nie była oczywista). W kilku przypadkach nie jest wykluczone połączenie w jednym

haśle dwu osób lub rozdzielenie opisanie jednej osoby. Pominęte zostały postaci literackie (z tekstów w nr 6 s. 34-36, 11 s. 27-31, 12 s. 30-31, 20 s. 33 i 21 s. 32-33). W jednym zeszycie było wzmiankowanych od ponad 90 do ok. 315 (w nr 5) osób - przeciętnie w jednym zeszycie występowało ok. 150 osób. Indeks zawiera łącznie ponad 2000 haseł, z czego przeszło 400 z zagranicy. W sumie zarejestrowano blisko 8 tysięcy cytowań. Liczby w haśle wyróżnione czcionką pogrubioną oznaczają - ułożono je w porządku chronologicznym wydania - numer *Jaskin* (w nawiasie podano numer łączny), skrót „PC” - wydawnictwo „Polish caving 1997-2001”, po dwukropku podano strony na których osoba występuje i ewentualną informację (fot.) o fotografiach, które ją przedstawiają.

Polska

- (ac) **2(9)**; 8; **3(10)**: 7 → Ciszewski Andrzej
Adamczewski Stanisław **6**: 36
Adamek Krzysztof **5**: 18; 7: 3, 36; **1(8)**: 20
Adjukiewicz T. 7: 9 → właśc. Adjukiewicz Tadeusz
aga **2(19)**: 4 → Gajewska Agnieszka
(aga) **5(12)**: 4 → Gajewska Agnieszka
(A.J.) **1(14)**: 6
Adjukiewicz Tadeusz 7: 9(tu błędnie: Adjukiewicz); **1(8)**: 28
Albertusiak Adam 1: 7
Albrzykowski Grzegorz **1**: 11, 12, 13; 2: 3, 13, 16, 17; 4: 9; 5: 44; 6: 6, 8; 7: 6; **4(11)**: 4; **1(14)**: 4; **4(25)**: 7
Alexandrowicz Zofia **3(10)**: 24; **4(11)**: 32, 33; **6(13)**: 8; **1(14)**: 5; **4(17)**: 32
Ambroziewicz Piotr **2(23)**: 10
Amirowicz Artur **3**: 15; 5: 44; 7: 3, 6, 26; **PC**: 5
Andrejczuk Wacław **3(20)**: 8
Andrzej Świerad św. → Świerad św.
Andrzej z STJ Wyszawa **3**: 15
Anielski Łukasz **5(12)**: 5; **2(23)**: 19; **PC**: 34; **3(24)**: 22, 24fot.
„Anioł” **3(24)**: 24 → „Anielski Łukasz”
Antkiewicz-Hancbach Anna **1**: 5 → właśc. Antkiewicz-Hancbach Anna
Antkiewicz (też: Antkiewicz-Hancbach) Anna **1**: 5; 10; 44; 7: 4, 6, 8; **2(9)**: 16; **3(10)**: 2, 4, 5, 6; **3(20)**: 4, 9; **PC**: 7
Antkiewicz-Hancbach Anna **1**: 5, 11; 5: 10 → Antkiewicz Anna
Ara Arkadiusz **2(23)**: 21
Arkadiusz X. **1**: 5
Arkitel Dariusz **2**: 18; **1(8)**: 12(tu: Arkitel); 13; **2(9)**: 17, 18, 19(w nr tylko: Darek)
Arkitel Dariusz **1(8)**: 12 → Arkitel Dariusz
„Artysta” **1**: 2 → Samborski Bogdan
Augustyn M. **3(10)**: 31
Augustynek Piotr **3(10)**: 25; **4(25)**: 15
Augustynek Tomasz **1(8)**: 9, 10, 11
Augustynowicz Piotr **2(23)**: 21
B. Piotr **5(12)**: 4
Babicz Krzysztof **1(22)**: 7
Babijew A. **5**: 10
Bac-Moszaszwili M. **5**: 38, 39, 40, 43
Baczyska Barbara **1(22)**: 7
Baczyski Józef **4(11)**: 33; **2(15)**: 8
Baczyski Piotr **1(22)**: 6, 7
Badurski Grzegorz 7: 35
Balion T. **3**: 12
Balas Andrzej **1**: 16; **3(20)**: 10; **2(23)**: 32
Bałut Adam **6(13)**: 8
Banasiak Marta **1(18)**: 13; **4(21)**: 6, 7
Banaś Aleksander **2**: 12
Banaś Michał **5(12)**: 24; **1(14)**: 20; **1(18)**: 8
„Bańbula” **1**: 5, 11 → Hancbach Krzysztof
„Bańbula” **2**: 19
Bańbura Krzysztof **4**: 3; 5: 36
Baraniewicz Stanisław **5**: 35(tu błędnie: Barankiewicz); **2(9)**: 29; **3(20)**: 10fot.; **2(23)**: 10
Baraniok Krzysztof **6(13)**: 8
Barankiewicz S. **5**: 35 → właśc. Baraniewicz Stanisław
Baranowski Krzysztof **1(22)**: 9
Baranowski Stanisław **1(18)**: 13
Barcz Małgorzata **1(18)**: 12; **2(23)**: 24; **PC**: 32; **3(24)**: 5
Barczyk Grzegorz **4(21)**: 8
Bargiel G. **6(13)**: 4, 5; **1(14)**: 4(tu: O. Bargiel); **3(16)**: 4
Barski Władysław **2(23)**: 10
„Bartek” **5(12)**: 18
Bartoszewski Dariusz **5**: 10, 11, 22, 23; 6: 12, 20; **1(8)**: 8, 16, 17; **3(10)**: 21; **4(11)**: 4; **5(12)**: 14(w nr błędnie imię: Zbigniew); 15, 16, 17; **6(13)**: 33; **2(15)**: 13; 15; **4(17)**: 12, 14, 32; **1(18)**: 8; **3(20)**: 9; **1(22)**: 21; **PC**: 9, 20, 21; **4(25)**: 23
Bartoszewski Zbigniew **5(12)**: 14, 15, 16, 17 → właśc. Bartoszewski Dariusz
Bartuś Tomasz **4**: 13; 5: 14; **2(9)**: 11; **1(14)**: 8, 11; **PC**: 26
Barwiński Jarosław **4(21)**: 11; **PC**: 17
Baryla Janusz **3**: 15; 5: 35; 7: 6; **3(10)**: 35; **5(12)**: 6; **1(14)**: 6, 22, 23; **3(16)**: 20, 25, 26; **4(17)**: 32; **1(18)**: 7, 17, 23, 33; **3(20)**: 19, 23, 24; **4(21)**: 7, 33; **PC**: 4, 5
Baster Tomasz **1(22)**: 15, 16, 17, 18
Bazal Łukasz **1(14)**: 16
„Bąbel” **1(14)**: 8 → Pałysiński Marcin
Bączek Władysław **6(13)**: 6, 13; **3(16)**: 8(tu: Włodzimierz); 9; **1(18)**: 13; **4(21)**: 6; **PC**: 16; **3(24)**: 5
Bączek Włodzimierz **3(16)**: 8, 9 → właśc.?: Bączek Władysław
Bąk Andrzej **1(8)**: 24; **2(9)**: 24; **3(10)**: 19; **4(11)**: 16
Bąk Mariusz **6**: 23; **1(8)**: 24; **2(9)**: 22, 24; **3(10)**: 19; **4(11)**: 13fot., 15, 16; **6(13)**: 6, 7; **1(14)**: 30; **1(18)**: 20
Bąkowski G. **1(14)**: 29
Bąkowski Wiesław **2(19)**: 32
„Be-Be” **1**: 31
Bednarek Marek **1(8)**: 25
Bednarek Przemysław **1**: 28; **3(16)**: 24; **1(18)**: 3; **PC**: 5
Bednarska B. **1(8)**: 17
Bednarz Jarosław **1**: 9, 10, 20, 22; 4: 14, 15; 5: 30; **1(8)**: 5, 6; **2(15)**: 18
Benducki Krzysztof **5(12)**: 5
Berends Adolf **1(14)**: 31
Bernasiewicz Jan **1**: 20
Bernhard B. Muszczyńska → Muszczyńska-Bernhard B.
Bernhard Piotr **2**: 7; 5: 10
Bernhardt Tadeusz **1(18)**: 17, 19
Bębenek Krzysztof **5**: 35
Bialek Cezary **5(12)**: 25
Białkowski Robert **1**: 27; **3(20)**: 15
„Bibi” **1(18)**: 9 → Skowroński Robert
Bibro Marcin **1(14)**: 6
Biedroński Jerzy **3(10)**: 5
Bielecki Adam **1(22)**: 9
Bierniak Jarosław **3**: 17 → właśc. Bierniak Jarosław
Bierniak Jarosław **3**: 17(tu błędnie: Bierniak); 6: 6
Bierkowska Małgorzata **2(23)**: 20
Biemacka Katarzyna **3(24)**: 5
Bigos Józef **5(12)**: 32
Binkowski Marcin **6**: 6; **1(8)**: 12, 13; **2(9)**: 18; **5(12)**: 13; **4(25)**: 9
„Bioly” **4(21)**: 12, 14 → Nakonieczny Paweł
Birkenmajer Krzysztof **1(18)**: 7, 19
Bisek Krzysztof **2**: 22; 6: 17; **2(9)**: 16
Biziak Jakub **1(14)**: 16
Blachecki Andrzej **2**: 3; 4: 6, 9
„Błaszka” **1(22)**: 25
BO **4(17)**: 6 → Ostachowska Beata
Bochenek Janusz **1(22)**: 9
Bochynek Marian **2(19)**: 32; **2(23)**: 5
Boda **4(21)**: 6
„Bodzio” **1(22)**: 15, 16 → Słobodzian Bogdan
Boguicki Jacek **1(22)**: 9
Bojanek Roman **4(21)**: 22
Bojczuk Tymoteusz **1**: 28; 5: 18
Bojdyś Rafał **3**: 8; 5: 23
„Bolek” **1**: 6, 7 → Pitak Wojciech
Bolek R. **1**: 20
Bolek Wiktor **1**: 13, 14, 16, 24, 25; 2: 7, 17, 28; 3: 4, 8, 9, 10; 4: 18, 19; 5: 1, 10, 11, 22, 24, 32, 33, 36, 44; 6: 12, 20; 7: 3, 4, 20, 27; **1(8)**: 6, 17; **2(9)**: 4, 5, 6; **5(12)**: 5; **6(13)**: 9; **1(14)**: 6, 16, 17, 18; **3(16)**: 4, 5; **4(17)**: 4, 13, 14; **1(18)**: 5; **4(21)**: 17; **1(22)**: 7, 19, 20, 33; **2(23)**: 10, 25, 26fot.; **2(27)**: **PC**: 2, 4, 9, 10, 11; **4(25)**: 24fot., 25, 26
Bolisęga **1(14)**: 33
Bonanki Zbigniew **1(8)**: 20
Bonarski Jacek **1(8)**: 20
Borek G. **4**: 15; **1(8)**: 6; **2(15)**: 18
Borkowski Marek („Simson”) **1(8)**: 12; **2(9)**: 18, 19, 20; **5(12)**: 13; **1(18)**: 9
Borowiec Władysław **6(13)**: 8; **1(14)**: 6; **3(20)**: 6; **4(21)**: 12
Boruszak Marta **4(21)**: 16fot.
Borysiewicz Adam **6**: 12
Borzechowski Jarosław **1**: 20
Broda Marek **3(20)**: 9
Brodka Zbigniew **4(25)**: 7
Brodniak K. **3(10)**: 24
Brzosińska W. **2(15)**: 25
Bubula B. **6(13)**: 7
Buchla Marcin **4**: 13; **2(9)**: 12, 13, 15
Buchman Kazimierz **5**: 44
„Budyń” → Bugala Marcin
Budzanowski Andrzej **1(18)**: 7, 19
Bugala Marcin („Budyń”) **3(16)**: 8; **1(18)**: 13
Burchard Przemysław **4(11)**: 28, 29, 30, 31; **5(12)**: 30, 31; **2(15)**: 8; **1(18)**: 18, 19 fot.; **4(25)**: 8
Burchart J. **5**: 43
Burdukiewicz J. **3(10)**: 5
Burkacki Mirosław **3(20)**: 31
Bydło Leszek **6**: 16
Byrcyn Wojciech Gąsienica **1(22)**: 5(tu: Dyrektor Parku)
Bzowski Jacek **1**: 16
Cabała Kazimierz **4(25)**: 7
Cacala Stefan **2(23)**: 31
Carosi J. P. **7**: 10
Cegiela J. **7**: 10
Cembala Andrzej **1**: 15
Chabowski Kazimierz **4(25)**: 7
„Cham” (gospodarz w Zakopanem) **1**: 2
Charkot J. **3(10)**: 24
Cherek Joanna **4(21)**: 4
Chęć Andrzej **4(11)**: 13fot.
Chlebowski Marcin **5**: 44
Chlebowski R. **1**: 20
Chłapała Magdalena → Chłapała-Kalisz Magda
Chłapała-Kalisz Magdalena **3**: 8; **4**: 13; 7: 28; **2(23)**: 21fot.
Chmielecki Jan **2(9)**: 32, 33
Chmielewski W. **3(24)**: 29, 30
Chmieliński Piotr **1(22)**: 9
Chodaczynski K. **2(9)**: 4
Chojnowska-Liskiewicz Krystyna **1(18)**: 7; **4(21)**: 8; **1(22)**: 9
Chorabik Artur **5**: 36, 44
Chowaniec Janusz **6**: 27; **5(12)**: 25
Chrobak Przemysław **2**: 9; 3: 3; 5: 18, 36, 44; **1(8)**: 20
Chromin M. **3(20)**: 18
Chrościński M. **4(11)**: 31 → Hrościński Michał
Chruściel Aleksander **1**: 3, 6, 7; 5: 36, 44; **2(9)**: 25; **3(20)**: 5
Chruściel Zofia **5**: 44; **3(16)**: 32
Chruściel Dariusz **3**: 15
Chudzik A. **4**: 15
Chudzik P. **4(25)**: 32fot.
Chudzik W. **2(15)**: 18
Cichy Leszek **1(14)**: 5; **1(18)**: 6; **4(21)**: 8; **1(22)**: 9
Ciechanowski Mateusz **4(21)**: 33
Cieszyński Daniel **1(22)**: 10, 12, 13fot.; **4(25)**: 12
Cikowski Witold **1**: 11; **1(22)**: 25
„Cipciak” → Jaumień Tomasz
Ciszewska Barbara **4(25)**: 32fot., 33fot.
Ciszewski Andrzej ((ac)) **1**: 3, 6, 26; 2: 9, 10, 11; 3: 2, 3, 4; 4: 2, 3; 5: 1, 2, 3, 4, 5, 35, 36, 44; 6: 2, 6; 7: 3, 14, 15; **1(8)**: 5, 9, 10, 11; **2(9)**: 2, 8, 29, 31; **3(10)**: 2, 7, 13, 14, 15, 16, 31; **4(11)**: 10fot., 22; **5(12)**: 2, 5, 9, 10, 20, 25; **6(13)**: 8; **1(14)**: 6, 7, 20; **2(15)**: 9, 10, 26; **3(16)**: 7; **4(17)**: 4, 5, 9, 10; **1(18)**: 1, 6, 7; **2(19)**: 6, 7, 8, 10; **3(20)**: 5, 6, 7, 10fot.; **4(21)**: 4, 8, 12, 13, 14, 27, 29; **1(22)**: 3, 8; **2(23)**: 9fot., 10, 11, 12, 13, 14(tu też: „Wódz”); **PC**: 2, 12, 13, 14, 22, 24; **3(24)**: 7, 11, 12, 13; **4(25)**: 3, 7, 18, 32fot., 33fot.
Ciszewski Michał („Furek”) **5(12)**: 20; **2(15)**: 10; **3(20)**: 6; **4(21)**: 12; **2(23)**: 12; **4(25)**: 18
„Ciwik” **2(19)**: 20 → właśc. „Ciwik” (Wójcik Rafał)
„Ciwik” **4(11)**: 11, 12; **2(19)**: 19 → Wójcik Rafał
Coghen Piotr Van der **2(23)**: 7; **3(24)**: 4
Conwentz H. **1(14)**: 22, 23; **3(16)**: 26, 27
Cygan Krzysztof **6**: 3; 7: 3, 22, 37; **2(19)**: 32; **4(25)**: 6
Cyrek K. **4(17)**: 8; **3(24)**: 29, 30
Cywiński Władysław **5(12)**: 18; **4(17)**: 32; **1(18)**: 33
Czarek **2(9)**: 18, 19 → Kabac Cezary
Czarny Marcin **6**: 24, 26; **1(18)**: 12; **2(23)**: 22(tu błędnie: Czernul), 23, 24, **PC**: 32
Czart Marcin („Misiek”, „Olkusz”) **2**: 9; 3: 3, 4(dotąd błędnie: Czort); 4: 3; 5: 5, 34, 36; 6: 9, 19; **1(8)**: 11; **2(9)**: 31; **3(10)**: 15; **5(12)**: 5, 10, 12; **6(13)**: 8; **1(14)**: 20; **2(15)**: 9, 10, 11, 23; **3(16)**: 7; **4(17)**: 10; **2(19)**: 5, 7, 8, 10(też jako „Olkusz”); **3(20)**: 5, 30; **4(21)**: 4, 12, 13, 14; **1(22)**: 5; **2(23)**: 10, 11, 13, 14; **PC**: 14, 22, 24; **3(24)**: 12, 13
Czekanowski Aleksander 7: 11; **1(8)**: 30
Czekierda M. **2(9)**: 4 → Czykierda Maciej
Czeplian Marian **1**: 29; 2: 22; 3: 18; 5: 44; **3(16)**: 20; **1(18)**: 22; **3(20)**: 5; **4(21)**: 19; **4(25)**: 31, 32, 34
Czernul Marcin **2(23)**: 22 → właśc. Czarnul Marcin
Czerny Mirosław **4(25)**: 34
Czerski Jan 7: 11; **1(8)**: 30
Czerwińska Anna **1(22)**: 9
Czesak Wojciech **5(12)**: 10, 12; **6(13)**: 5; **1(14)**: 27, 29; **2(15)**: 23; **4(17)**: 10; **4(21)**: 13; **PC**: 14; **3(24)**: 12
Czort Marcin **2**: 9; 3: 3, 4 → właśc. Czart Marcin
Czart Marcin
Czubański Andrzej **5**: 44; **3(16)**: 4; **PC**: 11
Czubeł A. **2(9)**: 22
Czykierda Maciej **2(9)**: 4; **1(14)**: 16; **1(22)**: 7, 19; **2(23)**: 25, 26, 27; **4(25)**: 24, 25
Czyżewski Mikołaj **3(20)**: 10fot.; **2(23)**: 32, 33fot.
Czyżewski Oleg **1(18)**: 18, 19fot.
Cwierniak Leszek **4(25)**: 7
D. Wacław **1(14)**: 31
Dadel R. **6(13)**: 7
Daje Andrzej **4**: 1 → właśc. Dajek Andrzej
Dajek Andrzej **4**: 1(tu też błędnie: Daje), 13, IV okł.; 5: 14; 7: 3, 24; **2(9)**: 8; **6(13)**: 11; **1(14)**: 3
Danieliszyn Ireneusz **4(21)**: 7; **3(24)**: 5
Danielski Stefan **1(22)**: 9
Danowski Władysław **2(15)**: 8; **1(18)**: 7, 19
Danyś-Fleszarowa Regina **2(15)**: 33
Dańko Bogdan **4(11)**: 6
„Darek” **2(9)**: 17, 18, 19 → Arkitel Dariusz
Daszkiewicz Monika **2(23)**: 5, 6; **3(16)**: 20; **4(25)**: 5, 29
Dąbek Bartosz **6**: 25
Dąbrowski Czesław („Pigmej”) **5**: 36; 6: 16; **5(12)**: 5; **4(17)**: 4, 10; **3(20)**: 6; **4(21)**: 12, 14; **3(24)**: 11
Dąbrowski P. **1**: 20
Dąbrowski T. **7**: 6; **PC**: 5
Dąbrowski Tomasz **4(17)**: 10
Deciak M. **4(11)**: 16
Deka Magda **2(23)**: 21fot.
Derkowski Arkadiusz **5**: 36
Derwisz Katarzyna **4(25)**: 23
Dębski Jakub **4(21)**: 17
„Diabeł” **3(16)**: 8; **1(18)**: 10; **4(21)**: 16 → Pruc Marcin
„Diabeł” **1(18)**: 9, 10 → Pruc Marcin
„Długi” **1(8)**: 14 → Kuznicki Tomasz
Długosz Jan 7: 9; **1(8)**: 29; **4(11)**: 15
Doba Aleksander **1(22)**: 9
Dobiec Józef **1**: 15
Dobja Joanna **6**: 25
Dobos **2(15)**: 8
Dobosz Rolańd **3(10)**: 16
Dobrowski Wojciech **4(21)**: 4, 5, 7; **2(23)**: 4; **3(24)**: 5
Dobrowski A. **2(15)**: 30
Dobrowski Michał **5(12)**: 5; **6(13)**: 9
Dokupil Wit **5**: 44; **6(13)**: 13; **4(17)**: 15; **4(21)**: 7; **PC**: 16; **3(24)**: 5
Dokum Grzegorz **2(9)**: 4; **4(17)**: 4
Domagała D. **1**: 29
Domagała J. **1(8)**: 6; **2(15)**: 18(tu: Domagała J.)

- Domagała Krzysztof 2(9): 4; 1(14): 16
Domagała W. 1: 29
Domanasiewicz Adam 1: 14
„Domcia” 3(10): 35
Dominik Grzegorz 4(25): 24, 26fot.
„Dominik” 2(19): 18, 19, 20, 32 → Siarek Marek
„Dominik” 2(9): 6; 3(16): 4
Doroszewski M. 3(20): 22
Drechsler Tomasz 5: 36; 6: 24; 4(11): 26
Drobiński K. 5: 10
Drobot Piotr 1(14): 5
Drozdowska M. 3(20): 18
Drozdowski E. 3(16): 27
Dryjański Miłosz (też: Miłosz Dryjański, „Miłosz”, też błędnie: Dyjański) 1: 5; 3: 5; 4: 9; 5: 8; 6: 6(tu błędnie: Dyjański); 1(8): 12; 2(9): 20; 5(12): 13; 4(17): 5; 1(18): 9; 4(21): 15, 16; 1(22): 21; 4(25): 13
Drzewiecki Piotr („Egon”) 4(11): 11, 12
Drzewiecki Rafał 2(19): 22; 2(23): 22, 23, 24; PC: 32
Dubel 4(21): 6
Dubiecki Radosław 5(12): 5
Dubiel Krzysztof 1: 3, 5; 2: 3; 3: 7; 4: 6, 9; 5: 8, 36; 6: 6, 18; 7: 18; 6(13): 25, 27
Dubowy 4(21): 6
Dubrawski 1(8): 17
Dudka Paweł 3(10): 5
Dudziński Krzysztof 5: 44; 7: 4; 6(13): 4; 2(23): 32; 4(25): 7
Duleba Jacek („Dzidzius”, (j); Redaktor Naczelny) 1: 1, 2; 2: 1; 3: 1, 4; 2(1): Redaktor Naczelny; 5: 35, 36; 6: 2(tu: (j)); 7: 3; 2(9): 7(tu: (jad)); 3(10): 14; 4(11): 10; 5(12): 6; 1(14): 6(tu: (JD)); 1(18): 7, 33; 4(21): 8; 1(22): 3f; 2(23): 10
Dulińiec Paweł 1(22): 10, 13; 4(25): 12
Dumnicka Elżbieta 1: 20, 22; 5: 35; 3(20): 22, 24
Dumnicki Leszek 5: 35, 44; 1(14): 5, 6; 1(18): 7
Dworak Krzysztof 4(25): 33fot.
Dybaś Tomasz 4(17): 19
Dyjański Miłosz 6: 6 → właśc. Dryjański Miłosz
Dyky K. 3(10): 19
Dymnicki J. 1(14): 31
Dyrektor Parku 1(22): 5 → Byrcyn, Wojciech Gasienica
Działio Piotr 3(10): 31
Działowski Paweł 4(11): 15
„Dzidek” 1(18): 13, 14 → Kubiak Daniel
„Dzidzius” 1(22): 3 → Duleba Jacek
Dzięgieł Leszek 1(18): 19
Dzioba A. 5: 35
Dzioba Andrzej 4(25): 33fot.
Dziubek Krzysztof 3: 15; 7: 6; PC: 5
Dziubiński L. 1: 20, 22; 4: 14
Dzulewski Stanisław 2(23): 9
„Dzygit” 1(22): 15, 16, 17, 18 → Radka Michał
„Edek” 2(23): 19; 3(24): 21 → Szwed Paweł
„Egon” 4(11): 11 → Drzewiecki Piotr
Ejsymond Sławomir 1(14): 5
Eljasz Radzikowski Stanisław 4(11): 31
Elwinski Artur 3(24): 5
Erm Małgorzata („Gosia”) 1(8): 12; 2(9): 20; 5(12): 13; 1(18): 9
Erm Tomasz 3: 5; 4: 9; 6: 6; 1(8): 12, 13; 2(9): 18, 20; 4(21): 16fot.; 2(23): 6; 4(25): 10, 11fot.
„Eskimos”-ek 1(22): 29
Ewa z Warszawy 4(25): 24
Fajlahuer Tadeusz 5: 35
Fałęcki Marcin 4(11): 15
„Faza” 3(10): 11 → Nazarko Anna
Felisiak Ireneusz 5: 35; 6: 26
Felkel Ł. 4(21): 5
Ferdyn Grzegorz 5: 29
Fereński Janusz 1(14): 6
Fetter Marcin 5: 23
Fiedorowicz Tomasz 5: 31, 36; 6: 27; 1(8): 9; 2(9): 5; 5(12): 10 i 12(tu błędnie: Fiodorowicz); 6(13): 8; 2(15): 4; 1(22): 6
Filipczyk Marek 2: 10, 11; 3: 3; 5: 36; 3(10): 31
Fiodorowicz Tomasz 5(12): 10, 12 → właśc. Fiedorowicz Tomasz
Firlat Elżbieta 6: 23
Fischer E. 3(20): 21
Fischer R. 5: 36 → Fiszer Robert
Fiszer Robert 3: 4, 5; 18, 36(tu: Fischer), 44
Flegmus” 3(16): 4
Fleszarowa Regina → Danysz-Fleszarowa Regina
Floryan Piotr 2(9): 16; 3(10): 5
Fluder Jacek 1(18): 6, 7; 1(22): 9
Formaczowski K. 3(20): 18 → właśc. Formanowski Krzysztof
Formanowski Krzysztof 3(20): 18(tu błędnie: Formaczowski); 4(21): 5
„Franc” 1(8): 14 → Francuz Marcin
Francuz Marcin („Franc”) 5: 44; 7: 38; 1(8): 15; 6(13): 12; 2(15): 4; PC: 15
Fras Artur 1(14): 16
Frazik Tomasz 6: 25; 4(21): 22
Frączek Józef 4(25): 7
Freus Marek 1: 24; 2: 7; 3: 8; 5: 24, 25, 36, 44
Fronc Robert 1(14): 16
Fuja Dariusz 6(13): 4, 5; 1(14): 4; 3(16): 4
Furdzik Ł. 1: 29; 5: 30
„Furek” 2(15): 10; 4(21): 12; 2(23): 12 → Ciszewski Michał
Furgal Krzysztof 5: 10, 23; 4(11): 4; 2(15): 15; 3(24): 5; 4(25): 24
Furtak Marcin („Kurier”) 6: 3, 14, 15; 7: 22, 23, 37; 1(8): 15, 18; 4(11): 11, 12; 5(12): 25; 6(13): 7, 12, 13; 1(14): 7; 3(16): 9, 10; 4(17): 5, 15, 16, 30, 31; 2(19): 4, 18, 19, 20; 3(20): 17, 18, 33; 4(21): 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 32; 1(22): 10, 11, 12, 13fot.; 2(23): 4, 5, 8, 10, 29, 30, 31; PC: 2, 15, 16, 17, 32; 3(24): 5, 11, 12, 13; 4(25): 7, 8, 11, 12
Fuszek Wojciech 3: 16
Gabrych Jacek 1(14): 16
Gach R. 4(21): 22
(Gag) 2(9): 6 → Gajewska Agnieszka
Gajda Tomasz 7: 38; 4(21): 18
Gajewska A. 3: 4 → właśc. Gajewska Agnieszka
Gajewska A. 2(15): 18
Gajewska Agnieszka ((aga), (Gag)) 3: 3, 4(tu też błędnie: Gajeska); 21; 4: 21, 27; 5: 1, 5, 36, 44; 6: 2, 8, 20, 27; 7: 3, 8; 1(8): 10, 11; 2(9): 6, 31; 3(10): 15, 16, 28; 5(12): 4, 5, 10, 20, 25, 29; 6(13): 8; 1(14): 5, 6, 20; 2(15): 9, 10, 11; 3(16): 4, 7; 4(17): 4, 10; 2(19): 4, 6, 7, 8, 9, 10, 33; 3(20): 5; 4(21): 4, 12, 13, 14, 27, 29; 1(22): 25, 27; 2(23): 9fot., 10, 11, 12, 13, 14; PC: 2, 7, 14, 22, 24; 3(24): 11, 12, 13; 4(25): 7
Gajewska Anna 1: 9, 10; 2: 12(tu: Anka S.); 6: 27; 5(12): 5, 25
Gajewski E. 4: 20
Gala Marcin („Młody”) 5: 31, 36; 1(8): 9, 11; 2(9): 5, 25; 3(10): 29; 5(12): 5, 10; 6(13): 8; 2(15): 4, 9, 10, 11; 4(17): 10; 2(19): 5, 7, 8, 10 (też jako: „Młody”); 3(20): 5; 4(21): 4; 1(22): 6, 29; 2(23): 13, 14; PC: 9, 22, 24; 3(24): 5
Gałązkiewicz Radosław 2: 20; 4: 13; 6: 9; 2(9): 11
Ganczar Mariusz 2(19): 32
Ganszer Jerzy 5: 44; 7: 34; 5(12): 5; 2(15): 5; 2(23): 7, 9(tu błędnie: Genszer); 4(25): 6, 16, 17
„Garbek” 5(12): 14 → Niekładow Jarosław
Garlicki Aleksander 3(10): 16
Garski Rafał 4(17): 14; 1(22): 7; 2(23): 25, 27fot.
Gawlas Piotr 4(21): 18
Gawłowski Piotr 4(21): 8fot.
Gawor Łukasz 2(23): 19; PC: 34; 3(24): 24fot.
Gawroński Marek 2: 12
Gagol Jerzy 1(14): 31; 2(15): 31, 33
Gasienica-Szostak M. 5: 39, 40, 43
Gąsiorowski H. 1(14): 23; 3(16): 27
Gbiorek Stach 4(21): 11; PC: 17
Genszer Jerzy 2(23): 9 → właśc. Ganszer Jerzy
Gibala Teofil 4(25): 7
Gibowski Sławomir 1(14): 16; 2(15): 13
Gierliński Gerard 5(12): 22
Gignat Michał 1(8): 17; 2(9): 2; 4(17): 4; PC: 7
„Ginka” 4(25): 33f → Sobolewska Ela
Glinka T. 1: 20
Gliźda Krystyna 3(20): 5
Głazek Jerzy 1: 17, 22; 4: 14; 5: 43; 6: 15; 7: 6; 3(10): 16; 1(14): 20; 4(17): 28, 29; 3(20): 17; PC: 5; 3(24): 8fot.
Głowacki Jan Nepomucen 1(8): 25
Goc P. 4(21): 22; 4(25): 31
Goch Bronisław 1(18): 7
Godyń Janusz 5: 35
Goetel Waleria 6: 34, 36
Golicki Dominik 5: 31
Gołąb Janusz 1(18): 6, 7; 1(22): 9
Gorczyca P. 2(9): 11
Gorecki Rafał 1(22): 7 → właśc. Górecki Rafał
Gorycki Władysław 1: 15
„Gosia” 2(9): 20 → Erm Małgorzata
Goszczyński Seweryn 4(11): 33; 5(12): 33; 1(14): 5, 33; 2(15): 8; 1(18): 31
Gottowt Jan 4(25): 33fot.
Góralczyk Andrzej 2(9): 4; 1(18): 12; 2(23): 22, 23(tu: Jędrak); 24; PC: 32; 4(25): 15
Górecki Rafał 2(9): 4; 1(18): 5; 1(22): 7(tu błędnie: Gorecki), 19; 2(23): 25, 26fot., 27fot.
Górniak Artur 5(12): 5; 4(21): 4
Górny Andrzej 1: 27, 29; 2: 22; 3: 18; 4: 17; 5: 30; 6: 22, 23; 7: 6; 1(8): 25; 2(9): 24; 5(12): 6, 23; 6(13): 21, 22, 23, 24; 1(14): 29; 2(15): 23, 24; 3(16): 20; PC: 5; 4(25): 29, 30, 31, 33fot., 34
„Grabar” → Grabarkiewicz Tomasz
Grabara Mateusz 5: 18; 1(8): 20
Grabarkiewicz Tomasz („Grabar”) 5(12): 13; 1(18): 9
Grabek 2(9): 22
Grabowski J. 1(14): 31
Grabowski Leszek 4: 13; 4(21): 16fot.
Grabowski Robert 4(11): 12; 3(16): 8; 1(18): 13
Graczyk Daniel 2(19): 32
Gradziński Michał ((MG), (mg), M.G., m.g., MG, MG.) 2: 22; 3: 15, 18; 4: 13, 21; 5: 1, 37; 6: 23; 7: 2, 3, 4, 5, 6, 7, 19, 33; 1(8): 7; 2(9): 8, 17; 3(10): 2, 6, 25, 26, 27; 4(11): 31; 5(12): 7, 8, 26; 1(14): 4, 6; 2(15): 5, 7; 3(16): 20; 4(17): 6, 8; 1(18): 7, 12, 23; 2(19): 3, 4, 5; 3(20): 5, 19; 4(21): 8; 1(22): 20; 2(23): 10; PC: 2, 3, 5, 31; 3(24): 3, 6, 8, 9, 14, 15, 17, 18; 4(25): 6, 7, 8, 31
Gradziński Ryszard 4: 25; 7: 6; 1(8): 7; 2(15): 8; 3(16): 26, 27; 1(18): 3, 7, 17, 18, 19; 3(20): 8, 9; PC: 5; 4(25): 6
Grajek Krzysztof 1: 15, 16
Grebł Zdzisław 4(25): 17fot.
Grobl Andreas 5: 44
Grochal Agnieszka 3: 12; 4: 13; 5: 14; 6: 9; 2(9): 11; 1(22): 22
Grochowski Marek 1(14): 6
Grodzicki Jerzy 3: 18; 5: 43; 7: 6; 3(20): 31; PC: 5
Gross M. 5: 28 → Ross M.
Grotowski Jerzy 5: 35; 1(18): 7
Grotowski Kazimierz 1(18): 7, 18, 19fot.
„Gruby” 1(18): 9 → Pośrednik Dariusz
Gruszczyński J. 2(23): 4
Gruszecki Artur 2: 28; 7: 11; 1(8): 30; 2(15): 33; 1(18): 32
Gruszyński Józef 4(21): 4, 5
Gruza Z. 5: 35
Gryczmańska Magdalena 2: 9; 4: 6, 9; 5: 36
Grygowiec K. 1(14): 31
Grzebski Leszek 3(16): 8; 1(18): 13, 14
Grzegorzka Tomasz 6: 24, 25 → właśc. Grzegorzka Tomasz
Grzegorzka Tomasz 6: 24, 25(tu błędnie: Grzegorzka); 6(13): 19, 20; 1(22): 5
Grzela Zbigniew 4: 14; 5: 14, 30, 44; 1(14): 8, 9, 10, 12, 13; 2(15): 18; 2(19): 3, 14, 15, 16, 17; 2(23): 20, 21fot.; PC: 25, 26
Grzelak Maciej 5: 18; 2(19): 4
Grzywa Ryszard 1(18): 12; PC: 32; 4(25): 15
Gubała Jacek 4: 14, 15; 5: 30; 1(8): 6; 2(15): 16; 3(16): 7, 16, 17, 18, 19; 2(23): 6
Gula Przemysław 2(9): 25
Gumula S. 1(8): 5, 6; 2(15): 18
Gutek Jarosław 5: 44
Guzek Krzysztof 7: 38
Gwardian M. 4: 15
Haba Jakub 2: 20; 4: 13; 2(23): 20
Haba Tomasz 2(19): 14
Habbas Wojciech 4(11): 6
Habil Władysław 4(25): 7
Haczewski Grzegorz 3(24): 15
Hadaś Michał 1(8): 20
Hain J. P. → Paterson Hain J.
Hajduk Paweł 4: 13; 2(9): 12, 13, 14
Hancbach Anna → Antkiewicz Anna
Hancbach Krzysztof („Bańbula”) 1: 5, 11; 5: 44; 3(20): 10fot.; 4(25): 33fot.
Handerek Mateusz 2(9): 12, 13, 14, 15; 1(14): 8; 2(15): 18
Harton Piotr 2(19): 4
Hechman Rafał 5: 36
Heim Grzegorz 1(14): 27, 29
Heine 1(8): 25
Hellmich M. 4(17): 30
Helwak Aleksandra 4(17): 14
Hercman Helena 3: 18; 5: 43; 6: 15; 3(24): 6; 4(25): 31
Herzog P. 1: 28
Herod Sławomir 1: 27, 29
Heuer 1(14): 22
Hoffman Jerzy 1(8): 24
Hofman Jan 3(10): 18
Hojda Artur 1(22): 7
Holcer Zygmunt 1: 29; 4(25): 31
Holik A. 4(21): 22
Honza Wiesława 3: 7
Hornig 4(21): 6
Horpyna 1(8): 24
Hrosieński Michał 1(8): 29; 4(11): 31(tu jako: Chrościński)
Hyziński Marian 4(25): 7
Idzik Albert 4: 13; 2(19): 14
„Imon” 4(21): 12, 14 → Zygmunt Jerzy
Irzyk Paweł 1: 11
Iwanow A. 5: 43
(j) 2: 1
(j) 6: 2 → Duleba Jacek(?)
„J-J” 1(18): 13, 15, 16 → Wojtoń Andrzej
J. R. 5(12): 18, 19 → Rogalski Jarosław
Jabłoński Grzegorz 2: 7; 3: 8; 5: 44; 6: 12; 4(17): 14; 4(25): 24, 25, 26
Jabłoński Kajetan 4(11): 32; 5(12): 32
Jabłoński Krzysztof 2: 7; 3: 8; 6: 12
Jabońska Lena 3: 8
Jach Renata 4(21): 8; 3(24): 15
Jachimowska E. 4: 15
Jacobson Wojciech 4(21): 8 → Jakobson Wojciech
(jad) 2(9): 7 → Duleba Jacek
Jagiella Renata 2: 7
Jagiello Michał 1: 16
Jagła Tomasz 4(25): 15
Jagoda J. 5: 35
Jaguszewski Leszek (też: Lech) 1: 3; 2: 3; 3: 5; 4: 9; 5: 8; 6: 6
Jakimowicz Grzegorz 1(18): 13
Jakobson Wojciech 4(21): 8(tu: Jacobson); 1(22): 9
Jakubowski Gwidon 5(12): 22
Jakubowski J. Z. 6: 36
Jakubowski L. 1: 20; 2: 10, 11; 3: 3; 5: 36; 3(10): 31
Jan III Sobieski 1(8): 29
Jan z Dukli św. 4(11): 32
Janczak Magda („Matylda”) 1(18): 9
Janczy Łukasz 4(25): 15
Janiga S. 4(17): 28, 29
Janiszewski Bartosz 5: 10, 22; 6: 12; 4(11): 4; 2(15): 15
Jankowiak Maciej 1(14): 8, 13
Janosik 1(14): 33; 2(15): 8
Janowski Janusz 1(18): 7; 3(20): 7; 4(21): 8; 1(22): 9
Janusz 5(12): 18, 19
Jarek Andrzej 6: 27; 5(12): 25; 4(21): 20, 22; 3(24): 5
Jarema Olga 4(25): 23
Jarosz Piotr 3: 8
Jaroszewski W. 5: 43
Jarowicz Paweł 4(25): 14, 24
Jarzab Andrzej 1: 20
„Jarzab” 1(14): 12, 13 → Kalisz Sebastian
„Jarzabek” 2(9): 15; 1(14): 12; 2(23): 21 → Kalisz Sebastian
Jasiński Dariusz 4(25): 14
Jastrzab Dariusz 3(16): 24
(jaszcz) 6: 36 → Szczepański Jan Alfred
„Jaska” 1: 4 → Wrzak Janina
Jaumień Tomasz („Cipciak”) 3(16): 8; 1(18): 13; 4(21): 6
Jaworski B. 1: 28
Jaworski Tomasz 4(21): 16fot.; 4(25): 9, 10, 11fot.
Jaworski W. 3(10): 24
Jaworski Zbigniew 4(25): 7
Jazdon Wojciech 1(22): 9
(JD) 1(14): 6 → Duleba Jacek
Jezierski Jacek 1(22): 9
Jędras M. 3(10): 31 → właśc. Jędras Mirosław
Jędras Mirosław
Jędrzyński Mirosław 1: 1, 2; 3(10): 31(tu błędnie: Jędras)
Jędrzejczak Marek Stanisław („Staś”, „Stach”) 1: 8, 9; 2: 20; 3: 13; 4: 13; 5: 15, 44; 7: 3, 28; 2(9): 2, 8, 12, 13, 14, 15; 1(14): 8, 12; 1(18): 6; 2(19): 12, 14, 15; 2(23): 10, 21fot.; PC: 2, 25, 27
Jędrzejczak Paweł 2(23): 32
Johr Marek 6: 25
Jokiel Olgierd 2: 19; 3: 13; 5: 44; 7: 8
Jokiel Witold 1: 5; 2: 18; 3: 8, 9, 11, 13; 5: 10, 11, 24, 25, 36, 44; 7: 3, 4, 12; 1(8): 19; PC: 8; 4(25): 18
Jopowicz Jacek 5: 35
Józefowicz Marcin 1(8): 6; 4(21): 17, 18
Józek 5(12): 19
Jura J. 5: 35
Jurkiewicz Paweł 5: 14; 6: 9; 2(9): 11; 2(23): 22, 23, 24; PC: 32
„Juwel” 1: 4; 2(15): 30 → Radecki Wojciech
K. Tymoteusz 2: 1
Kabac Cezary (Czarek) 3: 17; 1(8): 12; 2(9): 17, 18, 19
Kaczka 1(18): 22
Kaczmarczyk Sławomir 1(22): 18(też: „Kaczor”)
Kaczmarczyk Maciej 1(14): 8, 12
„Kaczor” 1(22): 18 - Kaczmarczyk Sławomir

- Kadłubek Wincenty 7: 9; 1(8): 28
 Kaizik Piotr 1: 5; 2: 3(też błędnie: Kazik); 3: 5; 7; 4: 9; 5: 8; 36(błędnie: Kazik); 6: 6; 7: 19; 6(13): 25
 Kalisz Magdalena → Chłipała-Kalisz Magda
 Kalisz Sebastian („Jarząbek”, „Jarzab”, „Pudi”) 3: 8; 4: 13; 5: 23; 2(9): 15; 1(14): 8, 12, 13; 4(21): 6; 2(23): 21fot., 22; 4(25): 15
 Kalmus Marek 5: 35
 Kaluża T. 4(17): 28; 4(25): 5
 Kamiński J. 3(16): 27
 Kamiński Marek 1(18): 6
 „Kania” → Kaniewski Marcin
 Kaniewski Marcin („Kania”) 2(9): 4; 5(12): 14; 1(22): 21
 Kapica Tomasz 1: 9, 10, 19, 20, 22; 4: 15; 1(8): 5; 2(15): 18
 Karczmarczyk B. → Kłojczy-Karczmarczyk B.
 Kardaś Rafał M. 1: 3, 20, 22; 2: 20; 3: 13, 16; 4: 14, 15; 5: 36; 44; 7: 6, 38; 4(11): 9, 10; 6(13): 8; 1(14): 5, 6; 3(16): 32; 3(20): 31; PC: 9
 Kardaś Regina 4(17): 28, 29
 Kasprzyk Andrzej 1: 9; 4: 15; 1(18): 8
 Kasprzyk Rafał 2(23): 19; PC: 34; 3(24): 22, 24fot.
 Kasprzyk Robert 1: 6, 7
 Kasprzyk Waldemar 7: 3, 32; 3(10): 10; PC: 29
 Kasza Andrzej 1: 20; 4: 14, 15, 19, 20; 5: 30; 1(8): 5, 6; 2(15): 16, 18; 3(16): 6, 16, 17, 19; 2(23): 6
 Kasza Janusz 1(22): 9
 Kawarski Jacek 1: 9, 13; 4: 13; 5: 14
 Kazik Piotr 2: 3; 5: 36 → właśc. Kazik Piotr
 Kazio 1(8): 22 → Rosiak Kazimierz
 Kazio 3(10): 11, 12 → Piekarczyk Kazimierz
 „Kazio” 4(17): 17 → Piekarczyk Kazimierz
 Keller Pior 2(23): 21fot.
 Kerc Tadeusz 1(18): 18
 Kepkiewicz Piotr 5: 36; 2(9): 5; PC: 11
 Kęsek Edward 5: 44; 4(21): 4, 5; 4(25): 8
 Kicińska Ditta 6: 15; 5(12): 13; 1(18): 9
 Kidon Robert 1: 13; 2: 13, 17; 5: 44
 „Kiepu” → Knapczyk Ryszard
 Kierod Jerzy 1(14): 20; 1(18): 5; 4(21): 4, 13, 14
 Kierownik 2: 18
 „Kierownik” 1(8): 14 → Kondratowicz Rajmund
 Kinga bl. 3(10): 22
 Kirkor Adam Honory 2(9): 33
 Kisieliński T. 4(25): 34
 „Klara” 3(16): 4 → Żerdzicka Klara(?)
 Klarenbach T. 2(9): 21, 22
 Klassek Grzegorz 7: 6; 4(17): 27, 29; 1(22): 31
 Klawiowska Urszula 2(15): 16
 Klechowski Andrzej 2: 22
 Kleefeld 1(14): 22
 Kleszyński Grzegorz 5: 35, 36; 3(10): 31
 Kleszyński Krzysztof („Kojak”) 1: 1; 3: 1; 5: 35; 2(9): 29; 4(25): 33fot.
 Klimas Józef 4(25): 8
 Klimas żona 4(25): 8
 Klimaszewski Jacek 1(14): 16
 Klimaszewski Mieczysław 1(22): 32
 Klimek Michał 4(21): 4; 3(24): 12, 13; 4(25): 5
 Kłis Tomasz 2: 18; 5: 44; 3(10): 16
 Kłisz-Karczmarczyk B. 4(25): 31
 „Kłoszard” 1: 2 → Samborski Bogdan
 Klub Michał 5: 18; 1(8): 20
 Kluszczyński 5: 6
 Kłos Andrzej 1(14): 5, 6
 Kmieć M. 1(14): 29
 Knap Rafał 2(15): 18; 2(19): 14; 2(23): 21fot.; 3(24): 5
 Knapczyk Ryszard („Kiepu”) 5: 35, 36, 44; 2(9): 29; 3(20): 10fot.; 4(25): 33fot.
 Knapczyk Ryszard Kazimierz 1: 20, 22; 4: 14
 Kniesznier Ludwik (też: Ludek) 2(9): 22; 3(10): 18
 Kobierski Radosław 2(9): 22; 4(11): 13, 14
 Kobylecki Andrzej 3(16): 20; 2(25): 5
 Kochanowski Jan 6(13): 31
 Koisar Bernard 5: 35; 7: 37; 6(13): 8
 „Kojak” → Kleszyński Krzysztof
 Kokoszka Andrzej 5: 35; 4(25): 33fot.
 Kokurewicz Tomasz 3(24): 34
 Kolany T. 6: 10, 11
 Kolbuszewski Jacek 4(11): 2, 27
 Kolodziej Bartosz 4(21): 4
 Kolodziej Piotr 7: 30; 2(9): 12
 Kolodziejczyk Hanna 1: 9, 10
 Kolodziejczyk Mieczysław 4(25): 33fot.
 Komonicki Andrzej 1(8): 29
 Kondracki Jerzy 1(22): 32
 Kondratowicz Rajmund („Kierownik”, „Mundek”) 6: 1, 2, 3; 7: 3, 22, 23; 1(8): 15; 6(13): 13; 4(17): 6, 7, 15, 30; 2(19): 4, 31, 32; 3(20): 18; 4(21): 5, 7, 9, 10, 11; 2(23): 4, 5, 29, 30, 31; PC: 15, 16, 17; 3(24): 13
 Konefal K. 1(8): 17
 Konieczny K. 3(20): 4
 Konopnicka Maria 4(17): 31
 Kontkiewicz S. 1(14): 31
 „Korń” 1(14): 8, 12, 13 → Michałski Paweł
 Kopeć S. 5: 35
 Koperski Romuald 1(18): 6, 7
 Kopertowski Mirosław 4(25): 24
 Korczak Piotr 1: 30; 2: 26, 28
 Korsak A. 5(12): 31
 Korybo Janusz 2(23): 29, 31
 Korzeńska D. 1(8): 6; 2(15): 18
 Kosakowski Lech 1(18): 6
 Kosiak Wojciech 1: 15
 Kosior-Roemer Malgorzata 7: 3 → Römer Malgorzata
 Kosmala Joanna 2(23): 24; 3(24): 15
 Kossobudzki Edmund 4(25): 7
 Kostecki Krzysztof 4(25): 33fot.
 Kostka Szymon 3: 8, 10, 14, 16; 4(25): 24
 Koszela S. 6: 15
 Kotański Zbigniew 5: 43
 Kotarba (ojciec Stanisława) 1(22): 24
 Kotarba Ewa 2: 9; 4: 3; 5: 5, 36; 6: 24, 26; 1(8): 5; 2(9): 26; 4(11): 26; 6(13): 10; 1(14): 7, 15; 3(16): 24; 4(17): 14; 3(20): 15; 1(22): 4, 22, 24
 Kotarba Stanisław 1: 1, 2; 2: 9, 11, 23, 25; 3: 1, 4, 29; 4: 3, 4; 5: 5, 35, 36, 44; 6: 1, 19, 24, 26, III okł.; 7: 3, 15, 17, 39; 1(8): 1, 2, 3, 4, 23, 34; 2(9): 26, 27, 28, 29; 3(10): 31; 4(11): 2, 3, 23, 24, 25, 26; 5(12): 2, 3, 9, 10, 12, 14; 6(13): 9; 1(14): 3; 7, 14, 15; 2(15): 3; 3(16): 3, 7, 23, 24; 4(17): 14, 25, 26; 1(18): 5, 26; 3(20): 3, 13, 15; 4(21): 23; 1(22): 4, 14, 22, 23, 24fot.; 2(23): 10; PC: 2, 5, 12, 13, 14, 35
 Koterla Barbara 1: 11
 Kowalczyński Z. 1: 20; 4: 14
 Kowalczyk Z. 5: 36
 Kowalewski Aleksander 2(9): 33
 Kowalik Agnieszka 2(15): 22; 4(25): 6
 Kowalski Kazimierz 1: 15, 16; 3: 15, 16; 4: 14; 6: 21, 23; 1(8): 8; 4(11): 15, 16, 30, 33; 5(12): 22; 6(13): 33; 1(14): 22; 3(16): 16, 18, 19, 20; 4(17): 27, 28, 29, 30, 32, 33; 1(18): 7, 17, 18, 19fot., 20, 23, 32; 3(20): 9, 22, 24; 3(24): 30; 4(25): 8, 31
 Kowalski Marcin 5(12): 5; 2(19): 5
 Kowalski Marek 3(24): 34
 Kowalski S. 1(8): 7
 Kozak Krzysztof 1(18): 12; PC: 32; 3(24): 15
 Kozak Wojciech 4(17): 18, 19
 Kozar Anna 6: 25
 Kozica Bartosz → Zwiacz (Zwiacz-Kozica) Bartosz
 Kozica Tomasz → Zwiacz (Zwiacz-Kozica) Tomasz
 Kozioł Marcin 7: 35; 3(10): 10
 Kozioł Wacław 1: 13, 14, 24, 25; 3(16): 4, 5
 Kozik Andrzej 4: 10; 5: 35; 6: 10, 11; 2(9): 7; 3(10): 12; 6(13): 8; 1(18): 7; 4(21): 12; 4(25): 33fot.
 Kozik Marek 5: 35
 Kozik Michał 3(20): 6
 Kozioł Marek („Mały”) 7: 32; 2(9): 6, 7; 3(10): 2, 8, 9, 10, 11, 12; 3(16): 5, 6, 13; 4(17): 17, 18, 19; 2(19): 21, 22, 23, 24, 25; 4(21): 7; 1(22): 14, 15, 16; 2(23): 8, 10; PC: 2, 29, 30, 31
 Kozioł matka 3(10): 12
 Kozioł żona 3(10): 12
 Kozłowski S. 4: 14
 Krajewski Marcin („Szulfada”) 3: 12; 4: 13; 6: 9, 10; 1(8): 4, 5; 2(9): 2, 8, 9, 10, 11; 4(11): 6; 1(14): 8, 9, 10, 12, 13; 2(15): 8; PC: 2; 4(25): 31
 Krakem Franciszek F. PC: 15 → właśc. Kramiec Franciszek
 Kramarz Jerzy 5: 35; 2(23): 32
 Kramiec Franciszek 1(8): 15; 6(13): 13; 3(16): 8; 4(17): 15; 1(18): 13; 2(19): 32; 3(20): 16, 17, 18; 4(21): 10, 11; PC: 15(tu błędnie: Krakem), 16, 17; 4(25): 8
 Kraszewski Wojciech 2(15): 13; 4(17): 4
 Krasniewski Krzysztof 1(22): 9
 Krawczyk Katarzyna 2(19): 14; 2(23): 21fot.; PC: 26
 Krawczyk Miłosz 4: 17; 4(25): 30, 31
 Krawczyk Paweł 6: 19
 Krawiec Krzysztof 5: 44
 Krawczyński S. R. 3(16): 26, 27
 Krebik Wiktor 6(13): 8
 Kret S. 6(13): 13; PC: 15
 Kroh Paweł 3(10): 5
 Kroskiewicz Zbigniew 3: 16
 Król Zbigniew 1: 5; 2: 5, 7; 5: 10, 36
 Królak Filip 5(12): 5
 Królikowski Ireneusz 4(25): 24, 26
 Kruczałak Marek 1: 13(tu: Kurczalak); 3: 12(tu też: Kurczalak); 4: 13; 5: 14
 Kruczek Marcin 4(25): 7
 Krupski Jan 4(25): 7
 Krupski R. 3: 12
 Krupski Wiesław 1: 9; 4: 13; 5: 44; 1(14): 12; 2(15): 18; 2(19): 14
 Krygowski Władysław 1(22): 32
 Krysta Dariusz 5: 44
 Krysztofik Maciej 4(25): 15
 Krzanowski Adam 4(17): 28, 29; 3(24): 34
 „Krzychu” 1(21): 12 → Piksa Krzysztof
 Krzysia Roman 4(25): 7
 Krzyszowski Paweł 5: 31; 5(12): 3, 13; 1(18): 9, 11; 4(21): 3, 15, 16fot.; PC: 18, 19; 3(24): 5; 4(25): 10, 11fot.
 Krzysztof Jan 1(22): 5
 Krzywicki Jacek 1: 8, 9
 Krzyżanowski J. 4(11): 31
 Książek J. 1: 20
 Kubac R. 4(25): 34
 Kubaty Krzysztof 1: 3; 5: 36; 3(10): 31; 4(11): 26; 6(13): 10; 1(14): 15
 Kubiak Daniel („Dzidek”) 6(13): 6; 3(16): 8; 1(18): 13, 14; 2(23): 6; 3(24): 5; 4(25): 5, 29
 Kubica Franciszek 2: 12; 3(10): 6
 Kubin Roman 1(18): 4; 4(21): 4
 Kucharczyk P. 2(15): 18
 Kuchno Tadeusz 5: 44; 6: 17, 24
 Kucia Kazimierz 6: 24, 25
 Kuczeński Dariusz („Prezes”) 1(8): 15; 1(18): 13, 14
 Kuczewski Tomasz 3(16): 4
 Kuczek Wojciech 2(9): 21, 22; 4(11): 13, 14, 16
 Kuczyński Maciej 4(11): 31; 5(12): 30, 31; 6(13): 20; 2(15): 8; 1(18): 3, 7, 17, 18, 19fot.; 3(20): 10; 4(21): 8; 1(22): 9
 Kućmierz Jan 3: 4; 4: 3; 5: 5, 36; 6: 19, 22; 1(8): 4, 10, 11; 3(10): 15, 31; 5(12): 2, 4, 10, 12; 6(13): 5, 8; 1(14): 20, 27, 29; 2(15): 9, 10, 11, 23; 3(16): 7, 8; 4(17): 5, 10; 1(18): 4; 2(19): 7, 8, 10; 3(20): 5; 4(21): 4, 12, 14; 2(23): 10, 13, 14; PC: 22, 24; 3(24): 13
 Kujat Ryszard 5: 35; 6: 17; 2(9): 17
 Kukuczka Jerzy 3(16): 13
 Kulawik K. 1: 20
 Kulbicki Piotr 2: 28; 3: 11, 13; 4: 10, 19, 20; 5: 30, 35, 36, 44; 6: 10, 11, 27, 28; 7: 12; 1(8): 28, 31; 3(16): 4; 1(18): 8; 4(25): 32
 Kulbiński Adam 6: 15
 Kuleszyński Lech 4: 14; 2(9): 12, 13, 14, 15; 1(14): 8, 10, 11; 2(15): 18
 Kulak Wojciech 3(24): 29, 30
 „Kumor” 1(14): 8, 11 → Kumorek Piotr
 Kumorek Piotr („Kumor”) 1(14): 8, 11
 Kupras Jacek 5: 44
 Kupzt Jakub 2(23): 7
 Kupzt Jan 4(17): 32; 2(23): 7
 Kural Mirosław 2(19): 14
 Kurbiel Janusz 1(18): 6
 Kurczalak Marek 1: 13; 3: 12 → Kruczałak Marek
 Kurek Artur 1: 29; 4: 17; 5: 30; 4(25): 30, 31
 Kurek S. 1: 11
 „Kurier” → Furtak Marcin
 Kuruc J. 3(20): 18
 Kusibaba R. 4(25): 5
 Kuśpiel Grzegorz 1(8): 18; 3(10): 10; 1(14): 26; 2(15): 2, 6, 7; 3(16): 3, 6, 11, 12, 13, 15; 4(21): 3; 2(23): 3, 10, 15, 19; PC: 2, 33, 34; 3(24): 21fot., 22, 23, 24fot.; 4(25): 6, 7
 Kuźnicki Tomasz („Długi”) 6: 3, 13, 14; 7: 22, 23; 1(8): 15; 4(11): 12; 1(14): 7, 8, 12, 13; 3(16): 9, 10; 4(17): 16; 2(19): 18; 1(22): 10, 11, 12, 13fot.; 2(23): 8; PC: 15; 4(25): 12
 Kwapisz Krzysztof 4(25): 33fot.
 Kwartnik Anita 4: 13; 4(17): 18, 19
 Kwaśniewski A. 3(20): 18
 Kwiatkowska J. 1(14): 20
 kwr 2(19): 4 → zapewne: Reciel-ski Krzysztof
 Labocha Marta 5(12): 8
 Lach Krzysztof 4(25): 17fot.
 Landwójtowicz Marek 1(14): 16
 Lapunow Edward 4(21): 4, 5
 Lapunow Zbigniew 6: 3; 7: 22, 23
 Laskowska Krystyna 1(18): 4
 Lasoń Krzysztof („Leser”) 1: 3, 4; 5: 36
 Latacz Mirosław (też: „Miro”) 2(19): 22, 23, 24, 25; 1(22): 15, 16, 17, 18
 Latek Paulina 4(25): 7
 Lau Robert 2(23): 21
 Lazar Adam 5: 36
 Leben Jura 1(18): 13
 Lefeld J. 5: 43
 Leginowicz J. 5: 36
 „Leser” 1: 4 → Lasoń Krzysztof
 Lesiński Grzegorz 3(24): 34
 Lewandowski Sebastian („Lewy”) 6(13): 13; 3(16): 8; 1(18): 13; 2(23): 6; PC: 16
 „Lewy” → Lewandowski Sebastian
 Libera Ewa 5: 44; 4(25): 7
 Lichaczewska Jadwiga 4(25): 7
 Lipski M. 1: 16
 Lis Emanuel 5: 31, 36; 6: 27
 Lisiecki Janusz 2(23): 32, 33
 Lisoń Damian 5: 44
 Litwiński Mariusz 3(10): 11
 Loch Jan 4(11): 7
 Lorczyk Marek 1: 11; 2(9): 16; 3(10): 4; 5: 1(22): 5
 „Lotnik” 4(21): 12; 2(23): 13 → Nowak Krzysztof
 „Lovelas” 2(23): 21 → Wróbel Tomasz
 Lubelczyk Grzegorz 2(9): 12, 13, 14; 1(14): 8, 11, 12, 13; 2(19): 14, 17; 3(24): 5
 Lubomirski Jerzy Sebastian 7: 10; 1(8): 29
 Ludkiewicz 2(15): 33
 Lusar Monika 5: 23
 Luty Izabella 5: 44
 Lwów Aleksander 1(18): 7; 4(21): 8; 1(22): 9
 Łabanowicz Bronisław 5: 8, 44; 4(25): 32, 34
 Łabędzka Joanna 3(10): 28
 Łacinnik Anna 3: 8; 5: 24, 25
 Łapiński 6(13): 8
 Łęcki Zygmunt 4(25): 32
 Łopuszyński Tomasz 2: 12
 Łoziński L. 5: 35
 Łubińska Adela 1(14): 31
 Łubiński Tomasz 1: 32
 Łukasiewicz Czesław 4: 17; 5: 30; 1(14): 29
 Łukaszyk S. 3: 12 → Łukaszyk Szymon
 Łukasiewicz Andrzej 5(12): 5
 Łukasiewicz Kazimierz 1: 15
 Łukaszyk Szymon 3: 12(tu: Łukaszyk); 4: 13; 6: 10, 11; 4(17): 19
 Łysek Tomasz 5: 10, 23
 M.G. 2(15): 5, 7; 1(18): 7; 2(19): 4, 5; 3(24): 8, 9; 4(25): 6, 7 → Gradziński Michał
 m.g. 4(21): 8 → Gradziński Michał
 Machul Anna 1(8): 6; 2(15): 18; 2(23): 21fot.
 Maciejewski R. 3(20): 17
 „Maciek” 2(9): 18, 19, 20 → Pawełczyk Maciej
 Maciuk Arkadiusz 5: 10, 23; 6: 12; 4(11): 4; 2(15): 15
 Maczek Wiesław 2(15): 8; 1(18): 7, 19fot.
 Madej Artur 1: 3; 5: 36, 44; 3(10): 31; 4(11): 10fot.
 Madej Bogdan 1: 16; 5: 36
 Madeyska (też: Madeyska-Niklowska) Teresa 3(10): 16; 4(17): 8; 3(24): 30
 Maj M. 6(13): 13; PC: 16
 Majcherczyk Jerzy 1(22): 9
 Majer Janusz 1(14): 6
 Majgier Adam 6: 14
 Makarczuk Andrzej 1(14): 6; 3(20): 5
 Makarewicz 3: 4
 Makowski Krzysztof 4: 10, 26; 5: 44; 7: 24, 25; 1(14): 24; 3(16): 32; 1(18): 28
 Malczewski Piotr 1(22): 9
 Malczyk Ryszard 1(18): 25
 Malicki Adam 7: 11; 1(8): 8
 Malik Agata 6: 26
 Malina Piotr 6(13): 23, 24
 Malinowski Bronisław 4(21): 8; 2(23): 17
 Maliszewska A. 5: 43
 Małachowski Adam 3: 4; 7: 37; 1(8): 19; 4(21): 7
 Małolepszy Wojciech 1: 28; 2: 22; 3: 3, 4; 4: 3; 5: 36; 1(8): 12; 1(14): 15
 Małota Jacek 4: 17; 1(14): 29; 4(25): 30
 „Mały” 4(17): 17, 18, 19 → Kozioł Marek
 „Maniek” → Polok Mariusz
 Marasek Adam 1(22): 28
 Marciszewski Marek 5: 35, 44; 6(13): 8; 4(25): 33fot.
 „Marek” 2(9): 18, 19, 20 → Borkowski Marek
 Markowski Janusz 3(24): 5
 Marks L. 5: 43

- Marszałek Edward 1(22): 7
 Marszałek Ryszard 1: 6, 7; 2: 9; 5: 36; 6: 22; 3(16): 7, 24; 4(21): 4
 Masłowiec Adam 1(22): 9
 Masny Szczeban 1: 11, 13, 14, 24, 25; 2: 13, 17; 3(16): 4
 Mastella L. 5: 43
 Maślanka Tomasz 1: 27
 Mateja Agnieszka → Zaworonek
 Mateja Agnieszka
 Mateja Rafał 3: 8; 5: 10, 11, 22, 23; 6: 12; 1(8): 17; 4(11): 4; 2(15): 12, 13, 14, 15; 4(17): 4; 1(22): 21; 2(23): 10; PC: 2, 4, 8, 9, 10fot.
 Matejska Zofia 4(25): 7
 Matejuk Włodzimierz („Rower”) 5: 44; 1(22): 15, 16
 Matlakowski W. 6: 34
 Matusik Grzegorz 7: 8; PC: 7
 Matuszczak Robert („Melon”) 1: 9; 2: 3, 28; 3: 5; 4: 6, 9; 5: 6, 8, 36, 44; 6: 6; 5(12): 13; 4(25): 12
 Matuszewski L. 6: 36
 Matuszewski Jakub 5: 31
 „Matylda” 1(18): 9 → Janczak
 Magda
 Matysiak Ewa 5: 36
 Matysiak Jan 5: 36
 Matysiak Szymon 1(18): 8
 „Melon” 5: 6; 6: 6 → Matuszczak
 Robert
 Mendel Piotr 2: 1
 Mętel Szymon 2(23): 24; 3(24): 15
 MG 4(17): 6 → Gradziński Michał
 (mg) 3(10): 6 → Gradziński Michał
 (MG) 5(12): 8; 1(14): 4 → Gradziński Michał
 MG, 3(24): 9 → Gradziński Michał
 Michalak Wanda 1(18): 7
 Michalik Lucyna 6: 24
 Michalska Anna 2(15): 5
 Michalska Beata 3(10): 25, 26; 6(13): 19, 20; 4(25): 8, 16, 17fot.
 Michalska Dominika 6: 25
 Michalska Gabriela 6: 25
 Michalski Paweł („Kor”) 1(14): 8, 12, 13; 2(19): 14
 Michalski Wacław Wojciech 5: 44; 6: 25; 7: 3
 Michalowski Witold 1(22): 9
 Michno Grzegorz 4(17): 14
 Mickiewicz Adam 2(15): 32
 Miedziński Mariusz 5: 18, 36; 1(18): 8, 11, 12; PC: 32
 Mielcarz 4(21): 6
 Mieszkowska Waleria 2(15): 33
 Mieszkowski (Odrowąż-Mieszkowski) Maciej 5: 23; 1(22): 7, 2(23): 25, 27; 4(25): 24
 Migala Paweł 5(12): 10; 6(13): 5; 1(18): 4; 2(19): 30
 „Miki” 2(23): 22, 23, 24 → Pindel
 Mirosław
 Mikołajczuk Andrzej 5: 14; 5(12): 5
 Mikuszewski Jerzy 4(17): 29
 „Milosz” 2(9): 20 → Dryjański Miłosz
 „Miro” 1(22): 15, 16 → Latacz
 Mirosław
 Mirosław-Grabowska J. 4(17): 8
 Mischke Maciej 1(14): 5
 „Misek” 4(21): 12 → Czart Marcin
 Misztal Stanisław 5: 44
 Mitan Marian 2(15): 8; 4(25): 7
 Mitoraj Miłosz 4(21): 20, 22
 (MJ) 4(11): 7
 Mleczek G. 3(16): 6
 Mleczek Tomasz 6(13): 7, 8; 1(14): 4, 5; 2(15): 8, 20, 21; 3(16): 6, 7; 4(17): 27, 28, 29, 33; 1(18): 4, 31, 32; 1(22): 6, 7, 31, 32; 2(23): 9; 4(25): 5, 6
 „Miody” 2(19): 10 → Gala Marcin
 Mochoń A. 4(17): 27, 29
 Mogilska E. → Westwalewicz-
 Mogilska E.
 Momiatuk Barbara 6(13): 8
 Montusiewicz J. 4(11): 26
 Mortkowicz-Olczakowa H. 6: 36
 Moskal Wojciech 1(22): 9
 Motyka Jacek 6: 23; 3(10): 16; 4(17): 8; 4(25): 31
 Mroczek Andrzej 5: 14
 Mroczkowski Arkadiusz 1(22): 13
 Mroczkowski P. 4(11): 31
 Mroszczyk Monika 5(12): 24; 1(18): 23
 Mrozińska Teresa 3(20): 21
 Mróz Marek 6: 21
 MS 4(25): 6, 8 → Szelerewicz
 Mariusz
 (MS) 2: 22; 1(8): 8; 4(11): 15 → Szelerewicz Mariusz
 (MSZ) 2(23): 9, 10 → Szelerewicz
 Mariusz
 „Mucha” 4(21): 10, 11; PC: 17 → Muszalski Grzegorz
 Mucha (żona Waldemara) 4(25): 4
 Mucha A. 1: 20
 Mucha Waldemar („Waldziu”) 2: 3; 5: 14, 35, 36, 44; 6: 9; 7: 8, 32; 2(19): 22, 24, 25; 1(22): 15, 18, 19; 2(23): 8; PC: 7, 29; 4(25): 2, 4fot., 32
 Mucha Z. 1: 20
 Mularz J. 5: 35
 „Mundek” 6(13): 13; 4(21): 10; PC: 16 → Kondratowicz Rajmund
 Murawska Monika 3: 4, 5; 36
 Musiał Małgorzata → Orlewicz-
 Musiał Małgorzata
 Musiał Ryszard 1(18): 23
 Muszalski Grzegorz („Mucha”) 4(21): 5, 6, 9, 10, 11; 1(22): 10, 12, 13fot.; PC: 17; 3(24): 5
 Muszczyńska-Bernhard B. 5: 10
 Muzolf Błażej 4(17): 8
 Mysłajek Robert 2(15): 5
 Mysluk J. 1: 20
 Mżyk Marek 1: 31; 2: 27; 5: 36; 3(10): 31
 N. Dominik 2(23): 7
 Naborczyk Piotr 4(21): 4
 Nakonieczny Paweł („Bioly”) 4(17): 10; 4(21): 4, 12, 14; 3(24): 12, 13
 Nalepa Tadeusz 1: 32
 Napierała Marian 5: 36
 Nawój Andrzej 4(21): 16
 Nawrocki J. 1: 17, 22
 Nawrot Marcel 3(20): 15
 Nazarko Anna Maria („Faza”) 5: 10, 18, 36; 3(10): 11; 4(11): 4; 2(15): 15
 Nechay Wiktor 7: 11; 1(8): 28; PC: 6
 Nendza Ignacy 6(13): 8
 Nędra Walek 3(16): 13
 Niedbach J. 5: 10
 Niekludow Jarosław („Garbek”) 5(12): 14; 4(17): 14; 4(25): 23
 Nikiel Błażej 7: 34; 4(25): 17fot.
 Noiszewski Bronisław 4(25): 7
 Nowacki Henryk 1: 1, 3, 6, 7; 2: 9, 10, 11; 3: 3; 4: 1, 3, IV okł.; 5: 3, 36, 44; 2(9): 3, 23; 3(10): 2, 3, 14; 5(12): 10, 12; 6(13): 8; 2(15): 10, 11; 4(17): 10; 2(19): 6, 10; 3(20): 10fot.; 4(21): 12, 13, 14; 2(23): 11, 13, 14; PC: 14, 22, 24; 3(24): 12, 13
 Nowak Artur („Pływak”) 4(11): 12; 3(16): 9, 10; 4(17): 15, 16; 2(19): 18, 19, 20; 4(21): 5, 6, 9, 10, 11; 1(22): 10, 12, 13; PC: 16, 17; 4(25): 12
 Nowak Danuta 1(22): 7; 2(23): 25, 27fot.
 Nowak J. 3(16): 27
 Nowak Jakub (też: Kuba) 5: 27; 6: 19, 22; 1(8): 4, 10, 11; 3(10): 31; 5(12): 4, 8; 6(13): 5, 10; 1(14): 20, 27, 29; 2(15): 9, 10, 11, 22, 23, 24; 3(16): 3, 6(tu błędnie: Jan); 4(17): 10, 32; 1(18): 4, 30; 2(19): 7, 8, 10, 11, 32, 33; 3(20): 3, 5, 28, 29, 30, 31, 32, 34; 4(21): 4, 12, 13, 14, 30, 31; 1(22): 7, 22, 31, 32; 2(23): 10, 11, 12, 13, 14; PC: 3, 14, 22, 23, 24; 3(24): 4, 11, 12, 13, 31, 35; 4(25): 7
 Nowak Jan 3(16): 6 → właśc.
 Nowak Jakub
 Nowak Kornelia 3(24): 13
 Nowak Krzysztof („Lotnik”) 4(21): 10; 4(21): 12, 13, 14; 2(23): 11, 12, 13, 14; PC: 22, 24; 3(24): 12
 Nowak Marek 2(9): 7; 3(10): 12
 Nowak Stefan („Stif”) 2: 20; 5(12): 13; 1(18): 9; 4(21): 16; 4(25): 10, 11fot.
 Nowalnicki Tomasz 1(14): 5; 2(15): 8
 Nowicki A. J. 3(16): 27
 Nowicki Marian 1: 15
 Nowicki Tadeusz 2(15): 30
 Nowicki Tomasz 6: 15; 1(18): 9; 4(21): 8
 Nyka Józef 5(12): 18; 1(14): 5; 2(15): 8; 1(18): 23
 Ochrya Ryszard 3(20): 21
 Olepka A. 4: 17; 4(25): 30
 Odrowąż-Mieszkowski Maciej 1(22): 7; 2(23): 25, 27 → Mieszkowski Maciej
 Odyńec Antoni E. 2(15): 32
 Ogaza Stanisław 1(18): 19
 Oleksy Daniel („Premier”) 6: 3, 14; 7: 22, 23, 37; 1(8): 15, 18, 19; 4(11): 11, 32; 6(13): 12; 3(16): 9, 10; 4(17): 31; 2(19): 18, 19, 20; 3(20): 18; 4(21): 5, 9, 10, 11(tu błędnie: Dawid); 1(22): 9, 10, 11, 12, 13fot.; 2(23): 8; PC: 15, 16, 17; 4(25): 12
 Oleksy Dawid. 4(21): 11 → właśc.
 Oleksy Daniel
 Oleksy Marcin 3(20): 18; 4(21): 5, 6, 7, 9, 10, 11; PC: 16, 17; 3(24): 5; 4(25): 12
 „Olksuz” 2(19): 10 → Czart Marcin
 Olaszewski Michał 3: 18; 4: 17; 5: 30; 5(12): 6; 4(25): 30, 31
 Onyszkiewicz Janusz 1: 16
 Oproński Lesław 4(25): 7
 Orlewicz-Musiak Małgorzata 1(18): 23
 Orłowicz Mieczysław 3(10): 33
 Orłowska (też: Świder) Marta 5: 35(tu: Świder); 3(10): 31
 Orłowski Jan („Wasy”) 1: 3; 5: 35, 36, 44; 2(9): 29; 3(20): 10fot.; 2(23): 9fot.; 4(25): 33fot.
 Orzechowski Oskar 1: 14, 24; 5: 36; 7: 38; 3(16): 5; 2(19): 32
 Osiński Jacek 5: 10, 23; 1(8): 17
 Ossowski Gotfryd 4(11): 8
 Ostachowska Beata (też: BO) 4(17): 6
 Ostrowski Paweł 3: 18; 4: 16; 6: 21; 1(14): 29; 2(15): 24, 25
 Oślicki Andrzej 2: 20; 3: 8; 4: 13; 5: 14; 2(9): 11
 Ofinowski Dariusz 1(18): 4
 Owczarek Jakub (też: Kuba) 4(21): 18; 4(25): 32fot.
 Owczarek Zbigniew 1(8): 25; 2(15): 22, 30
 „Owiczka Beata” 1(14): 8
 Owoc H. 4(17): 28, 29
 Ozimkowski W. 5: 43
 Pabis Aleksandra 1(14): 16
 Paćko S. 1: 20
 Pallus Paweł 6(13): 8
 Pałysińska Anna 1(14): 8
 Pałysiński Marcin („Bąbel”) 3: 13; 4: 13; 1(14): 8
 Panek Jakub 5: 31; 2(9): 5; 5(12): 5, 10, 25; 1(14): 20; 2(15): 4; 4(17): 10; 1(22): 6
 Panów Andrzej 1: 9; 5: 44
 Parma Chrisitan 6: 25; 7: 18; 4(11): 29, 31; 5(12): 30, 31; 2(15): 8; 1(18): 12; 3(20): 10; 2(23): 32; PC: 20
 Partyka Józef 1(8): 7; 3(10): 16; 1(14): 6; 1(18): 7
 Paryscy 5(12): 32
 Parzonka Sławomir 3(16): 8; 4(21): 6; 3(24): 5; 4(25): 28
 Pasiok Maciej 2(9): 9, 10, 11; 4(17): 18, 19; 2(19): 21, 22, 23, 24, 25
 Pasiok Radosław 7: 30; 2(19): 14(też błędnie: Pasiol), 17; 2(23): 21fot.
 Pasiol Radosław 2(19): 14 → właśc.
 Pasiok Radosław
 Paskiewicz 1(14): 31
 Passendorfer E. 5: 43; 3(16): 26, 27
 Paternoga Radosław 5: 10, 22, 23; 4(11): 4; 2(15): 15; 3(16): 25; 4(17): 32; 1(18): 12; 1(22): 21; PC: 32; 4(25): 23
 Paterson Hain J. 7: 10; 1(8): 29
 Paul Krzysztof 1(14): 29; 4(25): 29
 Paul Olimpiusz 1: 29; 5: 30; 4(25): 29
 Paulo Andrzej 6(13): 8
 Paweł z HKTJ 4(21): 22
 Pawełczyk Maciej 5: 28, 29; 6: 23; 1(8): 12, 13, 27; 2(9): 18, 19, 20; 6(13): 6, 7; 3(16): 28; 1(18): 22
 Pawlik Paweł 1(18): 7
 Pawlikowski Jan Gwalbert 7: 11; 1(8): 30; 1(14): 32
 Pawlikowski Maciej 1(14): 5
 Pawłowski Marek 2(9): 5
 Pawłowski Ryszard 1(18): 6
 Pax F. 3(20): 22
 Pazdur A. 3: 18; 4(25): 31
 Pazdur M. F. 4(25): 31
 Pazera Dominik 1: 9
 Paziński Janusz Jacek 2: 13, 17; 5: 44
 Pest Robert 4(17): 21; 1(18): 22; 4(21): 20, 22
 Peszka Jacek 5: 22
 Petion Eustachy 2(9): 33
 „Piciu” 1(18): 9 → Tambor Piotr
 „Piciu” 4(17): 19; 2(19): 25 → Rogalski Jarosław
 Piecka 4(21): 6
 Piecuch Stanisław 1(14): 5; 1(18): 6, 7; 1(22): 9
 Piegza Arkadiusz 1(8): 12(tu błędnie: Piegza), 13; 1(18): 9; 4(21): 16fot.; 4(25): 9, 10, 11fot.
 Piekarczyk Andrzej 1(14): 6
 Piekarczyk Kazimierz 3: 17; 2(9): 7; 3(10): 11, 12(tu: Kazio); 4(11): 13; 5(12): 23; 4(17): 17, 18, 19; 2(19): 5; 4(21): 8fot.; 1(22): 15, 16, 17, 18
 Piekarski Przemysław 4(25): 33fot.
 Pieniądz K. 2(9): 11; 4(17): 28
 Pietraszak Anna 1: 31, 32
 Pietraszko Wojciech 4(17): 10
 Pietrzak Jarosław 4: 9; 5: 8, 36; 6: 6; 1(8): 12
 Pietrzak Stanisław 4(17): 33; 1(18): 31
 Pietrzyk Diana 3: 8; 5: 23
 Pieyza Arek 1(8): 12 → właśc.
 Piegza Arkadiusz
 Pietak Dariusz 5: 44; 7: 3; 1(22): 15, 16, 17, 19; 2(23): 19; PC: 34; 3(24): 24fot.
 Piętkowski Andrzej 1(22): 9
 „Pigmej” → Dąbrowski Czesław
 Pika Krzysztof (też: „Krzychu”) 2: 20; 3: 3, 12; 4: 1, 3, 5; 5: 3, 5, 36; 1(8): 11; 3(10): 15; 5(12): 4, 10; 6(13): 8; 2(15): 9, 10, 11; 4(17): 10; 2(19): 7, 8; 4(21): 12, 13, 14, 33; 2(23): 11, 13, 14; PC: 14, 22, 24; 3(24): 11, 12
 „Pikuś” 4(11): 11, 12; 2(19): 19, 20; 4(21): 10 → Pilecki Piotr
 Pilecki Piotr („Pikuś”) 4(11): 11, 12; 4(17): 15, 16; 2(19): 18, 19, 20; 4(21): 9, 10, 11; 1(22): 10, 11, 12, 13fot.; PC: 7, 16, 17; 3(24): 5; 4(25): 12
 Pindel Mirosław („Miki”) 2(23): 22, 23, 24; PC: 32; 4(25): 15
 Piolun-Noyszewski S. 6: 36
 „Piotrek” 2(9): 18, 19 → Tambor Piotr
 Piotrowicz Wojciech 1(8): 6, 17; 2(9): 4; 5(12): 5; 6(13): 9; 1(14): 16; 4(17): 13, 14
 Pisarek Stanisław 7: 37
 Piskorski Sebastian 7: 10; 1(8): 29; PC: 6
 Pitak Roman 2: 10, 11; 3: 5; 5: 36, 44; 3(10): 31
 Pitak Wojciech („Bolek”) 1: 6, 7
 Placek W. 3(10): 5
 Plachciński Andrzej 1: 16; 3(16): 4
 Plachta Piotr 7: 7; 1(18): 7
 „Pływak” 2(19): 18, 19, 20; 4(21): 10; PC: 17 → Nowak Artur
 Poborski J. 3(16): 26, 27
 Poczubot Jan 4(17): 14 (tu błędnie: Poczubott); 4(25): 14, 23
 Poczubott Andrzej 4(17): 14 (tu błędnie: Poczubott); 1(22): 21; 4(25): 13, 14, 22, 23
 Pokarowska M. 5: 10
 Pol Łukasz („Polter”) 2(23): 21fot.
 Polok Mariusz („Maniek”) 2(9): 7; 3(10): 12; 1(18): 5; 1(22): 15, 18; 2(23): 19; PC: 34; 3(24): 24fot.; 4(25): 7
 Polonius Adam 2(9): 21; 6(13): 7, 21, 22, 23, 24; 1(14): 20, 29; 4(17): 8; 1(18): 20, 21; 3(20): 9
 „Polter” 2(23): 21 → Pol Łukasz
 „Poła” 1: 6 → Zahel Mariusz
 Porbski A. 3(10): 19 → właśc.
 Porębski Andrzej
 Porębski Andrzej 5: 44; 3(10): 19(tu błędnie: Porbski A.)
 Porębski Włodzimierz („Włodzik”) 5: 36, 44; 1(22): 15, 18, 19; 2(23): 8; 4(25): 7
 Postawa Tomasz 4(21): 33
 Poślednik Dariusz („Gruby”) 1(18): 9; 4(21): 16
 Pośpiech Joanna 5: 8
 Pośpesny Jacek 5: 31; 6: 27
 Pośpesny Łukasz 5: 31
 Potoczek Adam 1(14): 5
 Prażuch Jolanta 3(20): 9
 „Premier” → Oleksy Daniel
 „Prezes” 1(18): 13, 14 → Kuczeński Dariusz
 Prochazka K. 3(16): 26, 27
 Proćpak 2(15): 8
 Profus P. 4(21): 33
 Pruc Marcin („Diobek”, „Diabeł”) 3: 17; 5: 36; 6: 9; 5(12): 10; 3(16): 8; 1(18): 9, 10; 4(21): 16(tu jako: „Diabeł”); 4(25): 10, 11fot., 30
 Pryczek Piotr 5: 36; 3(10): 31
 Pryjma Tomasz Konrad 3: 3, 4; 5: 36, 44; 6: 27; 7: 3, 38; 5(12): 25
 Przeniosło Anna 2(9): 9, 10, 11; 3(10): 17; 4(11): 26; 5(12): 4, 10, 12; 6(13): 5; 1(14): 20; 2(15): 23, 24; 3(16): 24; 4(17): 10; 3(20): 15; 4(21): 13; PC: 14; 3(24): 12
 Przerwa Mariusz 3(24): 5
 Przerwa-Tetmajer Kazimierz 4(25): 4
 Przybyło Jerzy 3(10): 22, 23, 24; 3(24): 25, 26, 27
 Przybyłowicz Łukasz 4(21): 25
 Przybyszewski M. 5: 10
 Przybyszewski Wojciech 1: 15, 16
 Ptaszyński Wojciech 6: 26; 1(14): 29
 „Pudi” → Kalisz Sebastian
 Pukowski Jerzy 5: 44; 7: 3, 34; 2(15): 5; 3(20): 9; 4(25): 6, 17fot.
 Pulina Marian 7: 6; 3(10): 16; 4(17): 28, 29, 31; 3(20): 4, 8, 16, 17, 18; 1(22): 32; 2(23): 30; PC: 5
 „Puma” → Wójcik Ewa
 Pusch Jerzy Bogumił 1(14): 31; 2(15): 31
 Pyszka Jacek 4(25): 14
 (r) 2(9): 7, 8
 R. Anna 2(23): 7
 Raczek K. 3(10): 19
 Radecki Wojciech („Juwel”) 1: 3, 4; 2: 9; 5: 1, 36, 44; 2(9): 25; 3(10): 31; 4(11): 2, 22; 6(13): 28; 1(14): 27, 30; 3(16): 30, 31; 4(17): 19; 1(18): 24; 2(19): 32; 3(20): 5
 Radka Jarosław („Sze”) 3(10): 11, 12
 Radka Michał („Dzygił”) 4(21): 17; 1(22): 15, 16, 17, 18; 2(23): 8
 Radlicz K. 3(16): 27
 Radomski Andrzej 5: 43; 2(15): 8; 1(18): 7, 19

- Radwan J. 4: 14
Radwański A. 4: 14
Radziejowski Waldemar 4(25): 32fot.
Radzikowski Stanisław → Eljasz Radzikowski Stanisław
Radziwiłłowice 2(15): 31
Rajwa Apoloniusz 4(11): 31; 5(12): 3; 6(13): 8; 4(25): 7
Ramatoski Paweł 4(25): 15
Rams Paweł 1: 5, 11
Razowski J. 4(21): 33
Rączyński G. 7: 10 → właśc. Rzączyński Gabriel
Recielska K. 2(19): 7, 8 → właśc. Recielski Krzysztof.
Recielski Krzysztof.
Recielski Krzysztof 2: 9, 10, 11; 3: 3, 4; 5: 5, 36, 44; 6: 27; 7: 38; 3(10): 15, 16; 5(12): 5, 10, 20; 6(13): 8; 1(14): 15, 20; 2(15): 9, 10, 11; 4(17): 5; 2(19): 4 (też jako: kwr); 7, 8 (tu też błędnie: Recielska), 10; 3(20): 5, 6; 4(21): 12; 2(23): 10, 12, 13, 14; PC: 2, 22, 24
(red) 1(8): 6, 7, 8
red. 1: 14; 4(25): 5 → Wiśniewski Wojciech W.
red. 6(13): 22; 3(16): 7; 1(18): 7; 2(19): 5; 4(21): 16
Red. 2(15): 6; 4(17): 8
(red.) 2(9): 6
redakcja 4(11): 26
Redakcja 1(8): 2; 2(9): 2; 4(11): 2; 5(12): 2; 1(22): 9; 3(24): 2; 4(25): 2
Redaktor Naczelny 4: 21 → Dułęba Jacek
Reducha Joanna 4(17): 14; 4(25): 14, 23
Rekus Marek 1(14): 4
Reutt Napoleon 2(15): 33
Rębkowska J. 5: 10; 1(8): 17
Rodziński Ryszard 9: 22
Rogala Wojciech 3(10): 5; 4(11): 5; 6; 1(14): 19; 3(20): 16; 4(21): 6
Rogalski Jarosław („Piciu”) 1: 9, 13, 20; 2: 20; 3: 11, 12, 13; 4: 10, 11, 12, 13; 5: 12, 13, 14, 30, 44; 6: 9, 10, 11; 7: 3, 24; 5(12): 18, 19 (tu: J.R.); 4(17): 17, 19; 2(19): 25; PC: 7, 9
Rojek R. 2: 10, 11; 3: 3; 5: 36; 3(10): 31
Rojek Tadeusz 2(15): 8
Rolińska Agnieszka 4(25): 10, 11fot.
Roliński Wojciech 4(25): 10, 11fot.
Romanek A. 1: 17, 21, 22; 4: 14, 15
Römer Małgorzata A. 5: 19, 20, 21; 7: 3 (tu: Kosior-Römer)
Roniewicz P. 1: 17, 22; 5: 43
Rosati Dariusz 1(8): 20
Rosik Kazimierz 1(8): 22 (tu jako: Kazio); 6(13): 8
Ross M. 5: 28 (też jako: Gross), 29
Rostworowski J. N. 1(14): 5
Roth Samuel 4(17): 22, 24
„Rower” 1(22): 15, 16 → Matejuk Włodzimierz
Rożen Jerzy 5: 35
Różalski Piotr 1(22): 9
Różański Jacek 3(10): 11; 2(19): 22; 2(23): 8
Rubinowski Zbigniew 1(8): 22fot.; 4(11): 8
Rudnicki Jan 5: 43
Rudolf Włodzimierz 5: 44; 5(12): 31; 2(23): 32, 33fot.
Rudyk Maciej 5: 23; 4(11): 4; 2(15): 15
Rudziński Stanisław 6(13): 8
„Rufio” → Suski Rafał
Rugiewicz K. 1(14): 31
Rupp Dominika 6: 17; 2(9): 16; 1(18): 11, 12; PC: 32
Rutkiewicz Wanda 1: 31
Rutkowski 5: 6
Rutkowski Jacek 2(15): 8
Rybak Jarosław 1: 23; 2: 22
Rydzewski Marek 3(16): 4
Ryka W. 5: 43
Ryndak Roman 5: 23; 4(11): 4; 2(15): 15
Rysiecka Małgorzata 1(18): 9; 4(21): 16fot.
Rysiecki Zbigniew („Zbig”) 1: 5; 2: 3, 5, 13, 14, 15, 17; 3: 1, 5, 7, 17; 4: 6, 7, 8, 9; 5: 6, 8, 9, 10, 36, 44; 6: 2, 4, 5, 6, 7, 8; 7: 3, 18; 1(8): 12, 13, 14; 2(9): 2, 17, 18, 19, 20; 5(12): 6, 13; 1(14): 6; 3(16): 8; 1(18): 6, 9; 3(20): 5, 6, 10fot.; 12; 4(21): 16fot.; 1(22): 21; 2(23): 6, 10; PC: 2, 18, 19, 20; 4(25): 9, 10, 11fot., 32, 34
Ryś Marek 2(19): 19, 20
Rytka K. 4: 15
Rzączyński Gabriel 6: 32; 7: 10 (tu błędnie: Rączyński); 1(8): 29; 2(9): 33
Rzeźnik Stanisław 5: 35, 44
S. Piotr 2: 1
Sabałaj S. 4(21): 5
Sadowska Anna 3(10): 31
Sajkowski S. 4(11): 11
Salamon Marta 5: 36; 6: 9, 22 (tu: Salomon); 7: 25
Salamon Marta 6: 9, 22 → właśc. Salamon Marta
Samarcew Rafał 3: 3, 4; 5: 36
Samborski Bogdan („Kłoszard”, „Artysta”) 1: 1, 2
Samsel Jaga 4(21): 16fot.
Sanak Adam 6: 27; 4(17): 21; 4(21): 19, 20, 22; 4(25): 34
Sapieha Alexander 7: 11; 1(8): 30
Sasula Piotr 1(8): 20
Sawicka Olga (Ola) 2(19): 14; 2(23): 21fot.
Sawicki Krzysztof 6(13): 13; PC: 16
Sawicki Ludomir 1(14): 31; 3(16): 18
Schiele Tadeusz 4(25): 7
Schoeneich K. 3(16): 26, 27
Schramm Ryszard W. 1(14): 5
Schramm Tomasz 1(18): 6
„Serbik” 2(19): 19, 20 → Wójtowicz Łukasz
Sergot Michał 4: 10, 11, 13
Semawit Anna 5(12): 5
Sekowski Przemysław 1(8): 10; 2(9): 31; 5(12): 5, 10, 25; 1(14): 20; 4(17): 10
Siarek Marek („Dominik”) 7: 37 (tu błędnie: Siarko); 2(19): 18, 19, 20, 32; 1(22): 13fot.; 4(25): 12
Siarko Marek 7: 37 → właśc. Siarek Marek
Siarkowski Marek 5: 22, 23, 44; 2(15): 13
Siarzewski Wiesław 2(15): 14
Siemiradzki J. 1(14): 31
Sienkiewicz Henryk 1(8): 24
Siennicki Sławomir 1: 5; 2: 3; 3: 7
Sieprawski Wojciech 6(13): 5; 4(17): 10, 19, 20, 21; 1(18): 5; 2(19): 10; 4(21): 4, 12, 13, 14; 2(23): 11, 12, 13, 14; PC: 14, 22, 24; 3(14): 12, 13
Sierad 4(11): 32 → Świerad św.
Sierakowski Marek 2: 7
Sieroń Arkadiusz 4: 13
Sikora Jacek 4(25): 10, 11fot., 30
Sikora Jan 1(18): 7
Sikora Marcin 4(11): 26; 4(17): 10; 3(24): 25; 4(25): 20
„Simson” 3(16): 8 → Borkowski Marek
Sionek Maciej 5: 23
Sirotek J. 3: 12
Sitek Jacek 1(8): 25
Sitek Jerzy 1(8): 20
Siwy W. 2(9): 24
Skalski Andrzej W. 3(10): 16; 4(11): 8; 3(20): 19, 22, 24; 4(21): 33
Skawiński Paweł 4(25): 7
Skoczni Wojciech 2(9): 16; 3(10): 4, 5
Skompiński S. 3(16): 27
Skorek K. 5: 29
Skorowski B. 2(9): 4
Skorzecki K. 1: 20
Skorzybół Izabela 2(9): 12, 14; 1(14): 8
Skoworodko Paweł 5: 31, 36; 1(8): 9; 2(9): 5; 1(14): 20; 2(15): 4; 1(22): 6
Skowronek M. 1(14): 29
Skowroński Norbert 4(21): 16fot.
Skowroński Robert („Bibi”) 1(18): 9
Skórecki Zbigniew 3(20): 17, 18
Skrzypek Aneta 4(25): 15
Skupiński A. 5: 43
Skuzza Zbigniew 4(25): 7
Ślabik Marian 1: 15, 16
Ślabodzin Bogdan 5(12): 6 → właśc. Ślabodzin Bogdan
Ślama Bogumił 1(14): 6
Ślawiński Jerzy 1(8): 7; 2(9): 22; 3(10): 18; 6(13): 21, 23, 24; 4(17): 8; 1(18): 21; 3(20): 9
Ślawiński Kajetan 7: 35
Ślabodzin Bogdan („Bodzio”) 1: 27; 3: 17; 4: 17; 5: 36; 6: 9, 19; 1(8): 4; 2(9): 2, 9, 10, 11, 25; 3(10): 17, 18, 31; 5(12): 6 (tu błędnie: Bogdan Ślabodzin); 21; 1(14): 7, 24, 25; 2(15): 25; 1(22): 15, 16, 17, 18, 19; 4(25): 30, 31
Ślodkowski W. 6: 36
Ślodownik Marek 1(18): 7; 1(22): 9
Ślupińska Magdalena 4: 1, 3, IV okł.; 5: 36, 44
Ślupiński Piotr 4: 1, 3, IV okł.; 5: 36, 44; 2(9): 25, 31; 5(12): 5, 25; 1(14): 6
Śmoter Michał 7: 34
Śmus Jacek 6(13): 9
Śnoch S. 4: 15
Śnopsiewicz Tomasz 1(14): 20; 3(20): 30, 31, 32; 4(21): 4, 12, 14; 1(22): 29, 30, 33; 2(23): 10; 3(24): 13; 4(25): 6
Sobała Witold 4: 3; 5: 36
Sobańska Anna 4(25): 17fot.
Sobańska Gabi 4(25): 17fot.
Sobański Marek 4(25): 17fot.
Sobański Tomasz 4(11): 4; 2(15): 13, 14, 15, 34; 4(17): 4; PC: 9; 4(25): 13, 14
Sobiepanek E. 3(20): 24
Sobieszczański Bartłomiej 1(8): 17; 2(15): 13; 1(18): 12; PC: 32
Sobolewska Ela („Ginka”) 4(25): 33fot.
Sobolewski Andrzej 1(14): 5
Soboń D. 4(11): 13, 14, 16
Sohacki Andrzej 1(18): 6
Sokolowski G. 3(20): 18
Solak Robert 1(22): 7
Soneński Wacław 2(15): 30; 4(21): 31
Sopuch F. 4(11): 26
Sorek Paweł 2(9): 24; 4(11): 13fot., 16
Sosnowski Kazimierz 2(15): 8
Sowa Eugeniusz 1: 2
Sowa M. 2(15): 25
Spirzak Ryszard 1: 11
Srebrowska Iwona 6: 25
Sroczyński Piotr 3(16): 4
Stach J. 3(20): 22
Stach z Rzędkowicz 3(16): 5
„Stach” 2(23): 21 → Jędrzejczak Marek
Stachnik Renard 1: 27; 5(12): 22
Stachowicz T. B. 7: 10; 1(8): 30
Stachura Agnieszka 3(20): 15
Stachura Maciej 2(9): 8, 9, 10, 11; 3(20): 15
Stajszczak Michał 4: 18; 5: 32; 2(9): 6; 5(12): 5; 6(13): 9; 3(16): 5; 1(18): 5; 4(21): 17, 18; 1(22): 33; 4(25): 24, 25
„Stalney” 2(23): 19; PC: 34; 3(24): 22, 24 → Wiśniewski Zbigniew
Stanisław August Poniatowski 7: 10; 1(8): 29; PC: 6
Stankar Adam 1(14): 8
Starczyk Marek 2(19): 4
„Starnas” → Starnawski Krzysztof
Starnawski Krzysztof („Starnas”) 3: 16; 5: 32, 33, 44; 6: 20, 21, 27; 7: 4; 2(9): 2, 5, 6, 25; 1(14): 16, 17, 20; 3(16): 4; 1(18): 1, 6, 7; 1(22): 9, 25, 26fot., 27; PC: 11
Starzecki Włodzimierz 1(18): 7, 17, 18, 19
Stasiek 3(10): 18
Staszak Radosław 4(21): 16fot.; 4(25): 10, 11fot.
Staszic Stanisław 7: 11; 1(8): 30
„Staś” 1(14): 8 → Jędrzejczak Marek
Stecka J. 3(10): 24
Stecka Zofia 4(25): 7
Stecki Konstanty 4(11): 29, 31; 5(12): 31
Stefański Stefan 5: 44; 6: 20, 27; 7: 4, 38; 2(9): 5; 4(11): 4; 1(14): 4; 2(15): 4, 12, 13, 14; 4(17): 6; PC: 9
Stein Piotr 5(12): 5
Stępczyński Bogusław Z. 7: 11; 1(8): 30; 2(9): 2, 32, 33; 3(10): 2, 32, 33; 4(11): 2, 32, 33; 5(12): 18; 5(12): 32, 33; 6(13): 32, 33; 1(14): 32, 33; 4(17): 32, 33; 1(18): 31, 32, 33
Stepiński J. 5: 35
Stieber Zdzisław 1(14): 5
„Stif” → Nowak Stefan
Stolyho Kazimierz 4(25): 31
Stożek A. 6(13): 4
Stradowski J. 1: 20; 4: 15
Strama Krzysztof 5(12): 5
Strojny Grzegorz 3(20): 18; 4(21): 11; PC: 17
Strzelecki Edmund Paweł 4(21): 8
Strzeszewski Piotr 1(22): 9
Studencki M. 4: 14
Studzinski Marian 4(21): 4 → właśc. Stuoziński Marian
Stuoziński Marian 4(21): 4 (tu błędnie: Studziński); 2(23): 4
Stupak Andrzej 3(16): 4; 4(17): 4; PC: 11
Styma Szczepan 2: 9, 11 (tu błędnie: Tyma); 3: 4; 5: 5, 36
Styma Waldemar 2: 3; 3: 7
Styś Jacek 1: 8, 9; 3: 13; 4: 13; 5: 1, 44; 1(14): 8; 2(19): 14
Sulma T. 1(14): 22, 23
Sulkowski B. 6(13): 7
Suski P. 1(8): 10 → właśc. Suski Rafał
Suski Rafał („Rufio”) 6: 19, 22, 24; 1(8): 4, 10 (tu błędnie: Suski P.); 3(10): 17; 5(12): 10; 6(13): 5; 1(14): 29; 2(15): 23; 4(17): 10; 32; 4(21): 4, 13, 14; 1(22): 6, 7, 31, 32; 2(23): 10; PC: 14; 3(24): 12, 13
Suwaj Mirosław 1(14): 16
Sych L. 3(24): 30
Sygowski Marek 5: 35
Symula Katarzyna 2: 22
Syniawa Mirosław 3(16): 28
Syniawa Rafał 3(16): 28
Sypniewski M. 4(25): 32
„Sz” 3(10): 16
Szadkowski Sebastian 6(13): 4; 1(14): 4; 3(24): 5
Szafer Władysław 3(10): 16
Szajna Robert 2(19): 32
Szaniawski Rafał 3: 16; 2(9): 5
Szarejko Marcin 2(9): 15
Szatkowski B. 4(17): 28
Szczepan 5(12): 18
Szczepaniak M. 3(10): 31
Szczepański Jan Alfred („Jaszcz”) 6: 36
Szczepański Janusz 5: 23
Szczot Rafał 1(8): 6; 2(9): 4; 6(13): 9
Szczygiel Ireneusz 5: 44
Szczygiel Michał 3(10): 5
„Szeł” 3(10): 11, 12 → Radka Jarosław
Szeja Aleksandra 4: 13; 5: 13, 14, 30
Szekely Kinga 3(10): 16
Szelaż Łukasz 5(12): 5
Szelerewicz Mariusz ((MS), (MSz)) 1: 10, 16, 27, 29; 2: 22; 3: 17, 18; 4: 17; 6: 22, 23; 7: 6; 1(8): 8, 25, 26, 27; 2(9): 2, 22, 24; 3(10): 2, 25, 26, 27; 4(11): 5, 15; 5(12): 6, 23; 6(13): 21, 22, 23, 24; 1(14): 29; 3(16): 20; 1(18): 7; 4(21): 6, 7, 8, 21, 22; 1(22): 9, 25, 26, 27; PC: 5, 7; 4(25): 6, 8, 29, 30, 31, 34
Szelerewicz Paulina 4(11): 14
Szeptycki J. 3(20): 22
Sztol Mariusz 3(24): 13
Szulc A. [Joachim] 4(17): 8
Szulc Jacek 1(22): 13
Szulc Jerzy 3(20): 6
„Szulfada” 1(14): 8, 9, 10, 12, 13 → Krajewski Marcin
Szuper Dariusz 3: 13
Szura Czesław 4(25): 6
Szwarc-Bronikowski Stanisław 1(18): 7; 4(21): 8; 1(22): 9
Szwed Paweł („Edek”) 2(23): 19; PC: 34; 3(24): 21, 22, 23, 24fot.
Szych Kazimierz 5: 35; 3(20): 5; 10fot.; 4(21): 17; 1(22): 28, 33; 2(23): 9fot., 31, 32, 33fot.; PC: 12, 13; 3(24): 27; 4(25): 2, 32fot., 33fot.
Szymanowski Włodzimierz 1: 7; 5: 36; 4(25): 24, 26
Szymczak Irena 3: 15, 16
Szymczakowski Wacław 1(18): 17, 19; 3(20): 22
Szymczyński Wojciech 5: 18
Szymków 3: 4
Sznalski Jacek 3(16): 8; 1(18): 13; 3(20): 16
Szynekiewicz Adam 4(11): 7; 3(20): 17; 4(21): 6
Szywa Witold 1(8): 22
Ścieliński Marek 4(25): 33fot.
Śladowski Robert 2: 12
Śledziowski Grzegorz 3(24): 15
Ślęziak Grzegorz 5: 36
Śliwiński Jarema 1: 23, 28; 2: 22
Śliwowski Andrzej 3(24): 5
Ślusarczyk Joanna 4(25): 15
Ślusarski Janusz 5(12): 5
Śmiałek Angieszka 4(25): 33fot.
Śmiałek Janusz 5: 35 (tu też błędnie: Śmiarek); 1(8): 21fot., 22; 4(11): 8; 6(13): 8; 3(20): 10; PC: 13fot.; 4(25): 33fot.
Śmiałek Krystyna 5: 35; 6(13): 8
Śmiałek Piotr 4(17): 5; 1(18): 6
Śmiadowski Jan 2(23): 9fot.
Śmiały Andrzej 1(18): 6
Śmiarek J. 5: 35 → właśc. Śmiałek Janusz
Śmigiełski G. 5: 10
Śmigiełski Wiesław 5: 10; 7: 30; 2(9): 13 (tu jako: Wiesio)
Śnieszka Z. 4(17): 8
Środulski J. → Wielgus-Środulski J.
Świątek Magdalena 4: 13
Świątek Robert („Świsłak”) 6: 3, 14; 7: 22, 23, 37; 1(18): 15, 18; 6(13): 12, 13; PC: 15, 16
Świder M. 5: 35 → Orłowska Marta
Świerad św. (też Andrzej Świerad, Sierad) 4(11): 32; 4(17): 32, 33; 1(18): 31, 32
Święcki Wojciech 4: 27; 1(14): 5, 6; 1(18): 7; 3(20): 5
„Świsłak” 1(8): 14; 6(13): 12; PC: 16, 17? → Świątek Robert
Tabaczyński Z. 6(13): 4
Taczanowska Karolina 2(9): 5
Taczanowski Władysław 1(8): 30
Tambor Piotr („Piciu”, też „Piotrek”) 1(8): 12, 13, 14; 2(9): 18, 19 (w nr jako: „Piotrek”); 5(12): 13; 1(18): 9; 3(20): 5; 4(21): 15, 16fot.; 1(22): 21; 3(24): 2; 4(25): 9, 10, 11fot.
Tebin Ula 4(25): 17fot.
Tetmajer Kazimierz 4(25): 4 → Przerwa-Tetmajer Kazimierz
Thlon Michał 1(22): 9
Tokarewicz Rafał 4(17): 14
Tokarz Magdalena 3(10): 4, 5
Toma 1(18): 22
„Tomahawek” → Tomaszek Tomasz
Tomaszek Maciej („Toporek”) 3: 15; 5: 14; 6: II okł., 1, 17, 26; 7: 5, 6, 12, 13, 26; 2(9): 2, 6, 16,

- 17; 1(14): 4; 3(16): 4; 4(17): 5; 1(18): 7, 8, 12; 3(20): 9; 2(23): 10, 22, 23, 24; PC: 2, 11, 31, 32; 3(24): 14, 15
- Tomaszek Tomasz („Tomahawk”) 2(23): 10, 22, 23, 24; PC: 2, 31, 32; 4(25): 15
- Tomaszewski Jarosław 3(24): 5
- Tomaszewski Jerzy 2(15): 8; 1(18): 18, 19fot.
- Tomaszewski Marcin 1(22): 9
- Tomczak E. 3(24): 30
- Tomek PC: 9 → Sobański Tomasz
- „Tomek” 2(9): 18, 20 → Erm Tomasz
- Tomek 2(9): 6; 3(16): 4
- Tomiczek W. 5: 35
- Tomić-Wrzak Janina 2: 3 → Wrzak Janina
- Tomić Janina 1: 5; 3: 8 → Wrzak Janina
- Topolska Urszula 2(19): 14; 2(23): 21fot.; PC: 26
- „Toporek” 3(16): 4 → Tomaszek Maciej
- Traciowski Tomasz 1(22): 28
- Tront A. („Johan”) 3(10): 18; 6(13): 25
- Tront Joanna 5: 8
- Trontowie 5: 6
- Trumpus Jan 3(20): 18
- Trzcińska Agnieszka 4(21): 16fot.
- Trzęsicki Zenon 3: 4
- Tuczyńska Julita 5: 10, 23
- Tumidajewicz Z. 1: 32
- Tyc Andrzej 6: 23; 3(10): 16; 6(13): 6, 7; 3(16): 7, 12; 4(17): 8
- Tyma S. 2: 11 → właśc. Tyma Szczepan
- Ubiel Kornelia 4(21): 4
- Uchmański Bernard 1: 16; 7: 38
- Uhl Waldemar 5: 35, 36, 44; 4(25): 33fot.
- Ulman Stanisław 6(13): 8
- „Umberto” 1(18): 9 → Wiśniewski Norbert
- Unrug Rafał 1(18): 7, 19; 3(20): 9fot.
- Urban Jan 1: 17, 20, 21, 22; 2: 1, 26; 4: 14; 5: 30; 7: 6; 1(14): 5, 21, 22, 31; 2(15): 8, 18, 19, 31; 3(16): 16, 17, 18, 19, 25; 4(17): 27, 29; 2(23): 6
- Urbanik A. 5: 30
- Urbański Daniel 1: 11
- Veray Jerzy 1: 3, 4; 5: 36, 44; 2(23): 32
- Vervrentini 1(14): 19
- (w) 2: 1, 28 → Wiśniewski Wojciech W.
- W.W.W. 8: 24 → Wiśniewski Wojciech W.
- (W.W.W.) 8: 21; 3(24): 4, 8 → Wiśniewski Wojciech W.
- Wach Danuta 3(20): 4
- Wach Zbigniew 3(20): 4
- Wacław ojciec 6: 32(tu jako: Wencelau); 7: 10; 1(8): 29
- Wacławek Tomasz 3(10): 6
- Wajda T. 4(21): 22
- Wajdos Tytus 4(21): 22
- Wajrak Adam 1(22): 9
- Wajzer Maciej 5(12): 13
- Wala A. 3(16): 26, 27
- Wala Jerzy 1(14): 5
- Wala Tomasz 2: 7
- Walczak T. 4: 20
- Walczak W. 3(10): 5
- „Waldziu” 1(22): 15, 18, 19 → Mucha Waldemar
- Walenta Krzysztof 4: 27
- Waligórski 1(14): 33
- Walkman G. A. 4(17): 30
- Wandorf A. 5: 35 → właśc. Wandorf A.
- Wańczyk Paweł 1: 11
- Wańczyk Piotr 2: 7
- Wasilewski Wojciech 5: 44; 6: 27; 5(12): 25
- Wasiniński Andrzej 4(21): 18 → właśc. Wosiński Andrzej
- „Wasył” 1: 3 → Orłowski Jan
- Wasylkowski Leszek 4(25): 7
- Wasyluk Stanisław 3: 17; 1(8): 4, 8, 10; 2(9): 25, 26; 5(12): 4, 5, 10, 12, 21; 2(15): 10, 11; 4(17): 10; 3(20): 5; 4(21): 4; 3(24): 12, 13
- Waszczuk Wojciech 5(12): 5
- Wasniewski G. 5: 10
- Wawryka Marcin 2: 22; 5(12): 24; 1(14): 22; 3(16): 25; 4(25): 8
- Wawryk Piotr 3(20): 9
- Wąsowicz Jerzy 1(22): 9
- Weiner Wanda 3(20): 22
- Wencelau 6: 32 → Wacław
- Wendawski Tomasz 5: 14; 1(14): 24
- Wendorf A. 5: 35(też błędnie: Wandorf)
- Westwalewicz-Mogilska E. 5: 43
- Weyberg Z. 1(14): 31
- Węgiel Andrzej 4(21): 33
- Widomski Tadeusz 2(9): 25
- Widuch Ryszard 5: 44
- Wieczorek Elżbieta 2(23): 6; 4(25): 5, 29
- Wieczorek Jerzy 3: 3, 4(tu błędnie: Wieczorek K.); 5: 5, 36; 6: 24
- Wieczorek K. 3: 4 → właśc. Wieczorek Jerzy
- Wieczorek Ludwik 2(23): 5, 6; 3(24): 5; 4(25): 5, 29
- Wieczorek Paweł 7: 34
- Wielbłąd 3(16): 4
- Wielgus Krzysztof 2(15): 25
- Wielgus-Sródluska J. 2(15): 25
- Wielogłowski Sebastian 4(11): 15
- Wieniewski Grzegorz 2: 12
- Wierzbowski Jarosław 2(23): 21fot.
- Wierzbowski Marek 5: 10, 22; 1(8): 17; 2(9): 4, 25; 4(11): 4; 1(14): 4, 6; 2(15): 8, 12, 13, 15; 4(17): 4; 4(21): 4, 15; 1(22): 21, 33; 2(23): 10; PC: 2, 4, 8, 9, 10fot., 20; 4(25): 7, 14, 18
- Wierzbowski Ryszard 5(12): 5
- Wiesio 2(9): 13 → Śmigiełski Wiesław
- Wiewiórka J. 3(10): 24
- Wiktorowska Hanna 4: 27; 1(14): 5; 1(18): 7
- Wilczkowski Andrzej 1(14): 5
- Wilczyński A. 3(16): 26, 27
- Wilk Mariusz 4(11): 16, 35
- Wilk Wiesław 1: 6, 7; 2: 10, 11; 3: 3; 5: 5, 35, 36, 44; 4(11): 22; 4(17): 5, 10; 3(20): 6(tu błędnie: Władysław); 4(21): 12, 13, 14; PC: 14; 3(24): 11, 12, 13; 4(25): 5, 33fot.
- Wilk Władysław 3(20): 6 → właśc. Wilk Wiesław
- Wilkelbauer Grzegorz 4: 13 → właśc. Winklbauer Grzegorz
- Wiltos Wojciech 1(22): 9
- Wincenty Kadłubek → Kadłubek Wincenty
- Winczowski E. 4(21): 22
- Winiarski Edward 4(25): 7
- Winklbauer Grzegorz 1: 7, 8, 9; 2: 20; 4: 13(tu błędnie: Wilkelbauer)
- Wiraszka S. 3(16): 16, 18, 19
- Wiskielis Jacek 5: 31
- Wiszniewska T. 3(10): 5 → właśc. Wiszniewska Teresa
- Wiszniewska Teresa 3(10): 5(tu błędnie: Wiszniewska), 16; 4(17): 8
- „Wiśnia” 3(16): 4
- Wiśniewski Jarosław 3: 17, 18; 1(14): 29
- Wiśniewski Michał 5: 23
- Wiśniewski Mirosław 3: 17, 18; 4: 16; 6: 21; 1(14): 29
- Wiśniewski Mirosław 4(25): 7
- Wiśniewski Norbert („Umberto”) 1(18): 9
- Wiśniewski R. 6(13): 4
- Wiśniewski Wojciech W. (red., (w), (ww), (www), www, W.W.W., (W.W.W.)) 1: 14, 16, 23; 2: 1, 17, 19, 20, 28; 3: 1, 5, 11, 18; 5: 30, 35; 6: 23; 7: 3, 6, 7, 9, 11, 14, 17, 27, 36; 1(8): 5, 7, 8, 21, 22, 24, 25, 26, 28, 30; 2(9): 2, 22, 32, 33; 3(10): 2, 18, 32; 4(11): 7, 15, 16, 32, 33; 5(12): 5, 7, 18, 19, 22, 32, 33; 6(13): 10, 32, 33; 1(14): 5, 7, 31, 32, 33; 2(15): 5, 8; 3(16): 12; 4(17): 7, 8, 22, 32, 33; 1(18): 31, 32, 33; 2(23): 7, 8, 9, 10; PC: 2, 4, 5, 6; 3(24): 4, 7, 8, 10; 4(25): 2, 5, 19
- Wiśniewski Zbigniew („Stalney”) 2(23): 19; PC: 34; 3(24): 22, 24fot.
- Wiśniowski Jacek 6: 3; 7: 22, 23
- Witek A. 5: 28, 29
- Wiłkowska Monika 1(18): 7; 1(22): 9
- Wiłkowski Igor 1(18): 8
- Wiłkowski Tomasz 3: 15, 16
- Wito Andrzej 1: 27; 5(12): 6; 4(25): 31
- Wkręt Robert 4(21): 22 → właśc. Wkręt Robert
- „Włodzik” 1(22): 15, 18, 19 → Porębski Włodzimierz
- Włosek Izabela 5: 44; 4(11): 7; 3(16): 7; 4(17): 6; 1(18): 7; 2(23): 6; 4(25): 7
- Włosek Maciej 2: 3; 5: 44
- Włosek Przemysław 5: 44; 7: 35; 4(11): 7; 1(14): 6; 3(16): 7; 4(17): 8; 1(18): 7; 3(20): 9; 1(22): 5; 2(23): 6, 8; PC: 7; 4(25): 7
- Wočko Jarosław 4(11): 11, 12; 1(22): 13; 4(25): 12
- Wojas Paweł 6: 25 → właśc. Wojas Paweł
- Wojciech św. 1(8): 24
- Wojciechowski Leszek 6(13): 8
- Wojewódzki J. 3(20): 18
- Wojtaczka Małgorzata 1: 8, 9; 4: 13; 2(9): 12, 14, 15; 1(14): 8, 12, 13; 2(19): 14
- Wojtan Krzysztof 1: 20, 22
- Wojtas 1(18): 22
- Wojtas Paweł 6: 25(tu błędnie: Wojas); 6(13): 19; 4(25): 17fot.
- Wojtera Tadeusz 6(13): 8; 2(15): 8
- Wojtów Andrzej 3(10): 2, 5; 4(11): 5, 6; 6(13): 6; 1(14): 19; 3(16): 8; 1(18): 13, 15, 16; 3(20): 4, 6, 7, 16; 4(21): 6; 2(23): 5, 6, 28, 30; 3(24): 9, 19, 20; 4(25): 5, 27, 29
- Woldan R. 1(8): 17
- Wolf 1(14): 33
- Wolniewicz Adam 5: 22; 1(8): 17; 4(17): 14
- Wołoszyn Bronisław W. 4: 14; 5: 27; 3(16): 16, 18; 3(20): 24; 4(21): 33; 3(24): 34
- Wołoszyn K. P. 3(16): 16, 18, 19
- Wosiński Andrzej 4(21): 18(tu błędnie: Wasiniński); 4(25): 32fot.
- Wóźniak Jan 6(13): 8
- Wóźniak K. 5: 35
- Wóźniak Marek 4: 16
- Wóźnica Andrzej 4: 6, 9; 5: 8; 6: 6; 6(13): 25
- Wóźnica Joanna 6(13): 25
- „Wódz” 2(23): 11, 14 → Ciszewski Andrzej
- Wójcik J. 3(10): 10 → właśc. Wójcicki Jacek
- Wójcik Marcin 1(14): 16; 1(22): 7; 2(23): 25, 26, 27fot.
- Wójcik Rafał („Ciwick”, też błędnie: „Ciwak”) 6: 3; 7: 22, 23; 1(8): 18; 4(11): 11, 12; 1(14): 7; 4(17): 31; 2(19): 18, 19, 20
- Wójcik Zbigniew 4: 14, 25; 5: 43; 3(16): 26, 27; 4(25): 5
- Wójtowicz Łukasz („Serbik”) 2(19): 19, 20; 3(20): 18; 4(21): 6, 9, 10, 11; 1(22): 10; PC: 16; 17; 4(25): 5; 4(25): 12
- (WR) → 4: 13
- Wróbel Renata 2: 9; 5: 36
- Wróbel Tomasz („Lovelas”) 2(23): 21fot.
- Wróblewski Tymoteusz (Tymek) 1: 19, 20, 22; 2: 26; 1(8): 22
- Wrzak (też: Wrzak-Tomic, Tomiś) Janina („Jaska”) 1: 4(„Jaska”), 5(Tomiś); 2: 3; 3: 7, 8(Tomiś); 5: 8; 6: 6, 18; 7: 19; 1(8): 21; 6(13): 8, 25, 27; 3(16): 4, 29, 31
- Wrzak-Tomic Janina 3: 7; 5: 8; 6: 6 → Wrzak Janina
- Wrzosek Antoni 4(17): 4(tu błędnie: Wrzosek E.)
- Wrzosek E. 4(17): 4 → właśc. Wrzosek Antoni
- (ww) 2: 20, 28 → Wiśniewski Wojciech W.
- www 2(23): 7 → Wiśniewski Wojciech W.
- (www) 1: 23; 2(23): 7, 8, 9, 10 → Wiśniewski Wojciech W.
- Wyglądacz Andrzej 4(25): 32fot.
- Wykret M. 4(21): 22
- Wykret Robert 4(17): 21; 4(21): 20, 22(tu też błędnie: R. Wkręt)
- Wywrocki Maciej 2(19): 14; 2(23): 21fot.
- Zabrzeński Czesław 1: 11; 5: 44
- Zabrzycki P. 1(8): 18, 19 → właśc. Zabrzycki Piotr
- Zagórny Marian 7: 8, 35
- Zagórska Monika 3(24): 15
- Zagórski Sławomir 5: 44; 6: 17, 24, 26; 2(9): 17; 1(14): 22, 23; 3(16): 25, 26; 1(18): 23; 3(24): 15; 4(25): 7, 16, 17
- Zahel (żona Mariusza) 1: 6
- Zahel Mariusz („Pola”) 1: 6; 5: 36
- Zając Tomasz 4(21): 20, 22
- Zajdźński Krzysztof 5(12): 25
- Zajęcki Artur 3(10): 12
- Zakrzewski Wawrzyniec 1(8): 9; 4(17): 10; 1(22): 5
- Zalewski Bogusław 5: 31; 6: 27
- Zaloba M. 3(16): 27
- Zamorski Marcin 7: 8; 1(8): 20; 2(9): 16; 1(18): 12; PC: 7, 32; 4(25): 23
- Zan Tomasz 2(15): 32
- Zaruski Mariusz 1(14): 30
- Zawada Andrzej 1(14): 5, 6; 1(18): 6, 7; 4(21): 8
- Zawada Marta 2(23): 24
- Zawierucha Lubomir 5: 44; 7: 3, 33, 34; 4(25): 30, 31
- Zawisz Wojciech 2(9): 11; 1(14): 8, 11; 4(17): 18, 19; 1(22): 15, 16, 17
- Zaworonek Agnieszka 6: 34; 1(8): 17 → Zaworonek Mateja Agnieszka
- Zaworonek Mateja Agnieszka 6: 34; 1(8): 17; 4(11): 2, 27; 2(15): 13; 4(17): 4
- Zbertek Ewa 2: 10, 11; 3: 3; 5: 36; 3(10): 31
- „Zbig” → Rysiecki Zbigniew
- Zdeb Bartłomiej 4(17): 18, 19
- Zdeb Bartosz 1(14): 8, 11
- Zejszner Ludwik 7: 11; 1(8): 30; 1(14): 31
- Zełechowski Marek 4(21): 18 → właśc. Zełechowski Marek
- Wójcicki Jacek
- Zgaga Piotr 2(19): 30; 4(21): 4
- Zgorzelska Maria 1(18): 6
- Zgorzelski Marek 1(18): 6
- Ziach Dariusz 1: 20; 4: 15; 1(18): 9
- Zielant Jan 3(10): 31(tu błędnie: Zielart)
- Zielart J. 3(10): 31 → właśc. Zielant Jan
- Zieliński A. 5: 35
- Ziemska Iza 2(23): 21
- Zienkiewicz Patryk 1(14): 17, 18
- Zierhoffer Marek 1(14): 5
- Zięba Janusz 1: 9; 2: 3, 28; 5: 44
- Zięba W. 6: 23
- Ziober Norbert 2(9): 4, 5; 5(12): 5; 6(13): 9; 1(14): 16, 17; 3(16): 5; 4(17): 4; 1(18): 5; 1(22): 7, 20; 2(23): 25, 27fot.; PC: 10, 11
- Zlonkiewicz Z. 1: 21, 22; 4: 14
- Zubrzycki Piotr 1(8): 18, 19(tu też błędnie: Zabrzycki)
- Zugmunt J. 5: 36 → właśc. Zyg-munt Jerzy
- „Zwierzak” 2(9): 6
- Zwijacz (Zwijacz-Kozica) Bartosz 2: 13, 17; 6(13): 4, 5; 1(14): 4; 1(22): 7
- Zwijacz (Zwijacz-Kozica) Tomasz 1: 11, 13; 2: 13, 17; 4: 9
- Zwoliński Stefan 1: 15; 4(11): 31; 4(25): 7
- Zwoliński Tadeusz 1: 15
- Zwoliński Zbigniew 3(10): 21
- Zybura M. 4(11): 31
- Zygmunt August 7: 9; 1(8): 29
- Zygmunt Jerzy („Imon”) 1: 3, 23; 2: 6; 3: 3; 5: 26, 36(tu też błędnie: Zugmunt); 44: 7; 37, 38; 1(8): 18; 4(11): 7; 8; 5(12): 10; 1(14): 30; 3(16): 12; 4(17): 3, 9, 10, 11; 3(20): 10fot.; 4(21): 12, 13, 14, 19, 22, 33; PC: 12; 4(25): 22
- Zyworonek A. 7: 22, 23, 37; 1(8): 15 → właśc. Zyworonek A.
- Zyzańska Halina 6(13): 13; 4(17): 16; 3(20): 17, 18; 4(21): 9, 5, 11; 2(23): 4, 29; PC: 16, 17
- Zyzańska Maria 4(21): 11; PC: 17
- Zyzański Henryk 6: 14; 6(13): 13; 4(17): 15; 3(20): 17, 18; 4(21): 5; 2(23): 4, 29, 30; PC: 16; 4(25): 7, 8
- Żarski Marcin 5(12): 22
- Żelechowska Agnieszka 1(14): 20; 2(15): 23, 24; 4(17): 10; 4(21): 4; 3(24): 13
- Żelechowski Marek 4(21): 18(tu błędnie: Żelechowski); 4(25): 32fot., 33
- Żera Alan 2(23): 7
- Żera Artur 2(23): 7
- Żerdzicka Klara 3(16): 4(tu: „Klara”); 1(22): 25
- Żeromski Stefan 6: 34, 35, 36
- Żmuda Antoni 3(20): 21, 24
- Żuławski Wawrzyniec 4(11): 29
- Żurek Marcin 2(23): 22, 23, 24; PC: 32
- Żyworonek A. 7: 22, 23, 37; 1(8): 15(dotąd błędnie: Zyworonek); 3(20): 18; 4(25): 6

Zagranica

- Abraham 6: 31
- Alessandro 2(19): 25 → Moretti Alessandro
- Alex 1(22): 17 → Moretti Alessandro
- Anton (Austria) 1: 7
- Antonini Robert 6: 13
- Armando Alonso Bernardo Fernandez 7: 31; 1(14): 12
- Astner 2(9): 9
- Atanasow Peter 3(24): 7
- Audra Philippe 3(16): 12; 2(19): 10; 4(21): 27, 29; 2(23): 11, 14
- Audy Marek 1: 13; 6: 24; 4(17): 22
- Bacso Attila 1(8): 6(tu błędnie jako: Atilla D. Bral); 2(15): 5(tu błędnie jako: Atilla Koşa)
- Badescu Bogdan 5(12): 15, 16
- Bakšić Darko 3(10): 6; 2(15): 5; 2(19): 18
- Balogh E. 4(21): 24
- Bartholeyns J.-P. 4(17): 6
- Bashta V. A. T. 3(24): 34
- Basinger Kim 1(18): 30
- Bella Pavel 2(19): 29
- Bence Phil 1(22): 6
- Benedetti Gianni 7: 32; 3(10): 9; 3(16): 5; 1(18): 5; 2(19): 21(tu jako: „Gianni”); 1(22): 17
- Benedetti Mila 2(19): 21(jako:

- „Mila”
 Benedykt św. 6: 31; 3(16): 5
 Bensleigh Bruce 3(10): 7
 Benuar ks. 4(25): 16, 17
 Berest 3(10): 33
 Bernardetta św. (Bernardeta Sobirous) 6: 31
 Besson J. P. 3(20): 6
 Beyrand Gerard 3(20): 6
 Beyrand Jean Baptiste 3(20): 6
 Bishop Stephan 6: 33
 Blazek Radosław 6: 14
 Bleahu M. 4(11): 25, 26; 3(16): 24(tu błędnie: Bleahu)
 Bleahu M. 3(16): 24 → właśc. Bleahu M.
 Blusk M. 4(17): 24
 Bógli 4: 23
 Boldt Markus 1(14): 24
 Boldt Petra 1(14): 24
 Bolt Pete 2: 1
 Borr John J. 2(23): 28
 Bosák Pavel 1(8): 7; 3(10): 16; 3(24): 6
 Botez Mihai 5(12): 17
 Bottazzi J. 3(10): 7
 Bowden Jim 3(10): 6
 Bozic Vlado 3: 14
 Bótaň Karoly 4(21): 6
 Bral Atilla D. 1(8): 6 → właśc. Bascso Atilla
 Brandsfort Matt 6: 33
 Brian P. 1(14): 15
 Brooks Simon 5(12): 8; 3(24): 9
 Brückmann F. E. 7: 10
 Bučevićute S. 2(15): 33
 Bulwa Milan 1: 13
 Bunnell Dave 5: 1, 20, 21
 Cálín 6(13): 9
 Campion Gerard 3(10): 7
 Carpenter H. 4(11): 27, 28, 31
 Čarný P. 4(17): 24
 Carpiní 6: 29
 Cassin Ricardo 1(14): 6
 Cec Laka 6: 33
 Cellarius A. 7: 9
 Cezar 6: 35
 Chabukiani Petre 3(24): 9
 Chauvet Jean-Maria 2(23): 8
 Chrysus 6: 31
 Čilek Václav 1: 23(jako WC)
 Ciubotarescu Christian Aurelian 1(14): 15; 1(22): 22; 2(23): 27fot.
 Clayton F. Lino 3(24): 6
 Colliard Daniel 3(10): 7; 4(11): 10
 Corbel J. 6: 15
 Corradini Mario 1: 31
 Craven Stephen 1(8): 7
 Cuvier G. L. 7: 10; 1(8): 29
 Daniela 3(10): 9, 12 → Kraus Daniela
 Danièle F. 3(10): 7
 Davies Donald 2(15): 7
 Davison Don 2(15): 7
 Davtian Smbad 3(24): 19, 20
 Decusz 6: 31
 Decu V. 4(11): 26
 Delannoy 4: 22
 Demović Ivan 4(17): 7
 Deniken E. 2(19): 31
 Diaz Bartolomeo 6: 29
 Dobrilla Filippo 1: 9; 2: 12
 Dobrjanskij Orest 6: 26
 Dolejsy Ladislav 1: 13
 Doucette Don 5: 21
 Douchet Marc 6(13): 9
 Dreyer Deon 3(10): 6
 Droppa Anton 2(19): 5
 Drouin Philippe 4: 13
 Ducluzak Bruno 4: 1 → właśc. Ducluzaux Bruno
 Ducluzaux Bruno 4: 1
 Eavis Andy 1(8): 7; 3(24): 6
 Egger Helga 5: 6, 10(dalej tylko: Helga); 2(9): 9; 4(21): 15
 Eichinger Jürgen 1: 32
 Einstein Albert 2(15): 12
 Ereszkigal 6: 30
 Evetts Jan 4(17): 5, 6
 Exley Shek 5: 32; 3(10): 6
 Facija Franc 5(12): 27
 Faulkner Trevor 3(24): 8
 Faure N. 3(10): 7
 Favre Gerald 4(11): 8
 Fazal Dad Kakar 5(12): 8
 Feichtner (żona Richarda) 2(19): 9
 Feichtner Richard 3(10): 14, 15; 5(12): 20; 2(15): 9, 10; 4(17): 5; 2(19): 6, 7, 8, 9, 10; 4(21): 29; 2(23): 11fot., 14; PC: 23
 Ferency Georg 4(21): 6
 Fild S. 3: 20
 Filip II Macedoński 6: 29, 31
 Fillos Fabrice 1(22): 6
 Flannery T. F. 3(16): 12
 Ford D. C. 3(16): 24
 Gadermayr Wolfgang 1: 3; 5: 36; 3(10): 13, 15(tu też błędnie: Gadermayer)
 Gamma Vasco da 6: 29
 Ganahl Paul 3(10): 14
 Ganter J. 2(15): 7
 Garby Georges 1(8): 7
 Gherlizza Franco 3(16): 5
 Gianni 2(19): 21; 1(22): 17 → Benedetti Gianni
 Gilgan M. 3(16): 24
 Gill D. W. 2(15): 7
 Giordano Ludovic 3(20): 6
 Gomez Nuno 3(10): 6, 7
 Gonzales Suarez, Juan Jose 7: 31; 1(14): 12
 Griflik Marcel 2(15): 5
 Gunay Evren 2(9): 7
 Hadriová K. 4(17): 24
 Haffner 4: 22
 Hanekon Dian 3(10): 6
 Hannon 6: 29
 Hapka Roman 3(24): 6
 Hasenmayer Jochen 1(8): 7; 1(14): 25(tu Johan)
 Hazay G. 4(11): 25
 Helga 5: 10; 2(9): 9; 4(21): 15 → Egger Helga
 Herodot 6: 29, 31
 Herve Marc 6(13): 19
 Herzog Maurice 3(20): 9
 Herzog Werner 1: 32
 Hillary Edmund 1(14): 6
 Himmeler Heinrich 1(18): 8
 Hipman Petr 1(8): 4; 4(17): 8fot.
 Hitchcock Alfred 6: 15
 Hitler Adolf 1(18): 8
 Hoble Fabien 3(16): 12
 Hochmuth Zdenko 1(18): 7
 Höck V. 4(21): 27, 29
 Holoubek Peter 1(8): 4, 5 - Holúbek Peter
 Holroyd Martin 4(11): 8
 Holubek Martin 6: 24
 Holúbek Peter 3: 19, 20; 6: 13; 1(8): 4, 5(w nr błędnie: Holoubek); 6(13): 2, 3, 14, 15, 16, 17, 18; 4(17): 7, 8, 24; 1(18): 16; 2(19): 5, 26; 3(20): 5; 4(25): 5, 19
 Hooper James 4(17): 6; 2(19): 5
 Horaiju Cămpian 3(16): 22
 Hornung Jens 1(14): 7
 Hromas J. 3: 31
 Hupka R. 4(17): 24
 Huppert George 1(8): 7; 3(24): 6
 Hutchins 6: 33
 Isler Olivier 1: 23
 Izaak 6: 31
 Jakub 6: 31
 James Julia 1(8): 7
 Janciewicz Jean 2: 1
 Janek Leo 5(12): 30
 Jansky Wolfgang 2(23): 32
 Jeannel R. 4(11): 25, 26
 Jesus 1(8): 18, 19
 Jeutter Peter 1(14): 7; 4(17): 5
 Jimenez Antonio Nuñez 2(15): 8fot.
 Jokus Kirk 1: 32
 Jones Cheryl 2(15): 7
 Jones Dave 2(15): 7
 Jones Peter 2(15): 7
 Jourdan Franck 3(24): 25
 Juan Carlos 3(24): 10
 Kabát Vincent 4(25): 19
 Kananowicz Andrzej 6: 26
 Karban Günther 5(12): 15
 Karkabi Sami 1(8): 7
 Kaschak Franz 5(12): 15
 Kasjanov Jurij 1(22): 8
 Kautmanová I. 4(25): 19
 Khang Pham 7: 37, 38
 King Ko 1(8): 7
 Kiselev Vladimir 2(15): 5
 Klappacher Walter 6: 10, 11; 7: 18; 1(8): 16; 4(21): 27, 29; PC: 19; 3(24): 11
 Klemens XIV 2(9): 32; 3(10): 32; 4(11): 32
 Kleskeň J. 3: 20, 28
 Klimchuk Aleksander 3(24): 6 → właśc. Klimczuk Aleksander
 Klimczuk Aleksander 1(8): 7(tu błędnie: Alex Klimuk); 3(24): 6(tu: Klimchuk)
 Klimuk Alex 1(8): 7 → właśc. Klimczuk Aleksander
 Knapczyk H. 4(21): 27, 29
 Kolumb Krzysztof 6: 29
 Kopetzky Heinz 5(12): 15
 Köppen B. 4(21): 27, 28
 Kostas 6: 14
 Koša Attila 2(15): 5 → właśc. Bascso Attila
 Kováčik 3: 20
 Kral Alois 2: 23
 Krasznék Eugen 5(12): 15
 Kraus Daniela 3(10): 9, 12
 Kraus Mauro 7: 32(też Mario); 3(10): 9, 10, 11, 12
 Kučera B. 3: 31
 Kucharovic 2(19): 28; 1(22): 20
 Kunaver Jurij 7: 33
 Kusch Heinrich 2(23): 18; PC: 34
 Labegallini Joze Ayrtón (Ayerton) 1(8): 7; 3(24): 6
 Lackovic Damir 3(10): 6
 Laiconas Enkas E. 2(15): 33
 Larribeau J. D. 3(20): 6
 Lascu Christian 3(16): 24
 Lauritzen S.-L. 6: 15 - właśc. Lauritzen Stein-Erik
 Lauritzen Stein-Erik 6: 15 (tu błędnie: Lauritzen S.-L.); 7: 3
 Leibnitz 6: 32
 Leruth R. 4(11): 26
 Lextrait S. 3(10): 7
 Lina Clayton F. 3(24): 6fot.
 Lindner Fryderyk 6: 33
 Loiseleur Bernard 2(19): 4
 Lopez Carrea M. 1(14): 24
 Loretan Erhardt 1: 31
 Lot 6: 31
 Loubens Marcel 4(21): 6
 Lucinkiewicz Anton 3(24): 10
 Luka 2(19): 18
 Lukrecjusz Carus 6: 31
 MacNab Peter 2(19): 4
 Madelaine Eric 6: 27; 2(9): 33; 3(10): 7, 21
 Magdolen Peter 5(12): 7; 6(13): 15, 18; 1(14): 7; 4(17): 22, 23, 24; 2(19): 26; 3(20): 5
 Magellan 3(24): 15
 Magellan Ferdynand 6: 29
 Mahomet 6: 31
 Maire Richard 1(22): 8
 Marcinkevičius V. 2(15): 33
 Maria 1(22): 17 → Moretti Maria
 Marty Philippe 4(11): 8
 Mauro 3(10): 12 → Kraus Mauro
 Mavlyodov Bulat 1(22): 8 → właśc. Mawłodow Bulat
 Mawłodow Bulat 1(22): 8(tu jako: Mavlyodov)
 May Mathilda 1: 32
 Mayo Sherry 2(9): 8; 3(10): 21
 Medwedew Sasza 2: 13
 Meiberg Franz 3(10): 13; PC: 23
 Menes Jorge de 2(23): 16
 Michał Anioł 4(25): 22
 Mifsuda A. 2(23): 29
 Mihalic Andrej 3(24): 6
 Mikula V. 4(21): 7
 Mikulenas V. 2(15): 32
 Mila 2(19): 21 → Benedetti Mila
 Minvielle P. 4(11): 29, 31
 Misur Adam 2: 23
 Mitra 6: 30
 Mitrofan H. 1(14): 15
 Montiel 1(8): 18, 19
 Moretti Alessandro 3(10): 9; 2(19): 25(tu: Alessandro); 1(22): 17(tu: Alex)
 Moretti Maria 3(10): 9; 1(22): 17(tu: Maria)
 Moticka Zdenek 1(8): 8
 Moulit T. 4(11): 31
 Mouret Claude 1(8): 7
 Muir Stewart 3(10): 7
 Münster S. 7: 9; 1(8): 29
 Musil Frantisek 1: 13; 6: 14, 24
 Nader Fadi 3(24): 6
 Nagel Johannes A. 6: 32, 33
 Narbutas V. 2(15): 33
 Naum T. 3(16): 13
 Neff Horst 5(12): 15
 Negrea St. 4(11): 26
 Negulescu N. 1(14): 15
 Nergal 6: 30
 Netia 6: 30
 Nils 5: 19
 Očkaik 3: 20
 Oliphant Joe 4(25): 18
 Oliphant Matt 3(24): 8
 Oliphant Tina 4(25): 18
 Olšovský M. 4(17): 24
 Ondruch Tomáš 6: 24
 Osborne Robert Lee Armstrong 3(24): 6
 Otto 6: 32
 Palmer Rob 5(12): 8
 Patryk z Moraw 6: 24
 Paukstys B. 2(15): 33
 Pauler Reimar 5(12): 15
 Pausanias 6: 31
 Pavlarić Stanisław 4(17): 22, 24; 2(19): 27, 28; 3(24): 10
 Paweł św. 6: 31, 35; 2(23): 29
 Peleshchishyn 3(10): 33
 Penck A. 3(16): 13
 Perhinek D. 3(10): 11; PC: 31
 Pernette J. F. 1(22): 8
 Pestal G. 4(21): 27, 29
 Petar Bogdan 6: 32
 Petit Esteban 1: 16
 Petrujicki Aleksej 1: 14; 2(9): 5, 6; PC: 11
 Petzl Fernand 1(18): 5, 19
 Pintar Gregor 3: 14
 Pintea-Alb Maria 4(11): 25, 26
 Piovarchi E. 3(20): 15
 Pironet J. 2(23): 22 → Pimat Jozež
 Pirmat Jozež (Jozko) 4(11): 12; 3(16): 9(tu też: Parant); 1(18): 12, 13; 2(23): 22(też: Piranat), 24; PC: 32; 4(25): 15
 Parant J. 3(16): 9 → właśc. Pirnat Jozež
 Piskaljuk Jurij 6: 26
 Pistole Nancy 3(24): 8
 Platon 3(16): 30
 Pleša C. 4(11): 25
 Pleša P. 4(11): 25
 Poinard Benoit 3(20): 6
 Polo Marco 6: 29
 Pompejusz 6: 35
 Pop Calin 1(14): 15
 Portner D. E. 4(11): 31
 Pouwels M. 3(20): 6
 Povara I. 4(11): 26
 Price Liz 1(14): 7
 Profit Christoph 1: 31
 Puşcaru V. 4(11): 25
 Puticka W. 5(12): 28
 Pyteasz 6: 29
 Quick Peter 2(19): 5
 Racoviţă Emil 4(11): 26
 Rahn Otto 1(18): 8
 Remy Claude 1: 31
 Resetar Sinisa 3(10): 6
 Ridusz Bogdan 2(15): 6fot.
 Ritter Joachim 3(24): 15
 Robinson Lynn 3(10): 7; 2(15): 7
 Roddon Franc 1: 32
 Römer Jens 5: 19, 21
 Rosenmüller J. 7: 10; 1(8): 29
 Rudolf II 6: 32
 Ruffi Christian 4(11): 8
 Salmannsr III 6: 31
 Salmon Graham 3(10): 7
 Sandrin 2(19): 21; 1(22): 17(też: Sandro)
 Sandro 1(22): 17 → Sandrin
 Sara 6: 31
 Sasu N. 1(14): 15
 Saunier Jean Paul 2(23): 14 → właśc. Sounier Jean-Paul
 Schiller 3(10): 33
 Schlagbauer Alfred 1: 3; 5: 36
 Schmidl Adolf 6: 33; 4(11): 26
 Schuscha Helmut 5(12): 15
 Schwabe Steffie 5(12): 8
 Schwarzenberger Georg 3(10): 15
 Seb 2(19): 9
 Sebel Roman 6: 14
 Seebacher R. 4(17): 5
 Sekyra J. 4(17): 22, 24
 Seneka 6: 31
 Shaw Trevor R. 7: 9
 Shuterland Donald 1: 32
 Skřivánek F. 3: 31
 Sliva Lubo 5(12): 7; 4(17): 24; 3(20): 5
 Slupsky 4(21): 27
 Smid Brano 2(19): 28
 Šmida Bronislav 2(15): 5
 Šmida J. 2(15): 5, 6
 Smidl H. 4(21): 23
 Šmolj J. 3: 20; 6: 13
 Sofia królowa Hiszp 3(24): 10
 Sokrato 3(16): 30
 Song Lin-Hua 3(24): 6
 Soubrier Bernardeta 6: 31 → Bernardetta św.
 Sounier Jean-Paul 2(23): 11, 14(tu błędnie: Saunier), 17
 Sroust Peter 1: 26
 Stankovič Jaroslav 2(15): 5
 Stefanak Darko 2(19): 18; 1(22): 10, 11, 12, 13fot.
 Stos Aleksandra 6: 14
 Stos Oldrich 6: 14
 Strabon 6: 31
 Suherman Ayong 3(16): 15
 Sumarna Dodu 3(16): 15
 Sutovic Ana 3(10): 6
 Svetina Ivan 6: 33
 Szekely Kinga 3(10): 16
 Tazieff Haroun 4(11): 28, 30, 31; 3(20): 9
 Tencer Jan 5(12): 7; 4(17): 23, 24; 1(18): 5; 3(20): 5
 Tolkien Francis 4(11): 27
 Tolkien Hilary 4(11): 17
 Tolkien J. R.R. 4(11): 1, 2, 27, 28, 29, 30, 31; 5(12): 30, 31
 Tolkien Roland 4(11): 27
 Tomić Rozmir Lokan 1: 5
 Trenchard Matt 2(19): 4
 Trener Luis 1: 31, 32
 Trevisani Claudio 3(10): 12
 Troha Alojz 5(12): 28
 Troha Darko 3(10): 6
 Truluck Tim 1(14): 7
 Unverdorben Christian 3(10): 15
 Urbani Franco 1(8): 7
 Vaculík V. 4(17): 24
 Vale Abel 1(8): 7; 3(24): 6
 Valenaš Livi 1(14): 15
 Vaughan Thomas 2(15): 7
 Verge Philip 1(18): 6
 Vespucci Amerigo 6: 29
 Viehmann Joseph 4(11): 25, 26
 Vitek J. 4(17): 27, 29
 Voghan Thomas 3(10): 7
 Votoupal S. 6(13): 15, 18
 Vranitzky Franz 1: 4
 Vreštalová Lida 6: 24
 Vretowa Ludmila 1: 13
 WC 1: 23 → Čilek Václav
 Weg Stefan 3(10): 15
 Widmer Urs 1(8): 7
 Williams P. W. 3(16): 24
 Willis Dick 3(24): 9
 Winkler A. 4(11): 25
 Zehentner Gerhard 1: 3; 5: 36
 Zeiller M. 7: 9
 Ziman R. 4(17): 24

Spiewający grzyb

- unikalne odkrycie w słowackiej jaskini

W czasie wędrówek po niedostępnych i zapomnianych obszarach krasowych na badacza czekają różne pułapki i niespodzianki. Jedną z mniej przyjemnych jest natknięcie się w jaskini na legowisko dużego drapieżnika. Nawet kiedy jest ono puste, nie jest przyjemnie czołgać się po sianie przywleczonym przez borsuka czy niedźwiedzia i wykonywać pomiary kompasem albo zapisywać ich wyniki w notatniku. W takiej sytuacji zmysły grotołaza są bardzo wyczulone i przygotowany jest on do natychmiastowej reakcji. Coś takiego miało miejsce 30.08.2001 r. w Demianowskiej Dolinie w Niżnich Tatrach. Dwóch pracowników Słowackiego Muzeum Ochrony Przyrody i Jaskinioznawstwa (Słowackie muzeum ochrony przyrody a jaskiniarstwa) w Liptowskim Mikulaszu badało wtedy jaskinię, w której znajdowało się legowisko niedźwiedzia.

Kiedy czołgaliśmy się, doszło do nas wyraźne, ale niezbyt głośne syczenie, którego w zwykłej sytuacji raczej byśmy nie usłyszeli. Zaczęliśmy rozglądać się za źródłem pochodzenia dźwięku i początkowo wydało się nam, że zmysły nas oszukują. Albowiem dźwięk ten wydawał grzyb wyrastający z żółtej jaskiniowej gliny i schowany między kamieniami. Po dalszej obserwacji stwierdziliśmy, że grzyb ten wydaje dźwięki zwłaszcza pod wpływem bodźców mechanicznych. Kilkakrotnie jeszcze drażniliśmy ten grzyb i za każdym razem wydawał dźwięk podobny do syczenia węża albo do pęcherzyków gazu uchodzących z gazowanej wody. Stwierdziliśmy, że grzyb reaguje także na bodźce świetlne. Kiedy powtarzało się bodźce po krótkim czasie (2-3 min.), to dźwięk nie był intensywny, ale po dłuższej przerwie (15 min.) syczenie znów było tak intensywne, że można je było słyszeć z odległości 1,5 m.

Po to by oznaczyć jaki to grzyb wzięliśmy go z jaskini i przekazaliśmy mykologowi z Liptowskiego Mikulasza. Nie potrafił go jednak oznaczyć, a o grzybach wydających dźwięk nigdy nie słyszał. Utwierdziło to nas w przekonaniu, że jest to wybitne znalezisko. Jeszcze po 24 godzinnym pobycie w lodówce grzyb wydawał dźwięki, ale już o wiele mniej intensywne niż tuż po odkryciu.

Kiedy opowiadaliśmy o znalezieniu „śpiewającego” grzyba, wszyscy traktowali to jako żart, albo podejrzewali nas o spożycie alkoholu lub substancji odurzających. Jednakże kiedy przyłożyli ucho do grzyba to stwierdzali wydawanie przez niego dźwięków. Zaczęły powstawać różne teorie pochodzenia tego dźwięku. Jedna stwierdzała, że jest to zjawisko podobne do „szumienia” muszli, inna z kolei mówiła, że dźwięk ten ma za cel płoszenie drobnych zwierząt, kiedy próbowałyby jeść grzyba. Pojawiały się też poglądy, że jest to grzyb mięsożerny. Podejrzewano też nas o mistyfikację. Dopiero później pojawiło się logiczne wytłumaczenie, że dźwięk ten powstaje przy wyrzucaniu zarodników z worków. Po to by ustalić co to jest za grzyb skontaktowaliśmy się z I. Kautmanovą - specjalistką od grzybów ze Słowackiego Narodowego Muzeum (Słowacké národné múzeum) w Bratysławie. Ona także stwierdziła, że z niczym podobnym jeszcze się nie spotkała. Skontaktowała się wtedy z członkiem Słowackiego Stowarzyszenia Mykologicznego przy Słowackiej Akademii Nauk (SAV), V. Kabatem, któ-

ry zajmuje się grzybami z rodzajów *Otidea* i *Helvella*.

Później jeszcze kilkakrotnie odwiedzaliśmy jaskinię „śpiewającego” grzyba, ale nie znajdowaliśmy już dalszych jego owocników. Dopiero 7.10.2001 r. udało się nam znaleźć aż 13 owocników tego interesującego grzyba. Nie znajdowały się one w otworze jaskini, ale w bocznym niewielkim korytarzyku, w którym leżały gałęzie przywleczone przez niedźwiedzia i gdzie przygotowane było już jego zimowe legowisko. Także tym razem każdy grzyb wydawał dźwięk. Warto zauważyć, że te grzyby rosły na skale, skalnym piargu a nawet na naciekach. Wykonaliśmy ich dokumentację i nacekiliśmy o nich krótki film. Postanowiliśmy, że dla ochrony grzybów nie będziemy im przez kilka miesięcy przeszkadzać, aby miały jak najspokojniejsze warunki dla dalszego rozwoju.

Film o tej ciekawostce przekazaliśmy najbardziej oglądanej telewizji słowackiej TV Markiza. I stąd prawdopodobnie informacja o tym „śpiewającym” grzybie przedostała się do słowackiej agencji prasowej SITA. A za nią później tę wiadomość opublikowało 6 słowackich gazet. Nagrany został też wywiad dla radia, a krótki fragment materiału nagręconego w jaskini wyemitowało 6 stacji telewizyjnych, w tym niemiecka PRO 7.

Specjalnie dla „Jaskiń” napisał 30.11.2001 r.

Peter Holúbek

Opis znaleziska

Dn. 2.11. dr Kautmanova dostarczyła mi fotodokumentację i okaz grzyba, który znaleźli nasi speleolodzy, a o którym już nieco słyszałem. Po zbadaniu mogłem 5.11 stwierdzić, że chodzi o gatunek: *Helvella silvicola* (Beck) Harmaja, synonimy: *Otidea silvicola* Beck i *Winella silvicola* (Beck) Nannfeldt.

Jak wynika z dokumentacji fotograficznej świeże owocniki miały miodowobrunatną i purpurowobrunatną barwę warstwy zarodnikującej, zaś ich zewnętrzna powierzchnia była biała, kremowa i kremowobrunatna. Owocnik miał kształt łopatkowy, z szeroko rozpostartą górną częścią, nieprawidłowo powykrzywianą i z popękanymi brzegami. W dole owocnik się zwężał, przy czym hymenofor dochodził niemal do miejsca przyrośnięcia owocnika.

Miejsce znalezienia: Niżnie Tatry, Demianowska Dolina, ok. 14 m od krawędzi otworu jaskini, na glinie lub na wapiennych skałach. Miejsce znalezienia nie jest typowe dla grzybów. Także dlatego, że choć gatunki rodzaju *Helvella* i *Otidea* występują w miejscach zacienionych, np. pod skalnymi wiszarami, to jednak wymagają dostępu światła.

Przy badaniu zwłaszcza gatunków rosnących w nietypowych siedliskach nie można polegać tylko na cechach widocznych gołym okiem (makrocechy), ale niezbędne jest zbadanie grzybów także za pomocą mikroskopu (mikrocechy), co potwierdzi albo wykluczy hipotezy wynikające ze wstępnych oględzin.

Właściwe było wstępne zaliczenie grzyba do rodziny *Helvelaceae*, do której należą rodzaje *Gyromitra*, *Discina*, *Rhizina*, *Helvella*, *Hydnotria* i *Wynella*.

Nieco historii: opisany gatunek był pierwotnie zaliczony, na podstawie zewnętrznych cech, do rodzaju *Otidea* (Uszko), do którego należą gatunki mające owocniki jakby rozkrojone, lub mające krawędź w jednym miejscu ściągniętą aż do podstawy (forma ucha). Po dokładniejszym zbadaniu gatunku *Otidea silvicola* okazało się, że mikrocechy (kształt zarodników i ich wielkość) nie są bliskie rodzajowi *Otidea*. Dlatego też gatunek ten został wydzielony i utworzono dla niego rodzaj *Wynella*, ale po dalszych badaniach mykologów zaliczyli go do rodzaju *Helvella*, gdyż ma mikrocechy odpowiadające temu rodzajowi.

To zmieniające się zaszeregowanie przez mykologów naszego znaleziska wskazuje na wyjątkowy charakter tego gatunku.

Przy następnych znaleziskach tego grzyba zalecamy opisanie efektów dźwiękowych wydawanych przez ten grzyb i ich potwierdzenie przez kolejnych świadków oraz nagranie tych dźwięków. W literaturze ani z doświadczenia mykologów efekt wydawania dźwięków przez grzyby nie jest znany.

Specjalnie dla „Jaskiń” napisał 30.11.2001 r.

Vincent Kabát

Dlaczego ten grzyb śpiewa?

Opisywany grzyb należy do workowców, tj. grzybów których zarodniki tworzą się w specjalnych workowatych komorach nazywanych workami, a które przypominają fasolowy strąk, m.in. otwierają się tylko na jednym końcu i nie pękają na całej długości. Kiedy zarodniki dojrzeją, w komorze podnosi się gwałtownie ciśnienie i potem wystarczy już najslabszy impuls, jak powiew wiatru, deszczowa kropla, czy zmiana temperatury otoczenia, aby ta workowata komora pękła i zarodniki dosłownie rozsypany się po okolicy, często na odległość kilku cm. Jeden owocnik grzyba ma tych worków nawet kilkadziesiąt tysięcy. W normalnych warunkach, kiedy grzyb rośnie swobodnie w lesie, zarodniki dojrzewają stopniowo i stopniowo pękają też worki. Kiedy jednak grzyb rośnie w jaskini, gdzie nie pada deszcz, nie wieje wiatr i brak jakichkolwiek innych impulsów, ciśnienie w workach wzrasta, ale worki nie pękają. Wtedy wystarczy nawet promień światła z latarki grotołaza by wszystkie worki dosłownie eksplodowały z taką intensywnością, że można to usłyszeć.

Specjalnie dla „Jaskiń” napisała

I. Kautmanová

Przekład W.W. Wiśniewski

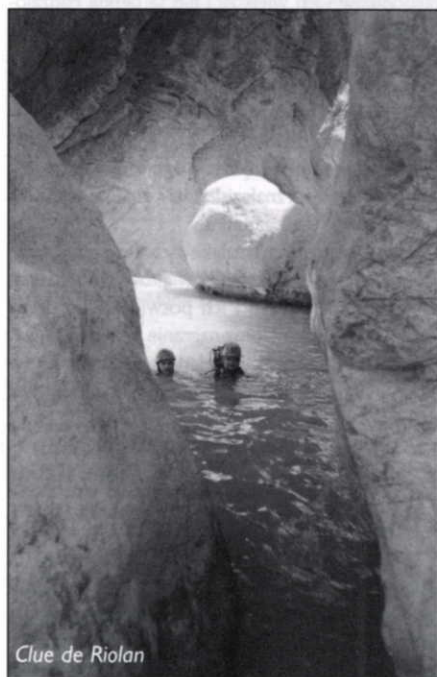

Tekst i zdjęcia:

Marcin Sikora

Francuskie kaniony

Francja – kolebka kanioningu była celem kolejnej wyprawy, która odbyła się w sierpniu zeszłego roku. Odwiedziliśmy wówczas kaniony okolic Vercor, a także kaniony Alp Nadmorskich.

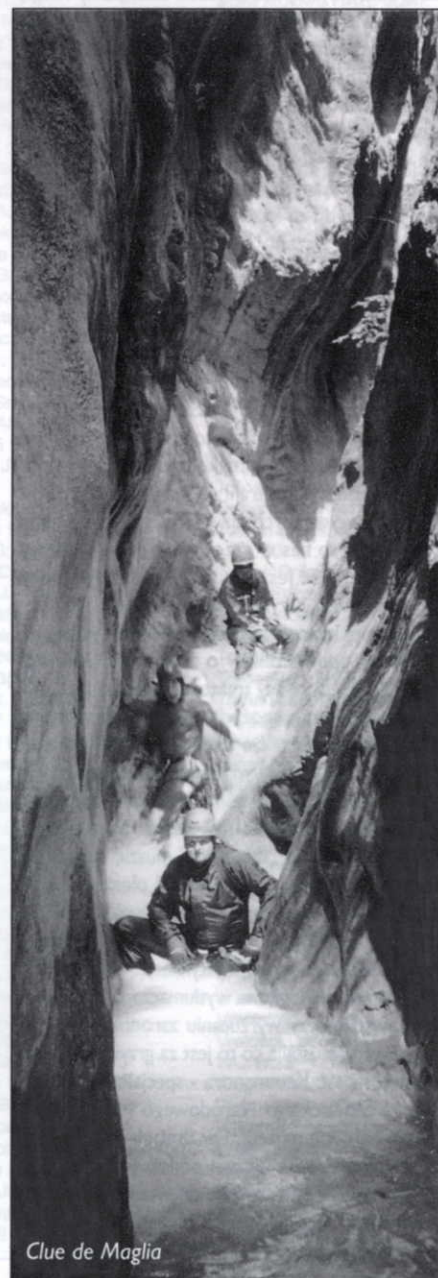

Clue de Riolan

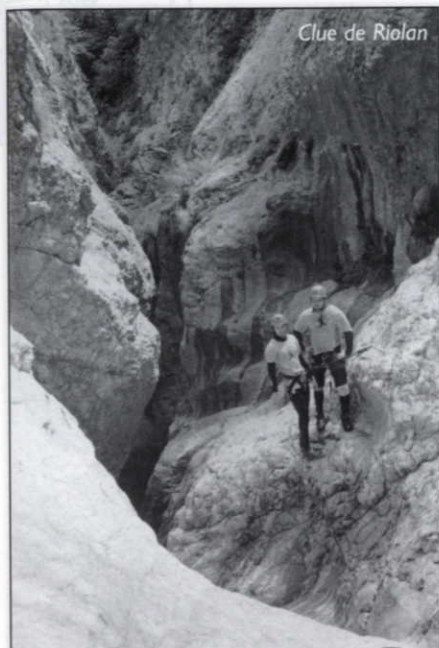
W czasie pobytu w okolicach Grenoble pogoda nie była dla nas zbyt łaskawa. Po przejściu kilku kanionów udaliśmy się na południe, w pobliże granicy francusko-włoskiej, aby szukać tam lepszej pogody i nowej dawki wrażeń. Po drodze zwiedziliśmy Niceę, Monako i zaliczyliśmy obowiązkową kąpiel w morzu. W wyjeździe brało udział pięć osób, w większości taterników jaskiniowych, co niewątpliwie ułatwiło nam sprawne i bezpieczne poruszanie się po kanionach; część z nas jest również kajakarzami górskimi, co z kolei ułatwiało nam właściwą ocenę zagrożeń związanych z przepływającą wodą. Dysponowaliśmy dwoma samochodami, co jest bardzo przydatne w czasie wyjazdów kanioningowych, gdyż znacznie poprawia mobilność zespołu. Jeżeli chodzi o wyżywienie, to w miarę możliwości staraliśmy się być samowystarczalni bazując

na jedzeniu zabranym z kraju, aby maksymalnie ograniczyć koszty. W nocy spaliśmy z reguły przy samochodach w pobliżu kanionu, który chcieliśmy przejść następnego dnia. Spanie na „dziko” nikomu w zasadzie w gościnniej Francji nie przeszkadza, jeżeli oczywiście nie obnosimy się ze swoim koczowniczym trybem życia, nie śmiejemy, nie naruszamy terenów prywatnych.

Jeśli chodzi o sprzęt, to wszyscy dysponowaliśmy piankami o grubości od 4 – 5 mm, na które zakładaliśmy kombinezony dakronowe w celu ochrony pianek przed uszkodzeniami. Uprzeź mieliśmy typowo jaskiniowe, wraz z lonżami. Dodam tylko, że niszczą się one w podobnym tempie jak w jaskiniach. Jeśli chodzi o obuwie, to moim zdaniem najlepsze są buty trekkingowe nad kostkę, o niezbyt twardej podeszwie, lub po prostu zwykłe trampki. Na stopy zakładamy skarpety neoprenowe o grubości 5 mm. Sprzęt zespołowy, którym dysponowaliśmy, to liny firmy Beal, a także „bezaliny” – które nie sprawdziły się przy wykorzystywaniu ich w tym celu – branie na kanioning lin firmy Bezalini po prostu mija się z celem. Nie posiadaliśmy niestety lin kanioningowych, ze względu na wysoki koszt zakupu. Ważne jest posiadanie dodatkowej liny asekuracyjnej o długości około 10 metrów, pomocnej przy dojściu do eksponowanych stanowisk zjazdowych, a także, przy przepływaniu niebezpiecznych, głębokich miejsc. Kaniony w Alpach Nadmorskich są z reguły wyposażone w bardzo solidne stanowiska zjazdowe, składające się najczęściej z dwóch „batinoxów” połączonych łańcuchem wraz z kółkiem do przekładania liny. Dobrze jest jednak nosić z sobą zestaw do spitowania, pląkietki, kilka taśm, jak również apteczkę, „szturm żarcie” (najlepiej batony), folię NRC, szkic trasy oraz biden z wodą do picia. Cały ten sprzęt można nosić w specjalnych workach lub plecach kanioningowych, posiadających otwory umożliwiające odpływ nagro-

Clue de Maglia

Clue de Riolan

madzonej wody. Jest to istotne szczególnie w kanionach gdzie się dużo pływa. Jeżeli nie stać nas na taki sprzęt to można używać worków jaskiniowych z własnoręcznie zrobionymi dziurami, lub w jego dno wszyć mocną siatkę. Sprzęt typu: haki, kostki, „heksy” itp. można wziąć jeśli wiemy, że kanion nie jest „obity”. Jeżeli jednak nie posiadamy więcej informacji na temat takiego kanionu, to eksploracja bez odpowiedniego przygotowania i doświadczenia jest bardzo ryzykowna. Jeżeli będąc jeszcze w kraju posiadamy plany kanionów, do których chcemy dotrzeć, to możemy je zalaminować, co ułatwi nam korzystanie z nich w czasie wyprawy. W kanionach gdzie się dużo pływa i masa wody jest znaczną, dobrze jest mieć rzutkę kajakową, dla dodatkowej asekuracji lub transportu sprzętu.

Alpy Nadmorskie

granicą od wschodu z Alpami Liguryjskimi, od których oddziela je dolina rzeki Roya, przełęcz Colle di Tenda i rzeczka Vermenagna. Północną granicę tworzy droga łącząca włoskie Cuneo z Barcelonnette we Francji. Granica zachodnia biegnie z doliny Ubaye na przełęcz Col d'Allos, następnie górnym biegiem rzeki Verdon i rzeką Var do Morza Śródziemnego. Południowe stoki Alp Nadmorskich odwadnia rzeka Var i jej dopływy: Tinée i Vésubie.

W rejonie tym przeszliśmy prawie 10 kanionów z czego najciekawsze to: Maglia, Morghe, Bollene Clue de Riolan.

Clue de Maglia jest to jeden z najpiękniejszych kanionów rejonu Alp Nadmorskich. Charakterystyczną cechą tego kanionu jest to, że jego fragment przepływa przez jaskinię wypełnioną wspaniałymi, różnorodnymi formami naciekowymi. Obfituje on także w spektakularne skoki (do 8 metrów) do głębokich oczek z przejrzystą wodą, jest tu kilka zjazdów na linach i toboganów*.

W niektórych momentach zachodzi konieczność lawirowania między zaklinowanymi głazami. Wszystkie kaskady wyposażone są w stanowiska do zjazdów. Opisując ten kanion należy zwrócić uwagę na fakt, iż jest on najczęściej odwiedzany przez komercyjne grupy kanioningowe (w sezonie ok. 2000 osób). Niestety, każdego roku zdarzają się liczne wypadki z powodu źle oddanych skoków (najczęściej są to złamania i skręcenia). Nie należy nikogo zmuszać, czy nadmiernie zachęcać do skoków, gdyż osoba znajdująca się pod presją, nie zdecydowana i przestraszona, może niewłaściwie wykonać skok. Każdorazowo, gdy nie jesteśmy pewni czy możemy oddać bezpieczny skok, pierwsza osoba zjeżdża na linie i sprawdza głębokość wody, ukształtowanie dna, itp.

Dojechać w okolice kanionu można od Nicei (odległość 40 km). Należy jechać autostradą A8 aż do Vintimille, następnie pojechać w lewo doliną Roya – droga N 204 do Breil-sur-Roya. Trasę należy kontynuować do rozdzielenia na przełęczy Brouis i zaparkować w wiosce Glandòla, gdzie także można zrobić biwak.

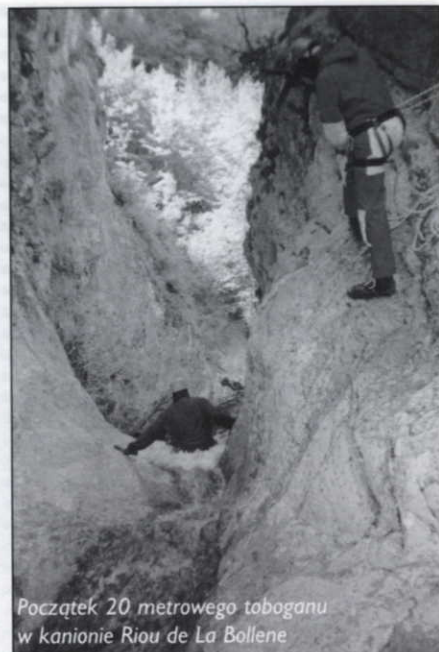
Kolejnym godnym polecenia kanionem jest **Vallon de Morghe** – prawobrzeżny dopływ kanionu Clue de Maglia, znajdujący się również w dolinie La Roya.

Morghe swym charakterem znacznie różni się od Maglia, ponieważ jest to ciąg kaskad pokonywanych zjazdami, z których największa ma wysokość ponad 60 metrów; jest on znacznie rzadziej odwiedzany. Z początku kanionu rozciąga się piękny widok na 12 kolejno po sobie następujących wodospadów, o łącznej deniwelacji 230 metrów.

Przy zakładaniu zjazdów należy pamiętać o sprawdzeniu, czy po dokonaniu zjazdu możemy ściągnąć za sobą linę. Przy długich kanyonach, o dużej deniwelacji, należy wcześniej przemyśleć taktykę i ustalić ilość potrzebnego nam sprzętu, gdyż długie postoje w wodzie po szyję nawet w piankach, nie są niczym przyjemnym, a wręcz stanowią zagrożenie (hipotermia).

Kanion **Riou de La Bollene** znajduje się w pobliżu doliny rzeki Vesubie; ma deniwelację wynoszącą 200 metrów, lecz są to głównie skoki i tobogany. Łatwy dostęp do niego powoduje, że w sezonie jest tutaj duży ruch.

Kanion ten słynie głównie z 20-metrowego toboganu, który dostarcza wielu wrażeń i emocji. Odważni i zdecydowani amatorzy kanioningu mogą również zaliczyć kilka pięknych skoków z wy-

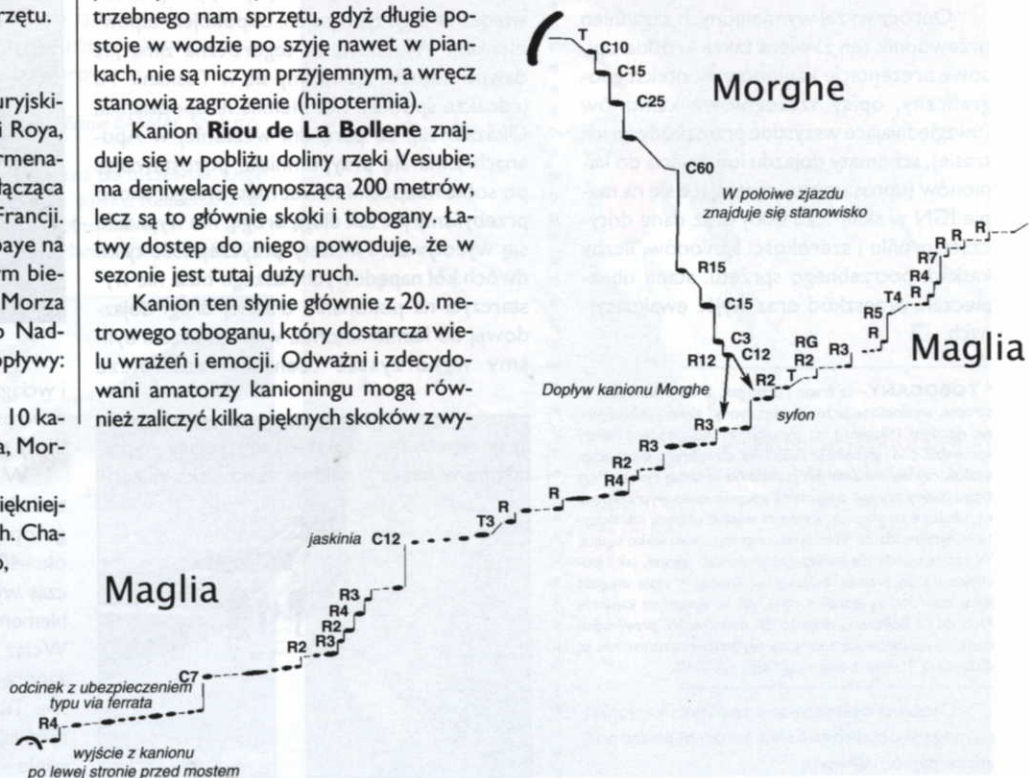
Początek 20 metrowego toboganu
w kanionie Riou de La Bollène

sokości powyżej 10 metrów.

Ostatni z prezentowanych tu kanionów to **Clue de Riolan**, położony nieco dalej na zachód od pozostałych. Jest on również piękny i bardzo popularny, a przy tym wyjątkowo słoneczny. Nie ma tu wysokich zjazdów, jest jednak wspaniała wędrówka wzdłuż górskiego potoku urozmaicona pięknymi widokami, skokami do krystalicznie czystej wody i krętymi toboganami.

Prezentowane tu kaniony nie należą do najtrudniejszych w okolicy, ale dwa z nich: Clue de Riolan i Clue de Maglia są uważane przez specjalistów za najpiękniejsze we Francji.

My dysponowaliśmy przewodnikiem: „30 Plus beaux canyons des alpes du sud”, autor- ➡

Przed wejściem do kanionu Maglia

stwa Huberta Ayasse, prezentującym kaniiony o rozmaitym stopniu trudności regionu Alp Nadmorskich.

Każdy kanion oceniany jest osobno według pięciostopniowej skali (od 0 do 5) dotyczącej czterech zagadnień:

a) **Difficulté** – ogólny stopień trudności (na który składają się wszystkie aspekty związane z kanioningiem),

b) **Caractère aquatique / Immersion** – stosunki wodne – zanurzenie (punkt ten dotyczy odcinków wymagających przepłynięcia, nurkowania oraz zjazdów w wodospadach i skoków do zbiorników wodnych),

c) **Verticalité** – ekspozycji – nachylenia (łączy w sobie wysokość kaskady oraz trudności w jej pokonaniu – profil pionowy i podłużny),

d) **Engagement** – „zaangażowania”, czyli szacunkowego całkowitego wysiłku włożonego w przejście danego kanionu (długość i uciążliwość trasy oraz obecność lub brak wyjść ewakuacyjnych).

Oprócz wyżej wymienionych zagadnień przewodnik ten zawiera także krótkie opisy prezentacje kanionów, kontekst geograficzny, opisy szczegółowe kanionów (uwzględniające wszystkie przeszkody na ich trasie), schematy dojazdu lub dojścia do kanionów (uproszczone, opierające się na mapie IGN w skali 1:25 000) oraz dane dotyczące profilu i szerokości kanionów, liczby kaskad, potrzebnego sprzętu, stanu ubezpieczeń, przeszkód oraz wyjść ewakuacyjnych. □

* **TOBOGANY** – (z franc. Toboggan, z niem. Rutsche) to strome, wyśliznione przez wodę „rynny” skalne pokonywane zjazdem (ślizgiem) na plecach. Przed zjazdem należy sprawdzić dno i głębokość zbiornika, do którego się zjeżdża, a także czy nie ma żadnych przeszkód w samej rynnie. Przy ślizgu należy przyjąć optymalną pozycję: ciało wyprostowane, ułożone na plecach, z rękami wzdłuż tułowia lub skrzyżowanymi na klatce piersiowej, nogi złączone i lekko ugięte. W czasie zjazdu nie należy gestykulować rękami, jak i pochylać się do przodu. Najczęściej tobogany mają długość kilku metrów, są jednak i takie, jak w opisanym kanionie Riou de La Bollène o długości 20 metrów. W przewodnikach canyoningowych tobogany najczęściej oznakowane są dużą literą T wraz z długością ślizgu np: T 10.

Osoby zainteresowane tematyką kanioningu mogą skontaktować się z autorem pisząc pod adres: sajkor1@wp.pl

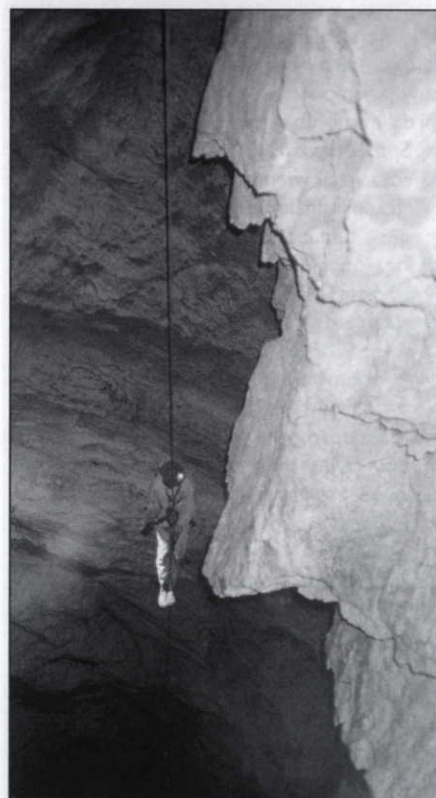
Andrzej Poczubutt

Długi, mokry weekend w Abisso Paolo Roversi – najgłębszej jaskini Włoch.

Tegoroczny majowy „długi weekend” postanowiliśmy spędzić wśród carraryjskich kamieniołomów, pamiętających czasy Michała Anioła. Połączywszy siły SKTJ Sopot i Speleoklubu Częstochowa wyruszyliśmy w Alpy Apuańskie, do słonecznej Toskanii.

Do wyjazdu tego zainspirował nas Jurek Zygmunt, który swego czasu zaprezentował w klubie swoje slajdy sprzed prawie 20. lat. W czasie dwóch polskich wypraw w Alpy Apuańskie, które odbyły się w latach 1983 i 84, nasi koledzy skupili się głównie na jaskini Abisso Paolo Roversi, wyeksplorowanej wówczas do głębokości -720 m. Odkryli wtedy rozległe, równoległe do znanych partie, nazwane Ramo dei Polacchi. W połowie lat 90-tych grotolazi z Florencji odkryli głębsze partie i ostatecznie ustalili nowy włoski rekord na głębokości -1250 m.

Po intensywnej wymianie korespondencji z członkami florenckiego speleoklubu postanowiliśmy spróbować ataku na dno Roversi, mimo iż wiosna nie jest najlepszą porą na odwiedzanie tego typu jaskiń. Uspokojeni zapewnieniami Włochów, że tegoroczna zima już dawno odeszła, zjawiliśmy się w Toskanii. Tu jednakże spotkała nas niemiła niespodzianka. Okazało się, że parę dni wcześniej w Apuanach zima się przypomniała, pozostawiając po sobie miejscami nawet metr śniegu. Skoro przebyliśmy już tak długą drogę, nie wypadało się wycofywać. Niestety przyczepność tylko dwóch kół napędowych naszego busa nie wystarczyła na pokonanie trudnej drogi dojazdowej do kamieniołomu, więc zmuszeni byliśmy wykorzystać techniki ratownicze

i wciągnąć „kloca” na linach. Dzięki temu manewrowi już po kilku godzinach pracy znaleźliśmy się z całym dobytkiem na górze.

W jaskini, zgodnie z naszymi obawami zastaliśmy sporo wody. Korzystając z włoskiego oporęczowania dotarliśmy do głębokości ok. -400 m, gdzie stanęliśmy, jak się nam wówczas wydawało, nad naszym największym problemem – studnią Mandini o głębokości 310 m. Wciąż uciekając od huczącego wodospadu zaporęczowaliśmy Mandini i kolejną 45m studnię. Tu natknęliśmy się dodatkowo na wodę spływającą z Partii Polskich i tego już było za wiele – dalsza droga nie była niestety możliwa

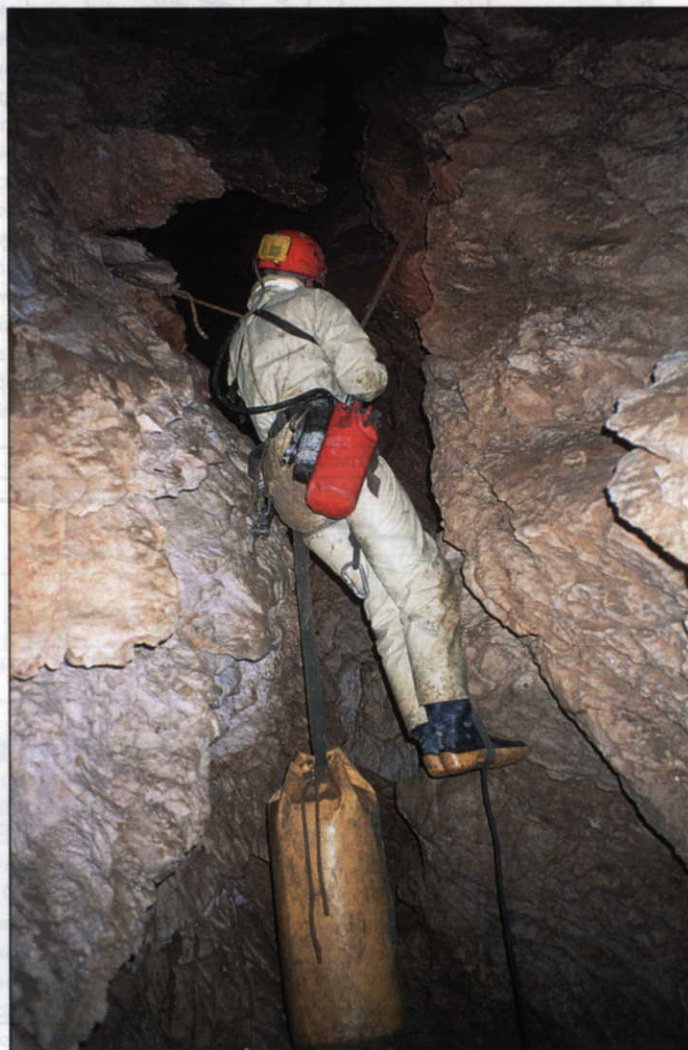
do pokonania. Z ciężkim sercem i w jeszcze cięższych, nasiąkniętych lodowatą wodą kombinezonach rozpoczęliśmy odwrót, z mozołem wynosząc 800 m mokrych lin. W samą porę, jak się później okazało, gdyż na powierzchni rozpadał się deszcz, ostatecznie topiąc śnieg i powodując znaczny przybór wody w jaskini.

Pomimo iż nie udało się osiągnąć pełnego sukcesu, wyjazd można zaliczyć do owocnych. „Obiliśmy” w miarę możliwości Mandini, co nie było wcale łatwe, szczególnie, gdy po wywierceniu 10. otworów wiertarka odmówiła posłuszeństwa. Rozpoznaliśmy jednak dość dobrze jaskinię i otaczający ją teren. Zaprzyjaźniliśmy się z gospodarzami i zamierzamy wkrótce ponownie zjawić się w królestwie carraryjskich marmurów.

Na koniec chcielibyśmy serdecznie podziękować firmie BASMAC Sp. z o.o. z Rzeszowa za wszelką pomoc.

Członkami wyprawy byli: z SKTJ Sopot: Dariusz Bartoszewski, Olga Jarema, Jarosław Niekludow, Radosław Paternoga, Joanna Reducha, oraz Katarzyna Derwisz z STJ KW Kraków i Jan Poczobut z SW.

Kierownictwo: Andrzej Poczobut – SKTJ i Marcin Zamorski SCC.

Tauz po raz drugi

Wiktor Bolek

W sierpniu 2001 r. po raz kolejny pojechaliśmy nurkować w wywierzyskach rumuńskich gór Bihor.

W wyprawie wzięli udział nurkowie: Wiktor Bolek - kierownik, Maciej Czykierda, Grzegorz Dominik (TDI), Mirosław Koperowski, Ireneusz Królikowski (TDI), Michał Stajszczyk, Andrzej Szerszeń (Speleoklub Warszawski), Włodzimierz Szymanowski oraz grotolazi poruszający się po suchych jaskiniach - Krzysztof Furgał, Grzegorz Jabłoński, Paweł Jarowicz, Szymon Kostka, Maciej Mieszkowski oraz Ewa z Warszawy (niezrzeszona) - pozostali SG Wrocław.

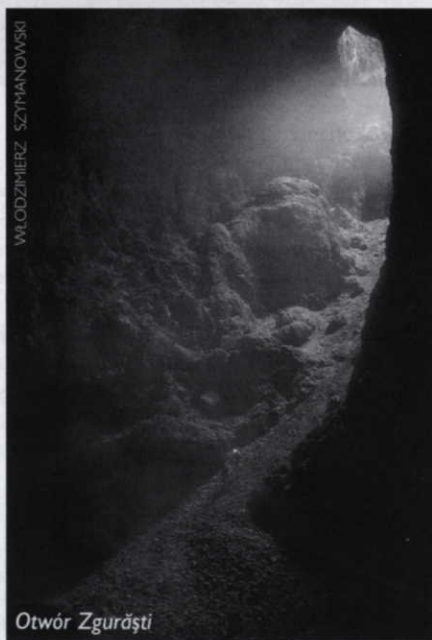
Tym razem bazę rozbiliśmy w dolinie, obok domu Christiana Ciubotarescu. Była tam miła łączka nad potokiem. Zimna, głęboka po kolana woda, stanowiła doskonałe miejsce do przechowywania butelek zakupionych w miejscowym sklepie.

Podczas poprzedniej wyprawy (w lutym 2001) eksplorowaliśmy w wywierzysku Tauz, gdzie w drugim syfonie osiągnęliśmy głębokość -80 m. Był to najgłębszy punkt osiągnięty w rumuńskim syfonie. Korytarz w tym miejscu miał charakter niskiej, opadającej pochylni, której dno było pokryte grubą warstwą piasku. Głównym problemem przy poruszaniu się był brak punktów do stabilizacji poręczówki. Ciężarki zostawione na dnie bardzo szybko pogrążyły się w piasku, pociągając za sobą linkę. Kolejny problem stanowił zacisk na -74 m. W tym miejscu korytarz obniżał się tak, że wprawdzie można było przepłynąć, ale wymagało to odpowiedniego „ułożenia się” z całym sprzętem.

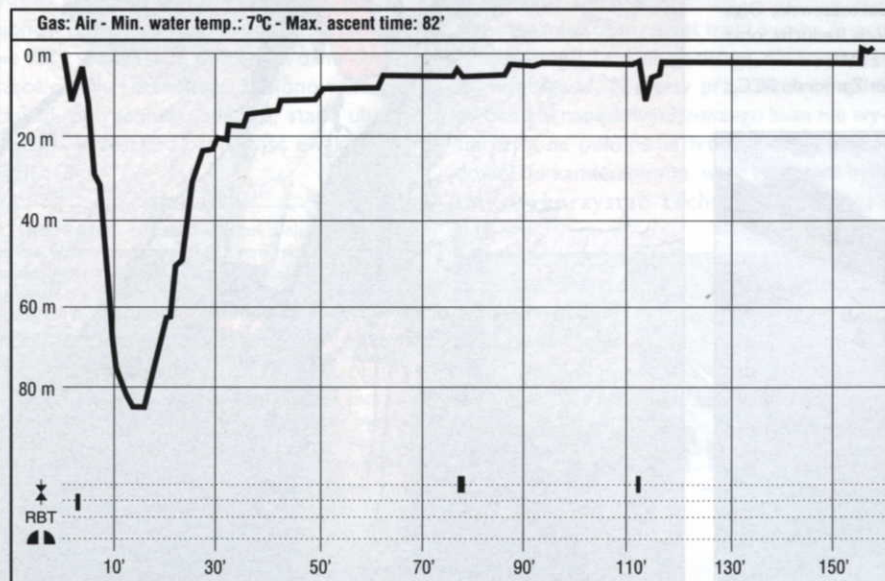

Wiktor Bolek po nurkowaniu na -85m

Tym razem działalność postanowiliśmy rozpocząć od wymiany poręczówki. Do jej stabilizowania w piaskowym korytarzu postanowiliśmy użyć „piaskowych szabel” - nazwanych tak przez analogię do stosowanych w alpinizmie szabel śnieżnych. Były to ok. 30 cm długości aluminiowe kątowniki, które zamierzaliśmy wbijać w dno młotkiem. W praktyce okazało się jednak, że piasek był na tyle luźny, że szable wchodziły na całą długość wpychane ręcznie. Co gorsza równie łatwo wychodziły. Dopiero szable o długości 50 cm „siały” bezbłędnie. W ten sposób wymieniliśmy oporęczowanie do -75 m w odległości 190 m od powierzchni. Okazało się przy tym, że na -74 m nie ma już żadnego zacisku! Przy pomocy szabel poręczówkę poprowadziliśmy precyzyjnie w najszerszym miejscu, tzn. po prawej

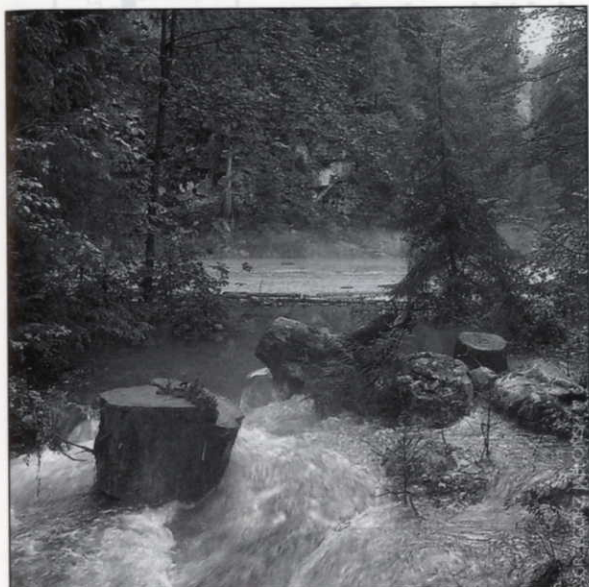

Otwór Zgurđsti

Profil nurkowania (Wiktor Bolek)

stronie korytarza. Do -50 m (160 m) pochylnia opadała na północ. Jednak od tego miejsca korytarz zaczynał skręcać szerokim łukiem w lewo (na zachód). Na -75 m oś korytarza była już skierowana na zachód. W sytuacji, gdy linka była zastabilizowana z ciężarków zagłębiających się w piasku pod wpływem siły ciężkości, poręczówka naciągała się i przesuwiała w lewo - w najciaśniejszy punkt w przekroju korytarza. Stąd też poprzednim razem eksploracja odbywała się po lewej stronie, gdzie na -74 m pojawił się zacisk. Reżim nurkowania trimixowego nie pozostawił wówczas czasu na sprawdzenie prawej strony korytarza. Stało się to możliwe dopiero podczas tej wyprawy, gdyż od początku używaliśmy solidnych punktów do stabilizacji. Poniżej -50 m stara

Woda przelewająca się przez krawędź leja Coiba Mică

poręczówka obciążona jeszcze ciężarkami tak głęboko pogryzła się w piasku, że nie byliśmy już w stanie jej stamtąd wyszarpnąć.

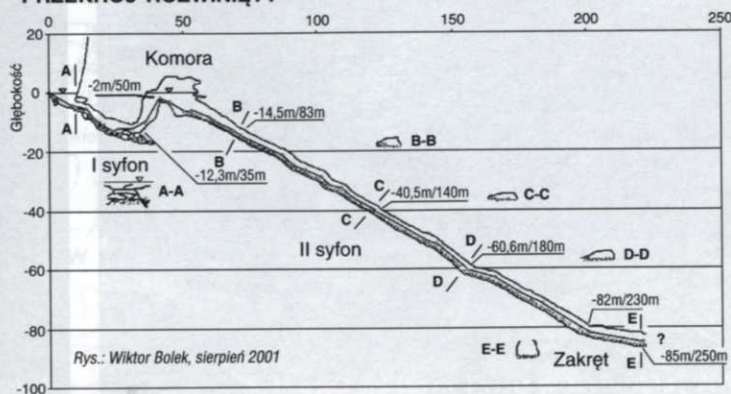
Podczas kolejnych nurkowań nie ominęły nas także pewne prozaiczne niespodzianki. Jednego dnia, gdy zjawiliśmy się nad jeziorkiem, stwierdziliśmy brak poręczówki. Po dłuższej chwili wpatrywania się w wodę, udało się dostrzec obcięty koniec na głębokości ok. 1,5 metra. Zapewne w ten sposób jeden z miejscowych górali pozyskał kawałek linki dla swojego gospodarstwa. Zrobił to przy tym bardzo ambitnie, naciągając linkę ile się dało. Spowodowało to zerwanie poręczówki z punktów stabilizacyjnych. Jak widać na zdjęciu, kamienie służące do stabilizacji wisiały w toni. Musieliśmy poświęcić kolejne pół godziny w celu przywrócenia oporęczowania do poprzedniego stanu.

Po takim przygotowaniu zaplanowałem „trimixowy atak” na głębokość rzędu -90 m. Koledzy rozstawili depozyty z powietrzem i nitroxem w niszy na -14 m oraz z tlenem na -6 m. W pierwszym syfonie i na początku drugiego oddychałem powietrzem z butli depozytowej, którą zostawiłem na -30 m. Na -75 m podjąłem kołowrotek zostawiony tam podczas przygotowań. Płynąłem wzdłuż prawej ściany. Po lewej stronie strop obniżał się i korytarz stawał się niższy. Dalej eksploracja potoczyła się szybko. Ani się obejrzałem, a już minąłem głębokość -80 m. Po paru metrach minąłem pionową krawędź na prawej ścianie i wypadłem do poziomego korytarza. Osiadłem powoli na piaszczystym dnie i starałem się jak najlepiej zrozumieć zmianę konfiguracji terenu. Pochylnia skończyła się na -82 m, łącząc się z poziomym korytarzem biegnącym na północ. To dawało ten zakręt w prawo wokół pionowej krawędzi, którą widziałem wcześniej. Zastabilizowałem poręczówkę na dnie z dwu szabel i popłynąłem na północ przy lewej ścianie. Korytarz sprawiał wrażenie wysokiego - jak ocenilem - na co najmniej 2 metry. Dno było pokryte ławicami piasku. Od czasu do czasu pojawiały się fragmenty gałęzi i kory drzew. W pewnym momencie natknąłem się nawet na spory korzeń z kawałkiem pnia. Głębokość wahała się od -83 do -84 m. Po chwili zobaczyłem większe zagłębienie w piasku. Przy dnie komputer dał odczyt -85 m. Na poręczówce minąłem marker 250 m. Upłynęła właśnie 15. minuta nurkowania. Aby zmieścić się w czasie, musiałem wrócić na -30 m najpóźniej w 26. minucie. Żeby nie ryzykować przedłużenia czasu, postanowiłem zakończyć eksplorację. Zastabilizowałem poręczówkę z dwu kolejnych szabel i rozpocząłem powrót. Na zakręcie wpro-

IZBUCUL DE LA TAUZ

Bihor, Rumunia

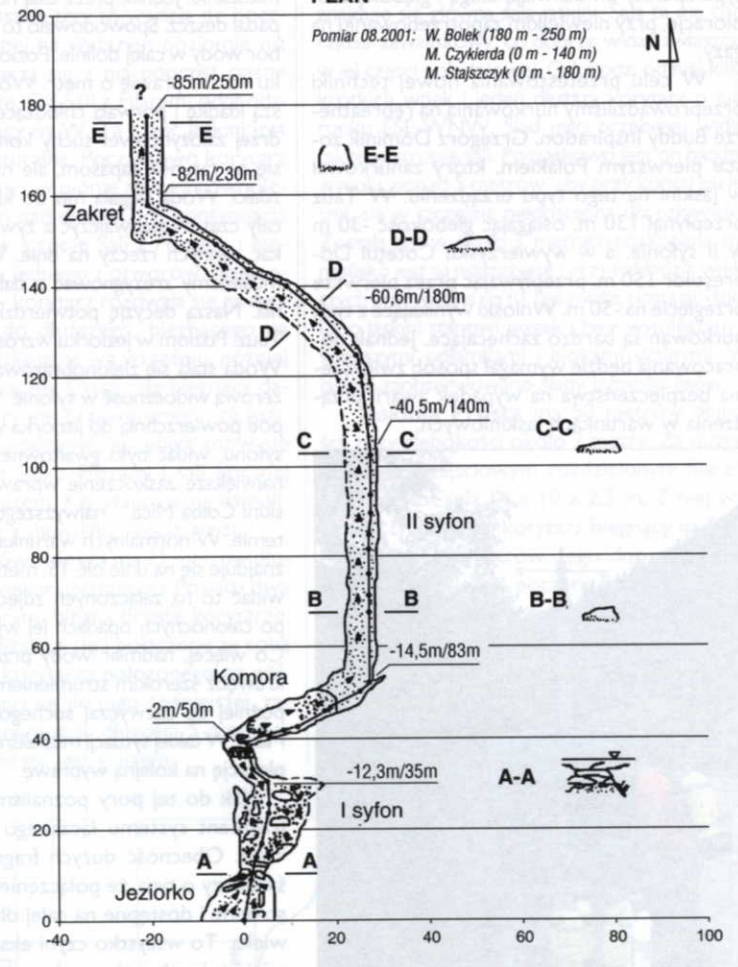
PRZĘKRÓJ ROZWIŃIĘTY

IZBUCUL DE LA TAUZ

Bihor, Rumunia

PLAN

wadżającym na pochylni linka ocierała się o krawędź. Przy pomocy ostatniej szabeli odciągałem ją od ostrej krawędzi. W drodze powrotnej zrobiłem jeszcze kilka pomiarów głębokości i azymutu. Na -30 m byłem po 24'. Na powierzchnię wynurzyłem się po półtoragodzinnej dekompresji.

Woda wypływająca w wywierzysku Tauz wpływa pod ziemię w systemie jaskiń Coiba Mare - Coiba Mică. Odległość w linii prostej między końcowym syfonem w Coiba Mare i Tauz wynosi 2500 m. Pokonanie takiej odległości przy głębokości -85 m jest złożonym problemem, przede wszystkim ze względu na ilość potrzebnych gazów i czas dekompresji. Przepłynięcie takiego dystansu w aparatach o obiegu otwartym na pewno będzie bardzo czasochłonne. Wobec tego należy rozważyć możliwość eksploracji w aparatach o obiegu zamkniętym.

Woda przelewająca się przez krawędź leja Coiba Mică

Andrzej walczy w potoku o uratowanie zapasów

W tych aparatach gaz wydychany jest do specjalnego urządzenia, gdzie ulega oczyszczeniu z CO_2 i gdzie dodawany jest tlen. Tego typu aparaty umożliwiają długą i głęboką eksplorację, przy niewielkim zapotrzebowaniu na gazy.

W celu przetestowania nowej techniki przeprowadziliśmy nurkowania na rebreathery Buddy Inspiration. Grzegorz Dominik został pierwszym Polakiem, który zanurkował w jaskini na tego typu urządzeniu. W Tazau przepłynął 130 m, osiągając głębokość -30 m w II syfonie, a w wywierzyisku Cotețul Dobrestilor 150 m, przepływając przez pierwsze przeięcie na -50 m. Wnioski wynikające z tych nurkowań są bardzo zachęcające. Jednak dopracowania będzie wymagał sposób zwiększenia bezpieczeństwa na wypadek awarii urządzenia w warunkach jaskiniowych.

Załadunek butli

Podczas kolejnego ataku zamierzaliśmy kontynuować eksplorację w poziomym korytarzu na -85 m. Przygotowaliśmy wszystkie niezbędne mieszanki. Jednak przez całą noc przed atakiem padał deszcz. Spowodowało to gwałtowny przybór wody w całej dolinie. Poziom wody w potoku wzrósł prawie o metr. Woda zniszczyła naszą kładkę i porwała chłodzące się butelki. Andrzej założył nawet suchy kombinezon i rzucił się na ratunek zapasom, ale na niewiele się to zdało. Woda sięgała mu do klatki piersiowej i cały czas musiał walczyć z żywiołem, a nie szukać cennych rzeczy na dnie. W takiej sytuacji musieliśmy zrezygnować z dalszego nurkowania. Naszą decyzję potwierdziła wycieczka do Tazau. Poziom w jeziorku wzrósł tu o pół metra. Woda stała się zielonobrazowa – co oznaczało zerową widoczność w syfonie. W miejscu, gdzie pod powierzchnią do jeziora wpływała woda z syfonu, widać było gwałtowne turbulencje. W największe zaskoczenie wprawił nas widok jaskini Coiba Mică – najwyższego otworu w systemie. W normalnych warunkach otwór jaskini znajduje się na dnie ok. 15. metrowego leja – jak widać to na załączonych zdjęciach. Natomiast po całonocnych opadach lej wypełnił się wodą. Co więcej, nadmiar wody przelewał się przez krawędź szerokim strumieniem, który wpływał później do zazwyczaj suchego otworu Coiba Mare. W takiej sytuacji musieliśmy przełożyć eksplorację na kolejną wyprawę.

Jak do tej pory poznaliśmy jedynie mały fragment systemu łączącego Coiba Mare z Tazau. Obecność dużych fragmentów drzew świadczy o tym, że połączenie musi być przestronne i dostępne na całej długości dla człowieka. To wszystko czyni eksplorację w tym miejscu bardzo ekscytującą. □

Wiktor Bolek w I syfonie Tazau

Grzegorz Dominik w otworze Cotețul Dobrestilor

Kamień na poręczówce

Dno komory przeięcie i pomiędzy syfonami I i II w Tazau (-2m)

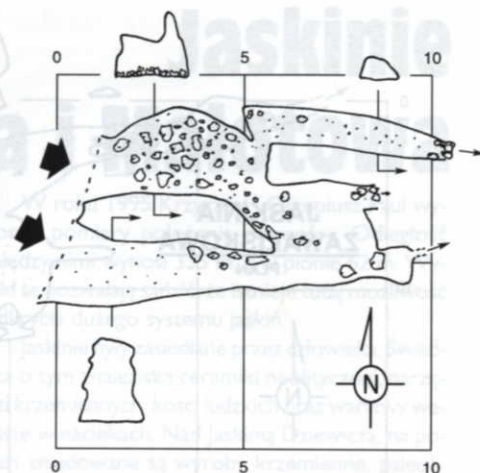
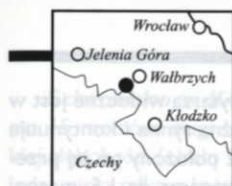

Kawałki drewna w II syfonie Tazau (-9m)

Grzegorz Dominik w jeziorku wywierzyiska Tazau

Andrzej Wojtoń Nowe jaskinie Kochanowa

JASKINIA RÓWNOLEGŁA
PLAN

Jaskinia Zawaliskowa w Kochanowie ma 44 metry długości, przy deniwelacji 4 metry (+2, -2). Posiada duży otwór 9 x 4 m, za którym znajduje się główna sala jaskini. Sala ta ma charakter zawaliskowy, co dobrze widać zwłaszcza w jej części południowej. Odchodzi od niej kilka krótkich wnęk i jeden dłuższy korytarz o kierunku ESE-WNW. Ślad jego przebiegu widać także w stropie sali. Początkowo jest on bardzo wysoki, ponad 5 metrów, aby przy końcu zacieśnić się w szczelinę niedostępną dla człowieka. Została ona w około 3. metrach rozkopana, namulisko jest tu piaszczyste i przy nakładzie większych prac można się tu, być może, posunąć dalej. Dno jaskini stanowi piasek i żwir wymieszany z większymi odłamkami i blokami skalnymi. W jaskini zaobserwowano ślady bytności lisów.

Jaskinia Prosta ma 50 metrów długości, przy głębokości około 2 metry. Za dużym otworem wejściowym rozdzielonym filarem skalnym jest sala 14 x 10 x 2,5 m. Z niej wychodzi tylko jeden korytarz biegnący na SSW – długości 20. metrów. Jego dno jest piaszczyste i prawie od początku trzeba tu było rozkopywać przewężenia, „upychając” piasek pod ścianami. Odchodzi od niego kilka niewielkich kanałów – lisich nor i dwa korytarze, usytuowane prostopadłe do korytarza głównego. Korytarz główny kończy się dużą kamienną płytą, raczej nie do ruszenia.

W Jaskiniach 2/01 opisałem odkrycia wałbrzyskiego klubu w Kochanowie. Były to Jaskinia z Rondami – długości 112 metrów, głębokości 5 metrów i Schronisko w Kochanowie I długości 11 metrów.

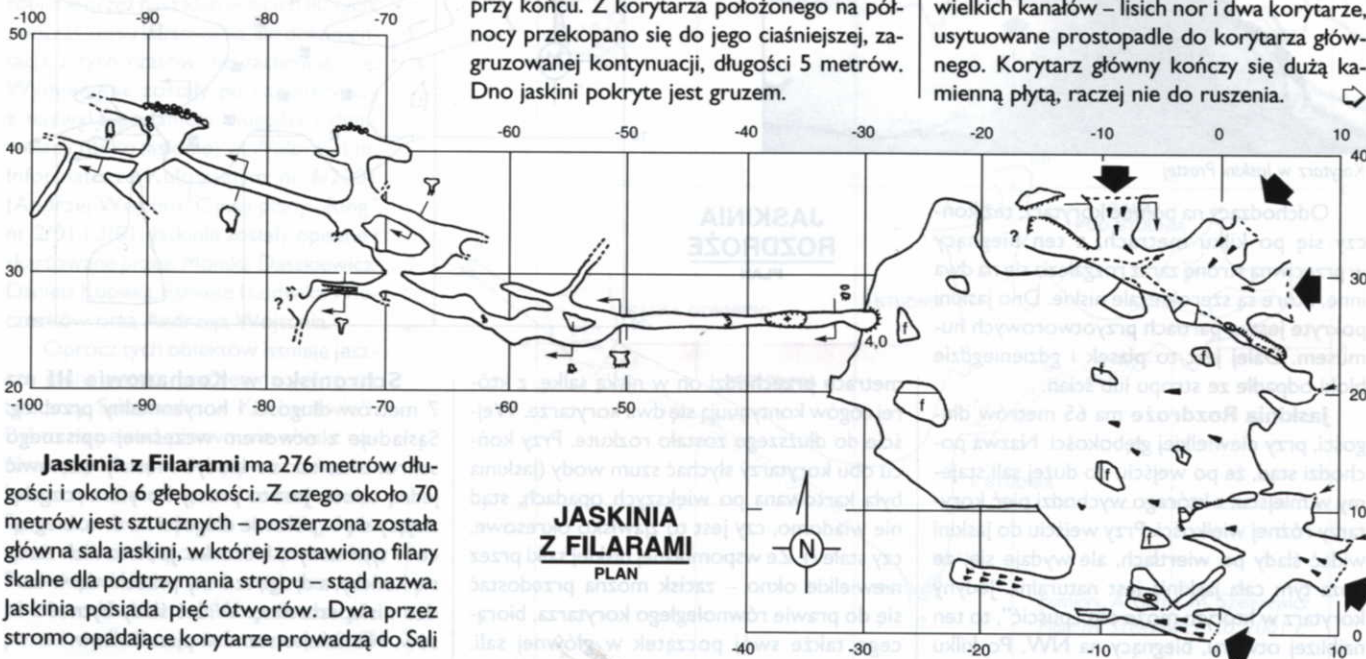
Wszystkie opisane obiekty położone są w okolicy Jaskini z Rondami, w nieczynnym wyrobisku kamieniołomu między wzgórzami Czerp i Trębna. Obecnie z tego kamieniołomu znanych jest 11 obiektów, które możemy uznać za jaskinie lub schroniska podskalne.

Poprzedni artykuł zawierał błąd. Sytuacja geologiczna tego obszaru została odczytana z mało dokładnej mapy zamieszczonej w 8. tomie „Słownika geografii turystycznej Sudetów”. Jaskinie nie powstały, jak pisałem w piaszczystych górnokredowych, a permskich.

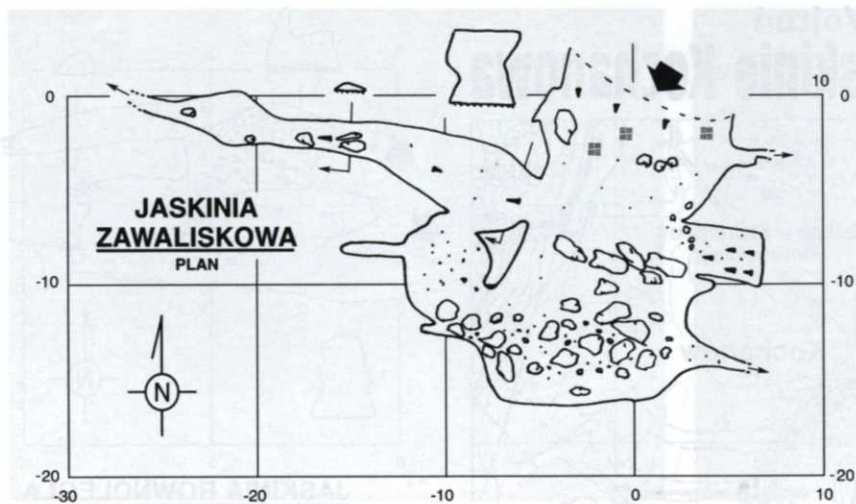
Poniżej przedstawiono pozostałe obiekty tego obszaru.

z Filarami. Pozostałe trzy to wejścia do bocznej sali, położonej na wyższym poziomie niż ta z filarami. Łączy się z nią poprzez ciasne szczeliny-studnie. Od Sali z Filarami odchodzi korytarz biegnący na W. Ta część jaskini jest już w całości naturalna. Początkowo korytarz jest „rozdwojony” w pionie na dwa równoległe, leżące jeden nad drugim. Ich kontynuacja widoczna jest w stropie Sali z Filarami i biegnie w kierunku jednego z otworów. Następnie wspomniany korytarz rozdwaja się na dwa ciągi. Wejście do dłuższego, biegnącego na NW zostało rozkopane we wrześniu, później rozkuto także zacisk. Drugi ciąg biegnący dalej na W kończy się przewężeniem, za którym najprawdopodobniej korytarz znów się rozszerza. Dno Sali z Filarami i sali bocznej pokryte jest gruzem. Korytarze mają namulisko piaszczyste z niewielką ilością gruzu.

Jaskinia Równoległa ma 21 metrów długości, przy niewielkiej głębokości. Posiada dwa otwory, za którymi biegą proste korytarze, stopniowo obniżające się i połączone ze sobą przy końcu. Z korytarza położonego na północy przekopano się do jego ciśniejszej, zagruzowanej kontynuacji, długości 5 metrów. Dno jaskini pokryte jest gruzem.

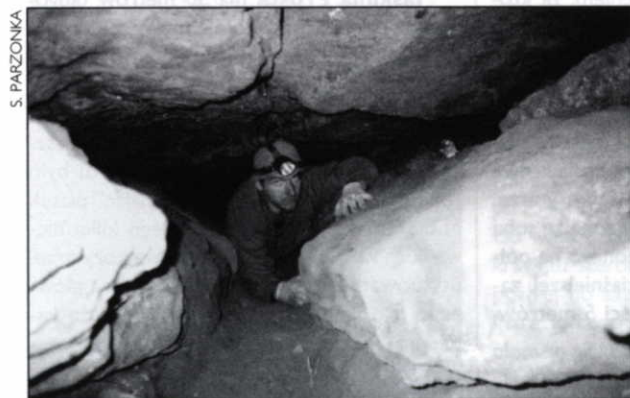
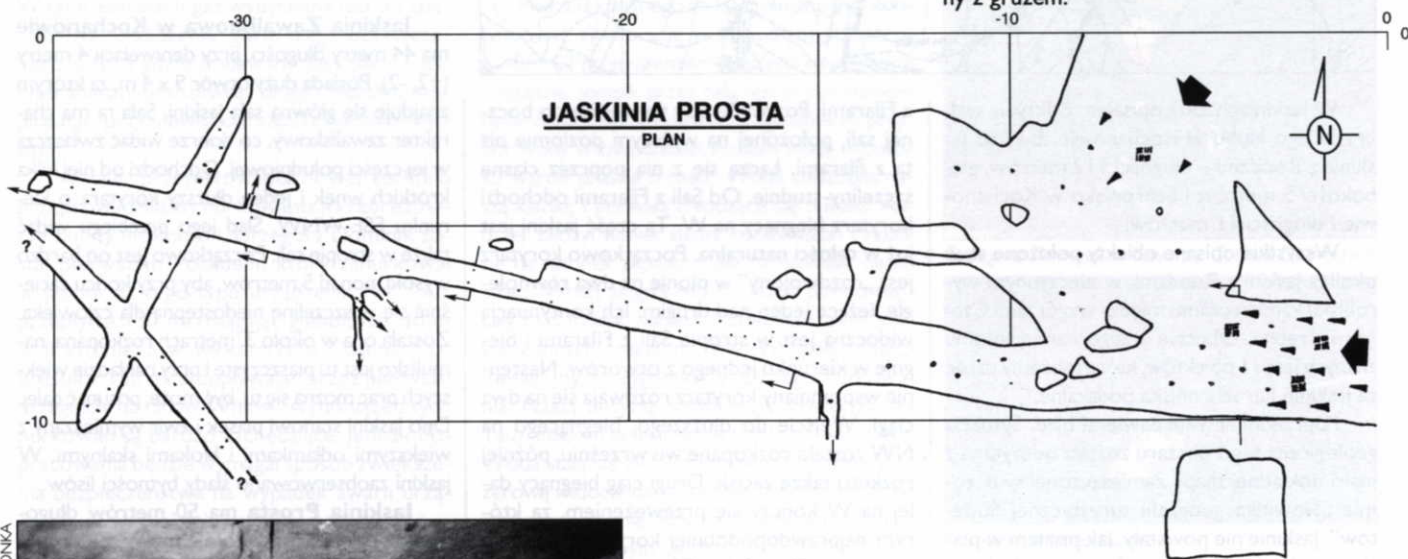

Jaskinia z Filarami ma 276 metrów długości i około 6 głębokości. Z czego około 70 metrów jest sztucznych – poszerzona została główna sala jaskini, w której zostawiono filary skalne dla podtrzymania stropu – stąd nazwa. Jaskinia posiada pięć otworów. Dwa przez stromo opadające korytarze prowadzą do Sali

Przedłużenie tego korytarza widoczne jest w stropie sali jako wyraźna rynna i kontynuuje się dalej jako korytarz położony po jej przeciwnej stronie. Od korytarza, za 1,5. metrowym progiem odchodzi niewielkie odgałęzienie z wnęką wypełnioną błotem. Ostatni korytarz wychodzący z głównej sali leży blisko wejścia i biegnie na E, ale szybko się obniża i zasklepia. Dno głównej sali pokryte jest gliną. W czasie większych opadów gromadzi się tu woda, której poziomy widać na ścianach. Dno korytarza stanowi lita skała, przykryta warstwą żwiru i gruzu.

Schronisko w Kochanowie II ma 6 metrów długości i horyzontalny przebieg. Jest to jeden prosty, stale obniżający się korytarz, kończący się niedostępną szczeliną – norą lisa. Namulisko stanowi żwir wymieszany z gruzem.

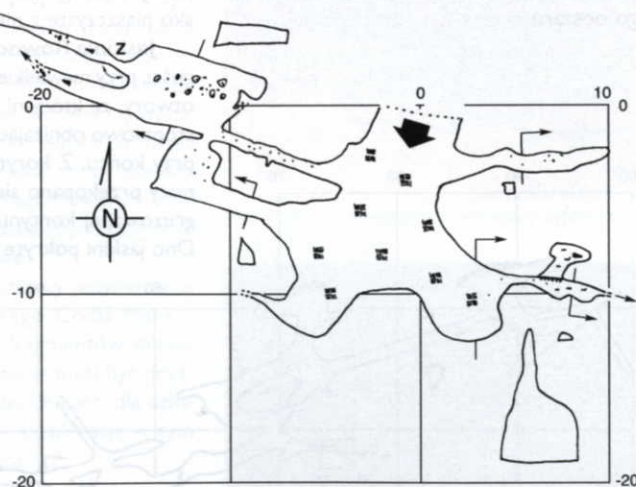

Korytarz w Jaskini Prostej

Odchodzący na północ korytarz, też kończy się po kilku metrach, a ten biegnący w przeciwną stronę zaraz rozgałęzia się na dwa inne, które są szerokie, ale niskie. Dno jaskini pokryte jest w partiach przyotworowych humusem. Dalej jest to piasek i gdzieś tam bloki odpadłe ze stropu lub ścian.

Jaskinia Rozdroże ma 65 metrów długości, przy niewielkiej głębokości. Nazwa pochodzi stąd, że po wejściu do dużej sali stajemy w miejscu, z którego wychodzi pięć korytarzy różnej wielkości. Przy wejściu do jaskini widać ślady po wiertłach, ale wydaje się, że poza tym cała jaskinia jest naturalna. Jedyny korytarz w którym może coś „puścić”, to ten najbliżej otworu, biegnący na NW. Po kilku

JASKINIA ROZDROŻE PLAN

metrach przechodzi on w niską salkę, z której rogów kontynuują się dwa korytarze. Wejście do dłuższego zostało rozkute. Przy końcu obu korytarzy słychać szum wody (jaskinia była kartowana po większych opadach, stąd nie wiadomo, czy jest to zjawisko okresowe, czy stałe?). Ze wspomnianej niskiej salki przez niewielkie okno – zacisk można przedostać się do prawie równoległego korytarza, biorącego także swój początek w głównej sali.

Schronisko w Kochanowie III ma 7 metrów długości i horyzontalny przebieg. Sąsiaduje z otworem wcześniej opisanego schroniska, tak że kiedyś musiały stanowić jedną całość. Jest to prosty korytarz rozgałęziający się w połowie długości na dwa, biegnące w tym samym kierunku. Jeden z nich zaraz się kończy, a drugi, szerszy przechodzi w bardzo niską szczelinę. Widać ślady bytności lisów. Namulisko stanowi piasek i żwir.

Jaskinie

Dziewicza i Małotowa

Andrzej Górny

Schronisko w Kochanowie IV ma 15 metrów długości przy niewielkiej głębokości (około 1 metra). Jest to jedna niska salka, z której na W odchodzi trzy krótkie szczeliny - korytarze, wąskie, ale wyższe niż sama salka. W przeciwnym kierunku biegnie jedna szczelina wychodząca na powierzchnię, ale sam otwór jest zbyt ciasny dla człowieka. Namulisko stanowi humus wymieszany ze żwirem i gruzem.

Schronisko w Kochanowie V ma 7,5 m długości i horyzontalny przebieg. Jest to jeden dość obszerny korytarz szybko zwężający się. Światło sięga prawie do końca. Namulisko stanowi humus wymieszany ze żwirem i gruzem.

Schronisko w Kochanowie VI ma 3,5 m długości i niewielką głębokość. Jest to prosty korytarz szybko zwężający się i przechodzący w niedostępną szczelinę. Namulisko stanowi humus wymieszany ze żwirem i gruzem.

Następne schronisko jest położone tuż poniżej skrzyżowania dróg Mieroszów - Krzeszów i Kochanów - Boguszów Gorce (niedaleko jest wyrobisko podziemne w postaci jednej dużej sali, w całości sztuczne). Ten obiekt jest o tyle ciekawy, że jak się wydaje powstał w dolomitach, a nie w piaszczakach jak reszta tu opisana. Jest to **Schronisko w Kochanowie VII** o długości 4,5 metra i horyzontalnym przebiegu. Stanowi je jeden prosty korytarz, zwężający się i przechodzący w niedostępną szczelinę. Na ścianach ślady przepływu wody. Namulisko stanowi przede wszystkim humus.

Część obiektów lub ich części na pewno była znana okolicznej ludności. Nie były one jednak nazwane, ani nigdzie opisywane, czy dokumentowane. Jakies plany sztolni lub jaskiń z tych okolic były robione przez nasz klub w latach 80-tych, podczas kursu kartowania, ale dokumentacja z tych czasów nie zachowała się. Wymienione zostały po raz pierwszy z nazwy z podaniem długości i deniwelacji (tylko jaskinie) w Wałbrzyskim Informatorze Kulturalnym nr 6/2001 (Andrzej Wojtoń). Opis i plany „Ring” nr 2/01 i 3/01. Jaskinie zostały opisane i skartowane przez: Monikę Daszkiewicz, Daniela Kubiaka, Elżbietę i Ludwika Wiczorków oraz Andrzeja Wojtonia.

Oprócz tych obiektów istnieje jeszcze jedna pustka podziemna położona tuż przy Schronisku w Kochanowie I. Był to na pewno pierwotnie obiekt naturalny, później rozkuty przez człowieka, o czym świadczy zachowany strop. Są w nim dość wysokie szczeliny którymi można się poruszać zapieraczką. Prawdopodobnie część wnek jest także naturalna. Sam obiekt ma obecnie postać wydłużonej, nieforemnej sali. □

Ponad dwadzieścia lat trwa zainteresowanie grotołazów jaskiniami Dziewiczą i Małotową w Dolinie Będkowskiej. Z przerwami prowadzone są tutaj prace eksploracyjne, okresami dość intensywne. Doprowadziły one do odkopania nowych korytarzy. Odkrycia te spowodowały konieczność wykonania planów tych jaskiń, oraz zestawienia aktualnych informacji.

Jaskinie poł.-wsch. zbocza Doliny Będkowskiej (Nad Źródłem I-V), utworzone na pionowych pęknięciach, są ciasne. W przeciwieństwie do nich Jaskinia Dziewicza i Małotowa są dość obszerne i dlatego stały się one celem eksploracji. Ponadto stwierdzona została możliwość połączenia tych jaskiń - dym z ognisk palonych przy otworze jaskini Dziewiczej był wyczuwalny w Jaskini Małotowej.

Masyw, w którym znajdują się obie jaskinie jest odwadniany przez duże wywierzysko, usytuowane na dnie doliny na wysokości 350 m n.p.m., 34,5 m poniżej otworu Jaskini Małotowej. Wywierzysko to ma wydajność nieco mniejszą niż główne wywierzysko Będkowskie, wypływające spod sąsiedniego zbocza.

W roku 1995 Krzysztof i Olimpiusz Paul wykonali pomiary położenia otworów. Odległość między nimi wynosi 335 m, a w pionie 62 m. Wyniki te pozwalają sądzić, że istnieje tutaj możliwość odkrycia dużego systemu jaskiń.

Jaskinie były zasiedlane przez człowieka. Świadczą o tym znaleziska ceramiki neolitycznej, narzędzi krzemiennych, kości ludzkich oraz warstwy węgliste w naciekach. Nad Jaskinią Dziewiczą, na polach znajdowane są wyroby krzemienne, paleolityczne i neolityczne, między innymi siekierki.

Jaskinia Małotowa

Wysokość otworu: 384 m n.p.m.

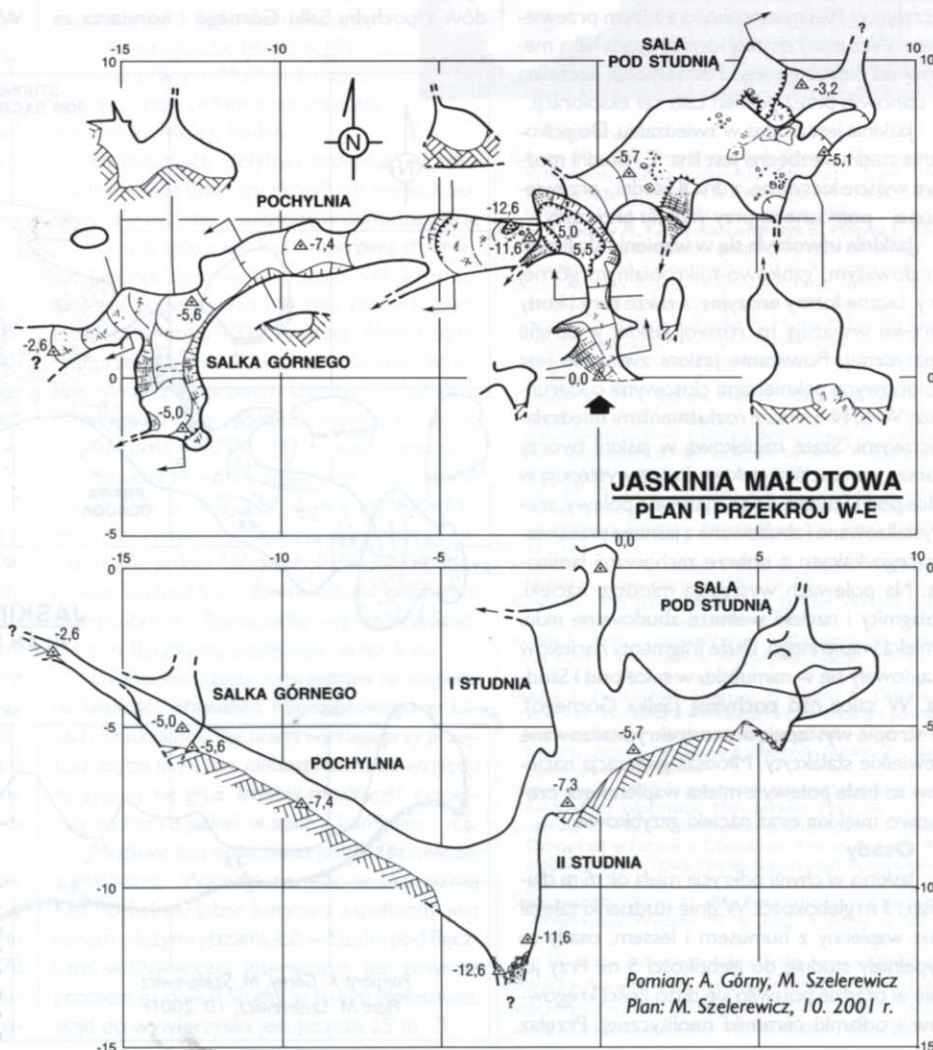
Długość: 56 m

Głębokość: 12,5 m

Jaskinia usytuowana jest na prawym (orograficznie) zboczu Doliny Będkowskiej. Otwór znajduje się w dolnej części grzędy skalnej, widocznej od wywierzyska.

Opis jaskini

Otwór o owalnym kształcie, metrowej wysokości, dalej 4. metrowej długości opadający korytarz o skalnym dnie. Urywa się on studnią 5,5 m głębokości (I Studnia). Z jej dna krótki korytarz

Pomiary: A. Górny, M. Szelerewicz
Plan: M. Szelerewicz, 10. 2001 r.

doprowadza do Sali pod Studnią o wymiarach 4x4 m i 4. metrowej wysokości w najwyższym miejscu. Na wschodnim krańcu znajdują się korytarze o charakterze krasowych rur, tworzące pętle; na ich końcu ciasna kręta rura z przewiewem biegnie w głąb grzędy skalnej.

Z dna I Studni, w kierunku W, krótki przejazd do 5. metrowej studni. W skalnym dnie studni otwiera się szczelina 25 cm szerokości, 1 m długości i głębokości kilku metrów. Ściany II Studni przy jej dnie są w znacznej części utworzone z osadów lessowo-piaszczystych z gruzem wapiennym. Z dna w kierunku SSW prowadzi ciasna, wysoka na kilka metrów szczelina, na dnie której znajdowała się duża ilość luźnej, kostnej brekcji drobnych kregowców (głównie nietoperzy). W kierunku W, stromo w górę odchodzi pochylnia, zapelniona w znacznej mierze osadami piaszczysto-lessowymi. Ma ona długość 8 m i szerokość do 1,5 m. Doprowadza do rozszerzenia – Salki Górnego – utworzonego na krzyżujących się szczelinach i rozmytej fudze międzyla-wicowej. Strop tutaj jest płaski, pokryty zrekrytalizowanymi, niewielkimi naciekami, a dno poziome. Na przedłużeniu pochylni w górę stroma, ciasna rura o skalnym dnie z bardzo silnym przewiewem jest zakończona zagruzowanym zwężeniem. Z salki w kierunku S odchodzi obszerny korytarz na końcu zablokowany dużym głazem i lessem. Strop budują duże zaklinowane bloki wapienne. Przed końcem korytarza w kierunku W odchodzi szczelina o 10. cm szerokości z silnym przewiewem. Wrzucony do niej kamień spada kilka metrów do niedostępnego rozszerzenia. Szczelina ta stanowiła przez pewien czas cel eksploracji.

Jaskinia jest trudna w zwiedzaniu. Do pokonania studni niezbędna jest lina. Z I Studni możliwe wyjście klasyczne, z dna II Studni - przewieszona - pomocne są przy wyjściu przyrządy.

Jaskinia utworzyła się w wapieniu skalistym gruzłowatym, gąbkowo-mikrobiałnym górnej jury. Liczne formy erozyjne, a także rury i kotły wirowe wskazują na rozwój jaskini w strefie freatycznej. Powstanie jaskini związane jest z pionowymi pęknięciami ciosowymi o kierunkach W-E, N-S oraz z rozluźnieniami międzyla-wicowymi. Szatę naciekową w jaskini tworzy starsza generacja nacieków, które występują w salce pod I Studnią. Są to masywne polewy, zrekrytalizowane i zbudowane z jasnego przeświecającego kalcytu z dobrze zachowaną laminacją. Na polewach występują młodsze nacieki: stalagmity i nacieki welniste zbudowane m.in. z mleka wapiennego. Duże fragmenty nacieków znajdowały się w namulisku w salce pod I Studnią. W salce nad pochylnią (Salka Górnego), [w] stropie występują liczne zrekrytalizowane niewielkie stalaktyty. Młodsza generacja nacieków to białe polewy z mleka wapiennego, częściowo miękkie oraz nacieki grzybkowe.

Osady

Jaskinia w chwili odkrycia miała ok. 6 m długości i 3 m głębokości. W dnie studzienki zalegał gruz wapienny z humusem i lessem, osady te wypełniały studnię do głębokości 5 m. Przy jej dnie w osadzie pojawiło się dużo kości kregowców i odłamki ceramiki neolitycznej. Przejazd

w kierunku II Studni był początkowo zablokowany dużą ilością kości drobnych kregowców i gruzem wapiennym z lessem. Osady na dnie II Studni to mieszanina pochodząca z ciągu od pochylni i z góry od otworu. Głównie jest to less z humusem i piaskiem, w którym tkwią drobne okruchy węgla drzewnego. W profilu osadów z pochylni, w progu przed dnem studni widoczne są laminowane osady lessowo-piaszczyste z okruchami związków manganu, a w dnie warstwa żwirów o miąższości 20 cm.

Jaskinia o mikroklimacie dynamicznym, wilgotna, charakteryzuje się silnymi, zmiennymi przewiewami zależnymi od warunków zewnętrznych. Szczególnie silne przewiewy stwierdzono w rejonie pochylni i II Studni. W zimie przy silnych mrozach w stropie otworu występuje szadź, a w korytarzyku do I studni na dnie tworzą się stalagmity lodowe.

Fauna

W jaskini rzadko przebywają nietoperze. Kilkakrotnie obserwowano zimujące nocki i podkowce małe. Bardzo liczne są tam natomiast owady: komary, chruściki, motyle i ćmy oraz chrząszcze na dnie I Studni.

Odkrycie i eksploracja

Jaskinia znana od dawna, w 1980 r. Jacek Małota poznał ją do poziomu -4 m. Znana była zapewne wcześniej. W roku 1982 A. Górny i A. Ociepka przekopują się do Sali, a w latach 1994-1996 prowadzono w jaskini prace polegające na opróżnianiu z gruzu II Studni i usuwaniu osadów z pochylni Salki Górnego i korytarza za

nią. Odbito się wtedy do 70. wyjazdów, w których uczestniczyli głównie członkowie JKJ: Miłosz Krawczyk, Artur Kurek, Michał Olszewski, Bogdan Słobodzian i inni.

Od 1997 r. do prac w jaskini przyłączyli się członkowie ze Speleoklubu Bielsko-Biała pod kierownictwem Lubomira Zawieruchy, którzy opróżnili dno I Studni i znacznie poszerzyli wejście do sali oraz rozpoczęli prace na „przodku” za salką nad pochylnią. Usuwanie osadów z pochylni i przodka na zewnątrz wymagało pracy dużego zespołu, toteż po pewnym czasie osady składano na dnie II Studni.

Ponownie prace podjęto w roku 2000, w nowym zespole kierowanym przez Marcina Prucę i Jacka Sikorę. Kilkuosobowy zespół podczas 8. wyjazdów opróżnił dno II Studni, docierając do skalnego dna i odsłaniając wejście do ciasnej lecz głębokiej szczeliny.

W jaskini pobierano próbki wody z jeziorzek i wykropleń dla określenia zawartości azotanów (jest ona bardzo niska).

Jaskinia Dziewicza

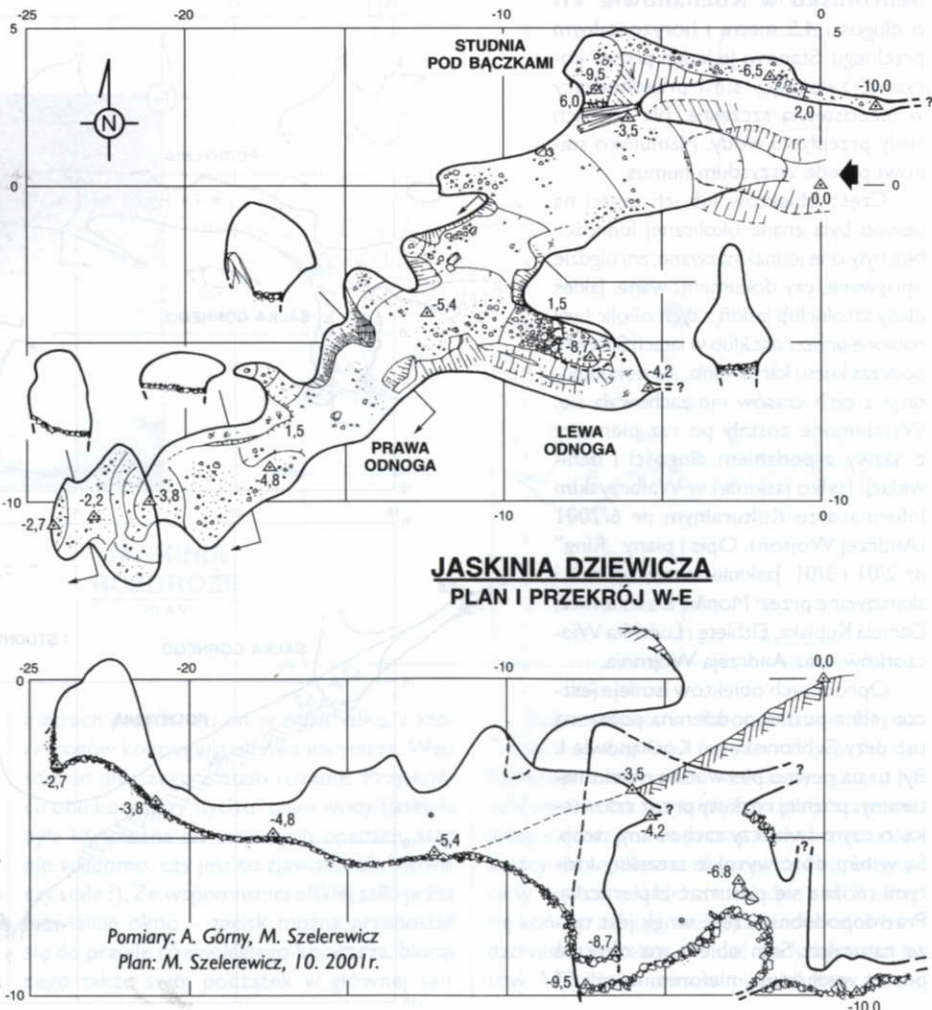
Długość: 64 m

Głębokość: 10 m

Wysokość otworu: 430 m n.p.m.

Opis jaskini

Otwór jaskini otwiera się w leju. Dno za otworem silnie opada, doprowadzając do salki utworzonej na krzyżujących się szczelinach. W jej stropie kotły wirowe do 3 m wysokości. W prawo, na E, studnia utworzona na szczelinie

W-E, o głębokości 5 m. Na jej dnie w szczelinie od strony wejścia znajduje się zaklinowany gruz wapienny (osypujący się przy zejściu). Z dna, w kierunku E prożek 1,5 m, za nim ciasna studzienka o głębokości 2,5 m o ścianach pokrytych grzybkami naciekowymi. Z dna w kierunku E biegnie ciasny korytarzyk o długości 3 m, a w kierunku W ciasna rura schodząca stromo w dół. Idąc głównym korytarzem, od studni po 4 m, w lewo odchodzi szczelinowa studnia –4 m, o dnie zasłanym blokami wapiennymi. W niej na ścianach występują polewy i stalagmity. Na górnym poziomie znajdują się rozszerzenia z półką, zakończone szczeliną z przewiewem.

Idąc w głąb głównym korytarzem mijamy po prawej stronie dwie nize, po 10 m strop obniża się. Dochodzimy do salki z gruzem na ścianach. Strop aktualnie jest skalny, wcześniej był pokryty kopułą z ostrokrawędzistym gruzem wapiennym. Dalszą drogę zamyka gruzowisko kilkumetrowej miąższości.

Jaskinia jest utworzona w wapieniu skalistym, gąbkowo-mikrobiałnym górnej jury i powstała w warunkach freatycznych. Na ścianach i w stropie korytarzy występują liczne kotły, zagłębienia wirowe i koliste kanały. W Odnodze Prawej, na ścianach widać poziome rynny boczne, wcięte na 0,5 m.

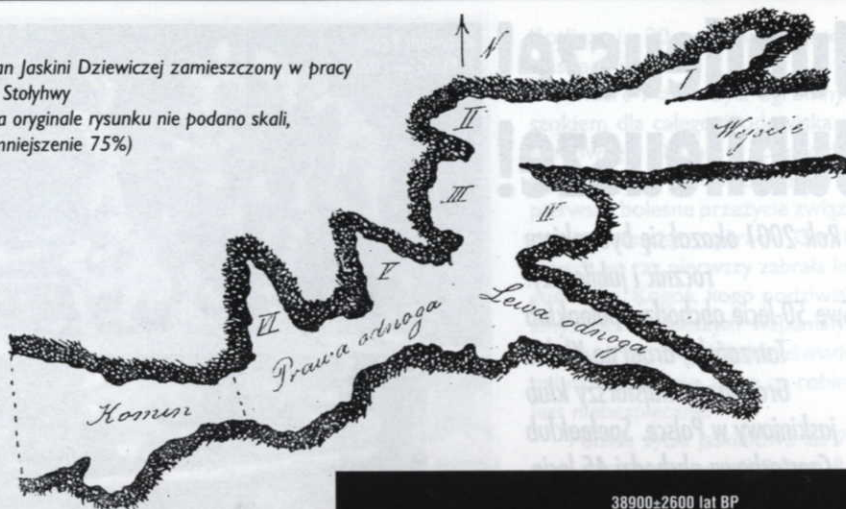
Szata naciekowa w jaskini jest bardzo zniszczona. Najstarsze nacieki znaleziono na dnie studni w Lewej Odnodze, gdzie tworzyły warstwę połamanych polew, stalagmitów o miąższości 30 cm, zmieszanych z rdzawym, glinianym osadem. Nacieki te datowano metodą radiowęgla C-14; wiek najmłodszych warstw to 34000 ± 3100 lat BP. Nieco młodsze są nacieki znalezione z gruzu w salce na końcu jaskini; najstarsze datowano na 38900 ± 2600 lat BP.

Na ścianach korytarza i studni w Lewej Odnodze występują masywne polewy i zniszczone stalagmity. Ich powierzchnię pokrywa miejscami plastyczne i skonsolidowane mleko wapienne. Wiek nacieków z mleka to 3980 ± 70 i 1740 ± 60 lat BP. W naciakach najmłodszych widoczne są warstwy węgliste związane z pobytami człowieka w jaskini. W ciasnych korytarzach odchodzących z dna Studni pod Bączkami, na ścianach bardzo liczne są grzybki naciekowe.

Jaskinia o mikroklimacie dynamicznym. Przewiew w jaskini jest stosunkowo słaby. W ziemie główny korytarz często wymarza, co powoduje odpadanie nacieków. Osady wewnątrz jaskini były przemieszczane już podczas pierwszych wykopalisk. Stołyhwo stwierdził ich naruszenie prawdopodobnie przez poszukiwaczy skarbów. W większości osady tworzy gruz wapienny i większe bloki zmieszane we wstępnej części jaskini z humusem i lessem, a głębiej z lessem. Jedynie na dnie studni w lewej odnodze zalega rdzawa tłusta gлина zmieszana z odłamkami nacieków.

W grudniu 1990 roku na dnie studni w Lewej Odnodze znaleziono czaszkę ludzką, 5 żuchw i fragmenty ceramiki neolitycznej. Węgiel wypełniający czaszkę datowany jest na 4870 ± 120 lat BP. W trakcie prac przy wydobywaniu gruzu ze studni w pierwszej odnodze, pro-

Plan Jaskini Dziewiczej zamieszczony w pracy K. Stołyhwy
(na oryginalne rysunku nie podano skali, zmniejszenie 75%)

wadzonych przez grotolazów ze Speleoklubu Bielsko-Biała, znaleziono kompletną czaszkę dziecka i fragmenty ceramiki neolitycznej (zostały one zdeponowane w Muzeum Geologicznym AGH). Jaskinia jest ciekawym obiektem dla badań archeologicznych mimo znacznego zniszczenia osadów, wymaga to jednak znacznych środków dla usunięcia dużej ilości gruzu i bloków wapiennych.

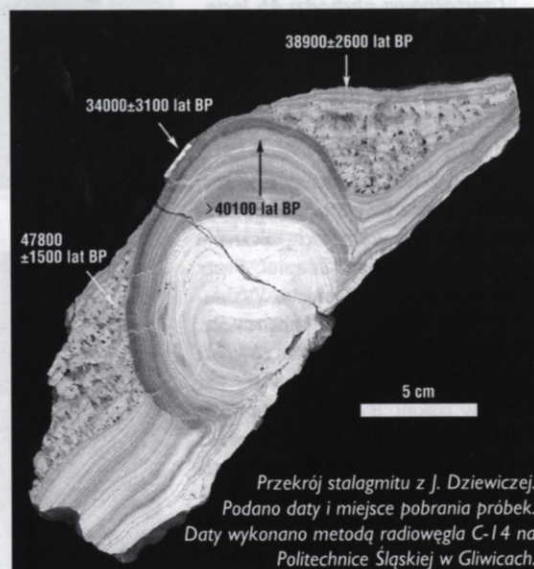
Jaskinia była znana i zwiedzana od dawna. Osady przekopywane były przez poszukiwaczy skarbów jeszcze przed badaniami podjętymi przez Kazimierza Stołyhwy w 1911 r., który w pracy z 1921 roku zamieścił opis i plan jaskini oraz przedstawił wyniki swoich badań.

Po badaniach Stołyhwy pozostało w jaskini kilkadziesiąt tzw. „bączków” (niewielkich butelek); zostały one znalezione w odnodze, gdzie aktualnie znajduje się 5-cio metrowa studnia.

Jaskinię opisywano później kilkakrotnie, lecz nie podejmowano w niej żadnych prac. Dopiero w roku 1990 Andrzej Wito rozpoczął prace na dnie korytarza w Lewej Odnodze. Wraz z Andrzejem Górnym i Michałem Olszewskim odgruzowano wówczas studnię na głębokość 4 m. W 1991 r. rozpoczęto prace nad odgruzowywaniem wnęki przy otworze (A. Górny, A. Kurek, Z. Holcer). Odkryto wówczas ciasne studzienki prowadzące na aktualne dno jaskini. W latach 1997–2000 członkowie Speleoklubu Bielsko-Biała kierowani przez Lubomira Zawieruchę odgruzowali Studnię pod Bączkami, pogłębiając ją do 5 m.

Jaskinia jest często odwiedzana ze względu na bliskość Schroniska Młodzieżowego w Łazach. Studnia pod Bączkami wymaga przy przejściu użycia liny i jest niebezpieczna ze względu na sypany się gruz. Istnieje możliwość eksploatacji na końcu jaskini w salce z kominem.

Możliwe jest połączenie jaskini Dziewiczej z Małotową. Wymaga to prac w Małotowej nad Pochylnią, gdzie korytarz zapelny jest lessem i dużymi głazami, lub w Studni pod Bączkami w Dziewiczej. Interesujący jest również problem na dnie II Studni w Jaskini Małotowej, skąd do wywierzyska jest jeszcze 25 m. □

Przekrój stalagmitu z J. Dziewiczej.
Podano daty i miejsce pobrania próbek.
Daty wykonano metodą radiowęgla C-14 na Politechnice Śląskiej w Gliwicach.

Literatura

- Czepiel M., 1980. Inwentarz Jaskiń Wyżyny Krakowsko – Wieluńskiej. Dolina Będkowska. Informator Speleo. Nr 1-2. Komisja Taternictwa Jaskiniowego PZA. Komisja Speleologii ZG PTTK. Kraków, Grudzień 1980.
- Goc P., Górny A., Kłojzy-Karczmarczyk B., Motyka J., 2000. Azotany w wodach jaskiń południowej części Wyżyny Krakowskiej. Kras i Speleologia. T.10 (XIX). Katowice.
- Górny A., 1995. Jaskinia Małotowa II. F. 23. Jaskinie Wyżyny Informator. Marzec – kwiecień 1995, Nr 3:7-8.
- Gradziński M., Górny A., Pazdur A., Pazdur M.F., 1998. Geologiczny opis osadnictwa prehistorycznego w jaskiniach w okolicach Ojcowca. Prądnik. Prace Muzeum. Szafera 11-12:7-24.
- Kowalski K., 1951. Jaskinie Polski I. Warszawa, ss.466.
- Krajewski M., 1999. Litologia i warunki sedymentacji górnajurskich budowli z Doliny Będkowskiej. Sprawozdanie z posiedzeń Komisji Naukowych. PAN Oddział w Krakowie XLIII/1, styczeń-czerwiec 1999 r.
- Krajewski M., 2000. Lithology and morphology of upper Jurassic carbonate buildups in the Będkowska Valley, Kraków Region, Southern Poland. Ann. Soc. Geol. Pol., 70: 151-163.
- Krawczyk M., 1995. Jaskinia Małotowa. Jaskinie Wyżyny Informator, Lipiec-sierpień 1995, Nr 5:6.
- Kurek A., 1995. Jaskinia Małotowa. Jaskinie Wyżyny Informator, Maj – czerwiec 1995, Nr 4:8.
- Kurek A., 1995. Jaskinie Wyżyny o długości przekraczającej 40 metrów. Jaskinie Wyżyny Informator, Wrzesień-październik 1995, Nr 6:8-10.
- Pazdur A., Pazdur M.F., Hercman H., Górny A., Olszewski M., 1994. Wstępne wyniki badań ad chronologię powstawania nacieków w Jaskiniach Wyżyny Krakowsko – Wieluńskiej. Zeszyty Naukowe Politechniki Śląskiej 71. Geochronometria 10:31-79.
- Słobodzin B., 1997. Eksploatacja w Jaskini Małotowej. Jaskinie Wyżyny Informator, Maj-czerwiec 1997, Nr 16:1.
- Stołyhwo K., 1921. Poszukiwania prehistoryczne w Jaskini Dziewiczej w Łazach w Olkuskiem, Archiwum Nauk Antropologicznych Towarzystwa Naukowego Warszawskiego 1.4:1-7.
- Szelerewicz M., Górny A., 1986. Jaskinie Wyżyny Krakowsko – Wieluńskiej. Wydawn. PTTK „Kraj”. Kraków, ss. 200.

W pracy wykorzystano materiały i wyniki badań zebrane i wykonane w ramach prac własnych Muzeum Geologicznego Wydziału Geologii, Geofizyki i Ochrony Środowiska AGH w Krakowie nr 10.10.140.841 z roku 2001.

Jubileusze! Jubileusze!

Rok 2001 okazał się być rokiem rocznic i jubileuszy. Swe 50-lecie obchodzi Speleoklub Tatrzański, drugi po Klubie Grotołazów najstarszy klub jaskiniowy w Polsce. Speleoklub Częstochowa obchodzi 45-lecie, a po 35 lat mają zagańskie „Boby” i Krakowski Klub Taternictwa Jaskiniowego.

Wielu z nas ma też swoje, prywatne rocznice. Swe 50. urodziny obchodziły hucznie w skałkach, tak znane postaci jak Marian Czepiel, Piotr Kulbicki, Zbigniew Rysiecki, Waldemar Mucha i Bronisław Łabanowicz. Niewielką rocznicę obchodzę również i ja. Jesienią 1966 roku pierwszy raz byłem w jaskini. Była nią Olsztyńska w Sokolich Górach, z której przez „BAKK” dotarłem do Jaskini Wszystkich Świętych. Wszystko to za sprawą Zygmunta Łęckiego, nowego nauczyciela w mojej podstawówce, który nie tylko uczył fizyki, ale był również filarem częstochowskiego speleoklubu i opiekunem MGG, czyli Młodzieżowej Grupy Grotołazów.

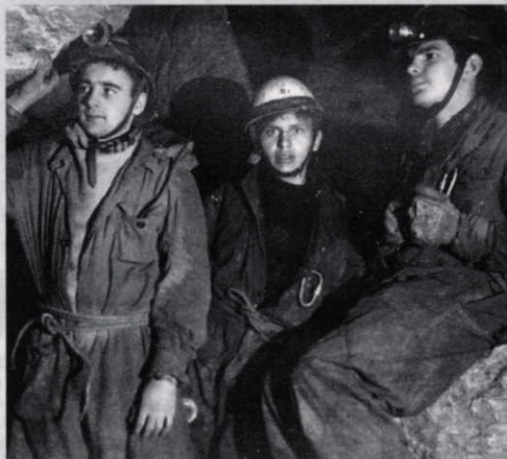
Kiedy zaczynałem chodzić po jaskiniach, czołowymi postaciami młodego pokolenia częstochowskich grotołazów byli: Marek Żelechowski, Jakub Owczarek i Andrzej Wosiński. Dla wielu z nas oni byli pierwszymi wielkimi grotołazami, na których się wzorowaliśmy. Trójka ta, chyba jako pierwsza w kraju regularnie trenując - między innymi dziesiątki razy prusikując Studnisko, odbywając nocne maratony jaskiniowe po Jurze - w krótkim czasie znalazła się w czołówce polskich taterników jaskiniowych, będąc jednocześnie jednymi z prekursorów sportowych przejść tatrzańskich jaskiń. Styl i czasy w jakich pokonywali oni na prusikach jaskinie do dnia dzisiejszego budzą podziw i niejednokrotnie są trudne do pobicia, mimo tak ogromnego postępu w sprzęcie. Minęło właśnie 30 lat, gdy 16. sierpnia 1971 roku Marek Żelechowski, dokonując wraz z Kubą i Andrzejem, III przejścia całości Wielkiej Jaskini Śnieżnej, w 25. godzinie akcji, wskutek zerwania się pętli piersiowej, zginął w wyjściowej studni Jaskini nad

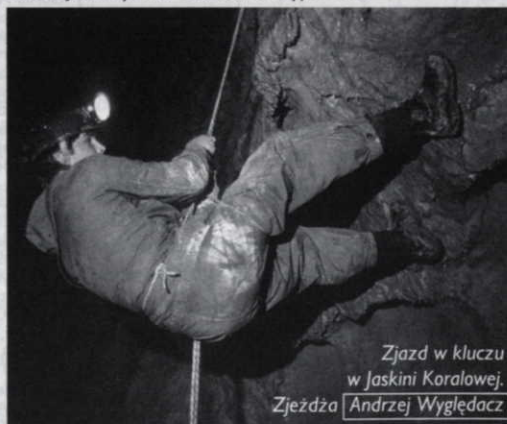
Zygmunt Łęcki z MGG w 1966 roku.

Kazimierz Szych przy otworze Jaskini Wszystkich Świętych w 1966 roku.

Członkowie MGG w Jaskini Piętrowa Szczelina w roku 1967; od lewej: K. Szych, P. Chudziłk, M. Sypniewski

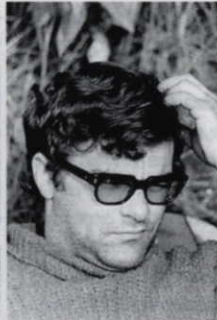
Zjazd w kluczu w Jaskini Koralewej. Zjeżdża Andrzej Wyględacz

Marek Żelechowski

Andrzej Wosiński

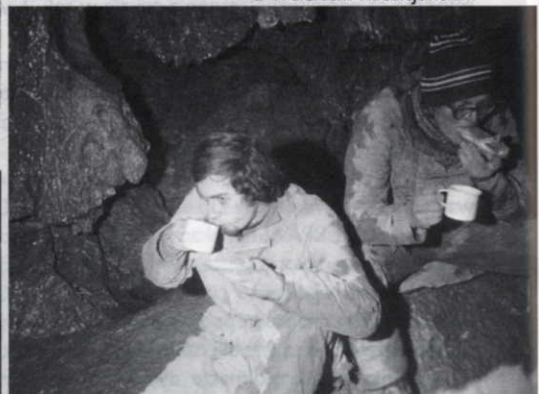

Kuba Owczarek

Częstochowanie na Przysłopie Miętusim. Za nimi widoczny szalas zburzony przez TPN w połowie lat 70-tych.

Luty 1973. Andrzej Ciszewski w Sali Wodospadu w Jaskini Bystrej... i na biwaku z Waldkiem Radziejewskim

Andrzej Ciszewski z siostrą Basią - miss obozów ogólnopolskich

Lato 1973 roku. Basia Ciszewska po wyjściu na prusikach z Ptasiej Studni...

... i Przemek Piekarski na trawersie pod otworem

Ekipa obozu pod Śnieżną 1975 roku. Od lewej: Kazimierz Szych, Krzysztof Kleszyński „Kojak”, Ryszard Knapczyk „Kiepu” i Jan Orlowski „Wasył”

Zima 1973 roku. Na podejściu do Śnieżnej, od lewej: Marek Scibielski, Jan Gottowt i Krzysztof Hancbach

Wyprawa do Gouffre Berger w 1976 roku. Od lewej na dole: Andrzej Ciszewski, Mietek Kołodziejczyk, Andrzej Kozik, Kazimierz Szych. Stoją: Janusz Śmiałek, Marek Marciszewski, Andrzej Górny, Andrzej Koszka, Wiesiek Wilk, Andrzej Dzioba i Krzysiek Dworak.

Podejście do Litworowej; od lewej: Krzysztof Kwapisz, Basia Ciszewska, Rysiek Knapczyk „Kiepu” (leży), Ewa Wójcik „Puma” (z tyłu), Ela Sobolewska „Ginka” i Waldek Uhl.

Kazimierz Szych i Andrzej Ciszewski z Januszem Śmiałkiem (w środku) po wyjściu z dna Gouffre Berger

Krzysiek Kostecki – wieloletni kierownik sportowy ogólnopolskich obozów speleologicznych

Agnieszka Śmiałek na kursie skałowym w maju 2001 roku z instruktorem

Kotlinami – 20 metrów od otworu i jasnego światła.

Śmierć Marka była ogromnym szokiem dla całego środowiska jaskiniowego. Dla nas z Częstochowy, dla mnie osobiście, było to pierwsze bolesne przeżycie związane ze śmiercią w górach. Górska śmierć po raz pierwszy zabrała kogoś z nas. Kogoś, kogo podziwialiśmy, kto był naszym wspaniałym kolegą. Wypadek Marka uświadomił nam też nagle, że to co robimy jest niebezpieczne!

Polskie życie jaskiniowe lat 70-tych toczyło się wokół Polany Rogoźniczańskiej i „Ogólnopolskich Obozów Speleologicznych” na Groniku. Stanowiliśmy kilkudziesięcioosobową grupę przyjaciół wspólnie chodzących po jaskiniach, gdzie przynależność klubowa nie miała żadnego znaczenia. Byliśmy młodzi, słuchaliśmy rocka, przeżywaliśmy pierwsze miłości, a jedynym problemem było to, czy będzie jutro ładna pogoda i pójdziemy do „dziury”. Obozy ogólnopolskie i integracja środowiska przyczyniły się do niebywałego podniesienia poziomu wyszkolenia polskich taterników jaskiniowych. Z obozów tych wywodzi się całe pokolenie grotolazów stanowiące siłę napędową polskiej ekspansji wyprawowej.

W 1976 roku Janusz Śmiałek, najważniejsza ówczesna postać polskiego ruchu jaskiniowego, mój największy idol jaskiniowy, jakiego kiedykolwiek miałem, zorganizował centralną wyprawę PZA do dwóch tysiącmetrowych jaskiń: Gouffre Berger i Monte Cucco. Na wyprawę zabrał Janusz nowe pokolenie grotolazów, dla którego zmierzanie się z jaskinią-legendą było pierwszym, tak poważnym przedsięwzięciem. Dla wielu uczestników tej wyprawy, był to początek późniejszych sukcesów sportowych i eksploracyjnych w różnych krasowych rejonach świata.

Wszystkim, którzy mają w tym roku jakąś swoją rocznicę, życzę sukcesów i zdrowia. Jednocześnie pragnę przedstawić kilka starych fotografii z mojego archiwum, by zachęcić w ten sposób wszystkich do przesyłania redakcji „Jaskiń” swoich zdjęć z dawnych lat. Powstanie w ten sposób stała rubryka „Archiwum”. Pozwoli ona ocalić od zapomnienia jakąś część naszego życia i część historii polskiej działalności jaskiniowej. W imieniu swoim i redakcji gorąco wszystkich do tego namawiam. □

Kazimierz Szych

Jaskinia Brzozowa początki eksploracji

W numerze 4 (21) *Jaskiń* ukazało się obszernie opracowanie A. Sanaka poświęcone Jaskini Brzozowej. W części dotyczącej historii eksploracji napisano *W latach 70-tych podejmowano próby eksploracji leja* (M. Czepiel, KKS)...

Aby oddać cześć prawdzie i faktom, chciałbym uzupełnić tę lukę historyczną. Otóż problem zlokalizował w kwietniu 1974 r. członek Speleoklubu Katowice Mirosław Czerny. Lejek, mizernie wówczas wykształcony, ale otwarty, znajdował się prawie pośrodku ornego pola co, jak się później okazało, miało niebagatelne znaczenie podczas eksploracyjnych bojów.

W trakcie trzech kolejnych sobotnio-niedzielnich wyjazdów na przełomie maja i czerwca 1974 r. wybrano z głębi lejka ok. 2 m³ gruzu, błota, gałęzi i innych odpadków, łącznie z kośćmi dwóch krów i trzech koni (a może odwrotnie). Praca okazała się szczytowa. Po pierwszych dwóch kopaniach gospodarz wrzucił urobek z powrotem do dziury. Przy trzecim, zanim dobraliśmy się do przodka, cały wrzucony z powrotem urobek wywieźliśmy daleko do lasu. Niestety ówczesne ciasnoty, które zmuszały do pracy głową w dół i wycofywanie się, oczywiście przy pomocy kolegów, nogami do góry, a także trudności z transportem urobku spowodowały, że problem „odpuściliśmy”.

Po jesiennej orce i kilku ulewach lejek został ponownie napełniony materiałem z pola. Sytuacja zmieniła się w połowie lat osiemdziesiątych, kiedy okazało się, że nie opłaca się orać. Teren wokół lejka zamienił się w ugor, a potem w łąkę. Przy braku ingerencji człowieka lejek zaczął się rozwijać wedle wszelkich prawideł. Procesy denudacyjne spowodowały jego poszerzenie, a także częściowe usunięcie materiału naniesionego na wanty blokujące dostęp do jaskini. Krawędź lejka została dodatkowo wzmocniona przez korzenie brzoź nad nim rosnących. No cóż, żałować można, że w następnych kilkunastu latach nikt z pierwszych eksploratorów nie pofatygował się, żeby spróbować jeszcze raz.

Dla porządku wymienię jeszcze w kolejności alfabetycznej najbardziej zawziętych kopaczy: M. Czepiel, M. Czerny, T. Kisielowski, R. Kubac, B. Łabanowicz i Z. Rysiecki.

I jeszcze jedna uwaga. Obiekt uwzględniony został w Inwentarzu Jaskiń Wyżyny Krakowsko-Wieluńskiej (M. Szelerewicz, A. Górny, 1986), w Pełnym wykazie jaskiń i schronisk Wyżyny jako „Lejek z Kościami” pod pozycją inwentarzową VI A.7. Nie jestem w sprawach materiałów źródłowych ortodoksa, niemniej fakt pominięcia tej informacji przy takim obiekcie, jak Jaskinia Brzozowa, wydaje się jednak pewnym niedociągnięciem.

Marian Czepiel

Adres strony internetowej Speleoklubu Beskidzkiego

W krótkiej notatce na stronie 9. w numerze 2(23) *Jaskiń* podany został błędny adres strony Speleoklubu Beskidzkiego. Prawidłowy adres strony brzmi: <http://strony.wp.pl/wp/speleod/index.html> lub po prostu <http://strony.wp.pl/wp/speleod/>.

ENGLISH SUMMARIES

4 Waldemar Mucha - obituaries

On November 3 (2001) our friend Waldemar Mucha died in the Tatras in Nad Kotlinami cave. He has been an active caver since 1974. He visited and explored caves in Italy, France, Spain, Ukraine, Austria and Mexico. Being an instructor of caving was his vocation and passion.

9 The second Polish -1,000 in the Hoher Göll

At the turn of July and August a Polish expedition, consisting of cavers from Poznań, Katowice and Kraków and led by Piotr Tambor, visited the Hoher Göll massif (Austria). The connection between Kammerschartenhöhle and Höhle der Sprechender Steine was the main achievement of the expedition. A Hochschartenhöhle system was thus created which is about -1033 m deep. Moreover, Schartenschacht cave was deepened to -700 m and Turbogebälse to -362 m. A new cave named Pegaz was discovered and explored to the depth of -137 m.

12 -500 m in Lubuska Jama

Cavers from Gorzów and Żagań led by Piotr Pilecki came back to the Velebit massif (Croatia) in September 2001. The team consisted of 12 cavers. The cave Lubuska Jama was deepened to -500 m. Three other caves were explored too.

13 Hoher Göll 2001

This summer an 8-man team led by Marek Wierzbowski went to the Hoher Göll (Austria). Ogrschacht cave was a main goal. A horizontal passage at about -600 m was explored. The team reached the bottom of a huge chimney. Climbing was very difficult due to a thick layer of mud on the walls. The same team visited a neighbouring massif – the Hagengebirge – and made a reconnaissance there.

15 Kanin 2001

In August, the third expedition organized by STJ KW-Kraków carried out exploration in the Kanin massif (Slovenia). Andrzej Góralczyk was the team leader. Twelve cavers took part in the expedition. The cave labelled KR-4 was deepened from -171 m to -205 m, where it ended in a narrow fissure. Surface exploration was carried out mostly between Konic (2289 m a.s.l. and Mali Graben (2047 m a.s.l.). Cave labelled KM-I is the most interesting one. It reached -132 m and still went down. The cave was full with ice and snow.

16 Speleoholidays

A 12-man team from Bielsko-Biała visited several caves in the Jura (France). They recommend the region as ideal for speleoholidays.

18 Among prairies and mountains of the Wild West

Four Polish cavers went to the USA invited by Joe Oliphant. They passed cave Whitaker Sink in the Little Belt Mountains (Montana), organized a training rescue action and visited several climbing areas.

22 Long and wet weekend in Abisso Paolo Roversi

Polish cavers went to Abisso Paolo Roversi - the deepest cave in Italy. The team consisted of nine people led by Andrzej Poczobutt and Marcin Zamorski. They went down to about -800 m but the very high water level in the cave, caused by snow melting, prevented them from going to the cave bottom.

24 Next time Tauz

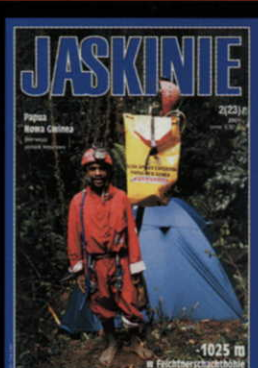
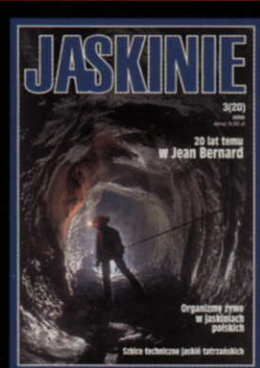
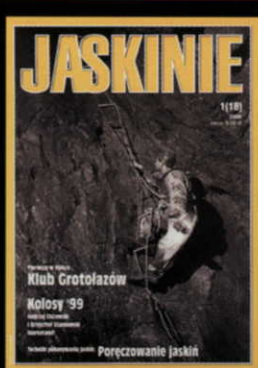
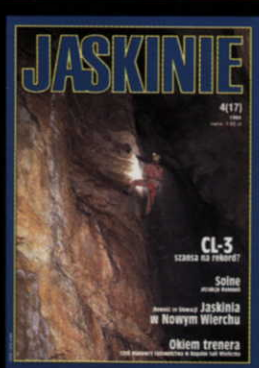
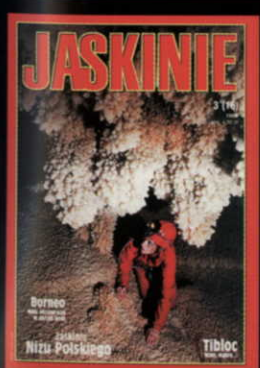
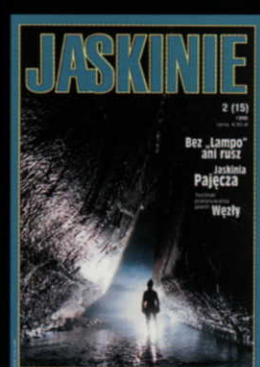
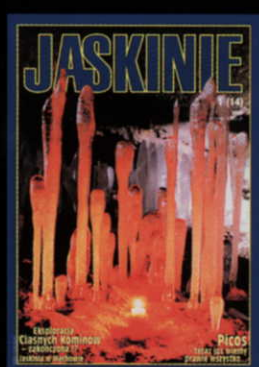
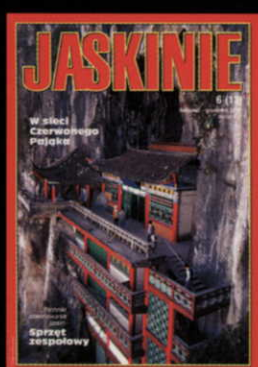
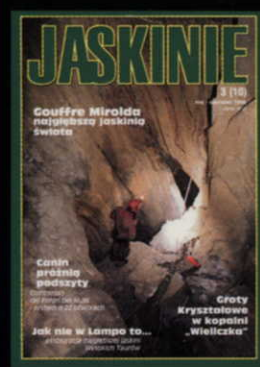
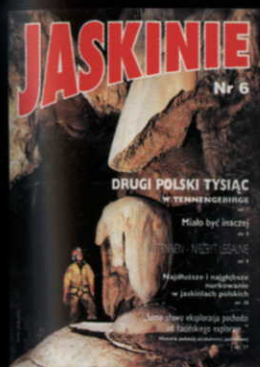
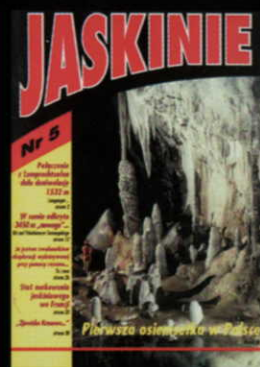
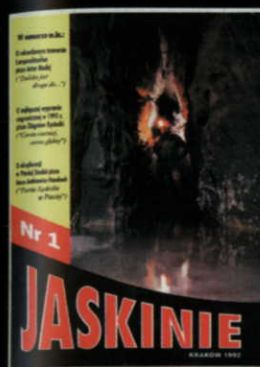
In August 8 cave divers and 6 accompanied cavers went to Romania. The sump in the Tauz resurgence was the main goal of the expedition. The sump was previously explored by the Poles to -80 m in February. The sump was rerigged. Long anchors were used to fix the guide rope, so passing the squeeze at -74 m was definitely simpler than earlier. A horizontal passage at -85 m was reached. The sump still continues. Unfortunately, a strong rain and extremely high water level in the sump stopped the exploration. The explored sump is hydrologically connected with the sump in the cave Coiba Mare but they are separated by a distance of 2500 m.

27 New caves near Kochanów

The author describes caves situated near Kochanów (the Sudetes, western Poland). There are eleven caves are of non-karst origin, all developed in Permian sandstones. The 276 m long cave Jaskinia z Filarami is the longest.

29 Caves Dziewicza and Małotowa

Two caves situated close to Kraków (Polish Jura) are described. Małotowa Cave was discovered in 1980 and it was dug out during last 21 years. Now the cave is 56 m long and 12.5 deep. The second cave is Dziewicza (64 m long). It is situated above Małotowa. Their connection is possible.

OŚWIETLENIE JASKINIOWE

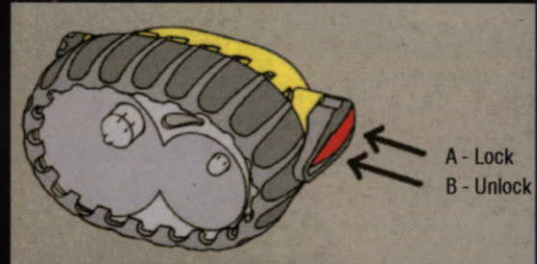
FIRMY

PETZL

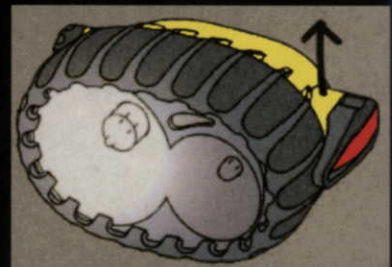

EXPLORER E70

	STANDARD	12 h
	HALOGEN	3 h
	STANDARD	9 h
	HALOGEN	3 h
	21 l	6 - 9 h
	14 l	9 - 12 h

ARIANE E50

Wyłączny przedstawiciel firmy **PETZL** w Polsce:
Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe AMC s.c.

A. Ciszewski, K. Śmiałek

30-705 Kraków, ul. Niwy 21, tel. 656-70-88, 656-70-89, 423-53-87, 423-53-99

www.petzl.pl